

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΤΟΚΗ 72
49 100 ΚΕΡΚΥΡΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013

ΟΜΑΔΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ:

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΠΕΤΡΟΣ ΠΙΖΑΝΙΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	ΤΖΕΛΙΝΑ ΧΑΡΛΑΥΤΗ
ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΛΛΙΔΑΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ:

ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΗΛΙΑΣ ΣΒΕΡΚΟΣ
ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ	3
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
1-I Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών	9
1-II Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	17
1-II-1 ΠΜΣ Ιστορική Έρευνα, Διδακτική και νέες Τεχνολογίες	17
1-II-2. ΠΜΣ Ιστορική Δημογραφία	21
1-II-3 ΠΜΣ Ιστορία της Πόλης και της Κτιριοδομίας	24
1-II-4 ΠΜΣ Μεθοδολογία Κριτικής και Έκδοσης των Ιστορικών Πηγών	26
1-III Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών	30
2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	35
3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	44
4. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ / ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ / ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	49
5 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	53
6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	57
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	65
8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	71

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: Για την εσωτερική αξιολόγηση ακολουθήθηκαν τα κριτήρια που ορίζει ο σχετικός νόμος. Βασική επιδίωξη αποτέλεσε η αποτύπωση των δεδομένων με τη μεγαλύτερη δυνατή ευκρίνεια. Έτσι, κατά τη διαδικασία συγκεντρώθηκαν, με βάση τα ερωτήματα του εντύπου της ΑΔΙΠ, όλα τα σχετικά στοιχεία που αφορούν στις δραστηριότητες του Τμήματος Ιστορίας (στο εξής: ΤΙΣ) μέχρι το τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2012-2013 και στη συνέχεια αξιολογήθηκαν και παρουσιάστηκαν αναλυτικά. Όλα τα ερωτήματα που περιέχονται στο έντυπο της ΑΔΙΠ απαντήθηκαν με κριτικό τρόπο, ενώ στα σημεία στα οποία διαπιστώθηκε αλληλεξάρτηση των ερωτημάτων, οι απαντήσεις δόθηκαν με συνολικό τρόπο. Όπου υπάρχουν επικαλύψεις των στοιχείων δίνονται εσωτερικές παραπομπές. Η ποσοτικοποίηση των στοιχείων αποτυπώνεται σε πίνακες και διαγράμματα, μέρος των οποίων αποτελεί Παράρτημα της παρούσης έκθεσης (βλ. σελ. 71 και εξής). Κατά την παρουσίαση των δεδομένων ακολουθείται ο πίνακας περιεχομένων του εντύπου της ΑΔΙΠ. Ειδικότερα, η αξιολόγηση δομείται σε 6 ενότητες: Στην 1^η ενότητα παρουσιάζονται τα στοιχεία που αφορούν στα Προγράμματα Σπουδών (Προπτυχιακά και Μεταπτυχιακά)¹. Άμεσα συνδεδεμένο με το Πρόγραμμα Σπουδών είναι και το περιεχόμενο της 2^{ης} ενότητας, όπου αποτυπώνονται τα σχετικά με το διδακτικό έργο στοιχεία. Στην 3^η ενότητα παρουσιάζεται το ερευνητικό έργο του ΤΙΣ, ενώ στην 4^η περιγράφονται και αποτιμώνται οι σχέσεις του ΤΙΣ με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς. Η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του ΤΙΣ κατά την επόμενη πενταετία είναι το θέμα της 5^{ης} ενότητας, ενώ η οργάνωση και λειτουργία των διοικητικών υπηρεσιών αποτυπώνεται στην 6^η ενότητα, στην οποία παρουσιάζεται και η υλικοτεχνική υποδομή του Ιδρύματος. Ακολουθούν τα γενικά συμπεράσματα που προέκυψαν από τη διαδικασία, καθώς και το Παράρτημα, στο οποίο εντάσσονται στοιχεία που επεξηγούν και συμπληρώνουν επιμέρους τμήματα του κυρίου μέρους.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα κριτήρια της εσωτερικής αξιολόγησης, όπως διαμορφώθηκαν από την ΑΔΙΠ, παρουσιάζουν δυσκολίες ως προς την εφαρμογή τους. Και τούτο για τους εξής λόγους: i) Κατά τον καθορισμό τους δεν ελήφθησαν υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε Ιδρύματος και ειδικότερα η βασική διάκριση μεταξύ θεωρητικών και θετικών επιστημών, η οποία καθορίζει και τη σχέση του κάθε ιδρύματος με την αγορά εργασίας. Το γεγονός αυτό καθιστά την εφαρμογή ενιαίων κριτηρίων για όλες τις επιστήμες δύσκολη και σε κάποιες περιπτώσεις αδύνατη. ii) Σε αρκετές περιπτώσεις τα κριτήρια που τίθενται, αν και ορθά, έρχονται σε αντίθεση με το ήδη υπάρχον θεσμοθετημένο νομικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των ΑΕΙ. Ο καθορισμός π.χ. διά νόμου της διανομής ενός συγγράμματος στους φοιτητές, υπονομεύει ουσιαστικά τα σχετικά με την παροχή στους φοιτητές βιβλιογραφίας για κάθε μάθημα κριτήρια αξιολόγησης. iii) Σε αρκετά σημεία του ερωτηματολογίου υπάρχουν αλληλοκαλύψεις, γεγονός που υποχρεώνει το συντάκτη να επαναλαμβάνει στοιχεία τα οποία έχουν ήδη αναφερθεί. Αδυναμίες εντοπίζονται και σε επιμέρους σημεία των κριτηρίων αξιολόγησης. Το ερωτηματολόγιο π.χ. το οποίο συμπληρώνεται από τους φοιτητές είναι ιδιαίτερα πολύπλοκο, προσαρμοσμένο κυρίως στα δεδομένα των θετικών επιστημών (π.χ. ύπαρξη και λειτουργία εργαστηρίων κλπ.) και κατά την κρίση μας δεν οδηγεί πάντα σε ασφαλή συμπεράσματα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: Για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της αξιολόγησης και ειδικότερα την εξαγωγή από αυτή ασφαλέστερων συμπερασμάτων κρίνονται απαραίτητα τα εξής: i) τα κριτήρια που τίθενται (με τη μορφή ερωτηματολογίου) να προσαρμοστούν στα δεδομένα των ελληνικών ΑΕΙ και να ειδικεύονται ανά ίδρυμα. Στον καθορισμό δηλαδή των κριτηρίων θα πρέπει πρωτίστως να λαμβάνεται υπόψη το επιστημονικό πεδίο το οποίο θεραπεύει το κάθε τμήμα και το οποίο καθορίζει το παραγόμενο διδακτικό και επιστημονι-

---

¹ Στην έντυπη μορφή της παρούσης έκθεσης δεν συμπεριλαμβάνεται ο Οδηγός Σπουδών του ΤΙΣ, ο οποίος είναι διαθέσιμος σε ηλεκτρονική μορφή.

κό έργο. ii) Τα ερωτηματολόγια θα πρέπει σε αρκετές περιπτώσεις να αποκτήσουν σαφέστερο και λιγότερο πολύπλοκο χαρακτήρα, ώστε τα συμπεράσματα που θα προκύπτουν να είναι ασφαλή και να μην επιδέχονται αμφισβητήσεων. iii) Τα κριτήρια αξιολόγησης θα πρέπει να καθορίζουν με σαφήνεια το στόχο της διαδικασίας. Τα επιμέρους ερωτήματα δεν πρέπει να αποβλέπουν μόνο στην αποτύπωση δεδομένων (σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις με ελαστικό τρόπο), αλλά από την επεξεργασία τους να προκύπτει η δυναμική και ο βαθμός εξέλιξης ενός Ιδρύματος με βάση συγκεκριμένες προδιαγραφές.

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το ΤΙΣ του Ιονίου Πανεπιστημίου είναι το μοναδικό στη χώρα το οποίο εκπροσωπεί τη μελέτη ενός αυτόνομου επιστημονικού κλάδου, χωρίς προσμίξεις με άλλα συναφή προς την Ιστορία γνωστικά αντικείμενα, όπως π.χ. Αρχαιολογία, Κλασική Φιλολογία, Εθνολογία, Ανθρωπολογία, Πολιτική Επιστήμη, Παιδαγωγικά, Φιλοσοφία κτλ. Ωστόσο, αρκετοί από τους επιστημονικούς αυτούς κλάδους, που μαζί με την Ιστορία αποτελούν ισότιμο τμήμα της οργάνωσης του Προγράμματος Σπουδών των άλλων ομοειδών Τμημάτων ελληνικών ΑΕΙ, στο ΤΙΣ συνεπικουρούν το κύριο γνωστικό αντικείμενο, δηλαδή την Ιστορία. Μέσα από την επιλογή αυτή αποφεύγεται η κλαδική απομόνωση και επιτυγχάνεται η διεπιστημονική προσέγγιση του ιστορικού παρελθόντος.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ: Το ΤΙΣ είναι στην πλεονεκτική θέση να φιλοξενείται σε μία ιδιαίτερα προνομιακή από γεωγραφική αλλά και ιστορική άποψη περιοχή. Η Κέρκυρα βρίσκεται στο σταυροδρόμι που ενώνει την Ανατολή με τη Δύση και εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης παρουσιάζει ιδιαίτερο ιστορικό ενδιαφέρον για όλες τις περιόδους της ιστορίας, από τη Μυκηναϊκή έως τη σύγχρονη Εποχή. Εκτός των σημαντικών αρχαιοτήτων που ανακαλύφθηκαν στην πόλη και οι οποίες χρονολογούνται ήδη από την εποχή του Β' Αποικισμού, η πόλη διαθέτει σημαντικά μνημεία της βυζαντινής και νεώτερης ιστορίας. Επιπλέον, το Παράρτημα των Γενικών Αρχείων του Κράτους που φιλοξενείται στο Παλαιό Φρούριο, εκτός από τον πλούτο του αρχαιολογικού υλικού που περιέχει, είναι οργανωμένο με πρότυπο τρόπο και διασφαλίζει για τον ενδιαφερόμενο έναν ιδανικό χώρο εργασίας και εξοικείωσης με το αρχαιολογικό υλικό. Τα στοιχεία αυτά δημιουργούν ένα ιδανικό γεωγραφικό πλαίσιο για την ίδρυση ενός τμήματος Ιστορίας, καθώς η ίδια η πόλη λειτουργεί ως Μουσείο, προβάλλοντας οπτικοποιημένη την ιστορία της.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ: Το ΤΙΣ λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1985-1986. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, είναι το μόνο αμιγώς τμήμα Ιστορίας ελληνικού ΑΕΙ. Ο συνολικός αριθμός ενεργών φοιτητών ανέρχεται στους 781. Η εξέλιξη του Τμήματος τόσο από άποψη κτηριακών υποδομών, εξοπλισμού και δυναμικού Καθηγητών και Λεκτόρων, όσο και από άποψη Προγράμματος Σπουδών, Έρευνας, Διεθνών σχέσεων, αλλά και δυνατοτήτων επαγγελματικής αποκατάστασης των απόφοιτων περιγράφεται συνοπτικά ως εξής: Η Ίδρυσή του έγινε με γρήγορο και μη μεθοδικό τρόπο. Στην αφετηρία του δηλαδή ξεκίνησε τη λειτουργία του σε προϋπάρχον κτήριο με τέσσερις καθηγητές ως ακαδημαϊκό προσωπικό και με ανύπαρκτο εξοπλισμό. Σήμερα, 28 χρόνια μετά, αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πανεπιστημιακό τμήμα με επαρκή εξοπλισμό και σημαντικό αριθμό Καθηγητών και Λεκτόρων, οργανωμένα μεταπτυχιακά προγράμματα, ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα και μη, διεθνή προσανατολισμό και διεθνείς σχέσεις στη διδασκαλία και την έρευνα.

Όπως προκύπτει και από τα Προγράμματα Σπουδών τόσο σε προπτυχιακό, όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, στόχος του ΤΙΣ είναι πρωτίστως η εξοικείωση των σπουδαστών με τη μεθοδολογία της έρευνας και της διδασκαλίας της επιστήμης της Ιστορίας. Τα προσφερόμενα σε όλους τους κύκλους Σπουδών μαθήματα καλύπτουν χρονικά το διάστημα από την προϊστορική περίοδο ως και τη σύγχρονη εποχή. Ειδικότερα στο πρόγραμμα εκπροσωπούνται οι ακόλουθοι επιμέρους τομείς: Προϊστορία, Ιστορία των λαών της Ανατολής, Αρχαία Ελληνική Ιστορία, Ρωμαϊκή Ιστορία, Βυζαντινή Ιστορία, Μεσαιωνική Ιστορία, Ιστορία του Νέου Ελληνισμού (με έμφαση και στις δυτικές κυριαρχίες στον ελλαδικό χώρο), Οθωμανική Ιστορία, Νεώτερη Ελληνική Ιστορία, Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία, Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία, Ιστορία του Αραβικού Κόσμου, Ιστορία της Αμερικανικής Ηπείρου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται επίσης στη διδα-

σκαλία μαθημάτων με ειδολογικό περιεχόμενο, όπως Οικονομική, Κοινωνική και Πολιτισμική Ιστορία, Ναυτιλιακή Ιστορία, Ιστορική Γεωγραφία και Δημογραφία.

Επιπλέον, στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται μαθήματα από άλλους γνωστικούς κλάδους, οι οποίοι διασταυρώνονται με την Ιστορία τόσο σε επίπεδο πηγών όσο και σε επίπεδο επιστημονικών συμπερασμάτων. Εδώ ανήκει η διδασκαλία μαθημάτων Κλασσικής Φιλολογίας, δηλαδή Αρχαία Ελληνικά και Λατινικά, Κλασσικής Αρχαιολογίας, Βυζαντινής και Νεώτερης Ελληνικής Λογοτεχνίας, αλλά και Φιλοσοφίας, Εθνολογίας και Ανθρωπολογίας. Με τη σύνδεση του γνωστικού αντικειμένου του ΤΙΣ με την εκπαίδευση συνδέεται η διδασκαλία των Παιδαγωγικών. Εδώ δίνεται έμφαση τόσο στη διδακτική της Ιστορίας, όσο και στην πρακτική εφαρμογή της διδασκαλίας σε συνεργαζόμενα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ/ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ: Το ΤΙΣ ανακήρυξε ομότιμους καθηγητές έξι πρώην μέλη του, ενώ αναγόρευσε δύο επίτιμους Διδάκτορες. Πρόκειται για τους:

1. Έλλη Γιωτοπούλου-Σισιλιάνου, Ομότιμη Καθηγήτρια
2. Αύγουστος Σορδίνας, Ομότιμος Καθηγητής
3. Σοφianός Δημήτριος, Ομότιμος Καθηγητής
4. Ντόκος Κωνσταντίνος, Ομότιμος Καθηγητής
5. Βασίλειος Σπυριδωνάκης, Ομότιμος Καθηγητής.
6. Ηλίας Αντωνόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής.
7. Αναστάσιος, Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας, Επίτιμος Διδάκτωρ.
8. Géza Alföldy, Καθηγητής Αρχαίας Ιστορίας του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης, Επίτιμος Διδάκτωρ.

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΠΣ)

ΣΤΟΧΟΙ-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΠΠΣ: Στόχος του ΠΠΣ του ΤΙΣ είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της έρευνας και της διδασκαλίας της Ιστορίας. Το πρόγραμμα αποβλέπει στη διαμόρφωση ιστορικών, οι οποίοι θα διαθέτουν τη μεγαλύτερη δυνατή επιστημονική επάρκεια στο επίπεδο τόσο των πραγματολογικών γνώσεων όσο και της μεθοδολογίας της έρευνας της Ιστορίας. Κατά τη διδασκαλία καλύπτεται από χρονολογική άποψη το διάστημα από την προϊστορική μέχρι και τη σύγχρονη Εποχή, ενώ από γεωγραφική άποψη η Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία, η Ιστορία της Αμερικανικής Ηπείρου και των λαών της Εγγύς Ανατολής. Με στόχο τη διεπιστημονική προσέγγιση του ιστορικού παρελθόντος, τα μαθήματα διακρίνονται από ειδολογική άποψη σε δύο βασικές κατηγορίες: α) εκείνα τα οποία έχουν άμεση συνάφεια με την ιστορία και β) εκείνα τα οποία καλύπτουν συναφείς και αλληλοεξαρτώμενους στο επίπεδο των πηγών με την ιστορία επιστημονικούς κλάδους, δηλαδή την Κλασσική Φιλολογία (Αρχαία Ελληνικά-Λατινικά), Αρχαιολογία (Προϊστορική-Κλασσική-Ιστορία της Τέχνης), Φιλοσοφία, Εθνολογία, Κοινωνική Ανθρωπολογία και Παιδαγωγικά. Επιπλέον, στο ΤΙΣ διδάσκονται συστηματικά τρεις ξένες γλώσσες, Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά.

Για τη σύνταξη, κατάρτιση και αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών εκάστου ακαδημαϊκού έτους υπεύθυνη είναι η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ), η οποία ορίζεται από τη Συνέλευση του ΤΙΣ και ανανεώνεται σε ετήσια βάση. Η ΕΠΣ απαρτίζεται από Καθηγητές και Λέκτορες, καθώς και εκπροσώπους φοιτητών. Συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα και έργο της είναι η συγκέντρωση των προτεινόμενων από τους διδάσκοντες μαθημάτων και η ορθολογική τους κατανομή στα εξάμηνα σπουδών με βάση τη συνέχεια των ιστορικών περιόδων. Επιπλέον, η ΕΠΣ επεξεργάζεται και υποβάλλει προτάσεις προς τη Συνέλευση του ΤΙΣ για τυχόν αλλαγές στο Πρόγραμμα Σπουδών, είτε για αναπροσαρμογή του σε περιπτώσεις διορισμού νέων διδασκόντων, άδειες Καθηγητών και Λεκτόρων, συνταξιοδοτήσεις κλπ.

Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται μέσω του Οδηγού Σπουδών που εκδίδει κάθε χρόνο το ΤΙΣ και προβάλλεται μέσω της ιστοσελίδας του στην οποία αναρτάται [www.ionio.gr].

ΔΟΜΗ ΠΠΣ: Η οργάνωση του ΠΠΣ ακολουθεί γενετικό σύστημα. Τα μαθήματα διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες: i) Υποχρεωτικά μαθήματα: Στα μαθήματα αυτά, τα οποία αποτελούν και τον κορμό του Προγράμματος, παρουσιάζονται με κριτικό τρόπο και με τη χρήση πηγών και βιβλιογραφίας τα βασικά φαινόμενα εκάστης ιστορικής περιόδου. Παράλληλα οι σπουδαστές ενημερώνονται για τις τάσεις της επιστήμης της Ιστορίας και τη μέχρι τούδε πορεία της. Σε άλλη διατύπωση στόχος των μαθημάτων αυτών είναι, εκτός από τη μετάδοση πραγματολογικών γνώσεων στους φοιτητές, δηλαδή την κριτική παρουσίαση των μεγάλων βηματισμών της Ιστορίας καθόλη τη διάρκεια της ανθρώπινης δραστηριότητας, η εξοικείωσή τους με τη μεθοδολογία της έρευνας και της διδασκαλίας της Ιστορίας καθώς και με τα μεθοδολογικά εργαλεία συναφών προς την Ιστορία επιστημονικών κλάδων και παράλληλα η ανάπτυξη κριτικής και συνδυαστικής ιστορικής σκέψης. Με αυτό τον τρόπο επιδιώκεται η απόκτηση εκ μέρους των σπουδαστών της βασικής υποδομής που απαιτείται για τη μελέτη και την έρευνα της Ιστορίας. ii) Μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλογής. Αυτά διακρίνονται σε Σεμινάρια και σε Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής. Πρόκειται στην ουσία για μαθήματα εμβάθυνσης στα οποία οι φοιτητές εκπαιδεύονται σε πραγματικές συνθήκες έρευνας της Ιστορίας και αποσκοπούν στην εξοικείωσή τους με τις πηγές της Ιστορίας, τη βιβλιογραφία, τη μεθοδολογία της έρευνας και τη μέθοδο παρουσίασης και συγγραφής επιστημονικής εργασίας.

Η αριθμητική κατανομή των μαθημάτων που απαρτίζουν το ΠΠΣ, σύμφωνα με τη διάκριση που έγινε ανωτέρω, αναλύεται ως εξής: Ο συνολικός αριθμός μαθημάτων που απαιτείται για την απόκτηση πτυχίου ανέρχεται στα πενήντα (50). Τριάντα πέντε (35) ανήκουν στην κατηγορία των Υποχρεωτικών Μαθημάτων, ενώ δεκαπέντε (15) σε εκείνα που χαρακτηρίζονται ως Υποχρεωτικά Επιλογής. Τα πρώτα θεωρούνται μαθήματα κορμού και απευθύνονται στο σύνολο των φοιτητών. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει: i) Σεμινάρια: Τα μαθήματα αυτά απευθύνονται σε φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει το δεύτερο έτος φοίτησής τους και διαφέρουν από τα προηγούμενα τόσο

ως προς τη βαθμό εξειδίκευσης του αντικειμένου τους, όσο και ως προς τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιούνται: καθώς δηλαδή έχουν ως στόχο την εμβάθυνση των φοιτητών σε ειδικά θέματα, ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι περιορισμένος και δεν ξεπερνά τους είκοσι (20). Επιπλέον, οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν -είτε ατομικά είτε σε μικρές ομάδες- τη μελέτη συγκεκριμένων πηγών και βιβλιογραφίας με στόχο την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή σύνταξη εργασίας. Ο αριθμός των Σεμιναρίων που οφείλει να συμπληρώσει έκαστος φοιτητής για τη λήψη του πτυχίου ανέρχεται τουλάχιστον στα τέσσερα (4). ii) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής: Από το σύνολο των λοιπών μαθημάτων ο σπουδαστής είναι υποχρεωμένος να επιλέξει άλλα ένδεκα (11). Τα κριτήρια της επιλογής σ' αυτή την περίπτωση καθορίζονται από τους ίδιους τους σπουδαστές, ανάλογα με τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντά τους. Με απόφαση μάλιστα της Συνέλευσης του ΤΙΣ δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές του να επιλέξουν μέχρι δύο Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής από τα άλλα Τμήματα του Ιονίου Πανεπιστημίου. Με βάση ωστόσο τα μέχρι τούδε αριθμητικά στοιχεία, προκύπτει ότι ο αριθμός των φοιτητών που επιλέγει μαθήματα από άλλα Τμήματα είναι περιορισμένος, γεγονός που οφείλεται αφενός μεν στην απουσία συνάφειας των γνωστικών αντικειμένων των άλλων Τμημάτων με την επιστήμη της Ιστορίας και αφετέρου στη διδασκαλία στο ίδιο το ΤΙΣ μαθημάτων που προέρχονται από συναφείς με την Ιστορία επιστημονικούς κλάδους. Αντίθετα, μεγαλύτερη είναι η επιλογή φοιτητών που προέρχονται από άλλα Τμήματα του Ιονίου Πανεπιστημίου μαθημάτων του ΠΠΣ του ΤΙΣ, καθώς δεν υπάρχει κανένας περιορισμός.

Δύο επίσης σημεία θα πρέπει να επισημανθούν: i) Αν και σε προηγούμενες περιόδους εφαρμόστηκε το σύστημα προαπαιτούμενων Υποχρεωτικών Μαθημάτων, τόσο για άλλα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία όσο και για μαθήματα σεμιναριακού χαρακτήρα, αποδείχτηκε ότι αυτό είναι ελάχιστα λειτουργικό ως προς την οργάνωση των Σπουδών και κυρίως ως προς τις δυνατότητες που προσφέρει στους φοιτητές. ii) Στο επίπεδο των μαθημάτων που χαρακτηρίζονται ως Σεμινάρια ή Υποχρεωτικά Επιλογής, παρατηρείται μία διαρκής ανανέωση των θεμάτων και της διδακτικής ύλης, με στόχο τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου εξειδίκευσης. Ο αριθμός των προσφερομένων στο ΠΠΣ μαθημάτων αυτής της κατηγορίας είναι ιδιαίτερα υψηλός: 2008-2009: 51, 2009-2010: 56, 2010-2011: 53, 2011-2012: 35, 2012-2013: 37.

Στο Πρόγραμμα Σπουδών εντάσσεται και η παρακολούθηση δύο ξένων γλωσσών, οι οποίες διδάσκονται σε τέσσερα επίπεδα. Από τις εξετάσεις των μαθημάτων των δύο πρώτων επιπέδων εξαιρούνται όσοι προσκομίσουν επικυρωμένο φωτοαντίγραφο, μαζί με επίσημη μετάφραση, διπλώματος της αντίστοιχης γλώσσας επιπέδου B1. Αποδεκτά γίνονται πτυχία που έχουν εκδοθεί από όλους τους αναγνωρισμένους από το ελληνικό κράτος φορείς.

Για την απόκτηση του πτυχίου κρίνεται υποχρεωτική η σύνταξη εκ μέρους των σπουδαστών Πτυχιακής Εργασίας (ΠΕ) η οποία αντιστοιχεί στις διδακτικές μονάδες δύο επιλεγόμενων μαθημάτων (6 δ.μ.). Είναι προαιρετική μόνον για όσους ενεγράφησαν πριν το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994, ενώ στην περίπτωση των εγγραφέντων κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1993-1994 και 1994-1995 αντιστοιχεί σε διδακτικές μονάδες τριών επιλεγόμενων μαθημάτων (9 δ.μ.).

Για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές οι οποίες αποτελούν μέρος του εσωτερικού κανονισμού του Τμήματος και κοινοποιούνται μέσω του Οδηγού Σπουδών και της ιστοσελίδας του Τμήματος. Οι προδιαγραφές αυτές είναι οι ακόλουθες:

1. Η εργασία είναι πρωτότυπη, με την έννοια ότι αποτελεί προσωπική σύνθεση του συγγραφέα της.
2. Σκοπός της είναι να αποδείξει ο φοιτητής την εξοικειωσή του με τις πηγές και τη βιβλιογραφία και τις ικανότητές του στην ερευνητική διαδικασία.
3. Το θέμα της άπτεται του αντικειμένου της Ιστορίας και των επιστημών που έχουν άμεση συνάφεια με αυτή.
4. Το θέμα της ΠΕ καθορίζεται από το φοιτητή σε συνεργασία με έναν από τους Καθηγητές ή Λέκτορες του ΤΙΣ, ο οποίος αναλαμβάνει και το ρόλο του Επόπτη της εργασίας.
5. Η έκταση της ΠΕ δεν πρέπει να ξεπερνά τις 60 σελίδες. Ο κύριος κορμός της ανέρχεται τουλάχιστον σε 40 σελίδες. Η υπέρβαση του παραπάνω ορίου εξαρτάται από αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη της ΠΕ.
6. Η εσωτερική μορφή της εργασίας ακολουθεί τους διεθνείς κανόνες συγγραφής επιστημονικής εργασίας.

Για την ανάληψη ΠΕ απαιτείται η ολοκλήρωση εκ μέρους του φοιτητή του 2^{ου} έτους των Σπουδών του. Η συνεργασία του φοιτητή με τον Επόπτη του γίνεται με διαδοχικές συναντήσεις

καθόλη τη διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας, στις οποίες αποσαφηνίζεται το θέμα και η μεθοδολογία προσέγγισης, προσδιορίζεται το οργανόγραμμα της ΠΕ και γίνονται παρατηρήσεις και διορθώσεις. Αρχείο ΠΕ τηρείται από τη Βιβλιοθήκη. Οι ΠΕ δεν δανείζονται αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν εντός της Βιβλιοθήκης. Φωτοαντίγραφα μέρους ή συνόλου γίνονται μόνο μετά από έγγραφη άδεια του συγγραφέα.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (ΠΑΤΙΣ): Το πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης φοιτητών του ΤΙΣ έχει εκπαιδευτικό χαρακτήρα και πραγματοποιείται σε ετήσιους κύκλους από το 2011 κε. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα ΠΑΤΙΣ έχει προαιρετικό χαρακτήρα και αφορά στην απασχόληση 252 συνολικά φοιτητών του ΤΙΣ σε διάφορα επιστημονικά ιδρύματα της χώρας και άλλων χωρών της ΕΕ. Η απασχόληση έχει βοηθητικό ερευνητικό χαρακτήρα και πραγματοποιείται κατά τους θερινούς μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Στόχος είναι η εφαρμογή των γνώσεων που αποκομίζουν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στο ΤΙΣ σε πραγματικές συνθήκες εργασίας και παράλληλα η σύνδεση των σπουδαστών με την αγορά εργασίας.

Η ΠΑΤΙΣ εκτελείται βάσει του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας της (βλ. <http://dasta.ionio.gr/internship/el/>), ο οποίος συντάσσεται από τριμελή επιτροπή αποτελούμενη από τον Πρόεδρο του ΤΙΣ, τον ΕΥ του προγράμματος και έναν ακόμα Καθηγητή ή Λέκτορα του ΤΙΣ που ορίζεται από τη Συνέλευση. Ο κανονισμός περιλαμβάνει: i) Αναλυτική περιγραφή του φυσικού αντικείμενου. ii) Μεθοδολογία υλοποίησης (διαδικασία επιλογής συνεργαζόμενων φορέων, επιλογής φοιτητών, τρόπος αξιολόγησης). iii) Δράσεις στο πλαίσιο της προβολής του ΠΠΑ. Ο κανονισμός ΠΑΤΙΣ εγκρίνεται από τον Ιδρυματική υπεύθυνο και τη Συνέλευση του ΤΙΣ και αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΤΙΣ και στην κεντρική ιστοσελίδα του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης.

Κατά την διαδικασία επιλογής των ασκουμένων λαμβάνονται υπόψη τα εξής κατά αξιολογική σειρά κριτήρια: i) Ο αριθμός των αιτήσεων που θα κατατεθούν εκ μέρους των φοιτητών σε συνάρτηση με τον αριθμό των διαθέσιμων θέσεων και με τις αντικειμενικές δυσκολίες που συνδέονται με τη γεωγραφική κατανομή των θέσεων αυτών. ii) Το εξάμηνο φοίτησης του φοιτητή: Στο Πρόγραμμα ΠΑΤΙΣ δυνητικά μπορούν να συμμετέχουν οι φοιτητές που έχουν περατώσει τα δύο πρώτα έτη των σπουδών τους. Οποσδήποτε, προηγούνται οι φοιτητές των μεγαλύτερων εξαμήνων αφενός εξαιτίας της μεγαλύτερης εμπειρίας τους και αφετέρου εξαιτίας του περιορισμένου υπολοίπου χρόνου σπουδών. iii) Ο αριθμός των ασκούμενων σε κάθε φορέα δεν πρέπει να ξεπερνά παρά σε ειδικές περιπτώσεις τα τέσσερα (4) άτομα. iv) Τα ειδικά ενδιαφέροντα του σπουδαστή. Να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι αρκετές είναι οι περιπτώσεις όπου η συμμετοχή στην Πρακτική Άσκηση συνδέεται με την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας. Ο ελάχιστος χρόνος απασχόλησης για κάθε φοιτητή είναι ένας μήνας και ο μέγιστος δύο.

Για την επιλογή των συνεργαζόμενων φορέων λαμβάνονται υπόψη τα εξής: Η γεωγραφική κατανομή τους οφείλει να καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας και χώρες της ΕΕ με τις οποίες το Ιόνιο Πανεπιστήμιο έχει ήδη συνάψει σχέσεις συνεργασίας. Εδώ αντιμετωπίζονται και οι σημαντικότερες δυσκολίες. Η επιλογή τους βασίζεται στη συνάφεια των ερευνητικών ενδιαφερόντων τους με αυτά του ΤΙΣ. Πρόκειται δηλαδή για Ερευνητικά Ιδρύματα και κοινωνικούς και πολιτισμικούς φορείς που υπηρετούν με αναγνωρισμένο και διεθνή τρόπο την έρευνα της Ιστορίας ή άλλες βοηθητικές για την Ιστορία επιστήμες (π.χ. Αρχαιολογία, Επιγραφική, Παλαιογραφία, Νομισματική κλπ.) [για τους συνεργαζόμενους φορείς στο πλαίσιο της ΠΑΤΙΣ βλ. σελ. 12-13].

Για την αποτελεσματική παρακολούθηση και εποπτεία των φοιτητών που λαμβάνουν μέρος στην ΠΑΤΙΣ ακολουθείται η εξής διαδικασία: Από τον επιστημονικό υπεύθυνο του ΤΙΣ και μετά από έγκριση της Συνέλευσης ορίζονται ως επόπτες Καθηγητές και Λέκτορες του ΤΙΣ τα οποία επιβλέπουν ομάδες φοιτητών που μετέχουν στην ΠΑ. Ο αριθμός των φοιτητών που επιβλέπει ο κάθε επόπτης δεν ξεπερνά ετησίως τους 8.

Σε συνεργασία με τον ΕΥ της ΠΑΤΙΣ του ΤΙΣ ορίζεται εκ μέρους των συνεργαζόμενων φορέων επιστημονικός ή άλλος υπεύθυνος, ο οποίος αναλαμβάνει και την άμεση επίβλεψη των ασκούμενων φοιτητών (συνέπεια στην τήρηση ωραρίου, στην πραγματοποίηση του πλάνου εργασίας κλπ.). Η επίβλεψη, εφόσον το προσωπικό του συνεργαζόμενου φορέα το επιτρέπει, είναι ατομική και μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις συλλογική.

Ο επιστημονικός υπεύθυνος του ΤΙΣ σε συνεργασία με τους επόπτες και τους συνεργαζόμενους φορείς καταρτίζουν πλάνο εργασίας ανά φοιτητή και χρονοδιάγραμμα επιμέρους δρα-

στηριοτήτων. Επιπλέον, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Ιδρυματικού έργου, συντάσσουν ερωτηματολόγια αξιολόγησης τα οποία συμπληρώνονται τόσο από τους φοιτητές όσο και από τους συνεργαζόμενους φορείς και στα οποία αποτυπώνεται το επίπεδο συνεργασίας.

Με βάση το πλάνο εργασίας αποτυπώνεται γραπτώς σε ημερήσια ή και εβδομαδιαία βάση με τη μορφή πεπραγμένων/ημερολογίων και σε τυποποιημένη μορφή (η οποία διαμορφώνεται από τον επιστημονικό υπεύθυνο), η πρόοδος της εργασίας.

Η ακρίβεια των ανωτέρω βεβαιώνεται με τη μορφή εκθέσεων επίδοσης εκ μέρους των επιστημονικών υπευθύνων που ορίζονται από τον συνεργαζόμενο φορέα και ελέγχεται από τον επόπτη και τον επιστημονικό υπεύθυνο του ΤΙΣ κατά τη διάρκεια τακτών επισκέψεων στους ανωτέρω φορείς.

Η αξιολόγηση των επωφελούμενων φοιτητών/τριών προκειμένου να έχει ποιοτικό χαρακτήρα γίνεται σε ατομικό και κατόπιν συλλογικό επίπεδο. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής: i) Ελέγχεται ο βαθμός πραγματοποίησης του πλάνου εργασίας. ii) Καταρτίζεται εκ μέρους του επόπτη που ορίζει ο συνεργαζόμενος φορέας συνολική έκθεση, στην οποία αποτυπώνεται ο βαθμός πραγματοποίησης του πλάνου εργασίας, επισημαίνονται αποκλίσεις, αιτιολογούνται παραλήψεις κλπ. iii) εξετάζονται οι παράγοντες που οδηγούν σε αποκλίσεις από το πλάνο εργασίας.

Στο τελικό στάδιο και με βάση τα ανωτέρω στοιχεία ο επιστημονικός υπεύθυνος καταρτίζει συνολική έκθεση στην οποία αποτυπώνονται με σαφή τρόπο ο βαθμός επίτευξης των στόχων της ΠΑΤΙΣ, η ποιότητα του παραγόμενου έργου, ο τρόπος συνεργασίας Τμήματος, φοιτητών, εποπτών, φορέων. Επίσης αιτιολογούνται αποκλίσεις από το αρχικό πλάνο εργασίας ή αδυναμίες πραγματοποίησής του.

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της ΠΑΤΙΣ γίνεται σε δύο στάδια. Κριτήρια αποτελούν: i) το επίπεδο συνεργασίας όλων των πλευρών (ικανοποίηση των ασκούμενων φοιτητών, ικανοποίηση των συνεργαζόμενων φορέων κλπ.), ii) η ποιότητα του παραγόμενου έργου και iii) η επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων της ΠΑΤΙΣ, όπως αυτοί περιγράφονται ανωτέρω.

Το πρώτο στάδιο αξιολόγησης πραγματοποιείται με την ολοκλήρωση κάθε ετήσιου κύκλου λειτουργίας του ΠΠΑ και βασίζεται στα στοιχεία που περιέχονται στους ατομικούς φακέλους των ασκούμενων, τις εκθέσεις των εποπτών του ΤΙΣ και των επιστημονικών υπευθύνων των συνεργαζόμενων φορέων, στις αναφορές των επισκέψεων των Εποπτών και του ΕΥ της ΠΑΤΙΣ και στα ειδικά ερωτηματολόγια τα οποία συμπληρώνουν τόσο οι ασκούμενοι όσο και οι συνεργαζόμενοι φορείς και στα οποία αποτυπώνεται ο βαθμός ικανοποίησης λειτουργίας του Προγράμματος. Η επεξεργασία των δεδομένων είναι ατομική και συλλογική και αφορά όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές. Τα στοιχεία καταχωρούνται με κριτήρια ποσοτικά και ποιοτικά σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Στόχος των ετήσιων αξιολογήσεων είναι η βελτίωση του επόμενου ετήσιου κύκλου λειτουργίας του ΠΠΑ, δηλαδή ο εντοπισμός κρίσιμων για την υλοποίηση του προγράμματος ζητημάτων και η αποτελεσματική λύση προβλημάτων.

Το δεύτερο επίπεδο αξιολόγησης πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση και των τριών ετήσιων κύκλων της ΠΑ. Μετά την επεξεργασία των στοιχείων και με βάση επιμέρους εκθέσεις που συντάσσονται από τους επόπτες της ΠΑΤΙΣ ο ΕΥ συντάσσει την τελική αξιολογική έκθεση, στην οποία αποτυπώνονται αναλυτικά και με σαφήνεια όλες οι δράσεις της ΠΑΤΙΣ, επισημαίνονται δυσκολίες και αδυναμίες κατά την εκτέλεση της πράξης και αιτιολογούνται τυχόν αποκλίσεις από το αρχικό πλάνο εργασίας. Την αξιολογική έκθεση του ΕΥ εγκρίνει ο Ιδρυματικός Υπεύθυνος του ΠΑΤΙΣ και κατόπιν η ΓΣ του ΤΙΣ. Από τα μέχρι τούδε δεδομένα προκύπτει ότι στην ΠΑΤΙΣ συμμετείχαν συνολικά 157 φοιτητές, εκ των οποίων οι 4 σε ερευνητικά Ιδρύματα του εξωτερικού. Από τις εκθέσεις αξιολόγησης τόσο των συμμετεχόντων φοιτητών όσο και κυρίως των συνεργαζόμενων φορέων τα αποτελέσματα της ΠΑΤΙΣ κρίνονται ιδιαίτερα ικανοποιητικά.

Οι μέχρι τούδε συνεργαζόμενοι με το ΤΙΣ φορείς ανέρχονται στους 41 και είναι οι εξής:

1) Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης	4) Βιβλιοθήκη Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική (Ιωάννινα)
2) Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Θεσσαλικών Σπουδών (Βόλος)	5) Βιβλιοθήκη Λαϊκή Καλαμάτας (Καλαμάτα)
3) Βιβλιοθήκη Βικελαία Ηρακλείου (Ηράκλειο)	6) Βιβλιοθήκη «ΚΟΡΑΗΣ» (Χίος)

- 7) Βιβλιοθήκη Δημόσια Ναυπλίου (Ναύπλιο)
- 8) Γ.Α.Κ.: Γενικά Αρχεία του Κράτους (Αθήνα)
- 9) Γ.Α.Κ. Τοπικά Αρχεία Ιθάκης (Ιθάκη)
- 10) Γ.Α.Κ. Αρχεία Νομού Κέρκυρας (Κέρκυρα)
- 11) Γ.Α.Κ. Ιστορικό Αρχείο Κρήτης (Χανιά Κρήτης)
- 12) Γ.Α.Κ. Τοπικά Αρχεία Νάξου (Νάξος)
- 13) Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ινστιτούτο Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας (Αθήνα)
- 14) Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών (Αθήνα)
- 15) Στ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Πάτρα)
- 16) Ζ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων/Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας (Πύργος Ηλείας)
- 17) Η' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Κέρκυρα)
- 18) ΙΓ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Βόλος).
- 19) ΙΕ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας (Λάρισα)
- 20) ΙΣΤ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Θεσσαλονίκη)
- 21) ΙΖ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Έδεσσα)
- 22) ΙΗ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Καβάλα)
- 23) ΚΓ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Ηράκλειο)
- 24) ΚΗ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Σέρρες).
- 25) Λ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής (Αιανή Κοζάνης)
- 26) ΛΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Αρχαιολογικό Μουσείο Ηγουμενίτσας (Ηγουμενίτσα Θεσπρωτίας)
- 27) ΛΓ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Άρτα)
- 28) ΛΔ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Καρδίτσα)
- 29) ΛΣΤ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Μεσολόγγι)
- 30) 13^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (Ηράκλειο)
- 31) 21^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (Κέρκυρα)
- 32) Κέντρον Βυζαντινών Ερευνών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
- 33) Κυπριακό Κέντρο Μελετών (ΚΥΚΕΜ) (Λευκωσία)
- 34) Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη)
- 35) Επιγραφικό Μουσείο (Αθήνα)
- 36) Μουσείο Μπενάκη/Ιστορικά Αρχεία (Αθήνα)
- 37) Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, Οίκος Α.&Μ. Καλοκαιρινού (Ηράκλειο)
- 38) Μουσείο Κρητικής Εθνολογίας (Ηράκλειο)
- 39) Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, Αρχοντικό Τοσίτσα (Μέτσοβο)
- 40) Ιστορικό Λαογραφικό Μουσείο Μέσης Κέρκυρας (Κέρκυρα)
- 41) Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο Λίμνης (Εύβοια)

Από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS) το οποίο περιγράφεται ως εξής:

1) Όλα τα Υ και τα ΥΕ επιλογής μαθήματα αντιστοιχούν σε 4 ECTS.

50 μαθήματα X 4 ECTS = 200 ECTS που αναλύονται ως εξής:

1 ECTS = 25-30 ώρες φόρτος εργασίας,

Δηλαδή, 100 ώρες: 25 = 4 ECTS που προκύπτουν ως εξής:

14 εβδομάδες X 3 ώρες = **42** ώρες διδασκαλίας

Συντελεστής μελέτης στο σπίτι =1

Φόρτος εργασίας μελέτης = 1 X 42 = **42** ώρες.

Φόρτος εργασίας από σύνθεση - συγγραφή εργασιών = **12** ώρες

Παρουσίαση εργασιών - εξετάσεις = **4** ώρες

Δηλαδή: 42 + 42 + 12 + 4 = **100** ώρες/μάθημα

2) Πίστωση διδακτικών μονάδων και στις ξένες γλώσσες (3 ECTS ανά μάθημα)

3) Τα μαθήματα πληροφορικής πιστώνονται 3 ECTS ανά μάθημα

4) Η πτυχιακή εργασία πιστώνεται με 16 ECTS

5) Πίστωση με περιορισμένο αριθμό ακαδημαϊκών μονάδων άλλων δραστηριοτήτων που συνεισφέρουν στη μάθηση και προτρέπουν τη συμμετοχή των φοιτητών στις δραστηριότητες των εργαστηρίων, πρακτικών ασκήσεων, εκδρομών και πρόσθετων σεμιναρίων του ΤΙΣ.

Μάθημα επιχειρηματικότητας = 3 ECTS

Πρόσθετα σεμινάρια = 2 ECTS

Εκδρομή με εργασία = 2 ECTS

Πρακτική άσκηση = 2 ECTS

Εργαστήρια = 2 ECTS².

Ως εκ τούτου για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 240 ECTS τα οποία κατανέμονται ως εξής:

1) 35 Υποχρεωτικά μαθήματα: 140 ECTS

2) 15 ΥΕ μαθήματα (εκ των οποίων τα 4 σεμιναριακά): 60 ECTS

* Ένα (1) ΥΕ μάθημα μπορεί να αντικαθίσταται από άλλες δραστηριότητες.

3) Ξένες Γλώσσες – υποχρεωτική επιλογή 6 εξαμηνιαίων μαθημάτων: 18 ECTS

4) Πληροφορική – υποχρεωτική η επιλογή δύο εξαμηνιαίων μαθημάτων: 6 ECTS. Από τις εξετάσεις στο μάθημα της Πληροφορικής ΙΙ εξαιρούνται όσοι προσκομίσουν βεβαίωση πιστοποίησης γνώσεων ηλεκτρονικών υπολογιστών από εγκεκριμένους φορείς από τον ΟΕΕΚ.

5) Πτυχιακή: 16 ECTS

ΣΥΝΟΛΟ: 240 ECTS

Οι φοιτητές ενημερώνονται για την εφαρμογή του συστήματος ECTS, μέσω του Οδηγού Σπουδών και της ιστοσελίδας του ΤΙΣ. Τυχόν διευκρινίσεις δίνονται τόσο από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών όσο και από το Σύμβουλο Καθηγητού του έτους φοίτησης του σπουδαστή.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Σύμφωνα με τη –συμβατική οπωσδήποτε- περιοδολόγηση της Ιστορίας- στο Πρόγραμμα Σπουδών του ΤΙΣ καλύπτονται όλες οι περίοδοι της Ιστορίας από την Προϊστορία έως και τη Σύγχρονη Εποχή. Η διακριτή σχέση των επιμέρους γνωστικών πεδίων που εκπροσωπούνται από τους Καθηγητές και Λέκτορες καθιστούν ομαλή τη λειτουργία του Προγράμματος, με την έννοια ότι δεν παρατηρούνται κενά ή επικαλύψεις. Επικαιροποίηση των μαθημάτων και κατ' επέκτασιν της διδακτέας ύλης με βάση τα πρόσφατα πορίσματα της έρευνας γίνεται σε ετήσια βάση. Αν και σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νόμου προβλέπεται η χρήση ενός διδακτικού εγχειριδίου, σε όλες τις περιπτώσεις γίνεται συστηματική χρήση πηγών και ειδικής βιβλιογραφίας.

Η διάρκεια όλων των μαθημάτων είναι τρίωρη. Για την παρουσίαση της διδακτέας ύλης παρατηρείται συγκερασμός διδακτικών μεθόδων, καθώς ανάλογα με το χαρακτήρα και τους στόχους του μαθήματος καθώς και τον αριθμό των φοιτητών χρησιμοποιούνται και με τη συμβολή των νέων τεχνολογιών όλες οι εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας. Στην περίπτωση των Υποχρεωτικών Μαθημάτων γίνεται προσπάθεια να μην κυριαρχεί μόνον η από καθέδρας διδασκαλία, την οποία επιβάλλει και ο μεγάλος αριθμός των συμμετεχόντων φοιτητών, αλλά να συνδυάζονται προφορικές και γραπτές παρουσιάσεις, ώστε να ενεργοποιείται η συμμετοχή των φοιτητών από την αρχή του εξαμήνου. Στα Σεμινάρια η παρουσία των φοιτητών είναι επιβεβλημένη και διασφαλίζεται με την συμμετοχή τους στην έρευνα αρχειακών και άλλων πηγών, τη μελέτη ειδικής βιβλιογραφίας και τη βασιζόμενη σ' αυτά συγγραφή και παρουσίαση εργασιών. Διευκρινίζεται ότι και σε όλες τις περιπτώσεις ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης εκ μέρους των σπουδαστών, γεγονός που επιτυγχάνεται με την συζήτηση κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, τη συνεργασία μικρών ομάδων φοιτητών, τις προφορικές παρουσιάσεις εργασιών. Παράλληλα στη διδασκαλία εντάσσεται η επιτόπια άσκηση σε Μουσεία, Αρχεία, Βιβλιοθήκες, αλλά και η οργάνωση εκπαιδευτικών εκδρομών. Σημειώνεται ότι από το Ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 κ.ε. πραγματοποιήθηκαν ενδεικτικά οι ακόλουθες εκπαιδευτικές εκδρομές: (1) 28/7-5/8/2007: Ελληνικοί Ναυτότοποι, Σπέτσες, Χίος και Ψαρρά (επιστημ. υπεύθυνη: Καθηγήτρια Τζ. Χαρλαύτη). (2) 12-21/12/2008: Βιέννη και Άουσβιτς (επιστημ. υπεύθυνος: Επικ. Καθηγητής Θ. Νικολαΐδης). (3) 8-9/5 2009: Ήπειρος 8-9/5/2009 (επιστημ. υπεύθυνοι: Επικ. Καθηγή-

² Για 50-60 ώρες φόρτου εργασίας.

τρια Κ. Ματαράγκα – Αναπλ. Καθηγητής Κ. Σμπόνιας). (4) Δεκέμβριος 2011: Ρώμη, Νάπολη και Σικελία Δεκέμβριος (επιστημ. υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Θ. Νικολαΐδης). (5) 22 έως 28-4/2012: Κριμαία (επιστημ. υπεύθυνη: Καθηγήτρια Τζ. Χαρλαύτη). (6) Λονδίνο (επιστημ. υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Α. Ευσταθίου).

Η διδασκαλία πραγματοποιείται αποκλειστικά στην ελληνική γλώσσα. Ωστόσο, προκειμένου οι φοιτητές να εξοικειωθούν με τη διεθνή βιβλιογραφία, τη διεθνή ορολογία καθώς και τις τάσεις που ακολουθεί η ιστορική έρευνα σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, δίνεται βιβλιογραφία σε διάφορες ευρωπαϊκές γλώσσες. Παράλληλα τα μαθήματα ξένων γλωσσών είναι προσανατολισμένα στην επεξεργασία κειμένων ιστορικού περιεχομένου. Επιπλέον, για την ομαλή ένταξη των αλλοδαπών φοιτητών (βλ. σχετικά σελ. 16, 42-43, 69) στο Πρόγραμμα Σπουδών του ΤΙΣ, στο στάδιο της επεξεργασίας βρίσκεται πρόγραμμα μαθημάτων, στα οποία θα εκπροσωπούνται όλα τα γνωστικά πεδία που θεραπεύει το ΤΙΣ, στην Αγγλική, Γαλλική και Γερμανική γλώσσα.

Ανταλλαγή διδασκόντων με Πανεπιστήμια του εξωτερικού γίνεται κυρίως στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus, ενώ στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων είναι δυνατή η πρόσκληση ειδικών σε συγκεκριμένο αντικείμενο ερευνητών, οι οποίοι παραδίδουν κύκλους μαθημάτων σε μία από τις τρεις διεθνείς γλώσσες και ιδιαίτερα στην αγγλική. Οποσδήποτε, λόγω κυρίως οικονομικών δυσκολιών, οι δραστηριότητες αυτές είναι περιορισμένες. Με την διδακτική διαδικασία συνδέεται επίσης ο «Κύκλος Ανοικτών Διαλέξεων» που έχει θεσμοθετηθεί από το ΤΙΣ. Ειδικότερα κάθε ακαδημαϊκό έτος το οργανώνονται ανοικτές διαλέξεις στις οποίες μετέχουν επιστήμονες προερχόμενοι τόσο από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο όσο και από άλλα Πανεπιστήμια και τα Ερευνητικά Κέντρα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Από το Ακαδημαϊκό έτος 2004/2005 έως και το Ακαδημαϊκό έτος 2012/2013 πραγματοποιήθηκαν ογδόντα δύο (82) συνολικά διαλέξεις [βλ. Παράρτημα (7)]. Τριάντα τέσσερις (34) έγιναν από επιστήμονες προερχόμενους από διάφορα Πανεπιστήμια και ερευνητικά Ιδρύματα της Ελλάδας, ενώ σαράντα εννέα (49) από επιστήμονες προερχόμενους από Πανεπιστήμια και ερευνητικά Ιδρύματα του εξωτερικού.

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: Η έκταση της εξεταστέας ύλης εκάστου μαθήματος καθορίζεται με τρόπο ορθολογικό και παιδαγωγικά αποδεκτό από τον κάθε διδάσκοντα, ο οποίος φροντίζει επίσης για την επικαιροποίηση και την αναπροσαρμογή της. Ανακοινώνεται στους φοιτητές με την έναρξη των μαθημάτων και αναρτάται σε αρκετές περιπτώσεις στο σύστημα e-class. Όλα τα μαθήματα εξετάζονται κατά τις τρεις εξεταστικές περιόδους του Ακαδημαϊκού έτους. Κυρίαρχο τρόπο εξέτασης αποτελεί η γραπτή εξέταση. Συμπληρωματικά προς αυτόν λειτουργούν εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης. Στα μαθήματα π.χ. σεμιναριακού ή φροντιστηριακού χαρακτήρα η αξιολόγηση του φοιτητή βασίζεται σε γραπτές εργασίες, ενώ συνεκτιμώνται η ενεργή παρουσία του κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας και η προφορική παρουσίαση της εργασίας του.

Η διαδικασία της αξιολόγησης των φοιτητών είναι δημόσια. Η διαφάνεια διασφαλίζεται με τους ακόλουθους τρόπους: Σε περίπτωση γραπτής δοκιμασίας ή κατάθεσης γραπτής εργασίας, εκάστος φοιτητής έχει τη δυνατότητα πρόσβασης στο γραπτό του. Κατά τη διαδικασία αυτή ο διδάσκων οφείλει να επισημάνει τυχόν αβλεψίες και λάθη που εντόπισε στο γραπτό του σπουδαστή και να αιτιολογήσει την κρίση του. Στην περίπτωση της προφορικής εξέτασης, ο διδάσκων προβαίνει άμεσα στην αιτιολόγηση του βαθμού με τον οποίο αξιολογείται ο σπουδαστής. Σε περίπτωση που η αιτιολόγηση του διδάσκοντα δεν θεωρηθεί ικανοποιητική από τον σπουδαστή, ο τελευταίος διαθέτει το δικαίωμα εκκίνησης της διαδικασίας αναβαθμολόγησης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: Το Πρόγραμμα Σπουδών του ΤΙΣ δεν παραμένει στατικό, αλλά ακολουθώντας τα διεθνή ειωθότα και τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα της έρευνας και της τεχνολογίας. Μετά την ετήσια εφαρμογή του τίθεται σε διαδικασία αξιολόγησης η οποία βασίζεται: i) στη συμπλήρωση ερωτηματολογίων εκ μέρους των φοιτητών, ii) στην επεξεργασία και αποτίμηση των στοιχείων της ανωτέρω έρευνας από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και στη συνέχεια από τη Συνέλευση του ΤΙΣ και iii) στην παρακολούθηση της επαγγελματικής αποκατάστασης και εξέλιξης των αποφοίτων του ΤΙΣ, η οποία πραγματοποιείται μέσω Ημερίδων, Ειδικών Σεμιναρίων και Συνεδρίων από το Γραφείο Διασύνδεσης του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Για τη συνολική αποτίμηση του Προγράμματος Σπουδών λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια: i) Η ανταπόκριση του ΠΠΣ στους στόχους του ΤΙΣ και τις ανάγκες της κοινωνίας

και ii) Η διεθνής διάσταση του ΠΜΣ. Ως προς το πρώτο κριτήριο το ΠΠΣ φαίνεται να ανταποκρίνεται στους στόχους του ΤΙΣ, αλλά και στις ανάγκες της κοινωνίας. Όπως ήδη αναφέρθηκε, επιδίωξη του είναι η κατά το δυνατό πλήρης κατανόηση των ειδολογικών και χρονολογικών ενοτήτων της Ιστορίας, η μεθοδολογική προσέγγιση των πηγών και των ιστορικών μαρτυριών και η εξοικείωση με τη διδασκαλία, την έρευνα και τη συγγραφή της Ιστορίας. Η δομή του προγράμματος συμβάλλει στην προβολή της Ιστορίας ως βασικού μορφωτικού αγαθού, γεγονός που στρέφει το ενδιαφέρον των σπουδαστών σε τομείς και δραστηριότητες που συνδέονται γενικότερα με τη διαχείριση και διάχυση του πολιτισμού. Σε άλλη διατύπωση, το ΠΜΣ δεν αποβλέπει μόνον στην κατάρτιση ικανών ιστορικών, οι οποίοι θα προωθηθούν επαγγελματικά στη Μέση Εκπαίδευση και στην έρευνα της Ιστορίας, αλλά με τη διεπιστημονικότητα των Σπουδών και την ευρύτητα του γνωστικού υποβάθρου που προσφέρει καθιστά δυνατή την επαγγελματική στρόφη των σπουδαστών προς ποικίλους κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς.

Για τον έλεγχο της ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του ΤΙΣ εφαρμόζονται οι ακόλουθες διαδικασίες: α) Συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων μέσω των οποίων ελέγχεται τόσο το επίπεδο γνώσεων των σπουδαστών, όσο και η δυνατότητα κριτικής αντιμετώπισης των πηγών και της βιβλιογραφίας καθώς και η ορθότητα της μεθοδολογίας που ακολουθείται. β) Διδακτική πρακτική σε σχολικές μονάδες. Η διαδικασία αυτή διενεργείται στο πλαίσιο του μαθήματος «Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας» και αφορά στους φοιτητές του 8ου εξαμήνου. Οι σπουδαστές καλούνται σε πρώτο επίπεδο να παρακολουθήσουν τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας σε σχολικές μονάδες τόσο της Κέρκυρας, όσο και του τόπου καταγωγής τους και σε δεύτερο επίπεδο να περάσουν σε πρακτική εφαρμογή των γνώσεών τους με την ανάληψη διδασκαλίας μαθημάτων Ιστορίας στις αντίστοιχες σχολικές μονάδες. γ) Συμμετοχή φοιτητών σε μελέτη υλικού (2002-2013). Η διαδικασία αυτή εξοικειώνει τους φοιτητές στη μελέτη αρχειακού κυρίως υλικού και πραγματοποιείται στο πλαίσιο των ακόλουθων μαθημάτων: 1) «Παλαιογραφία». Εδώ οι φοιτητές συμμετέχουν στην επεξεργασία αρχειακού υλικού που φυλάσσεται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους -Παράρτημα Κέρκυρας. 2) «Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία». Έμφαση δίνεται στην αποδελτίωση εφημερίδων και στη δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου, επεξεργασία του οποίου γίνεται κατά τη διάρκεια του μαθήματος. 3) «Ναυτιλιακή ιστορία». Στόχος είναι η δημιουργία βάσεων δεδομένων για τους ναυτικούς και τις ναυτιλιακές επιχειρήσεις των ελληνικών ναυτοτοπων του Ιονίου και του Αιγαίου. 4) «Ιστορική Δημογραφία». Μελετώνται ληξιαρχικές πράξεις γεννήσεων και θανάτων στα Γενικά Αρχεία του Κράτους -Παράρτημα Κέρκυρας και σε άλλους πολιτισμικούς και κοινωνικούς φορείς. 5) Επιγραφική. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος οι φοιτητές μελετούν επιγραφικό υλικό στο Μουσείο της Κέρκυρας. δ) Συμμετοχή των σπουδαστών στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης του ΤΙΣ. Οι ενδιαφερόμενοι σπουδαστές ανάλογα με τις δεξιότητές τους και τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους απασχολούνται κατά τους θερινούς μήνες (Ιούλιος/Αύγουστος) σε διάφορα εκπαιδευτικά και ερευνητικά κέντρα της χώρας, αλλά και σε Μουσεία, Αρχαιολογικές Υπηρεσίες, Βιβλιοθήκες, προσωπικές συλλογές, Αρχεία κλπ. [βλ. ανωτέρω].

Ως προς το δεύτερο κριτήριο θα πρέπει να επισημανθεί ότι το ΠΠΣ του ΤΙΣ αντιστοιχεί σε μεγάλο βαθμό σε εκείνα άλλων ομοειδών Τμημάτων και Ιδρυμάτων του εξωτερικού και λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες επιστημονικές και παιδαγωγικές εξελίξεις καθώς και τις απαιτήσεις του κοινωνικού συνόλου και του παρόντος ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών είναι και η μελέτη Προγραμμάτων Σπουδών άλλων Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, προκειμένου να υπάρχει όσο το δυνατό μεγαλύτερη σύγκλιση με αυτά και επιπλέον να δοθεί στο Πρόγραμμα του ΤΙΣ μία διεθνής διάσταση. Ότι η διαδικασία αυτή αποδίδει προκύπτει: i) από το γεγονός ότι δεν ανακύπτουν προβλήματα με φοιτητές άλλων ομοειδών ευρωπαϊκών χωρών που ακολουθούν το Πρόγραμμα Σπουδών του ΤΙΣ στα πλαίσια του Προγράμματος Erasmus καθώς η αντιστοίχιση των μαθημάτων γίνεται ομαλά. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ΤΙΣ δραστηριοποιείται με συστηματικό τρόπο στο πλαίσιο του ανωτέρω προγράμματος ανταλλαγής φοιτητών. Σε ισχύ βρίσκονται δεκαοκτώ (18) διμερείς συμφωνίες με διάφορα Πανεπιστήμια του εξωτερικού [βλ. Παράρτημα (2)]. Παράλληλα το ΤΙΣ έχει συνάψει συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με το Παν/μιο Tres de Ferbero – Buenos Aires (Αργεντινή) και Centre de la Méditerranée moderne et contemporaine Université de Nice Sophia – Antipolis. ii) την ομαλή ένταξη των φοιτητών του ΤΙΣ σε προγράμματα σπουδών άλλων ομοειδών Τμημάτων της αλλοδαπής στο πλαίσιο επίσης του

Προγράμματος Erasmus. Στο διάστημα από το 2008 έως το 2013 οι εισερχόμενοι στο ΤΙΣ φοιτητές Erasmus ανέρχονται στους 22 και οι εξερχόμενοι στους 13.

~ ~ ~

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΜΣ)

Στο ΤΙΣ λειτουργούν δύο διατμηματικά και δύο μονοτμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

1. ΠΜΣ Ιστορική Έρευνα, Διδακτική και νέες Τεχνολογίες: Διατμηματικό ΠΜΣ ΤΙΣ και Τμήμα Πληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου. Επισημώς το ΠΜΣ συνεργάζεται με το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού και την Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία. Διευθυντής ΠΜΣ: Καθηγητής Πέτρος Πιζάνιας.

2. ΠΜΣ Ιστορική Δημογραφία (διατμηματικό σε σύμπραξη με τα Τμήματα: Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας και Στελεχών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Εκμεταλλεύσεων του Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου). Διευθυντής ΠΜΣ: Καθηγητής Δημήτριος Ανωγιάτης - Πελέ.

3. ΠΜΣ Ιστορία της Πόλης και της Κτιριοδομίας: Διευθυντής ΠΜΣ: Καθηγητής Δημήτριος Τσουγκαράκης.

4. ΠΜΣ Μεθοδολογία Κριτικής και έκδοσης των ιστορικών πηγών: Διευθυντής ΠΜΣ: Αναπληρωτής Καθηγητής Γρηγόριος Ψαλλίδας.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Διευθυντής ΠΜΣ: Καθηγητής Πέτρος Πιζάνιας

ΣΤΟΧΟΣ-ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΜΣ: Το ΠΜΣ «Ιστορική Έρευνα, Διδακτική και Νέες Τεχνολογίες» ιδρύθηκε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009. Στόχος του είναι η παροχή μεταπτυχιακών σπουδών διεπιστημονικού χαρακτήρα σε ζητήματα νεότερης και σύγχρονης ελληνικής και ευρωπαϊκής ιστορίας και σε εφαρμογές στη Διδακτική με βάση τις νέες τεχνολογίες. Οι παραπάνω σπουδές διαμορφώνουν ειδικευμένους ιστορικούς ερευνητές σε αυτόν τον τομέα.

Το Πρόγραμμα υλοποιείται από το ΤΙΣ, σε συνεργασία με το Τμήμα Πληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου, το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού και την Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία. Η οργανωτική δομή του Προγράμματος ορίζεται από τον Γενικό Κανονισμό Λειτουργίας των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων του ΤΙΣ. Τον συντονισμό και τη διοίκηση του Προγράμματος ασκεί ο Διευθυντής, ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του ΤΙΣ και συνεπικουρείται από τη Συντονιστική Επιτροπή, η οποία επίσης ορίζεται από τη Συνέλευση. Η διοικητική υποστήριξη ασκείται από τη Γραμματεία του Προγράμματος.

Το ΠΜΣ εμφανίζεται πλήρως στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα <http://history.ionio.gr/postgraduate/hdnt/index.html> και σε περιληπτική μορφή μέσω ιστοσελίδων εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος. Επιπλέον, σχετικές με το Πρόγραμμα ανακοινώσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα και τους πίνακες ανακοινώσεων του ΤΙΣ, ενώ οι προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εισαγωγή νέων μεταπτυχιακών φοιτητών δημοσιεύονται και σε αθηναϊκές και τοπικές εφημερίδες.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών σπουδών, και Πληροφορικής των ΑΕΙ της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής, καθώς επίσης και πτυχιούχοι Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πληροφορικής και Βιβλιοθηκονομίας των ΤΕΙ σύμφωνα με τις προβλέψεις των σχετικών νόμων για τις αντιστοιχίες των πτυχίων.

Οι εισακτέοι στο ΠΜΣ επιλέγονται κατόπιν προσωπικής συνεντεύξεως και γραπτών εξετάσεων. Η διαδικασία που ακολουθείται για την επιλογή τους, έχει ως στόχο την εξακρίβωση της επάρκειας των υποψηφίων στον γραπτό λόγο, τη συγκρότηση της σκέψης και τη γενική καλλιέργεια του υποψηφίου σε ποικίλα θέματα. Περιγράφεται ως εξής:

1. Γραπτή εξέταση στην Ιστορία, με βάση βιβλιογραφία την οποία ορίζει το ΠΜΣ και αναρτά στην ιστοσελίδα του. Τα γραπτά βαθμολογούνται και από τα τρία μέλη της Επιτροπής και ο τελικός βαθμός είναι ο μέσος όρος. Ο βαθμός των γραπτών αντιστοιχεί στο 20% του τελικού.

2. Προφορική συνέντευξη γενικής παιδείας ενώπιον της Τριμελούς Επιτροπής. Ο τελικός βαθμός της συνέντευξης είναι ο μέσος όρος των βαθμών των τριών μελών της Επιτροπής. Η βαθμολογία της συνέντευξης αντιπροσωπεύει το 80% του τελικού βαθμού.

Επιπλέον, οι προϋποθέσεις για τη συμμετοχή των υποψηφίων στις διαδικασίες επιλογής είναι: η επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, η γνώση βασικών στοιχείων χρήσης προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένων και ποσοτικών δεδομένων, ο βαθμός (τουλάχιστον) «λίαν καλώς» στο πτυχίο, ή εναλλακτικά σε μαθήματα που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Σπουδών του ΠΜΣ. Δίνεται σημασία επίσης στην αποδεδειγμένη ερευνητική πείρα σχετική με τα αντικείμενα του ΠΜΣ (έγκυρες δημοσιεύσεις είτε βεβαιώσεις ιδρυμάτων ή επιστημονικών προγραμμάτων ή ό,τι άλλο συναφές). Για να γίνει δεκτός στο ΠΜΣ ένας υποψήφιος απαιτείται ο τελικός βαθμός που προκύπτει από τη γραπτή και την προφορική εξέταση να είναι κατά το ελάχιστο 7/10.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΟΜΗ: Το Μεταπτυχιακό έχει ως βασικό άξονα σπουδών την ιστορική επιστήμη και κέντρο βάρους την εκπαίδευση στη διαδικασία παραγωγής ιστορικής γνώσης, δηλαδή την έρευνα. Ακολουθώντας, ο άξονας μαθημάτων της Διδακτικής βασίζεται στην εκπαίδευση μετάδοσης κριτικής γνώσης με βάση την έρευνα. Και οι δύο άξονες στηρίζονται στη χρήση νέων τεχνολογιών αλλά και γνώσεων στατιστικής καθώς και εργαλείων ανάλυσης όπως το SPSS και άλλα απλούστερα. Ενότητα μαθημάτων με τίτλο «Νέες Τεχνολογίες» είναι οργανωμένη ώστε να μην αποτελεί αυτόνομη γνώση, αλλά να υπηρετεί τις ανάγκες της ιστορικής έρευνας και της Διδακτικής της ιστορίας.

Το πρόγραμμα μαθημάτων δομείται από:

1^{ον} Σεμινάρια Ιστορίας, Διδακτικής και Νέων Τεχνολογιών τα οποία διαρκούν τα τρία πρώτα εξάμηνα.

2^{ον} Εκπαίδευση στην ιστορική έρευνα με βάση πραγματικές συνθήκες ιστορικής έρευνας. Οι σπουδαστές εργάζονται σε ιστορικά αρχεία κάθε είδους, με πραγματικό ερευνητικό στόχο, ο οποίος πρέπει να επιτυγχάνεται για καθένα φοιτητή και φοιτήτρια με την ολοκλήρωση των τριών εκπαιδευτικών εξαμήνων. Ένα μέρος των δεδομένων που συλλέγουν οι φοιτητές του ΠΜΣ εντάσσεται σε μία ενιαία βάση ψηφιακών δεδομένων και μπορεί να χρησιμοποιεί ο καθένας για εργασίες ή και την διπλωματική του.

3^{ον} Εργασίες και πρακτικές ασκήσεις. Το σύνολο της διδακτικής και ερευνητικής διαδικασίας καθώς και οι εργασίες είναι υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές και σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Η διπλωματική εργασία πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις ενός πλήρους επιστημονικού κειμένου.

Το Πρόγραμμα Σπουδών συγκροτείται από ένα σταθερό γενικό πλαίσιο γνωστικών αντικειμένων, τα οποία προσαρμόζονται με βάση το εκάστοτε γενικό θέμα και είναι υποχρεωτικά για την απονομή των κατά το άρθρο 3 της Υ.Α. τίτλων. Το γενικό πλαίσιο γνωστικών αντικειμένων ορίζεται ως εξής:

- Α' εξάμηνο

1. Μεθοδολογία της Ιστορίας και της ιστορικής έρευνας.

2. Η ιστοριογραφία του θέματος στο οποίο είναι αφιερωμένος ο εκάστοτε κύκλος του ΠΜΣ και η χρήση της βιβλιογραφίας σε ηλεκτρονική και συμβατική μορφή.

3. Η ιστορία ως κοινωνική επιστήμη και η σημασία της διεπιστημονικότητας.

- Β' εξάμηνο

1. Ψηφιακά και συμβατικά αρχεία: η διαχείρισή τους και η χρήση τους στην ιστορική έρευνα.

2. Οι υπόλοιπες πηγές της Ιστορίας (συνεντεύξεις, βιογραφίες, αντικείμενα κτλ).

3. Τεχνικές οργάνωσης των ιστορικών δεδομένων: πληροφορική και στατιστική επεξεργασία των πληροφοριών.

- Γ' εξάμηνο

1. Οι τεχνικές σύνθεσης των ιστορικών πληροφοριών ποικίλης προέλευσης και οι εφαρμογές στη Διδακτική με τις νέες τεχνολογίες.

2. Ιστορική ανάλυση και εφαρμογές στην Διδακτική με τα πολυμέσα.

3. Η ολιστική ανάλυση στην Ιστορία, η εφαρμογή της στην Διδακτική με πολυμέσα.

- Δ' εξαμήνο

Διπλωματική εργασία: Ο καθορισμός του θέματος της διπλωματικής εργασίας γίνεται από την Επιτροπή που έχει ορίσει η συνέλευση, η οποία λαμβάνει υπόψιν τα ειδικά ενδιαφέροντα εκάστου φοιτητή. Προηγείται συζήτηση σχετικά με την ανάθεση θέματος, η οποία γίνεται ενώπιον όλων των φοιτητών/τριών. Την εκπόνηση της διπλωματικής παρακολουθεί τριμελής επιτροπή καθηγητών με ένα κυρίως υπεύθυνο, ο οποίος παρακολουθεί την εξέλιξη της διπλωματικής σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Στο τέλος κάθε διπλωματική εργασία παρουσιάζεται ενώπιον όλων των μελών του ΠΜΣ. Η Επιτροπή αξιολόγησης των Διπλωματικών εργασιών αποτελείται από τον εκάστοτε επιβλέποντα καθηγητή, τον Επιστημονικό υπεύθυνο και ένα μέλος της Επιτροπής του ΠΜΣ. Το θέμα της διπλωματικής εργασίας είναι υποχρεωτικά διεπιστημονικό και θα πρέπει να είναι απόληξη του θέματος της ευρύτερης έρευνας που ο καθένας έχει αναλάβει. Η διπλωματική πρέπει να είναι της τάξης των 30-50 σελίδων, να αποδεικνύει τις αναλυτικές ικανότητες του συντάκτη της και να είναι οργανωμένη με όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη δημοσίευση ενός επιστημονικού βιβλίου. Με τις διπλωματικές εργασίες οι φοιτητές και φοιτήτριες πρέπει να αποδείξουν ότι μπορούν να θέτουν επιστημονικά ερωτήματα και να αναζητούν ορθά τις απαντήσεις ακολουθώντας τους επιστημονικά αποδεκτούς κανόνες.

Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του ΠΜΣ «Ιστορική έρευνα, Διδακτική και Νέες τεχνολογίες» αναπτύσσεται σε δύο εκπαιδευτικούς άξονες. Κάθε άξονα καλύπτει το 50% του συνόλου των δραστηριοτήτων του ΠΜΣ :

A. Σεμινάρια, εργαστήρια και πρακτική

Στόχος του πρώτου άξονα είναι η θεωρητική διεπιστημονική και ιστορική εκπαίδευση των φοιτητών και φοιτητριών.

Τα σεμινάρια του μεταπτυχιακού πραγματοποιούνται στην Κέρκυρα στο κτήριο του ΤΙΣ και του Τμήματος Πληροφορικής, και εφόσον το απαιτεί η έρευνα μπορούν να πραγματοποιούνται σε επιστημονικούς θεσμούς όπως τα ΓΑΚ, το ΕΙΕ, το Εθνικό και Ιστορικό Μουσείο, σε βιβλιοθήκες και αλλού.

Η θεματολογία των σεμιναρίων ορίζεται ως το ευρύτατο θεωρητικό, χρονολογικό και θεματικό πλαίσιο της 2ης ενέργειας του μεταπτυχιακού η οποία είναι η έρευνα.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει διδασκαλία ιστορικής μεθοδολογίας και κοινωνικής θεωρίας αφενός, καθώς και μαθήματα νεότερης ελληνικής ευρωπαϊκής και αμερικανικής ιστορίας.

Στα σεμινάρια πραγματοποιούνται δοκιμασίες οι οποίες βαθμολογούνται κατά την κρίση του καθηγητή που τα πραγματοποιεί, και επίσης εργασίες οι οποίες μαζί με την παρουσία καθορίζουν τον εξαμηνιαίο και τον τελικό βαθμό του φοιτητή/τριας όπως ορίζεται στο άρθρο 8.

B. Η έρευνα

Ο στόχος του άξονα «έρευνα» είναι η εκπαίδευση των φοιτητών/τριών σε πραγματικές συνθήκες ιστορικής έρευνας, αντιμετώπισης των τεχνικών και ερμηνευτικών προβλημάτων, των Διδακτικών και εκπαιδευτικών εφαρμογών της κ.ο.κ. Ωστόσο, πρόκειται πάντοτε για έρευνα με αποκλειστική χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών.

Σε όλη τη διάρκεια των σπουδών ο κάθε φοιτητής/τρια έχει την υποχρέωση να μετέχει στο πρόγραμμα έρευνας του μεταπτυχιακού προγράμματος. Η έρευνα πραγματοποιείται τόσο στην έδρα του ΠΜΣ όσο και σε οποιοδήποτε άλλο αρχείο ή βιβλιοθήκη της χώρας ή και ενδεχομένως στο εξωτερικό.

Η καθοδήγηση των φοιτητών/τριών μπορεί να γίνεται και από απόσταση με τη χρήση προς τούτο των κατάλληλων τεχνολογικών μέσων του Πανεπιστημίου ή και άλλων φορέων συνεργασίας στη χώρα.

Το γενικό θέμα της έρευνας αφορά ζητήματα της νεότερης και σύγχρονης ελληνικής και ευρωπαϊκής κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας. Στο χρονολογικό πλαίσιο αυτό, κάθε φοιτητής/τρια αναλαμβάνει τη συστηματική αποδελτίωση σειρών ποικίλων αρχείων, βιβλιογραφίας κτλ. Το αποτέλεσμα της ερευνητικής εργασίας του καθενός, μετά από ελέγχους, διασταυρώσεις

αλλά και συζητήσεις επ' αυτών, μετατρέπονται σε ψηφιακές πληροφορίες και εντάσσονται σε μία κοινή ηλεκτρονική βάση δεδομένων.

Η έρευνα στο ΠΜΣ πραγματοποιείται με αρχεία και κάθε είδους πηγές και δεν αφορά σε καμία περίπτωση προσομοίωση έρευνας.

Η συνολική επίδοση στον δεύτερο άξονα κρίνεται από τον Επιστημονικό υπεύθυνο του ΠΜΣ και καθορίζει τον εξαμηνιαίο και τον τελικό βαθμό, όπως ορίζεται στο άρθρο 8.

Το διδακτικό προσωπικό σε συνεργασία με τον επιστημονικό υπεύθυνο συντονίζει την ύλη ώστε να είναι ορθολογική η έκτασή της και να μην υπάρχουν κενά ή επικαλύψεις.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν όλα τα μαθήματα (απουσίες επιτρέπονται μέχρι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών των τριών εξαμήνων) και η παρουσία και συμμετοχή τους λαμβάνεται σοβαρά υπόψη καθώς σχετίζεται άμεσα και με τους λοιπούς τρόπους αξιολόγησης. Η βαθμολογία των φοιτητών ορίζεται κατά 40% από τις εργασίες στα μαθήματα καθώς και τις δοκιμασίες. Κατά 40% από την ιστορική έρευνα και κατά το υπόλοιπο 20% από την διπλωματική εργασία. Η βάση για όλες τις βαθμολογίες και συνεπώς για την επιτυχή αποφοίτηση είναι 7/10.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: Το Μεταπτυχιακό χρηματοδοτείται από τα δίδακτρα που καταβάλλουν οι φοιτητές. Το ΠΜΣ αντί υποτροφίας, που δεν διαθέτει, απαλλάσσει από τα δίδακτρα τρεις φοιτητές, εφόσον έχουν αριστεύσει στις εξετάσεις και διαθέτουν αποδεδειγμένα χαμηλό εισόδημα. Με την όξυνση της κρίσης έχουν τροποποιηθεί τα κριτήρια, ώστε ο αριθμός των δικαιούχων να διευρυνθεί. Οι πόροι του Μεταπτυχιακού προγράμματος, εκτός από το ποσοστό που παρακρατείται υπέρ του ΕΛΚΕ (10%) και την κεντρική διοίκηση του Ιονίου Πανεπιστημίου (25%), χρησιμοποιούνται σε αμοιβές και έξοδα των διδασκόντων, στην κάλυψη της απαλλαγής από τα δίδακτρα των τριών καλύτερων φοιτητών/τριών σε κάθε σειρά, σε αγορές βιβλίων, εξοπλισμού και αναλώσιμων. Επίσης το ΠΜΣ χρηματοδοτεί την ιστορική έρευνα με τίτλο «Ο Ερμής των νέων Ελλήνων» [για το περιεχόμενο της έρευνας αυτής βλ. σχετική ρουμπρίκα στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ].

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ: Το Πρόγραμμα στεγάζεται σε ειδικό χώρο, στις εγκαταστάσεις του ΤΙΣ, στον οποίο ασκούνται ή μελετούν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Για τους σκοπούς αυτούς υπάρχουν τα απαραίτητα έπιπλα, καθώς και η υλικοτεχνική υποδομή, όπως Η/Υ, ηλεκτρονικοί προβολείς και προβολείς διαφανειών, ηλεκτρονικοί σαρωτές, φωτοδιασκόπια και ηλεκτρονικοί σαρωτές μικροφίλμ, βάση και ψηφιακή φωτογραφική μηχανή για τη φωτογράφιση εγγράφων και εκτυπωτές. Υπάρχει επίσης εξειδικευμένη βιβλιοθήκη με συλλογή συγγραμμάτων σχετικών με το αντικείμενο του Προγράμματος. Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στις αίθουσες διδασκαλίας του ΤΙΣ.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΜΣ: Το ενδιαφέρον για το Πρόγραμμα είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό, καθώς οι αιτήσεις συμμετοχής είναι πολυάριθμες. Σε αυτό συμβάλλει το εξειδικευμένο αντικείμενο του Προγράμματος καθώς και η αναγνώρισή του στον χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Συμφωνίες συνεργασίας στο πλαίσιο της έρευνας με πανεπιστήμια του εξωτερικού (Πανεπιστήμιο Paris 7, École normale supérieure-Paris), η οργάνωση διεθνούς συνεδρίου πριν από τρία χρόνια και η έκδοση των σχετικών πρακτικών στα ελληνικά και στα αγγλικά ενισχύουν την απήχηση του Προγράμματος.

	2011-2013	2010-2012	2009-2011
Αιτήσεις (α+β)	82	56	50
(α) Πτυχιούχοι του ΤΙΣ	11	7	12
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	71	49	38
Προσφορές	40	40	40
Εγγραφές	32	34	32
Απόφοιτοι	-	-	22

Πίν. Ι.1: Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων στο ΤΙΣ, εισακτέων και αποφοίτων του ΠΜΣ.

Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο απόφοιτων)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2009-2011			16	6	8,24
2010-2012					
2011-2013					
Σύνολο			16	6	8,24

Πίν. Ι.2: Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του ΠΜΣ.

~ ~ ~

II. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ

Διευθυντής ΠΜΣ: Καθηγητής Δημήτριος Ανωγιάτης-Pelé

ΣΤΟΧΟΣ-ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΜΣ: Στόχος του ΠΜΣ είναι η εξειδίκευση επιστημόνων α) στη μακροχρόνια ανάλυση του παγκόσμιου ισοζυγίου του πληθυσμού, β) στην ερμηνεία της εθελούσιας μετανάστευσης και της αναγκαστικής μετακίνησης πληθυσμών και γ) στην κατανόηση των ζητημάτων των πολιτισμικών συντελεστών σχετικά με τις «γονιμικές» συμπεριφορές, λαμβάνοντας υπόψη τη βελτίωση των συνθηκών υγείας, την άνοδο του εκπαιδευτικού επιπέδου, τη διεύρυνση του οικογενειακού προγραμματισμού και τη μεταβολή των κοινωνικών αξιών, τα οποία συντελούνται με τον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση των γενεών και με την οργάνωση του οικονομικού και κοινωνικού βίου.

Στην υλοποίηση του ΠΜΣ συνεργάζονται τα ακόλουθα Ιδρύματα:

1. ΤΙΣ (φορέας υλοποίησης)
2. Τμήμα Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας ΤΕΙ Καλαμάτας
3. Τμήμα Διοίκησης Κοινωνικών-Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και Οργανώσεων ΤΕΙ Μεσολογγίου.

Το Πρόγραμμα ξεκίνησε τη λειτουργία του κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 στο πλαίσιο της πρόσκλησης με αρ. 5935/2.6.2003 και τίτλο «Αναμόρφωση-Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών» του ΕΠΕΑΕΚ. Μετά τη λήξη του ΕΠΕΑΕΚ (2009), με απόφαση της Συνέλευσης του ΤΙΣ και έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, η λειτουργία του συνεχίστηκε.

Η οργανωτική δομή του Προγράμματος ορίζεται από τον Γενικό Κανονισμό Λειτουργίας των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων του ΤΙΣ. Τον συντονισμό και τη διοίκησή του ασκεί ο Διευθυντής, ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης, και συνεπικουρείται από τη Συντονιστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται, εκτός από τον Διευθυντή, από τους επιστημονικούς υπευθύνους που ορίζουν τα υπόλοιπα δύο συνεργαζόμενα ιδρύματα. Η διοικητική υποστήριξη ασκείται από τη Γραμματεία του Προγράμματος.

Το Πρόγραμμα παρουσιάζεται διαδικτυακά στην ιστοσελίδα <http://history.ionio.gr/postgraduate/demography/>. Επιπλέον, σχετικές με αυτό ανακοινώσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα και τους πίνακες ανακοινώσεων του ΤΙΣ, ενώ οι προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εισαγωγή νέων μεταπτυχιακών φοιτητών δημοσιεύονται τόσο σε αθηναϊκές όσο και σε τοπικές εφημερίδες.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Για κάθε κύκλο του Προγράμματος επιλέγονται μέχρι είκοσι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Η επιλογή τους πραγματοποιείται κατόπιν γραπτών εξετάσεων και προφορικής συνέντευξης, ενώ συνυπολογίζονται και άλλα προσόντα, όπως τυχόν επιστημονικές δημοσιεύσεις και άλλες επιστημονικές δραστηριότητες. Λαμβάνονται, παράλληλα, υπόψη και οι απαντήσεις που δίνονται κατά τη σύνταξη ειδικού φακέλου-ερωτηματολογίου επί του αντικείμενου της Ιστορικής Δημογραφίας. Προϋποθέσεις αποδοχής αποτελούν: i) η επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, ii) η γνώση βασικών στοιχείων χρήσης προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένων και ποσοτικών δεδομένων, iii) βαθμός πτυχίου «λίαν καλώς», iv) βαθμός «λίαν καλώς» σε μαθήματα συναφή προς αυτά του Αναλυτικού Προγράμματος του ΠΜΣ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΟΜΗ: Η διάρκεια του ΠΜΣ ανέρχεται σε τέσσερα εξάμηνα. Τα τρία πρώτα δομούνται στη βάση ενός κύκλου σεμιναριακών μαθημάτων και εργαστηρίων σε κάθε εξάμηνο. Το τέταρτο εξάμηνο είναι αφιερωμένο στη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας. Ειδικότερα, κατά τη τρία πρώτα διδακτικά εξάμηνα η διδασκαλία οργανώνεται ως εξής:

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ο πρώτος κύκλος ορίζεται ως κεντρικό Σεμινάριο (Κ.Σ.): Πραγματοποιείται μία φορά το μήνα και καλύπτεται από εννέα 4-ωρα σεμινάρια, τα οποία αντιστοιχούν σε 36 ώρες υποχρεωτικής παρακολούθησης.

Θέματα διδασκαλιών (Κάθε θέμα διδασκαλίας αντιστοιχεί σε ένα από τα παρακάτω 4-ωρα σεμινάρια):

1. Ιστορία και Πληθυσμοί (Διεπιστημονική Ιστοριογραφία, Δημογραφία, Οικονομία, Στατιστική, Τεχνικές Υπολογισμού)
2. Μέθοδοι Έρευνας στη Διεθνή Οικονομική και Κοινωνική Εξέλιξη
3. Πληθυσμιακά Υποδείγματα (16ος-20ος αι.)
4. Μακροχρόνια Μικρο - ανάλυση της Οικογένειας
5. Δημογραφία και Αγορές Εργασίας (19ος-20ος αι.)
6. Παρεμβατική Πολιτική του Κράτους και Πληθυσμός
7. Αναδρομικό Δημογραφικό Ισοζύγιο και Προοπτικές
8. Οικονομικο - ιστορική Ανάλυση της Μετανάστευσης
9. Πολιτισμική και Δικαιική Ανάλυση του Πληθυσμού

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ο β΄ κύκλος μαθημάτων περιλαμβάνει τα λεγόμενα Βασικά Σεμινάρια (Β.Σ.), τα οποία παρουσιάζονται με τη μορφή δίωρων εβδομαδιαίων εισηγήσεων.

Θέματα διδασκαλιών (κάθε θέμα διδασκαλίας αντιστοιχεί σε ένα εβδομαδιαίο δίωρο):

1. Ιστορία του Δικαίου και Πολιτισμική Ηθική σε Δημογραφικές Συμπεριφορές.
2. Θεσμοποίηση της Ανοχής και Ανεκτικότητας του Ξένου στο Χριστιανικό Πολιτισμό.
3. Μακροχρόνια Δημογραφική Έρευνα και Ανάλυση: από τις Εθνικές Στατιστικές στις Αναλύσεις Διεθνών Οργανισμών.
4. Κριτική Ιστορία των Πηγών και Μέθοδοι Δημογραφικής Ανάλυσης
5. Θεωρία των Δημογραφικών Σταδίων.
6. Μεταναστεύσεις και Εγκαταστάσεις Πληθυσμών από το 18ο στον 20ο αιώνα σε κρίσιμες περιοχές του κόσμου (Βαλκάνια, Αφρική, Μέση Ανατολή).

Γ΄ ΚΥΚΛΟΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Εδώ πραγματοποιούνται Σεμινάρια Έρευνας (Σ.Ε.), τα οποία αντιστοιχούν σε δίωρες εβδομαδιαίες εισηγήσεις που καλύπτουν τα ακόλουθα θέματα:

1. Οικιστικό Πλέγμα (κατανομή οικισμών στο χώρο, ανάλυση γεννήσεων, επίδραση ασθενειών).
2. Βιογραφική Αναπαράσταση (ανάλυση μεταναστεύσεων, σεξουαλικότητα και ανθρώπινη αναπαραγωγή, οικογενειακά δένδρα).
3. Γεννητικότητα και Θνησιμότητα (διάρκεια ανθρωπίνου βίου στο χώρο και το χρόνο, ελπίδα ζωής).
4. Χριστιανικός πολιτισμός και χωρική οργάνωση του κοινωνικού και οικονομικού βίου.
5. Επιβιώσεις και συγκαλύψεις πολιτισμικής συγκρότησης πληθυσμών και κοινωνικών ομάδων (γλώσσα, τέχνη, γενετικές σχέσεις κλπ.).

Εργαστήρια Εισαγωγής και Επεξεργασίας Δεδομένων (ΕΕΕΔ): πρόκειται για δίωρες εβδομαδιαίες εισηγήσεις, η θεματολογία των οποίων ορίζεται ως εξής:

1. Ο πληθυσμός στο Χώρο και το Χρόνο: χαρτογραφικές τεχνικές και στατιστική ανάλυση πληθυσμών και γεωγραφία συμπεριφορών.
2. Στατιστική και Πληροφορική στην Ιστορική Δημογραφία.

Κατά το Δ΄ Εξάμηνο υλοποιείται η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 4 του Ν. 2083/1992. Η υποστήριξη γίνεται το μήνα Οκτώβριο και για

όσους φοιτητές ενδεχομένως αποτύχουν ή δεν ολοκληρώσουν τη συγγραφή, η υποστήριξη γίνεται τρεις μήνες αργότερα, δηλαδή τον Ιανουάριο του επομένου έτους.

Τίτλος ΠΜΣ:		ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ				
		2012-2014	2010-2012	2008-2010	2006-2008	2004-2006
Αιτήσεις (α+β)		40	24	42	35	33
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	9	6	6	12	8
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	31	18	27	23	25
Προσφορές		20	20	20	20	20
Εγγραφές		17	15	20	20	20
Απόφοιτοι		-	12	13	17	14

Πίν. Ι.3: Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το ΤΙΣ, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Η αξιολόγηση των φοιτητών πραγματοποιείται σε τρία στάδια:

1ο στάδιο: Αξιολογείται η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών στα Σεμινάρια και η επιτυχής σύνταξη των προκαταρκτικών επιμέρους εργασιών. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναλαμβάνουν μέχρι δύο εργασίες, εκ των οποίων η μία συντάσσεται στο πλαίσιο των ΕΕΕΔ και η άλλη επιλέγεται μεταξύ των ΒΣ και των ΣΕ.

2ο στάδιο: Αξιολόγηση της ικανότητας διαχείρισης δημο-οικονομικών δεδομένων μεγάλης χρονικής διάρκειας. Η ικανότητα αυτή πιστοποιείται από τη βεβαιωμένη και επιτυχή συμμετοχή του φοιτητή σε μία από τις προαναφερθείσες θεματικές κατηγορίες ερευνητικών δραστηριοτήτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος.

3ο στάδιο: Αξιολόγηση Μεταπτυχιακής Εργασίας.

Ειδικότερα:

1ο στάδιο: Σύνταξη εργασιών από την 8η εβδομάδα των σεμιναριακών διδασκαλιών: Από τη συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών στα Σεμινάρια και την επιτυχή διεκπεραίωση των προκαταρκτικών επιμέρους εργασιών εξαρτάται η αποδοχή από τον επιβλέποντα καθηγητή του φοιτητή για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής εργασίας του ΜΔΕ. Ο φοιτητής αναλαμβάνει μέχρι και δύο εργασίες, εκ των οποίων η μία συντάσσεται στο πλαίσιο των ΕΕΕΔ και η άλλη επιλέγεται μεταξύ των ΒΣ και των ΣΕ.

2ο στάδιο: Ικανότητα διαχείρισης δημο-οικονομικών δεδομένων μεγάλης χρονικής διάρκειας. Η ικανότητα αυτή προκύπτει από τη βεβαιωμένη και επιτυχή συμμετοχή του φοιτητή σε μία από τις προαναφερθείσες θεματικές κατηγορίες ερευνητικών δραστηριοτήτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος.

3ο στάδιο: Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 4 του Ν. 2083/1992. Η υποστήριξη γίνεται το μήνα Οκτώβριο και για όσους φοιτητές ενδεχομένως αποτύχουν ή δεν ολοκληρώσουν τη συγγραφή η υποστήριξη γίνεται τρεις μήνες αργότερα, δηλαδή τον Ιανουάριο του επομένου έτους.

Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ο φοιτητής οφείλει:

α) να παρακολουθήσει και τους τρεις ως άνω κύκλους διαβαθμισμένων σεμιναριακών μαθημάτων, καθώς και τα ΕΕΕΔ, και να έχει συμπληρώσει συνολικά 166 ώρες παρακολούθησης δώρων διδασκαλιών κατά τη διάρκεια του α' και γ' εξαμήνου και 162 ώρες παρακολούθησης δώρων διδασκαλιών κατά τη διάρκεια του β' εξαμήνου.

β) να εκπονήσει επιτυχώς δύο προκαταρκτικές μελέτες.

γ) να αποδείξει την ικανότητά του για διαχείριση δημο-οικονομικών δεδομένων μεγάλης χρονικής διάρκειας.

δ) να εκπονήσει επιτυχώς τη Μεταπτυχιακή Εργασία.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: Η ίδρυση και λειτουργία του Προγράμματος μέχρι το 2008 χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ. Από τη λήξη του προγράμματος αυτού (2009) χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστη-

μίου, όπως αυτός καθορίζεται με Υπουργική Απόφαση κάθε ακαδημαϊκό έτος. Από τα διαθέσιμα του προϋπολογισμού χρηματοδοτούνται τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των διδασκόντων, η αγορά βιβλίων για τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης του ΠΜΣ, η κάλυψη λειτουργικών εξόδων, η αμοιβή επιστημονικών συνεργατών που ασκούν και διοικητικό έργο και η έκδοση περιοδικών συλλογικών τόμων με τίτλο: «Τετράδια Ιστορικής Δημογραφίας».

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ: Το Πρόγραμμα στεγάζεται σε ειδικό χώρο, στις εγκαταστάσεις του ΤΙΣ, στον οποίο πραγματοποιούνται τα μαθήματα και ασκούνται ή μελετούν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Για τους σκοπούς αυτούς υπάρχουν τα απαραίτητα έπιπλα, καθώς και η υλικοτεχνική υποδομή, όπως Η/Υ, ηλεκτρονικοί προβολείς και προβολείς διαφανειών, ηλεκτρονικοί σαρωτές, φωτοδιασκόπια και εκτυπωτές.

ΑΠΗΧΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ: Το Πρόγραμμα έχει ικανοποιητική απήχηση, καθώς λειτουργεί χωρίς διακοπή από το 2004 και το ενδιαφέρον για τη συμμετοχή σε αυτό δεν έχει μειωθεί, ακόμη και στην παρούσα δυσχερή οικονομική συγκυρία. Το ενδιαφέρον αυτό εκτιμάται ότι προέρχεται από το ότι το συγκεκριμένο ΠΜΣ είναι το μοναδικό με αντικείμενο την ιστορική δημογραφία. Η κυκλοφορία των περιοδικών συλλογικών τόμων των «Τετραδίων Ιστορικής Δημογραφίας» αυξάνει την αναγνωρισιμότητα του Προγράμματος, καθώς τεύχη του φτάνουν στις περισσότερες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της χώρας. Επιπλέον, ιδιαίτερο είναι το ενδιαφέρον του επιστημονικού και μη κοινού για τις δραστηριότητες του Προγράμματος, όπως οι ημερίδες που πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια: «Έρευνα και Εκπαίδευση: Ιστορία-Κοινωνία-Δημογραφία» (2011) και «Νοσηρότητα και Θνησιμότητα στην Ελλάδα του 20ου αιώνα: Ιατρική και Δημογραφική Προσέγγιση» (2009).

Τίτλος ΠΜΣ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ					
Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο απόφοιτων)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2006-2007			18%	82%	8,58
2007-2008				100%	8,64
2008-2009			73%	27%	8,17
2009-2010				100%	8,90
2010-2011			66.5%	33.5%	8,05
2011-2012		50%	25%	25%	7,92
2012-2013		15%	30%	55%	8.22
Σύνολο					8.35

Πίν. Ι.4: Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακού Σπουδών.

~ ~ ~

ΙΙΙ. ΠΜΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΤΙΡΙΟΔΟΜΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΜΣ: ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗΣ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ιστορία της πόλης και Κτιριοδομίας μετά τον 16ο αι.» εξετάζει την ανταπόκρισή του στους στόχους του ΤΙΣ και τις ανάγκες της κοινωνίας με ετήσιες αναθεωρήσεις των Προγραμμάτων Σπουδών του, οι οποίες γίνονται από τη Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης (ΓΣΕΣ) αλλά και από επιμέρους συνεδριάσεις της ΓΣΕΣ, που συζητούν και ελέγχουν τα ειδικά θέματα που αφορούν το Πρόγραμμα καθώς και την ανταπόκρισή του στη φυσιογνωμία του ΤΙΣ. Στις προηγούμενες διαδικασίες περιλαμβάνονται και οι διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών. Αυτές οι διαδικασίες μέχρι στιγμής έχουν αποδειχτεί αποτελεσματικές, αν και θα επιθυμούσαμε να υπήρχε στον νόμο μεγαλύτερη δυνατότητα μικρο-προσαρμογών στα προσφερόμενα μαθήματα χωρίς αναγκαστικά αλλαγή της Υπουργικής Απόφασης.

Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται μέσω ειδικής ιστοσελίδας στον ιστοχώρο του Πανεπιστημίου και μέσω ανακοινώσεων στον ίδιο ιστοχώρο, και η γενική του διάρθρωση είναι η

παρακάτω: Στο σύνολο των 14 μαθημάτων (πλην της διπλωματικής εργασίας) τα 6 είναι μαθήματα κορμού και τα 8 είναι μαθήματα ειδίκευσης στις δύο κατευθύνσεις του Προγράμματος. Το σύνολο των μαθημάτων διδάσκονται στα ελληνικά. Όλα τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά, εκτός από μία περίπτωση που μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο προσφερόμενα μαθήματα κορμού. Από τα 14 προσφερόμενα μαθήματα δύο είναι γενικών γνώσεων, δύο είναι μαθήματα υποβάθρου και τα υπόλοιπα είναι μαθήματα επιστημονικής περιοχής.

Στο αντικείμενο του συγκεκριμένου Προγράμματος δεν υπάρχουν εργαστηριακά μαθήματα. Ορισμένα μαθήματα έχουν μόνο θεωρητική διδασκαλία, ενώ στην πλειονότητα των μαθημάτων υπάρχει συνδυασμός θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων και ασκήσεων πεδίου σε επιτόπιες επισκέψεις. Τα μαθήματα έχουν διακριτά αντικείμενα και δεν παρουσιάζουν επικαλύψεις στην ύλη. Οι διδάσκοντες, στο πλαίσιο κάθε αντικειμένου, επιλέγουν κάθε φορά την ύλη που θα διδάξουν. Ουσιαστικά η ύλη κάθε μαθήματος επικαιροποιείται σε κάθε κύκλο του Προγράμματος. Όλα τα μαθήματα είναι προαπαιτούμενα, καθώς οι φοιτητές πρέπει να περάσουν όλα τα μαθήματα ενός εξαμήνου για να προχωρήσουν στο επόμενο.

Οι φοιτητές αξιολογούνται συνδυαστικά από τη συμμετοχή τους στα μαθήματα, από τις ασκήσεις και από τις τελικές εργασίες ή διαγωνίσματα στα οποία συμμετέχουν. Ο μικρός αριθμός φοιτητών (περί τους 15 σε κάθε κύκλο) και η άμεση επαφή με τους διδάσκοντες εξασφαλίζει πλήρη διαφάνεια στη διαδικασία. Δεν υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας, αλλά δεν έχει υπάρξει ποτέ καμία περίπτωση παραπόνου ή διαμαρτυρίας. Επίσης και στη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας υπάρχει πλήρης διαφάνεια. Ο φοιτητής επιλέγει και συνεννοείται με τον κύριο επόπτη για το θέμα, και στη συνέχεια με τους άλλους δύο συνεπόπτες. Υπάρχει συνεργασία σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας, η οποία στο τέλος υποστηρίζεται από τον φοιτητή και βαθμολογείται από τους τρεις επιβλέποντες. Οι προδιαγραφές ποιότητας για τη μεταπτυχιακή εργασία καθορίζονται από το Νόμο και μολονότι δεν απαιτείται, στη συντριπτική πλειονότητά τους οι διπλωματικές εργασίες των φοιτητών είναι πρωτότυπες εργασίες.

Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται με ένα συνδυασμό εξέτασης μαθημάτων και συνέντευξης. Συνυπολογίζονται ο βαθμός πτυχίου με συντελεστή 1, η προφορική συνέντευξη από τριμελή επιτροπή με συντελεστή 2 και η γραπτή εξέταση με συντελεστή 1. Το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών είναι περίπου 75-80%.

Η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών δημοσιοποιούνται στο διαδίκτυο: στην ιστοσελίδα του Προγράμματος και στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου. Η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών διασφαλίζεται με τη συμμετοχή τριών διδασκόντων και τα αποτελέσματα ελέγχονται από τη Συνέλευση. Επίσης τα γραπτά είναι στη διάθεση των υποψηφίων.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών και τις πηγές της, αποκλειστική πηγή χρηματοδότησης είναι η ετήσια επιχορήγηση του Υπουργείου Παιδείας. Με την υπάρχουσα Υπουργική Απόφαση η βιωσιμότητα του Προγράμματος εξασφαλίζεται μόνο εφόσον υπάρχει η χρηματοδότηση του Υπουργείου Παιδείας. Για την επιβολή διδάκτρων θα χρειαστεί νέα Υπουργική Απόφαση, καθώς κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται στην ισχύουσα Απόφαση.

Οι πόροι του Προγράμματος διατίθενται κατά κύριο λόγο στις εξής δαπάνες:

- ♦ Δαπάνες μετακινήσεων και ημερήσιας αποζημίωσης εξωτερικών διδασκόντων.
- ♦ Δαπάνες για συγχρηματοδότηση των φοιτητών για τις απαραίτητες –λόγω της φύσεως του Προγράμματος- εκπαιδευτικές επιτόπιες επισκέψεις.
- ♦ Δαπάνες για αγορά βιβλίων προς εμπλουτισμό της Βιβλιοθήκης.
- ♦ Δαπάνες για αναλώσιμα και γενικές δαπάνες.

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν συμμετέχουν διδάσκοντες από το εξωτερικό, δεν υπάρχουν κάποιες διεθνείς διακρίσεις και συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού, ούτε και αλλοδαποί φοιτητές.

Τέλος, όσον αφορά στην επαγγελματική πορεία όσων απέκτησαν τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών από το ΤΙΣ πρέπει να σημειωθεί ότι στο συγκεκριμένο ΠΜΣ η συντριπτική πλειονότητα των Μεταπτυχιακών Φοιτητών είναι ήδη επαγγελματίες (Πολιτικοί Μηχανικοί, Αρχιτέκτονες, Αρχαιολόγοι).

Το παρόν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν θα προκηρύξει νέο κύκλο σπουδών.

	2007-2008	2005-2006	2004-2005	2003-2004	2002-2003
Αιτήσεις (α+β)	18	-	23	-	7
(α) Πτυχιούχοι του ΤΙΣ	6	-	5	-	
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	12	-	18	-	
Προσφορές	10	-	10	-	7
Εγγραφές	10	-	10	-	7
Απόφοιτοι					

Πίν. Ι.5: Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το ΤΙΣ, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο ΠΜΣ.

Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο απόφοιτων)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2002-2003	-	-	-	-	-
2003-2004	-	-	-	-	-
2004-2005	-	-	-	-	-
2005-2006	-	-	-	4	8,88
2006-2007	-	-	-	-	-
2007-2008	-	-	-	-	-
2008-2009	-	-	1	1	7,93
2009-2010	-	-	-	1	8,98
2010-2011	-	-	1	2	8,49
2012-2013	-	-	1	-	8,34
Σύνολο	-	-	2	8	8,52

Πίν. Ι.6: Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του ΠΜΣ.

~ ~ ~

IV. ΠΜΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

Διευθυντής ΠΜΣ: Αναπληρωτής Καθηγητής Γρηγόριος Ψαλλίδας*

ΣΤΟΧΟΣ-ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΜΣ: Στόχος του Προγράμματος είναι η εκπαίδευση νέων επιστημόνων στην κριτική και έκδοση ιστορικών πηγών. Ως εκ τούτου, η εκπαιδευτική διαδικασία τους έχει δύο κατευθύνσεις. Η πρώτη αφορά στην κατάρτισή τους στην κριτική και τεκμηρίωση των ιστορικών πηγών, και η δεύτερη στις τεχνικές των εκδόσεων, από την επιμέλεια και τον υπομνηματισμό των κειμένων, μέχρι την ηλεκτρονική τους κωδικοποίηση. Η αρχική στόχευση του Προγράμματος αφορούσε σε υστεροβυζαντινές και μεταβυζαντινές ιστορικές πηγές, υπό τη μορφή χειρογράφων και παλαιού τύπων, ενώ πλέον περιλαμβάνονται και νεότερες πηγές άλλων μορφών, όπως ημερολόγια, εφημερίδες και περιοδικά, και προφορικές μαρτυρίες.

Το Πρόγραμμα υλοποιείται αποκλειστικά από το ΤΙΣ. Ξεκίνησε τη λειτουργία του κατά το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004, έχοντας ιδρυθεί στο πλαίσιο της πρόσκλησης με αρ. 3940/30-04-2002 με τίτλο "Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών", του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ. Μετά τη λήξη του ΕΠΕΑΕΚ (2009), με απόφαση της Συνέλευσης του ΤΙΣ και έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Πρόγραμμα συνέχισε να λειτουργεί.

Η οργανωτική δομή του Προγράμματος, ορίζεται από τον Γενικό Κανονισμό Λειτουργίας των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων του ΤΙΣ. Το συντονισμό και τη διοίκηση του Προγράμματος ασκεί ο Διευθυντής, ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης, και συνεπικουρείται από τη Συντονιστική Επιτροπή, η οποία επίσης ορίζεται από τη Συνέλευση του ΤΙΣ. Η διοικητική υποστήριξη ασκείται από τη Γραμματεία του Προγράμματος.

* Τη διεύθυνση του Προγράμματος ασκούσε έως την αφυπηρέτησή της τον Αύγουστο του 2012 η Καθηγήτρια Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη.

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ: Το Πρόγραμμα δημοσιοποιείται στο Διαδίκτυο, μέσω της ιστοσελίδας <http://history.ionio.gr/postgraduate/methodology/>. Επιπλέον, σχετικές με το Πρόγραμμα ανακοινώσεις αναρτούνται στην ιστοσελίδα και τους πίνακες ανακοινώσεων του ΤΙΣ, ενώ οι προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εισαγωγή νέων μεταπτυχιακών φοιτητών δημοσιεύονται και σε αθηναϊκές και τοπικές εφημερίδες.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών πραγματοποιείται με έναν συνδυασμό γραπτών εξετάσεων και προφορικής συνέντευξης, ενώ συνυπολογίζονται οι τυχόν επιστημονικές δημοσιεύσεις και άλλες επιστημονικές δραστηριότητες του κάθε υποψηφίου. Οι γραπτές εξετάσεις αφορούν σε θέματα της ελληνικής ιστορίας από την Υστεροβυζαντινή έως τη Σύγχρονη περίοδο. Η διαδικασία επιλογής πραγματοποιείται από ορισμένη από τη Συνέλευση του ΤΙΣ Εξεταστική Επιτροπή, και τα αποτελέσματά της εγκρίνονται από τη Συνέλευση.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΟΜΗ: Το Πρόγραμμα έχει διάρκεια τεσσάρων εξαμήνων. Στα τρία πρώτα εξάμηνα οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν μαθήματα, σεμινάρια και άλλες δραστηριότητες του Προγράμματος, ενώ το τέταρτο εξάμηνο είναι αφιερωμένο στη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας. Ως εκ τούτου, η διάρθρωση των ακαδημαϊκών εξαμήνων του Προγράμματος έχει ως εξής:

Στο Α' Εξάμηνο διδάσκονται τρία υποχρεωτικά μαθήματα:

1. Μέθοδοι και εργαλεία έρευνας (research methods).
2. Ιστορία από τις πηγές.
3. Κριτική και τεκμηρίωση των πηγών.

και δύο Επιλογής μαθήματα από τα οποία οι φοιτητές πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον το ένα:

1. Παλαιογραφία ελληνική και λατινική.
2. Τουρκική γλώσσα και οθωμανική παλαιογραφία.

Στο Β' Εξάμηνο διδάσκονται τρία υποχρεωτικά μαθήματα:

1. Κριτική και τεκμηρίωση των πηγών II.
2. Έκδοση πηγών - θεωρία και πράξη I (εκδοτική βυζαντινών, μεταβυζαντινών και σύγχρονων πηγών).
3. Μέθοδοι αρχειακής έρευνας.

και δύο Επιλογής μαθήματα από τα οποία πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον το ένα:

1. Ελληνική παλαιογραφία και διπλωματική.
2. Τουρκική γλώσσα και οθωμανική παλαιογραφία.

Στο Γ' Εξάμηνο διδάσκονται 3 υποχρεωτικά μαθήματα:

1. Μέθοδοι αρχειακής έρευνας II.
2. Έκδοση πηγών - θεωρία και πράξη II (εκδοτική βυζαντινών, μεταβυζαντινών και σύγχρονων πηγών).
3. Βιβλιολογία και ιστορία του βιβλίου.

και τέσσερα Επιλογής μαθήματα από τα οποία πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον το ένα:

1. Ελληνική παλαιογραφία και διπλωματική.
2. Τουρκική γλώσσα και οθωμανική παλαιογραφία.
3. Κειμενολογία.
4. Ηλεκτρονική κωδικοποίηση και εκδοτική τεκμηρίων (πρότυπα και τεχνολογία, SGML, TEI, EAD).

Κάθε μάθημα εξαμήνου αντιστοιχεί σε 39 διδακτικές ώρες, κατανεμημένες σε τρία εβδομαδιαία μαθήματα. Επιτυχής παρακολούθηση πιστοποιείται εφόσον ο κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει παρακολουθήσει το 80% των διδακτικών ωρών και έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που αφορούν στην αξιολόγησή του (εξετάσεις, εργασίες).

Στο Δ' Εξάμηνο συγγράφεται η διπλωματική εργασία από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, με την επίβλεψη και καθοδήγηση τριμελούς επιβλέπουσας επιτροπής. Οι διπλωματικές εργασίες αποτελούν πρωτότυπες κριτικές εκδόσεις, ή επανεκδόσεις πηγών, ή επιτομές αρχειακών εγγράφων. Ο χρόνος ολοκλήρωσης της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας μπορεί να υπερβαίνει

το ακαδημαϊκό εξάμηνο, εφόσον η επιβλέπουσα επιτροπή κρίνει ότι χρειάζεται περισσότερος χρόνος για την ολοκλήρωσή της, ανάλογα με τον όγκο της πηγής που έχει επιλεγεί.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Για την αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών λαμβάνεται υπόψη η παρουσία και συμμετοχή τους στη διδακτική διαδικασία. Σε κάθε μάθημα είναι υποχρεωμένοι να συγγράφουν εργασίες ή να πραγματοποιούν πρακτικές ασκήσεις. Εναλλακτικά, πραγματοποιούνται γραπτές εξετάσεις στο τέλος του κάθε εξαμήνου, ώστε, σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της συμμετοχής τους στα μαθήματα, να προκύπτει ο τελικός βαθμός τους.

Η τελική αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται μέσω της κατάθεσης βαθμολογίας όλων των διδασκόντων στα μαθήματα των εξαμήνων και της βαθμολογίας της διπλωματικής εργασίας που επιβλέπεται από τρεις διδάσκοντες του ΠΜΣ. Οι βαθμολογίες κατατίθενται στη Γραμματεία η οποία υπολογίζει τον τελικό βαθμό και εκδίδει τον τίτλο, ο οποίος εγκρίνεται από τη Συνέλευση του ΤΙΣ. Για την έκδοση του τελικού βαθμού συνυπολογίζονται τα εννέα υποχρεωτικά μαθήματα και το μάθημα επιλογής με τον μεγαλύτερο βαθμό από όσα έχει παρακολουθήσει κάθε μεταπτυχιακός σε κάθε εξάμηνο, καθώς και ο βαθμός της διπλωματικής εργασίας, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή «3», καθώς η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε τρία μαθήματα εξαμήνου.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: Η ίδρυση και η λειτουργία του Προγράμματος μέχρι το 2008 χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ. Με τη λήξη του προγράμματος αυτού (2009) χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, όπως αυτός καθορίζεται με Υπουργική Απόφαση κάθε ακαδημαϊκό έτος. Από τα διαθέσιμα του προϋπολογισμού χρηματοδοτούνται οι λειτουργικές ανάγκες του Προγράμματος, δηλαδή η προμήθεια αναλωσίμων, η συντήρηση, επισκευή και προμήθεια νέου τεχνικού υλικού, όταν αυτό είναι απαραίτητο. Επίσης, χρηματοδοτούνται οι εκδόσεις ερευνητικών εργασιών που συγγράφονται στο πλαίσιο του Προγράμματος, καθώς και οι δαπάνες δημοσιότητάς του. Δεν καταβάλλονται αποζημιώσεις προς τους διδάσκοντες, όμως, χρηματοδοτούνται τα έξοδα μετακίνησης όσων από αυτούς δεν έχουν ως έδρα την Κέρκυρα, δηλαδή δεν ανήκουν στο προσωπικό του Ιονίου Πανεπιστημίου.

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ: Το Πρόγραμμα στεγάζεται σε ειδικό χώρο, στις εγκαταστάσεις του ΤΙΣ, στον οποίο πραγματοποιούνται τα μαθήματα και ασκούνται ή μελετούν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Για τους σκοπούς αυτούς υπάρχουν τα απαραίτητα έπιπλα, καθώς και η υλικοτεχνική υποδομή, όπως Η/Υ, ηλεκτρονικοί προβολείς και προβολείς διαφανειών, ηλεκτρονικοί σαρωτές, φωτοδιασκόπια και ηλεκτρονικοί σαρωτές μικροφίλμ, βάση και ψηφιακή φωτογραφική μηχανή για τη φωτογράφιση εγγράφων και εκτυπωτές.

ΑΠΗΧΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ: Το Πρόγραμμα λειτουργεί συνεχώς από το 2003, με ικανοποιητικό ενδιαφέρον για κάθε νέο κύκλο που προκηρύσσεται. Ακόμη και στην παρούσα δυσχερή οικονομική συγκυρία το ενδιαφέρον παραμένει, παρότι το Πρόγραμμα λειτουργεί εκτός του ηπειρωτικού κορμού της χώρας και σε μεγάλη απόσταση από τα μεγάλα αστικά κέντρα. Η εξειδικευμένη τεχνική κατάρτιση που προσφέρεται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές αποτελεί στοιχείο που προσελκύει επιστήμονες ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, οι οποίοι ενδιαφέρονται να διευρύνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους σε νέα ερευνητικά και εφαρμοσμένα πεδία.

Επιπλέον, η αναγνώριση του Προγράμματος αυξάνεται λόγω των εκδόσεων που έχουν πραγματοποιηθεί από αυτό, και που στο σύνολό τους αποτελούν χρήσιμα εργαλεία της ιστορικής έρευνας, καθώς και σημεία αναφοράς στην εκδοτική των νεότερων ιστορικών πηγών. Από το Πρόγραμμα μέχρι στιγμής έχουν πραγματοποιηθεί οι παρακάτω εκδόσεις:

1. (Συλλογικό έργο), *Αντώνιος Σπύρης, Νοτάριος και Πρωτοπαπάς Κερκύρων. Πρωτόκολλο (1560-1567)*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2007.
2. (Συλλογικό έργο), *Εμμανουήλ Τοξιώτης, Νοτάριος Κερκύρας. Πρωτόκολλο. Πράξεις ετών 1500-1503*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2007.
3. (Συλλογικό έργο), *Νοταριακές πράξεις του κώδικα της οικογένειας Τυπάλδου-Λασκαράτου (16^{ος}-17^{ος} αι.)*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2009.
4. (Συλλογικό έργο), *Σπυρίδων Βερβιτζιώτης, Νοτάριος Κερκύρας. Πρωτόκολλο (1741-1744)*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2009.

5. (Συλλογικό έργο), *Επιστολές των Οικουμενικών Πατριαρχών προς τους Μεγάλους Πρωτοπάδες της Κέρκυρας (17^{ος}-18^{ος} αι.)*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2009.
6. Παπαϊωάννου Αναστάσιος Φ., *Ο βίος του Οσίου Ανδρέου του διά Χριστόν Σαλού στη δημόδη ελληνική γλώσσα. Φιλολογική έκδοση του υπ' αριθμ.12 χειρογράφου της Ιεράς Μονής Αγίων Πάντων Πατρών*, Εκδόσεις Mellon, Κέρκυρα 2009.

Επί του παρόντος υπό έκδοση βρίσκεται ερευνητική εργασία που αφορά σε προφορικές μαρτυρίες ελλήνων επιζώντων του στρατοπέδου συγκέντρωσης Mauthausen.

Να σημειωθεί επίσης ότι το ενδιαφέρον της έρευνας προκαλούν οι διπλωματικές εργασίες που έχουν εκπονηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος, καθώς και αυτές αποτελούν πολύτιμα εργαλεία για την ιστορική έρευνα, όχι μόνο της περιοχής των Επτανήσων, αλλά πολλών ελληνικών περιοχών, συμπεριλαμβανομένων περιοχών και εκτός των συνόρων, όπως π.χ. της Βενετίας και της Κορυτσάς.

Τίτλος ΠΜΣ: «Μεθοδολογία Κριτικής και Έκδοσης των Ιστορικών Πηγών»										
	2013-2014	2012-13	2011-12	2010-11	2009-10	2007-08	2006-07	2005-06	2004-05	2003-04
Αιτήσεις (α+β)	14	13	18	10	28	17	19	12	17	19
(α) Πτυχιούχοι του ΤΙΣ	5	4	9	4	10	5	12	5	8	14
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	9	9	9	6	18	12	7	7	9	5
Προσφορές	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Εγγραφές	12	10	15	7	14	9	13	11	8	15
Απόφοιτοι	0	0	0	5	0	0	2	1	6	10

Πίν. Ι.7: Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το ΤΙΣ, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών (ΠΜΣ).

Τίτλος ΠΜΣ: «Μεθοδολογία Κριτικής και Έκδοσης των Ιστορικών Πηγών»					
Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο απόφοιτων)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2003-2004	—	—	10%	90%	8,974
2004-2005	—	—	33,3%	66,6%	8,386
2005-2006	—	—	100%	—	8,33
2006-2007	—	—	50%	50%	8,98
2007-2008	—	—	—	—	—
2009-2010	—	—	—	—	—
2010-2011	—	10%	10%	80%	7,802
2011-2012	—	—	66,6%	33,3%	8,39
2012-2013	—	—	66,6%	33,3%	8,25
2013-2014	—	—	70%	30%	8,326
Σύνολο	—	10%	50,81%	54,74%	8,4944

Πίν. Ι.8: Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακού Σπουδών.

	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005
Αιτήσεις (α+β)	14	10	4	5	3	10	9	12	12
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	4	4	1	2	2	5	4	6	7
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	10	6	3	3	1	5	5	6	5
Προσφορές	14	10	4	5	3	10	9	12	12
Εγγραφές	14	10	4	5	3	10	9	12	12
Απόφοιτοι	6	5	7	7	5	3	1	4	2
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	10,34	8,06	10,5	6,71	9,4	8	8	9,25	5,5

Πίν. Ι.9: Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το ΤΙΣ, εγγραφέντων και αποφοίτων στο ΠΔΣ

~ ~ ~

V. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΔΣ)

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΔΣ): Το ΤΙΣ παρέχει τη δυνατότητα εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής. Κατά τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης λαμβάνεται υπόψη ότι στον ισχύοντα νόμο για τα Ελληνικά ΑΕΙ δεν υπάρχει θεσμοθετημένο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών, απλά ορίζεται το πλαίσιο εντός του οποίου μπορεί και πρέπει να εκπονηθεί μία διδακτορική εργασία. Πληροφορίες σχετικές με την οργάνωση (διαδικασία και κριτήρια επιλογής υποψηφίων, απαιτούμενα έγγραφα κλπ.) και τη λειτουργία του ΠΔΣ υπάρχουν στον Οδηγό Σπουδών και στην ιστοσελίδα του ΤΙΣ. Συνολικά μέχρι σήμερα ολοκληρώθηκαν 62 διδακτορικές διατριβές [βλ. Παράρτημα (9)]. Σε εξέλιξη βρίσκονται 97, εκ των οποίων 6 εκπονούνται από φοιτητές της αλλοδαπής [βλ. Παράρτημα (8)].

Οι διατριβές που εκπονούνται στο ΤΙΣ ακολουθούν τόσο από άποψη μορφής και περιεχομένου όσο και από άποψη μεθοδολογίας τις διεθνείς προδιαγραφές, σύμφωνα με τις οποίες στόχος της διδακτορικής διατριβής είναι η προώθηση της έρευνας σε συγκεκριμένο γνωστικό πεδίο. Βασικό κριτήριο για την αποδοχή τους αποτελεί η πρωτοτυπία. Για την επίτευξη των αρχών αυτών, τα θέματα των διδακτορικών διατριβών βρίσκονται σε άμεση συνάφεια με τα γνωστικά αντικείμενα που εκπροσωπούνται από τους διδάσκοντες του ΤΙΣ. Μέρος των διατριβών καλύπτει θέματα σχετικά με την Ιστορία της Κέρκυρας και των Ιονίων νήσων γενικότερα. Με αυτό τον τρόπο αφενός μεν αξιοποιούνται με επιστημονικό τρόπο πηγές, οι οποίες μέχρι τώρα παρέμεναν αδημοσίευτες και ως εκ τούτου άγνωστες στο διεθνές επιστημονικό κοινό και αφετέρου παρουσιάζεται με επίσης επιστημονικό τρόπο η ιστορία του συγκεκριμένου χώρου με αυτονόητες συνέπειες για την τοπική και όχι μόνον κοινωνία.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΩΝ: Η διαδικασία εγγραφής στο μητρώο υποψηφίων διδακτόρων εκκινείται με σχετικό αίτημα προς τη Συνέλευση του ΤΙΣ. Για την αξιολόγηση του αιτούντος βασικές προϋποθέσεις αποτελούν: i) Η συνάφεια των προπτυχιακών σπουδών του με την επιστήμη της Ιστορίας και ii) Η κατοχή μεταπτυχιακού διπλώματος στην Ιστορία ή σε άμεσα συναφή προς αυτή κλάδο, στοιχείο το οποίο μπορεί να παρακαμφθεί μόνον σε περιπτώσεις ύπαρξης εγνωσμένης αξίας επιστημονικού έργου. Την αίτηση συνοδεύει φάκελλος υποψηφιότητας ο οποίος περιλαμβάνει: i) Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα. ii) Εμπειριστατωμένη πρόταση εκπόνησης διδακτορικής διατριβής τεκμηριωμένη με την τρέχουσα βιβλιογραφία. iii) Ειδικό ερωτηματολόγιο που συμπληρώνεται από τον υποψήφιο και περιλαμβάνει ερωτήματα που αφορούν στο επιστημονικό, ερευνητικό ή συγγραφικό του έργο, τυχόν συμμετοχή του σε ερευνητικές ομάδες και σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας, στη γλωσσομάθειά του και στα ευρύτερα ενδιαφέροντά του. iv) Τυχόν επιστημονικές δημοσιεύσεις του αιτούντος. Παράλληλα με τα ανωτέρω δικαιολογητικά απαιτείται τεκμηριωμένη πρόταση από Καθηγητή ή Λέκτορα του ΤΙΣ ότι αποδέχεται να αναλάβει το ρόλο του επιβλέποντα Καθηγητή. Εφόσον πιστοποιηθεί από τα μέλη της Συνέλευσης και με τεκμηριωμένη πρόταση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών η πρωτοτυπία του θέματος, η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη σύσταση τριμελούς ε-

πιτροπής η οποία αναλαμβάνει και την επίβλεψη της εργασίας. Ως μέλη της ορίζονται Καθηγητές όλων των βαθμίδων τόσο από το ΤΙΣ όσο και από άλλα Ιδρύματα της Ελλάδος και σε μικρότερο βαθμό (2%) από χώρες του εξωτερικού. Τα θέματα των υπό εκπόνηση διδακτορικών διατριβών είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΤΙΣ.

Το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδακτόρων κρίνεται ως ιδιαίτερα υψηλό και αγγίζει περίπου το 100% (βλ. πίν. Ι.9). Στο σημείο αυτό θα πρέπει ωστόσο να γίνει η ακόλουθη διευκρίνιση: σύμφωνα με το Νόμο 3685/2008, άρθρο 9 εδάφιο 2, ο αριθμός των υποψηφίων διδακτόρων δεν μπορεί να ξεπερνά τους 5 ανά διδάσκοντα. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός ενδιαφερόμενων για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στο ΤΙΣ να απορρίπτεται χωρίς καν να προηγηθεί εξέταση των αιτήσεών τους.

Η πλειονότητα των διδακτορικών διατριβών που εκπονήθηκαν μέχρι τώρα στο ΤΙΣ συντάχθηκαν στην Ελληνική γλώσσα. Ωστόσο, υπάρχει η δυνατότητα σύνταξης στην αγγλική, γαλλική ή γερμανική γλώσσα. Στη γαλλική γλώσσα εκπονήθηκε η διατριβή της Μπλ. Στιάστνα, *L' espace grec à travers les Guides Bleus (Guides Joanne) (1861-2000)*, Κέρκυρα 2013, ενώ στην αγγλική γλώσσα εκπονείται η διατριβή του Σπ. Γκούνη, *Desertum et mare. Depictions of monsters and monstrous races in medieval world maps*. Παράλληλα, δυνατότητα υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής παρέχεται και σε αλλοδαπούς. Υπό εξέλιξη βρίσκονται οι διδακτορικές διατριβές των: [1] Bassez Danielle (Γαλλία), *Το σωφρονιστικό ζήτημα στην Ελλάδα την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα όπως παρουσιάστηκε από τον «Ιππότη Appert»*. [2] Bellelli Ρίτα (Ιταλία), *Ο Φρειδερίκος ο Β΄ και το κίνημα υπέρ της δημοτικής αυτοδιάθεσης των Λομβαρδικών πόλεων*. [3] Rouade Corinne (Γαλλία), *Το ψωμί και η έκφραση της συνέχειας διαμέσου της μελέτης των τεχνολογικών χειριδίων στην Ελλάδα 1900-2012* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Πελέ Δημήτριος, Συνεπίβλεψη με Montpellier III] [4] Rembeci Andi (Αλβανία), *Οι χριστιανικές κοινότητες του Αλβανικού Νότου κατά την ύστερη βυζαντινή και πρώιμη μεταβυζαντινή περίοδο*. [5] Samaltanos Andrea-Nicola (Γαλλία), *Υποχρεωτική εγκατάσταση των Ελλήνων προσφύγων της Μ. Ασίας στη Δυτική Μακεδονία: Διευκρινήσεις σχετικά με τα κυριότερα χαρακτηριστικά της ταυτότητάς τους*. [6] Sydorenko Ganna (Ουκρανία), *Τα λιμάνια της Κριμαίας τον 19ο αιώνα. Οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη*. Και για τους υποψήφιους διδάκτορες είναι ενεργοποιημένες οι συμφωνίες του ΤΙΣ με Πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ: Η μέθοδος παρακολούθησης της εξέλιξης των διδακτορικών διατριβών στο ΤΙΣ δεν παρεκκλίνει από τα διεθνή επιστημονικά πρότυπα. Έτσι, κατά το πρότυπο των ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων πραγματοποιείται στο ΤΙΣ Σεμινάριο Υποψηφίων Διδακτόρων. Στόχος του σεμιναρίου είναι κυρίως η εξοικείωση των υποψ. διδακτόρων με τη μεθοδολογία της έρευνας, αλλά και η παρουσίαση νέων -με την έννοια των διεπιστημονικών- τρόπων προσέγγισης της ιστορίας. Ειδικότερο χαρακτήρα έχει το σε μηνιαία βάση πραγματοποιούμενο σεμινάριο κατά το οποίο είτε Καθηγητές και Λέκτορες, είτε υποψ. διδάκτορες (με τη συμμετοχή των φοιτητών) ανακοινώνουν τμήμα της έρευνάς τους. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010/2011 έλαβαν χώρα οι ακόλουθες διαλέξεις:

1. Επίκ. Καθηγητής Ηλίας Σβέρκος (Ρωμαϊκή Ιστορία): *Varia Onomastica: Παρατηρήσεις σε ρωμαϊκά ονόματα από τη Μακεδονία* (19.05.2010).
2. Καθηγήτρια Τζελίνα Χαρλαύτη, *“Από το Άλφα-Βήτα στο Ωμέγα της ελληνικής ναυτιλίας: Αδελφοί Βαλλιάννου και Ωνάσης. Οικογενειακές επιχειρήσεις, διεθνή δίκτυα και παγκόσμιοι θεσμοί”* (24/11/2010).
3. Επίκ. Καθηγητής Ηλίας Γιαρένης, *“Το Άγιον Μανδήλιον και η πολιτική εξουσία. Ο Ιωάννης Κουρκούας και οι άλλοι στο Βυζάντιο του 10ου αι.”* (12/01/2011).
4. Λέκτορας Φωτεινή Βάκη, *“Ο Hegel για τη Γαλλική Επανάσταση”* (16/03/2011).

Πέραν τούτου, για τη συστηματική παρακολούθηση της εξέλιξης μίας διδακτορικής διατριβής ακολουθείται η εξής διαδικασία: Εκτός από τη στενή συνεργασία των υποψηφίων διδακτόρων με τα μέλη της Τριμελούς Εισηγητικής Επιτροπής που εποπτεύει την εργασία, οι πρώτοι οφείλουν να καταθέτουν σε ετήσια βάση έκθεση πεπραγμένων όπου παρουσιάζεται με αναλυτικό τρόπο η πορεία της έρευνας της εργασίας. Η έκθεση αξιολογείται από την Τριμελή Εισηγητική Επιτροπή, η οποία εφόσον κρίνει το αποτέλεσμα ικανοποιητικό, εγκρίνει τη συνέχιση της εργα-

σίας. Η πρόταση της Τριμελούς Επιτροπής επικυρώνεται από τη Γενική Συνέλευση. Σε διαφορετική περίπτωση ο υποψ. διαγράφεται.

Με τον έλεγχο της προόδου της εργασίας των υποψηφίων διδασκόντων συνδέεται: i) Η παρουσίαση της πορείας της έρευνάς τους σε ειδικά σεμινάρια που οργανώνονται με τη συμμετοχή μικρών ομάδων υποψηφίων διδασκόντων (ΣΥΔ) και ii) Η διοργάνωση ετησίως ημερίδας, στην οποία οι υποψήφιοι διδάκτορες του ΤΙΣ παρουσιάζουν τμήμα της μελέτης τους. Επισυνάπτεται ενδεικτικά στη συνέχεια το Πρόγραμμα της Ε΄ Συνάντησης Υποψηφίων Διδασκόντων του ΤΙΣ, η οποία πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 23 Νοεμβρίου 2010, όπου η συμμετοχή των υποψ. διδασκόντων ήταν ιδιαίτερα υψηλή.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

9:30-10:00: Έναρξη

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρία: Αναπλ. Καθηγήτρια Ευγενία Βικέλα

10:00-10:15: Ελένη Μαράντου, Λατρείες και τόποι λατρείας στην κεντρική και νότια Πελοπόννησο από τους Σκοτεινούς χρόνους ως τη Ρωμαϊκή εποχή.

10:15-10:30: Αγγελική Φούντα, Οι ιδιότητες του οίνου στο έργο των Ιπποκράτη, Διοσκουρίδη και Γαληνού.

10:30-10:45: Ελπίδα Σαλταγιάννη, Οι οχυρωμένοι οικισμοί τής Θεσπρωτίας από την Ύστερη Αρχαιότητα έως και την Οθωμανική κατάκτηση: Πρώτα συμπεράσματα.

10:45-11:00: Ευαγγελία Σπυροπούλου, «Το σώμα καταλέλοιπα παρθένος, άπαις, άνυμφος, ήίθεος». Ο πρόωρος θάνατος γυναικών και η προσδοκία του γάμου στα ελληνικά επιτύμβια επιγράμματα.

11:00-11:30: ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Προεδρία: Καθηγητής Δημήτριος Ανωγιάτης-Pelé

11:30-11:45: Αδαμαντία Μαρσέλου, Δημογραφικές αλλαγές και ανθρώπινες επεμβάσεις στο γεωμορφολογικό ανάγλυφο του ελλαδικού χώρου κατά τα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα.

11:45-12:00: Χαρά Ζαπανιώτη, Δημογραφικές εξελίξεις στην περιφέρεια της Αθήνας κατά τα έτη 1945-1970. Γεννητικότητα - γαμηλιότητα.

12:00-12:15: Ανδριάννα Τσιμπούκη, Πληθυσμικές μετακινήσεις και οικονομίες σε μετάβαση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη στα τέλη του 20ου αιώνα.

12:15-12:30: Σίμος Μποζίκης, Νέα στοιχεία για τους φορο-εισπράκτορες και τη φορολογία κατά την Επανάσταση του 1821.

12:30-13:00: ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Προεδρία: Καθηγητής Νικόλαος Καραπιδάκης

13:00-13:15: Γιώργος Γαστεράτος, Ο Αρσένιος πρώτος αρχιεπίσκοπος ή μητροπολίτης Κερκύρας;

13:15-13:30: Παρασκευή Κουρή, Η δραστηριότητα της οικογένειας Καβοδίστρα-Καποδίστρια κατά τον 17ο αιώνα στην περιοχή της Λευκίμης.

13:30-13:45: Θεοδώρα Μόσχου, Νέες καλλιεργητικές συμβάσεις στο φέουδο Μαρτσέλλο (1786-1789): Τα συμβόλαια του Ιωάννη Ανδρώνη.

13:45-14:00: Μιχάλης Νάιδος, Οι γαλατορωμαίοι επίσκοποι και η κατασκευή της εικόνας του φράγκου βασιλιά.

14:00-14:30: ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρία: Αναπλ. Καθηγητής Θεοδόσης Πυλαρινός

18:00-18:15: Αθανάσιος Γ. Λαβράνος, Επτανήσιοι ιστοριογράφοι και τα έργα τους (15ος-19ος αι.): Συνοπτική παρουσίαση και εκτιμήσεις.

18:15-18:30: Αντιγόνη Χριστοφοράτου, Η λογοτεχνική συμβολή της Κεφαλονιάς στο πλαίσιο της Επτανησιακής σχολής. Ματιές στο έργο Κεφαλονιτών λογοτεχνών.

18:30-18:45: Παρασκευή Λούντου, Σπυρίδων Δε Βιάζης: Μια ιδιάζουσα περίπτωση λογίου των Επτανήσων.

18:45-19:00: Βασιλική Παπαστελιάτου, Σκιαγράφηση της προσωπικότητας του Ελευθερίου Βενιζέλου από τους πνευματικούς ανθρώπους της εποχής του.

19:00-19:30: ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Προεδρία: Αναπλ. Καθηγητής Γρηγόριος Ψαλλίδας

19:30-19:45: Ελένη Μπενέκη, «Εμπειρικούπολις»: συμβολικό κεφάλαιο και ευποιία σε μια νησιωτική κοινότητα του Αιγαίου.

19:45-20:00: Χριστίνα Βαμβούρη, Τρόποι διατήρησης της εθνικής ταυτότητας των Ελλήνων πολιτικών προσφύγων του εμφυλίου πολέμου (1946-1949) στις χώρες υποδοχής τους.

20:00-20:15: Νίκος Ε. Καραγιαννακίδης, Η Παιδόπολη Καβάλας, 1947-1950. Αποτελέσματα έρευνας και μεθοδολογικά προβλήματα.

20:15-20:30: Μάρκος Χολέβας, Ο κινηματογράφος και η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας: Από την δεκαετία του '60 στο παράδειγμα της Αμοργού και η επένδυση στην κινηματογραφική παραγωγή.

20:30-21:00: ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΠΕΡΑΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

Οι υποψήφιοι διδάκτορες συμμετέχουν σε όλες τις λοιπές εκπαιδευτικές και επιστημονικές δραστηριότητες του ΤΙΣ. Επιπλέον, τους δίνεται η δυνατότητα να συμμετέχουν σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια τα οποία διοργανώνονται είτε με πρωτοβουλία, είτε με συμμετοχή του ΤΙΣ. Στις περιπτώσεις που είναι δυνατόν καταβάλλονται και τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ: Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της διδακτορικής διατριβής ακολουθούνται οι διατάξεις του σχετικού νόμου. Με το πέρας της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, η Τριμελής Εισηγητική Επιτροπή καταθέτει στη Συνέλευση του ΤΙΣ Εισηγητική Έκθεση στην παρουσιάζεται με κριτικό τρόπο το περιεχόμενο και η μεθοδολογία της διατριβής και τονίζεται η συμβολή της στην προώθηση της επιστήμης. Στη συνέχεια προτείνεται η συγκρότηση επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Σ' αυτή, όπως άλλωστε και στην τριμελή επιτροπή, συμμετέχουν επιστήμονες που το ερευνητικό τους έργο έχει άμεση συνάφεια με το αντικείμενο το θέμα της διδακτορικής διατριβής και προέρχονται τόσο από άλλα ΑΕΙ και Ερευνητικά Ιδρύματα της χώρας όσο και –σε μικρό σχετικά ποσοστό (2%)- από Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Επιπλέον, με στόχο να αποφευχθεί η κλαδική απομόνωση και να ενισχυθεί ο επιστημονικός διάλογος, στις περιπτώσεις θεμάτων όπου απαιτείται διεπιστημονική συνεργασία με συναφείς προς την Ιστορία επιστημονικούς κλάδους επιλέγονται επιστήμονες από το ΤΙΣ καθώς και άλλα Ιδρύματα που θεραπεύουν επιστήμες οι οποίες είτε έχουν «έμμεση» συνάφεια με την Ιστορία, όπως π.χ. Αρχαιολογία, Εθνολογία, Φιλοσοφία κλπ. είτε μπορούν να υποβοηθήσουν το έργο του Ιστορικού, όπως π.χ. η Πληροφορική, Στατιστική κλπ.

Η δημόσια προφορική υποστήριξη της διατριβής πραγματοποιείται εντός σαράντα (40) ημερών από την συγκρότηση της επταμελούς επιτροπής. Σχετική ανακοίνωση αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του ΤΙΣ τουλάχιστον 8 ημέρες πριν τη διαδικασία. Κατά την προφορική δοκιμασία τηρούνται οι διατάξεις. Βασικό κριτήριο για την έγκριση της εργασίας αποτελεί η πρωτοτυπία της και η αρτιότητα/πληρότητα από άποψη περιεχομένου, μορφής και ιδιαίτερα μεθοδολογίας. Σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι όροι αυτοί, η εργασία απορρίπτεται. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας συντάσσεται Πρακτικό στο οποίο υπάρχει αναλυτική τεκμηρίωση της αξιολόγησης εκάστου μέλους της επταμελούς επιτροπής.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ: Η παρακολούθηση των πορείας των διδασκόντων του ΤΙΣ αποβλέπει στην αποτύπωση της ερευνητικής τους εξέλιξης και της επαγγελματικής τους πορείας. Ειδικότερα στοχεύει: i) Στη διατήρηση του επιστημονικού διαλόγου μεταξύ του ΤΙΣ και των διδασκόντων του. ii) Στη συμμετοχή των διδασκόντων στις εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του ΤΙΣ. iii) Στη συνεργασία του ΤΙΣ με τους φορείς στους οποίους απασχολούνται οι κάτοχοι του διδακτορικού διπλώματος του ΤΙΣ.

Η παρακολούθηση της επαγγελματικής πορείας των διδασκόντων του ΤΙΣ πραγματοποιείται, όπως και στην περίπτωση των αποφοίτων, μέσω του γραφείου Διασύνδεσης του Ιονίου Πανεπιστημίου. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι ένα μεγάλο μέρος του διδασκόντων του ΤΙΣ απασχολείται σε επιστημονικούς φορείς (π.χ. πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα). Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι ως ιδιαίτερα θετικό για το ΤΙΣ, ενδεικτικό για την ποιότητα των διδακτορικών διατριβών που εκπονούνται σ' αυτό, κρίνεται το γεγονός ότι μετά τη δημοσίευσή τους η

αναγνωστική τους αξία είναι υψηλή, οι ετεροαναφορές σε αυτές είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικές, ενώ δε λείπουν περιπτώσεις εργασιών οι οποίες διακρίθηκαν. Στην τελευταία κατηγορία ανήκουν οι διατριβές των Φ. Μπαρούτσου, *Το φορολογικό σύστημα στην Κρήτη τον 16^ο αι. Η ενοίκιαση των φόρων και οι επιπτώσεις της*, Κέρκυρα 1995 [Βραβείο International Society of Economical History] και Χρ. Δεσύλας, *Η Τράπεζα των φτωχών. Το Monte di Pietà της Κέρκυρας (1630-1864)*, Αθήνα 2006 [Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών/Ηθικές και Πολιτικές Επιστήμες].

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ: Τα μαθήματα του ΤΙΣ διδάσκονται αποκλειστικά από Καθηγητές και Λέκτορες (20). Η συνάφεια γνωστικού αντικείμενου του διδάσκοντα και αντικείμενου διδασκαλίας είναι σε όλες τις περιπτώσεις άμεση. Η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψηφίων διδασκόντων στη διδασκαλία είναι περιορισμένη (3,53% για μεταπτυχιακούς φοιτητές, 4,71 για υποψήφιους διδάκτορες) και έχει καθαρά επικουρικό χαρακτήρα. Ειδικότερα ο ρόλος τους συνίσταται στην οργάνωση, τη διδασκαλία φροντιστηριακών ή εργαστηριακών μαθημάτων, καθώς και στην καθοδήγηση των σπουδαστών για την ανεύρεση βιβλιογραφίας και τη σύνταξη εργασιών. Η κατανομή των υποχρεωτικών μαθημάτων που διδάσκονται από καθηγητές και Αναπληρωτές καθηγητές ανέρχεται στα 17 και αποτυπώνεται με βάση τα γνωστικά αντικείμενα ως εξής:

Καθηγητής	Βαθμίδα	Γνωστικό αντικείμενο	Υποχρεωτικά Μαθήματα	Εξάμηνο Διδασκαλίας
Ανωγιάτης-Pelé Δημήτριος	Καθηγητής	Ιστορική Γεωγραφία	Ιστορική Δημογραφία Ι	Ζ΄
Βαϊόπουλος Βάιος	Αναπληρωτής Καθηγητής	Λατινική Γλώσσα και Γραμματεία	Λατινική Γλώσσα και Γραμματεία Ι και ΙΙ	Α΄ και Β΄ αντίστοιχα
Καραπιδάκης Νικόλαος	Καθηγητής	Ιστορία της Μεσαιωνικής Δύσης	Μεσαιωνική Ιστορία Ι και ΙΙ	Α΄ και Β΄ αντίστοιχα
			Ιστορία του Λατινοκρατούμενου ελληνικού χώρου (13 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)	Β΄
Πιζάνιας Πέτρος	Καθηγητής	Νεότερη Ελληνική Ιστορία	Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης	Ε΄
Πυλαρινός Θεοδόσιος	Καθηγητής	Νεοελληνική Λογοτεχνία	Νέα Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία Ι και ΙΙ	Α΄ και Β΄
Σμπόνιας Κων/νος	Αναπληρωτής Καθηγητής	Πολιτισμοί του Αιγαίου με δυνατότητα διδασκαλίας των πολιτισμών της Εγγύς Ανατολής	Εισαγωγή στην Προϊστορία	Γ΄
			Κλασική Αρχαιολογία	Ε΄
Τσουγκαράκης Δημήτριος	Καθηγητής	Βυζαντινή Ιστορία	Ιστορία του Βυζαντίου: Η εποχή των Μακεδόνων	ΣΤ΄
Χαρλαύτη Τζελίνα	Καθηγήτρια	Ναυτιλιακή Ιστορία	Ναυτιλιακή Ιστορία	Ε΄
			Οικονομική Ιστορία: Από το Μεσαίωνα στη Βιομηχανική Επανάσταση	ΣΤ΄
			Οικονομική Ιστορία: Από τη Βιομηχανική στην Τεχνολογική Επανάσταση	Ζ΄
Ψαλλίδας Γρηγόριος	Αναπληρωτής Καθηγητής	Σύγχρονη Πολιτική Ιστορία	Εισαγωγή στη Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία	Β΄
			Εισαγωγή στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	Δ΄

Πίν. II.1: Κατανομή υποχρεωτικών μαθημάτων.

Αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων: Κατά την διάρκεια των 25 χρόνων λειτουργίας του ΤΙΣ ο αριθμός των φοιτητών που εισάγονται σ' αυτό έχει βαθμιαία υπερδιπλασιαστεί. Κατά το Ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 εισήχθησαν 141 φοιτητές. Η κινητικότητα των εισερχόμενων φοιτητών σε συνάρτηση με όσους μεταγράφονται σε άλλα ΑΕΙ, και ακολούθως όσους εισέρχονται στο ΤΙΣ με τη διαδικασία των κατακτητηρίων εξετάσεων αποτυπώνεται αριθμητικά ως εξής:

	2012-2013		2011-2012		2010-2011		2009-2010		2008-2009		2007-2008	
I	166	100%	104	100%	147	100%	154	100%	148	100%	127	100%
II	-38	-23%	-17	-16%	-63	-43%	-40	-26%	-39	-26%	-45	-35%
III	12	7%	8	8%	2	1%	5	3%	5	3%	-	-
IV	1	1%	-	-	5	4%	15	10%	7	5%	5	4%
Σύν.	141	85%	95	92%	91	62%	134	87%	121	82%	87	69%

I. Εισαγωγικές Εξετάσεις

II. Μετεγγραφές: αναγράφεται ο καθαρός αριθμός μετεγγραφόμενων (εισροές-εκροές προς-από το ΤΙΣ)

III. Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ

IV. Άλλες κατηγορίες

Πίν. II.2: Εξέλιξη του αριθμού εισακτέων στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από τον κατωτέρω πίνακα, η αριθμητική αναλογία διδασκόντων και διδασκομένων αποτελεί ένα από τα σημαντικά πλεονεκτήματα του ΤΙΣ. Η σχέση διδασκόντων (Καθηγητών και Λεκτόρων και ΠΔ/407) προς τους φοιτητές αποτυπώνεται στον ακόλουθο Πίνακα.

Ακαδημαϊκά έτη	Εισακτέοι κατ' έτος (α)	Σύνολο εγγεγραμμένων φοιτητών (β)	Αριθμός Διδασκόντων* (Καθηγητές και Λέκτορες) (γ)	Αναλογία Διδασκόντων ανά διδασκόμενο (γ)/(β)
2007-2008	120	127	28	1:6
2008-2009	140	148	30	1:5
2009-2010	140	154	30	1:5
2010-2011	140	147	27	1:6
2011-2012	90	104	24	1:4
2012-2013	130	166	24	1:7

* Περιλαμβάνονται Καθηγητές όλων των βαθμίδων, Λέκτορες, ΕΕΔΙΠ και συμβασιούχοι διδάσκοντες.

Πίν. II.3: Αριθμητική αναλογία διδασκόντων και διδασκομένων.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νόμου ο ελάχιστος εβδομαδιαίος χρόνος διδασκαλίας των Καθηγητών και Λεκτόρων ανέρχεται τουλάχιστον στις έξι (6) ώρες σε προπτυχιακό επίπεδο, ήτοι δύο τρίωρα μαθήματα (βλ. ανωτ.), και στις δύο (2) ώρες σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Εδώ δεν προσμετράται η συμμετοχή τους σε ειδικά σεμινάρια που προσφέρονται σε ομάδες φοιτητών ή ακόμα σε εκπαιδευτικές εκδρομές και επιτόπια έρευνα. Επιπλέον, δύο (2) τουλάχιστον ώρες είναι αφιερωμένες στη συνεργασία με τους φοιτητές. Οι ώρες συνεργασίας εκάστου διδάσκοντα καθορίζονται ήδη με την έναρξη του εξαμήνου, δηλώνονται με την ανάρτησή τους στους πίνακες ανακοινώσεων που υπάρχουν στις εισόδους των γραφείων και τηρούνται με συνέπεια.

Η διδασκαλία ακολουθεί το ωρολόγιο Πρόγραμμα μαθημάτων, το οποίο αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της γραμματείας και στην ιστοσελίδα του ΤΙΣ και τηρείται με απόλυτη συνέπεια. Για την ορθολογική του οργάνωση λαμβάνονται υπόψη κατά τη συγκρότησή του τα εξής: i) Η κατανομή των μαθημάτων ανά εξάμηνο σπουδών, ii) ο φόρτος εργασίας των φοιτητών και iii) η κατανομή των μαθημάτων των διδασκόντων στον προπτυχιακό κύκλο σπουδών σε δύο τουλάχιστον διαφορετικές μέρες. Ειδικότερα, τα μαθήματα εκάστου εξαμήνου μοιράζονται σχεδόν ισόποσα σε όλες τις μέρες της εβδομάδας. Μαθήματα τα οποία προσφέρονται στο ίδιο εξάμηνο σπουδών δεν συμπίπτουν χρονικά στο ωρολόγιο πρόγραμμα.

Η διδασκαλία πραγματοποιείται, όπως ειπώθηκε ανωτέρω, με το συγκερασμό ποικίλων διδακτικών μεθόδων. Η επιλογή του τρόπου εξαρτάται από τη φύση του μαθήματος. Στην περίπτωση των Υποχρεωτικών Μαθημάτων, εξαιτίας των μεγάλων ακροατηρίων, χρησιμοποιείται

κυρίως η από καθέδρας διδασκαλία. Αντίθετα, στα σεμιναριακού και φροντιστηριακού τύπου μαθήματα, τα οποία προϋποθέτουν ενεργό συμμετοχή των φοιτητών, παράλληλα με την από καθέδρας διδασκαλία (κατά τα πρώτα τουλάχιστον μαθήματα) χρησιμοποιούνται και άλλες εναλλακτικές μορφές μάθησης, όπως η προφορική παρουσίαση και σύνταξη εργασιών. Επιπλέον, κατά τη διδασκαλία, γίνεται χρήση άλλοτε μεγαλύτερη και άλλοτε μικρότερη (ανάλογα και με το χαρακτήρα του μαθήματος) του συστήματος power point καθώς και του συστήματος διαδραστικής διδασκαλίας. Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με προτζέκτορες και προσφέρουν τη δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο (που εξασφαλίζει σύνδεση με βιβλιοθήκες και βάσεις δεδομένων), ενώ όλοι οι διδάσκοντες έχουν τη δυνατότητα χρήσης laptop ή netbook. Σε μία αίθουσα είναι εγκατεστημένα τηλεόραση και διαδραστικός πίνακας.

Το διδακτικό έργο των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ υποβοηθούν τα εργαστήρια. Ειδικότερα στο ΤΙΣ λειτουργούν 5 συνολικά εργαστήρια: 1) Το Εργαστήριο Πληροφορικής, το οποίο εξαιτίας και του αντικειμένου του παρουσιάζει και τη μεγαλύτερη κινητικότητα. 2) «Εργαστήριο Ιστορικής Τεκμηρίωσης και Έρευνας Μεσογειακού Κόσμου (ΕΡ.Ι.Τ.Ε.ΜΕ.Κ.)». 3) «Εργαστήριο Τεκμηρίωσης Σύγχρονης Ιστορίας». Τα δύο τελευταία λειτουργούν ήδη από το 1993. Στην προσπάθεια να διευρυνθούν οι δραστηριότητες νεοσύστατα είναι τα ακόλουθα εργαστήρια: 4) «Εργαστήριο Τεκμηρίωσης της Ιστορίας των Ελληνοβρετανικών Σχέσεων». 5) «Εργαστήριο Μελέτης του Αρχαίου Κόσμου». Σ' αυτά φυλλάσσεται εποπτικό υλικό σχετικό με τη διδασκαλία και την έρευνα, όπως σειρές αρχείων σε μικροφίλμ ή ψηφιοποιημένα σε CD με κύριο αντικείμενο την Ελληνική Επανάσταση, αρχεία εφημερίδων και άλλων εντύπων, βιβλία, επιστημονικά περιοδικά κλπ. Η λειτουργία των εργαστηρίων είναι ολοήμερη. Βασίζεται ωστόσο, λόγω έλλειψης προσωπικού, κυρίως στη συνεργασία των μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψηφίων διδασκτόρων. Από άποψη πάντως υλικο-τεχνικής υποδομής η οργάνωσή τους κρίνεται ιδιαίτερα θετική καθώς διαθέτουν πλήρες δίκτυο Η/Υ, εκτυπωτές, scanners, CD-ROMs, φωτοτυπικά μηχανήματα, μηχανήμα ανάγνωσης και εκτύπωσης microfilms και microfiches (reader-printer), καθώς και απλά readers, προβολείς διαφανειών, επιδιόσκopia, φωτογραφικές μηχανές, video και σύστημα προβολής σε μεγάλη οθόνη.

Οι μαθησιακοί στόχοι εκάστου μαθήματος περιγράφονται συνοπτικά στον Οδηγό Σπουδών του ΤΙΣ. Μολαταύτα, κατά το εναρκτήριο μάθημα ορίζεται το χρονικό και γεωγραφικό πλαίσιο, περιγράφονται οι γενικοί στόχοι του μαθήματος, σε τι δηλαδή συμβάλλει η γνώση και διδασκαλία του συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου και παρουσιάζονται (συχνά διανεμούνται και γραπτά) τα βασικά σημεία στα οποία θα δοθεί το κύριο βάρος κατά τη διάρκεια των παραδόσεων. Επιπλέον, ερμηνεύονται οι λόγοι για τους οποίους επιλέγεται το συγκεκριμένο θεματικό διάγραμμα. Το περιεχόμενο του μαθήματος επικαιροποιείται με βάση τα πορίσματα των πρόσφατων ερευνών σε ετήσια βάση. Να σημειωθεί επίσης ότι ανάλογα και με τις μαθησιακές δεξιότητες των σπουδαστών ή ακόμα τις δυσκολίες, είναι δυνατόν το αρχικό διάγραμμα του μαθήματος να εμπλουτισθεί ή να αναθεωρηθεί -σε κάποια επιμέρους- σημεία.

Σχετική με τα μαθήματα βιβλιογραφία αναγράφεται ήδη στον Οδηγό Σπουδών του ΤΙΣ. Ωστόσο, κατά το εναρκτήριο μάθημα προσδιορίζεται με ακρίβεια η ύλη που θα καλυφθεί και διατίθεται στους φοιτητές είτε γραπτώς, είτε αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων του γραφείου του διδάσκοντα ή στο σύστημα e-class. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νόμου είναι δυνατή η διανομή ενός βοηθήματος στους φοιτητές. Η δυνατότητα αυτή φαίνεται να χρησιμοποιείται σε υψηλό σχετικά βαθμό. Κατά την επιλογή των βοηθημάτων προτείνονται τα πιο αντιπροσωπευτικά και έγκυρα έργα που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο εκάστου μαθήματος. Τα βοηθήματα αυτά καλύπτουν ένα ποσοστό που δεν ξεπερνά το 50% της διδακτέας ύλης, η διανομή τους γίνεται μέσω του συστήματος Εύδοξος και πραγματοποιείται κατά τον πρώτο μήνα έναρξης του εξαμήνου. Τυχόν αδυναμίες ή ελλείψεις που παρουσιάζουν τα προτεινόμενα βοηθήματα επισημαίνονται κατά τη διδασκαλία.

Λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη ότι η χρήση ενός και μόνον εγχειριδίου καλλιεργεί τη μονομέρεια και δεν προάγει την κριτική σκέψη, στις περισσότερες περιπτώσεις δίνεται στους σπουδαστές συμπληρωματική για το κάθε γνωστικό αντικείμενο βιβλιογραφία και ενθαρρύνεται η αναζήτηση επιστημονικών άρθρων και βιβλίων από τις ακαδημαϊκές ηλεκτρονικές πηγές. Η βιβλιογραφία αυτή εμπλουτίζεται κατά τη διάρκεια των παραδόσεων τόσο με σημειώσεις, όσο και με επιλεγμένες πηγές και συμπληρωματικά βοηθήματα που αναρτώνται στο e-class ή βρίσκονται στη βιβλιοθήκη του Ιδρύματος. Βάσεις βιβλιογραφικών και άλλων δεδομένων, αλλά και ανηρτημένη στο internet βιβλιογραφία είναι προσιτή μέσω του Εργαστηρίου Πληροφορικής.

Ταυτόχρονα για την υποστήριξη των αλλοδαπών φοιτητών επιλέγεται βιβλιογραφία στην αγγλική γλώσσα, ή ακόμα και στη γλώσσα της χώρας προέλευσής τους.

Συμπληρωματικά στην διδασκαλία λειτουργεί η προσωπική επικοινωνία των φοιτητών με το διδάσκοντα, η οποία γίνεται με εξαιρετική συνέπεια και διάθεση. Εκτός από τις ώρες συνεργασίας κατά τις οποίες οι διδάσκοντες δέχονται προσωπικά του φοιτητές, όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιονίου Πανεπιστημίου διαθέτουν προσωπική διεύθυνση στο Internet (e-mail). Οι διευθύνσεις αναγράφονται στην κεντρική ιστοσελίδα του ΤΙΣ και είναι στη διάθεση των φοιτητών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΦΟΙΤΗΤΕΣ: Η αξιολόγηση της διδακτικής διαδικασίας από τους φοιτητές βασίζεται σε ειδικά διαμορφωμένα ερωτηματολόγια. Τα ερωτήματα που τίθενται εδράζονται σε τρεις βασικούς άξονες: i) την αξιολόγηση των μαθημάτων και της μεθοδολογίας της διδασκαλίας ii) το ρόλο του διδάσκοντα και iii) τη συμμετοχή των φοιτητών στη διδακτική διαδικασία. Τα δεδομένα που προέκυψαν αποτυπώνονται σε διαγράμματα στο Παράρτημα της παρούσας έκθεσης [βλ. Παράρτημα (3) διαγράμματα 1-37] και περιγράφονται σε γενικές γραμμές ως εξής: Στην πλειονότητα των περιπτώσεων [το ποσοστό ανέρχεται στο 84%] διαπιστώνεται ότι οι στόχοι του μαθήματος εκπληρώθηκαν και η οργάνωση της διδασκτέας ύλης υπήρξε ιδιαίτερα ικανοποιητική. Τα συγγράμματα που χορηγούνται καλύπτουν ως ένα βαθμό τις απαιτήσεις των μαθημάτων και επικαιροποιούνται με συμπληρωματική βιβλιογραφία. Με δεδομένο ότι η παρακολούθηση των μαθημάτων δεν καθίσταται υποχρεωτική από το νόμο, ο βαθμός δυσκολίας ενός μαθήματος αυξάνει κατά την κρίση των φοιτητών στις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες απαιτείται ενεργός συμμετοχή τους με την προφορική παρουσίαση και συγγραφή εργασίας. Πάντως η ανταπόκριση στις γραπτές εργασίες αγγίζει το ποσοστό του 80% και ο ημερήσιος χρόνος μελέτης ανέρχεται στις 4 ώρες. Με ιδιαίτερα θετικό τρόπο κρίνεται η επάρκεια των διδασκόντων καθώς και η συνεργασία τους με τους φοιτητές.

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ-ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ: Το σύστημα που ακολουθείται ως προς την αξιολόγηση των φοιτητών περιγράφεται ανωτέρω, ενώ η διάρκεια των σπουδών και η κατανομή της βαθμολογίας αποτυπώνονται στους πίνακες 4 και 5. Το ποσοστό συμμετοχής και επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις αποτυπώνεται στα Παραρτήματα (4) και (5).

Το ποσοστό των σπουδαστών που ολοκληρώνει τις σπουδές του εντός του προβλεπόμενου χρόνου (4 έτη) ανέρχεται στο 12,07%, ενώ στο 33,9% ανέρχεται το ποσοστό εκείνων που αποφοιτούν με καθυστέρηση ενός έτους. Συνολικά, η μέση διάρκεια αποφοίτησης κατά την περίοδο 2000 έως το 2013 ανέρχεται σε 5,37 χρόνια, υπερβαίνει δηλαδή κατά ενάμιση σχεδόν χρόνο την προβλεπόμενη διάρκεια σπουδών. Το ποσοστό των φοιτητών που παρατείνει τις σπουδές του πάνω από πέντε χρόνια είναι υψηλό. Οι αιτίες καθυστέρησης είναι ασφαλώς ποικίλες. Οι βασικότερες -κατά την κρίση μας- είναι η μη υποχρεωτική παρουσία τους στα μαθήματα, η ανυπαρξία ανώτατου χρονικού ορίου στις σπουδές, η αδυναμία του Ιδρύματος -η οποία οφείλεται στο νομικό πλαίσιο- να προβεί στη διαγραφή των μη ενεργών φοιτητών.

Έτος εισαγωγής	Διάρκεια σπουδών (Έτη)							Δεν έχουν αποφοιτήσει ακόμα
	K	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	≥K+6	
2000-2001	6	32	25	7	3	2	1	8
2001-2002	7	31	21	8	1	1	3	12
2002-2003	10	28	19	5	2	1	1	19
2003-2004	10	34	12	2	2	2	--	19
2004-2005	24	25	12	3	2	--	--	16
2005-2006	10	22	11	4	13	--	--	30
2006-2007	13	37	10	7	--	--	--	23
2007-2008	8	22	14	--	--	--	--	38
2008-2009	12	31	--	--	--	--	--	53
2009-2010	4	--	--	--	--	--	--	94

Επεξηγήσεις: - Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο ΤΙΣ. (π.χ. Αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4, K+1=5, K+2=6,..., K+6=10).

Πίν. II. 4: Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του ΠΠΣ κατά έτος εισαγωγής

Έτος αποφοίτησης	Κατανομή βαθμών %				Μέσος όρος βαθμολογίας (του συνόλου των αποφοίτων ανά έτος αποφοίτησης)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2001-2002	9,3	44,19	46,51	-	6,95
2002-2003	4,55	34,85	60,61	-	7,08
2003-2004	5,36	58,93	35,71	-	6,77
2004-2005	1,59	68,25	30,16	-	6,78
2005-2006	3,9	63,64	32,47	-	6,78
2006-2007	0	66,18	33,82	-	6,81
2007-2008	10,53	64,21	24,21	1,05	6,73
2008-2009	6,45	75,81	17,74	-	6,63
2009-2010	3,51	77,19	15,79	3,51	6,63
2010-2011	9,52	73,02	17,46	-	6,59
2011-2012	11,76	64,71	23,53	-	6,67
2012-2013	12,86	65,71	18,57	2,86	6,39
Μ.Ο.					6,73

Πίν. II.5: Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του ΠΠΣ

ΣΥΝΔΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΕΡΕΥΝΑ: Όπως επανειλημμένα έχει ειπωθεί, ένας από τους στόχους του Προγράμματος Σπουδών του ΤΙΣ είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της διδασκαλίας και της έρευνας της Ιστορίας. Το πρώτο, δηλαδή η απόκτηση της υποδομής που σχετίζεται με τη διδασκαλία της ιστορίας, ενισχύεται και με την άσκηση των φοιτητών σε σχολικές μονάδες είτε της Κέρκυρας, είτε του τόπου καταγωγής τους [βλ. και σελ. 5, 67].

Ως προς την απόκτηση εκ μέρους των φοιτητών των μεθοδολογικών εργαλείων για την έρευνα της Ιστορίας τα στάδια που ακολουθούνται περιγράφονται ως εξής: Στο πρώτο στάδιο παρουσιάζονται κατά τη διδασκαλία οι πηγές της κάθε ιστορικής περιόδου, τα εργαλεία της έρευνας και οι τρόποι προσέγγισης των πηγών και της βιβλιογραφίας. Δίνονται δηλαδή αναλυτικές για τους τρόπους αναζήτησης και χρήσης πηγών και βιβλιογραφίας και πραγματοποιείται επιτόπια εφαρμογή της διαδικασίας στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Επιπλέον, εκτός από τις οδηγίες του διδάσκοντα για τον τρόπο με τον οποίο συντάσσεται η επιστημονική εργασία (υπάρχει άλλωστε σχετικό μάθημα που αφορά στη μεθοδολογία της έρευνας της Ιστορίας), παρουσιάζονται και σχετικά εγχειρίδια, τα οποία οι φοιτητές μπορούν να συμβουλευθούν.

Το δεύτερο στάδιο αφορά στην εκπαίδευση των φοιτητών σε συνθήκες πραγματικής έρευνας. Αυτό επιτυγχάνεται καθώς αρκετά μαθήματα στηρίζονται στη συγκέντρωση, παρουσίαση και κριτική ανάλυση πρωτογενών πηγών: Όπως ήδη ειπώθηκε, τα μαθήματα σεμιναριακού και φροντιστηριακού χαρακτήρα βασίζονται στη μελέτη συγκεκριμένων πηγών και βιβλιογραφίας και στη συγγραφή και παρουσίαση εργασίας, στην οποία αναλύεται κριτικά η ιστορία της έρευνας, γίνεται μεθοδική πραγμάτευση του θέματος και διατυπώνονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα. Ερευνητικό χαρακτήρα έχει επίσης η πτυχιακή εργασία, ενώ στη σύνταξή της ακολουθεί ως προς τη μεθοδολογία τα διεθνή ειωθότα.

Επιπλέον σε τρέχοντα ερευνητικά προγράμματα που εκπονούνται από τοπικούς πολιτισμικούς και κοινωνικούς φορείς αλλά και εξειδικευμένα ερευνητικά κέντρα στην Ελλάδα και το Εξωτερικό απασχολείται η πλειονότητα των φοιτητών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης [βλ. αναλυτικά και σελ. 11 και εξής].

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΚΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ-ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Ένας από τους βασικούς διδακτικούς στόχους του ΤΙΣ είναι η προβολή της διεθνούς διάστασης του γνωστικού αντικείμενου που θεραπεύει. Για το λόγο αυτό δίνεται ιδιαίτερο βάρος στην προβολή της σημασίας της συνεργασίας τόσο των Καθηγητών και Λεκτόρων όσο και των φοιτητών με Ιδρύματα του εξωτερικού. Η κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών του ΤΙΣ πραγματοποιείται πρωτίστως στο πλαίσιο των συνεργασιών που έχουν συναφθεί με άλλα εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Στις 18 ανέρχονται οι διμερείς συμφωνίες που αφορούν στο Πρόγραμμα Erasmus [Παράρτημα (2)]. Σ' αυτές θα πρέπει να προστεθούν τρεις συμφωνίες με Πανεπιστήμια χωρών εκτός ΕΕ, και ειδι-

κότερα την Ουκρανία, Αργεντινή και Σαγκάη/Κίνα. Το γραφείο Διεθνών/Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, αν και η στελέχωσή του είναι περιορισμένη, ανταποκρίνεται με αρκετά ικανοποιητικό τρόπο στις ανάγκες της κινητικότητας. Παράλληλα, την οργάνωση, υποστήριξη και παρακολούθηση της κινητικότητας αναλαμβάνει το Γραφείο Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων σε συνεργασία με τους επισημονικούς υπευθύνους του Προγράμματος Erasmus.

Συστηματικό και οργανωμένο χαρακτήρα παρουσιάζει η κινητικότητα των φοιτητών στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Erasmus και ΠΑΤΙΣ. Περιστασιακό χαρακτήρα μετακινήσεις πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των ΠΜΣ. Στο πρώτο η κινητικότητα είναι αμφίδρομη. Ωστόσο, αν και η εφαρμογή του μέσω του συστήματος ECTS καθίσταται απλή, ο δείκτης των συμμετεχόντων δεν είναι ιδιαίτερα υψηλός. Ο αριθμός των φοιτητών του ΤΙΣ που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα Erasmus κατά την τελευταία πενταετία ανέρχεται στους δεκατρείς (13), ενώ εκείνος των αλλοδαπών φοιτητών που μετακινήθηκαν προς το ΤΙΣ στους είκοσι δύο (22) [βλ. Παράρτημα 2α/β. Σχετικά με την ΠΑΤΙΣ βλ. σελ. 11 και εξής]. Προκειμένου να αυξηθεί ο βαθμός της κινητικότητας των φοιτητών του ΤΙΣ προς άλλα Ιδρύματα παράλληλα με την ενημέρωση και την ενθάρυνση που τους παρέχεται κατά τη διάρκεια των Σπουδών τους έχει καθιερωθεί πρόσθετη χρηματική ενίσχυση ύψους 200 ευρώ για κάθε μετακινούμενο φοιτητή.

Ειδική μέριμνα λαμβάνει το ΤΙΣ για την υποστήριξη και την ομαλή προσαρμογή των αλλοδαπών φοιτητών που εισέρχονται σ' αυτό μέσω του Προγράμματος Erasmus. Σ' αυτούς παρέχονται οι ακόλουθες διευκολύνσεις: i) Ύπαρξη ειδικής ιστοσελίδας «ERASMUS» στην αγγλική γλώσσα. ii) Οδηγός Σπουδών στην αγγλική γλώσσα. iii) Διδασκαλία στην αγγλική-γαλλική και γερμανική γλώσσα. iv) Δυνατότητα εξετάσεων σε μία από τις παραπάνω γλώσσες. v) Παροχή στέγασης σε μειωμένες τιμές στα συμβεβλημένα με το Πανεπιστήμιο ξενοδοχεία και σίτισης στη φοιτητική λέσχη. vi) Ενημερωτικές συναντήσεις με τους υπευθύνους (διδασκτικό και διοικητικό προσωπικό) που έχει ορίσει το ΤΙΣ ειδικά για το σκοπό αυτό αμέσως μετά την άφιξή τους. vii) Παρακολούθηση της πορείας τους και στενή ατομική συνεργασία με Καθηγητές και Λέκτορες. viii) Άλλες παροχές που έχουν και οι Έλληνες φοιτητές, όπως φοιτητική ταυτότητα και κάρτα βιβλιοθήκης.

Η κινητικότητα των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ αφορά: i) Ανταλλαγές στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus. ii) Συμμετοχή σε Διεθνή συνέδρια. iii) Συμμετοχή σε Διεθνή Ερευνητικά Προγράμματα. iv) Ερευνητική δραστηριότητα σε πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα του ημεδαπής και κυρίως της αλλοδαπής κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικών αδειών (εξαμηνιαίας ή ετήσιας διάρκειας). Ειδικότερα, από την επεξεργασία των στοιχείων του εξαμηνιαίου απολογισμού, τον οποίο έकाτος Καθηγητής ή Λέκτορας καταθέτει στη Γραμματεία του ΤΙΣ, καθώς και από τον αριθμό των δημοσιεύσεων, προκύπτει ότι ανεξάρτητα από τα προγράμματα εκπαιδευτικών ανταλλαγών, οι διεθνείς σχέσεις και συνεργασίες των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ έχουν ιδιαίτερα εντατικό χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, ένας στους τρεις Καθηγητές ή Λέκτορες χρησιμοποιεί μέρος ή το σύνολο της εκπαιδευτικής του αδειάς για έρευνα σε κάποιο πανεπιστημιακό Ίδρυμα του εξωτερικού. Επιπλέον, ένας στους δύο Καθηγητές ή Λέκτορες συμμετέχει ετησίως σε κάποιο διεθνές συνέδριο, ενώ ένας στους πέντε έχει διατελέσει περισσότερες από μία φορές επισκέπτης καθηγητής σε κάποιο επισημονικό ίδρυμα του εξωτερικού, ιδίως στην Ευρώπη.

Για τη μετακίνηση των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του ΤΙΣ σε ιδρύματα του εξωτερικού, αλλά και σε Πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα της χώρας λαμβάνονται υπόψη τα ειδικά επιστημονικά ενδιαφέροντα των αιτούντων, τα οποία θα πρέπει να βρίσκονται σε άμεση συνάφεια με το Ίδρυμα υποδοχής. Ειδικότερα, για τη μετακίνηση σε Ίδρυμα της αλλοδαπής, απαιτείται γνώση της γλώσσας που χρησιμοποιείται στο εν λόγω Ίδρυμα, άμεση συνεργασία με κάποιο Καθηγητή ή Λέκτορα του Ιδρύματος υποδοχής και καθορισμός με κοινή συμφωνία του προγράμματος και των υποχρεώσεων των δύο μερών. Επιπλέον, στην περίπτωση εκπαιδευτικών αδειών εξωτερικού προβλέπεται η χορήγηση διπλών αποδοχών ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες του Πανεπιστημίου, ενώ στην περίπτωση των μετακινούμενων στο πλαίσιο λοιπών ανταλλαγών, χρηματική ενίσχυση ύψους 400 Ευρώ.

Ιδιαίτερα υψηλός είναι ο αριθμός ερευνητών άλλων Ιδρυμάτων που μετακινήθηκαν προς το ΤΙΣ στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων. Στις διαλέξεις του ΤΙΣ συμμετείχαν εβδομήντα εννέα (79) επιστήμονες οι οποίοι προέρχονται τόσο από την Ελλάδα, όσο και από το εξωτερικό [βλ. Παράρτημα (7)]. Μεγάλος είναι και ο αριθμός ερευνητών που μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο της διδασκαλίας μαθημάτων στα μεταπτυχιακά προγράμματα Σπουδών [βλ. ανωτ. σελ. 17 και εξής].

3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΣΤΟΧΟΣ: Η έρευνα που διεξάγεται στο ΤΙΣ ακολουθεί τα διεθνή ειωθότα. Στόχος της είναι κυρίως η προώθηση της βασικής έρευνας της Ιστορίας, δηλαδή η έκδοση, επεξεργασία και κριτική δημοσίευση πρωτογενών πηγών. Μέσα από τη διαδικασία αυτή αποβλέπει: α) να καταστήσει προσβάσιμο στη διεθνή επιστημονική κοινότητα αδημοσίευτο υλικό (αρχαιακό υλικό, επιγραφές, νομίσματα, κλπ.). β) να παράξει εργαλεία έρευνας, τα οποία θα αποτελούν έργα αναφοράς για την περαιτέρω προώθηση της επιστήμης της Ιστορίας. Η έρευνα διεξάγεται πρωτίστως από τους Καθηγητές και Λέκτορες του ΤΙΣ, ενώ δεν θα πρέπει να υποτιμηθεί η συμβολή σ' αυτή των Διδακτόρων και των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Για την αποτίμηση του ερευνητικού έργου που παράγεται στο ΤΙΣ αξιολογούνται τα ακόλουθα στοιχεία: i) Δημοσιεύσεις και ii) Διεθνείς Συνεργασίες/Προγράμματα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ: Αναλυτική παρουσίαση του ερευνητικού έργου των Καθηγητών και Λεκτόρων υπάρχει στο Παράρτημα (10). Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίν. 1) αποτυπώνονται τα αριθμητικά στοιχεία των κατ' έτος δημοσιεύσεων από το 2006 κ.εξ.:

Δημοσιεύσεις και λοιπές εργασίες	ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Σύνολο
	BΙΒΛΙΑ/ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ	8	11	8	8	12	11	6	64
	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ	12	11	11	10	10	09	5	68
	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ	18	27	20	16	20	43	12	156
	ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ	15	7	11	8	11	10	2	64
	ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ	9	3	5	5	6	4	10	42
	ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ	7	18	13	14	12	11	12	87
	Σύνολο 1	69	77	68	61	71	88	47	481
	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ (ΧΩΡΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΑ)	15	14	14	19	15	-	14	91
	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ (ΧΩΡΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΑ)	7	10	10	6	6	22	7	68
	ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ	7	7	5	8	9	12	5	53
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	30	28	27	19	24	26	25	179
	ΛΟΙΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ	20	31	21	9	14	1	14	110
	Σύνολο 2	79	90	77	61	68	61	65	501

Πίν. ΠΙ.1: Ετήσια αριθμητική κατανομή ερευνητικού έργου

Ως κριτήριο για την αποτίμηση της ποιότητας του παραγόμενου στο ΤΙΣ ερευνητικού έργου λαμβάνεται υπόψιν η αναγνώριση που αυτό τυγχάνει σε διεθνές επίπεδο. Τα σχετικά στοιχεία που βασίζονται σε ετεροαναφορές, δεν μπορούν να αξιοποιηθούν στατιστικά, καθώς οι αριθμοί δεν είναι απόλυτοι. Και τούτο διότι δεν υπάρχει μέθοδος αναζήτησης.

Στο σύνολο των δημοσιεύσεων των μελών του ΤΙΣ θα πρέπει επίσης να προστεθούν και οι 62 διδακτορικές διατριβές, οι οποίες εκπονήθηκαν στο Ίδρυμα [βλ. Παράρτημα (9)]. Παράλληλα ερευνητικός είναι και ο προσανατολισμός των ΠΜΣ.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ: Ερευνητικές πρωτοβουλίες αναλαμβάνει το σύνολο των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ. Στα είκοσι (24) ανέρχεται ο αριθμός των Ερευνητικών Προγραμμάτων, τα οποία συντονίζουν Καθηγητές ή Λέκτορες του ΤΙΣ. Υψηλός είναι και ο αριθμός Καθηγητών ή

Λεκτόρων που μετέχει σε Προγράμματα άλλων Ιδρυμάτων της της Ελλάδας και –οποσδήποτε λιγότερο- του εξωτερικού. Από τα προγράμματα των οποίων η διαχείριση ανήκει στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο δεκατέσσερα (14) έχουν ολοκληρωθεί, ενώ δέκα (10) βρίσκονται (ανεξαρτήτως της χρηματοδότησης) σε εξέλιξη. Από τα εν εξέλιξη ερευνητικά προγράμματα δύο έχουν εκπαιδευτικό, ενώ τα υπόλοιπα έχουν καθαρά ερευνητικό χαρακτήρα:

- 1) Ηράκλειτος-Υποτροφίες Έρευνας με Προτεραιότητα στη Βασική Έρευνα.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Δ. Σοφιανός.
Διάρκεια: 2002-2007.
- 2) Πυθαγόρας – Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα Πανεπιστήμια: Ναυτιλιακή Ιστορία των Ελλήνων 2004-2006.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Τζ. Χαρλαύτη.
Διάρκεια: 2004-2006.
- 3) Πιστοποίηση Εκπαιδευτικών ΤΙΣ.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Α. Ευσταθίου.
Διάρκεια: 2004-2008.
- 4) Πυθαγόρας – Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα Πανεπιστήμια: Ο Ελληνικός Χώρος και ο Ευρωατλαντικός Ανταγωνισμός
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Δ. Ανωγιάτης-Pelé.
Διάρκεια: 2004-2006.
- 5) Πυθαγόρας-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα Πανεπιστήμια: Ψηφιακό και Ιστορικό Βιογραφικό Λεξικό των Δημιουργών του Ελληνικού Κράτους (1790-1832).
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Π. Πιζάνιας.
Διάρκεια: 2004-2006.
- 6) Ιστορική Έρευνα και Πληροφορική: Ψηφιακό Ιστορικό λεξικό στελεχών του 1ου ελληνικού κράτους - Ιόνιος πολιτεία 1797-1818. Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας των Ιονίων Νήσων.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Ν. Καραπιδάκης.
Διάρκεια: 2005-
- 7) Πυθαγόρας II – Ενίσχυση των Ερευνητικών Ομάδων στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο: Προβιομηχανικές Εγκαταστάσεις και Τεχνικές στα Νησιά του Ιονίου (18ος-20ος αιώνες).
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγήτρια Ε. Ολυμπίτου.
Διάρκεια: 2005-2007
- 8) Πρακτική Άσκηση Φοιτητών Ιονίου Πανεπιστημίου, ΤΙΣ (Γ' Φάση).
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Λέκτορας Α. Μάλλιαρης.
Διάρκεια: 2005-2008.
- 9) Φύλλο Πυθαγόρας II – Ενίσχυση των Ερευνητικών Ομάδων στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο: Γυναίκες και γάμος στην Κέρκυρα, Οικονομικές Δραστηριότητες και Κοινωνική Αναπαραγωγή (17ος-19ος αιώνες).
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Ε.-Ν. Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη.
Διάρκεια: 2005-2008.
- 10) Ανάπτυξη και Εισαγωγή Μαθημάτων Επιχειρηματικότητας και Συνοδευτικών Δράσεων στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Α. Ευσταθίου.
Διάρκεια: 2005-2008.
- 11) ΠΕΝΕΔ: Οι Ελληνικοί ναυτότοποι: Ανάδειξη και διαχείριση της ναυτιλιακής κληρονομιάς του Ιονίου και του Αιγαίου.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Τζ. Χαρλαύτη.
Διάρκεια: 2005-2009.
- 12) Πιστοποίηση Δεξιοτήτων Εκπαιδευτικών ΤΙΣ.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Α. Ευσταθίου
Διάρκεια: 2005-2009.
- 13) Ψηφιοποίηση Ιστορικού Αρχείου Εταιρειών Ομίλου ΑΤΕ.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Ε. Πρόντζας
Διάρκεια: 2007-2009.
- 14) Οικονομική και Κοινωνική Ιστορίας: Θεωρητικές Αναζητήσεις και Εμπειρικές Έρευνες.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Τζ. Χαρλαύτη.
Διάρκεια: 2008-2009.
- 15) Η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των πόλεων-λιμανιών της Αζοφικής και οι Έλληνες 19ος-20ος αιώνες.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Τζ. Χαρλαύτη
Διάρκεια: 2007-2011
- 16) Πρακτική Άσκηση Ιονίου Πανεπιστημίου ΤΙΣ.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Η. Σβέρκος.
Διάρκεια: 2010-
- 17) Πιστοποίηση ECDL
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Α. Ευσταθίου.

- 18) Ψηφιακή βάση δεδομένων για Διανοούμενους του Διαφωτισμού, μέλη της Φιλικής Εταιρείας, στελέχη και μέλη της Ελληνικής Επανάστασης.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Π. Πιζάνιας.
- 19) Το Παρόν και το Μέλλον της Ελληνικής Ναυτιλίας (Γραφείο Οικονομικών Μελετών/ Ακαδημία Αθηνών).
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Α. Χαρλαύτη
Διάρκεια: 2008-2019
- 20) Έκδοση επιγραφικών πηγών και τεκμηρίωση της Αρχαίας Μακεδονίας.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Η. Σβέρκος.
Διάρκεια: 2010-
- 21) Μαύρη θάλασσα και πόλεις λιμάνια από τον 18ο έως τον 20ο αι. Ανάπτυξη, σύγκλιση και διασυνδέσεις με παγκόσμια οικονομία.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Α. Χαρλαύτη
Διάρκεια: 2010-
- 22) Πρόγραμμα Ενίσχυσης Μεταδιδασκτόρων: Από την Κωνσταντινούπολη στο Σίτυ του Λονδίνου. Έλληνες τραπεζίτες 1820-1880.
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Α. Χαρλαύτη
Διάρκεια: 2011-2014
- 23) Πρόγραμμα Ενίσχυσης Μεταδιδασκτόρων: Ιστορία της βίας των αρχόντων, 16^{ος}-19^{ος} αι. (Κρήτη, Επτάνησα, Πελοπόννησος)
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Ν. Καραπιδάκης
Διάρκεια: 2011-2014
- 24) Ανασκαφική έρευνα νήσου Θηρασίας (συν. με Πανεπιστήμιο Κρήτης).
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Αναπληρωτής Καθηγητής Κ. Σμπόνιας.
Διάρκεια: 2013-

Στα Προγράμματα ερευνητικού χαρακτήρα συμμετέχουν επιστήμονες τόσο από τα λοιπά Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ιδρύματα της χώρας όσο και από διάφορα Ιδρύματα του εξωτερικού. Επιπλέον, μεγάλος αριθμός ερευνητών εντάσσει σ' αυτά τμήμα ή το σύνολο της διδακτορικής ή μεταδιδακτορικής τους έρευνας. Πάντως, ο αριθμός των ερευνητικών συνεργασιών του ΤΙΣ με άλλα Ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού είναι ιδιαίτερα υψηλός και παρουσιάζει αυξητική πορεία. Ενδεικτικά αναφέρονται εδώ τα στοιχεία που αφορούν στα προγράμματα αρ. 19/20 που εκπονούνται στο πλαίσιο της δράσης «Θαλής». Στο υπ. αρ. 19 με τίτλο «Έκδοση επιγραφικών πηγών και τεκμηρίωση της Ιστορίας της Αρχαίας Μακεδονίας» (επιστημονικός Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Η. Σβέρκος) συμμετέχουν το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Ινστιτούτο Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας), τα Ινστιτούτα Αρχαίας Ιστορίας/Επιγραφικής και Παπυρολογίας του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης, το Ινστιτούτο Προχωρημένων Σπουδών του Πρίνστον (Institut for Advanced Study), το Ινστιτούτο Αρχαίας Ιστορίας, Επιγραφικής και Παπυρολογίας του Πανεπιστημίου της Βιέννης, η Kommission für Alte Geschichte (Μόναχο) και το ερευνητικό κέντρο Labiana Callipolis (Κορσική). Στο υπ. 20 με τίτλο «Μαύρη θάλασσα και πόλεις λιμάνια από τον 18^ο έως τον 20^ο αιώνα. Ανάπτυξη, σύγκλιση και διασυνδέσεις με την παγκόσμια οικονομία» (επιστημονική Υπεύθυνος: Καθηγήτρια Τζ. Χαρλαύτη) συνεργάζονται τα ακόλουθα Ιδρύματα: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Bogazici University (Πανεπιστήμιο Βοσπόρου, Τουρκία), Εθνικό Πανεπιστήμιο of "Kyiv - Mohyla Academy" (Ουκρανία), Εθνικό Πανεπιστήμιο Οδησσού (Ουκρανία), Κρατικό Πανεπιστήμιο Ανθρωπιστικών Σπουδών Μαριούπολης (Ουκρανία), T. Shevchenko Εθνικό Πανεπιστήμιο Κιέβου (Ουκρανία), Κρατικό Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο Μπερντιάνσκ (Ουκρανία), Εθνική Ακαδημία Επιστημών Ουκρανίας, Κρατικό Πανεπιστήμιο Πολιτισμού Krasnodar (Ρωσία), Κρατικό Περιφερειακό Πανεπιστήμιο Μόσχας (Ρωσία), Πανεπιστήμιο Galați (Ρουμανία), Ilia Chavchavadze Κρατικό Πανεπιστήμιο (Γεωργία), Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών, Ρωσική Ακαδημία Επιστημών, Κρατικά Αρχεία Οδησσού, General Department of Archives at the Council of Ministers (GDA) of the Republic of Bulgaria, Historical and Cultural Museum of Kerch, Southern Connetcticut State University (USA) και Rider University (USA).

Ερευνητικές συνεργασίες που αναπτύσσονται και στο πλαίσιο των ακόλουθων Διεθνών Προγραμμάτων:

- i. 1998-: Supplementum Epigraphicum Graecum (Επιστ. Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Η. Σβέρκος). Στο πλαίσιο του έργου συνεργάζονται τα ακόλουθα Ιδρύματα: Institut for Advanced Study (Οξφόρδη), Πανεπιστήμιο Berkeley (ΗΠΑ), Institut for Advanced Studies, Πανεπιστήμιο Leiden (Ολλανδία), Πανεπιστήμιο Βιέννης, Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης.
- ii. 2007-: Die Inschriften von Laodikeia am Lykos (Επιστ. Υπεύθυνος: Επίκ. Καθηγητής Η. Σβέρκος σε συνεργασία με τον Καθ. Thomas Corsten-Πανεπιστήμιο Βιέννης).
- iii. 2010-: Διαχρονικοί νησιωτικοί πολιτισμοί: Η περίπτωση της Θηρασίας (Πρόγραμμα Θαλής): Συνεργαζόμενα Ιδρύματα: (1) Τμήμα Αρχιτεκτόνων-Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (2) Πανεπιστήμιο Κρήτης (3) Πανεπιστήμιο Κρήτης (4) Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών ΙΤΕ (Επιστ. Υπεύθυνος: Αναπλ. Καθηγητής Κ. Σμπόνιας).

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: Το ΤΙΣ διαθέτει άριστη υλικοτεχνική υποδομή, η οποία σε συνδυασμό με την εύρυθμη λειτουργία της Γραμματείας, υποβοηθά σε σημαντικό βαθμό το παραγόμενο ερευνητικό έργο. Επιπλέον, όπως ειπώθηκε ανωτέρω, στο ΤΙΣ λειτουργούν πέντε (5) εργαστήρια με διδακτικό και ερευνητικό προσανατολισμό [βλ. ανωτ. σελ. 39]. Ως φυτώριο νέων επιστημόνων λειτουργούν στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών προγραμμάτων ειδικοί χώροι (συνολικά τρεις), οι οποίοι λειτουργούν ως σπουδαστήρια, καθώς διαθέτουν και την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και εξειδικευμένη βιβλιοθήκη.

Οπωσδήποτε, η χρηματοδότηση της ιστορικής έρευνας στη χώρα μας είναι περιορισμένη. Για τις υπάρχουσες δυνατότητες σχετικές πληροφορίες αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ερευνών Ιονίου Πανεπιστημίου. Για την ενίσχυση της συμμετοχής των Καθηγητών ή Λεκτόρων σε συνέδρια το Πανεπιστήμιο προβλέπει την ετήσια καταβολή του ποσού των 1200 ευρώ, ενώ παράλληλα υποστηρίζει τις δυνατότητες έρευνας που προβλέπει ο νόμος, όπως π.χ. χορήγηση αδειών, διακίνηση διδασκόντων στο πλαίσιο συγκεκριμένων προγραμμάτων κλπ. Οι υποτροφίες έρευνας δίνονται στο πλαίσιο των ΠΜΣ και των Ερευνητικών Προγραμμάτων κυρίως σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες.

ΔΙΑΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: Για τη διάχυση του ερευνητικού έργου ακολουθείται η διεθνής πρακτική, ήτοι: i) Συμμετοχή των Καθηγητών και Λεκτόρων σε συνέδρια. ii) Διαλέξεις Καθηγητών και Λεκτόρων. iii) Δημοσιεύσεις σε διεθνή και τοπικά περιοδικά. iv) Βιβλία. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ΤΙΣ εκδίδει σε ετήσια βάση από το έτος 2007 και εξής επιστημονική περιοδική έκδοση με τίτλο *Ιόνιος Λόγος*, στον οποίο δημοσιεύονται μελέτες τόσο των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ όσο και άλλων επιστημόνων.

**4. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ /
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ / ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ (ΚΠΠ) ΦΟΡΕΙΣ**

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ/ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ/ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ (ΚΠΠ) ΦΟΡΕΙΣ³

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΚΠΠ ΦΟΡΕΙΣ: Το ΤΙΣ αποτελεί ένα ζωντανό οργανισμό ο οποίος βρίσκεται σε συνεχή διάλογο και συνεργασία τόσο με την τοπική όσο και την ευρύτερη κοινωνία. Σ' αυτό συμβάλλουν όχι μόνον οι διδακτικοί και ερευνητικοί του στόχοι του, αλλά και η υλικοτεχνική του υποδομή που μπορεί να υποστηρίξει τέτοιου είδους πρωτοβουλίες. Ειδικότερα, η συνεργασία με κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς έχει ως στόχο την διάχυση της ιστορικής γνώσης και την ανάδειξη της σημασίας της ιστορικής γνώσης ως κοινού πολιτισμικού αγαθού. Η σχέση μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών είναι πάντα αμφίδρομη και ισότιμη, οι συμφωνίες συνάπτονται στο πλαίσιο κοινών ερευνητικών ενδιαφερόντων, ενώ ο βαθμός ανταπόκρισης είναι ιδιαίτερα υψηλός. Υποστηρίζεται από ενημερωτικό υλικό, διαλέξεις, συναντήσεις εργασίας. Ως σύνδεσμος με τις τοπικές κοινωνίες λειτουργούν σε αρκετές περιπτώσεις απόφοιτοι του ΤΙΣ που κατάγονται από αυτές.

Συνεργασία του ΤΙΣ με ΚΠΠ υπάρχει i) στο επίπεδο της διδασκαλίας και ii) στο επίπεδο παραγωγής επιστημονικής γνώσης. Οι επισκέψεις των σπουδαστών σε ΚΠΠ χώρους αποτελούν μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Και τούτο, διότι με αυτό τον τρόπο έρχονται σε άμεση επαφή με τις πρωτογενείς πηγές της Ιστορίας και γνωρίζουν το έργο που παράγεται από άλλους φορείς στον τομέα αυτό. Να σημειωθεί μάλιστα ότι η ιστορική σημασία του χώρου στον οποίο εδράζεται το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και η οποία καλύπτει όλο το εύρος της ιστορίας, καθιστά σχεδόν υποχρεωτική τη συνεργασία του ΤΙΣ με τους τοπικούς ΚΠΠ φορείς. Η κτηριοδομία του νησιού, τα αρχαιολογικά ευρήματα, τα οποία χρονολογούνται ήδη από την Προϊστορία, οι επιγραφικές και νομισματικές μαρτυρίες, και κυρίως τα με υποδειγματικό τρόπο οργανωμένα αρχεία της πόλης αποτελούν σημαντικό πεδίο εξάσκησης και επιτόπιας μελέτης τόσο των σπουδαστών όσο και των Καθηγητών.

Επιπλέον, το ΤΙΣ προσπαθεί να λειτουργήσει ως γέφυρα σύνδεσης μεταξύ της Τριτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Για το λόγο αυτό κατά το μάθημα «Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας» αναπτύσσει συνεργασία με όλες τις σχολικές μονάδες της Κέρκυρας και άλλων περιοχών της Ελλάδας. Οι φοιτητές δηλαδή κατά το τελευταίο εξάμηνο των Σπουδών συμμετέχουν στη διδασκαλία σε σχολικές μονάδες και εφαρμόζουν σε πρακτικό επίπεδο τις γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους. Ανάλογα με το γνωστικό πεδίο (περίοδο της ιστορίας) που καλούνται να διδάξουν, οι σπουδαστές βρίσκονται σε άμεση συνεργασία με το διδάσκοντα που θεραπεύει τον τομέα αυτόν, ενώ στο έργο τους υποβοηθούνται κατά ομάδες από μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η ανωτέρω διαδικασία έχει ιδιαίτερα παιδαγωγικό χαρακτήρα και από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων της, τα οποία αποτυπώνονται σε ειδικά έντυπα/ερωτηματολόγια, προκύπτουν εξαιρετικά ενδιαφέροντα στοιχεία που αφορούν στις ανάγκες των σχολικών μονάδων, στα προβλήματα των σχολικών βιβλίων, στις δυσκολίες των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στα προβλήματα των μαθητών. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν, σε αρκετές περιπτώσεις, θέματα τόσο πτυχιακών και διπλωματικών, όσο και μεταπτυχιακών και διδακτορικών εργασιών. Τα όρια του νησιού ξεπερνά η συνεργασία του ΤΙΣ με ΚΠΠ φορείς στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης [βλ. και σελ. 12-13]. Εδώ καλύπτεται από γεωγραφική άποψη όλο το εύρος της χώρας, ενώ προτεραιότητα δίνεται στις λιγότερο αστικοποιημένες περιοχές.

Στο ίδιο πλαίσιο, της διδασκαλίας δηλαδή της ιστορίας, εντάσσεται και η συνεργασία κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 του ΤΙΣ με το Υπουργείο Τουρισμού για την υλοποίηση του *Προγράμματος Ταχύρρυθμης Κατάρτισης στο Επάγγελμα του Ξεναγού*. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή 35 πτυχιούχων τμημάτων Ιστορίας, Αρχαιολογίας και συναφών αντικειμένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4093/2012 και της ΚΥΑ 18062/2012. Τα μαθήματα πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα 13/5/13-15/7/13, στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Ιστορίας. Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ήταν ο Αναπληρωτής Καθηγητής κ. Γρηγόριος Ψαλλίδας, ενώ, εκτός του ιδίου, μαθήματα προσέφεραν και οι υπηρετούσες Λέκτορες του Τμήματος Ιστορίας κ. Μαρία Δαμηλάκου και κ. Αιτωλία-Αικατερίνη Μαρτίνη, καθώς και η εντεταλμένη διδασκαλίας κ. Αικατερίνη Γαλάνη.

³ Οι απαντήσεις στο πεδίο αυτό δίνονται με συνολικό τρόπο. Με βάση της ενότητες του ερωτηματολογίου της ΑΔΙΠ τα υποερωτήματα αντιμετωπίζονται στη μεταξύ τους συνάφεια.

Εξίσου σημαντικά είναι τα αποτελέσματα της συνεργασίας του ΤΙΣ με ΚΠΠ φορείς στην έρευνα. Εξαιτίας του γνωστικού αντικείμενου που θεραπεύει το ΤΙΣ η συνεργασία με όλα τα Αρχεία της χώρας, τις Αρχαιολογικές Υπηρεσίες, τα Μουσεία, τις Βιβλιοθήκες, τους Δήμους (π.χ. Δήμος Φαιάκων, Θιναλίων), το Λιμεναρχείο, καθώς και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες υπήρξε μόνιμη και συστηματική και εξασφαλίζει αφενός μεν τη δυνατότητα πρόσβασης σε αδημοσίευτο υλικό - ειδικότερα σε πηγές της ιστορικής έρευνας- και αφετέρου την κατά τα διεθνή ειωθότα μελέτη και δημοσίευση του υλικού αυτού. Από αυτή τη διαδικασία προέκυψαν διδακτορικές διατριβές και μεταπτυχιακές εργασίες καθώς και άλλες ανεξάρτητες μελέτες (βιβλία) ή άρθρα σε τοπικά και διεθνή περιοδικά. Αν και δε λείπουν εκείνες οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με ΚΠΠ φορείς σε άλλες περιοχές, μεγάλο μέρος των διατριβών που ολοκληρώθηκαν ή βρίσκονται στο στάδιο της εκπόνησης στο ΤΙΣ βασίζονται σε πρωτογενές υλικό το οποίο φυλάσσεται στα Μουσεία, Αρχεία, και άλλους πολιτισμικούς και κοινωνικούς φορείς, αλλά και ιδιωτικές συλλογές της Κέρκυρας και των λοιπών Ιονίων Νήσων. Ο όγκος αλλά και η ποιότητα του σχετικού υλικού δικαιολογούν απόλυτα αυτή την επιλογή.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η συμβολή του ΤΙΣ στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη, δεν μπορεί να είναι ανεξάρτητη από το γνωστικό αντικείμενο το οποίο θεραπεύει. Ως εκ τούτου επικεντρώνεται κυρίως στο πολιτισμικό επίπεδο, καθώς προάγει την ιστορική έρευνα και το ρόλο της ιστορίας ως μορφωτικού αγαθού. Αυτό επιτυγχάνεται πρωτίστως με την προώθηση της ιστορίας -σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο- με επιστημονικό τρόπο, απαλλαγμένο δηλαδή από προκαταλήψεις, αγκυλώσεις κλπ. Θα πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι σε αρκετές περιπτώσεις και ιδιαίτερα σ' αυτή των Ιονίων Νήσων η ιστορική σύνθεση αποτέλεσε αντικείμενο ενασχόλησης τοπικών λογίων. Αν και σε κάποιες περιπτώσεις τα έργα αυτά είναι υψηλού επιπέδου, στην πλειονότητά τους δεν προάγουν την επιστήμη της Ιστορίας, καθώς παρουσιάζουν έναν ερασιτεχνισμό τόσο ως προς τη συλλογή και επεξεργασία των πηγών όσο και ως προς την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Στόχο του ΤΙΣ αποτελεί η με αντικειμενικό τρόπο συγγραφή και στη συνέχεια ανάδειξη και προώθηση της ιστορικής φυσιογνωμίας μιας περιοχής. Σημαντική ως προς την προώθηση της τοπικής ιστορίας υπήρξε π.χ. η συμβολή των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ στην οργάνωση και έκδοση του έργου «Ιόνιοι νήσοι. Ιστορία και Πολιτισμός», Αθήνα 2007, το οποίο εκτελέστηκε υπό την αιγίδα της Περιφέρειας των Ιονίων Νήσων. Επιπλέον, παράλληλα με τη διεξαγόμενη σε διάφορες περιοχές έρευνα, για την οποία έγινε λόγος παραπάνω, θεσμοθετήθηκε σειρά διαλέξεων με στόχο τη σύνδεση με τοπικές κοινωνίες. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία 5 χρόνια πέντε (5) διαλέξεις Καθηγητών ή Λεκτόρων σε Κεφαλλονιά, Ζάκυνθο, Πρέβεζα και Πάτρα. Επίσης, προκειμένου η τοπική κοινωνία να είναι γνώστης του παραγόμενου επιστημονικού έργου στο ΤΙΣ καταβάλλεται προσπάθεια σημαντικά αποτελέσματα και δραστηριότητες να ανακοινώνονται στον τοπικό τύπο.

5. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ⁴

Το έμφυχο δυναμικό του ΤΙΣ ανήκει σε τρεις βασικές κατηγορίες: Στην πρώτη ανήκουν οι είκοσι (20) Καθηγητές και Λέκτορες, οι οποίοι υποβοηθούνται στο έργο τους από ένα (1) μέλος ΕΤΕΠ και δύο (2) μέλη ΕΕΔΙΠ, τα οποία είναι επιφορτισμένα με τη διδασκαλία της Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκει το διοικητικό προσωπικό του ΤΙΣ καθώς και το προσωπικό της Βιβλιοθήκης. Την τρίτη κατηγορία αποτελούν οι φοιτητές. Η αναλογία μεταξύ των τριών αυτών στοιχείων θα μπορούσε, με δεδομένα άλλων Ιδρυμάτων της χώρας, να θεωρηθεί ιδιαίτερα λειτουργική. Σημαντικό θεωρείται ότι οι Καθηγητές και Λέκτορες του ΤΙΣ εκπροσωπούν διακριτά μεταξύ τους γνωστικά αντικείμενα και οι περιπτώσεις επικαλύψεων είναι ιδιαίτερα περιορισμένες. Οι ανάγκες που προέκυψαν εξαιτίας της πρόσφατης συνταξιοδότησης τεσσάρων Καθηγητών του ΤΙΣ καλύπτονται προς το παρόν από Καθηγητές και Λέκτορες συναφών αντικειμένων, ενώ αναμένεται ο διορισμός ενός ήδη εκλεγμένου Λέκτορα καθώς και η ολοκλήρωση της διαδικασίας προκήρυξης τεσσάρων νέων θέσεων. Οπωσδήποτε, μικρός είναι ο αριθμός των μελών ΕΤΕΠ και ΕΕΔΙΠ με αποτέλεσμα το ρόλο τους να αναλαμβάνουν συχνά Καθηγητές και Λέκτορες.

Στους άμεσους στόχους του ΤΙΣ ανήκουν: i) η περαιτέρω ανάπτυξη της έρευνας και η ακόμα πιο έντονη σύνδεσή της με τη διδασκαλία, ii) η προσέλκυση ξένων φοιτητών και επιστημόνων μέσω των ερευνητικών προγραμμάτων και των ΠΜΣ, iii) η ενίσχυση του διαλόγου με την κοινωνία. Οι βασικοί άξονες ακαδημαϊκής ανάπτυξης αναγράφονται στην ιστοσελίδα του ΤΙΣ και περιγράφονται με συνοπτικό τρόπο στον Οδηγό Σπουδών.

Ειδικότερα για την επόμενη πενταετία έχουν προγραμματισθεί οι ακόλουθες δράσεις:

1. Εντατικοποίηση της πολιτικής εξωστρέφειας του ΤΙΣ μέσω της ανάπτυξης συνεργασιών με ομοειδή Ιδρύματα τόσο της Ελλάδος όσο και κυρίως του εξωτερικού.
2. Η αύξηση της επιστημονικής δραστηριότητας του ΤΙΣ με την οργάνωση συνεδρίων, ημερίδων και επιστημονικών συναντήσεων και της προβολής της παραγωγής της επιστημονικής γνώσης.
3. Η αύξηση των ερευνητικών προγραμμάτων τόσο με τη συνεργασία των τοπικών φορέων, όσο και με την αξιοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.
4. Η ανάπτυξη και στελέχωση των εργαστηρίων με το απαραίτητο επιστημονικό προσωπικό, ώστε αυτά να λειτουργήσουν ως εξειδικευμένες μονάδες έρευνας και μελέτης και ως φυτώρια παραγωγής νέων επιστημόνων.
5. Ο εμπλουτισμός της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της διδασκαλίας και ιδιαίτερα της έρευνας.
6. Η αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών με τρόπο ώστε, πέραν από ένα κοινό υπόβαθρο γνώσης που θα ισχύει για όλους τους φοιτητές, να παρέχεται υψηλή εξειδίκευση σε επιμέρους τομείς που αυτοί επιθυμούν.
7. Η περαιτέρω χρήση των νέων Τεχνολογιών στην έρευνα και την διδασκαλία.
8. Προκήρυξη θέσεων σε γνωστικά αντικείμενα τα οποία δε θεραπεύονται στο ΤΙΣ είτε λόγω απουσίας τους είτε –κυρίως– λόγω συνταξιοδότησης Καθηγητών.
9. Η περαιτέρω ανάπτυξη σχέσεων με κοινωνικούς και πολιτισμικούς φορείς.
10. Η επιμόρφωση μέσω του Ινστιτούτου Διά Βίου Μάθησης των αποφοίτων του ΤΙΣ και των εκπαιδευτικών των σχολικών μονάδων των Επτανήσων.

Άμεσα συνδεόμενη με την ανάπτυξη του Ιδρύματος είναι η προσέλκυση μελών ακαδημαϊκού προσωπικού καθώς και φοιτητών υψηλού επιπέδου. Αυτό επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό μέσω της προσπάθειας διατήρησης του παραγόμενου ερευνητικού και διδακτικού έργου σε υψηλό επίπεδο, με τη διεθνή παρουσία των Καθηγητών και Λεκτόρων, με τη διασφάλιση αξιόπιστων και συστηματικών όρων εργασίας, τη διαμόρφωση συνθηκών απρόσκοπτης συνεργασίας μεταξύ διδασκόντων, φοιτητών και διοικητικού προσωπικού.

---

⁴ Και στο πεδίο αυτό οι απαντήσεις δίνονται με συνολικό τρόπο. Με βάση της ενότητες του ερωτηματολογίου της ΑΔΙΠ τα υποερωτήματα αντιμετωπίζονται στη μεταξύ τους συνάφεια.

Για όλες τις σχεδιαζόμενες δράσεις του ΤΙΣ έχουν συγκροτηθεί ειδικές επιτροπές στις οποίες μετέχουν όλοι σχεδόν οι Καθηγητές ή Λέκτορες, μεταπτυχιακοί αλλά και προπτυχιακοί φοιτητές, καθώς και μέλη του Διοικητικού Προσωπικού. Κάθε επιτροπή παρουσιάζει το έργο της σε τακτά διαστήματα στη Συνέλευση του ΤΙΣ, επισημαίνει τυχόν προβλήματα ως προς την υλοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων και προτείνει τρόπους με τους οποίους μπορούν να ξεπερασθούν.

6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΚΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ: Το ΤΙΣ στεγάζεται στον πρώτο όροφο διώροφου κτηρίου το οποίο κατασκευάστηκε το 2008 για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του ΤΙΣ καθώς και του Τμήματος Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας. Καταλαμβάνει χώρο συνολικού εμβαδού 1170 τμ.⁵ Οι προδιαγραφές του κτηρίου καλύπτουν σε ιδιαίτερα ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες που συνδέονται με τη διδασκαλία, την έρευνα και τη διοίκηση. Επιπλέον, ανταποκρίνεται στις ανάγκες ΑΜΕΑ: Η πρόσβαση στο χώρο του ισόγειου, όπου βρίσκονται και τα δύο αμφιθέατρα γίνεται άμεσα, χωρίς να παρεμβάλλονται κλίμακες ή ανισόπεδες διαβάσεις. Η άνοδος στον 1^ο όροφο πραγματοποιείται με τη χρήση δύο ευρύχωρων ανελκυστήρων καθώς και με τη βοήθεια κλίμακας.

Το κτήριο παραμένει ανοιχτό όλες τις εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας από τις 8:00 έως τις 21.00 με συνεχόμενη παρουσία φύλακα. Κατά τις ημέρες αργίας η πρόσβαση στο κτήριο του διοικητικού προσωπικού και των διδασκόντων γίνεται με τη χρήση καρτών Access control (σύστημα ασφαλείας εισόδου κτηρίου). Σε όλους τους χώρους υπάρχουν υποδομές δικτύου και κεντρική μονάδα UPS. Επιπλέον, το κτήριο υποστηρίζεται από σύστημα BMS, το οποίο εξασφαλίζει ηλεκτρονικά τον κεντρικό έλεγχο του κλιματισμού, της φωταγωγησης, της πυρόσβεσης, της ύδρευσης, τη λειτουργία των ανελκυστήρων και του συναγερμού ασφάλειας του κτηρίου. Για τη διαχείριση του κοινόχρηστου εξοπλισμού υπεύθυνοι είναι οι φύλακες του κτηρίου, ενώ την ορθολογική χρήση των υποδομών ελέγχει υπεύθυνος Καθηγητής που ορίζεται από τη Συνέλευση του ΤΙΣ.

Οι χώροι του ΤΙΣ κατανέμονται ως εξής: i) Είκοσι τέσσερα (24) γραφεία διδασκόντων. ii) Ένα (1) εργαστήριο Πληροφορικής 55 τμ. iii) Τρεις (3) αίθουσες που στεγάζουν αντίστοιχα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, έκτασης 52,25 τμ, 35 τμ και 32,50 τμ. iv) Έξι (6) αίθουσες διδασκαλίας, μία 110 τμ, δύο 80 τμ. και τρεις 50 τμ. χωρητικότητας 98, 60 και 35 ατόμων αντίστοιχα. v) 14 κοινόχρηστες τουαλέτες εκ των οποίων οι δύο εξυπηρετούν ΑΜΕΑ. Στο ισόγειο του κτηρίου υπάρχουν δύο αμφιθέατρα 210 και 140 τμ. χωρητικότητας 150 και 100 θέσεων αντίστοιχα, τα οποία το ΤΙΣ χρησιμοποιεί από κοινού με τα υπόλοιπα Τμήματα του Ιονίου Πανεπιστημίου. Για την εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών αναγκών οι αίθουσες διδασκαλίας και τα αμφιθέατρα είναι εξοπλισμένα με προτζέκτορες και παρέχουν τη δυνατότητα χρήσης laptop ή netbook. Στην αίθουσα 1 υπάρχουν επιπλέον τηλεόραση και διαδραστικός πίνακας, ενώ στο Αμφιθέατρο 1 καμπίνα διερμηνείας. Στη διάθεση των Καθηγητών και Λεκτόρων βρίσκονται 5 laptop με δυνατότητα σύνδεσης με τους προτζέκτορες των αιθουσών διδασκαλίας. Στο ισόγειο του κτηρίου βρίσκεται αίθουσα η οποία λειτουργεί ως φωτοτυπικό κέντρο για το Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Στον 1^ο όροφο του κτηρίου σε κοινόχρηστο χώρο βρίσκεται ένα δικτυακό φωτοτυπικό μηχάνημα και ένας δικτυακός εκτυπωτής, τα μηχανήματα αυτά είναι αρκετά παλαιά και χρήζουν συνεχώς επισκευών.

Η επάρκεια και ποιότητα των χώρων της Γραμματείας κρίνεται αρκετά ικανοποιητική. Η Γραμματεία του ΤΙΣ είναι εγκατεστημένη σε χώρο 38 τμ. Σ' αυτόν εργάζονται δύο υπάλληλοι που ασχολούνται με τα θέματα της Γραμματείας. Το μπροστινό μέρος του χώρου έχει διαμορφωθεί σε θυρίδα εξυπηρέτησης των φοιτητών. Ο χώρος είναι πλήρως εξοπλισμένος με γραφεία, ειδικά διαμορφωμένα ντουλάπια, φωριαμούς, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, εκτυπωτές, 1 φωτοτυπικό μηχάνημα-φαξ για τις ανάγκες της γραμματείας, πλήρες σύστημα θέρμανσης – ψύξης (air condition). Για λόγους οικονομίας χώρου μέρος του αρχείου με τους φακέλους των φοιτητών παρελθόντων ετών φυλάσσεται στο υπόγειο του κτηρίου.

Το Πρωτόκολλο του ΤΙΣ στεγάζεται στον ίδιο χώρο (33,75 τμ.) με τη γραμματεία ΠΜΣ. Σε αυτόν εργάζεται ένας υπάλληλος που τηρεί το πρωτόκολλο του ΤΙΣ και 1 μέλος ΕΤΕΠ. Ο χώρος είναι επίσης πλήρως εξοπλισμένος με γραφεία, ειδικά διαμορφωμένα ντουλάπια, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, 1 εκτυπωτή, 1 φαξ για τις ανάγκες του πρωτοκόλλου, 1 σκάνερ, πλήρες σύστημα θέρμανσης – ψύξης (air condition), σύστημα ανακύκλωσης χαρτιού.

Η ποιότητα και επάρκεια των γραφείων των Διδασκόντων υπακούει στις αρχές της λειτουργικότητας. Έκαστος Καθηγητής ή Λέκτορας διαθέτει προσωπικό γραφείο 18 τμ., εξοπλισμένο με τραπέζι εργασίας, βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικό υλικό (ηλεκτρονικός υπολογιστής, εκτυπωτής, σε κά-

⁵ Σημειώνεται ότι οι διαστάσεις όλων των χώρων που ακολουθούν δίνονται σε καθαρά τ.μ. Η επιβάρυνση των χώρων από τοιχοποιία, σκάλες κλπ, ανέρχεται σε περίπου 10% του συνόλου.

ποιες περιπτώσεις scanner), τηλέφωνο και σύστημα θέρμανσης-ψύξης (air condition). Σ' αυτά θα πρέπει να προστεθεί το γραφείο Προέδρου με Γραμματεία και χώρο υγιεινής 50 τμ. και ένα (1) γραφείο Ομότιμων Καθηγητών 18 τμ. Για το Διδακτικό προσωπικό του υπάρχουν ακόμη δύο (2) κοινόχρηστες τουαλέτες, μία για κάθε φύλο.

Στο ΤΙΣ λειτουργούν συνολικά πέντε Εργαστήρια:

(1) Το Εργαστήριο Πληροφορικής (ΕΠ), το οποίο καταλαμβάνει χώρο 55 τμ και είναι πλήρως εξοπλισμένο με 12 Η/Υ και εκτυπωτές. Πέραν από τη συμβατική χρήση του από τους φοιτητές (για την εκπόνηση κυρίως εργασιών), το ΕΠ αναπτύσσει ποικίλες δραστηριότητες. Παρά τις ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό, το εργαστήριο λειτουργεί καθημερινά κατά τις ακόλουθες ώρες: 10.30-14:30 και 18.00-20.00.

Το Εργαστήριο παρέχει πρόσβαση στο διαδίκτυο και γι' αυτό το λόγο χρησιμοποιείται από τους φοιτητές για την υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων προς τη Γραμματεία του ΤΙΣ, την ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων και συγγραμμάτων, αλλά και για την αναζήτηση βιβλιογραφίας, την πληκτρολόγηση και την εκτύπωση εργασιών. Επίσης παρέχει τεχνική υποστήριξη για φορητούς υπολογιστές φοιτητών περισσότερο σε επίπεδο λογισμικού (αντιμετώπιση προβλημάτων, εγκατάσταση Office και Antivirus ή επανεγκατάσταση λειτουργικού).

Επίσης, το Εργαστήριο είναι υπεύθυνο για τη διατήρηση δύο διαφορετικών παρουσιών του ΤΙΣ στο διαδίκτυο. Η πρώτη παρουσία είναι στον δημόσιο χώρο συζήτησης με διεύθυνση www.ionio.gr/history/forum. Η δεύτερη παρουσία είναι στο διαδικτυακό τόπο κοινωνικής δικτύωσης Facebook. Έχει δημιουργηθεί ομάδα (group) με τίτλο «Τμήμα Ιστορίας-Ιόνιο Πανεπιστήμιο». Η οποία απαριθμεί πολλά μέλη. Εκεί υπάρχουν ανακοινώσεις για δραστηριότητες του ΤΙΣ και ενημέρωση για την πορεία των εξετάσεων από τα προγράμματα του εργαστηρίου.

Στο χώρο του εργαστηρίου πραγματοποιούνται τα μαθήματα Πληροφορικής σε δύο επίπεδα εξαμηνιαίας διάρκειας. Τα μαθήματα είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες της ιστορικής επιστήμης. Στον ίδιο χώρο εκτελούνται δύο προγράμματα της Επιτροπής Ερευνών του Ιονίου Πανεπιστημίου: i) Υλοποίηση προγραμματισμένων πιστοποιήσεων δεξιοτήτων στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση. (κωδ. Έργου 181). ii) Πιστοποίηση ECDL. (κωδ. Έργου 162).

Τα λοιπά τέσσερα (4) εργαστήρια εξυπηρετούν διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες: (2) «Εργαστήριο Ιστορικής Τεκμηρίωσης και Έρευνας Μεσογειακού Κόσμου (ΕΡ.Ι.Τ.Ε.ΜΕ.Κ.)», (3) «Εργαστήριο Τεκμηρίωσης Σύγχρονης Ιστορίας». Αυτά καταλαμβάνουν ξεχωριστούς χώρους. Νεοσύστατα είναι τα Εργαστήρια (4) «Εργαστήριο Τεκμηρίωσης της Ιστορίας των Ελληνοβρετανικών Σχέσεων», το οποίο συστεγάζεται με το υπ' αρ. 3 και (5) «Εργαστήριο Μελέτης του Αρχαίου Κόσμου», το οποίο συστεγάζεται με το υπ' αρ. 2. Τα Εργαστήρια αυτά λειτουργούν ατύπως –καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί η έκδοση της σχετικής Υπουργικής απόφασης- υπό την εποπτεία των Καθηγητών που έκαναν την αρχική πρόταση και ασχολούνται με τη συλλογή και επεξεργασία αρχειακού και άλλου υλικού σε σχέση με το γνωστικό τους αντικείμενο. Η αποστολή τους περιγράφεται στο άρθρο 2 του σχεδίου της Υπουργικής Απόφασης και αφορά: 1) Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του ΤΙΣ, καθώς και άλλων Τμημάτων του Ιονίου Πανεπιστημίου σε θέματα που εμπίπτουν στα αντικείμενα δραστηριότητας των Εργαστηρίων. 2) Τη συνεργασία κάθε μορφής με Κέντρα Ερευνών και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα ημεδαπής και αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι τους συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του εργαστηρίου. 3) Τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων και την πρόσκληση Ελλήνων και ξένων αναγνωρισμένων επιστημόνων. 4) Την παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες κατά τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 «Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα Πανεπιστημιακά Εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς» (Α' 53).

Οι συνεδριάσεις του ΤΙΣ πραγματοποιούνται σε αίθουσα 120 τμ. στο ισόγειο του κτηρίου. Η αίθουσα καλύπτει και τις ανάγκες του Τμήματος Αρχαιονομίας – Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας. Είναι πλήρως εξοπλισμένη με στρογγυλό τραπέζι συνεδριάσεων, τροχήλατες καρέκλες, σύστημα μικροφωνικής εγκατάστασης και σύστημα ηχογράφησης (κασετόφωνο και cd player – recorder), σύστημα θέρμανσης-ψύξης (air condition).

Ως χώρος εκδηλώσεων και εκθέσεων χρησιμοποιείται συχνά ο κοινόχρηστος χώρος έξω από τα αμφιθέατρα στο ισόγειο του κτηρίου. Μέχρι σήμερα διοργανώθηκαν οι ακόλουθες εκθέσεις: i)

2007-2008: «Οι φάροι των Ιονίων Νήσων» (επιστ. Υπεύθυνη: Επίκ. Καθηγήτρια Εύη Ολυμπίτου). ii) 2008-2009: Το έργο του Κερκυραίου ζωγράφου Σπ. Αλαμάνου (επιστ. Υπεύθυνη: Επίκ. Καθηγήτρια Εύη Ολυμπίτου). iii) 2009-2010: Έκθεση φωτογραφίας με θέμα: «Γυναίκες 18^{ος} – 19^{ος} αιώνες» στο πλαίσιο του ΠΜΣ Μεθοδολογία Κριτικής και έκδοσης των ιστορικών πηγών (επιστ. Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη). iv) 24/05/2012: «Θαλασσινές κοινότητες: οι Οθωνοί» (επιστ. Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Τζελίνα Χαρλαύτη, με τη συνεργασία του Πολιτιστικού Συλλόγου Οθωνών).

BIBΛΙΟΘΗΚΗ: Οι διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες του ΤΙΣ υποστηρίζονται από την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Ιονίου Πανεπιστημίου. Η Βιβλιοθήκη στεγάζεται σε πρόσφατα ανακαινισμένο κτήριο (2012), το οποίο βρίσκεται σε άμεση εγγύτητα με το κτήριο του ΤΙΣ. Το ωράριο λειτουργίας της διαμορφώνεται ως εξής: Δευτέρα - Παρασκευή 9 π.μ.–9 μ.μ. (9-5 πλήρης λειτουργία και 5-9 μόνο λειτουργία αναγνωστηρίου) και Σάββατο 9 πμ – 2 μμ. (λειτουργία αναγνωστηρίου).

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης (BIKEΠ) αποτελείται από 100.000 τεκμήρια έντυπου και μη έντυπου υλικού, δηλαδή βιβλίων, ανατύπων, επιστημονικών περιοδικών, χαρτών, μικροφωρμών και άλλου είδους υλικού. Η συλλογή πλαισιώνεται από συνδρομές σε 13 βάσεις δεδομένων βιβλιογραφικές, αριθμητικές και πλήρους κειμένου. Η BIKEΠ, ως μέλος του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ), προσφέρει επίσης στους χρήστες της τη δυνατότητα πρόσβασης σε 14.500 περίπου τίτλους ηλεκτρονικών περιοδικών, βάσεων δεδομένων και ηλεκτρονικών βιβλίων. Από θεματική άποψη καλύπτεται όλο το φάσμα των γνωστικών αντικειμένων που ενδιαφέρουν το ΤΙΣ, όπως Ιστορία, Αρχαιολογία, Τέχνη, Φιλοσοφία, Φιλολογία, Οικονομία κλπ. και ενημερώνεται τακτικά με νέες εκδόσεις μετά από προτάσεις του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος. Η BIKEΠ διαθέτει επίσης μια συλλογή παλαιτύπων (βιβλίων και περιοδικών) αποτελούμενη από 100 περίπου τίτλους. Εκτός από τις αγορές, η συλλογή εμπλουτίζεται προσελκύοντας σημαντικές δωρεές επιφανών επιστημόνων.

Για την οργάνωση της συλλογής εφαρμόζονται διεθνή πρότυπα και κανόνες και όλες οι πληροφορίες καταχωρίζονται σε ολοκληρωμένο αυτοματοποιημένο βιβλιοθηκονομικό σύστημα. Ειδικότερα, για την περιγραφική καταλογογράφηση ακολουθούνται οι Anglo-American Cataloging Rules, για τη θεματική καταλογογράφηση οι Library of Congress Authorities και για την ταξινόμηση η Dewey Decimal Classification (Web Dewey), ενώ για την αυτοματοποίηση εφαρμόζεται το πρότυπο διάταξης καταχώρισης δεδομένων UNIMARC.

Τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας είναι αυτοδικαίως μέλη της BIKEΠ και έχουν δικαίωμα χρήσης της συλλογής της, των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού της, καθώς και των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η BIKEΠ δανείζει στα μέλη της το μεγαλύτερο μέρος της συλλογής της και σε συνεργασία τόσο με τις λοιπές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες-μέλη του ΣΕΑΒ-, όσο και με άλλες μεμονωμένες βιβλιοθήκες συμμετέχει στη διαδικασία διαδανεισμού (δανεισμού μεταξύ βιβλιοθηκών). Ο δανεισμός και ο διαδανεισμός πραγματοποιούνται με χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων: ο διαδανεισμός υποβοηθείται με το σύστημα VDX και με τη χρήση του «Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών» και του κατανεμημένου καταλόγου «Ζέφυρου» για τα βιβλία και μέ το Εθνικό Δίκτυο Επιστημονικών και Τεχνολογικών Βιβλιοθηκών (Ε-ΔΕΤΒ) για την παραγγελία άρθρων επιστημονικών περιοδικών.

Η BIKEΠ επίσης προσφέρει στους χρήστες της:

- Αναγνωστήριο 80 θέσεων για επιτόπια μελέτη.
- Δικό της διαδικτυακό τόπο (<http://iup.ionio.gr>) από τον οποίο οι χρήστες έχουν πρόσβαση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο της συλλογής της, στις συνδρομητικές ηλεκτρονικές πηγές του ιδρύματος, αλλά και του ΣΕΑΒ (HEAL-Link), καθώς και σε άλλες επιλεγμένες και αξιολογημένες δωρεάν προσβάσιμες ηλεκτρονικές πηγές στις Θεματικές Πύλες.
- Υπολογιστές διαθέσιμους για βιβλιογραφικές και άλλες αναζητήσεις.
- Άλλο εξοπλισμό, όπως αναγνώστη μικροφωρμών (microfilms και microfiches) και σαρωτές.
- Δυνατότητα αναπαραγωγής με φωτοτύπηση, φωτογράφιση ή σάρωση μέρους της συλλογής λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομοθεσία και άλλα κριτήρια.
- Προγράμματα εκπαίδευσης των φοιτητών σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες, με τη χρήση των πληροφοριακών πηγών, προγράμματα πληροφοριακής παιδείας κ.ά.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ: Η Γραμματεία του ΤΙΣ στελεχώνεται από τέσσερεις (4) συνολικά υπαλλήλους. Πρόκειται για τους ακόλουθους: i) Η Προϊσταμένη Γραμματείας του ΤΙΣ, μόνιμη υπάλληλος ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού. ii) Μία (1) μόνιμη υπάλληλος ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων που ασχολείται με τα σπουδαστικά θέματα. iii) Δύο (2) υπάλληλοι με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ο ένας εκ των οποίων ασχολείται με θέματα διδακτικού προσωπικού και ο άλλος τηρεί το πρωτόκολλο του ΤΙΣ. Και οι δύο ανωτέρω υπάλληλοι είναι απόφοιτοι Πανεπιστημίου. iv) Ένας (1) υπάλληλος ΔΕ με καθήκοντα κλητήρα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εγγεγραμμένοι ενεργοί φοιτητές ανέρχονται στους 781 η αναλογία προσωπικού-φοιτητών είναι 781:4, δηλαδή 195,25 φοιτητές αντιστοιχούν σε ένα διοικητικό υπάλληλο. Ωστόσο, δεδομένου ότι με τα φοιτητικά ασχολούνται κυρίως 2 υπάλληλοι, η πραγματική αναλογία είναι 781/2, ήτοι 390,50 φοιτητές για κάθε υπάλληλο.

Παρά το μειωμένο προσωπικό, η Γραμματεία φαίνεται να λειτουργεί με αρκετά ικανοποιητικό και ευέλικτο τρόπο. Ο συνδυασμός της προσωπικής με την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση καθιστά άμεση την εξυπηρέτηση των φοιτητών και των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ, ο δε χρόνος αναμονής είναι ελάχιστος. Ειδικότερα, Καθηγητές και Λέκτορες εξυπηρετούνται άμεσα όλες τις εργασίες ώρες ενώ η συνεργασία της με τους φοιτητές πραγματοποιείται τρεις φορές την εβδομάδα (Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή) στο διάστημα από 11:00 έως 13:00. Επιπλέον, το σύστημα μηχανογράφησης είναι οργανωμένο με λειτουργικό και ευέλικτο τρόπο, με αποτέλεσμα να μην παρατηρούνται καθυστερήσεις στην έκδοση των εγγράφων. Υποστηρίζει τη διαχείριση του Προγράμματος Σπουδών, του μητρώου φοιτητών (προσωπικά στοιχεία φοιτητών, μεταβολές, δήλωση μαθημάτων, δήλωση συγγραμμάτων, εργασίες, πρακτική άσκηση, βαθμολογία, παρακολούθηση φοιτητών Erasmus, υποτροφίες). Παράλληλα παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα να διεκπεραιώνουν προσωπικά ποικίλα θέματα (δηλώσεις μαθημάτων, έκδοση αναλυτικής βαθμολογίας κλπ.). Η πρόσβαση στο Πρόγραμμα της Γραμματείας εξασφαλίζεται μέσω προσωπικού ονόματος χρήστη και κωδικού.

Η εισερχόμενη-εξερχόμενη υπηρεσιακή αλληλογραφία παρακολουθείται από το Πρόγραμμα του Πρωτοκόλλου, το οποίο έχει τη δυνατότητα αποθήκευσης των εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή. Η διακίνηση των εγγράφων προς την Κεντρική Διοίκηση του Ιονίου Πανεπιστημίου και αντίστροφα πραγματοποιείται μέσω της υπηρεσίας του Κεντρικού Πρωτοκόλλου.

Λόγω της οικονομικής συγκυρίας σε εθνικό επίπεδο και της συρρίκνωσης των Δημόσιων Υπηρεσιών ένας αριθμός εργαζομένων στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο συνταξιοδοτήθηκε, ενώ δεν υπάρχει δυνατότητα απασχόλησης ικανού αριθμού συμβασιούχων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ως ένα βαθμό η διεκπεραίωση των εργασιών των υπηρετούντων υπαλλήλων.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ: Οι υποδομές του ΤΙΣ σε υπολογιστές και λογισμικό κρίνονται επαρκείς. Παρά το μικρό αριθμό προσωπικού οι Υπηρεσίες Πληροφόρησης λειτουργούν απολύτως ικανοποιητικά και έχουν συντελέσει στην ταχύτερη, αποτελεσματικότερη και ασφαλέστερη εξυπηρέτηση τόσο των φοιτητών όσο και του διδακτικού και λοιπού προσωπικού. Τη Διεύθυνση Πληροφορικής και Δικτύων του Ιονίου Πανεπιστημίου συγκροτούν τα ακόλουθα τμήματα:

i) Τμήμα Δικτύων και Τηλεπικοινωνιών (ΤΔΤ), οι αρμοδιότητες του οποίου εστιάζονται στην ομαλή λειτουργία των τηλεφωνικών συνδέσεων και του διαδικτύου. Το Ιόνιο Πανεπιστήμιο διαθέτει κεντρικό δίκτυο που συνδέει όλους τους Υπολογιστές σε ικανοποιητικές ταχύτητες και προσφέρει την ομαλή διασύνδεση του δικτύου του Πανεπιστημίου στο διαδίκτυο και στο διαδικτυακό σύστημα των Ελληνικών Πανεπιστημίων Gunet. Στα καθήκοντα του ΤΔΤ εντάσσονται ακόμη η υποστήριξη της απομακρυσμένης πρόσβασης χρηστών στο δίκτυο (VPN), η διάθεση και διαχείριση των ιστοσελίδων του Πανεπιστημίου και η διαχείριση του διαύλου επικοινωνίας των μελών του (all-users). Στο περιβάλλον του κεντρικού ιστοτόπου του Πανεπιστημίου εντάσσεται και ο ιστότοπος του ΤΙΣ. Πρόκειται για ένα ζωντανό χώρο, ο οποίος ανανεώνεται διαρκώς και παρακολουθεί σε καθημερινή βάση τη ζωή και τη δράση του Τμήματος. Οι πληροφορίες που φιλοξενεί αφορούν τόσο στο διδακτικό όσο και στο ερευνητικό έργο: Εκτός από εκείνες που αποτυπώνουν το προφίλ του Τμήματος, π.χ. βιογραφικά Καθηγητών και Λεκτόρων (μικρός είναι ο αριθμός εκείνων που διαθέτουν προσωπική ιστοσελίδα), εμπεριέχει το Πρόγραμμα Σπουδών και το Ωρολόγιο Πρόγραμμα, το Πρόγραμμα Εξετάσεων, τα προγράμματα διακίνησης φοιτητών (Erasmus), ανακοινώσεις, πληροφορίες για την έρευνα και τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, πληροφορίες για τη Βιβλιοθήκη, εκδηλώσεις του ΤΙΣ, λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες. ii) Τμήμα Πληροφοριακών

Συστημάτων, το οποίο παρέχει υποστήριξη στις εφαρμογές μηχανογράφησης των διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών. Όσον αφορά στις εφαρμογές που λειτουργούν στο ΤΙΣ αυτές καλύπτουν το Πρόγραμμα παρακολούθησης των φοιτητών και το πρόγραμμα του Πρωτοκόλλου. Επιπλέον, το ΤΠΣ φροντίζει για τον χειρισμό και την επίβλεψη της καλής λειτουργίας του εξοπλισμού στον οποίο εγκαθίστανται τα πληροφοριακά συστήματα, τόσο σε επίπεδο λογισμικού συστήματος όσο και σε επίπεδο λογισμικού εφαρμογών. Παράλληλα, έχει τη φροντίδα για την ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού του Πανεπιστημίου σε θέματα που έχουν σχέση με τα πληροφοριακά συστήματα, καθώς και για την τήρηση αντιγράφων ασφαλείας των βάσεων δεδομένων που έχουν αναπτυχθεί στα πλαίσια των πληροφοριακών συστημάτων των διαφόρων υπηρεσιών του Πανεπιστημίου. iii) Τμήμα Λειτουργίας Η/Υ. Το Τμήμα Λειτουργίας Η/Υ φροντίζει για παροχή τεχνικής υποστήριξης σε υλικό (hardware) και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στους χρήστες για τεχνικά θέματα.

Η χρήση, επισκευή και συντήρηση του ηλεκτρονικού και λοιπού εξοπλισμού υποστηρίζεται από υπαλλήλους της Δ/σης Μηχανοργάνωσης και της Δ/σης των Τεχνικών Υπηρεσιών, ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής και απρόσκοπτη λειτουργία των μηχανημάτων και η αποκατάσταση τυχόν βλαβών. Παρά την έλλειψη επαρκούς προσωπικού γι' αυτό το σκοπό, σε γενικές γραμμές και με ελάχιστες καθυστερήσεις εξασφαλίζεται η καλή και αποδοτική χρήση του εξοπλισμού. Για τον περιορισμό των δαπανών που συνδέονται με τη χρήση των μηχανημάτων, έχει προβλεφθεί η διακίνηση των εγγράφων, ενημερωτικών εγκυκλίων, προσκλήσεων σε συνεδριάσεις κλπ, γίνεται πλέον ηλεκτρονικά με ψηφιοποίηση των εγγράφων και αποστολή τους με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Επίσης μέρος των σημειώσεων που δίνουν οι διδάσκοντες στους φοιτητές διακινείται πλέον ηλεκτρονικά.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ: Η ομαλή προσαρμογή των νεοεισερχόμενων φοιτητών στο ΤΙΣ υποστηρίζεται με τον ακόλουθο τρόπο: Κατά την εγγραφή τους παραδίδεται φάκελος ο οποίος περιέχει τον ατομικό κωδικό πρόσβασης στο πρόγραμμα της Γραμματείας, έντυπη φοιτητική ταυτότητα, έναν χάρτη της πόλης της Κέρκυρας, άλλα χρήσιμα έντυπα και αιτήσεις. Για την υποδοχή τους έχει καθιερωθεί μικρή τελετή, λίγες μέρες μετά την έναρξη των μαθημάτων, στην οποία συμμετέχει όλο το προσωπικό του Ιδρύματος.

Στους φοιτητές χορηγείται ηλεκτρονική ταυτότητα η οποία χρησιμοποιείται κατά την με τις υπηρεσίες του Ιονίου Πανεπιστημίου και επιπλέον παρέχει την προβλεπόμενη φοιτητική έκπτωση στα μέσα μαζικής μεταφοράς και όπου αλλού γίνεται αποδεκτή (Μουσεία, Αρχαιολογικοί Χώροι, Κινηματογράφοι κλπ.). Η σίτιση, στέγαση καθώς και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη παρέχονται με βάση τα κριτήρια που ορίζει ο σχετικός νόμος. Επίσης, χορηγείται από το Κράτος ετήσιο επίδομα στέγασης χιλίων ευρώ στους φοιτητές που δε στεγάζονται στη φοιτητική Εστία του Πανεπιστημίου βάσει των οικονομικών, σπουδαστικών και άλλων κριτηρίων που ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Η διανομή των συγγραμμάτων γίνεται δωρεάν μέσω του κεντρικού ηλεκτρονικού Προγράμματος ΕΥΔΟΞΟΣ.

Η μέριμνα του ΤΙΣ για τους φοιτητές βασίζεται κατά μεγάλο μέρος στο θεσμό των Συμβούλων Καθηγητών, οι οποίοι ορίζονται από τη Συνέλευση στην αρχή εκάστου ακαδημαϊκού έτους και κατανέμονται στα τέσσερα έτη Σπουδών. Στα καθήκοντα των Συμβούλων καθηγητών ανήκει η ενημέρωση των φοιτητών για θέματα ακαδημαϊκά, όπως είναι η δομή και λειτουργία του Προγράμματος Σπουδών, του Προγράμματος Erasmus, των εκδηλώσεων του ΤΙΣ κλπ. Επιπλέον, οι Σύμβουλοι καθηγητές φροντίζουν με διακριτικό τρόπο για την επίλυση προβλημάτων που αφορούν σε προσωπικά ή οικογενειακά θέματα.

Για την υποστήριξη των εργαζόμενων φοιτητών υπεύθυνο είναι το Γραφείο Διασύνδεσης του Ιονίου Πανεπιστημίου. Στο επίπεδο πάντως και του ΤΙΣ καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση τους τόσο στις εκπαιδευτικές όσο και στις ερευνητικές δραστηριότητες. Μέσω του συστήματος e-class παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης σε εκπαιδευτικό υλικό, πολλές εκδηλώσεις του ΤΙΣ, π.χ. οι διαλέξεις, λαμβάνουν χώρα σε μη «εργάσιμο χρόνο», ενώ μέσω του διαδικτύου παρέχεται η δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας με το διδάσκοντα και τις διοικητικές υπηρεσίες.

Στους πρωτεύσαντες φοιτητές του ΤΙΣ χορηγούνται οι ακόλουθες υποτροφίες: i) 500 Ευρώ στον φοιτητή του 3^{ου} έτους με την υψηλότερη βαθμολογία. Η υποτροφία αυτή είναι χορηγία του

Ομότιμου Καθηγητή του ΤΙΣ κ. Βασιλείου Σπυριδωνάκη (στη μνήμη των γονέων του). ii) Υποτροφία 500,00 € στο φοιτητή ο οποίος ολοκλήρωσε τις σπουδές του εντός του καθορισμένου χρόνου (4 έτη) και φέρει την υψηλότερη βαθμολογία. iii) Βραβείο Εύης Ολυμπίτου: Υποτροφία 500 Ευρώ στο φοιτητή ο οποίος ολοκλήρωσε τις σπουδές του εντός του καθορισμένου χρόνου και συγκεκριμένα την υψηλότερη βαθμολογία. Η υποτροφία απονέμεται στη μνήμη της Καθηγήτρια Εύης Ολυμπίτου. Να σημειωθεί ότι υπό μορφή οικονομικής ενίσχυσης χορηγούνται στους πρωτεύσαντες φοιτητές λόγω της σειράς εισαγωγής τους στο Τμήμα και λόγω της επίδοσής τους ανά ακαδημαϊκό έτος υποτροφίες από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.).

Η συμμετοχή των φοιτητών δεν περιορίζεται μόνο στην παρακολούθηση των μαθημάτων και των λοιπών επιστημονικών εκδηλώσεων του ΤΙΣ. Οι φοιτητές αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και οργανώνουν ποικίλες εκδηλώσεις κοινωνικού και πολιτισμικού χαρακτήρα. Στο Παράρτημα (11) αναφέρονται οι εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία των φοιτητών στο διάστημα από το 2008-2013.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ-ΔΑΠΑΝΕΣ: Η σύνταξη του Προϋπολογισμού γίνεται από το αντίστοιχο Τμήμα της Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης του Ιονίου Πανεπιστημίου και η έγκρισή του είναι αρμοδιότητα του Πρυτανικού Συμβουλίου. Στο ΤΙΣ διατίθεται κάθε χρόνο ένα ποσό από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου για την αντιμετώπιση των λειτουργικών του αναγκών και συγκεκριμένα από τον ΚΑΕ 4121 β «Δαπάνες κάθε είδους για την εκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας». Η κατανομή των δαπανών του ΤΙΣ γίνεται με οργανωμένο και συστηματικό τρόπο και με στόχο την κάλυψη τόσο διδακτικών όσο και ερευνητικών αναγκών, αλλά και την κάλυψη αναγκών που αφορούν στην υλικοτεχνική υποδομή. Όλες οι δαπάνες απαιτούν έγκριση από τη Συνέλευση του ΤΙΣ. Δεδομένου του μικρού ποσού που έχει στη διάθεση του το ΤΙΣ, δεν γίνεται δεσμευτική κατανομή σε διάφορες κατηγορίες δαπανών. Καταβάλλεται ωστόσο προσπάθεια προκειμένου η κατανομή αυτή να καλύπτει όλες τις δραστηριότητες και τις λειτουργικές ανάγκες του ΤΙΣ.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το ΤΙΣ έχει ενιαίο γνωστικό αντικείμενο γεγονός που καθορίζει τους διδακτικούς και τους ερευνητικούς του στόχους, αλλά και τη σχέση του με την κοινωνία.

Ι. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ι.1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΠΣ): Στο επίπεδο του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στόχος του ΤΙΣ είναι πρωτίστως η εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της έρευνας και της διδασκαλίας της Ιστορίας. Για την εξυπηρέτηση των στόχων αυτών τα μαθήματα διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες: i) Υποχρεωτικά Μαθήματα και ii) Μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλογής και Σεμινάρια. Ειδικότερα, το Πρόγραμμα δομείται πάνω σε έναν κορμό Υποχρεωτικών Μαθημάτων που συνδέονται άμεσα με το γνωστικό αντικείμενο του ΤΙΣ -αφορούν δηλαδή αποκλειστικά στην Ιστορία- και καλύπτουν –με βάση τις ιστορικές περιόδους- διακριτά μεταξύ τους πεδία. Στα μαθήματα αυτά παρουσιάζονται με κριτικό τρόπο και τη χρήση πηγών και βιβλιογραφίας τα κεντρικά φαινόμενα εκάστης ιστορικής περιόδου, τίγονται ζητήματα αξιοποίησης, κριτικής και ερμηνείας των πηγών και της βιβλιογραφίας, επεξηγούνται οι τάσεις που επικράτησαν στην αντίστοιχη έρευνα και δηλώνεται η μέχρι τούδε πορεία της. Στόχος των ανωτέρω μαθημάτων είναι η απόκτηση εκ μέρους των σπουδαστών της βασικής υποδομής που απαιτείται για τη μελέτη και την έρευνα της Ιστορίας. Παράλληλα με τα Υποχρεωτικά Μαθήματα, στο ΠΠΣ προσφέρεται ένας μεγάλος αριθμός μαθημάτων εμβάθυνσης (με τη μορφή Σεμιναρίων και Μαθημάτων Επιλογής), στα οποία οι σπουδαστές εκπαιδεύονται σε πραγματικές συνθήκες έρευνας της Ιστορίας, καθώς για αυτά απαιτείται η μελέτη πηγών και βιβλιογραφίας και η παρουσίαση και συγγραφή εργασιών. Το πρόγραμμα εμπλουτίζεται με μαθήματα (τόσο Υποχρεωτικά όσο και Υποχρεωτικά Επιλογής ή Σεμινάρια) που προέρχονται από άμεσα συναφείς με την Ιστορία επιστημονικούς κλάδους και ειδικότερα την Κλασσική Φιλολογία (Αρχαία Ελληνικά, Λατινικά), Αρχαιολογία (Προϊστορική, Κλασσική, Ιστορία της Τέχνης), Φιλοσοφία, Εθνολογία, Ανθρωπολογία και Παιδαγωγικά. Στο επίπεδο αυτό οι φοιτητές εξοικειώνονται με τις πηγές της Ιστορίας καθώς επίσης τη μεθοδολογία και τα εργαλεία που χρησιμοποιούν συναφείς προς αυτή επιστημονικοί κλάδοι. Με αυτό τον τρόπο καλλιεργείται η διεπιστημονική και ως εκ τούτου σφαιρική προσέγγιση του ιστορικού παρελθόντος. Επιπλέον, συστηματικά διδάσκονται στο ΤΙΣ τρεις ξένες γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά) καθώς και μαθήματα Πληροφορικής. Με τη διδακτική διαδικασία συνδέονται τέλος εκπαιδευτικές εκδρομές και πρακτική άσκηση σε σχολεία και κοινωνικούς και πολιτισμικούς φορείς.

Η φύση και ο στόχος των μαθημάτων καθορίζουν και τον τρόπο αξιολόγησης των σπουδαστών. Η γραπτή εξέταση χρησιμοποιείται κυρίως στην περίπτωση των Υποχρεωτικών Μαθημάτων στα οποία άλλωστε ο αριθμός των εξεταζομένων φοιτητών είναι υψηλός. Στα λοιπά μαθήματα χρησιμοποιούνται εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης, όπως π.χ. η προφορική παρουσίαση και συγγραφή εργασίας. Οι μέθοδοι που ακολουθούνται κατά τη διαδικασία αξιολόγησης είναι απόλυτα διαφανείς και προβλήματα δεν έχουν προκύψει.

Οπωσδήποτε το ενιαίο γνωστικό αντικείμενο του ΤΙΣ και η διακριτή σχέση των επιμέρους γνωστικών πεδίων που εκπροσωπούνται από τους Καθηγητές και Λέκτορες καθιστούν ομαλή τη λειτουργία του Προγράμματος χωρίς την ύπαρξη κενών και επικαλύψεων. Τα στοιχεία αυτά δίνουν τη δυνατότητα στους σπουδαστές να εμβαθύνουν και μέσω της διεπιστημονικής προσέγγισης στην κάθε ιστορική περίοδο και με αυτό τον τρόπο να αποκτήσουν μία αρκετά σαφή εικόνα της μέχρι τούδε πορείας της επιστήμης της Ιστορίας.

Ι.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΜΣ): Τα ΠΜΣ του ΤΙΣ δομούνται κατά κύριο λόγο πάνω στην αρχή της διεπιστημονικής προσέγγισης της Ιστορίας και έχουν καθαρά ερευνητικό προσανατολισμό, ήτοι τη μελέτη και κριτική έκδοση πηγών και αρχειακού υλικού και τη δημιουργία εργαλείων έρευνας (βάσεις δεδομένων,

ψηφιοποίηση υλικού). Όπως προκύπτει και από τις δημοσιεύσεις που προκύπτουν από την έρευνα που διεξάγεται στο πλαίσιο των ΠΜΣ, ο στόχος τους, η προώθηση δηλαδή της ιστορικής έρευνας, με τη μελέτη και κριτική έκδοση πρωτογενών κυρίως πηγών, επιτυγχάνεται σε σημαντικό βαθμό. Στη διδασκαλία συμμετέχει μεγάλος αριθμός επιστημόνων, στους οποίους ανήκουν τόσο Καθηγητές και Λέκτορες του ΤΙΣ, Καθηγητές και Λέκτορες άλλων Τμημάτων του Ιονίου Πανεπιστημίου, καθώς και επιστήμονες από άλλα Ιδρύματα της χώρας. Στο επίπεδο των διδακτορικών διατριβών καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να ακολουθούνται οι διεθνείς προδιαγραφές στον ίδιο τομέα. Για την παρακολούθηση πάντως της πορείας της έρευνας των υποψηφίων διδακτόρων, εκτός από τις ετήσιες εκθέσεις προόδου που καταθέτει ο υποψήφιος με τη σύμφωνη γνώμη του επόπτη καθηγητή, το ΤΙΣ έχει θεσμοθετήσει την οργάνωση σε ετήσια βάση μίας τουλάχιστον συνάντησης υποψηφίων διδακτόρων, στην οποία έκαστος παρουσιάζει την πρόοδο της εργασίας του.

II. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Το διδακτικό έργο των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο κρίνεται ως ιδιαίτερα επαρκές. Σύμφωνα με τη –συμβατική οπωσδήποτε– περιοδολόγηση της Ιστορίας καλύπτονται διδακτικά όλες οι περιόδοί της από την Προϊστορία έως και τη Σύγχρονη Εποχή. Η επικαιροποίηση των μαθημάτων, με βάση τα πρόσφατα πορίσματα της έρευνας, θεωρείται αυτονόητη. Αν και σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νόμου προβλέπεται η χρήση ενός διδακτικού εγχειριδίου, σε όλες τις περιπτώσεις γίνεται συστηματική χρήση πηγών και ειδικής βιβλιογραφίας. Στο επίπεδο των μαθημάτων που χαρακτηρίζονται ως σεμινάρια ή υποχρεωτικά επιλογής, παρατηρείται δι-αρκής ανανέωση των θεμάτων και της διδακτικής ύλης, με στόχο τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου εξειδίκευσης. Ως προς την παρουσίαση της διδακτέας ύλης χρησιμοποιούνται και με τη συμβολή των νέων τεχνολογιών όλες οι εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας ανάλογα με το χαρακτήρα και τους στόχους του μαθήματος καθώς και τον αριθμό των φοιτητών. Οι ίδιοι παράγοντες καθορίζουν και το τρόπο αξιολόγησης των σπουδαστών.

Ως προς το τεχνικό μέρος της διδασκαλίας σημειώνεται ότι το ωρολόγιο πρόγραμμα τηρείται με συνέπεια. Ο ελάχιστος εβδομαδιαίος φόρτος διδασκαλίας των Καθηγητών και Λεκτόρων είναι σύμφωνος με τις διατάξεις του ισχύοντος νόμου και ανέρχεται στις έξι (6) τουλάχιστον ώρες σε προπτυχιακό επίπεδο, στις οποίες προστίθεται η διδασκαλία σε μεταπτυχιακό επίπεδο (τουλάχιστον 2 ώρες). Όλοι σχεδόν οι διδάσκοντες έχουν αναρτημένες ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές και κάνουν χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας. Ιδιαίτερα επαρκής σε μεγάλο βαθμό είναι και η σχετική με τη διδασκαλία υλικοτεχνική υποδομή.

III. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Το ερευνητικό έργο των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ και των λοιπών ερευνητών που εργάζονται σε αυτό μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερα ικανοποιητικό. Αν και οι συνθήκες δεν είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές, λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων που παρέχει η Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος, το ερευνητικό έργο των μελών του ΤΙΣ δεν φαίνεται να υστερεί από άποψη ποιότητας, αλλά και ποσότητας σε σύγκριση με άλλα εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Η έρευνα διεξάγεται σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές: βιβλία, μεταξύ των οποίων και οι διδακτορικές διατριβές, δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά, συμμετοχές σε διεθνή προγράμματα, διαλέξεις κλπ. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η ανάληψη πρωτοβουλιών, όπως η διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων, ο συντονισμός διεθνών προγραμμάτων και οι συνεργασίες με Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα τόσο της Ελλάδας και του εξωτερικού, καθώς και η έκδοση σε ετήσια βάση επιστημονικής περιοδικής έκδοσης με τον τίτλο *Ιόνιος Λόγος*, στον οποίο δημοσιεύονται μελέτες τόσο των Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ όσο και άλλων επιστημόνων.

IV. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Το ΤΙΣ βρίσκεται σε οργανική σύνδεση με την κοινωνία. Η τελευταία αποτελεί αφενός μεν πεδίο ερευνητικής δραστηριότητας του ΤΙΣ και αφετέρου πεδίο πρακτικής εφαρμογής και διάχυσης των αποτελεσμάτων της ιστορικής γνώσης. Για τó λόγο αυτό άλλοτε με επίσημο και άλλοτε με ανεπίσημο τρόπο το ΤΙΣ αναπτύσσει ποικίλες μορφές συνεργασίας με την τοπική και όχι μόνον κοινωνία. Οπωσδήποτε στο σημείο αυτό απαιτείται ακόμη αρκετή προσπάθεια ώστε και το Πανεπιστήμιο να ξεπεράσει την εν γένει εσωστρέφεια του, η οποία εξηγείται εν μέρει και από τις υψηλές απαιτήσεις του αντικειμένου που θεραπεύει, αλλά και η κοινωνία να αναγνωρίσει το ρόλο της ιστορίας ως απαραίτητου πολιτισμικού αγαθού.

Για την αμεσότερη μετάδοση της ιστορικής γνώσης και την πρακτική της εφαρμογή σε πραγματικό περιβάλλον επιστημονικής έρευνας το ΤΙΣ συνεργάζεται από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής τους με τα Γενικά Αρχεία του Κράτους (Παράρτημα Κέρκυρας), αλλά και άλλους πολιτιστικούς και κοινωνικούς φορείς της πόλης και άλλων περιοχών. Στο περιβάλλον αυτό οι σπουδαστές έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε άμεση επαφή με τις πηγές της ιστορίας, είτε πρόκειται για έγγραφα, αρχαιολογικά ευρήματα, επιγραφές, νομίσματα κλπ. Να σημειωθεί ότι στη σύνδεση με άλλους παραγωγικούς φορείς είναι προσανατολισμένη και η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του ΤΙΣ (ΠΑΤΙΣ), η οποία ενεργοποιείται από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011. Μέχρι σήμερα έχουν απασχοληθεί εκατόν πενήντα επτά (157) φοιτητές σε ενενήντα εννέα (99) διαφορετικούς φορείς στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό. Η ποιότητα του παραγόμενου από τη διαδικασία αυτή έργου είναι ιδιαίτερα υψηλή και αφορά τόσο στο ίδιο το Ίδρυμα όσο και στους συνεργαζόμενους φορείς.

Άμεσα συνδεδεμένη με το διδακτικό και κατ' επέκταση επιστημονικό έργο του Ιδρύματος είναι η οργάνωση κύκλων ανοικτών διαλέξεων με προσκεκλημένους καθηγητές και ερευνητές από Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Στόχος τους είναι η διάχυση της βεβαιωμένης επιστημονικής ιστορικής γνώσης. Οι διαλέξεις απευθύνονται σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, όπως επίσης και στο ευρύτερο κοινό. Επίσης, το ΤΙΣ διοργανώνει επιστημονικά συνέδρια και συμπόσια, φιλοξενεί στους χώρους καλλιτεχνικές εκθέσεις και άλλες δραστηριότητες, ενώ παράλληλα εκπροσωπείται μέσω των Καθηγητών και των Λεκτόρων σε εγχώριους και διεθνείς οργανισμούς που προάγουν την παιδεία και τον πολιτισμό. Η γνωστοποίηση των εκδηλώσεων αυτών γίνεται μέσω του διαύλου επικοινωνίας των μελών του Ιονίου Πανεπιστημίου (all users). Σ' αυτό το πλαίσιο εντάσσονται μεταξύ άλλων και οι μορφωτικές συμφωνίες και ανταλλαγές με πανεπιστήμια του ευρωπαϊκού χώρου, των πρώην Σοβιετικών Δημοκρατιών, και πολύ πρόσφατα με το Πανεπιστήμιο της Σαγκάης.

V. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τόσο η διδασκαλία όσο και η έρευνα δεν αποτελούν στατικές διαδικασίες. Η μέχρι τούδε πολιτική του ΤΙΣ έχει ως στόχο την αύξηση του κύρους του ώστε να αποτελεί πόλο έλξης φοιτητών αλλά και ακαδημαϊκών υψηλής ποιότητας. Για το λόγο αυτό εντατικοποιεί τις ενέργειές του στους ακόλουθους τομείς:

α) Διεύρυνση των συνεργασιών του με άλλα Ιδρύματα στην Ελλάδα και κυρίως στο Εξωτερικό. Ειδικότερα, στοχεύει: i) στη συστηματικότερη διακίνηση φοιτητών από και προς το Ιόνιο Πανεπιστήμιο στο πλαίσιο τόσο του Προγράμματος Erasmus όσο και άλλων προγραμμάτων που βρίσκονται σε εξέλιξη. Έχει ήδη αποφασισθεί -παράλληλα με τα διδασκόμενα μέχρι σήμερα μαθήματα- η διεξαγωγή μαθημάτων που καλύπτουν όλα τα γνωστικά πεδία της επιστήμης της Ιστορίας, στην αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα, προκειμένου να εξυπηρετεί φοιτητές της αλλοδαπής που φοιτούν σε αυτό. ii) στη συστηματικότερη συνεργασία - τόσο σε διδακτικό όσο και ερευνητικό επίπεδο Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ με καθηγητές ή Ερευνητές άλλων Ιδρυμάτων της Ελλάδας και του εξωτερικού-. Ήδη στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus, το Ίδρυμα φιλοξένησε Ερευνητές από το Εξωτερικό, οι οποίοι παρουσίασαν τα πορίσματα της έρευνάς τους, ενώ η ίδια διαδικασία έλαβε χώρα και στο πλαίσιο άλλων ερευνητικών προγραμμάτων.

β) Διαμόρφωση της υλικοτεχνικής υποδομής ώστε το ΤΙΣ να λειτουργήσει ως φυτώριο παραγωγής γνώσης και νέων επιστημών. Στο πλαίσιο αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη η συστηματική οργάνωση και επάνδρωση εργαστηρίων, τα οποία αφενός μεν θα λειτουργούν ως κέντρα έρευνας και μελέτης, αφετέρου δε θα αποτελούν χώρους πρακτικής εφαρμογής της γνώσης των φοιτητών.

VI. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Ένα σημαντικό πλεονέκτημα του ΤΙΣ είναι ότι στεγάζεται σε νεότευκτο κτήριο το οποίο πληροί όλες τις σύγχρονες προδιαγραφές. Πλήρης με μικρές σχετικά ελλείψεις θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ο εξοπλισμός του ΤΙΣ. Όσον αφορά το διοικητικό προσωπικό του ΤΙΣ επισημαίνονται τα εξής: παρά το μικρό αριθμό των υπαλλήλων, η Γραμματεία λειτουργεί με εύρυθμο τρόπο. Μέσω ενός με σύγχρονο τρόπο οργανωμένου συστήματος μηχανογράφησης ανταποκρίνεται με ευελιξία και χωρίς καθυστερήσεις στις ανάγκες του διοικητικού μηχανισμού. Εξίσου σημαντική θεωρείται η δημιουργία κεντρικού κτηρίου στέγασης της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου, η οποία αν και βρίσκεται σε διαδικασία αναδιοργάνωσης του υλικού της, καλύπτει σε σχετικά ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες της διδασκαλίας και της έρευνας.

Συνοψίζοντας, θεωρούμε ότι το ΤΙΣ παρουσιάζει μία δυναμική, η οποία εμφανίζει τα τελευταία χρόνια μία ιδιαίτερα αυξητική πορεία. Η δυναμική αυτή αφορά τόσο στο διδακτικό και ερευνητικό έργο, όσο και στο επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού και της υλικοτεχνικής υποδομής. Παρακολουθεί με συνέπεια τις διεθνείς τάσεις της έρευνας της Ιστορίας, τις προόδους στον τομέα των νέων τεχνολογιών και την εφαρμογή τους στη διδασκαλία και στην επιστημονική προσέγγιση του ιστορικού παρελθόντος. Επιπλέον, χαρακτηρίζεται από μία εξωστρέφεια τόσο ως προς την παραγωγή όσο και ως προς τη διάχυση της γνώσης και καλλιεργεί τον επιστημονικό διάλογο με άλλα Ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού.

8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(1)
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΙΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013-2014

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Υ)

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΑΕ 101	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία	Κ. Ματαράγκα	
ΙΡΩ 101	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Ιστορία	Η. Σβέρκος	
ΙΒΥ 101	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία	Η. Γιαρένης	
ΙΜΕ 101	Μεσαιωνική Ιστορία Ι	Ν. Καραπιδάκης	
ΑΕΦ 101	Αρχαία ελληνική γλώσσα Ι	Α. Ευσταθίου	Επανέρχεται με την υπ'αρ. πρωτ. ΤΙΣΤ 709/21-6-2013
ΛΑΦ 101	Λατινική γλώσσα και γραμματεία Ι	Β. Βαϊόπουλος	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΩΡΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

ΠΛΗ01	Πληροφορική Ι	* Β. Χρυσικόπουλος/ Π. Βλάμος	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ δεν υπολογίζεται στο βαθμό του Πτυχίου

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΓΑ 01	Αγγλική Γλώσσα Ι	Ε. Καζαντινού	δεν υπολογίζονται στο βαθμό του Πτυχίου
ΕΓΛ 01	Γαλλικά Ι	Μ. Στιάστνα	
ΕΓΡ 01	Γερμανικά Ι	Δ. Μεταλληνός	
AB185-1	Ιταλικά Ι	D. D' Oria	

Προσφέρεται το μάθημα της « Ιταλικής γλώσσας Ι» σε συν/λία με το TABM και δεν αλλάζουν οι επιλογές των φοιτητών ως προς τις άλλες τρεις γλώσσες.

Αριθμός Υ μαθημάτων: 6 + 1 Πληροφορική = 7

Αριθμός Ξένων Γλωσσών: 2

* Το μάθημα θα διδαχθεί από συμβασιούχο διδάσκοντα.

~ ~ ~

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΜΕ 102	Μεσαιωνική Ιστορία ΙΙ	Ν. Καραπιδάκης	
ΙΝΕ 101	Εισαγωγή στην Ιστορία του Νέου Ελληνισμού	Δ. Τζάκης	
ΙΝΕ 105	Ιστορία του Λατινοκρατούμενου ελληνικού χώρου (13 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)	Ν. Καραπιδάκης	
ΙΣΕ 102	Εισαγωγή στη νεότερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή Ιστορία	Γρ. Ψαλλίδας	
ΝΕΦ 101	Νέα ελληνική γλώσσα και Λογοτεχνία Ι	Β. Λέτσιος **	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΩΡΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

ΠΛΗ02	Πληροφορική ΙΙ	* Β. Χρυσικόπουλος/ Π. Βλάμος	δεν υπολογίζεται στο βαθμό του Πτυχίου

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΓΑ 02	Αγγλικά II	Ε. Καζαντινού	δεν υπολογίζονται στο βαθμό του Πτυχίου
ΕΓΛ 02	Γαλλικά II	Μπ. Στιάστνα	
ΕΓΡ 02	Γερμανικά II	Α. Αυγέρη	

AB186-1	Ιταλικά II	D. D' Oria	

Προσφέρεται το μάθημα της « Ιταλικής γλώσσας Ι» σε συν/λία με το TABM και δεν αλλάζουν οι επιλογές των φοιτητών ως προς τις άλλες τρεις γλώσσες.

Αριθμός Υ μαθημάτων: 5 + 1 Πληροφορική = 6

Αριθμός Ξένων Γλωσσών: 2

Δικαίωμα επιλογής ΥΕ/Σ: 1

* Το μάθημα θα διδαχθεί από συμβασιούχο διδάσκοντα

** Λέκτορας του ΤΕΓΜΔ.

~ ~ ~

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
INX 101	Εισαγωγή στη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	Θ. Νικολαΐδης	
ΑΠΡ 101	Εισαγωγή στην Προϊστορία	Κ. Σμπόνιας	
ΑΙΤ 101	Ιστορία της Τέχνης: Από την Αναγέννηση ως τον 20 ^ο αιώνα	Αι. Μαρτίνη/Μ. Μελέντη	
ΛΑΦ 102	Λατινική γλώσσα και γραμματεία II	Β. Βαϊόπουλος	
ΝΕΦ 102	Νέα Ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία II	Β. Λέτσιος **	
ΙΣΕ 101	Εισαγωγή στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	Γρ. Ψαλλίδας	

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΦΙ 202	Πολιτική Φιλοσοφία	Φ. Βάκη	
ΠΛΗ 04	Πληροφορική-Ποσοτικές μέθοδοι	* Β. Χρυσικόπουλος/ Π. Βλάμος	
ΙΣΓ 601	Ιστορική Γεωγραφία	Δ. Ανωγιάτης σε συν/λία με Δρα Ι. Αθανασοπούλου	Σ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΩΡΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΓΑ 03	Αγγλικά III	Ε. Καζαντινού	δεν υπολογίζονται στο βαθμό του Πτυχίου
ΕΓΛ 03	Γαλλικά III	Μ. Στιάστνα	
ΕΓΡ 03	Γερμανικά III	Δ. Μεταλληνός	

Αριθμός Υ μαθημάτων: 6

Αριθμός ΥΕ μαθημάτων: 2

Αριθμός (Σ) μαθημάτων: 1

Αριθμός Ξένων Γλωσσών: 1

Δικαίωμα επιλογής ΥΕ/Σ: 2

* Το μάθημα θα διδαχθεί από συμβασιούχο διδάσκοντα

** Λέκτορας του ΤΕΓΜΔ.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΑΕ 102	Αρχαία Ιστορία: Κλασική Ελλάδα	Κ. Ματαράγκα	
ΙΒΥ 103	Ιστορία Βυζαντινής Παιδείας	Η. Γιαρένης	
ΙΘΘ 101	Οθωμανικό κράτος: Θεσμοί και κοινωνία	Σ. Λαΐου	
ΑΕΦ 102	Αρχαία ελληνική γλώσσα II	Α. Ευσταθίου	Επανερχεται με την υπ'αρ. πρωτ. ΤΙΣΤ 709/21-6-2013

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΑΝ 601	Κοινωνική ανθρωπολογία και Ιστορία	*	Σ
ΤΗΕ 200	Ιστορία της Μοντέρνας Τέχνης (μάθημα του Τμήματος ΤΗΧΕΙ)	Ε. Χαμαλίδη	(ΥΕ) ects 5
ΙΣΕ 202	Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία	Γρ. Ψαλλίδας	
ΙΣΤ 201	Μεθοδολογία Πανεπιστημιακής εργασίας	Θ. Νικολαΐδης	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΩΡΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΓΑ 04	Αγγλικά IV	Ε. Καζαντινού	δεν υπολογίζονται στο βαθμό του Πτυχίου
ΕΓΛ 04	Γαλλικά IV	Μ. Στιάστνα	
ΕΓΡ 04	Γερμανικά IV	Α. Αυγέρη	

Αριθμός Υ μαθημάτων: 4

Αριθμός ΥΕ μαθημάτων: 3

Αριθμός Σ μαθημάτων : 1

Αριθμός Ξένων Γλωσσών: 1

Δικαίωμα επιλογής ΥΕ/Σ: 2

- * Το μάθημα θα διδαχθεί από συμβασιούχο διδάσκοντα

~ ~ ~

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΝΕ 103	Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης	Π. Πιζάνιας	
ΙΝΣ 103	Ναυτιλιακή Ιστορία	Τζ. Χαρλαύτη	
ΑΚΛ 101	Κλασική Αρχαιολογία	Κ. Σμπόνιας	
ΑΙΤ 102	Νεοελληνική Τέχνη 1800-1950	Αι. Μαρτίνη/ Μ. Μελέντη	
ΙΑΕ 103	Ιστορία του ελληνιστικού κόσμου	Ι. Κράλλη	

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΣΕ 201	Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	Γρ. Ψαλλίδας	
ΙΑΕ 202	Φίλιππος Β' και Μέγας Αλέξανδρος: Η Πορεία προς την Ανατολή	Κ. Ματαράγκα	
ΙΦΙ 602	Σεμινάριο πρακτικής φιλοσοφίας: Θεωρίες του Φασισμού	Φ. Βάκη	Σ
ΙΒΥ 204	Ο πρώτος βυζαντινός ουμανισμός και η παλαιολογεία αναγέννηση	Η. Γιαρένης	

IME 201	Μεσαιωνική Ιστορία: Κοινωνική και Οικονομική ζωή	Ν. Καραπιδάκης	
INX 203	Ιστορία της πολιτικής σκέψης	Θ. Νικολαΐδης	
IOΘ 601	Όψεις της καθημερινότητας στην Οθωμανική αυτοκρατορία	Σ. Λαΐου	Σ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΩΡΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

ΕΠΧ 201	Καινοτομία και επιχειρηματικότητα	Πελεύθερης επιλογής**	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ δεν υπολογίζονται στο βαθμό του Πτυχίου

Αριθμός Υ μαθημάτων: 5
Αριθμός ΥΕ μαθημάτων: 5
Αριθμός Σ μαθημάτων : 2
Δικαίωμα επιλογής ΥΕ/Σ: 3

~ ~ ~

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
IBY 102	Ιστορία του Βυζαντίου: Η παλαιολόγια περίοδος	Η. Γιαρένης	
IPΩ 102	Ρωμαϊκή Ιστορία: Αυτοκρατορικοί χρόνοι	Η. Σβέρκος	
INΣ 101	Οικονομική Ιστορία: Από το Μεσαίωνα στη βιομηχανική Επανάσταση	Τζ. Χαρλαύτη/Κ. Γαλάνη	

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
INΣ 606	Θαλασσινές κοινότητες, Κοινωνία, Οικονομία, Πολιτισμός (19 ^{ος} -20 ^{ος})	Τζ. Χαρλαύτη	Σ
ΙΦΙ 601	Ειδικά θέματα Ιστορίας της φιλοσοφίας: Θεωρίες δικαιοσύνης	Φ. Βάκη	Σ
THE 400	Ιστορία της Σύγχρονης Τέχνης Ι (μάθημα του Τμήματος ΤΗΧΕΙ)	Ε. Χαμαλίδη	(ΥΕ) ects 5
INX 201	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία, 1650-1800	Θ. Νικολαΐδης	
IAE 608	Ο πόλεμος στην Αρχαία Ελλάδα	Κ. Ματαράγκα	Σ
IPΩ 606	Επιγραφές από τη Μακεδονία των Ελληνιστικών και Αυτοκρατορικών Χρόνων	Η. Σβέρκος	Σ
IAE 603	Βασίλεις και πόλεις κατά την ελληνιστική περίοδο	Ι. Κράλλη	Σ
ΛΑΦ 202	Λατινική Γραμματεία ΙΙ	Β. Βαϊόπουλος	
ΑΕΦ 601	Αρχαία Ελληνική γλώσσα ΙΙΙ	Α. Ευσταθίου	Σ
IOΘ 302	Οθωμανική Παλαιογραφία	Σ. Λαΐου **	

**Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η στοιχειώδης γνώση της Τουρκικής γλώσσας.

Αριθμός Υ μαθημάτων: 3
Αριθμός ΥΕ μαθημάτων: 3
Αριθμός Σ μαθημάτων : 6

Δικαίωμα επιλογής ΥΕ/Σ: 4

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΝΣ 102	Οικονομική Ιστορία: Από τη Βιομηχανική στην Τεχνολογική Επανάσταση	Τζ. Χαρλαύτη-Κ. Γαλάνη	
ΙΣΔ 101	Ιστορική Δημογραφία Ι	Δ. Ανωγιάτης σε συν/λία με Δρα Ι. Αθανασοπούλου	
ΙΑΜ 101	Θέματα Παγκόσμιας Ιστορίας	Τζ. Χαρλαύτη-Σ. Λαΐου-Α. Παπαδοπούλου	Αναπλήρωση από τους κ. Τζ. Χαρλαύτη, Σ. Λαΐου, Α. Παπαδοπούλου λόγω εκπαιδευτικής άδειας τους κ. Μ. Δαμηλάκου

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΝΕ 602	Κοινωνική Θεωρία και Ιστορία	Π. Πιζάνιας	Σ
ΙΟΘ 201	Πολιτική, κοινωνία και οικονομία στην οθωμανική αυτοκρατορία του 19 ^{ου} αιώνα	Σ. Λαΐου	
ΙΑΕ 203	Επιγραφική (Ελληνική - Λατινική)	Η. Σβέρκος	
ΙΑΕ 604	Οι γυναίκες των βασιλικών αυλών κατά τους ελληνοιστικούς χρόνους	Ι. Κράλλη	Σ
ΑΕΦ 202	Αρχαία Ελληνική γλώσσα IV	Α. Ευσταθίου	

A101-3	Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία Ι	Ι. Κόκκωνας	ΕΕ

Προσφέρεται το μάθημα της «Ελληνικής Παλαιογραφίας και Κωδικολογίας Ι» σε συν/λία με το TABM

Αριθμός Υ μαθημάτων: 3
 Αριθμός ΥΕ μαθημάτων: 3
 Αριθμός Σ μαθημάτων: 2
 Αριθμός Ε.Ε. μαθημάτων: 1
Δικαίωμα επιλογής ΥΕ/Σ: 4

~ ~ ~

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΕΑ 102	Διδακτική: Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας	Κ. Αγγελάκος	
ΙΦΙ 101	Φιλοσοφία της Ιστορίας	Φ. Βάκη	
ΙΕΑ 101	Παιδαγωγικά Ι	Κ. Αγγελάκος	

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΙΝΕ 603	Κοινωνική Ιστορία	Π. Πιζάνιας	Σ
ΙΕΑ 601	Παιδαγωγικά ΙΙ: Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδακτική πράξη	Κ. Αγγελάκος	Σ
ΙΣΔ 601	Ιστορική Δημογραφία ΙΙ	Δ. Ανωγιάτης σε συν/λία με Δρα Ι. Αθανασοπούλου	Σ
ΙΑΕ 607	Πηγές για την ιστορία της Αθήνας κατά	Ι. Κράλλη	Σ

	την ελληνιστική περίοδο		
INΣ 603	Ιστορία των επιχειρήσεων	Τζ. Χαρλαύτη- Α. Παπαδοπούλου	Σ
IME 603	Ιστορία του Πολιτικού: Φέουδα και πολιτική. Προσωπογραφία μιας κοινωνικής ομάδας: οι «φεουδάρχες» της Κέρκυρας κατά τον 19 ^ο αιώνα	Ν. Καραπιδάκης	Σ
IOΘ 202	Ο κόσμος του Ισλάμ από την εποχή του προφήτη Μωάμεθ έως τις αρχές του 20ου αιώνα	Σ. Λαΐου	

Σ: Σεμιναριακό

Αριθμός Υ μαθημάτων: 3

Αριθμός Σ μαθημάτων : 6

Αριθμός ΥΕ μαθημάτων : 1

Δικαίωμα επιλογής ΥΕ/Σ: 5

~ ~ ~

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ

Κ. Αγγελάκος (χειμερινό εξάμηνο)

Α. Ευσταθίου χειμερινό + εαρινό (επανέρχεται με την υπ αριθ. Πρωτ. Αίτησή του ΤΙΣΤ 709/21-6-2013)

Μ. Δαμηλάκου (χειμερινό + εαρινό)

Κ. Σμπόνιας (εαρινό εξάμηνο)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Οι φοιτητές πέραν του Η' εξαμήνου μπορούν να δηλώσουν έως και έξι (6) μαθήματα.

Απαιτούνται τουλάχιστον 4 σεμιναριακά μαθήματα για τη λήψη του πτυχίου.

(2)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LLP/ERASMUS 2011-14

Πανεπιστήμια υποδοχής και διαθέσιμες θέσεις για εξερχόμενους
και εισερχόμενους διδάσκοντες, φοιτητές και διοικητικό προσωπικό

		Εξερχόμενοι			Εισερχόμενοι			
	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	SM Persons/ months total	STA Persons/ hours total	STT persons	SM Persons/ Months total	STA Persons/ hours total	STT persons	LEVEL
1.	Universität Wien - Αυστρία	--	--	--	1x9(*)	--	--	UG
2.	Université de Liège - Βέλγιο	1x10	1x5	--	2x10	1x5	--	UG
3.	Masaryk University - Τσεχία	2x12	2x10	1	2x12	2x10	--	UG-PG-D
4.	Universidad de Malaga - Ισπανία	2x10	1x5	1	2x10	1x5	1	UG-PG
5.	Universidad de Zaragoza - Ισπανία	1x9	1x5	--	1x9	1x5	--	UG-PG
6.	Universidad de Valladolid - Ισπανία	1x6	1x5	--	1x6	1x5	--	PG
7.	Ecole Nationale de Chartes, Γαλλία	2x12	1x5	--	2x12	1x5	--	UG- PG
8.	Univ. Montpellier 3 - Γαλλία Archaeology Philosophy	2x18 2x18	1x5	--	2x18 2x18	1x5	--	UG-PG-D UG-PG
9.	Université de Versailles Saint- Quentin - Γαλλία	2x18	--	--	2x18	--	--	UG
10.	Universität Bielefeld - Γερμανία	3x27	--	--	2x18	--	--	UG
11.	Universität Oldenburg - Γερμανία	2x10	1x5	--	2x10	1x5	--	UG-PG
12.	University of Pannonia - Ουγγαρία	2x10	1x5	1	2x10	1x5	1	UG-PG
13.	Università degli Studi di Napoli - Ιταλία	2x8	1x5	1	2x8	1x5	1	UG
14.	Università degli Studi di Roma 3 - Ιταλία	2x12	1x5	--	1x6	1x5	--	UG
15.	Uppsala Universitet - Σουηδία	2x18	--	--	2x18	--	--	UG-PG
16.	Bogazici University - Τουρκία	2x10	1x5	--	2x10	1x5	--	UG-PG
17.	Istanbul University - ΤΤουρκία	2X12	2X10	--	2X10 (D)	2x15	--	UG-PG-D
18.	Sofia University- Saint Kliment Ohridski- Βουλγαρία	2x10	2x10		2x10	2x10		UG-D

SM = student mobility / STA = teachers mobility / STT= administrative staff mobility

(*) Μόνο incoming students

(2α) Συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών

Χώρα προέλευσης	Έτος Εισαγωγής										
	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Κύπρος	5	6	10	4	7	5	2			1	
Αλβανία		1								1	1
Βουλγαρία										1	2
Ρωσία											1
Γαλλία											1
Γαλλία - Erasmus				1			1				
Ιταλία - Erasmus				2			1	3	1		
Ισπανία - Erasmus								2		2	
Σερβία								1			
Βέλγιο - Erasmus								2	2		
Τσεχία - Erasmus									2		
Γερμανία - Erasmus									1		

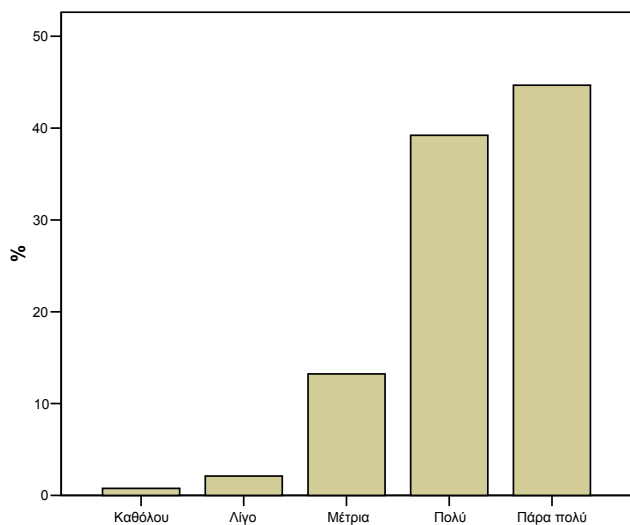
(2β) Αλλοδαποί φοιτητές (ποσοστό %)

Χώρα προέλευσης	Έτος Εισαγωγής										
	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Κύπρος	4,85	6,52	11,4	4,12	7,53	6,33	1,8			1,06	
Αλβανία		1,09								1,06	0,71
Βουλγαρία										1,06	1,42
Ρωσία											0,71
Γαλλία											0,71
Γαλλία - Erasmus				1,03			0,9				
Ιταλία - Erasmus				2,06			0,9	2,52	0,88		
Ισπανία - Erasmus								1,68		2,13	
Σερβία								0,84			
Βέλγιο - Erasmus								1,68	1,75		
Τσεχία - Erasmus									1,75		
Γερμανία - Erasmus									0,88		
Σύνολο	4,85	7,61	11,4	7,22	7,53	6,33	3,6	6,72	5,26	5,31	3,55

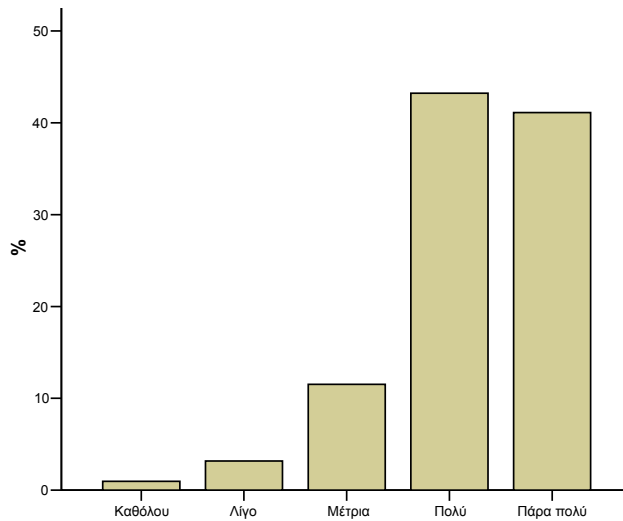
(3)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

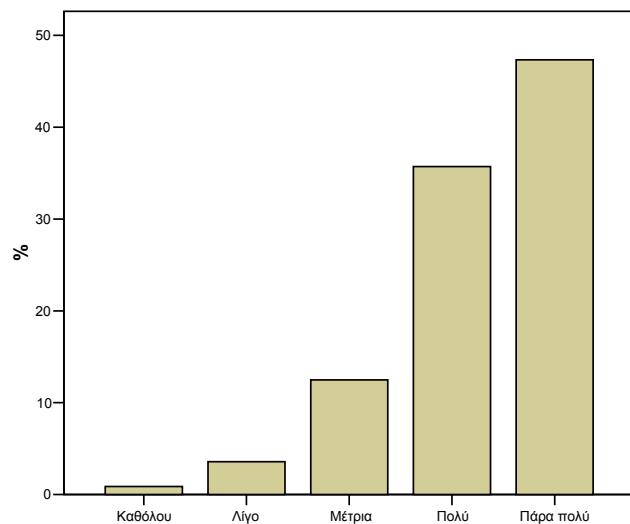
1.Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;

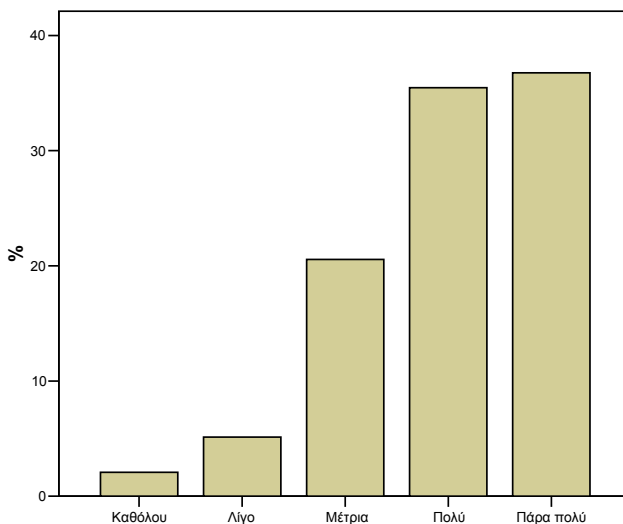
2.Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;

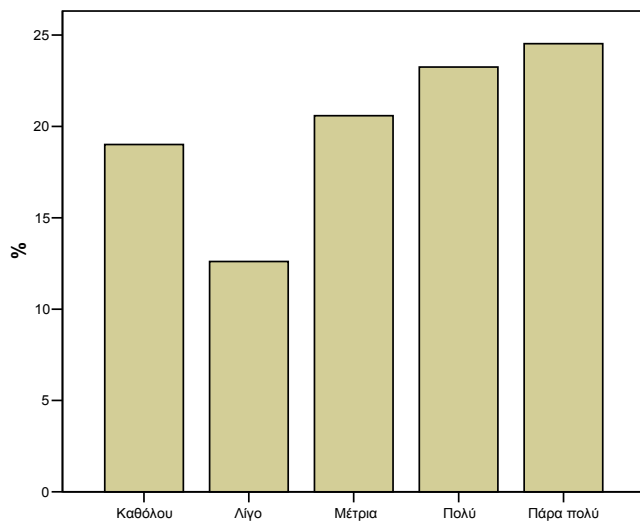
3.Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;

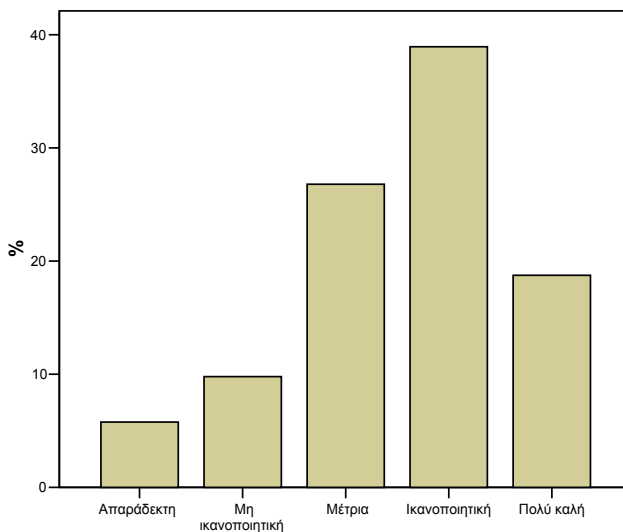
4.Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;

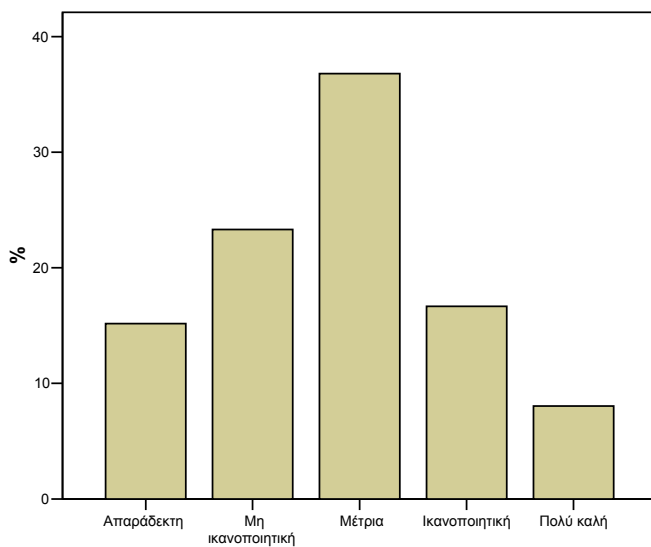
5.Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα ("σύγγραμμα", σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως;

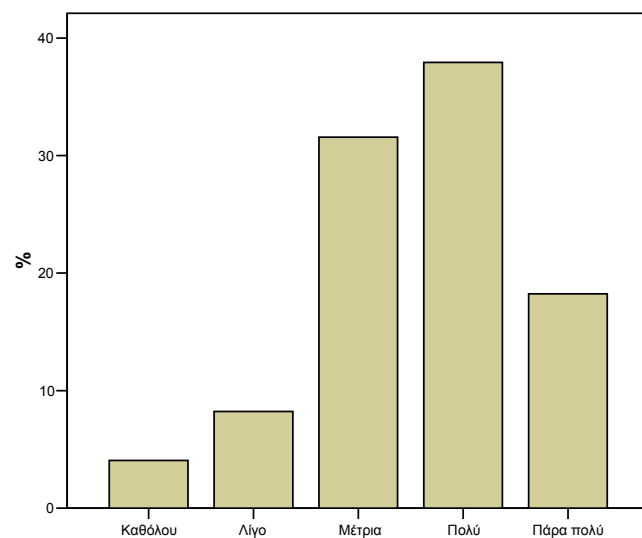
6.Πόσο ικανοποιητικό βρίσκετε το κύριο βιβλίο(α) ή τις σημειώσεις;

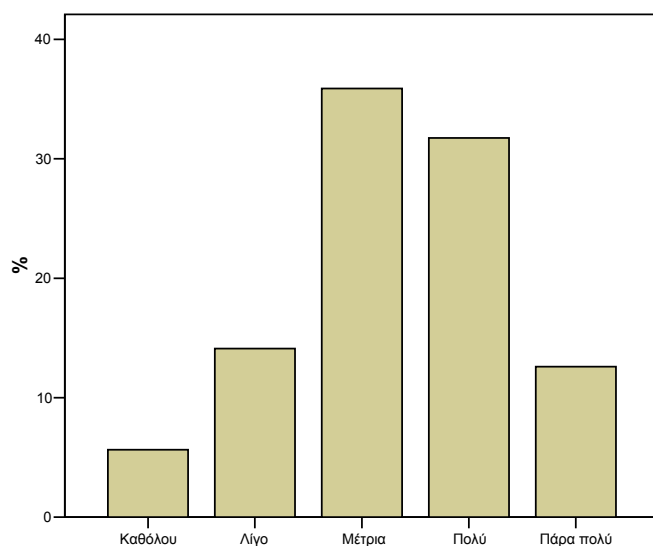
7.Πόσο εύκολα διαθέσιμη είναι η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη;

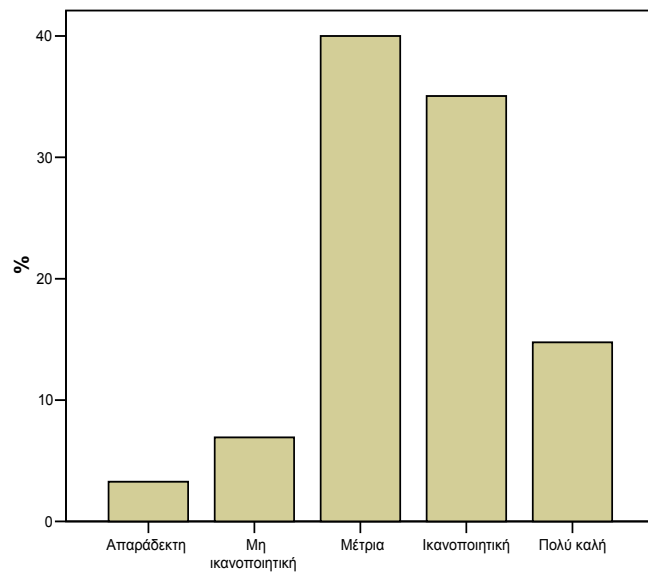
8.Πόσο απαραίτητα κρίνετε τα προαπαιτούμενα του μαθήματος;

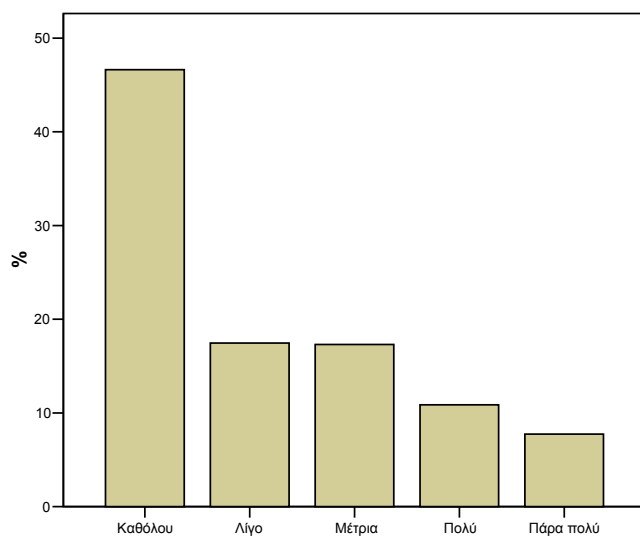
9.Χρήση γνώσεων από / σύνδεση με άλλα μαθήματα.

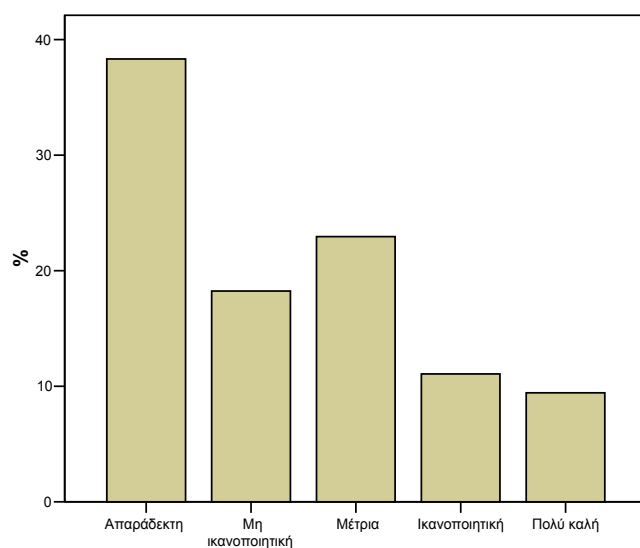
10.Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του;

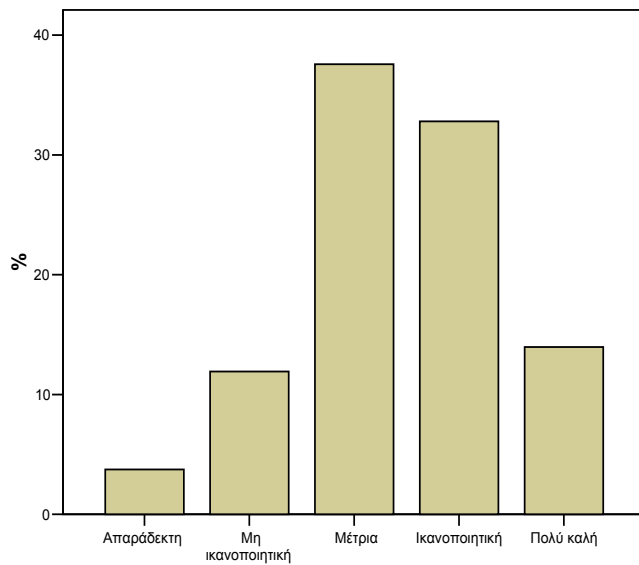
11.Χρησιμότητα ύπαρξης φροντιστηρίων.

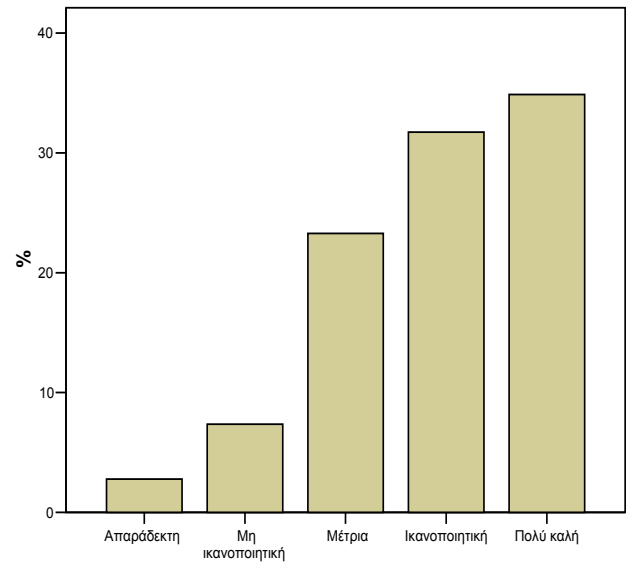
12.Αξιολόγηση ποιότητας φροντιστηρίων.

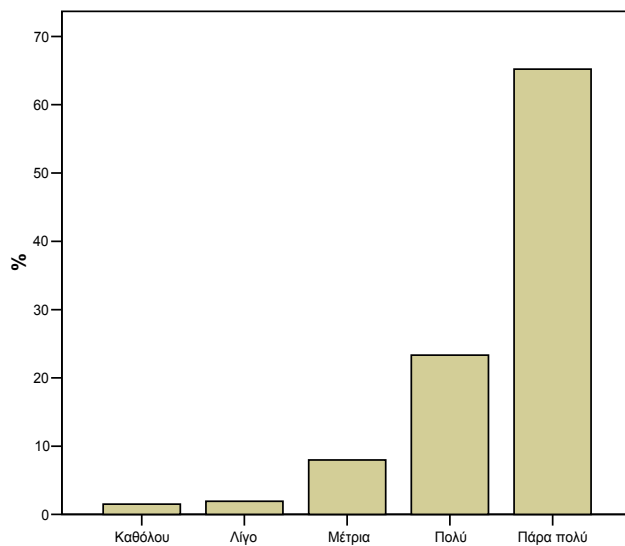
13. Πώς κρίνετε τον αριθμό Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με τον φόρτο εργασίας;

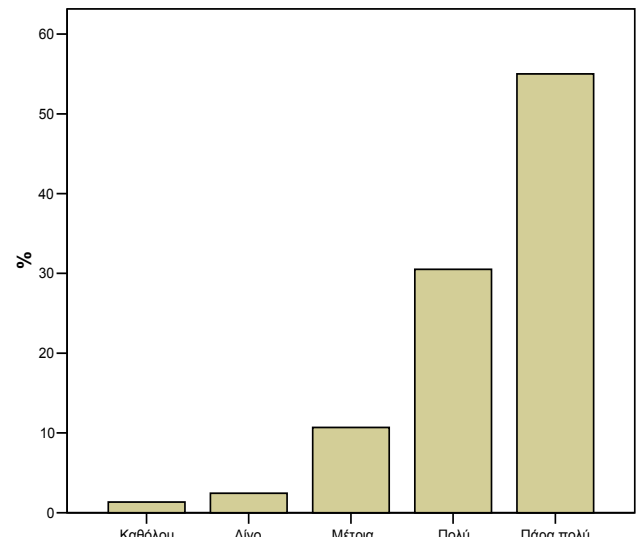
14. Διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης.

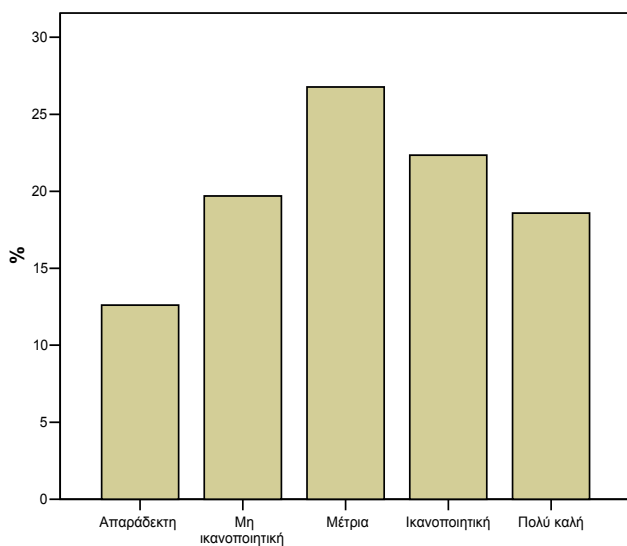
15. Το θέμα δόθηκε εγκαίρως;

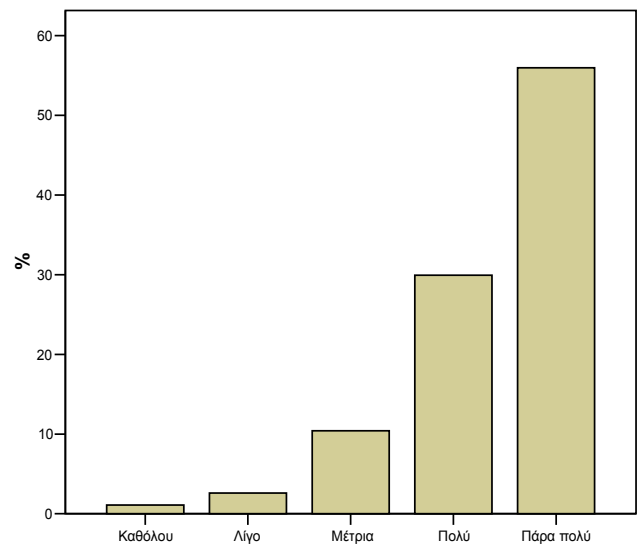
16. Η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογική;

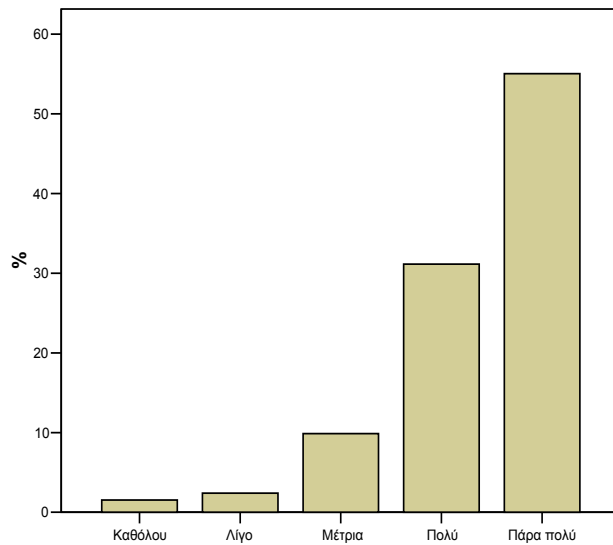
17. Υπήρχε σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη;

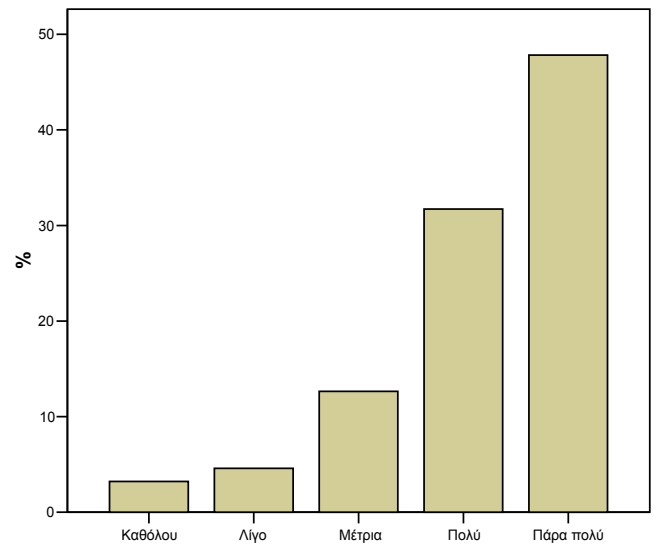
18. Υπήρχε καθοδήγηση από τον διδάσκοντα;

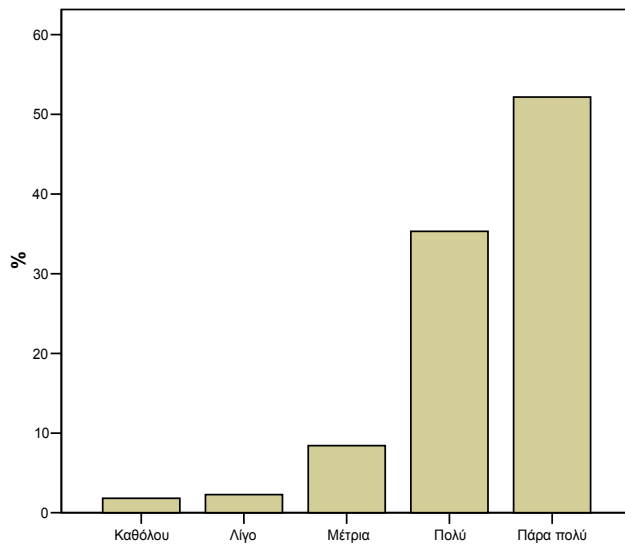
19.Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν εποικοδομητικά και αναλυτικά;

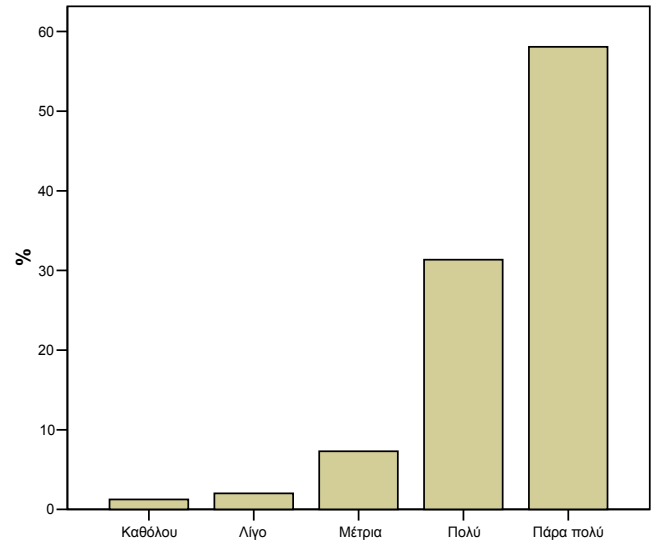
20.Δόθηκε η δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας;

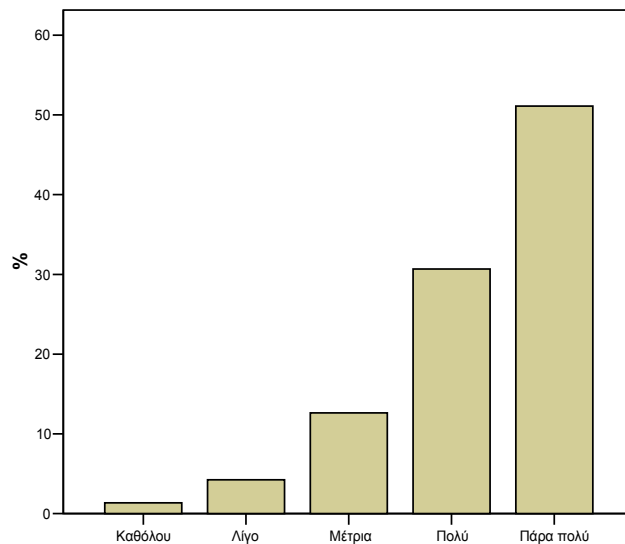
21.Η συγκεκριμένη εργασία σας βοήθησε να κατανοήσετε το συγκεκριμένο θέμα;

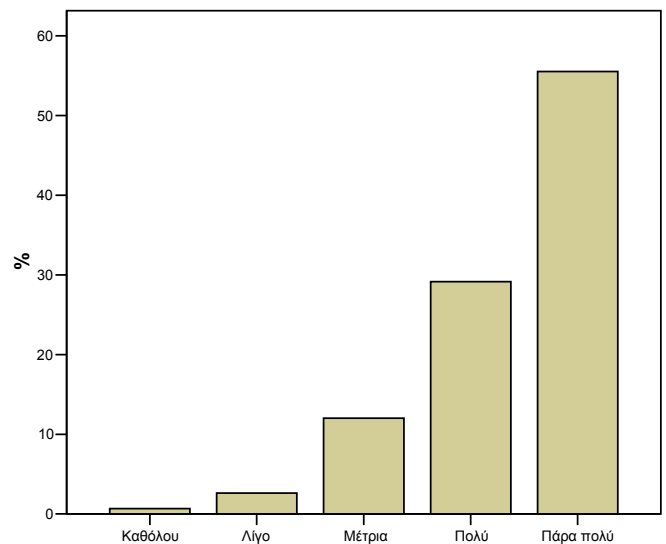
22.Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα;

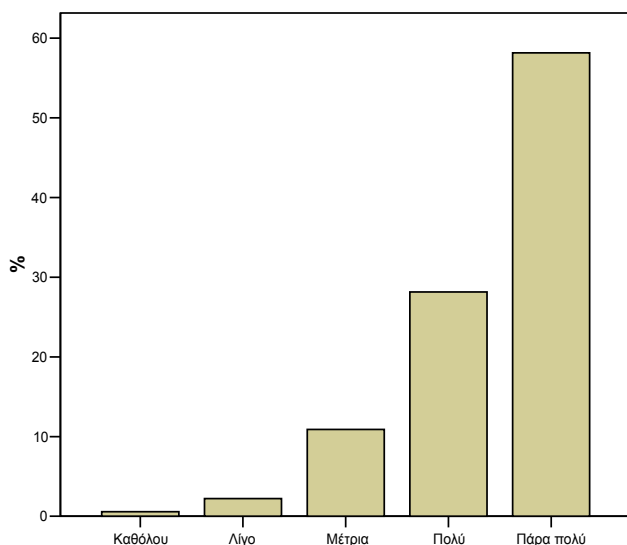
23.Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;

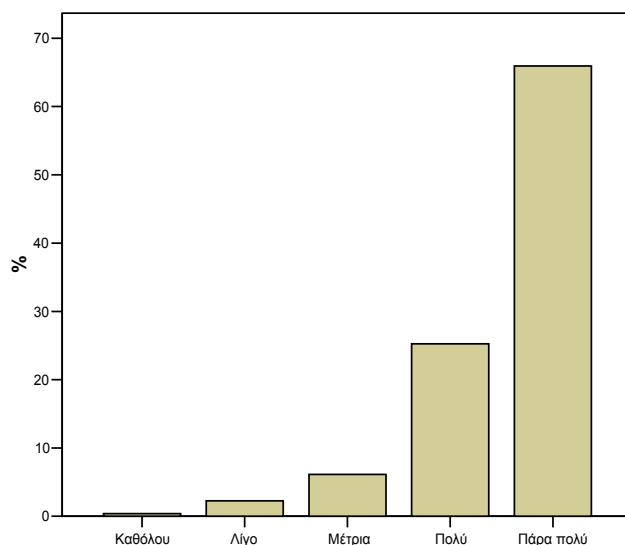
24.Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;

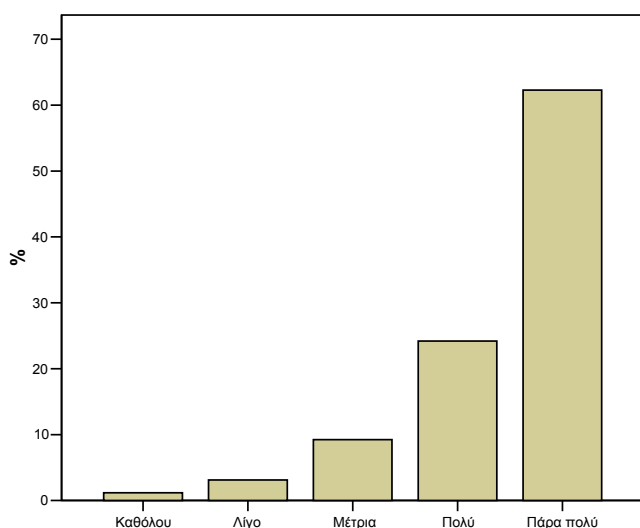
25. Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να για να αναπτύξουν την κρίση τους;

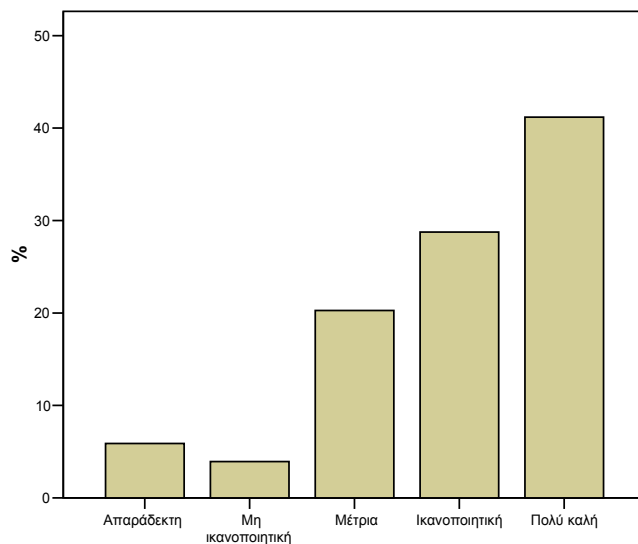
26. Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές);

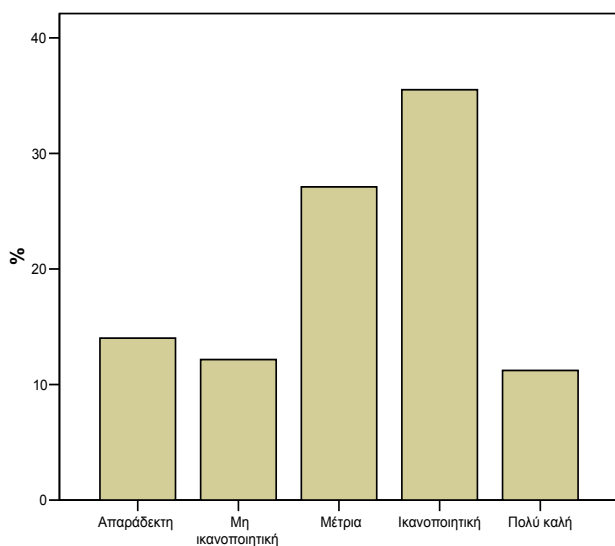
27. Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;

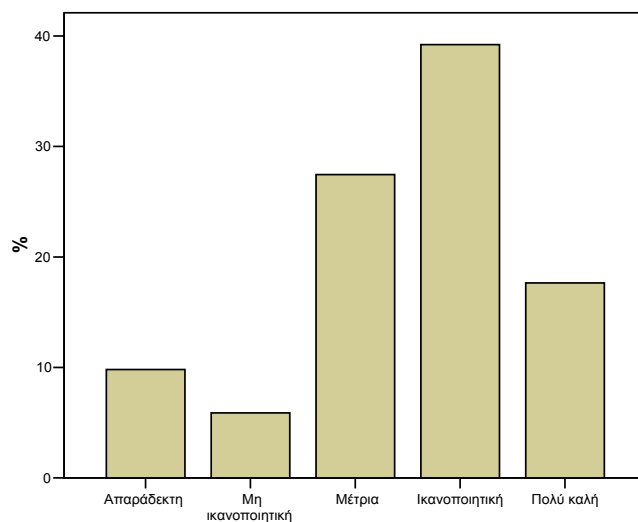
28. Πώς κρίνετε τη συμβολή του στην καλύτερη κατανόηση της ύλης;

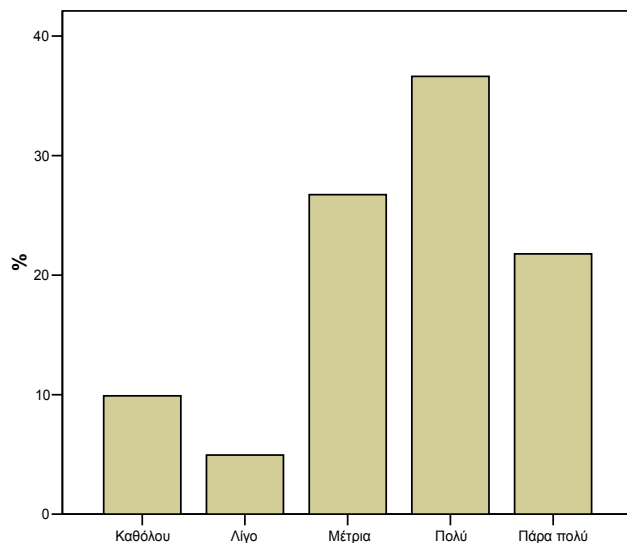
29. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του εργαστηρίου για το έτος του;

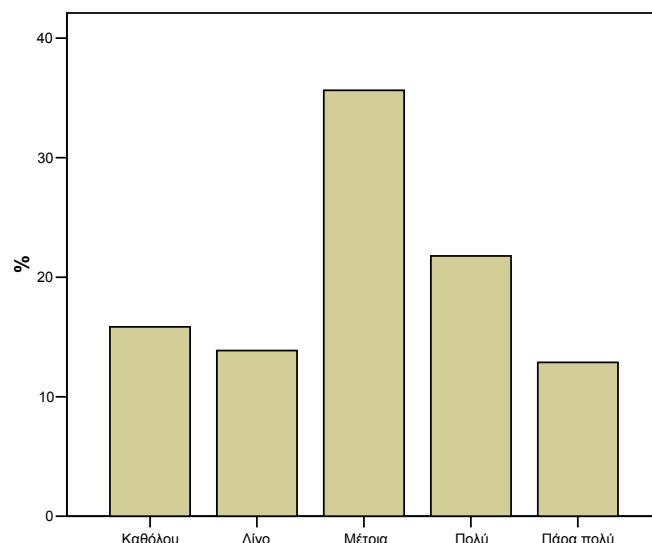
30. Είναι επαρκείς οι σημειώσεις ως προς τις εργαστηριακές ασκήσεις;

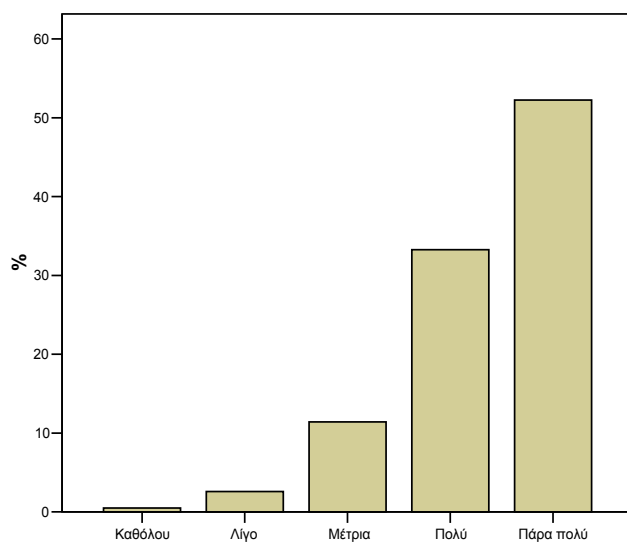
31.Εξηγούνται καλά οι βασικές αρχές των πειραμάτων / ασκήσεων;

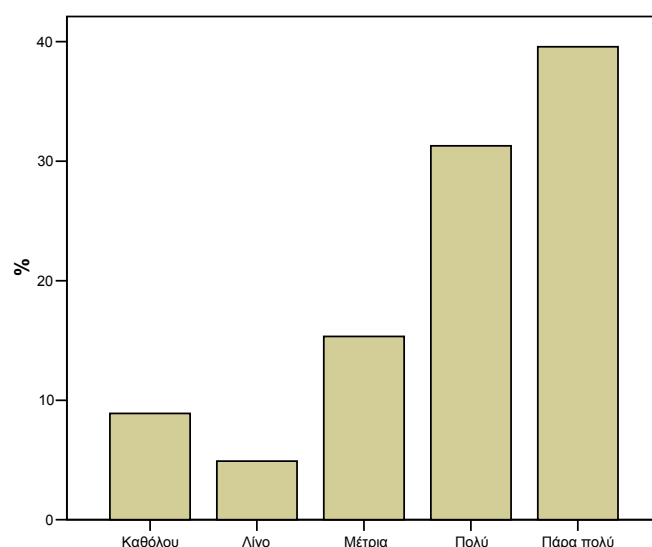
32.Είναι επαρκής ο εξοπλισμός του εργαστηρίου;

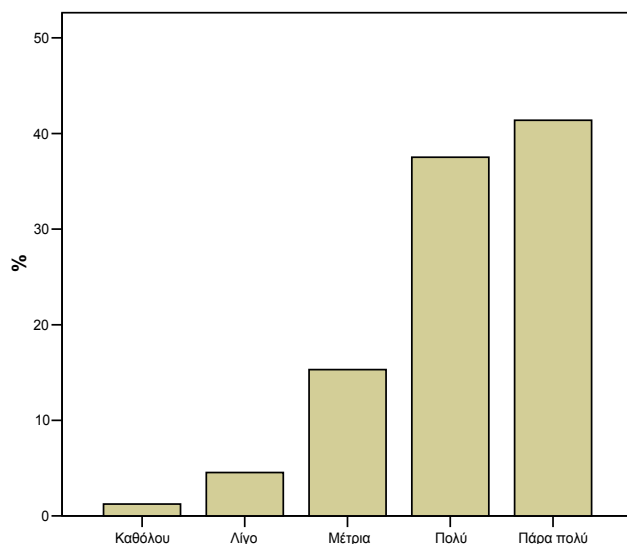
33. Φοιτητές: Παρακολουθώ τακτικά τις διαλέξεις;

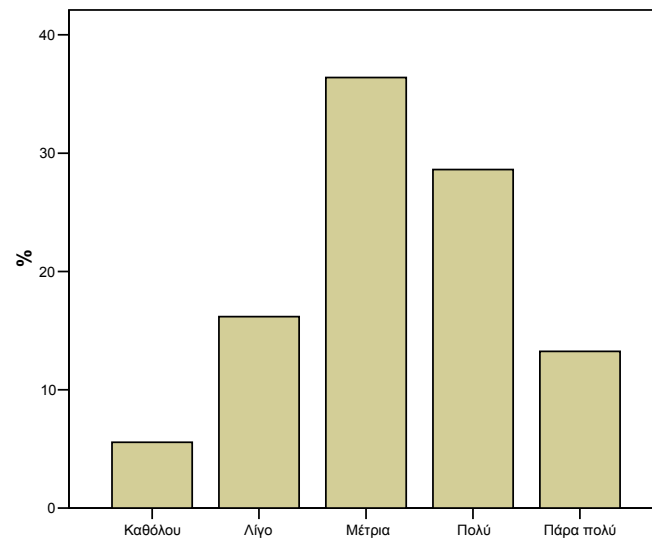
34. Φοιτητές: Παρακολουθώ τακτικά τα εργαστήρια;

35.Φοιτητές:Ανταποκρίνομαι συστηματικά στις γραπτές εργασίες / ασκήσεις

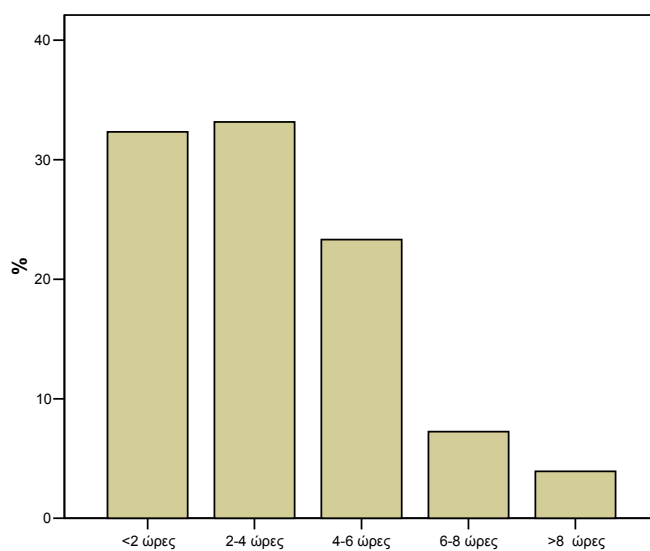

36.Φοιτητές: Μελετώ συστηματικά την ύλη.

37.Φοιτητές: Αφιερώνω εβδομαδιαία για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος:

(4)

ΠΙΝ.: ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ (2012-2013)

α/α	ΜΑΘΗΜΑ	Χαρακτηρισμός Μαθήματος (*)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Ποσοστό Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις %
1.	Εισαγωγή στην Προϊστορία	Υ	276	28	10%
2.	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία	Υ	411	188	46%
3.	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Ιστορία	Υ	451	170	38%
4.	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία	Υ	420	161	38%
5.	Μεσαιωνική Ιστορία Ι	Υ	454	206	45%
6.	Αρχαία ελληνική γλώσσα Ι	Υ	538	172	32%
7.	Λατινική γλώσσα και γραμματεία Ι	Υ	526	183	35%
8.	Ιστορία Νεοελληνικής Παιδείας: Λογοτεχνία και γλωσσικό ζήτημα	ΥΕ	130	48	37%
9.	Πληροφορική Ι	Υ (Χ.Δ.Μ.)	334	113	34%
10.	Αγγλικά Ι	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	162	69	43%
11.	Γαλλικά Ι	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	131	67	51%
12.	Γερμανικά Ι	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	80	53	66%
13.	Μεσαιωνική Ιστορία ΙΙ	Υ	420	142	34%
14.	Εισαγωγή στην Ιστορία του Νέου Ελληνισμού	Υ	493	141	29%
15.	Ιστορία του Λατινοκρατούμενου ελληνικού χώρου (13 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)	Υ	415	122	29%
16.	Εισαγωγή στη νεότερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή Ιστορία	Υ	559	129	23%
17.	Αρχαία ελληνική γλώσσα ΙΙ	Υ	337	114	34%
18.	Νέα ελληνική γλώσσα και Λογοτεχνία Ι	Υ	475	159	33%
19.	Ιστορία του Πολιτικού: Φέουδα και πολιτική. Προσωπογραφία μιας κοινωνικής ομάδας: οι «φεουδάρχες» της Κέρκυρας κατά τον 19 ^ο αιώνα	Σ	29	29	100%
20.	Νεοελληνική Ποίηση	ΥΕ	184	141	77%
21.	Μεθοδολογία πανεπιστημιακής εργασίας	ΥΕ	49	7	14%
22.	Πληροφορική ΙΙ	Υ (Χ.Δ.Μ.)	234	60	26%
23.	Αγγλικά ΙΙ	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	161	70	43%
24.	Γαλλικά ΙΙ	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	124	93	75%
25.	Γερμανικά ΙΙ	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	75	43	57%
26.	Εισαγωγή στη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	Υ	497	130	26%

27.	Ιστορία της Τέχνης: Από την Αναγέννηση ως τον 20 ^ο αιώνα	Υ	390	153	39%
28.	Λατινική γλώσσα και γραμματεία II	Υ	435	117	27%
29.	Νέα Ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία II	Υ	396	134	34%
30.	Πολιτική Φιλοσοφία	ΥΕ	207	140	68%
31.	Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία	ΥΕ	45	26	58%
32.	Ιστορία της Εκπαίδευσης	ΥΕ	85	12	14%
33.	Πληροφορική – Ποσοτικές Μέθοδοι	ΥΕ	24	6	25%
34.	Ιστορία Νεοελληνικής Παιδείας: Λογοτεχνία και γλωσσικό ζήτημα	ΥΕ	130	45	35%
35.	Αγγλικά III	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	89	84	94%
36.	Γαλλικά III	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	9	5	56%
37.	Γερμανικά III	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	24	14	58%
38.	Αρχαία Ιστορία: Κλασική Ελλάδα	Υ	385	144	37%
39.	Ιστορία Βυζαντινής Παιδείας	Υ	402	147	37%
40.	Οθωμανικό κράτος: Θεσμοί και κοινωνία	Υ	440	196	45%
41.	Εισαγωγή στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	Υ	496	150	30%
42.	Αρχαία Ελληνική Γλώσσα II	Υ	337	114	34%
43.	Λατινική Γραμματεία I	ΥΕ	107	51	48%
44.	Κοινωνική Ανθρωπολογία και Ιστορία	Σ	25	15	60%
45.	Μελέτες Ευρωπαϊκής Τέχνης (1800-1950)	ΥΕ	83	24	29%
46.	Η τέχνη του Προϊστορικού Αιγαίου	Σ	25	22	88%
47.	Αγγλικά IV	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	99	86	87%
48.	Γαλλικά IV	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	11	4	36%
49.	Γερμανικά IV	Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	17	13	76%
50.	Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης	Υ	306	78	25%
51.	Ναυτιλιακή Ιστορία	Υ	416	108	26%
52.	Κλασική Αρχαιολογία	Υ	235	10	4%
53.	Νεοελληνική Τέχνη	Υ	207	161	78%
54.	Θέματα Παγκόσμιας Ιστορίας: η Αμερικανική Ήπειρος από το 1776 έως σήμερα	Υ	38	16	42%
55.	Ιστορία του Ελληνιστικού Κόσμου	Υ	37	8	22%
56.	Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	ΥΕ	47	24	51%

57.	Φίλιππος Β΄ και Μέγας Αλέξανδρος: Η Πορεία προς την Ανατολή	ΥΕ	123	112	91%
58.	Σεμινάριο Πρακτικής Φιλοσοφίας: Θεωρίες της Δημοκρατίας	Σ	30	30	100%
59.	Ο πρώτο βυζαντινός ουμανισμός και η παλαιολόγεια αναγέννηση	ΥΕ	146	118	81%
60.	Μεσαιωνική Ιστορία: Κοινωνική και Οικονομική ζωή	ΥΕ	78	43	55%
61.	Ειδικά θέματα της Ευρωπαϊκής Ιστορίας II	ΥΕ	25	8	32%
62.	Όψεις της καθημερινότητας στην Οθωμανική αυτοκρατορία	Σ	24	18	75%
63.	Καινοτομία και επιχειρηματικότητα	ΕΕ (χωρίς Δ.Μ.)	0	0	0
64.	Ιστορία του Βυζαντίου: η Εποχή των Μακεδόνων	Υ	381	137	36%
65.	Ρωμαϊκή Ιστορία: Αυτοκρατορικοί χρόνοι	Υ	403	161	40%
66.	Οικονομική Ιστορία: Από το Μεσαίωνα στη βιομηχανική Επανάσταση	Υ	391	111	28%
67.	Οι δύο Αμερικές: Η.Π.Α. και Λατινική Αμερική σε μια συγκριτική θεώρηση	ΥΕ	146	118	81%
68.	Λατινική Γραμματεία II	ΥΕ	93	52	56%
69.	Εκκλησία και κοινωνία στην παλαιολόγεια περίοδο	ΥΕ	140	78	56%
70.	Ειδικά θέματα Ιστορίας της φιλοσοφίας: Θεωρίες δικαιοσύνης	Σ	29	19	66%
71.	Αρχαία ελληνική γλώσσα III	Σ	26	18	69%
72.	Ιστορία της Τέχνης: Η Τέχνη του 19ου αιώνα	Σ	23	14	61%
73.	Αρχαιολογία και Ιστορία του τοπίου	Σ	23	14	61%
74.	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία, 1650-1800	ΥΕ	41	8	20%
75.	Οικονομική Ιστορία: Από τη Βιομηχανική στην Τεχνολογική Επανάσταση	Υ	333	83	25%
76.	Ιστορική Δημογραφία I	Υ	301	71	24%
77.	Παιδαγωγικά I	Υ	314	99	32%
78.	Βυζαντινή Σφραγιδογραφία	Σ	16	11	69%
79.	Κοινωνικά κινήματα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής	Σ	30	25	83%
80.	Κοινωνική Θεωρία και Ιστορία	Σ	38	27	71%

81.	Αρχαία Ελληνική γλώσσα IV	ΥΕ	46	21	46%
82.	Πολιτική, κοινωνία και οικονομία στην Οθωμανική αυτοκρατορία του 19 ^{ου} αιώνα	ΥΕ	86	42	49%
83.	Διδακτική: Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας	Υ	332	91	27%
84.	Φιλοσοφία της Ιστορίας	Υ	319	93	29%
85.	Ιθαγενείς και Ιθαγενισμοί στη Λατινική Αμερική	Σ	32	20	63%
86.	Κοινωνική Ιστορία	Σ	36	30	83%
87.	Παιδαγωγικά II. Αξιοποίηση των οπτικοακουστικών μέσων και των νέων τεχνολογιών στη διδακτική πράξη	Σ	26	16	62%
88.	Ιστορική Δημογραφία II	Σ	23	16	70%

(*)

Υ	Υποχρεωτικό
ΥΕ	Υποχρεωτικό Επιλογής
Σ	Σεμινάριο
ΕΕ (χωρίς Δ.Μ.)	Ελεύθερης Επιλογής Χωρίς Διδακτικές Μονάδες
Υ ΞΓ (Χ.Δ.Μ.)	Υποχρεωτική Ξένη Γλώσσα Χωρίς Διδακτικές Μονάδες
Υ (Χ.Δ.Μ.)	Υποχρεωτικό Χωρίς Διδακτικές Μονάδες

(5)

ΠΙΝ.: ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ (2012-2013)

α/α	ΜΑΘΗΜΑ	Εγγεγραμ- μένοι φοιτητές	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις		Αριθμός φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση		Ποσοστό φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναλη- πτική εξέταση %	
			ΚΑΝΟΝΙΚΗ	ΕΠΑΝ/ΚΗ	ΚΑΝΟΝΙΚΗ	ΕΠΑΝ/ΚΗ	ΚΑΝΟΝΙΚΗ	ΕΠΑΝ/ΚΗ
1	Εισαγωγή στην Προϊστορία	276	9	19	5	14	56%	74%
2	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία	411	139	49	70	24	50%	49%
3	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Ιστορία	451	112	58	44	17	39%	29%
4	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία	420	111	50	50	28	45%	56%
5	Μεσαιωνική Ιστορία Ι	454	155	51	83	34	54%	67%
6	Αρχαία ελληνική γλώσσα Ι	538	114	58	35	21	31%	36%
7	Λατινική γλώσσα και γραμματεία Ι	526	105	78	30	12	29%	15%
8	Ιστορία Νεοελληνικής Παιδείας: Λογοτεχνία και γλωσσικό ζήτημα	130	41	7	31	3	76%	43%
9	Πληροφορική Ι	334	93	20	88	19	95%	95%
10	Αγγλικά Ι	162	41	28	11	8	27%	29%
11	Γαλλικά Ι	131	51	16	38	12	75%	75%
12	Γερμανικά Ι	80	37	16	21	16	57%	100%
13	Μεσαιωνική Ιστορία ΙΙ	420	134	8	128	4	96%	50%
14	Εισαγωγή στην Ιστορία του Νέου Ελληνισμού	493	92	49	39	33	42%	67%
15	Ιστορία του Λατινοκρατούμενου ελληνικού χώρου (13 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)	415	114	8	114	8	100%	100%
16	Εισαγωγή στη νεότερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή Ιστορία	559	72	57	29	33	40%	58%
17	Αρχαία ελληνική γλώσσα ΙΙ	337	71	43	42	18	59%	42%
18	Νέα ελληνική γλώσσα και Λογοτεχνία Ι	475	105	54	70	27	67%	50%
19	Ιστορία του Πολιτικού: Φέουδα και πολιτική. Προσωπογραφία μιας κοινωνικής ομάδας: οι «φεουδάρχες» της Κέρκυρας κατά τον 19 ^ο αιώνα	29	19	10	19	10	100%	100%
20	Νεοελληνική Ποίηση	184	108	33	72	25	67%	76%

21	Μεθοδολογία πανεπιστημιακής εργασίας	49	4	3	2	3	50%	100%
22	Πληροφορική II	234	30	30	20	20	67%	67%
23	Αγγλικά II	161	47	23	19	7	40%	30%
24	Γαλλικά II	124	61	32	29	19	48%	59%
25	Γερμανικά II	75	25	18	25	18	100%	100%
26	Εισαγωγή στη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	497	86	44	45	17	52%	39%
27	Ιστορία της Τέχνης: Από την Αναγέννηση ως τον 20 ^ο αιώνα	390	104	49	46	13	44%	27%
28	Λατινική γλώσσα και γραμματεία II	435	69	48	15	11	22%	23%
29	Νέα Ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία II	396	93	41	47	38	51%	93%
30	Πολιτική Φιλοσοφία	207	109	31	72	24	66%	77%
31	Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία	45	24	2	18	2	75%	100%
32	Ιστορία της Εκπαίδευσης	85	7	5	7	1	100%	20%
33	Πληροφορική – Ποσοτικές Μέθοδοι	24	6	0	4	0	67%	
34	Ιστορία Νεοελληνικής Παιδείας: Λογοτεχνία και γλωσσικό ζήτημα	130	41	4	31	4	76%	100%
35	Αγγλικά III	89	65	19	40	7	62%	37%
36	Γαλλικά III	9	5	0	5	0	100%	
37	Γερμανικά III	24	12	2	12	2	100%	100%
38	Αρχαία Ιστορία: Κλασική Ελλάδα	385	97	47	35	16	36%	34%
39	Ιστορία Βυζαντινής Παιδείας	402	119	28	62	12	52%	43%
40	Οθωμανικό κράτος: Θεσμοί και κοινωνία	440	124	72	54	22	44%	31%
41	Εισαγωγή στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	496	94	56	48	39	51%	70%
42	Αρχαία Ελληνική Γλώσσα II	337	71	43	42	18	59%	42%
43	Λατινική Γραμματεία I	107	44	7	24	4	55%	57%
44	Κοινωνική Ανθρωπολογία και Ιστορία	25	11	4	9	1	82%	25%

45	Μελέτες Ευρωπαϊκής Τέχνης (1800-1950)	83	14	10	9	6	64%	60%
46	Η τέχνη του Προϊστορικού Αιγαίου	25	17	5	17	5	100%	100%
47	Αγγλικά IV	99	50	36	24	5	48%	14%
48	Γαλλικά IV	11	4	0	4	0	100%	
49	Γερμανικά IV	17	8	5	8	5	100%	100%
50	Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης	306	67	11	62	4	93%	36%
51	Ναυτιλιακή Ιστορία	416	75	33	54	4	72%	12%
52	Κλασική Αρχαιολογία	235	9	1	8	1	89%	100%
53	Νεοελληνική Τέχνη	207	106	55	62	23	58%	42%
54	Θέματα Παγκόσμιας Ιστορίας: η Αμερικανική Ήπειρος από το 1776 έως σήμερα	38	11	5	10	3	91%	60%
55	Ιστορία του Ελληνιστικού Κόσμου	37	4	4	-	-		
56	Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	47	20	4	12	3	60%	75%
57	Φίλιππος Β΄ και Μέγας Αλέξανδρος: Η Πορεία προς την Ανατολή	123	82	30	46	16	56%	53%
58	Σεμινάριο Πρακτικής Φιλοσοφίας: Θεωρίες της Δημοκρατίας	30	26	4	26	-	100%	
59	Ο πρώτο βυζαντινός ουμανισμός και η παλαιολόγεια αναγέννηση	146	106	12	58	11	55%	92%
60	Μεσαιωνική Ιστορία: Κοινωνική και Οικονομική ζωή	78	36	7	36	7	100%	100%
61	Ειδικά θέματα της Ευρωπαϊκής Ιστορίας II	25	7	1	6	0	86%	0%
62	Όψεις της καθημερινότητας στην Οθωμανική αυτοκρατορία	24	17	1	17	1	100%	100%
63	Καινοτομία και επιχειρηματικότητα	0	0	0	0	0		
64	Ιστορία του Βυζαντίου: η Εποχή των Μακεδόνων	381	73	64	16	26	22%	41%
65	Ρωμαϊκή Ιστορία: Αυτοκρατορικοί χρόνοι	403	104	57	44	23	42%	40%

66	Οικονομική Ιστορία: Από το Μεσαίωνα στη βιομηχανική Επανάσταση	391	73	38	51	15	70%	39%
67	Οι δύο Αμερικές: Η.Π.Α. και Λατινική Αμερική σε μια συγκριτική θεώρηση	146	91	27	63	13	69%	48%
68	Λατινική Γραμματεία II	93	41	11	33	8	80%	73%
69	Εκκλησία και κοινωνία στην παλαιολόγεια περίοδο	140	60	18	38	7	63%	39%
70	Ειδικά θέματα Ιστορίας της φιλοσοφίας: Θεωρίες δικαιοσύνης	29	18	1	18	1	100%	100%
71	Αρχαία ελληνική γλώσσα III	26	18	0	18	0	100%	
72	Ιστορία της Τέχνης: Η Τέχνη του 19ου αιώνα	23	8	6	8	5	100%	83%
73	Αρχαιολογία και Ιστορία του τοπίου	23	11	3	11	1	100%	33%
74	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία, 1650-1800	41	4	4	2	3	50%	75%
75	Οικονομική Ιστορία: Από τη Βιομηχανική στην Τεχνολογική Επανάσταση	333	45	38	29	14	64%	37%
76	Ιστορική Δημογραφία I	301	65	6	64	5	98%	83%
77	Παιδαγωγικά I	314	62	37	37	32	60%	86%
78	Βυζαντινή Σφραγιδογραφία	16	11	0	11	0	100%	
79	Κοινωνικά κινήματα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής	30	24	1	23	1	96%	100%
80	Κοινωνική Θεωρία και Ιστορία	38	23	4	23	4	100%	100%
81	Αρχαία Ελληνική γλώσσα IV	46	20	1	20	1	100%	100%
82	Πολιτική, κοινωνία και οικονομία στην Οθωμανική αυτοκρατορία του 19ου αιώνα	86	31	11	18	8	58%	73%
83	Διδακτική: Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας	332	59	32	35	27	59%	84%
84	Φιλοσοφία της Ιστορίας	319	72	21	59	14	82%	67%

85	Ιθαγενείς και Ιθαγενισμοί στη Λατινική Αμερική	32	16	4	16	3	100%	75%
86	Κοινωνική Ιστορία	36	27	3	27	3	100%	100%
87	Παιδαγωγικά II. Αξιοποίηση των οπτικοακουστικών μέσων και των νέων τεχνολογιών στη διδακτική πράξη	26	16	0	16	0	100%	
88	Ιστορική Δημογραφία II	23	16	0	16	0	100%	

(6)
ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΤΙΣ

		2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2009-2008	2008-2007
Καθηγητές	Σύνολο	6	6	8	6	6	5
	Από εξέλιξη*	-	-	3	-	1	-
	Νέες προσλήψεις*	-	-	-	-	-	-
	Συνταξιοδοτήσεις*	2	-	2	-	-	-
	Παραιτήσεις*	-	-	-	1	-	-
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	2	1	1	4	4	5
	Από εξέλιξη*	1	-	-	-	-	-
	Νέες προσλήψεις*	-	-	-	-	-	-
	Συνταξιοδοτήσεις*	-	-	-	-	-	-
	Παραιτήσεις*	-	-	-	-	-	-
***Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	9	9	11	10	9	8
	Από εξέλιξη*	1	-	1	1	1	2
	Νέες προσλήψεις*	-	-	-	-	-	1
	Συνταξιοδοτήσεις*	-	1	-	-	-	-
	Παραιτήσεις*	-	1	-	-	-	-
****Λέκτορες	Σύνολο	3	4	3	5	6	7
	Νέες προσλήψεις*	-	1	-	-	-	2
	Συνταξιοδοτήσεις*	-	-	-	-	-	-
	Παραιτήσεις*	-	-	-	-	-	-
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο	2	2	2	2	2	2
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	4	4	15	17	28	12
Τεχνικό προσωπικό εργα- στηρίων	Σύνολο	1	2	2	2	2	2
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	4	4	5	5	6	6

* Αναφέρεται στο τελευταίο έτος

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις)

*** Το ακαδ. έτος 2010-2011 (Μάιος 2011) απεβίωσε ένα μέλος ΔΕΠ στη βαθμίδα του Επικούρου Καθηγητή

**** Το ακαδ. έτος 2009-2010 (Οκτώβριος 2009) λήξη θητείας ενός μέλους ΔΕΠ στη βαθμίδα του Λέκτορα

(7)

Ι. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (2004/2005 - 2012-2013)
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΩΝ

A/A	Ονοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Ημερομηνία	Τίτλος Διάλεξης
1	Αγλαία Κάσδαγλη	Επίκουρη Καθηγήτρια / Πανεπιστήμιο Κρήτης / Φιλοσοφική Σχολή	30.11.2004	«Προικοσύμφωνα των νεώτερων χρόνων από τον ελληνικό χώρο. Μία άσκηση συγκριτικής ιστορίας»
2	Suraiya Faroqui	Καθηγήτρια / Πανεπιστήμιο Μονάχου	08.12.2004	«Παρουσιάζοντας τη δύναμη, τη δόξα και την ευσέβεια του σουλτάνου; Μία συγκρητική θεώρηση»
3	Ρίκα Μπενβένιστε	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια / Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	18.01.2005	«Σύγχρονες τάσεις στη μελέτη της θρησκευτικό-τητας στην ιστοριογραφία του Μεσαίωνα»
4	Αικατερίνη Κουμαριανού	Επίτιμη Καθηγήτρια / Πανεπιστήμιο Σορβόνης	15.03.2005	«Δίαυλοι επικοινωνίας στη Δυτική Ευρώπη τον 16 ^ο αι. και ο πόλεμος της Κύπρου»
5	Εμμανουήλ Κριαράς	Ομότιμος Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	28.03.2005	«Πως είδε Ψυχάρη και Δημοτικισμό σημαντικός μας λόγιος, ο Γεώργιος Θεοτοκάς»
6	Αλέξης Ηρακλείδης	Καθηγητής / Πάντειο Πανεπιστήμιο	12.04.2005	«Ελληνοτουρκικές διαφορές και Αιγείο»
7	Άγγελος Ματθαίου	Επιγραφική Εταιρεία	18.04.2015	«Εισαγωγικά περί των ελληνικών επιγραφών»
8	Αλέξης Πολίτης	Καθηγητής Πανεπιστήμιο Κρήτης / Φιλοσοφική Σχολή	09.05.2005	«Δεν έχω ήχο, δεν έχω υλικό. Αναζητώντας τα κλειδιά της ποιητικής του Διονύση Σαββόπουλου»
9	Αγγέλα Καστρινάκη	Επίκουρη Καθηγήτρια / Πανεπιστήμιο Κρήτης / Φιλοσοφική Σχολή	10.05.2010	«Γυρίστε στο Βοριά τη ρότα του καραβιού. Τα ξάρτια αντέχουν. Το θριμβευτικό «ταξίδι» της απελευθέρωσης και η πικρή «επιστροφή» 1943-1950»
10	Berit Eide Johnsen	Καθηγήτρια / Agder College / Νορβηγία	19.05.2005	«Νορβηγικοί Ναυτότοποι: Από τη Ναυτιλία στον τουρισμό»
11	Marietta Ortega	Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Tarapaca (Χιλή)	09.03.2006	«Ιθαγενείς πληθυσμοί στη σύγχρονη κοινωνία: Η περίπτωση των Ινδιάνων Αϊμάρα στη Χιλή»
12	Αργυρούλα Δουλγέρη-Ιντζεσίλογλου	Διευθύντρια ΙΓ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Βόλος)	18.05.2006	«Θεσσαλικές επιγραφές σε τοπικό αλφάβητο»
13	Chris Carey	Καθηγητής / University College-Πανεπιστήμιο Λονδίνου	22.05.2006	i) «Ο νόμος στην αρχαία τραγωδία» ii) «Κλασσικές και ανθρωπιστικές σπουδές στη Μ. Βρετανία»
14	Gonzal Lopez-Nadal	Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Βαλεαρίδων Νήσων	31.05.2006	«Privateering as a Mediterranean Maritime Enterprise during Modern Period»
15	Παρασκευάς Κονόρτας	Αναπληρωτής Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Αθηνών/Φιλοσοφική Σχολή	08.11.2006	«Ρωμιοί, Έλληνες ή Χριστιανοί; Ζητήματα συλλογικών συνειδήσεων την επαύριο της Άλωσης»
16	Στέλλα Πριοβόλου	Καθηγήτρια / Πανεπιστήμιο Αθηνών / Φιλοσοφική Σχολή	07.12.2006	«Dario Fo: Ένας σύγχρονος Goriardus Franca Rame: Μήδεια της αυτοσυνειδησίας»
17	Έφη Γαζή	Επίκουρη Καθηγήτρια / Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	17.01.2007	«Η ιστορία με λόγια και εικόνες: σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για την αφηγηματικότητα και την εξεικόνιση»

18	Ειρήνη Εκμεκτσόγλου	Επίκουρη Καθηγήτρια / Ιόνιο Πανεπιστήμιο/ Τμήμα Μουσικών Σπου- δών	21.03.2007	«Η μουσική και η θεραπευτική λει- τουργία της»
19	Orly Merlon	Καθηγήτρια / Πανεπι- στήμιο Bar Ilan, Ισραήλ	02.05.2007	«Italian Jewish entrepreneurial elite in Thessalonica at the turn of the 20th century»
20	Lewis R. Fischer	Καθηγητής / New Found- land University, Καναδάς	16.05.2007	«The Economics of Tramp Shipping, 1850-1914: An Examination of Com- parative Advantage in Maritime His- tory»
21	Peter Rhodes	Ομότιμος Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Durham	22.05.2007	«Ancient Athens: Democracy and Empire»
22	Meltem Toksoz	Καθηγήτρια / Πανεπι- στήμιο Bogazici, Τουρκία	24.05.2007	«An overview of 19th century Otto- man Historiography: Families, Cities and Regions»
23	Βασίλης Γούναρης	Καθηγητής / Αριστοτέ- λειο Πανεπιστήμιο Θεσ- σαλονίκης / Φιλοσοφική Σχολή	27.11.2007	«Πρότυπα βασιλεία και μεγάλες ιδέ- ες: ελληνικές όψεις των Βαλκανίων στα τέλη του 19 ^{ου} αιώνα»
24	David Starkey	Πανεπιστήμιο Hull	04.12.2007	«Tarred with Same Brush? Pirates, Buccaneers and Privateersmen, 1650-1815»
25	Μαρία Γεωργοπούλου	Γεννάδειος Βιβλιοθήκη	09.01.2008	«Κάστρα, παλάτια, εκκλησίες και σπίτια στη Μεσαιωνική Κρήτη. Λατί- νοι, Έλληνες και Εβραίοι στο Βενε- τσιάνικο Χάνδακα»
26	Ben Taggie – Richard Clement	Πανεπιστήμιο Μασσα- χουσέτης / Πανεπιστή- μιο Κάνσας	21.03.2008	«Discovery, new frontiers and expan- sion in the Luso-Hispanic World»
27	Geoffrey Jones	Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ	26.03.2008	«Why hasn't Global Capitalism made the whole world rich?»
28	Νίκος Ροτζώκος	Αριστοτέλειο Πανεπι- στήμιο Θεσσαλονίκης	01.04.2008	«Ζητήματα της Ελληνικής Επανά- στασης»
29	Gennady Matishov	Ρωσική Ακαδημία Επι- στημών Νοτίου Ρωσίας	03.04.2008	«Research in the Russian Academy of Sciences in Southern Russia»
30	Sebastian Schmidt- Hoffner	Αναπληρωτής Καθηγη- τής / Ινστιτούτο Αρχαίας Ιστορίας και Επιγραφι- κής / Πανεπιστήμιο Χαϊ- δελβέργης	20.05.2010	«The Emperor in the Late Roman World. A new model for the Gover- ment of the Later Roman Empire»
31	Δήμητρα Τσιτσικλή	Επίκουρη Καθηγήτρια/ Αριστοτέλειο Πανεπι- στήμιο Θεσσαλονί- κης/Φιλοσοφική Σχολή	12.03.2009	«Φιλιππικές Ιστορίες του Πομπήιου Τρόγου: για μια ρωμαιοκεντρική προσέγγιση της ρωμαϊκής ιστορίας»
32	Mirta Lobato	Πανεπιστήμιο Μπουένος Άιρες	17.03.2009	«Εργασία και ταυτότητες στην Αργε- ντινή κατά το δεύτερο μισό του 20 ^{ου} αιώνα»
33	Sisan Kuneralp		18.03.2009	«Έλληνες με ρεντικότα και φέσι: Έλ- ληνες υπήκοοι της υψηλής Πύλης στην υπηρεσία της οθωμανικής δι- πλωματίας»
34	Xisco Maturana	Πανεπιστήμιο Βαλεαρί- δων Νήσων	09.04.2009	«Ποτέ, πάντως, δεν θα γίνεις Κουβα- νός. Εξομολογήσεις ενός ερασιτέχνη»

35	Nevila Nika	Διευθύντρια Κρατικών Αρχείων της Αλβανίας	04.05.2009	i) «Παρουσίαση των αρχειακών συλλογών των Κρατικών Αρχείων Τιράνων» ii) «Αρχειακές συλλογές ελληνικού ενδιαφέροντος στα Κρατικά Αρχαία Τιράνων»
36	Francois Hartog	Ανωτάτη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών / École des Hautes Études en Sciences Sociales	07.05.2009	«Ιστορία, Μνήμη και κρίση των καιρών: Ο ρόλος του ιστορικού»
37	Jean Frederic Schaub	Ανωτάτη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών / École des Hautes Études en Sciences Sociales	07.05.2009	«Ιστορία της Ευρώπης και αποικιακή ιστορία: ιστοριογραφίες σε κινητικότητα»
38	Christophe Prochasson	Ανωτάτη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών / École des Hautes Études en Sciences Sociales	07.05.2009	«Ο βιογράφος και ο βιογραφούμενος: σαγήνη, διαμάχες και ουδετεροποίηση»
39	Παναγιώτα Τζιβάρα	Επίκουρη Καθηγήτρια / Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	13.05.2009	«Κερκυραϊκά μαθητάρια 16 ^{ος} – 18 ^{ος} αιώνας: Τυπολογία και ιδιαιτερότητες»
40	Σπυριδούλα Μπέλλα	Επίκουρη Καθηγήτρια Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο	14.05.2009	«Χρήση και επικοινωνιακή λειτουργία των δεικτικών στοιχείων της Ελληνικής»
41	Mike Edwards	Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Λονδίνου	18.05.2009	«Το παλίμψηστο του Αρχιμήδη και οι δύο νέοι λόγοι του Υπερείδη»
42	Κωνσταντίνος Αγγελόπουλος	Πανεπιστήμιο Paul Valéry –Montpellier III	19.05.2009	«Η εθνική ελληνική ταυτότητα μέσα από τον εικόνα του «Άλλου» στα σχολικά εγχειρίδια απ' το 1950 έως σήμερα»
43	Ιωάννης Βικέλας	Αρχιτέκτονας	26.05.2009	«Τάσεις της Αρχιτεκτονικής στον 21 ^ο αιώνα»
44	Θανάσης Σφήκας	Αναπληρωτής Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	27.05.2009	«Το Μάρσαλ και οι επιπτώσεις του στην Ελλάδα, 1945-1952»
45	Γεώργιος Δερτιλής	Ομότιμος Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Αθηνών	13.01.2010	«Σκέψεις για την ιστορία του ελληνικού κράτους»
46	Νίκος Μοσχονάς	Διευθυντής Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών/ΕΙΕ	14.04.2010	«Περιβάλλον και Βυζάντιο»
47	Chris Carey	Καθηγητής / University College-Πανεπιστήμιο Λονδίνου	26.04.2010	«Αναζητώντας τον Δράκοντα»
48	Mariano Plotkin	Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Tres de Febrero Μπουένος Άιρες	05.05.2010	«On psychoanalysis and its history: some reflections from the south»
49	Β. Πεσμαζόγλου	Επικ. Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	12.05.2010	«Ελλάδα, Ευρώπη και δημοσιονομική κρίση: το παρόν ως ιστορία»
50	Karin Arafat	Αναπληρωτής Καθηγητής / King College Λονδίνο	12.05.2010	«Από τον Ίφιτο στον ΙΦΙΤΟ: Πόλεμος και Ειρήνη στην περιγραφή της Ολυμπίας από τον Πausanias»
51	Ηλίας Αρναούτογλου	Ερευνητής / Ακαδημία Αθηνών	17.05.2010	«Θεμελιώδη πολιτικά δικαιώματα σύμφωνα με την Αθηναίων πολιτεία»
52	Διονύσης Δρόσος	Αναπληρωτής Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων / Φιλοσοφική Σχολή	18.05.2010	«Ο Hayek, οι αγορές και η δημοκρατία»

53	Ιωάννης Μουρέλος	Καθηγητής / Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης / Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας	26.10.2010	«Ο ιστορικός ερευνητής αντιμέτωπος με τη συνείδησή του»
54	Arnd Kerkhecker	Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Βέρνης	30.11.2010	«Don't mention the gods: Herodotus II 39-43»
55	Dr. Andreas Hensen	Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης / Ινστιτούτο Κλασσικής Αρχαιολογίας	06.12.2010	«The Roman Fort and Settlement of Heidelberg: New Results of an Archaeological Research Program»
56	Murat Çizakça	Καθηγητής Πανεπιστήμιο της Kuala Lumpur	15.03.2011	«Private Sector Capital Accumulation and its Impediments in the Ottoman Economy»
57	Mustafa Hamdi Sayar	Καθηγητής Πανεπιστήμιο Κωνσταντινούπολης	28.03.2011	«Forschungen in Süd-Ost Thrakien»
58	Dean Sakel	Αναπληρωτής Καθηγητής / Πανεπιστήμιο Βοσπόρου	05.04.2011	«Η βυζαντινή χρονογραφική παράδοση – «Έκθεση Χρονική»
59	Samuel Fleischacker	Καθηγητής Πανεπιστήμιο Illinois-Chicago	03.05.2011	«Ο Διαφωτισμός του Ι. Καντ»
60	Ανδρέας Μιχαλόπουλος	Επίκουρος Καθηγητής Τμήμα Φιλολογίας / Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	11.05.2012	«Αλληλογραφώντας στις Κυκλάδες: η ιστορία του Ακόντιου και της Κυδίπης στις Ηρωίδες του Οβιδίου (20-21)»
61	Dr. Sabine Rogge	Πανεπιστήμιο Münster (Institut für Interdisziplinäre Zypern-Studien)	09.05.2011	«The History of Ancient Cyprus reflected in some of its Monuments»
62	Σπύρος Κοντογιάννης	Ομότιμος Καθηγητής Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών	22.11.2011	«Τα χειρόγραφα των Μετεώρων»
63	Ιωάννης Μουρέλος	Καθηγητής Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας	29.11.2011	«Η ελληνοϊταλική κρίση του 1923. Το επεισόδιο Tellini-Κέρκυρας»
64	Ιωάννης Παπαφλωράτος	Δρ. Ιστορίας	29.11.2011	«Η ελληνοϊταλική κρίση του 1923. Το επεισόδιο Tellini-Κέρκυρας»
65	Ευάνθης Χατζηβασιλείου	Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας / Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	06.12.2011	«Ελληνικός Ευρωπαϊσμός. Πορεία προς την ωριμότητα, 1930-1959»
66	Κωνσταντίντα Μπότσιου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων / Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	17.01.2012	«Πολιτική ανασυγκρότηση στη μεταπολεμική Ελλάδα, 1949-1958»
67	Eka Tchikoidze	Επίκουρη Καθηγήτρια, Ili State University / Γεωργία	03.04.2012	«Οι Γεωργιανοί στο Βυζάντιο»

68	Dr. Mitia Frumin	Λέκτορας Lander Institute Jerusalem Academic Center	4.4.2012	«Timeo Danaos et dona ferentes. Why Russian privateer presented the Ottoman governor of Acre with prize ship?» (Φοβούμαι τους Δαναούς και δώρα φέροντας: γιατί ο Ρώσος καταδρομέας Λάμπρος Κατσώνης δώρισε ένα πλοίο στον Οθωμανό κυβερνήτη της Ακρας;)»
69	Σοφία Αδάμ	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης / Πάντειο Πανεπιστήμιο	17.05.2012	«Η απονομή της δικαιοσύνης στην αρχαία Αθήνα (5/4 ^{ος} αι. π.Χ.)»
70	Ελένη Βολονάκη	Λέκτορας Τμήμα Φιλολογίας Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	16.05.2012	«Η διαδικασία της Εισαγγελίας: όροι και προβλήματα»
71	Ιφιγένεια Γιανναδάκη	Υποψήφια Διδάκτωρ University College of London	16.05.2012	«Η Γραφή Παρανόμων»
72	Αριάδνη Γκάρτζιου	Καθηγήτρια Τμήμα Φιλολογίας / Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	16.05.2012	«Ασυλία και ικετεία στον Αισχύλο»
73	Σπυρίδων Τζούνακας	Επίκουρος Καθηγητής Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας / Πανεπιστήμιο Κύπρου	28.11.2012	«Ο Τίβουλλος για τη γένεση και εξέλιξη της ρωμαϊκής σάτιρας»
74	Άννα Pouradier Duteil-Λοϊζίδου	Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου	16.03.2013	«Η Κύπρος το 1821: Μαρτυρίες και αρχειακή έρευνα»
75	Danielle Wolff	UCLA Film School	16.10.2013	«Finding the Story in History: The Case of <i>Danielle Casanova</i> »
76	Danielle Wolff	UCLA Film School	17.10.2013	workshop
77	Σπυρίδων Τζούνακας	Επίκουρος Καθηγητής Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας / Πανεπιστημίου Κύπρου	12.11.2013	« <i>Posse etiam sub malis principibus magnos viros esse</i> : Το παράδειγμα του Αγρίκόλα στον Τάκιτο»
78	Σοφία Παπαϊωάννου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ	26.11.2013	«Η Παρουσία του Υπερφυσικού στις Απαρχές της Ρώμης»
79	Viktoria Semsey	Károli University / Πανεπιστήμιο Βουδαπέστης	04.11.2013	«The Iberism and the Danube Confederation Ideas in the Contemporary Europe»
80	Φώτης Βασιλείου	Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	11.12.2013	«Αναζητώντας τον πατέρα στην Ύστερη Αρχαιότητα»

II. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΕΚΤΟΡΩΝ ΤΟΥ ΤΙΣ

1	Ηλίας Σβέρκος	Λέκτορας / ΤΙΣ	02.11.2004	«Ονόματα ως δείγματα της ιστορικής συνείδησης των Ελλήνων κατά την αυτοκρατορική εποχή (1 ^{ος} -3 ^{ος} αι.)»
2	Ευγενία Βικέλα	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια / ΤΙΣ	06. 12.2006	«Οι χθόνιοι θεοί του Ιλισού, Παγκράτης και Ηρακλής Παγκράτης»

III. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΕΚΤΟΡΩΝ ΤΙΣ ΕΚΤΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ (ΟΠΟΥ ΤΟ ΙΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΟ ΙΟΝΙΟ)

1	Ηλίας Σβέρκος	Λέκτορας	08.12.2006	«Ταξίδια στην Αρχαιότητα: Με αφετηρία και προορισμό το Ιόνιο»
2	Θεοδόσης Πυλαρινός	Αναπληρωτής Καθηγητής	20.01.2007	«Αντώνιος Μάτσης: Άγνωστες πληροφορίες για τη ζωή και την οικογένειά του»
3	Αλέξιος Μάλλιαρης	Λέκτορας	23.04.2007	«Η πόλη των Πατρών στο μεταίχμιο του 17 ^{ου} και του 18 ^{ου} αιώνα: Πόλη μεθόριος μεταξύ του βενετικού και οθωμανικού κόσμου»
4	Τζελίνα Χαρλαύτη Κατερίνα Παπακωνσταντίου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Λέκτορας (υπό διορισμό)	01.06.2007	«Η Πρέβεζα και η Ιόνιος Ναυτιλία τον 18 ^ο αιώνα»

Από το Ακαδημαϊκό έτος 2004/2005 έως και το Ακαδημαϊκό έτος 2012/2013 πραγματοποιήθηκαν 86 συνολικά διαλέξεις στο ΤΙΣ. Δύο έγιναν από Καθηγητές του ΤΙΣ (βλ. εδώ, Πίν. II), μία από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου (βλ. εδώ, πίν. I, αρ. 18) ενώ οι λοιπές 83 από Καθηγητές ή Ερευνητές άλλων Πανεπιστημίων ή Ερευνητικών Κέντρων της Ελλάδας και του εξωτερικού (βλ. εδώ, πίν. I). Ειδικότερα, 34 πραγματοποιήθηκαν από Καθηγητές ή Ερευνητές Ελληνικών Πανεπιστημίων ή Ερευνητικών Κέντρων ενώ 49 από Ερευνητές ξένων Ιδρυμάτων (βλ. εδώ, πίν. I). Επιπλέον τέσσερις Καθηγητές του ΤΙΣ συμμετείχαν σε διαλέξεις που το ΤΙΣ οργάνωσε εκτός Κέρκυρας (βλ. εδώ, πίν. III).

(8)

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ ΤΙΣ

1. **Αλεβυζάκης Νικόλαος**, *Αλιεία, αλιεύματα και αλιείς στον ελληνικό χώρο, 19^{ος} – 20^{ος} αιώνας* [Τ.Ε. Λαΐου Σοφία, Δημητρόπουλος Δ., Χαρλαύτη Α.Χ.]
2. **Αλμπανούδη Φωτεινή**, *Κοινωνική Ιστορία του ελληνικού Διαφωτισμού, 1750 - 1832* [Τ.Ε. Πιζάνιας Πέτρος, Νικολαΐδης Θ., Κόκκωνας Ι.]
3. **Αμάραντος Σωτήριος**, *Το ριζικό φανταστικό και η κριτική ικανότητα ως προϋποθέσεις της έννοιας του πολιτικού στους Immanuel Kant και Κορνήλιο Καστοριάδη* [Τ.Ε. Βάκη Φωτεινή Λαζαράτος Ι., Κοντογιώργης Γ.]
4. **Αναγνώστου Άννα**, *Οι Ιταλοί της Ρόδου: Μετακινήσεις πληθυσμών στην Μεσόγειο τον 20ο αιώνα* [Τ.Ε. Νικολαΐδης Θεοδόσιος, Καραπιδάκης Ν., Βεντούρα Δ.]
5. **Ανδρέου Φώτιος**, *Υπόθεση Πόλυ. Το αινιγματικό πρόσωπο της Κυπριακής Ιστορίας μέσα από αρχαιακό υλικό* [Τ.Ε. Ψαλλίδας Γρηγόριος, Χατζηβασιλείου Ε., Ανωγιάτης-Pelé Δ.]
6. **Αρβανιτίδης Χρήστος**, *Διαφήμιση. Οι κοινωνικοπολιτικοοικονομικές παράμετροι αυτής στην Ελλάδα του μεσοπολέμου* [Τ.Ε. Ψαλλίδας Γρηγόριος, Πρόντζας Ε., Ανωγιάτης-Pelé Δ.]
7. **Αρχοντάκη Αικατερίνη**, *Τελετουργικά κύπελλα από το ιερό της Σύμης Βιάννου: οργάνωση παραγωγής, πρακτικές λατρείας, ιδεολογικοί και κοινωνικοί συμβολισμοί* [Τ.Ε. Σμπόνιας Κωνσταντίνος Βικέλα Ε., Πλάτων Ε.]
8. **Αρχοντός Ιωακείμ Δημήτριος**, *Η ανάπτυξη της κοινωνίας των Ψαρών από τα τέλη του 18ου αιώνα έως την καταστροφή του νησιού (1824)* [Τ.Ε. Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Χαρλαύτη Α.Χ., Ροτζώκος Ν.]
9. **Ασβεστά Αλίκη**, *Οι αποστολές του Louis Francois Sebastien Fauvel στην Ελλάδα* [Τ.Ε. Αγγελομάτη Ελένη, Ανωγιάτης-Pelé Δ., Αντωνόπουλος Η.]
10. **Αυγερινού Γουλιέλμα-Κυριακή**, *Κερκυραϊκή νομισματοκοπία. Κυκλοφορία κερκυραϊκών νομισμάτων και αντίστοιχες νομισματικές μαρτυρίες άλλων πόλεων στο νησί από τον 6ο αι. π.Χ. έως τον 3ο αι. μ.Χ.* [Τ.Ε. Βικέλα Ευγενία, Σβέρκος Η., Ψωμά Σελ.]
11. **Βαμβούρη Χριστίνα**, *Πρόσφυγες του ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου στην Ανατολική Ευρώπη 1949-1982: η στάση των ελληνικών μετεμφυλιακών κυβερνήσεων απέναντι στο αίτημα επαναπατρισμού των Ελλήνων πολιτικών προσφύγων* [Τ.Ε. Ψαλλίδας Γρηγόριος, Αγγελομάτη Ε., Μαλιγκούδης Φ.]
12. **Βασιλάκη Αικατερίνη**, *Σιτοδεία και σιτάρκεια στην Κέρκυρα. Η λειτουργία της δημόσιας σιταποθήκης κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας* [Τ.Ε. Ντόκος Κωνσταντίνος, Καραπιδάκης Ν., Ανωγιάτης-Pelé Δ.]
13. **Βασιλείου Αναστάσιος**, *Veterani et milites από το Ανατολικό Τμήμα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Συμβολή στη μελέτη της στρατιωτικής, πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής τους δράσης κατά την Αυτοκρατορική Εποχή* [Τ.Ε. Σβέρκος Ηλίας, Χανιώτης Άγγ., Νίγδελος Π.]
14. **Βασιλόπουλος Ευθύμιος**, *Η λατρεία του Αγίου Γερασίμου στην Κεφαλονιά (17ος-19ος αιώνας)* [Τ.Ε. Νικολαΐδης Θεοδόσιος, Καραπιδάκης Ν., Γαγανάκης Κ.]
15. **Βλάχος Ξενοφώντας**, *Η ελίτ της Κέρκυρας 1864-1912* [Τ.Ε. Πιζάνιας Πέτρος, Καραπιδάκης Ν., Κονόρτας Π.]
16. **Βόγκλη Μαρίνα**, *Πτυχές της κοινωνικής και οικονομικής ζωής στο Αιγαίο από την ύστερη Αρχαιότητα μέχρι και τους ύστερους Βυζαντινούς Χρόνους: Η περίπτωση της Θηρασίας* [Τ.Ε. Σμπόνιας Κωνσταντίνος, Πετρίδης Πλ., Ζουμπάκη Σ.]
17. **Βουσολίνου Ελένη**, *Η βιομηχανική ανάπτυξη της Κέρκυρας στα τέλη του 19ου αιώνα: Η περίπτωση του εργοστασίου Γραφικών Τεχνών Ασπιώτη-Έλκα* [Τ.Ε. Ψαλλίδας Γρηγόριος, Πρόντζας Ε., Σπυριδωνάκης Β.]
18. **Γαούτσης Σπυρίδων**, *Η πρωτοβάθμια εκκλησιαστική εκπαίδευση στην Κέρκυρα μέσα από τις αρχειακές πηγές των Μοναστικών Ταγμάτων της Καθολικής Εκκλησίας (1850 - 1950)* [Τ.Ε. Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Νικολαΐδης Θ., Πυλαρινός Θ.]

19. **Γαστεράτος Γεώργιος**, *Ο μητροπολίτης Κερκύρας Αρσένιος* [Τ.Ε. Τσουγκαράκης Δημήτριος, Γιαρένης Η., Μεργιαλή Σ.]
20. **Γκούνης Σπυρίδων**, *Desertum et mare. Depictions of monsters and monstrous races in medieval world maps* [Τ.Ε. Καραπιδάκης Νικόλαος, Ανωγιάτης-Πελέ Δ., Τόλιας Γ.]
21. **Δελαγραμμάτικας Νικόλαος**, *Η γερμανική κατοχή της Καρπάθου, η απελευθέρωση και η ενσωμάτωσή της στο ελληνικό κράτος: 1943-1947* [Τ.Ε. Ψαλλίδας Γρηγόριος, Χαρλαύτη Α.Χ., Φλάισερ Χ.]
22. **Δουκάκης Χαράλαμπος**, *Αγροτικός κόσμος και χωριό στο πρώιμο Βυζάντιο μέσα από τα αγιολογικά κείμενα των αιώνων 4ο-7ο* [Τ.Ε. Τσουγκαράκης Δημήτριος, Ανωγιάτης-Πελέ Δ., Σβέρκος Η.]
23. **Δούντση Νικολαΐς-Αθηνά**, *Εγκληματικότητα και κοινωνία στην Κέρκυρα του 19ου αιώνα* [Τ.Ε. Νικολαΐδης Θεοδόσιος, Καραπιδάκης Ν., Χέλμης Α.]
24. **Ζαπανιώτη Ζαχαρούλα**, *Δημογραφικές και κοινωνικές αποτυπώσεις του πληθυσμιακού δυναμικού των Αθηνών μέσα από ληξιαρχικές πράξεις και εκκλησιαστικά κατάστιχα από το μεσοπόλεμο έως το 1970* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Πελέ Δημήτριος Καραπιδάκης Ν., Πρόντζας Ε.]
25. **Ζαφειράτου Θεοδώρα**, *Γεώργιος Τυπάλδος Ιακωβάτος. Ο άνθρωπος, ο πολιτικός* [Τ.Ε. Αγγελομάτη Ελένη, Καραπιδάκης Ν., π. Μεταλληνός Γ.]
26. **Ζιάννη Ολυμπία**, *Η γυναίκα στο έργο του Μ. Καραγάτση. Ιστορική και κοινωνιολογική προσέγγιση* [Τ.Ε. Πυλαρινός Θεοδόσιος, Αγγελάκος Κ., Κατσιγιάννη Α.]
27. **Ζωχιού Ελένη**, *Το ιστορικό ντοκιμαντέρ και η αξιοποίησή του στη Διδακτική της Ιστορίας* [Τ.Ε. Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Καραπιδάκης Ν., Κερμανίδου Κ.Α.]
28. **Ιατρίδου Φωτεινή**, *Η περιγραφή του Πανσανία και το ανάθημα ως μαρτυρία της λατρείας και των κοινωνικοπολιτικών αλλαγών στα μεγάλα ελληνικά ιερά* [Τ.Ε. Βικέλα Ευγενία, Καραναστάση Π., Ματαράγκα Κ.]
29. **Καζάκου Ευανθία**, *Ενδυματολογικοί κώδικες στη Σμύρνη 1850-1922* [Τ.Ε. Λαΐου Σοφία, Αντωνόπουλος Η., Αγγελομάτη Ε.]
30. **Καλομπράτσου Πανωραία**, *Κωνσταντίνος-Καισάριος Δαπόντες (1713- 1784)* [Τ.Ε. Αγγελομάτη Ελένη, Πυλαρινός Θ., Κιτρομηλίδης Π.]
31. **Καραγιαννακίδης Νικόλαος**, *Σωφρονισμός και μέριμνα για τα απροστάτευτα παιδιά: από την «εθνική- ηθική διαπαιδαγώγηση στη φροντίδα για κοινωνική ενσωμάτωση. Η Παιδόπολη «Άγιος Γεώργιος» Καβάλας, 1947- 1998* [Τ.Ε. Ψαλλίδας Γρηγόριος, Πιζάνιας Π., Αγγελάκος Κ.]
32. **Καραμαλάκου Σταυρούλα**, *Η Συμβουλευτική στην Ελλάδα (1950-2007): Ιστορικές, οικονομικές κοινωνικές και παιδαγωγικές διαστάσεις* [Τ.Ε. Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Πρόντζας Ε. Χαρλαύτη Α.Χ.]
33. **Καραμούτσου Ευαγγελία**, *Η εβραϊκή κοινότητα της Κέρκυρας την περίοδο 1750-1814.* [Τ.Ε. Νικολαΐδης Θεοδόσιος. Καραπιδάκης Ν., Ανωγιάτης-Πελέ Δ.]
34. **Καρύδης Δημήτριος**, *Το ιδιωτικό δίκαιο των Κορυφών την περίοδο 1386-1537* [Τ.Ε. Ντόκος Κωνσταντίνος, Περεντίδης Σ., Καραπιδάκης Ν.]
35. **Κασσίδης Ιωάννης**, *Γένους Τύχαι: Η έννοια της ευθύνης στη συνέχεια του Γένους* [Τ.Ε. Γιαρένης Ηλίας, Τσουγκαράκης Δ., Δημητρακόπουλος Ι.]
36. **Κασωτάκη Καλλιόπη**, *Η εστία ως μέσο συμβολικής έκφρασης στα πλαίσια της ελληνικής διαχρονίας* [Τ.Ε. Χαρλαύτη Τζελίνα, Τσουγκαράκης Δ., Μερακλής Μ.]
37. **Κοντογιώργη Μαρία**, *Η συμβολή της αγγλικής σχολής στη Διδακτική της Ιστορίας με κυριότερους συντελεστές τους Peter Lee και Dennis Shemilt και η επίδρασή της στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα* [Τ.Ε. Βάκη Φωτεινή, Αγγελάκος Κ., Κόκκινος Γ.]
38. **Κορρέ Αικατερίνη**, *Η κοινωνική ομάδα των stradioti. Πολεμική και κοινωνική λειτουργία 15ος-16ος αιώνας* [Τ.Ε. Καραπιδάκης Νικόλαος, Ντόκος Κ., Κόλια-Δερμιτζάκη Αθ.]
39. **Κούγια Βασιλική**, *Η συμβολή των σχολικών εγχειριδίων της γλώσσας του δημοτικού σχολείου στη διαμόρφωση της εθνικής ταυτότητας και στη συγκρότηση του εθνικού*

- εαυτού: *Η παρουσία του εθνικού εαυτού στο χρόνο* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Pelé Δημήτριος, Συνεπίβλεψη με Montpellier III]
40. **Κωνσταντινίδη Μαρία**, *Η σαπωνοποιία των Ιονίων Νήσων από τα μέσα του 19ου έως τα μέσα του 20ου αιώνα. Η περίπτωση της σαπωνοποιίας Πατούνη* [Τ.Ε. Χαρλαύτη Τζελίνα, Σιφναίου Ε., Ανωγιάτης-Pelé Δ.]
  41. **Λαβράνος Αθανάσιος**, *Η πορεία ένταξης των Επτανησίων πατριωτών στην Ελληνική εθνική ιδέα (1797 – 1827)* [Τ.Ε. Πιζάνιας Πέτρος, Καραπιδάκης Ν., Νικολαΐδης Θ.]
  42. **Λάμπουρα Αρετή**, *Η τουριστική ανάπτυξη στα Ιόνια Νησιά στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα (1950-2000)* [Τ.Ε. Χαρλαύτη Τζελίνα, Ανωγιάτης-Pelé Δ., Τσάλτας Π.]
  43. **Λαμπράκης Δημήτριος**, *Η δυτική Μακεδονία κατά την οθωμανική περίοδο, 16ος – 18ος αιώνας* [Τ.Ε. Λαΐου Σοφία, Ανωγιάτης-Pelé Δ., Κοτζαγεώργης Φ.]
  44. **Λαμπρόπουλος Κωνσταντίνος**, *Η οικονομική αρχιτεκτονική μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου: Η εξέλιξη των θεσμών του Bretton Woods, ο ρόλος τους στη διαχείριση της παγκόσμιας οικονομίας και η συμβολή τους στη διεθνή σταθερότητα* [Τ.Ε. Πρόντζας Ευάγγελος, Ψαλλίδας Γρ., Κώνστας Δ.]
  45. **Λούντου Παρασκευή**, *Σπυρίδων Δε Βιάζης* [Τ.Ε. Πυλαρινός Θεοδόσιος, Καραπιδάκης Ν., Βαγενάς Αθ.]
  46. **Μαγκούτα Φανή**, *Οι Επτανήσιοι ποιητές στα νεοελληνικά αναγνώσματα της Μέσης Εκπαίδευσης: ιστορική παρουσίαση από το 1864 έως σήμερα* [Τ.Ε. Πυλαρινός Θεοδόσιος, Αγγελομάτη Ε., Αγγελάκος Κ.]
  47. **Μάνδουλα Μαρία**, *Η νοσηρότητα και η ιατρική περίθαλψη του ελληνικού πληθυσμού από τον 15ο ως τον 19ο αιώνα* [Τ.Ε. Αγγελομάτη Ελένη, Ανωγιάτης-Pelé Δ., Ευτυχιάδης Α.]
  48. **Μανωλοπούλου Θεοδώρα**, *Κοινωνική Ιστορία της Φιλικής Εταιρείας, 1814 - 1821* [Τ.Ε. Πιζάνιας Πέτρος, Ανωγιάτης-Pelé Δ., Κόκκωνας Ι.]
  49. **Μάρκου Ανάργυρος**, *Η Ιακωβινική εμπειρία στην Ιταλία (1787-1799) προοίμιο της ιταλικής ενοποίησης. Η περίπτωση της Τοσκάνης (1796-1801)* [Τ.Ε. Νικολαΐδης Θεοδόσιος, Καραπιδάκης Ν., Πιζάνιας Π.]
  50. **Μαρκούρης Ιωάννης**, *Οι κρητικές Επαναστάσεις του 13ου αιώνα: Αλέξιος Καλλέργης* [Τ.Ε. Τσουγκαράκης Δημήτριος, Καραπιδάκης Ν., Παπαδία-Λάλα Αν.]
  51. **Μαρούδα Ανδρομάχη**, *Αγία Λαύρα Καλαβρύτων. Η περίπτωση μιας πελοποννησιακής μονής (1615 – τέλη 19^{ου} αιώνα)* [Τ.Ε. Λαΐου Σοφία, Δημητρόπουλος Δ., Κοτζαγεώργης Φ.]
  52. **Μαρσέλου Αδαμαντία**, *Γεωγραφία ασθενειών στον ελλαδικό χώρο κατά τον 19ο και τις αρχές του 20ού αιώνα* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Pelé Δημήτριος, Πιζάνιας Π., Κωνσταντή Μ.]
  53. **Ματζουράνη Μαρία**, *Το φέουδο στην Κύπρο επί Λουζινιάν 1192-1489* [Τ.Ε. Καραπιδάκης Νικόλαος, Τσουγκαράκης Δ., Ασωνίτης Σπ.]
  54. **Μελέντη Μαρία**, *Η ζωγραφική εικόνων στην Κέρκυρα το 18ο αιώνα. Η περίπτωση του αγιογράφου Σπυρίδωνα Σπεράντζα* [Τ.Ε. Αντωνόπουλος Ηλίας, Ντόκος Κ., Καραπιδάκης Ν.]
  55. **Μερκούρη Αγγελική-Σοφία**, *Παιδαγωγική και διοικητική λειτουργία της πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κέρκυρα (1940-1981): ο ρόλος των επιθεωρητών* [Τ.Ε. Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Παπακωνσταντίνου Π., Βάκη Φ.]
  56. **Μόσχου Θεοδώρα**, *Οι ταξικές σχέσεις στην κερκυραϊκή ύπαιθρο κατά την όψιμη βενετοκρατία (18ος αιώνας)* [Τ.Ε. Νικολαΐδης Θεοδόσιος, Καραπιδάκης Ν., Παπαδία-Λάλα]
  57. **Μουζακίτη Μαρία**, *Σύνθεση, ανασυγκρότηση και διαδοχή γενεών στην Κέρκυρα, 18ος – 20ος αιώνας* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Pelé Δημήτριος, Πρόντζας Ε., Τσίμπος Κλ.]
  58. **Μπαλού Μαρία**, *Αγγλικανικές ιεραποστολές στην αποικιοκρατούμενη Ινδία* [Τ.Ε. Νικολαΐδης Θεοδόσιος, Βάκη Φ., Καραπιδάκης Ν.]
  59. **Μπαμίδης Νέστωρ**, *Η ορολογία του ελληνικού δημοσίου εγγράφου. Ιστορική προσέγγιση* [Τ.Ε. Καραπιδάκης Νικόλαος, Ντόκος Κ., Κονόρτας Π.]
  60. **Μπενέκη Ελένη**, *Η ιστορική διαδρομή ενός ελληνικού εμποροναυτιλιακού οίκου. Από τις τοπικές στις διεθνείς συναλλαγές: οι Εμπειρικοί από την Άνδρο, μέσα 19ου-μέσα 20ου αιώνα* [Τ.Ε. Χαρλαύτη Τζελίνα, Πιζάνιας Π., Κρεμμυδάς Βασ.]

61. **Μποζίκης Συμεών**, *Η συγκρότηση του πεδίου της Δημόσιας Οικονομίας, 1821- 1832. Διερεύνηση της πολιτικής και οικονομικής συγκρότησης του συστηνόμενου κράτους* [Τ.Ε. Πιζάνιας Πέτρος, Λαΐου Σ., Ροτζώκος Ν.]
62. **Νάιδος Μιχαήλ**, *Σχέσεις Εκκλησίας-Κράτους στο πρώιμο φραγκικό κράτος: Η ανάπτυξη και η διαμόρφωση της πολιτικής ιδεολογίας στην πρώιμη μεσαιωνική Ευρώπη* [Τ.Ε. Καραπιδάκης Νικόλαος, Τσουγκαράκης Δ., Αντωνόπουλος Π.]
63. **Νταή Ελένη**, *Η υποδοχή της Ινδίας από την ελληνική γραμματεία στον ΧΙΧ και στις αρχές του ΧΧ αιώνα* [Τ.Ε. Πυλαρινός Θεοδόσιος, Καραπιδάκης Ν., Γαραντούδης Ε.]
64. **Παναγόπουλος Σπυρίδωνας**, *Η λογιосύνη και η αγιολογική της όψη στην Παλαιολογία περίοδο (1259-1453)* [Τ.Ε. Γιαρένης Ηλίας, Τσουγκαράκης Δ., Κωνσταντινίδης Κ.]
65. **Παπακωνσταντίνου Ιωάννης**, *Το βυζαντινό ναυτικό της πρώιμης και μέσης περιόδου* [Τ.Ε. Τσουγκαράκης Δημήτριος, Σαββίδης ΑΓ.Κ., Χαρλαύτη Α.Χ.]
66. **Παπαστελιάτου Βασιλική**, *Ε. Βενιζέλος και λογοτεχνία: περίοδος 1909 - 1920* [Τ.Ε. Πυλαρινός Θεοδόσιος, Ψαλλίδας Γ., Κατσιγιάννη Α.Μ.]
67. **Παπασωτηρίου Μαρίνα**, *Παραγωγή προσωπικών ψηφιακών αφηγήσεων μέσα από τη δημιουργική ανάγνωση του παρελθόντος. Η συλλογή της Εθνικής Πινακοθήκης Κέρκυρας* [Τ.Ε. Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Γιαννακουλόπουλος Α., Παπαϊωάννου Γ.]
68. **Παππά Αμαλία**, *Απονομή κανονικού και αστικού δικαίου κατά τον 17ο και 18ο αιώνα βάσει νομικανονικών κωδίκων* [Τ.Ε. Πιζάνιας Πέτρος, Αγγελομάτη Ε., Παπαστάθης Χ.]
69. **Παππός Βασίλειος**, *Μορφές ενσωμάτωσης Ρωμαίων εγκατεστημένων στις πόλεις της Μ. Ασίας* [Τ.Ε. Σβέρκος Ηλίας, Νίγδελης Π., Ζουμπάκη Σ.]
70. **Πετρίτση Ελένη**, *Η πολιτιστική πολιτική της Μ. Βρετανίας στην Ελλάδα από το 1945 μέχρι το 1970* [Τ.Ε. Ψαλλίδας Γρηγόριος, Φλάισερ Χ., Χατζηβασιλείου Ε.]
71. **Πουλής Σωκράτης**, *Τα ελληνικά λεξικά, 15ος- 19ος αιώνες* [Τ.Ε. Αγγελομάτη Ελένη, Πυλαρινός Θ., Κόκκωνας Ι.]
72. **Ρενιέρης Μάρκος**, *Η μετάβαση από την πολυθεΐα στο μονοθεϊσμό στις ρωμαϊκές επαρχίες της Ασίας και Λυδίας κατά την ύστερη αρχαιότητα 2ος-4ος μ.Χ. αιώνες* [Τ.Ε. Βικέλα Ευγενία, Τσουγκαράκης Δ., Σβέρκος Η.]
73. **Ρίκου Ελένη**, *Κινηματογραφικές όψεις της κατοχικής Ελλάδας (1941-1944). Η εικόνα του κατακτητή* [Τ.Ε. Ψαλλίδας Γρηγόριος, Σωτηροπούλου Χρ., Κυριακός Κ.]
74. **Σαλιβέρου Νεκταρία**, *Άννα Ο ζωγράφος Γεώργιος Σαμαρτζής (1868-1925)* [Τ.Ε. Αντωνόπουλος Ηλίας, Χρήστου Αθ., Πυλαρινός Θ.]
75. **Σαλταγιάννη Ελπίδα**, *Οι οχυρωμένοι οικισμοί της Θεσπρωτίας από την ύστερη ρωμαϊκή περίοδο (ύστερη αρχαιότητα) έως και την οθωμανική κατάκτηση: οχυρωμένες θέσεις, οδικό δίκτυο, οικονομικές δραστηριότητες (από τον 2αι. π.Χ. έως τον 18ο αιώνα)* [Τ.Ε. Καραπιδάκης Νικόλαος, Λαΐου Σ., Μαμαλούκος Στ.]
76. **Σκουντής Βασίλειος**, *Ναυτική εργασία και ελληνικό κράτος στο μεσοπόλεμο* [Τ.Ε. Χαρλαύτη Τζελίνα, Πρόντζας Ε., Ψαλλίδας Γ.]
77. **Σουβλάκης Σταμάτιος**, *Αθήναιου Δειπνοσοφιστές και η πρόσληψη του κειμένου κατά τη Βυζαντινή περίοδο* [Τ.Ε. Ευσταθίου Αθανάσιος, Γιαρένης Η., Σβέρκος Η.]
78. **Σπυροπούλου Ευαγγελία**, *Οι Γυναίκες και ο θάνατος στον αρχαίο κόσμο. Ιστορικοδημογραφική προσέγγιση της γυναικείας θνησιμότητας στην Αρχαιότητα.* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Pelé, Δημήτριος Σβέρκος Η., Π. Δουκέλλης]
79. **Σωτηράκη Νικολέτα**, *Εκπαίδευση εκπαιδευτικών Γαλλικής, τρόποι πρόσληψης στη δημόσια εκπαίδευση και διδασκαλία της Γαλλικής γλώσσας στο δημόσιο σχολείο-Μια ιστορική θεώρηση: 1981-2010* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Pelé Δημήτριος, Συνεπίβλεψη με Montpellier III]
80. **Τασακλάκη Μαρίνα**, *Η νομισματοκοπία των πόλεων της Τοπείρου και της Πλωτινιόπολεως. Συμβολή στην ιστορία της ρωμαϊκής επαρχίας της Θράκης* [Τ.Ε. Σβέρκος Ηλίας, Ψωμά Σελ., Παρισάκη Μ.Γ.]
81. **Τρίκκα Δήμητρα**, *Οι συντροφίες στη Λευκάδα τον 18ο αιώνα* [Τ.Ε. Καραπιδάκης Νικόλαος, Αγγελομάτη Ε., Μάλλιαρης Α.]
82. **Τσεβός Κωνσταντίνος**, *Οι αλβανικοί εποικισμοί της Αττικής* [Τ.Ε. Ντόκος Κωνσταντίνος, Αγγελομάτη Ε., Μάλλιαρης Α.]

83. **Τσελίκας Αγαμέμνων**, *Πράξεις του πατριάρχου Κων/πόλεως Καλλινίκου Β' βάσει του κώδικα του ΜΙΕΤ (1688-1702)* [Τ.Ε. Αγγελομάτη Ελένη, Τσουγκαράκης Δ., Πιτσάκης Κ.]
84. **Τσιάρα Αγλαΐα**, *Η ηπειρωτική εκκλησιαστική αργυροχρυσοχοΐα κατά τη μεταβυζαντινή περίοδο* [Τ.Ε. Αντωνόπουλος Ηλίας, Σοφιανός Δ., Παλιούρας Αθ.]
85. **Τσιμπούκη Ανδριάννα**, *Πληθυσμιακές μετακινήσεις και οικονομίες σε μετάβαση στην Νοτιοανατολική Ευρώπη στα τέλη του 20ου αιώνα* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Πελέ Δημήτριος, Πρόντζας Ε., Τσίμπος Κλ.]
86. **Τσόκα Αθανασία**, *Ο ταφικός τύμβος της Θυρέας. Συμβολή στη μελέτη των ταφικών εθίμων των αρχαίων Θρακών. Από τους λαξευτούς τάφους της Εποχής του Σιδήρου έως τους ταφικούς τύμβους των Ρωμαϊκών χρόνων* [Τ.Ε. Σμπόνιας Κωνσταντίνος, Σβέρκος Η., Φάκλαρης Π.]
87. **Τσολακόπουλος Ηλίας**, *Συλλογή και έκδοση των αποσπασμάτων των έργων του γραμματικού Ώρου (5ος αι. μ.Χ.) και έρευνα της πρόσληψής τους στην εκπαίδευση της βυζαντινής περιόδου* [Τ.Ε. Ευσταθίου Αθανάσιος, Ματθαίου Στ., Γιαρένης Η.]
88. **Τσουκαλάς Σπυρίδων**, *Οι επιρροές του δημοτικού τραγουδιού στο λόγιο και δημοτικό λόγο των Επτανησίων* [Τ.Ε. Πυλαρινός Θεοδόσιος, Αγγελομάτη Ε., Φωτόπουλος Α.]
89. **Φούντα Αγγελική**, *Ο ρόλος της διατροφής στην προαγωγή της υγείας στο έργο των Ιπποκράτη, Διοσκουρίδη και Γαληνού* [Τ.Ε. Ευσταθίου Αθανάσιος, Σβέρκος Η., Παππάς Θ.]
90. **Χολέβας Μάρκος**, *Ο κινηματογράφος και η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας: από τη δεκαετία του '60 στο εθνογραφικό παράδειγμα της Αμοργού και η επένδυση στην κινηματογραφική παραγωγή* [Τ.Ε. Ψαλλίδας Γρηγόριος, Αγγελάκος Κ., Πρόντζας Ε.]
91. **Χριστοφοράτου Αντιγόνη**, *Η ανάπτυξη της λογοτεχνίας στην Κεφαλονιά το 19ο αιώνα. Συγκλίσεις και αποκλίσεις από το σολωμικό μοντέλο* [Τ.Ε. Πυλαρινός Θεοδόσιος, Νικολαΐδης Θ., Γαραντούδης Ε.]
92. **Bassez Danielle**, *Το σωφρονιστικό ζήτημα στην Ελλάδα την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα όπως παρουσιάστηκε από τον «Ιππότη Appert»* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Πελέ Δημήτριος, Συνεπίβλεψη με Montpellier III]
93. **Bellelli Ρίτα**, *Ο Φρειδερίκος ο Β' και το κίνημα υπέρ της δημοτικής αυτοδιάθεσης των Λομβαρδικών πόλεων* [Τ.Ε. Καραπιτάκης Νικόλαος, Τσουγκαράκης Δ., Βέλλας Μ.]
94. **Pouade Corinne**, *Το ψωμί και η έκφραση της συνέχειας διαμέσου της μελέτης των τεχνολογικών εγχειριδίων στην Ελλάδα 1900-2012* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Πελέ Δημήτριος, Συνεπίβλεψη με Montpellier III]
95. **Rembeci Andi**, *Οι χριστιανικές κοινότητες του Αλβανικού Νότου κατά την ύστερη βυζαντινή και πρώιμη μεταβυζαντινή περίοδο* [Τ.Ε. Τσουγκαράκης Δημήτριος, Αγγελομάτη Ε., Μεργιαλή Σ.]
96. **Samaltanos Andrea-Nicola**, *Υποχρεωτική εγκατάσταση των Ελλήνων προσφύγων της Μ. Ασίας στη Δυτική Μακεδονία: Διευκρινήσεις σχετικά με τα κυριότερα χαρακτηριστικά της ταυτότητάς τους* [Τ.Ε. Ανωγιάτης-Πελέ Δημήτριος, Συνεπίβλεψη με Montpellier III]
97. **Sydorenko Ganna**, *Τα λιμάνια της Κριμαίας τον 19ο αιώνα. Οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη* [Τ.Ε. Χαρλαύτη Τζελίνα, Ανωγιάτης-Πελέ Δ., Σιφναίου Ε.]

(9)

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ ΠΟΥ ΕΚΠΟΝΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΤΙΣ

1994

1. **Κρητικός Θεόδωρος**, *Η Φυσική στην Ελλάδα 1900-1930. Πρόσωπα-θεσμοί –ιδέες*, Κέρκυρα 1994 [Τ.Ε.: Πέτρος Πιζάνιας, Κώστας Γαβρόγλου, Θύμιος Νικολαΐδης].

1995

2. **Λασκαράτος Ιωάννης**, *Νοσήματα βυζαντινών αυτοκρατόρων*, Κέρκυρα 1995 [Τ.Ε.: Σταύρος Περεντίδης, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Γεράσιμος Πεντόγαλος]
3. **Χρήστου Αθανάσιος**, *Η γλυπτική στα Ιόνια Νησιά: 19ος αιώνας*, Κέρκυρα 1995 [Τ.Ε.: Ηλίας Αντωνόπουλος, Μιλτιάδης Παπανικολάου, Ηλίας Μυκονιάτης]
4. **Ψιμούλη Βασιλική**, *Σούλι και Σουλιώτες. Οικονομικά, κοινωνικά και δημογραφικά δεδομένα*, Κέρκυρα 1995 [Τ.Ε.: Πέτρος Πιζάνιας, Πάρις Κονόρτας, Νικόλαος Καραπιδάκης]

1996

5. **Αλιπράντης Παναγής**, *Η φιλοσοφία στην Ιόνιο Ακαδημία (1824-1864): Τα μαθήματα φιλοσοφίας του Ανδρέα Κάλβου (1840-1841)*, Κέρκυρα 1996 [Τ.Ε.: Βασίλειος Σπυριδωνάκης, Κωνσταντίνος Ντόκος, Κωνσταντίνος Κασίνης].
6. **Παχή Όλγα**, *Από το φεουδαλικό σύστημα ιδιοκτησίας στο Αγροτικό ζήτημα της Κέρκυρας, 1864-1925*, Κέρκυρα 1996 [Τ.Ε.: Βασίλειος Σπυριδωνάκης, Νικόλαος Καραπιδάκης, Πέτρος Πιζάνιας].

1998

7. **Πανταζής Ευάγγελος**, *Ο προσανατολισμός στους αρχαίους Έλληνες*, Κέρκυρα 1998 [Τ.Ε.: Παναγιώτης Δουκέλλης, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Νικόλαος Λιβαδάρας].
8. **Ζάχος Γεώργιος**, *Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Ελάτεια*, Κέρκυρα 1998 [Τ.Ε.: Παναγιώτης Δουκέλλης, Βερόνικα Μητσοπούλου, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele].

1999

9. **Αρβανιτάκης Δημήτριος**, *Κοινωνικές αντιθέσεις στην πόλη της Ζακύνθου. Το Ρεμπελιό των Ποπολάρων 1628*, Κέρκυρα 1999 [Τ.Ε.: Νικόλαος Καραπιδάκης, Κωνσταντίνος Ντόκος, Αναστασία Παπαδία-Λάλα].
10. **Λαμπρινός Κωνσταντίνος**, *Κοινωνία και Διοίκηση στο βενετοκρατούμενο Ρέθυμνο: το ανώτερο κοινωνικό στρώμα των ευγενών, 1571-1646*, Κέρκυρα 1999 [Τ.Ε.: Κωνσταντίνος Ντόκος, Αναστασία Παπαδία-Λάλα, Νικόλαος Καραπιδάκης].
11. **Κόκκωνας Ιωάννης**, *Πέτρος Σκυλίτσης Ομηρίδης 1724-1872. Η συμμετοχή ενός ελάσσονος σε γεγονότα μείζονος σημασίας*, Κέρκυρα 1999 [Τ.Ε.: Πέτρος Πιζάνιας, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Πάρις Κονόρτας].

2000

12. **Κοτσώνης Αντώνιος**, *Η κληρονομιά και ο οίνος. Πολιτισμικός μετασχηματισμός και σχέσεις φύλων σε μια κοινότητα των ορεινών Zemplen της Ουγγαρίας*, Κέρκυρα 2000 [Τ.Ε.: Πέτρος Πιζάνιας, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Κωνσταντίνος Ντόκος].
13. **Παυλογιάννης Ονούφριος**, *Η εξέλιξη των γυμναστικών και των αθλητικών ιδεών στα ελληνιστικά και στα αυτοκρατορικά χρόνια*, Κέρκυρα 2000 [Τ.Ε.: Παναγιώτης Δουκέλλης, Παυλίνα Καρανασάση, Κωνσταντίνος Μπουραζέλης].

2001

14. **Παγκράτης Γεράσιμος**, *Θαλάσσιο εμπόριο στη Βενετοκρατούμενη Κέρκυρα (1496-1538)*, Κέρκυρα 2001 [Τ.Ε.: Κωνσταντίνος Ντόκος, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Νικόλαος Καραπιδάκης].

15. **Μάλλιαρης Αλέξης**, *Η συγκρότηση του κοινωνικού χώρου στη ΒΔ Πελοπόννησο την περίοδο της Βενετικής κυριαρχίας (1687-1715). Μετανάστευση και εγκατάσταση πληθυσμιακών ομάδων στα διαμερίσματα Πατρών και Γαστούνης*, Κέρκυρα 2001 [Τ.Ε.: Κωνσταντίνος Ντόκος, Αναστασία Παπαδιά- Λάλα, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele].
16. **Μπίρταχας Ευστάθιος**, *Ο Paolo Sarpi και οι ελληνορθόδοξοι Βενετοί υπήκοοι ανάμεσα στη Ρώμη και τη Βενετία*, Κέρκυρα 2001 [Τ.Ε.: Κωνσταντίνος Ντόκος, Νικόλαος Καραπιδάκης, Αθανάσιος Καραθανάσης].
17. **Τόμπρος Νικόλαος**, *Μονές και Μοναχοί στον Ελλαδικό χώρο. Δημογραφική μελέτη στην Πελοπόννησο, στη Στερεά Ελλάδα και στα Νησιά του κεντρικού και Νότιου Αιγαίου στο πρώτο μισό του 19ου αιώνα*, Κέρκυρα 2001 [Τ.Ε.: Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Κωνσταντίνος Ντόκος, Πάρις Κονόρτας].

2002

18. **Σωτηρόπουλος Δημήτριος**, *Η πολιτική εξουσία στην Ελλάδα 1946-1967*, Κέρκυρα 2002 [Τ.Ε.: Πέτρος Πιζάνιας, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Γρηγόριος Ψαλλίδας].
19. **Μπαρούτσος Φώτιος**, *Το φορολογικό σύστημα στην Κρήτη τον 16ο αι. Η ενοικίαση των φόρων και οι επιπτώσεις της*, Κέρκυρα 2002 [Τ.Ε.: Νικόλαος Καραπιδάκης, Ελένη Αγγελομάτη, Αναστασία Παπαδιά-Λάλα].
20. **Κοσμοπούλου Δήμητρα**, *Η όπερα στην Κέρκυρα το 19ο αιώνα (1830-1864)*, Κέρκυρα 2002 [Τ.Ε.: Νικόλαος Καραπιδάκης, Γρηγόριος Ψαλλίδας, Χάρης Ξανθουδάκης].
21. **Μπάνου Χριστίνα**, *Κόσμημα και Εικονογραφία των τυπωμένων στην Ιταλία βιβλίων ελληνικής γλώσσας 1476-1627*, Κέρκυρα 2002 [Τ.Ε.: Ηλίας Αντωνόπουλος, Κωνσταντίνος Ντόκος, Νικόλαος Καραπιδάκης].

2003

22. **Μουρατίδης Σπυρίδων**, *Πρόσφυγες της Μικράς Ασίας, Πόντου και Ανατολικής Θράκης στην Κέρκυρα (1922-1932)*, Κέρκυρα 2003 [Τ.Ε.: Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Ευάγγελος Πρόντζας, Γρηγόριος Ψαλλίδας].
23. **Δημόγλου Αγγαΐα**, *Πόλη και τοπική αυτοδιοίκηση: Η περίπτωση του Δήμου Παγασών (Βόλου) 1881-1944*, Κέρκυρα 2003 [Τ.Ε.: Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Νικόλαος Καραπιδάκης, Ευάγγελος Πρόντζας].
24. **Παναγιωτόπουλος Δημήτριος**, *Γεωργική Εκπαίδευση και Ανάπτυξη. Η συμβολή της Ανωτάτης Γεωπονικής Σχολής Αθηνών*, Κέρκυρα 2003 [Τ.Ε.: Πέτρος Πιζάνιας, Νικόλαος Καραπιδάκης, Λεωνίδα Λουλούδης].
25. **Δεσύλλας Χρήστος**, *Το Monte di Pieta της Κέρκυρας και η ιστορική και οικονομική σημασία του για την κερκυραϊκή κοινωνία*, Κέρκυρα 2003 [Τ.Ε.: Ευάγγελος Πρόντζας, Νικόλαος Καραπιδάκης, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele].

2005

26. **Ζούμπος Γεώργιος**, *Τα μαθηματικά στην Ιόνιο Ακαδημία*, Κέρκυρα 2005 [Τ.Ε.: Νικόλαος Καραπιδάκης, Ελένη Αγγελομάτη, Θύμιος Νικολαΐδης].
27. **Μέριανος Γεράσιμος**, *Οικονομικές ιδέες στο Βυζάντιο το 12ο αιώνα: οικονομική φιλοσοφία του Ευσταθίου, αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης*, Κέρκυρα 2005 [Τ.Ε.: Δημήτριος Σοφιανός, Δημήτριος Τσουγκαράκης, Απόστολος Καρπόζηλος].
28. **Καρβελά Αικατερίνη**, *Μηχανισμοί εγκατάστασης αγροτικών πληθυσμών. Πρόσφυγες και εγχώριοι στην Θεσσαλία 1907-1911*, Κέρκυρα 2005 [Τ.Ε.: Ευάγγελος Πρόντζας, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Αγγελική Χαρίκλεια Χαρλαύτη].
29. **Αθανασοπούλου Ιωάννα**, *Ο τσιγγάνικος πληθυσμός στην Κέρκυρα, 14ος- 21ος αιώνας*, Κέρκυρα 2005 [Τ.Ε.: Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Ευάγγελος Πρόντζας, Αθανάσιος Γκότοβος].

2006

30. **Μουζάκης Δημήτριος**, *Το Άγιον Όρος κατά την περίοδο του μεσοπολέμου*, Κέρκυρα 2006 [Τ.Ε.: Γρηγόριος Ψαλλίδας, Ελένη Αγγελομάτη, Καλλιόπη Μπουρδάρη].

31. **Διαγωμά Βάϊα**, *Η διαχείριση μιας μεγάλης φεουδαλικής περιουσίας: το παράδειγμα της εμπαραουνίας των Λατίνων στην Κέρκυρα, 16ος- 19ος αιώνας*, Κέρκυρα 2006 [Τ.Ε.: Νικόλαος Καραπιδάκης, Δημήτριος Τσουγκαράκης, Δημήτριος Σοφιανός].
32. **Τσουμάνης Κωνσταντίνος**, *Τουρισμός και Ελληνική Οικονομία κατά το 2ο μισό του εικοστού αιώνα: Η περίπτωση του Δήμου Φαιάκων Κέρκυρας*, Κέρκυρα 2006 [Τ.Ε.: Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Παναγιώτης Δουκέλλης, Ευάγγελος Πρόντζας].
33. **Χαρμπίλας Χρήστος**, *Οι αναρχικοί της Πάτρας και του Πύργου, τέλη 19^{ου} – αρχές 20^{ου} αιώνα. Διασυνδέσεις, επιρροές και ο πολιτικός τους ρόλος*, Κέρκυρα 2006 [Τ.Ε.: Γρηγόριος Ψαλλίδας, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Γεώργιος Μοσχόπουλος].

2007

34. **Σκλαβενίτης Σπυρίδων**, *Γεώργιος Βαρδάνης, Μητροπολίτης Κερκύρας (1219- περ. 1238). Συμβολή στη μελέτη του βίου και του συγγραφικού του έργου*, Κέρκυρα 2007 [Τ.Ε.: Δημήτριος Σοφιανός, Δημήτριος Τσουγκαράκης, Νικόλαος Καραπιδάκης].
35. **Παπαδοπούλου Θεοδώρα**, *Συλλογική ταυτότητα και αυτογνωσία στο Βυζάντιο κατά το τέλος της Μεσοβυζαντινής Περιόδου*, Κέρκυρα 2007 [Τ.Ε.: Δημήτριος Τσουγκαράκης, Ηλίας Γιαρένης, Ταξιάρχης Κόλιας].
36. **Κεκροπούλου Μαρία**, *Ιστορία του Λαυρεωτικού Ζητήματος*, Κέρκυρα 2007 [Τ.Ε.: Γρηγόριος Ψαλλίδας, Ευάγγελος Πρόντζας, Γεώργιος Λεοντσίνης].

2008

37. **Κάντας Σπυρίδων**, *Ιστορία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Νότιας Κέρκυρας από το 1892 έως το 1948*, Κέρκυρα 2008 [Τ.Ε.: Γρηγόριος Ψαλλίδας, Ελένη Αγγελομάτη, Θεοδόσης Πυλαρινός].
38. **Καμονάχου Μαρία**, *Θεσμοί αγροτικού εκσυγχρονισμού στην Κέρκυρα το 19ο αιώνα (1815 - 1864)*, Κέρκυρα 2008 [Τ.Ε.: Ευάγγελος Πρόντζας, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Ελένη Αγγελομάτη].

2009

39. **Δελέγκου Βασιλική**, *Η ιστορία του δημόσιου οικονομικού χώρου του ελληνικού κράτους (1821- 1940)*, Κέρκυρα 2009 [Τ.Ε.: Ευάγγελος Πρόντζας, Νικόλαος Καραπιδάκης, Κωνσταντίνος Παπαθανασόπουλος].
40. **Αλεξανδροπούλου Αργυρούλα**, *Κοινωνία, Οικονομία και Εκπαίδευση. Η αχαϊκή νεολαία (1863-1913)*, Κέρκυρα 2009 [Τ.Ε.: Ευάγγελος Πρόντζας, Πέτρος Πιζάνιας, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele].
41. **Τσέκου Αικατερίνη**, *Έλληνες Πολιτικοί Πρόσφυγες στη Λαϊκή Δημοκρατία της Βουλγαρίας, 1948 – 1982. Πολιτικές ένταξης και στρατηγικές επιβίωσης μιας προσωρινής διαμονής*, Κέρκυρα 2009 [Τ.Ε.: Γρηγόριος Ψαλλίδας, Ελένη Αγγελομάτη, Φαίδων Μαλιγκούδης].
42. **Μουρατίδης Παρασκευάς**, *Εικόνες της Ιστορίας. Αποτυπώσεις και προσλήψεις της ιστορικής πραγματικότητας στο κινηματογραφικό έργο του Α. Σακελλάριου*, Κέρκυρα 2009 [Τ.Ε.: Γρηγόριος Ψαλλίδας, Ευδοκία Ολυμπίτου, Μαρία Κομνηνού].

2010

43. **Καπετανάκης Παναγιώτης**, *Η ποντοπόρος εμπορική ναυτιλία των Επτανήσων την εποχή της Βρετανικής Κατοχής και Προστασίας και η κεφαλληνιακή υπεροχή (1809/15 - 1864). Στόλος και λιμάνια, εμπορεύματα και διαδρομές, ναυτότοποι και ναυτικοί, επιχειρηματικότητα και δίκτυα, κοινωνία και πλοιοκτητικές ελίτ*, Κέρκυρα 2010 [Τ.Ε.: Αγγελική-Χαρίκλεια Χαρλαύτη, Ευάγγελος Πρόντζας, Βασίλης Καρδάσης].
44. **Δουκάκης Κωνσταντίνος- Σπυρίδων**, *Θεσμική εξέλιξη της Κοινωνικής Πολιτικής στο Ελληνικό Κράτος (1821 – 2008)*, Κέρκυρα 2010 [Τ.Ε.: Ευάγγελος Πρόντζας, Γρηγόριος Ψαλλίδας, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele].

45. **Χρυσικοπούλου Κωνσταντίνα**, *Ιστορία και μυθιστορία στο αφηγηματικό έργο του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου*, Κέρκυρα 2010 [Τ.Ε.: Θεοδόσης Πυλαρινός, Ηλίας Αντωνόπουλος, Γεωργία Καλογήρου].
46. **Καρκαζής Μιλτιάδης**, *Η Επτανησιακή Σχολή Ζωγραφικής: αναθεώρηση*, Κέρκυρα 2010 [Τ.Ε.: Νικόλαος Καραπιδάκης, Αλέξης Μάλλιαρης, Μαριλένα Κασσιμάτη].
47. **Μασωνίδης Αντώνιος**, *Κερδοσκοπικά επεισόδια στην ευρωπαϊκή κοινωνία και οικονομία: Τα παραδείγματα από τη Μεγάλη Βρετανία 18ος-19ος αιώνας*, Κέρκυρα 2010 [Τ.Ε.: Ευάγγελος Πρόντζας, Αγγελική-Χαρίκλεια Χαρλαύτη, Παναγιώτης Πετράκης].
48. **Δελής Απόστολος**, *Ερμούπολη (Σύρος): Το ναυπηγικό κέντρο της ιστιοφόρου ναυτιλίας, 1830- 1880*, Κέρκυρα 2010 [Τ.Ε.: Αγγελική-Χαρίκλεια Χαρλαύτη, Ευδοκία Ολυμπίτου, Χριστίνα Αγριαντώνη].
49. **Παπαδοπούλου Αλεξάνδρα**, *Ναυτιλιακές επιχειρήσεις, διεθνή δίκτυα και θεσμοί στη σπετσιώτικη εμπορική ναυτιλία, 1830 – 1870. Οργάνωση, διοίκηση και στρατηγική*, Κέρκυρα 2010 [Τ.Ε.: Αγγελική-Χαρίκλεια Χαρλαύτη, Κώστας Κωστής, Σοφία Λαΐου].

2011

50. **Καγκελάρης Παναγιώτης**, *Ιστορία και Γενεαλογία του Οίκου Καγκελάρη της Κεφαλονιάς (16ος - 20ος αιώνας)*, Κέρκυρα 2011 [Τ.Ε.: Ευδοκία Ολυμπίτου, Νικόλαος Καραπιδάκης, Αναστασία Παπαδία- Λάλα].
51. **Δημητρίου Παναγιώτα**, *Η δυτική μεσαιωνική ιστορία στα ελληνόγλωσσα έντυπα από το 1830 έως το 1914*, Κέρκυρα 2011 [Τ.Ε.: Νικόλαος Καραπιδάκης, Ελένη Αγγελομάτη, Θεοδόσιος Πυλαρινός].
52. **Παπάζογλου Ευρυδίκη**, *Ακραίες κοινωνικές συμπεριφορές. Παραβατικότητα των μαθητών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (2002 – 2008)*, Κέρκυρα 2011 [Τ.Ε.: Κωνσταντίνος Αγγελάκος, Αθανάσιος Γκότοβος, Πέτρος Πιζάνιας].
53. **Γραμματικός Ιωάννης**, *Απαρχές και εξέλιξη των πόλεων της Πελοποννήσου από τον 8ο έως τον 4ο αιώνα π.Χ. Ιστορικο-αρχαιολογική προσέγγιση με τα δεδομένα της Αχαΐας, Ηλείας, Μεσσηνίας και Αρκαδίας*, Κέρκυρα 2011 [Τ.Ε.: Ευγενία Βικέλα, Καλομοίρα Ματαράγκα, Σοφία Ζουμπάκη].

2012

54. **Μεταλληνός Δημήτριος**, *Βρετανική διπλωματία και Ορθόδοξη Εκκλησία στο Ιόνιο Κράτος. Η εκκλησιαστική πολιτική του Βρετανού Αρμοστή Sir Howard Douglas (1835-1841)*, Κέρκυρα 2012 [Τ.Ε.: Ελένη Αγγελομάτη, Θεοδόσιος Νικολαΐδης, Ανδρέας Νανάκης].
55. **Κουρή Παρασκευή**, *Η γη και η εκμετάλλευσή της στο διαμέρισμα (bandiera) Μελικίων ή Λευκίμμης από τον 16ο έως τον 18ο αιώνα*, Κέρκυρα 2012 [Τ.Ε.: Νικόλαος Καραπιδάκης, Ελένη Αγγελομάτη, Θεοδόσιος Νικολαΐδης].
56. **Πυρινός Δημήτριος**, *Η εκπαίδευση στη Βέροια από την κοινότητα στο κράτος. Δημογραφική, θεσμική και παιδαγωγική σύγκριση, 1890-1912 και 1912-1930*, Κέρκυρα 2012 [Τ.Ε.: Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Κλέων Τσίμπος, Κωνσταντίνος Αγγελάκος].
57. **Μονδέλου Μαρία**, *Ο γάμος και ο θάνατος στη Σητεία τον 16ο αιώνα - Συμβολή στην κοινωνική ιστορία της πόλης*, Κέρκυρα 2012 [Τ.Ε.: Κωνσταντίνος Ντόκος, Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Αγλαΐα Κάσδαγλη].

2013

58. **Τουμασάτος Ηλίας**, *Χαράλαμπος (Μπάμπης) Αννίνος 1852-1934: ένας επανήσιος στην Αθήνα*, Κέρκυρα 2013 [Τ.Ε.: Θεοδόσιος Πυλαρινός, Ελένη Αγγελομάτη, Γιώργος Πεφάνης].
59. **Χατζάκη Αικατερίνη**, *Η καστελλανία της Ιεράπετρας κατά τον 16ο αιώνα: κοινωνικές και οικονομικές όψεις*, Κέρκυρα 2013 [Τ.Ε.: Νικόλαος Καραπιδάκης, Δημήτριος Τσουγκαράκης, Ελένη Αγγελομάτη].

60. **Μαράντου Ελένη**, *Θεότητες, λατρεία και χωροθεσία λατρευτικών τόπων στην κεντρική και νότια Πελοπόννησο (Γεωμετρικοί - Αρχαϊκοί - Κλασσικοί χρόνοι)*, Κέρκυρα 2013 [Τ.Ε.: Ευγενία Βικέλα, Καλομοίρα Ματαράγκα, Σοφία Ζουμπάκη].
61. **Στιάστνα Μπλάνκα**, *L' image de la Grèce moderne proposée aux voyageurs français dans le Guide Joanne et les Guides Bleus (1861-1959)*, Κέρκυρα 2013 [Τ.Ε.: Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Θεοδόσιος Πυλαρινός, Κωνσταντίνος Αγγελόπουλος].
62. **Μαρσέλου Αδαμαντία**, *Οι ασθένειες της ελονοσίας και της φυματίωσης στον ελλαδικό χώρο κατά τα τέλη του 19^{ου} και τα μέσα του 20^{ου} αιώνα*, Κέρκυρα 2013 [Τ.Ε.: Δημήτριος Ανωγιάτης-Pele, Πέτρος Πιζάνιας, Μαρία Κωνσταντή] (δεν έχει ακόμη ορκιστεί).

(10)
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΕΚΤΟΡΩΝ,
ΕΤΕΠ ΚΑΙ ΕΕΔΙΠ ΤΟΥ ΤΙΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΚΑΙ ΛΕΚΤΟΡΕΣ
ΕΛΕΝΗ-ΝΙΚΗ ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗ ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗ*
(Καθηγήτρια/Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 15ος-19ος αι.)

I. ΒΙΒΛΙΑ

1. *Μητρώον Α΄ Νεκροταφείου Αθηνών. Α΄ Ζώνη - Α΄ Τμήμα*, έκδ. Δήμου Αθηναίων, Αθήνα 1972 (συνεργασία με τη Δέσποινα Τσουκλίδου-Πέννα).
2. Ιωάννου Σταυριανού (1804-1887), *Πραγματεία των περιπετειών του βίου μου και συλλογή διαφόρων αντικειμένων αγνώστων έτι εν τη Ελληνική Ιστορία*, Εισαγωγή - Έκδοση - Σχόλια Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη, Αθήνα 1982.
3. Νικόλαος Κριτίας. *Βιογραφικά και εργογραφικά*, Αθήνα 1984-6.
4. *The Eve of the Greek Revival. British Travellers' Perceptions of Early Nineteenth Century Greece*, Routledge, London and New York 1990.
5. *Ιόνιος Ακαδημία. Το χρονικό της ίδρυσης του πρώτου ελληνικού πανεπιστημίου*, Αθήνα 1997.
6. *Τα ταξίδια του λόρδου Guilford στην Ανατολική Μεσόγειο*, Αθήνα 2000.
7. *Η προεπαναστατική Ελλάδα*, το πρώτο βιβλίο της σειράς «1821 Η Γέννηση ενός Έθνους», Σκάι Βιβλίο, Αθήνα 2010.

II. ΑΡΘΡΑ

(Επιλογή από ένα μεγαλύτερο αριθμό εκδεδομένων εργασιών.
Δεν περιλαμβάνονται επίσης βιβλιοκρισίες και άρθρα σε εφημερίδες)

1. «Ανέκδοτες επιστολές του Μιχ. Οικονόμου και του Θ. Φαρμακίδη (Μάρτιος-Μάιος 1827)», *Μνήμων* 6 (1977) σσ. 75-114.
2. «Το Α΄ Νεκροταφείο της Αθήνας πηγή για την νεώτερη ελληνική ιστορία», *Επιστημονικές ανακοινώσεις του Συλλόγου Επιστημονικού Προσωπικού της Ακαδημίας Αθηνών*, Αθήνα 1982, σσ. 133-140.
3. «Μια άγνωστη χειρόγραφη ιστορία της μονής Ταξιαρχών Αιγιαλείας», *Πρακτικά του Β΄ Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών, Παράρτημα 8 των Πελοποννησιακών*, Αθήνα 1981-2, τ. Γ΄ σσ. 65-81.
4. «Women in the Society of the Despotate of Epirus», στο: *XVI. Internationaler Byzantinistenkongress Wien, Akten II.2 Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, 32/2 (1982), σσ. 473-480.
5. «Μια άγνωστη ενέργεια του Ν. Θησέως, αίτηση για «Αγγλική Προστασία» της Κύπρου», *Πρακτικά του του Β΄ Διεθνούς Κυπριολογικού* (20-25 Απριλίου 1982), Λευκωσία 1987, τ. Γ΄, σσ. 93-98.
6. «Οι περιηγήσεις του λόρδου Guilford στην Ελλάδα», στο: *Πρακτικά του Ε΄ Διεθνούς Πανιωνίου Συνεδρίου (Αργοστόλι - Ληξούρι, 17-21 Μαΐου 1986)*, Αργοστόλι 1990, σσ. 71-92.
7. «Μια πατριαρχική καταδίκη του τυπογραφείου του Πάνου Θεοδοσίου» *Ο Ερανιστής* 18 (1986) σσ. 85-95.
8. «Συμβολή στην ιστορία της οικονομικής, κοινωνικής και εκπαιδευτικής ζωής της Λάρισας κατά την Τουρκοκρατία», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 3 (1990) σσ. 255-332.

---

* Η κ. Αγγελομάτη αφυπηρέτησε την 31η Αυγούστου 2011. Μέχρι αυτή την ημερομηνία είναι επικαιροποιημένη και η εργογραφία της.

9. «Η Μάνη στις αναφορές του Leake προς το Foreign Office και στο έργο του *Travels in the Morea*», *Θησαύρισμα. Αριστείον Πνευματικόν εις τον Δικαίον Βαγιακάκον, Λακωνικά Σπουδαί* 10 (1990) σσ. 339-367.
10. «Η Κρήτη στα περιηγητικά κείμενα (τέλη 17ου - αρχές 19ου αι.)», *Πρακτικά του ΣΤ΄ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, (Χανιά, 24-30 Αυγούστου 1986)*, τ. Γ΄, 1991, σσ.1-37.
11. «Manuscripts of Travel Literature relating to Greece, Constantinople, Asia Minor and Cyprus in the British Libraries and Archives. A Research in Progress», *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου «Το ταξίδι στο Μεσογειακό χώρο (18^{ος}-19^{ος} αι.). Ο Gerard de Nerval και η Ανατολή*», (Ερμούπολη, Σύρα 3-7 Ιουλίου 1988). *Vrs l' Orient par la Grèce avec de Nerval et d' autres voyageurs*, textes recueillis par Loukia Drouluia et Vasso Mentzou, στη σειρά *Littérature des voyages* – Collection dirigé par François Moureau, Paris 1993, p. 131-7.
12. Σε συνεργασία με τον Δημήτριο Τσουγκαράκη «Western Mesara in the Byzantine, Venetian and Ottoman Period», στο: L. Vance Watrous, *Cretan Exploration Project, Hesperia* 62.2 (1993), pp. 233-7 (συνεργασία με Δ. Τσουγκαράκη).
13. «Greek Women, 16th-19th centuries: the Travellers' View», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 4 (1992), σσ. 321-403.
14. «Όψεις της εξωτερικής και εσωτερικής πολιτικής του Αλή Πασά», *Ο Ερανιστής* 19 (1993) σσ. 136-187.
15. «Παρατηρήσεις του W.M. Leake για την Πελοπόννησο και τα Κύθηρα. Σημειώσεις από το πρώτο ταξίδι του στην Ελλάδα», στο: *Περιηγητές και αξιωματούχοι στην Πελοπόννησο. Προς τιμήν του Sir Steven Runciman*, Μονεμβασία 1994, σσ. 251- 263.
16. «Additions and Corrections to Cod. Hierosol.2 Patriarch. 57: its Links with Cyprus and Palestine», *Bosphorus. Essays in Honour of Cyril Mango, Byzantinische Forschungen* 21 (1995) σσ. 167-180.
17. «Κοραΐς και Guilford», *Ο Ερανιστής* 20 (1995) σσ. 58-65.
18. «Οι οικογένειες Λικινίου και Περδικάρη. Μελέτη βιογραφική και γενεαλογική», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 5(1997) σσ. 307-379.
19. «Ιερά λείψανα και οικονομικά προβλήματα. Η διάδοση της λατρείας του Αγίου Βησσαρίωνα», *Τρικάλινά* 17 (1997) σσ. 193-212.
20. «Οι αντιλήψεις των ξένων για τον Νεοελληνικό Διαφωτισμό», *Ο Ερανιστής* 21 (1997) σσ. 225-247.
21. «Απόπειρες ελληνικών μεταφράσεων του μυθιστορήματος του Thomas Hope *Anastasius*», *Ο Ερανιστής* 21 (1997) σσ. 402-7.
22. «Ελληνικά περιηγητικά κείμενα (16ος-19ος αι.)», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 6 (2000) σσ. 158-180.
23. «Ανέκδοτα χαράγματα και επιγραφές από ναούς και μονές της Κρήτης», *Ενθύμησις Νικολάου Μ. Παναγιωτάκη*, Ηράκλειο 2000, σσ. 681-732 (συνεργασία με Δ. Τσουγκαράκη).
24. «Η Κέρκυρα την περίοδο 1797-1864», στο: Θ. Γ. Παππάς (επιμ.), *Κέρκυρα εγχειρίδιο τοπικής ιστορίας*, Αθήνα 2000, σ. 175-190.
25. «Monasteries of Southeastern Crete in the Venetian Period», στο: *EYKOΣMIA, Studi miscellanei per il 75o di P. Vincenzo POGGI S.J.*, Roma 2003, σσ. 541-574 (συνεργασία με Δ. Τσουγκαράκη).
26. «Πληροφορίες των περιηγητών για την ελιά και το λάδι στον ελλαδικό χώρο», στο: *Η ελιά και το λάδι στο χώρο και το χρόνο*, Δημοσιεύματα του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών αρ. 20, Αθήνα 2003, σσ. 94-131.
27. «Ιστορικές πηγές του Αγώνα. Έγγραφα, απομνημονεύματα, πρώτες ιστορίες», στο: *Η Ελληνική Επανάσταση, 1821-1832, Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. 3, Αθήνα 2003, σ. 371-388.
28. «Ανέκδοτα χαράγματα και επιγραφές από ναούς και μονές της Κρήτης. Β΄ Μέρος », *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 7 (2004) σσ. 143-206 (συνεργασία με Δ. Τσουγκαράκη).

29. «Η εξέλιξη των οικισμών της υπαίθρου Κέρκυρας», *Ζ' Πανιώνιο Συνέδριο. Λευκάδα 26-30 Μαΐου 2002, Πρακτικά τόμος Β', Δεύτερο Τμήμα, Ο χώρος και τα δημογραφικά μορφώματα. Οι κύριοι συντελεστές της οικονομίας*, Αθήνα 2004, σσ. 515-543.
30. «A Province under Byzantine, Venetian and Ottoman Rule, AD 400-1898», στο: *Cycles of Social Complexity in the Plain of Messara Crete*, Gotsen Institute of Archaeology, University of California Press, 2004, σσ. 359-439, 551-593 (συνεργασία με Δ. Τσουγκαράκη).
31. «Η διακίνηση των επιστολών (16^{ος}-19^{ος} αιώνας)», *Πρακτικά του Επιστημονικού Συμποσίου Νεοελληνική Επιστολογραφία (16^{ος}-19^{ος} αι.), Κέντρον Ερεύνης της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού*, Αθήνα, 20-21 Μαρτίου 2003. *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά*, τ. 8 (Αθήνα 2006), σσ. 339-374.
32. «Η διαχρονία της πολιτικής γεωγραφίας της Κρήτης. Δρόμοι επικοινωνίας στο εσωτερικό και το εξωτερικό. Η περίοδος της βενετικής και οθωμανικής κυριαρχίας (μέχρι το 1821). Συνέχειες και ασυνέχειες». *Κεντρικές Εισηγήσεις. Πεπραγμένα του Θ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, Ηράκλειο 2006, σ. 87-131.
33. «The 'Berat of the Consul of Salonika», στο: E. Kolovos, Ph. Kotzagerorgis, S. Laiou, M. Sariyannis (εκδ.), *The Ottoman Empire, the Balkans, the Greek Lands: Toward a Social and Economic History. Studies in Honor of John C. Alexander*, Istanbul 2007, σσ. 49-60.
34. «Οι ποιμαντικές επισκέψεις των πρωτοπαπάδων της Κέρκυρας», *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου «Όψεις της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Κέρκυρας» (7-8 Δεκεμβρίου 2005)*, *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Δ' (2007), σσ. 299-308.
35. «Η κοινωνική συνείδηση ενός Κρητικού του 1574», *Θησαυρίσματα* 37 (2007), σσ. 121-153.
36. «Εργογραφία Δημητρίου Ζ. Σοφιανού», *Ιόνιος Λόγος* 1 (2007) σσ. 225-245.
37. «Το φαινόμενο της ζητείας κατά τη Μεταβυζαντινή Περίοδο», *Ιόνιος Λόγος* 1 (2007) σσ. 247-293.
38. «The Codices of the Bishoprics as a Source of Social History», στο: Maria A. Stasinopoulou – Ioannis Zelepos (εκδ.), *Griechische Kultur in Südosteuropa in der Neuzeit. Beiträge zum Symposium in memoriam Gunnar Hering (Wien, 16-18 Dezember 2004)*, *Byzantina et Neograeca Vindobonensia* 26 (2008) σσ. 135-151.
39. «Women in the War of Greek Independence», στο: Mark Mazower (εκδ.), *Networks of Power in Modern Greece. Essays in Honour of John Campbell*, Hurst and Company, Λονδίνο 2008, pp. 45-68.
40. «The revival of the Olympic Games in 19th century Greece», *Beijing Forum* 2008, pp. 1-7.
41. Δημήτρης Τσουγκαράκης – Ελένη Αγγελολάτη-Τσουγκαράκη, «Ανέκδοτα χαράγματα και επιγραφές από ναούς και μονές της Κρήτης», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά*, 9 (2008), σσ. 293-340 (συνεργασία με Δ. Τσουγκαράκη).
42. *Pro-herbs. Χρηστικά βότανα της ελληνικής φύσης*, Ιωάννινα 2008 (ελληνικά και αγγλικά) [το ιστορικό τμήμα της διεπιστημονικής έρευνας στην οποία συμμετείχαν τα Πανεπιστήμια Ιωαννίνων, Πατρών, Χαροκόπειο και το Ιόνιο].
43. «Γεωγράφοι και οι περιηγητές για τον ευρύτερο χώρο της Ν. Αλβανίας και της Ηπείρου», *Η κοινή αρχιτεκτονική κληρονομιά των αρχοντικών σπιτιών της Ηπείρου και της Νότιας Αλβανίας*, Ιωάννινα 2008, σσ. 9-30.
44. «The archaeologists and the historian: Methodological Problems faced Historians Participating in Archaeological Surveys», στο: John Bintliff – Hanna Stöger (εκδ.), *Medieval and Post-Medieval Greece. The Corfu Papers. BAR International Series* 2023, Oxford 2009, pp. 67-72 (συνεργασία με Δ. Τσουγκαράκη).
45. «Επιστολές του Ευγένιου Βούλγαρη σε αθηναϊκούς κώδικες και Παράρτημα», στο: Ε. Αγγελολάτη-Τσουγκαράκη (επιμ.), *Ευγένιος Βούλγαρης. Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου, Κέρκυρα, 1-3 Δεκεμβρίου 2006*. Ιόνιο Πανεπιστήμιο – Εκδόσεις Κανάκη, Αθήνα 2009, σσ. 175-236.
46. «Ένα λανθάνον έργο του Καισάριου Δαπόντε και η αγιοποίηση του Πελοποννήσιου Ιερόθεου του Ιβηρίτη», *Ιόνιος Λόγος* 2 (2010), σσ. 1-11.

47. Δημήτρης Τσουγκαράκης – Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη, «Η απογραφή των εκκλησιών και των μονών της Κρήτης (1635-1637)», *Πεπραγμένα του Ι΄ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, Χανιά, 1-8 Οκτωβρίου 2006*, σσ. 93-116.

III. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. Επιστημονική Συνάντηση του Επιστημονικού Προσωπικού της Ακαδημίας Αθηνών (Αθήνα, 22-23 Νοεμβρίου 1979).
2. Β΄ Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών, Πάτρα, 25-31 Μαΐου 1980.
3. ΙΣΤ΄ Διεθνές Βυζαντινολογικό Συνέδριο, Βιέννη, 4-9 Οκτωβρίου 1981.
4. Β΄ Κυπριολογικό Συνέδριο, Λευκωσία, 20-25 Απριλίου 1982.
5. Ε΄ Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, Κεφαλονιά, 17-21 Μαΐου 1986.
6. ΣΤ΄ Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Χανιά, 24-30 Αυγούστου 1986.
7. Διεθνές Συμπόσιο «Το ταξίδι στον Μεσογειακό χώρο (18ος-19ος αιώνας). Ο Gerard de Nerval και η Ανατολή», Ερμούπολη, Σύρα 3-7 Ιουλίου 1988.
8. Α΄ Συμπόσιο Ιστορίας και Τέχνης Μονεμβασίας «Η Μονεμβασία και ο βυζαντινός και μεταβυζαντινός κόσμος», Μονεμβασία, 6-8 Σεπτεμβρίου 1988.
9. Δ΄ Συμπόσιο Ιστορίας και Τέχνης Μονεμβασίας «Περιηγητές και αξιωματούχοι στην Πελοπόννησο» προς τιμήν του Sir Steven Runciman, Μονεμβασία, 22-24 Ιουλίου 1992.
10. Διεθνές Συνέδριο «Νεοελληνική Παιδεία και Κοινωνία» αφιερωμένο στη μνήμη Κ.Θ. Δημαρά, Αθήνα, 29-30 Σεπτεμβρίου και 1 Οκτωβρίου 1993.
11. Δ΄ Συνάντηση Πεζογραφίας «Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Πεζογραφία», στα πλαίσια των ΚΘ΄ Δημητρίων (Δήμος Θεσσαλονίκης και Τομέας Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης), Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος Νοέμβριος 1994.
12. Όμιλος Μελέτης Ελληνικού Διαφωτισμού. Επιστημονικό Συμπόσιο «Μνήμη Λέανδρου Βρανούση», Αθήνα, 10-11 Μαΐου 1995.
13. Η΄ Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Ηράκλειο, 9-14 Σεπτεμβρίου 1996.
14. Δ΄ Συμπόσιο Τρικαλινών Σπουδών, Τρίκαλα, 8-10 Νοεμβρίου 1996.
15. Διεθνές Συνέδριο: Η Ρωσική παρουσία στα Επτάνησα 18ος-19ος αιώνας, Κέρκυρα, 25-29 Μαρτίου 1998.
16. Διεθνές Συνέδριο οργανωμένο από το ΤΙΣ, το Πανεπιστήμιο του Durham και τη Βρετανική Σχολή Αθηνών: *New Approaches in Medieval and Modern Greece*, Κέρκυρα, 1-4 Μαΐου 1998.
17. Διεθνές Συμπόσιο Ιστορίας: *Επτάνησος Πολιτεία*, Κέρκυρα, 18-20 Μαΐου 2000.
18. Συμπόσιο «Η ελιά και το λάδι στο χώρο και το χρόνο», Πρέβεζα, 24-26 Νοεμβρίου 2000.
19. Η΄ Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Ελούντα, 1-7 Οκτωβρίου 2001.
20. Ζ΄ Πανιώνιο Συνέδριο. Λευκάδα 26-30 Μαΐου 2002
21. Επιστημονικό Συμπόσιο του Κέντρου Ερεύνης του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών «Νεοελληνική Επιστολογραφία (16ος-19ος αι.)», Μάρτιος 2003.
22. «Ελληνικός πολιτισμός στη Νοτιοανατολική Ευρώπη στους νεότερους χρόνους Μνήμη Gunnar Hering», Βιέννη 15-18 Δεκεμβρίου 2004.
23. «Οι «επισκέψεις» των Πρωτοπαπάδων της Κέρκυρας», Όψεις της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Κέρκυρας, Διοργάνωση του ΤΙΣ και της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα, 7 και 8 Δεκεμβρίου 2005.
24. Δημήτρης Τσουγκαράκης-Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη, «Η απογραφή των εκκλησιών και των μονών της Κρήτης (1635-1637)», *Πεπραγμένα του Ι΄ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, Χανιά, 1-8 Οκτωβρίου 2006*.
25. «Επιστολές του Ευγένιου Βούλγαρη σε αθηναϊκούς κώδικες», *Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Ευγένιος Βούλγαρης: Ο άνδρας και το έργο του»*, Κέρκυρα, 3-6 Δεκεμβρίου 2006.

26. «Ιστορική αναδρομή της χρήσης των Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών. Η περίπτωση των Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών που απαντώνται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων», Κέρκυρα, 5 Οκτωβρίου 2007. Ημερίδα στα πλαίσια του INTERREG IIB-ARCHIMED: «Προστασία πόρων, διαχείριση και προώθηση οικολογικής αντίληψης για τη βιώσιμη εκμετάλλευση των βρώσιμων βοτάνων και καρυκευμάτων» (Egnatia Epirus Foundation – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Πανεπιστήμιο Πατρών – Ιόνιο Πανεπιστήμιο (ΤΙΣ) Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο - Unitre University – Maglie – Περιφέρεια Ιονίων Νήσων).
27. «Γεωγράφοι και περιηγητές του ευρύτερου χώρου της Ν. Αλβανίας και της Ηπείρου», Συνέδριο με τίτλο «Παραδοσιακή αρχιτεκτονική της διασυννοριακής περιοχής - ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά», Ιωάννινα 11-12 Οκτωβρίου 2008. INTERREG III A Στα πλαίσια του έργου: «Η κοινή αρχιτεκτονική κληρονομιά των αρχοντικών σπιτιών της Ηπείρου και της Νότιας Αλβανίας» (Πανεπιστήμια Ιωαννίνων, Ιονίου και Αργυροκάστρου).
28. «Η παρουσία της Βενετίας στον Ιόνιο χώρο τον 18^ο και 19^ο αιώνα και η αποτίμησή της στα περιηγητικά κείμενα», Διεθνές Συνέδριο: Η Αδριατική: Συγκλίσεις και αποκλίσεις (18ος- 19ος αι.), Κέρκυρα 29-30 Απριλίου 2010 (Ιόνιο Πανεπιστήμιο – Ινστιτούτ Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας, Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti)

IV. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ/ΠΡΟΛΟΓΟΙ ΣΕ ΤΟΜΟΥΣ

1. Ελευθέριος Σκιαδάς, *Ληξιαρχείον Αθηνών (1836-2006)*, Αναπτυξιακή Εταιρεία Δήμου Αθηναίων, Αθήνα 2005: Πρόλογος.
2. Αντώνιος Σπυρής νοτάριος και πρωτοπαπάς Κερκύρων (1560-1567). *Πηγές της Επτανησιακής Ιστορίας 1*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2007: Επιστημονική Επιμέλεια και Πρόλογος.
3. Εμμανουήλ Τοξότης νοτάριος Κερκύρας. *Πράξεις (1500-1503)*. *Πηγές της Επτανησιακής Ιστορίας 2*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2007: Επιστημονική Επιμέλεια και Πρόλογος.
4. Σπυρίδων Πλουμίδης, *Γυναίκες και Γάμος στην Κέρκυρα (1600-1864)*. *Έμφυλες σχέσεις και οικονομικές δραστηριότητες*, Κέρκυρα 2008. (Πρόλογος σ. 9-15 ως επιστημονικής υπευθύνου της μεταδιδακτορικής έρευνας από την οποία προέκυψε το έργο).
5. Χριστίνα Μπάνου, *Διαχρονικά Γνωρίσματα της Εκδοτικής Βιομηχανίας στον Δυτικό Πολιτισμό*, Εκδόσεις Κότινος, Αθήνα 2008: Πρόλογος.
6. Νοταριακές πράξεις του κώδικα της κεφαλληνιακής οικογένειας Τυπάλδου-Λασκαράτου (16^{ος}-17^{ος} αι.). *Πηγές της Επτανησιακής Ιστορίας 3*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Αθήνα 2009: Επιστημονική Επιμέλεια και Πρόλογος.
7. Σπυρίδων Βερβιτζιώτης νοτάριος Κερκύρας. *Πρωτόκολλο (1741-1744)*. *Πηγές της Επτανησιακής Ιστορίας 4*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2009: Επιστημονική Επιμέλεια και Πρόλογος.
8. *Επιστολές των Οικουμενικών Πατριαρχών προς τους Μεγάλους Πρωτοπαπάδες της Κερκύρας (17^{ος}-18^{ος} αιώνας)*,). *Πηγές της Επτανησιακής Ιστορίας 5*, Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2009: Επιστημονική Επιμέλεια και Πρόλογος.
9. Ευγένιος Βούλγαρης. *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου, Κέρκυρα, 1-3 Δεκεμβρίου 2006*. Ιόνιο Πανεπιστήμιο-Εκδόσεις Κανάκη, Αθήνα 2009: Επιστημονική Επιμέλεια και Πρόλογος.

V. ΜΕΛΕΤΕΣ ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ

1. «Η υπόθεση της ύψωσης της βρετανικής σημαίας στη Ζάκυνθο το 1801 μέσα από τη βρετανική προξενική αλληλογραφία», *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Ιστορίας: Επτάνησος Πολιτεία, Κέρκυρα, 18-20 Μαΐου 2000*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο –Κέντρο Μελετών Ιονίου.

2. «Η παρουσία της Βενετίας στον Ιόνιο χώρο τον 18^ο και 19^ο αιώνα και η αποτίμησή της στα περιηγητικά κείμενα», Διεθνές Συνέδριο: *Η Αδριατική: Συγκλίσεις και αποκλίσεις (18ος- 19ος αι.)*, Κέρκυρα 29-30 Απριλίου 2010 (Ιόνιο Πανεπιστήμιο – Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας, Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti).
5. «Γεώργιος Χρυσόγονος Τραπεζούντιος: νέα στοιχεία για τον βίο και το έργο του», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 10 (2011) (τυπών.).

****

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΩΓΙΑΤΗΣ PELE
(Καθηγητής/Ιστορική Γεωγραφία)

(Στον κατάλογο δεν περιλαμβάνονται πρόλογοι, συμμετοχές σε συνέδρια, μαθήματα και σεμινάρια στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό, άρθρα και συνεντεύξεις σε εφημερίδες)

I. ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. *Voyageurs en Grèce (1800-1920): aspects économiques, démographiques et cartographiques*, Maîtrise d'Histoire, Paris IV, Sorbonne, 1981, 306 σ.
2. *Les communications terrestres dans la Péninsule Hellénique au XVIIIe siècle. (Diplôme d'Études Approfondies en Histoire Moderne et Contemporaine)*, Paris IV, Sorbonne, 1982, σ. 65.
3. *Les communications terrestres dans la Péninsule Hellénique au XVIIIe siècle* (Thèse de Doctorat de 3e cycle en Histoire et Civilisations, E.H.E.S.S.), Παρίσι 1984, τόμοι 2, 507 σ.

II. ΒΙΒΛΙΑ-ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

4. *Connaissance de la population et des productions de la Morée à travers un manuscrit anonyme, vers 1790*, Αθήνα, 1987, 144 σ.
5. *Δρόμοι και διακίνηση στον ελλαδικό χώρο κατά τον 18^ο αιώνα*, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1993, 250 σ.
6. *Έξι γαλλικά υπομνήματα για τα Επτάνησα και τον απέναντι ηπειρωτικό χώρο (1798-1809)*, Επιστημονικές Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Αθήνα-Κέρκυρα 1993, 357 σ.
7. *Inventaire de la correspondance des consuls français à Corfou, de 1713 à 1901*, Επιστημονικές Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Αθήνα-Κέρκυρα 1993, 604 σ.
8. *Inventaire de la correspondance des consuls Français à Zante (1670-1859), à Cerigo (1724-1775) et du vice-Consul à Céphalonie (1803-1806)*, Επιστημονικές εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 1997, 293 σ.
9. *Journal d'un voyage sur les côtes de la Mer Noire, du 28 Avril au 18 Septembre 1784, par Lafitte-Clavé*, εκδόσεις ISIS, Κωνσταντινούπολη 1998, 180 σ.
10. *Η Κέρκυρα 1830-1832 μεταξύ φεουδαρχίας και αποικιοκρατίας*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2002, σ. 550 (συνεργασία με Ευάγγελο Πρόντζα).
11. *Journal d'un officier Français à Constantinople en 1784-1788*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2004, σ. 400,
12. *F. C. H. L. POUQUEVILLE: Η Πανώλη τύπου Orientalis*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2005, σ. 335 (συνεργασία με Βάϊο Βαϊόπουλο).
13. «Οικιστικό πλέγμα και θνησιμότητα στους Παξούς μέσα 19^{ου} –τέλος 20^{ού} αι.» εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2011 (συνεργασία με Ιωάννα Αθανασοπούλου).
14. *Δημογραφική προσέγγιση της νοσηλευτικής κίνησης του Θεραπευτηρίου «Ο Ευαγγελισμός» κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου (1927-1939)*, (σε συνεργασία με Κ. Τσιάμη, Κ. Μαυρέα, Ι. Αθανασοπούλου), Τετράδια Ιστορικής Δημογραφίας τ. VII, 220 σ., Κέρκυρα 2012.

III. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ/ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. «Δημογραφικές πληροφορίες για την Ελλάδα από περιηγητές, 1800-1820», *MNHMΩN* 10 (1982) σ. 1-28.
2. "Aperçu sur le coût du transport terrestre dans les Balkans au XVIIIe siècle (1715-1820)", στο: *Πρακτικά του IIe Colloque International d'Histoire*, 1983, τ. II, σ. 75 -112.
3. «Σχέσεις δρόμου και χωριών στη Βαλκανική χερσόνησο τον 18^ο αιώνα», *ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ*, τ. 2. Τεύχος 4, Αθήνα 1984, σ. 405-422.
4. "Intervention du transport terrestre en Grèce dans l'économie au 18e siècle", στο: *Πρακτικά του συμποσίου Les Sciences de l'Homme et de la Société du monde rural dans l'aire Méditerranéenne*, Αθήνα/Δεκέμβριος 1984, σ. 627-635.
5. «Σχέσεις μεταξύ αγροτικού και αστικού πληθυσμού στην Ήπειρο, το 1807», στο: *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορίας, Ήπειρος, κοινωνία-οικονομία, Γιάννινα, 4-7 Σεπτεμβρίου 1985*, σ. 129-136 + χάρτες και διαγράμματα.
6. «Σχέσεις επτανησιακού και ηπειρωτικού χώρου κατά το 1808, μέσα από γαλλικές στρατιωτικές εκθέσεις», στο: *Πρακτικά Ε' Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου, Αργοστόλι, 17-21 Μαΐου 1986*, τ. I, σ. 373-379.
7. «Lecture historique d'une carte à travers le signifié: Les villages de nom turc dans l'espace grec au 18e et au début du 19e siècle, d'après la carte de Lapie», στο: *Πρακτικά 13^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Λειτουργικής Γλωσσολογίας, Κέρκυρα, 24-29 Αυγούστου 1986*, σ. 83-85, (σε συνεργασία με την Ε. Μπαλτά).
8. «La vie quotidienne de l'île d'Ithaque à travers deux temoignages de la fin du 18e siècle», στο: *Πρακτικά Ε' Συμποσίου Κέντρου Οδυσσειακών Σπουδών, Ιθάκη, 11-14 Σεπτεμβρίου 1987, Ημερίδα «Περιηγητισμός στην Ιθάκη»*, σ. 41-48.
9. «Η πρακτική της μέτρησης των αποστάσεων στον Οθωμανικό χώρο, από μαρτυρίες του 18^{ου} αιώνα», στο: *Ημερίδα μέτρα και Μετρήσεις: Από την πολλαπλότητα στην ενοποίηση, ιστορική θεώρηση, Θεσσαλονίκη, 14/3/1988*.
10. «Ιστορική Γεωγραφία», *ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ*, Αθήνα/Δεκέμβριος 1988, σελ. 220-222.
11. «Σύντομη ματιά στη Γαλλική Επανάσταση και στη διάδοση των αρχών της στον Ελληνικό χώρο», στο: *Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου: Η Γαλλική Επανάσταση στην Ελλάδα και στη Γαλλία (Γράμματα, τέχνες, ιστορία)*, Θεσσαλονίκη, 31/5-2/6/1989, σ. 307-327.
12. «Journal d'un voyage effectué par Lafitte-Clavé de Constantinople à Brousse, Nicée et Nicomédie, en 1786», *ΔΕΛΤΙΟ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ*, τ. Ζ', Αθήνα 1988-1989, σ. 75-115.
13. «Το οδικό δίκτυο της Ζακύνθου κατά τα τέλη του 18^{ου} και τις αρχές του 19^{ου} αιώνα», στο: *Πρακτικά Α' Συνεδρίου Εταιρείας Ζακυνθιακών Σπουδών, Οι οικισμοί της Ζακύνθου από την αρχαιότητα μέχρι το 1953, Ζάκυνθος, 20-22 Οκτωβρίου 1989*, σ. 255-264.
14. «Οι οικισμοί της Κεφαλονιάς στη μεγάλη χρονική διάρκεια 1583-1907, διατήρηση – εγκατάλειψη – ανανέωση», *ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ*, τ. 6, Αργοστόλι 1992, σελ. 39-86.
15. «Félix Beaujours: πρόξενος-γεωγράφος», *ΙΣΤΩΡ*, τχ. 5, Αθήνα, Απρίλιος 1993, σ. 25-62.
16. «Η εικόνα της οικονομικής ζωής της Ζακύνθου στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, όπως αυτή προκύπτει από στοιχεία του προϋπολογισμού και των εισαγωγών και εξαγωγών του 1807», στο: *ΣΤ' Διεθνές Πανιόνιο Συνέδριο, Ζάκυνθος, 23-27/9/1997*, Τ. II, σ. 385-402.
17. «Οι Γάλλοι και ο εκδημοκρατισμός των νησιών του Ιονίου: από τον επαναστατικό ενθουσιασμό έως την επιβολή των θεσμών», στο: *Ελληνο-Ιταλική Επιστημονική Συνάντηση, Έλληνες και Ιταλοί στη δίνη του εκδημοκρατισμού: Αποδοχή και απόρριψη μίας καθεστωτικής αλλαγής (1797-1799)*, Αθήνα 1/12/1997 [Εκδόθηκε στην Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών: «ΑΡΕΘΑΣ», Τόμος II, Πάτρα 2002, σ. 33-39].
18. «Εκτιμήσεις για τα νησιά του Ιονίου κατά την περίοδο της Ρωσικής παρουσίας, μέσα από επίσημες γαλλικές μαρτυρίες», στο: *Διεθνές Συνέδριο, Η ρωσική παρουσία στα Ε-*

- πτάνησα 18^{ος} – 19^{ος} αι., *Κέρκυρα* 25-29/3/1998, [εκδόθηκε στο Περιοδικό “Περί Ιστορίας” της Ιονίου Εταιρείας Ιστορικών Μελετών Τ. 4, *Κέρκυρα* 2003, σ. 13-22].
19. “La balance commerciale des Places Vénitiennes en mer Ionienne, en 1784”. *ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ*, τ. 8^{ος} Αργοστόλι 1997, σ. 13-41.
  20. «Έντυπώσεις από τη φυσική μεταβολή ενός τοπίου. Η δημιουργία της Νέας Καμένης το 1707», στο: *Επιστημονική Συνάντηση: Προσλήψεις του Ιστορικού τοπίου: Η περίπτωση των νησιών του Αιγαίου, Σαντορίνη 18-20/9/1998*.
  21. «Η Γαλλική προσέγγιση του ελλαδικού χώρου μέσα από επίσημες εκθέσεις κατά το τέλος του 18^{ου} αιώνα», στο: *Περιηγητισμός: Προσεγγίσεις του Ελληνικού χώρου 15^{ος} – 19^{ος} αι., Αθήνα 23/4/1997*. Έκδοση Ιονίου Εταιρείας Ιστορικών Μελετών, *Περί Ιστορίας*, *Κέρκυρα* 2001, σ. 11-67.
  22. «Δύο περιγραφές χώρων: η συνειδητά παραποιημένη και η προερχόμενη από μαρτυρίες τρίτων», στο: *Διεθνές Συνέδριο, Νέες Προσεγγίσεις στη Μεσαιωνική και Νεότερη Ελλάδα*, *Κέρκυρα*, 1-3/5/1998 = *Κεφαλληνιακά Χρονικά* 9 (2003) σ. 97-110.
  23. “Quelques informations sur la relation entre la population urbaine et la population rurale dans la péninsule hellénique en 1807 à travers un rapport “statistique” de Marmont”, στο: *Mélanges offerts à Hélène Antoniadis-Bibicou*, Ecole Française d’Athènes, (υπό έκδοση).
  24. «Η Δημο-οικονομική εξέλιξη των Κυθήρων (1889-1991)», *Πανελλήνιο Συνέδριο Κυθηραϊκών Μελετών, Κύθηρα 19-23 Σεπτεμβρίου 2001*.
  25. «Κοινωνική Στατιστική. Από την πολιτειογραφική έρευνα στην Ακαδημαϊκή διδασκαλία», στο: *Πρακτικά Συνεδρίου: Επτάνησα 20^{ος}-21^{ος} αιώνας, Λευκάδα, 27-30 Σεπτεμβρίου 2001*, Αθήνα 2004, σ. 265-276 (συνεργασία με Ευάγγελο Πρόντζα).
  26. «Βιοτικό επίπεδο και ανισότητες στα Ιόνια Νησιά», στο: *Πρακτικά Συνεδρίου: Επτάνησα 20^{ος} –21^{ος} αιώνας, Λευκάδα, 27-30 Σεπτεμβρίου 2001*, Αθήνα, 2004, σ. 194-208 (συνεργασία με Ευάγγελο Πρόντζα), .
  27. «Τα νησιά του Αιγαίου μέσα από την αλληλογραφία απεσταλμένων Γάλλων Ιησουϊτών στις αρχές του 18^{ου} αιώνα», στο: *Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο: Γλώσσα, Λογοτεχνία και Πολιτισμός στο Αιγαίο, Ρόδος, 7-9 Νοεμβρίου 2003*.
  28. «Τα Ιόνια Νησιά από την πολιτειογραφία στη στατιστική των πληθυσμών (18^{ος}-19^{ος} αι.)», *Ζ’ Πανιώνιο Συνέδριο, Λευκάδα 26-30 Μαΐου 2002*, *Πρακτικά Ζ’ Πανιονίου Συνεδρίου*, Τ. Β’, Αθήνα 2004, σ. 389-397.
  29. «Ιατρικός πληθωρισμός στην Ελλάδα των αρχών του 20ού αιώνα», στο: *32ο Ετήσιο Πανελλήνιο Ιατρικό Συνέδριο, Αθήνα, 9-13 Μαΐου 2006*, (συνεργασία με Α. Μαρσέλου και Λ. Βλαδίμηρο).
  30. «Η θνησιμότητα στην Κέρκυρα κατά το 2^ο ήμισυ του 19^{ου} αιώνα», στο: *Η’ Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, Κύθηρα 21-25 Μαΐου 2006*.
  31. «Γεωγραφική κατανομή ιατρικών και παραϊατρικών ειδικοτήτων, κλινικών και ιατρικών υπηρεσιών στην Ελλάδα κατά το Μεσοπόλεμο, σύμφωνα με έναν Ιατρικό Οδηγό του 1926», *Αρχαιολογία* τεύχ. 104, Σεπτ. 2007, σ.10-17 (σε συνεργασία με Α. Μαρσέλου).
  32. «Παραδείγματα θνησιμότητας στον ελλαδικό χώρο κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα», στο: *Διημερίδα Ιστορικής Δημογραφίας, Νοσηρότητα και θνησιμότητα στην Ελλάδα του 20^{ου} αιώνα: Ιατρική και δημογραφική προσέγγιση, Κέρκυρα 25-26 Σεπτ. 2009* (συνεργασία με Ι. Αθανασοπούλου).
  33. «Χάρτης Ελonoσίας στην Ελλάδα (1920-1950)», στο: *Διημερίδα Ιστορικής Δημογραφίας, Νοσηρότητα και θνησιμότητα στην Ελλάδα του 20^{ου} αιώνα: Ιατρική και δημογραφική προσέγγιση, Κέρκυρα 25-26 Σεπτ. 2009* (συνεργασία με Α. Μαρσέλου), .
  34. «Οικιστικό πλέγμα και θνησιμότητα στους Παξούς 1886-1971», εκδ. Ιόνιο Πανεπιστήμιο, *Κέρκυρα* 2010 (συνεργασία με την κ. Ιωάννα Αθανασοπούλου).
  35. «Αστικός και Αγροτικός Πληθυσμός στην Ελλάδα κατά το πρώτο ήμισυ του 20ού αιώνα: Μία σύντομη αποτίμηση της πληθυσμιακής ενδυνάμωσης των αστικών κέντρων», (σε συνεργασία με Κ. Μαυρέα), *Τετράδια Ιστορικής Δημογραφίας* τ. VI, *Κέρκυρα* 2011, σ. 137-190.

36. «Παραδείγματα γεννητικότητας στον ελληνικό χώρο κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα», (σε συνεργασία με Ι. Αθανασοπούλου), Τετράδια Ιστορικής Δημογραφίας τ. VI, Κέρκυρα, 2011, σ. 279-299.
37. «Ο εκλογικός κατάλογος της Μυκόνου του έτους 1847. Μαρτυρία δημογραφικής και ιδιοκτησιακής απεικόνισης του ανδρικού πληθυσμού του νησιού», (σε συνεργασία με Ι. Αθανασοπούλου), περιοδικό *ΙΟΝΙΟΣ ΛΟΓΟΣ* τ. 3, σελ. 81-128, Κέρκυρα 2011.
38. «Η φυσική κίνηση του πληθυσμού στον αστικό χώρο στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1956-1975», (σε συνεργασία με Ι. Δημόπουλο και Κ. Μαυρέα), περιοδικό *ΙΟΝΙΟΣ ΛΟΓΟΣ*, τ. 4, σελ. 78-104, Κέρκυρα 2013.
39. «Η ανδρική θνησιμότητα στη Μύκονο, 1859-1889», (σε συνεργασία με Ι. Αθανασοπούλου), περιοδικό *ΙΟΝΙΟΣ ΛΟΓΟΣ*, τ. 4, σελ. 9-74, Κέρκυρα 2013.
40. «Μορφές κοινωνικής μέριμνας και κρατικοί νεωτερισμοί στον ελλαδικό χώρο 18^{ος} -19^{ος} αι.», (σε συνεργασία με Κ. Δουκάκη). Συμπόσιο εις μνήμην Εύης Ολυμπίτου: Τοπικές κοινωνίες στο θαλάσσιο και Ορεινό χώρο στα Νότια Βαλκάνια 18^{ος} -19^{ος} αι., Κέρκυρα 24-26 Μαΐου 2012, υπό έκδοση στις Επιστημονικές Εκδόσεις του Ιονίου Πανεπιστημίου.
41. «Η σύφιλη των «*Ασέμνων γυναικών*» μέσα από τα Αρχεία του Νοσοκομείου «Ανδρέας Συγγρός» κατά την περίοδο 1931-1935», (σε συνεργασία με Ν. Παγκράτη, Κ. Τσιάμη, Μ. Μάνδυλα-Κουσούνη), περιοδικό *Ιατρικά Χρονικά Βορειοδυτικής Ελλάδος* 2011, Τ.8, τεύχ. 2, Δεκέμβριος 2012, σελ. 68-77.
42. «Η φυσική κίνηση του πληθυσμού στον αστικό χώρο στην Ελλάδα κατά την τελευταία Τριαντακονταετία (1971-200)», (σε συνεργασία με Ι. Δημόπουλο και Κ. Μαυρέα), ανακοίνωση στο 2^ο Συνέδριο Δημόσιας Πολιτικής και Θεσμών, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Δεκέμβριος 2012.
43. "Sanity Legislation and Public Health measures in the Ionian Islands during the British Protection 1815-1864" (σε συνεργασία με Tsiamis C., Poulakou-Rebelakou E.), περιοδικό *Mediterranean Chronicles*, Vol. 2, Corfou 2013, σελ.241-253.
44. "Infectious disease control in the Ionian Islands during the British Protection 1815-1864" (σε συνεργασία με Tsiamis C., Thalassinou E., Poulakou-Rebelakou E., Hatzakis A.), περ. *Journal of the Royal Army Medical Corps*, London, Sept. 2013, vol. 159, No 3.
45. «Τα πεπραγμένα του Σανατορίου Πάρνηθας (Νοσοκομείο Γεωργίου Σταύρου και Γεωργίου Φουγκ) ως πηγή ιατρικής και δημογραφικής προσέγγισης της φυματίωσης κατά το Μεσοπόλεμο», (σε συνεργασία με Δημοπούλου Χ, Τσιάμη Κ, Μάνδυλα-Κουσούνη Μ, Πουλάκου-Ρεμπελάκου Ε), περιοδικό *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής*, 213, 30(4), Αθήνα 2013, σ. 480-490.
46. «Συγκριτική μελέτη νοσηλευτικής κίνησης του "Κοργιαλενίου-Μπενακείου Νοσοκομείου Ε. Ε. Σ." και του Θεραπευτηρίου "Ο Ευαγγελισμός" (1931-1936): πηγές πληροφόρησης του νοσηλευτικού χάρτη της Αθήνας του Μεσοπολέμου», (σε συνεργασία με Παγκράτη Ν., Τσιάμη Κ., Μάνδυλα-Κουσούνη Μ., Αθανασοπούλου Ι.), Α' μέρος, περιοδικό *Ιατρικά Χρονικά Βορειοδυτικής Ελλάδος*, Τ. Νο 9, Τεύχος 1, Κέρκυρα 2013, σελ. 65-79.
47. «Η γαμηλιότητα στους Παξούς (1830-1932), δημογραφική προσέγγιση», (σε συνεργασία με Ι. Αθανασοπούλου), Τετράδια Ιστορικής Δημογραφίας Νο 8, σ. 225-232, Κέρκυρα Ιούνιος. 2013.
48. «Ιατρική και δημογραφική προσέγγιση της θνησιμότητας στην Κατοχική Αθήνα (1941-1944)», (σε συνεργασία με Τσιάμη Κ., Πουλάκου-Ρεμπελάκου Ε.), υπό έκδοση στο περιοδικό *Mediterranean Chronicles*, Τ. 3, Corfou 2013.

IV. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΝΤΥΠΑ

1. «Ο "Φαίδων" και η φιλοσοφία του Πλάτωνα», περ, *ΔΙΑΒΑΖΩ* τεύχος 47^ο, Αθήνα, Ιανουάριος 1982, σ. 40-44.
2. «Ο F.C.H.L. Rouqueville και ο ελληνικός χώρος», *ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑ* τ. Ζ', Αθήνα 1986, σ. 191-208.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΒΙΚΕΛΑ*

(Καθηγήτρια/Κλασσική Αρχαιολογία)

(Στον κατάλογο δεν περιλαμβάνονται ανακοινώσεις σε συνέδρια και διαλέξεις)

I. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. "Zum Rundaltar mit archaistischem Götterzug für Dionysos in Brauron", *Boreas* 8, 1985, σελ. 41-48, πίν. 1-5 [συνεργασία με W. Fuchs: Vikela: σελ. 41-45· Fuchs: σελ. 45-48].
2. *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC)*, τόμ. VI,1 (1992), σελ. 437-444, s.v. "Melikertes". τόμ. VI, 2 (1992), εικ. στις σελ. 225-228 (Vikela – Vollkommer [Vikela: Εισαγωγή, Φιλολογικές Πηγές, Βιβλιογραφία, Πλαστική και Σχολιασμός· Vollkommer: Νομίσματα, Λοιπά Έργα Καταλόγου, Σχολιασμός]).
3. "Die Weihreliefs aus dem Athener Pankrates-Heiligtum am Ilissos. Religionsgeschichtliche Bedeutung und Typologie", *16. Beiheft Athenische Mitteilungen* (1994), σελ. I-XIII, 1-248, πίν. 40: Διδακτορική διατριβή.
4. *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC)*, τόμ. VII, 1 (1994), σελ. 166-169, s.v. "Pankrates" (Vikela)· τόμ. VII, 2 (1994), εικ. στις σελ. 101-103.
5. "Η επιβίωση της μυνωικής ανδρικής θεότητας στους ιστορικούς χρόνους", *Αρχαιογνωσία* 8, 1993/94, σελ. 199-210, πίν. 27-28.
6. "Ein neuerworbenes Rollsiegel im Athener Nationalmuseum: Überlegungen zum Ziegenmotiv und zum Brokatstil", στο *Beschreiben und Deuten in der Archäologie des Alten Orients. Festschrift R. Mayer-Opificius* (1994), σελ. 327-334, εικ. 1-3.
7. "Attische Weihreliefs und die Kult-Topographie Attikas", *Athenische Mitteilungen* 112, 1997, σελ. 167-246, πίν. 20-31.
8. "Bemerkungen zur Ikonographie und Bildtypologie der Meter-Kybelereleiefs: Phrygische Abstammung und Eigenständigkeit", *Athenische Mitteilungen* 116, 2001, σελ. 67-123, πίν. 13-23.
9. "Der Hymnus aus Palaikastro. Eine Spurensuche nach Überresten der minoischen Religion", στον κατάλογο της έκθεσης: *Im Labyrinth des Minos*, 27. 1.— 29. 4. 2001, Badisches Landesmuseum, Καρλσρούη (2001), σελ. 219-226, εικ. 183-185.
10. "Η Φρυγική Μητέρα Θεά από την Ανατολή στην Ελλάδα: προσλήψεις και μεταπλάσεις", *Αρχαιολογική Εφημερίς* 2002, σελ. 41-71, εικ. 1-17.
11. "Continuity in Greek Religion: The Case of Zeus Kretagenes", *Cretan Studies* 8, 2003, σελ. 199-216, πίν. 85-88.
12. "The Iconography of Donors on Votive Reliefs" στο *Thesaurus Cultus et Rituum Antiquorum (ThesCRA)*, τόμ. I, (2004), σελ. 284-287, εικ. στη σελ. 71.
13. "Griechische Reliefweihungen an Athena. Ikonographie der Göttin und Bildkomposition der Reliefs", *Athenische Mitteilungen* 120, 2005, 85-161.
14. "Ανασκαφή της Αρχαιολογικής Εταιρείας κατά τα έτη 1953-54. Πορίσματα της διδακτορικής διατριβής για τα αναθηματικά ανάγλυφα από το ιερό του Παγκράτη στον Ιλισό", *Δημοσίευση στο Διαδίκτυο*, κατ' ανάθεση της "Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας".
15. «Healer Gods and Healing Sanctuaries in Attica, Similarities and Differences», *Archiv für Religionsgeschichte* 8, 2006, σελ. 41-62 πίν. I-X.
16. α) «Τα Επτάνησα στην αρχαιότητα. Σύντομο διάγραμμα από τα Προϊστορικά έως τα Ύστερα Ρωμαϊκά χρόνια» στο: *Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (έκδ.), Ιόνιοι Νήσοι. Ιστορία και Πολιτισμός*, (Αθήνα 2007), σελ. 18-41, εικ. 5-41 (δισέλιδος υπομνηματισμός των εικόνων στο τέλος του τόμου). β) «The Ionian Islands in Antiquity. A Brief Review from Prehistory down to the Late Roman times» στο: *Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (έκδ.), Ιόνιοι Νήσοι. Ιστορία και Πολιτισμός*, Αθήνα (2007), σελ. 279-283, εικ. 312-320 (μονοσέλιδος

* Η κ. Βικέλα αφυπηρέτησε την 31η Αυγούστου 2011. Μέχρι αυτή την ημερομηνία είναι επικαιροποιημένη και η εργογραφία της.

- υπομνηματισμός των εικόνων στο τέλος του τόμου). Μονοσέλιδη επιλεγμένη βιβλιογραφία, ελληνική και ξένη, για τις δύο δημοσιεύσεις αρ. α) και β). στο τέλος του τόμου.
17. α) «The Worship of Artemis in Attica: Cult Places, Rites, Iconography», στο: *N. Kaltsas – A. Shapiro (εκδ.), Worshipping Women. Ritual and Reality in Classical Athens*. Κατάλογος έκθεσης, Ν. Υόρκη, Onassis Cultural Center, Δεκέμβριος 10, 2008 – Μάιος 9, 2009 (2009), σελ. 78-87. β) Λήμματα καταλόγου αρ. 43-44: Αφορούν τα ανάγλυφα: Αθήνα, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο αρ. Ευρ. 3917 και 4540.
  18. α) «Η λατρεία της Άρτεμης στην Αττική: Ιεροί τόποι, Τελετές, Εικονογραφία», στο: *N. Καλτσάς – A. Shapiro (εκδ.), Γυναικών Λατρείες. Κατάλογος έκθεσης, Κοινωφελές Ίδρυμα Αλέξανδρος Ωνάσης, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Ιούνιος 20. – Νοέμβριος 30. 2009* (2009), σελ. 78-87. β) Λήμματα καταλόγου αρ. 43-44: Αφορούν τα ανάγλυφα: Αθήνα, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο αρ. Ευρ. 3917 και 4540.
  19. «Wilhelm Dörpfeld: ο αρχιτέκτονας, ο αρχαιολόγος, ο φιλέλληνας», *Ιόνιος Λόγος* 2, 2010 σελ. 161-186.
  20. «Η Ιθάκη και το άλλο Ιόνιο από την προϊστορία έως τον 5ο αι. π.Χ.: συγκλίσεις και αποκλίσεις», στο: *E. Walter-Καρύδη (επιμ.), Μύθοι, Κείμενα, Εικόνες. Ομηρικά Έπη και Αρχαία Ελληνική Τέχνη. Πρακτικά του ΙΑ' Διεθνούς Συνεδρίου για την Οδύσσεια, Ιθάκη 15-19. 9. 2009* (Αθήνα, 2010), σελ. 24-64.
  21. «Τα μικρά ιερά της Αθήνας», *Αρχαιολογική Εφημερίς* 2011 (υπό έκδοση).
  22. "Apollon, Artemis und Leto. Eine Untersuchung zur Typologie, Ikonographie und Hermeneutik der drei Gottheiten auf griechischen Weihreliefs, σελ. 443, εικόνες 69 (υπό έκδοση στο Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο της Αθήνας).
  23. Ο ιστορικός χαρακτήρας ορισμένων αναθηματικών αναγλύφων και η προβολή του αναθέτη τους», στο: *Έπαινος Luigi Beschi, 7. Παραρτ. Μουσείου Μπενάκη* 2011, σελ. 337-350 (υπό έκδοση).

II. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

1. Ενημέρωση παραπομπών, φιλολογική επιμέλεια κεφαλαίων της μονογραφίας " Το ιερόν του Παγκράτους", της Α. Καλογεροπούλου, έργο μη ολοκληρωμένο λόγω θανάτου της συγγραφέως, κατ' ανάθεση της "Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας".
2. "Reliefvotive an Aphrodite". Άρθρο προοριζόμενο για ξένο επιστημονικό περιοδικό
3. "Η κεραμική της Βραυρώνας. I. Οι κρατηρίσκοι". Εισαγωγή, επιμέλεια και συμπλήρωση βιβλιογραφίας στο κατατεθειμένο στην "Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία" χειρόγραφο της αποθανούσης L. Kahil, κατ' ανάθεση της "Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας".

***

ΚΑΡΑΠΙΔΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

(Καθηγητής/Ιστορία της Μεσαιωνικής Δύσης
και μεταφορά θεσμών στην Ανατολική Μεσόγειο)

(Περιλαμβάνονται δημοσιεύσεις από το 2003 κε.)

1. *Ελληνική Οικονομική Ιστορία, ΙΕ'-ΙΘ' αι.*, Σπύρος Ασδραχάς (κ.α.), Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Τράπεζας Πειραιώς, 2003, τ. Α': *Το ανθρώπινο δίκτυο*, σελ. 72-149. *Οι μεγάλοι τομείς. Οικονομία της υπαίθρου, οικονομία των πόλεων. Η σταθερή των τεχνικών* 151-218, *Οι πολιτικοί όροι του οικονομικού*, 249-288.
2. Πρόλογος στην ελληνική έκδοση: Henri Pirenne, *Οι πόλεις τον Μεσαίωνα*, μτφρ. Παντελής Μούτουλας, Αθήνα: Βιβλιόραμα, 2003, σελ. 17-22.
3. «Τα Επτάνησα πεδίο διεθνών ανταγωνισμών», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Βασίλης Παναγιωτόπουλος (δ/ση), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003, τ. 1, σελ. 1-30

4. «Η «ανακάλυψη των αρχείων» τον 19^ο αιώνα. Οι συναφείς επιστήμες», *Αρχαιολογία*, 89, 2003, 27-35
5. «Η πρακτική των τεκμηρίων II», *Τα Ιστορικά*, 20, τχ. 38, 2003, σελ. 5-27
6. «Η πρακτική των τεκμηρίων III», *Τα Ιστορικά*, 20, τχ. 39, 2003, σελ. 379-401.
7. «30 χρόνια ιστορικά. Η ανάγνωση ενός νεωτέρου», *Τα Ιστορικά*, 20, τχ. 39 2003, σελ. 287-293.
8. «Πολιτικός πολιτισμός στα Επτάνησα κατά τη Βενετοκρατία», *Δελτίο της Αναγνωστικής Εταιρίας Κέρκυρας*, 25, 2003, σελ. 35-49.
9. «Επιλογή και εκκαθάριση των αρχείων: η εξέλιξη μιας θεωρίας», στο, Ν. Μπαμίδης (επιμ.), *Επιλογή και εκκαθάριση αρχείων. Μέθοδοι και προβληματισμοί. Πρακτικά διεθνούς στρογγυλής τράπεζας. Θεσσαλονίκη 12-13 Ιουνίου 2002*. Θεσσαλονίκη: Γενικά Αρχεία του Κράτους-Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας, 2003, σελ. 24-28.
10. «Τα Επτάνησα πριν την Ένωση 1815-1864», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Βασίλης Παναγιωτόπουλος (δ/νση), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003 τ. 3, σελ. 30-60.
11. Διονύσιος Ρώμας, *Τα Ζακυνθινά*, εισαγωγή-επιμέλεια, Ν. Καραπιδάκης, Αθήνα: Βιβλιοπώλειο της Εστίας, 2004.
12. *Ελαιοσοδεία: Μελέτες για τον πολιτισμό της ελιάς / Συλλογικό έργο*, Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, Παναγιώτης Β. Φάκλαρης, Βασιλική Σταματοπούλου, Δέσποινα Χατζή-Βαλιάνου, Συμεών Παρχαρίδης, Δημήτρης Τσουγκαράκης, Ν. Ε. Καραπιδάκης, Ευαγγελία Μπαλτά, Ersin Gülsoy, Παναγιώτης Καμηλάκης, Γιάννης Σακελλαράκης· επιμέλεια Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη. - 1η έκδ. - Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών, 2004. (Δημοσιεύματα του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας)
13. «Η ιστορία σήμερα: συνοψίζοντας ορισμένα προβλήματα», *Νέα Εστία*, 155/1763, 2004, 27-45
14. «Georges Lefebvre, Η Γαλλική Επανάσταση», *Ο Πολίτης*, 123, Ιούνιος 2004, 43-49. Βιβλιοκρισία.
15. «Ιστορία της πολιτικής», *Νέα Εστία*, 155/1764, 2004, σελ. 286-292
16. «Ιστορία της ιδεολογίας. Ένας επικήδειος λόγος του 1790», *Νέα Εστία*, 155/1765, 2004, σελ. 470-476
17. «Ιστορία της θρησκευτικότητας», *Νέα Εστία*, 155/1766, 2004, σελ. 636-644
18. «Ιστορία των Σταυροφοριών», *Νέα Εστία*, 155/1767, 2004, σελ. 800-806
19. «Ιστορία της κατάθλιψης», *Νέα Εστία*, 155/1768, 2004, σελ. 996-1006
20. «Ποίηση και ιστορία. Βιογραφικά του ποιητή Ρυντμπεύφ, 13^{ος} αι.», *Νέα Εστία*, 156/1769, 2004, σελ. 153-164.
21. «Ιστορία της σεξουαλικότητας», *Νέα Εστία*, 156/1770, 2004, σελ. 353-344
22. «Καθυστερήσεις στην ανάπτυξη και πολιτικές ανάπτυξης στην καλλιέργεια της ελιάς και τη διακίνηση του λαδιού στη Βενετοκρατία», *Παράρτημα του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας*, Ακαδημία Αθηνών: Αθήνα, 2004, σελ. 161-171.
23. «Από τις κοινότητες καλλιεργητών στο χωριόν», *Πρακτικά Ζ' Πανιονίου Συνεδρίου*, Αθήνα, 2004, σελ. 417-434.
24. «Βενετοκρατία 13^{ος}-18^{ος} αι. Θεσμικά μορφώματα: πόλη/χωριό», *Πρακτικά Ζ' Πανιονίου Συνεδρίου*, Αθήνα, 2004, σελ. 667-669.
25. «Ιστορία και Λογοτεχνία: Οι Αρραβωνιασμένοι του Αλέξανδρου Μαντζόνι», *Νέα Εστία*, 156/1771, 2004, σελ. 555-561
26. «Ιστορία και Λογοτεχνία: Οι Αρραβωνιασμένοι του Αλέξανδρου Μαντζόνι», *Νέα Εστία*, 156/1772, 2004, σελ. 721-728
27. «Les bonnes manières au Moyen Age», Christine Angelidi (ed.), *Byzantium matures. Choices, sensitivities, and modes of expression*, National Research Centre: Institute for Byzantine research, International Symposium, Athens, 2004, σελ. 197-207
28. «Η ιστορία των δυτικών κυριαρχιών: η παρέκκλιση από την κοινωνική ιστορία στην εθνική. Η διάσταση μεταξύ των στοχαστών και των ιστοριογράφων της κατάκτησης», Πασχ. Κιτρομηλίδης, Τρ, Σκλαβενίτης (επιμ.), *Δ' Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας. Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1833-2002*, Πρακτικά, τ. Β', Αθήνα, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 2004, σελ. 573-584. (Διεθνή Συνέδρια IV)

29. «Μάχες εμπροσθοφυλακής της κριτικής σκέψης», *Ιστορεΐν*, 4, 2003-2004 (εκδ. cd.rom)
30. «Ζ. Συνοδινός, *Αρχαία Οικογένεια Λούντζη, Ευρετήριο*», *Αρχαιακά Νέα*, 22, 2004, σελ. 88-89. Βιβλιοκρισία.
31. «Σύγχρονες τάσεις στη γερμανική και τη γαλλική ιστοριογραφία του Μεσαίωνα», *Ε' Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου, 3-5 Οκτωβρίου 2003*, Κέρκυρα, 2005, σελ. 91-105.
32. «Φίλιππος Ηλιού. Προσεγγίσεις», *Τα Ιστορικά*, 21, τχ. 41, 2005, σελ. 400-420
33. «Αστικές κοινότητες στη Βενετοκρατία», *Τα Ιστορικά*, 22 τχ. 43, 2005, σελ. 543-552
34. «La formazione di un ceto di potere a Corfù nel XIV secolo», *Venezia e le Isole Ionie*, Venezia, Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti, Βενετία, 2005, σελ. 165-177.
35. «A prefatory note», *Modern coins hoards of the numismatic museum, 15th-20th century*, Athens: National Numismatic Museum, 2005, σελ. 23-27.
36. «Πολιτική και κοινωνία τον 13^ο αιώνα», *Νέα Εστία*, 157/1774, 2005, σελ. 127-133
37. «Πολιτική κοινωνία τον 13^ο αιώνα: ρύθμιση συγκρούσεων», *Νέα Εστία*, 157/1775, 2005, σελ. 302-308.
38. «Ο Άγγελος Μαρία Κουερίνι, λατινεπίσκοπος Κερκύρας (1723-1727) ή περί των χρήσεων της λογιουσύνης», *Νέα Εστία*, 157/1776, 2005, σελ. 500-509
39. «Η εξουσία τον 13^ο αιώνα», *Νέα Εστία*, 157/1777, 2005, σελ. 689-691.
40. «Κανονιστικά κείμενα και πολιτική κοινωνία», *Νέα Εστία*, 157/1779, 2005, σελ. 1119-1123.
41. «Θετικοί και αρνητικοί ήρωες», *Νέα Εστία*, 158/1780, 2005, σελ. 165-168
42. «Θετικοί και αρνητικοί ήρωες II», *Νέα Εστία*, 158/1782, 2005, σελ. 641-646
43. «Η Βενετοκρατία», *Ιστορία των Ελλήνων. Ο Ελληνισμός υπό ξένη κυριαρχία 1453-1821*, Βασίλης Καρδάσης (δ/νση), Αθήνα: Δομή, 2005, σελ. 56-98
44. «Πρόλογος» και «εισαγωγή» στο Ελευθερία Ζέη. *Ο τόπος και ο χρόνος. Το Ηράκλειο Κρήτης από τον 19^ο στον 20^ο αιώνα μέσα από τη συλλογή καρτ-ποστάλ του Μιχάλη Σάλλα*, Μορφωτικό ίδρυμα της τράπεζας Πειραιώς, Αθήνα, 2006, σελ. 1-12.
45. Alphonse Dupront, «Ιστορική σημασιολογία και ιστορία», *Ιστορία των εννοιών. Διαδρομές της ευρωπαϊκής ιστοριογραφίας*, Αλεξάνδρα Σφοΐνη (επιμ.), Αθήνα: Μνήμων, 2006, σελ. 45-63 (Θεωρία και μελέτες ιστορίας 20). Μετάφραση στα ελληνικά.
46. «Καταδίωξη πληθυσμών και παραβίαση ασύλου», *Νέα Εστία*, 159/1787, 2006, σελ. 577-582
47. «Ο μοναχός, ο τεχνικός της εξουσίας και ο ιδεολόγος», *Νέα Εστία*, 159/1790, 2006, σελ. 1191-1195
48. «Gunnar Hering. Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936», *Σύγχρονα θέματα*, 94, 2006, 16-26. Βιβλιοκρισία.
49. «Erudizione, ideologia e correnti intellettuali nell'Eptaneso dopo la pubblicazione dei *Primordia Corcyrae*», στο *Angelo Maria Querini a Corfù. Mondo greco e latin al tramonto dell'Antico Regime*, a cura di Ennio Ferraglio e Daniele Montanari, Brescia, 2006, σελ. 167-181.
50. «Ο Νεωτερικός Βάκχος», *Οίνον Ιστορώ*. Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 2006, σελ. 70-80.
51. «Πρόλογος» στο Βασίλ. Σπυριδωνάκης, *Προβλήματα περιοδολόγησης στην Ιστορία, Θεσσαλονίκη*, 2007, σελ. 1-8.
52. «Βάσω Ψιμούλη, 'Ελεύθερη Ελλάδα'. Η 'Φωνή της Αλήθειας'. Ο παράνομος ραδιοφωνικός σταθμός του ΚΚΕ. Αρχείο 1947-1968», *Αρχαιακά Νέα*, 23, 2006, σελ. 96-97. Βιβλιοκρισία.
53. «Πρόλογος» στο Ι. Νεράντζης, *Ιστορική Αρχαιολογία Ναυπάκτου*, Αργίνιο, 2007, σελ. 15-17
54. «Η κυρά της Εφέσου», *Νέα Εστία*, 161/1798, 2007, σελ. 542-545.
55. «Από τον ρομαντισμό στον μακρύ Μεσαίωνα», *Νέα Εστία*, 161/1799, 2007, σελ. 784-789.
56. «Κατάθλιψη και μελαγχολία: τα ερωτήματα και αποκρίσεις «Ξένου και Αληθείας» του Λεονάρδου Ντελλαπόρτα», *Τα Ιστορικά*, 25, τχ., 47, 2007, σελ. 275-315

57. «Τουρκία και μειονότητες: Σπύρος Βρυώνης, *Ο μηχανισμός της καταστροφής. Το τουρκικό πογκρόμ της 6ης-7ης Σεπτ. 1955*», *Τα Ιστορικά*, 24/46, 2007, σελ. 244-247. Βιβλιοκρισία.
58. «La lecture à deux niveaux des documents cartographiques des XVIIe-XVIII siècles. Niveau figuratif ou littéraire ; niveau non figuratif ou scientifique et juridique», *Histoires du paysage, textes réunis et édités par Pan. Doukellis, Archaïgnosia*, Athènes, 2007, 109-115
59. «Ευεργέτες και ευεργετούμενοι. Ένας κόσμος μετάνοιας, φιλανθρωπίας και δωρεάς», *Επτανησιακά κληροδοτήματα 19ος αι.*, Γ. Μοσχόπουλος (επιμ.), Αργοστόλι, 2007, 113-125.
60. «Ιστορία και λογοτεχνία», *Μετά το '89. Στους δρόμους της ιστορίας και της λογοτεχνίας*. Κ. Βούλγαρης (επιμ.), Αθήνα: Γαβριηλίδης, 2007, σελ. 130-140.
61. «Τα Επτάνησα από τον 16ο έως τον 19ο αιώνα», *Το Ιόνιο Πέλαγος. Χαρτογραφία και Ιστορία, 16ος-19ος αι.*, Αρχείο Χαρτογραφίας του Ελληνικού Χώρου. Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 2007, σελ. 11-41.
62. «La culture des oliviers et la production de l'huile dans le Levant (Crète et Iles Ioniennes) pendant la domination vénitienne (XIV-XVIIIe s.)», L. Dumond, St. Durant (ed.), *L'olivier dans l'Europe méditerranéenne de l'Antiquité à nos jours. Actes du colloque tenu à Montpellier les 17 et 18 mars 2006. Liame. Bulletin du Centre d'histoire de l'art des époques moderne et contemporaine de l'Europe méditerranéenne et de ses périphéries*, 20 juillet-décembre 2007, σελ. 127-139.
63. «The Monk, the Technician of Power, and the Ideologue», D. Arvanitakis-Pasch. Kitomilidis (eds), *The Greek World under Ottoman and Western Domination: 15th-19th Centuries*, New-York: Alexander Onassis Benefit foundation, 2008, σελ. 12-17.
64. «Για την Εβραϊκή κοινότητα Κέρκυρας (14ος-18ος αι.)», Άννα Λαμπροπούλου-Κ. Τσιγκάκης (επιμ.), *Η Εβραϊκή παρουσία στον ελλαδικό χώρο (4ος-19ος αι.)*, Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών-Εταιρεία Μελέτης Ελληνικού Εβραϊσμού, Αθήνα, 2008, σελ. 149-154 [Διεθνή Συμπόσια-12]
65. «Η 'απουσία' του Βυζαντίου ή η απουσία της ιστορίας;», *Νέα Εστία*, 164/1815, 2008, σελ. 626-642
66. «Η πολιτική διαβάζει το κρασί. Προστασία, ταξινομήσεις και προώθηση του προϊόντος στις βενετικές κτήσεις», Ηλ. Αναγνωστάκης (επιμ.), *Μονεμβάσιος οίνος-Μονοβασ(ι)α-Malvasia*, Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 2008, σελ. 41-53 [Διεθνή Συμπόσια 17]
67. «Se croiser, se comparer: Eric Hobsbawm, Nicolas Svoronos», Liana Antonopoulou (ed.), *History on Stage. Texts for Eric J. Hobsbawm*, Aristotle University of Thessaloniki. Faculty of Law, Economics and Political Science, School of Economics, To Rodakio Editions, 2008, 239-247.
68. «Η Λευκάδα και οι ιστορικοί της: διαβάζοντας τη Βενετοκρατία», Πρακτικά του Συνεδρίου: *Η Λευκάδα και οι ιστορικοί της, 19ος-20ος αι.*, Λευκάδα, 5-7 Αυγούστου, 2008, Αθήνα, 2009, 93-108.
69. «Εισαγωγή», στο Φρίξου Τζιόβα, *Ηχώ*, Γιάννινα, 2009, σελ. 5-8.
70. «Η Ήπειρος και το έργο του Φρίξου Τζιόβα», *Ηπειρωτικό Ημερολόγιο*, Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, ΚΗ' 2009, σελ. 5-17 (αναδημοσίευση από τη Νέα Εστία, 165/1820, 2009, σελ. 628-637).
71. «Για τον ιστορικό Ιωάννη Παύλο Βαπτιστή Λοβέρδο Κωστή», *Κυμοθόη, Περιοδική έκδοση συνδέσμου φιλόλογων Κεφαλονιάς-Ιθάκης*, 19, 2009, 51-62.
72. «Iles Ioniennes politiques XVIème-XVIIIème s.», Chryssa Maltezou (ed.). *I Greci durante la Venetokrazia: Uomini, spazio, idee XIII-XVIII secolo. Convegno Internazionale di Studi*. Venezia: Istituto Ellenico di Studi Bizantini e post-Bizantini, τ. Β', 2009, σελ. 700-718.
73. «Ο Μεσαίωνας στον κόσμο του Ρομαντισμού», στο, Ρίχαρντ Βάγκνερ, *Τανχώυζερ και ο αγώνας των τραγουδιστών στο Βάρτμπουργκ. Μεγάλη ρομαντική όπερα σε τρεις πράξεις. Παρισινή έκδοχή 1861*, Αθήνα: Εθνική Λυρική Σκηνή, 2009, σελ. 31-36
74. «Η πολιορκία και η πτώση του Χάνδακα (1669): επικαιροποίηση της έρευνας», *Τα Ιστορικά*, 26, τχ. 50, 2009, σελ. 250-257.

75. Πρόλογος στην ελληνική έκδοση του Julia M. H. Smith, *Η Ευρώπη μετά τη Ρώμη. Μια νέα πολιτισμική Ιστορία 500-1000*, Αθήνα, 2009.
76. Προλογικό κείμενο: Γεώργιος Κατσιμπής. Επίμετρο: Νάνος Βαλαωρίτης Γιώργος Κοντογιώργης, Άγγελος Α. Αντζουλάτος, Τάσος Γιαννίσης, Νίκος Ε. Καραπιδάκης, Θανάσης Καλαφάτης, Ζήσιμος Χ. Συνοδινός, Ζαχαρίας Δεμαθάς. *Η ζωή και του έργου του Ιωάννη Βαλαωρίτη Διοικητή της Εθνικής Τράπεζας*, Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Λευκάδας, 4 Αυγούστου 2008. Συλλογικό έργο, – Αθήνα: Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής, 2009, σελ. 31-39.
77. «Ο Μάρκος Γκιόλιας για την οικονομική και κοινωνική ιστορία», *Πνευματικές προσεγγίσεις: η περίπτωση του Μάρκου Γκιόλια. Πρακτικά ημερίδας (22 Φεβρουαρίου 2009)*, Αθήνα 2009 (Πανεπιστημιακή Ένωση 16), σελ. 43-48.
78. «Ουτοπία» ή φανταστική δόμηση της κοινωνίας; Από την «Πολιτεία του Θεού» του ιερού Αυγουστίνου στην «Ουτοπία» του Τόμας Μωρ, Αθήνα: Κοινωφελές Ίδρυμα Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου - Μέγαρον Plus, 2010. σελ. 17.
79. «Από την πυκνή περιγραφή στην ιστορική ερμηνεία», *Μ. Καραγάτσης.-Ιδεολογία και Πολιτική*. Πρακτικά Συνεδρίου 4&5Απριλίου 2008, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη, 2010, σελ. 23-31 (Νεοελληνική Φιλολογία-4).
80. Ιστορική εισαγωγή στο, Στέφανος Βούλγαρις, *Εκ Βουλγάρων. Ένα ανέκδοτο οικογενειακό χρονικό*, Αθήνα, 2010, σελ. 1-15.
81. Εισαγωγή στο Μαρία Παν. Παναγιωτοπούλου-Μποτονάκη, *Ψηφίδες για την αρχαική και την τοπική ιστορία της Ευρυτανίας*, Αθήνα, 2010, σελ. 9-10.
82. Εισαγωγή στο Νέστωρ Μπαμίδης, *Πολύγλωσσο λεξικό αρχαικής ορολογίας*, Ελληνική αρχαική Εταιρεία-Ιστορικό Αρχείο Εμπορικής Τράπεζας, Αθήνα, 2010, σελ. 13-14
83. «Παναγιώτης (Μαρίνος) Δοξαράς 1753-1835», στο Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών, *Πρακτικά Συμποσίου: Οι αφανείς της λευκαδίτικης ιστορίας*, Αθήνα, 2010, σελ. 109-127.
84. Επίμετρο στο Μ. Καραγάτσης, *Οι Λησταί στα πρόθυρα των Αθηνών*, Αθήνα, Εκδόσεις της Εστίας, 2010, σελ. 191-222.
85. «The “absence of Byzantium” or the Absence of History in General? », in, Gelina Harlaftis, Nikos Karapidakis, Kostas Sbonias, Vaios Vaiopoulos (eds), *The New Ways of History. Developments in historiography*, London-New York, 2010. σελ. 105-116.
86. «Οικονομία και εμπόριο», στο, Χρύσα Μαλτέζου (επιστ. διεύθυνση), *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*. Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας: Αθήνα-Βενετία, 2010, σελ. 227-253 [Βιβλιοθήκη του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας αριθ. 30]
87. «Από τον Ρομαντισμό στον μακρύ Μεσαίωνα. Ιστοριογραφία και επιστημολογία μιας ιστορικής περιόδου», Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας: *Επιστημονικό συμπόσιο. Ο «Σκοτεινός μεσαίωνας», 16-17 Μαρτίου 2007*, Αθήνα, 2010, σελ. 14-26.
88. «Lecture politique de la période de la “domination franque” dans les pays et les territoires grecs », *Mediterranean Chronicle*, 1, 2011, p. 129-141.
89. «Εύη Ολυμπίτου: εις μνήμην», *Τα Ιστορικά*, 28 τχ. 54, 2011, σελ. 202-206. Νεκρολογία.
90. «Από την ευλάβεια στη διαχείριση: ναοί, μονές και ευαγή ιδρύματα στην Κέρκυρα κατά τη βενετική περίοδο (16^{ος} – 18^{ος} αι.)», Ηλίας Κολοβός (επιμ.), *Μοναστήρια, Οικονομία και Πολιτική. Από τους μεσαιωνικούς στους νεώτερους χρόνους*, Ηράκλειο: Πανεπιστήμιο Κρήτης. Φιλοσοφική σχολή - Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας-Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2011, σελ. 141-154.
91. «Πολιτικές και ιδεολογικές χρήσεις της έννοιας ‘μεσσίας’ στη δυτική μεσαιωνική ιστορία», στο Σταύρος Ζουμπουλάκης (επιμ.), *Η μεσσιανική ιδέα και οι μεταμορφώσεις της. Από την Παλαιά Διαθήκη ως τους πολιτικούς μεσσιανισμούς του 20^{ου} αιώνα*, Αθήνα: Άρτος Ζωής, 2011, σελ. 148-167. [Συναντήσεις 1]
92. Επίμετρο στο Ροζέ Μαρτέν ντυ Γκαρ, *Οι Τιμπώ*, Μυθιστόρημα, Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2011, σελ.993-998.
93. «Ο Ν. Σβορώνος και η ιστορία των αρχόντων», *Νέα Εστία*, Αφιέρωμα στον Ν. Γ. Σβορώνο (1911-1989), 170, τχ. 1850, Δεκέμβριος 2011, σελ. 841-856.

94. «Κέρκυρα: Η ιστορικότητα του αστικού τοπίου», στο Κωστής Χατζημιχάλης (επιμ.), *Σύγχρονα Ελληνικά Τοπία*, Αθήνα, Μέλισσα, 2011, σελ. 107-109.
95. Ν. Ε. Καραπιδάκης - Βιβή Κουρή, «Οι 'αδελφοσύνες'. Σιωπηρές και γραπτές: Το γενικό πλαίσιο», *Δρόμοι και παράδρομοι της τοπικής ιστορίας. Πρακτικά ΙΕ Συμποσίου. Λευκάδα, 18-20 Αυγούστου 2010*. Αθήνα, 2011, σελ. 91-110.
96. «Προσφώνηση», στο, Γρηγόρης Ψαλλίδας (επιμ.-εισαγ.) *Γρηγόρης Φαράκος: Διαδρομές στην ιστορία, Μέρος Α΄*, Κέρκυρα: Ιόνιο Πανεπιστήμιο-Τμήμα Ιστορίας, 2011, σελ. 19-23.
97. «Département de Corfou, 1797: Les troubles », Tassos Anastassiadis, Nathalie Clayer (eds), *Society, Politics and State Formation in Southeastern Europe during the 19th Century*, Αθήνα: Alpha Bank Historical Archives, 2011, σελ. 234-254.
98. Πρόλογος στο Σ. Κουγέας, *Η Μάνη στα αρχεία της Βενετίας (1570-1572 και 1692-1699) και ο ιππότης Λιμπέριος Γερακάρης (1689-1711). Συλλογή Σωκράτη Κουγέα - Κωνσταντίνου Μέρτζιου*, Αθήνα 2012 (Βιβλιοθήκη των Γενικών Αρχείων του Κράτους 36).
99. Μετάφραση από τα βενετικά στα νέα ελληνικά των εγγράφων 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 34, 35, 57, 58, 59, 61, 67, από το Σ. Κουγέας, *Η Μάνη στα αρχεία της Βενετίας (1570-1572 και 1692-1699) και ο ιππότης Λιμπέριος Γερακάρης (1689-1711). Συλλογή Σωκράτη Κουγέα-Κωνσταντίνου Μέρτζιου*, Αθήνα 2012 (Βιβλιοθήκη των Γενικών Αρχείων του Κράτους 36).
100. Patrick Geary, «Η ταπείνωση των αγίων», μτφρ. στα ελληνικά, στο Θ. Νικολαΐδης (επιμ.), *Κοινωνίες και άγιοι*, Αθήνα, Νήσος, 2012, σελ. 261-290.
101. «Οι πόλεις των αρχόντων: η δυναμική και τα όρια ενός τύπου αστικής ανάπτυξης. Ήπειρος, Αιτωλοακαρνανία, Μοριάς (13^{ος}-16^{ος} αι.)», Τόνια Κιουσοπούλου (επιμ.), *Οι βυζαντινές πόλεις, 8^{ος}-15^{ος} αι. Προοπτικές της έρευνας και νέες ερμηνευτικές προσεγγίσεις*, Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Φιλοσοφική Σχολή-Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, 2012, σελ. 207-224.
102. «Εξισλαμισμοί: Gilles Grivaud, Alexandre Popovic, *Les conversions à l'Islam en Asie Mineure et dans les Balkans aux époques seldjoukide et ottomane. Bibliographie raisonnée (1800-2000)* », *Τα Ιστορικά*, 29/56, 2012, σελ. 257-263 (βιβλιοκρισία).
103. Μαρία Χ. Βακαλοπούλου, Ν. Ε. Καραπιδάκης (επιμ.), *Αρχειονομία. Η πρακτική των Γενικών Αρχείων του Κράτους*. Αθήνα,, Αθήνα 2012, σελ. 759 (Βιβλιοθήκη των Γενικών Αρχείων του Κράτους 37)
104. «Μ. Καραραγάτση, *Οι λησταί στα πρόθυρα των Αθηνών*», Marie-Paule Masson, Ερατοσθένης Καψωμένος (επιμ.), *Το βιβλίο του Άρη. Μνήμη Άρη Αλεξάκη*, Ιωάννινα-Montpellier, 2012, σελ. 211-226 (τροποποιημένη μορφή του Επίμετρο στο Μ. Καραγάτσης, *Οι Λησταί στα πρόθυρα των Αθηνών*, Αθήνα, Εκδόσεις της Εστίας, 2010, σελ. 191-222, βλ. αριθ. 84)
105. *Αρχεία, πολίτες και πολιτικοί, μια αντίστροφη ανάγνωση της πολιτικής*. Οδηγός έκθεσης 21 Οκτωβρίου – 9 Νοεμβρίου 2013, Αθήνα, Γενικά Αρχεία του Κράτους – Ελληνική Αρχαική Εταιρεία, 2013, σελ. 70
106. *Consulat de Venise à Chypre. Documents inédits 1720-1749*, Λευκωσία, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου, 2013, σελ. 750

****

ΠΕΤΡΟΣ ΠΙΖΑΝΙΑΣ

(Καθηγητής/Νεότερη Ελληνική Ιστορία)

(Στον κατάλογο δεν περιλαμβάνονται σημειώματα σε περιοδικά και εφημερίδες)

I. BIBΛΙΑ

1. *Μισθοί και εισοδήματα στην Ελλάδα 1841-1923. Το παράδειγμα των υπαλλήλων της Ε.Τ.Ε* (πρόλογος Σπύρου Ι. Ασδραχά), ΜΙΕΤ, Αθήνα 19, 324 σελ.

2. *Οικονομική ιστορία της ελληνικής σταφίδας 1851-1912. Παραγωγή, διεθνής αγορά, διαμόρφωση τιμών, κρίση, Ίδρυμα Έρευνας και Παιδείας της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος*, Αθήνα 1988, 160 σελ.
3. *Η κίνηση των τιμών εμπορευμάτων σε ελληνικές αγορές. Πειραιάς, Πάτρα, Ερμούπολη, Αθήνα (19ος-20ος αιώνας) = Mouvement des prix en Grèce XIXe début du XXs. Le Pirée, Hérmopolis, Patras*, Εκδόσεις του Μορφωτικού Ιδρύματος της Ε.Τ.Ε., Αθήνα 1991, 1.235 σελ. (σε συνεργασία με τον Γ. Ν. Μητροφάνη).
4. *Οι φτωχοί των πόλεων. Η τεχνογνωσία της επιβίωσης στην Ελλάδα τον μεσοπόλεμο*, Εκδ. Θεμέλιο, σειρά Ιστορίας, Αθήνα 1993, 200 σελ.
5. *Χρόνοι των ανθρώπων. Θεωρήσεις για την ιστορία*. Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα/Φθινόπωρο 2002, 180 σελ.
6. *Η ελληνική Επανάσταση του 1821. Ένα ευρωπαϊκό γεγονός*, Εισαγωγή-Επιμέλεια, Εκδόσεις Ιόνιο Πανεπιστήμιο-Κέδρος, Αθήνα 2009.
7. *The Greek Revolution of 1821. A European event*, Introduction/Direction, Issis Publications, Istanbul 2011.
8. *Ιστορία των νέων ελλήνων από το 1400 έως το 1821* (υπό έκδοση, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης)

II. ΔΟΚΙΜΙΑ

1. *Ο μαρξισμός της ιστορικής σοσιαλδημοκρατίας*, εκδόσεις Πολύτυπο, Αθήνα 1987.

III. ΑΡΘΡΑ

1. «Rapports de prêt et domination économique. La fondation de la Banque Nationale de Grèce 1841-1847», *Πρακτικά του Συνεδρίου* που ανακοινώθηκε το 1986, τόμος II, σ. 451-476. Δημοσιεύτηκε στα ελληνικά στο περιοδικό *Ο Πολίτης*, (αρ. 64-65, 1983) καθώς και στην έκδοση *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας*, εισαγωγή επιμέλεια Γ.Β. Δερτιλής-Κ. Κωστής, Αθήνα-Κομοτηνή 1991 με τίτλο «Δανειστικές σχέσεις και οικονομική κυριαρχία στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα»..
2. «La production agricole en Grèce au XIX siècle: Rapports et revenus», δημοσιεύτηκε αρχικά στα *Πρακτικά του Συνεδρίου* που ανακοινώθηκε σ. 468-489). Στα ελληνικά δημοσιεύτηκε με τίτλο «Αγροτική παραγωγή στον ελληνικό 19ο αιώνα: σχέσεις και εισοδήματα» στο περιοδικό *Τα Ιστορικά*, τχ. 3/1985.
3. «Revenus paysans et rapports sociaux en Grèce au 19e siècle», *ANNALES, Economies-Sociétés-Civilisations*, τχ. 1 (1990), Janvier-Fevrier, σ. 37-53. (Πρόκειται για πλήρως επανεπεξεργασμένη έκδοχή του δημοσιεύματος αρ. 2).
4. «Εφαρμογή της θεωρίας για τις σχέσεις του 'καπιταλιστικού κέντρου και της υπανάπτυκτης περιφέρειας' στην ελληνική ιστοριογραφία: Ν. Ψυρούκης - Κ. Τσουκαλάς», *MNH-MON* 11 (1987) 255-286.
5. «Surplus agricole et circulation du capital commercial en Grèce au 19e siècle», *ANNALES, Economies-Sociétés-Civilisations* 2 (1992) Mars/Avril, (22 σελ.). Στα ελληνικά «Αγροτικό πλεόνασμα και κυκλοφορία του εμπορικού κεφαλαίου στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα», *Τα Ιστορικά* 10 (1989) 75-104.
6. «Ακέφαλα υποκείμενα. Περιήγηση στις πολιτικές σχέσεις με οδηγό την υποκειμενικότητα», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης* τχ. 4 (1994) (31 σελ.)
7. «Δομικά χαρακτηριστικά σχέσεων μεταξύ κομμάτων, κοινωνίας και κράτους|, στο: *Τα κόμματα μπροστά στην νέα εποχή*, Ιν. Ερ. Πο. Στ - Εκδ. Γνώση, Αθήνα 1996, σ. 226 - 235.
8. «Ο κύκλος και το τετράγωνο. Σχετικά με την διπλή ζωή της ιστορικής πραγματικότητας», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης* τχ. 6 (1996) (σελ. 23).
9. «Οι πολιτικοί θεσμοί και η πολιτική ελίτ από την πλευρά της κοινωνίας. Σχέσεις και αλληλεπιδράσεις», στο: *Πολίτες και πολιτικοί στην Ελλάδα σήμερα. Τα πορίσματα μιας έρευνας*, Έκδοση ΙΣΤΑΜΕ, Αθήνα 1997, (σελ. 48).

10. «Απλή εμπορευματική παραγωγή και άτυπες δραστηριότητες», Ειρμός, περιοδική έκδοση κοινωνικών επιστημών τχ. 1 (1998) (σελ. 18).
11. «Επανάσταση και έθνος. Μια ιστορική-κοινωνιολογική προσέγγιση του '21», στο: *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, 3^{ος} τόμος, 3^ο και 4^ο τχ., Αθήνα 2003.
12. «Ο αγροτικός κόσμος 1832-1871», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, 4^{ος} τόμος, 5^ο, 6^ο και 7^ο τχ., Αθήνα 2004.
13. «Ο κόσμος της "θάλασσας των βουνών": Ο αρματολισμός από τον 16ο αιώνα έως το 1821», *Νέα Εστία* 173 (2013) 41-96.

III. ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ:

1. 1983. Δεύτερο διεθνές συνέδριο ιστορίας με θέμα: *Economies méditerranéennes: équilibres et intercommunications*.
2. 1984. Ελληνογαλλικό συνέδριο με θέμα: *Le monde rural dans l'air mediteraneenne*.
3. 1987. Διεθνής συνάντηση στη Βουδαπέστη με θέμα: *Problèmes du développement des périphéries de l'Europe*. Ανακοίνωση με θέμα: *Formation du profit commercial. Le cas du raisin sec*.
4. 1990, Απρίλιος: Ελληνογαλλικό Συνέδριο στην Αθήνα με θέμα: *L'entreprise en Grèce et en Europe 18e - 20e siècle*. Ανακοίνωση με θέμα: *Ouvriers et journaliers précaires en Grèce de l'entre-deux-guerres*.
5. 1993, Μάρτιος. Ημερίδα του σεμιναρίου Σύγχρονη Πολιτική Σκέψη, Πάντειο Πανεπιστήμιο. Ανακοίνωση με θέμα *Ακέφαλα υποκείμενα. Περιήγηση στις πολιτικές σχέσεις με οδηγό την υποκειμενικότητα*.
6. 1995. Ευρωπαϊκό Σεμινάριο με θέμα: *Μορφές άτυπης απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Αθήνα 3-6 Μαΐου. 5η Γενική Διεύθυνση και Εταιρεία Praxis. Εισήγηση με θέμα *Απλή εμπορευματική παραγωγή και άτυπες δραστηριότητες*.
7. 1997. Οργανωτής της διεθνούς συνάντησης της Αθήνας με θέμα: *Η αριστερά στην Ευρώπη του εικοστού αιώνα. Παγκοσμιοποίηση, κράτος έθνος, κοινωνική αλληλεγγύη, τεχνολογία και πολιτισμό*, 3-4 Ιουλίου 1997, ΙΣΤΑΜΕ-Α. Παπανδρέου.
8. 2000. Μέλος της οργανωτικής και επιστημονικής επιτροπής του ελληνογερμανικού συμποσίου με θέμα: *Οι βαναρικές επιρροές στην Ελλάδα κατά την οθωνική περίοδο*. Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών και το Ινστιτούτο Goethe της Αθήνας, Δελφοί 6-9 Μαΐου 2000. Πρακτικά εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2002.
9. 2003-4. Μέλος της τριμελούς επιστημονικής επιτροπής του επιστημονικού συνεδρίου με θέμα: *Ο αγροτικός κόσμος κατά την βενιζελική περίοδο* το οποίο οργάνωσαν το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο και το Ίδρυμα Ελευθερίου Βενιζέλου. Αθήνα, Νοέμβριος του 2004.
10. 2007 – Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής της Διεθνούς Επιστημονικής Συνάντησης με θέμα: *Η Ελληνική Επανάσταση του 1821. Ένα ευρωπαϊκό γεγονός*. Κέρκυρα 3 – 5 Μαΐου 2007.

IV. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

1. 1981. Σεπτέμβριος, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού. Θέμα: "Η έρευνα για την κίνηση των τιμών των μισθών και των ημερομισθίων στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα. Πηγές και υποθέσεις εργασίας".
2. 1982. Μάρτιος, Ιστορικό Αρχείο-Μορφωτικό Ίδρυμα της Ε.Τ.Ε. Σεμινάρια ερευνητών. Θέμα: "Οι μισθοί των υπαλλήλων της Ε.Τ.Ε. και η κοινωνική τους σημασία τον 19ο αιώνα".
3. 1983. Μάρτιος, Ιστορικό Αρχείο-Μορφωτικό Ίδρυμα της Ε.Τ.Ε. Σεμινάρια ερευνητών. Θέμα: "Η σχέση μισθών, εισοδημάτων και ιεραρχίας επαγγελματικής: δημόσιοι και τραπεζικοί υπάλληλοι".
4. 1985. Μάρτιος, Ιστορικό Αρχείο-Μορφωτικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα της Εμπορικής Τράπεζας. Θέμα: "Οικονομική ιστορία του 19ου αιώνα".

5. 1986. Ιανουάριος, CNRS Γαλλία, δύο σεμινάρια με θέμα: "Stratification sociale, échelons hiérarchiques d'une profession et salaires", Institut des Recherches Sociologiques Contemporaines. Υπεύθυνη ερευνήτρια Christine Delphy.
6. 1988. Ιούνιος, CNRS, δύο σεμινάρια με θέμα: "La production agricole et la division du travail dans la famille paysanne" στο ίδιο Ινστιτούτο.
7. 1989. Ιούνιος, École Pratique des Hautes Études-Sorbonne: Καθ. Σπύρος Ασδραχάς, μεταπτυχιακό σεμινάριο με θέμα: "Rapports de prêt et rapports de domination".
8. 1990. Τρία μεταπτυχιακά σεμινάρια με θέμα: "Rapports de production et rapports de circulation dans une société paysanne". Ecole des Hautes Études en Sciences Sociales-Laboratoire de Démographie Historique.
9. 1991. Διάλεξη στο Οικονομικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης με θέμα: "Δομές κοινωνικής καθυστέρησης στον Ελληνικό αγροτικό χώρο τον 19ο αιώνα".
10. 1991. Professeur invité στην École des Hautes Études en Sciences Sociales για μεταπτυχιακά σεμινάρια με γενικό θέμα: "Histoire économique et sociale grecque (19e s.)". Καθηγητές: B. Lepetit, M. Aymard και J. Goy.
11. 1992. Διάλεξη στο Πανεπιστήμιο Paul Valéry (Μονπελιέ), σε προπτυχιακά μαθήματα του ΤΙΣ με θέμα: "Introduction à l'histoire grecque contemporaine".
12. 1993. Διάλεξη στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου με θέμα: "Οι εργάτες και οι φτωχοί στην Ελλάδα τον μεσοπόλεμο".
13. 1995. Εισήγηση με θέμα: "Δομικά χαρακτηριστικά σχέσεων μεταξύ κομμάτων, κοινωνίας και κράτους" στο συνέδριο του Ιν. Ερ. Πο. Στ. Στο Πάντειο Παν/μιο τον Ιούνιο του 1995 με γενικό θέμα "Τα κόμματα μπροστά στην νέα εποχή".
14. 1997. Εισηγητής στην εκδήλωση με θέμα «Η ελληνική κοινωνία απέναντι στην δημοκρατία, τα πολιτικά κόμματα και την πολιτική». Ανακοίνωση των βασικών πορισμάτων της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο Ι.Στ.Α.Με -Α. Παπανδρέου (βλέπε «έρευνες»). Συνομιλητές: Μ. Γκίβαλος, Χρ. Βερναρδάκης, Κ. Σκανδαλίδης, Π. Παυλόπουλος και Α. Αλαβάνος (βλέπε παρακάτω, δημοσιεύσεις, άρθρα αρ. 7).
15. 2000. Διάλεξη στο Ινστιτούτο Goethe της Αθήνας με θέμα «Πολιτικές και ιδεολογικές επιρροές μεταξύ Ελλήνων και Βαυαρών την οθωνική περίοδο».
16. 2003. Διάλεξη στο Ίδρυμα Ιωάννης Καποδίστριας – Ναύπλιο, Σεπτέμβριος 2003. Θέμα: «Από την επανάσταση στην μοναρχία: η σημασία του Ι. Καποδίστρια».
17. 2004. Διάλεξη στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών μεαφορμή την επέτειο της 25^{ης} Μαρίου με θέμα: «Η ελληνική επανάσταση».
18. 2008. Προσκεκλημένος για διάλεξη τον Μάιο του 2008 στην École Normale Supérieure - Paris στον τομέα ιστορίας με γενικό θέμα Les Solidarités européennes révolutionnaires 19eme 20eme s.

Υ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΛΑΪΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

1. Με χρηματοδότηση της ΕΡΤ ΑΕ ήμουν ο οργανωτής, Επιστημονικός υπεύθυνος και συντάκτης των κειμένων και των διαλόγων του ιστορικού ντοκιμαντέρ με θέμα: Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους 1204 – 1932. Τριλογία του Νέου Ελληνισμού. Πρόκειται για τρία επεισόδια των πενήντα λεπτών το καθένα που προβλήθηκε την Άνοιξη του 2008 από την ΕΡΤ.

*****

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΡΟΝΤΖΑΣ
(Καθηγητής/Οικονομική Ιστορία)

(Ο κ. Πρόντζας έχει αποχωρήσει από το ΤΙΣ
μετά την εκλογή του στο Πάντειο Πανεπιστήμιο)

*****

ΘΕΟΔΟΣΗΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ*
(Καθηγητής/Νέα Ελληνική Λογοτεχνία)

I. ΒΙΒΛΙΑ

1. *Το Λεύκωμα της Ειρήνης* Α. Δεντρινού, εκδ. Ειρμός, Αθήνα 1989, σελ. 166.
2. *Στέλιος Γεράνης, Ποίηση Α΄ 1943-1960 και Ποίηση Β΄ 1960-1991*, εκδ. Σοκόλη, Αθήνα 1998, τόμ. Ι σελ. 300, τόμ. ΙΙ. σελ. 373.
3. *Οι ανέκδοτες επιστολές του Κερκυραίου λαϊκού ποιητή Σπύρου Περούλη προς τον δημοτικιστή δάσκαλο και λογοτέχνη Ηλία Σταύρο (1905-1915)*, Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 1998, σελ. 109.
4. *Με λογισμό και μ' όνειρο. Ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων. Ε' και Στ' τάξη Δημοτικού*. ΟΕΔΒ, Αθήνα 2001.
5. *Για τον Βαλτινό. Κριτικά κείμενα*. Εισαγωγή, Ανθολόγηση κειμένων, Χρονολόγιο: Εκδόσεις Αιγαίον, Λευκωσία 2003, σελ. 1-432.
6. *Επτανησιακή Σχολή*, Εκδόσεις Σαββάλας, Αθήνα 2003, σελ. 302.
7. *Από την επίγεια αβεβαιότητα στη συμπαντική απραξία. Νύξεις και αναστοχασμοί πάνω στην ποίηση του Ηλία Κεφάλα*, Αθήνα 2004, εκδόσεις Γαβριηλίδης, σελ. 153.
8. *Κέρκυρα*, στη σειρά «Μια πόλη στη λογοτεχνία». Εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2005.
9. *Σπύρος Νικοκάβουρας*, στη σειρά «Εκ νέου» των εκδ. Γαβριηλίδη, Αθήνα 2007.
10. *Η αλληλογραφία του νεοελληνιστή Αντρέ Μιραμπέλ με τον ποιητή Γιάννη Κουτσοχέρα*. Διεθνές Ίδρυμα Γιάννη Κουτσοχέρα και Λένας Στρέφη-Κουτσοχέρα, Αθήνα 2006 (συνεργασία με Μπλάνκα Στιάστνα).
11. *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α΄ Γυμνασίου*. ΟΕΔΒ, Αθήνα 2006 (σε συνεργασία με την Σ. Χατζηδημητρίου και τον Λ. Βαρελά).
12. *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α΄ Γυμνασίου. Βιβλίο εκπαιδευτικού*. ΟΕΔΒ, Αθήνα 2006 (σε συνεργασία με την Σ. Χατζηδημητρίου και τον Λ. Βαρελά).
13. *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ' και Δ' Δημοτικού. Στο σκολεϊό του κόσμου*. ΟΕΔΒ, Αθήνα 2006 (σε συνεργασία με τους: Άντα Κατσίκη-Γκίβαλου, Γιάννη Παπαδάτο, Βίκυ Πάτσου και Δημήτρη Πολίτη).
14. *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ' και Δ' Δημοτικού. Στο σκολεϊό του κόσμου*. ΟΕΔΒ, Αθήνα 2006. Βιβλίο του δασκάλου (σε συνεργασία με τους προαναφερθέντες).
15. *Δημήτρης Ι. Σουρβίνος «ο ασκούμενος της νυκτός»*. Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Σειρά: Κερκυραίοι δημιουργοί, Κέρκυρα 2006.
16. *Κωνσταντίνος Θεοτόκης, ο αριστοκράτης κατάδικος*. Ημερολόγιο 2007 στη σειρά «Ο λόγος των δημιουργών», εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2006.
17. *Διονυσίου Σολωμού, Η γυναίκα της Ζάκυθος*. Αθήνα 2006, Εκδόσεις Κατάρτι / Audiobooks.
18. *Φιλολογικά Νέα (1945)*. Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2007. Στη σειρά «Επτανησιακά Περιοδικά – Ημερολόγια – Επετηρίδες», αρ. 2.
19. *Πρόσπερος (1949-1954)*. Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2007. Στη σειρά «Επτανησιακά Περιοδικά – Ημερολόγια – Επετηρίδες», αρ. 1.
20. *Η κριτική αξιολόγηση της ποίησης του Μανόλη Πρατικάκη*, εκδ. Μελάι, Αθήνα 2006.
21. *«Επί ποταμών Βαβυλώνος...»*. Η διαπορητική ποίηση του Μάνου Λουκάκη, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2007, σελ. 160.
22. *Λορέντσου Μαβίλη - Τα κριτικά κείμενα*, Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων, Αθήνα 2007.
23. *Επτανησιακή Σχολή. Παιδεία – Γλώσσα – Λογοτεχνία*. Εκδ. Ηρόδοτος, Αθήνα 2007, σελ. 240.
24. *Ηλίας Αλ. Σταύρου, «Ο Κερκυραίος δημοτικιστής λογοτέχνης»*. Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, στη σειρά «Κερκυραίοι δημιουργοί», Κέρκυρα 2008.

* Ο κ. Πυλαρινός αφυπηρέτησε την 31η Αυγούστου 2013. Μέχρι αυτή την ημερομηνία είναι επικαιροποιημένη και η εργογραφία του.

25. *Η Ηλιά. Δημώδες στιχούργημα του λαϊκού ποιητή Σπύρου Περούλη από το χωριό Ποταμός της Κέρκυρας*. Εισαγωγή – έκδοση – σημειώσεις, Αργοστόλι 2008, Εταιρεία Κεφαλληνικών Ιστορικών Ερευνών, Σειρά Μελετών και Διατριβών, αρ. 11, σελ. 128.
26. *Κωνσταντίνου Τυπάλδου Πρετεντέρη, Ποιήματα*. Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2008 (συνεργασία με τη Βασιλική Σταμάτη Μπόμπου).
27. *Μεθιστορία μύθος και ιστορία στην ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη*. Αθήνα 2007, Εκδ. Ηρόδοτος. (Το βιβλίο βραβεύτηκε με το Α΄ Βραβείο «Μελέτης για τη λογοτεχνία, την Ιστορία και τον Πολιτισμό της Κύπρου από μη Κύπριο συγγραφέα» (Απονομή Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας για εκδόσεις του έτους 2007, Κινηματοθέατρο Παλλάς, Λευκωσία, 17-2-2009).
28. *Ιμερτής Κύπρου έπεα. Η ποιητική κατάθεση της Κλαίρης Αγγελίδου*. Αθήνα 2008, εκδ. Καστανιώτη (σελ. 160).
29. *Ηλία Σταύρου, Τα ευρισκόμενα*. Φιλολογική επιμέλεια – Εισαγωγή: Θεοδόσης Πυλαρινός. Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2009.
30. *Kyriakos Charalambides, an introduction to his poetry written and edited by Theodosios Pylarinos*. Translated by Natasha Leriou. PEN Cyprus, Nicosia 2009.
31. *Κωνσταντίνου Θεοτόκη, Ο Φαίδωνας*. Έκδοση κειμένου – Εισαγωγή – Γλωσσάρι. Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2009.
32. *Διόδωρος Σικελιώτης, Ιστορική βιβλιοθήκη*, βιβλίο 16^ο, Κέρκυρα 2009. Μετάφραση του βιβλίου και φιλολογική επιμέλεια όλου του τόμου. Η Εισαγωγή και το ερμηνευτικό υπόμνημα εκπονήθηκαν από τον Αθανάσιο Ευσταθίου.
33. *Για τον Χαραλαμπίδη. Κριτικά κείμενα*. Εισαγωγή, ανθολόγηση κειμένων Θεοδόσης Πυλαρινός, Εκδόσεις Αιγαίον, Λευκωσία 2009.
34. *Ελάσσονες τόνοι σε μείζονες κλίμακες στην ποίηση της Βικτωρίας Θεοδώρου*. Εκδ. Κεδρισός, Χανιά 2010, σελ. 128.
35. *Γεράσιμου Χυτήρη, Οι σημειώσεις ενός Κερκυραίου*. Εκδ. Γαβριηλίδης, Αθήνα 2010.
36. *Η οικογένεια Παναγιώτη Σαμαρτζή (Ο γενάρχη και τα επιφανή μέλη της)*. Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2010. Σε συνεργασία με τον Απόστολο Κουρουπάκη.
37. *Εν εйнаλίη Κύπρω έσσετ΄ αοιδός. Μελετήματα για την κυπριακή λογοτεχνία*. Αίπεια, εκδ. Σπίτι της Κύπρου και Πάπυρος, Αθήνα 2011.
38. Σε συνεργασία της φιλολόγου Γ. Παρασκευά-Χατζηκώστα, *Πολυξένης Λοϊζιάδος, Τα έργα*. Δημοσιεύματα του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών (Κύπρου), αρ. LIII, Λευκωσία 2011.
39. *«Με επιμονή και με σκοπό στον ίδιο τόπο». Η ποίηση του Γιώργου Μαρκόπουλου*. Εκδ. Εκάτη, Αθήνα 2013.
40. *Αίνος, το κεφαλονίτικο περιοδικό του Ηλία Ζερβού Ιακωβάτου*, Αργοστόλι 2013, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, Σειρά Διατριβών και Μελετών, αρ. 17. Σε συνεργασία με τη Γιάννα Δημητρίου.

II. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΤΟΜΩΝ, ΕΠΕΤΗΡΙΔΩΝ

1. «Η πνευματική ζωή στην Κέρκυρα», στο: Θ. Πυλαρινός (επιμ.), *Κέρκυρα, εγχειρίδιο τοπικής ιστορίας*, Αθήνα 2000.
2. *...Ευθύς εγέμισε άνθη*, Κέρκυρα 2001, Λεύκωμα για τη λογοτεχνία στα Επτάνησα, έκδοση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, της Ιατροχειρουργικής Εταιρείας Κερκύρας και του περιοδικού *Πόρφυρας*.
3. Φιλολογική επανέκδοση των *Απάντων* του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου. Φιλολογική επιμέλεια, Εισαγωγικό σημείωμα, Γλωσσάρι, Κριτικά κείμενα και Επίμετρο με την εκδοτική ιστορία εκάστου έργου και τις εκδοτικές περιπέτειες και αλλαγές του: α) *Αστροφεγγιά* (Εκδόσεις Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου), Αθήνα 2002, β) *Χαμοζωή* (εκδόσεις Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου), Αθήνα 2002, γ) *Αιχμάλωτοι* (εκδόσεις Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου), Αθήνα 2002, δ) *Ανθρώπινη δίψα* (εκδόσεις Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου), Αθήνα 2003, ε) *Το δαχτυλίδι με τα παραμύθια* (εκδόσεις Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου) Αθήνα

- 2003, στ) *Αλληλογραφία* (εκδόσεις Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου), Αθήνα 2003, ζ) *Μεβλανά ο εξαίσιος*, εκδ. Σχολής Παναγιωτόπουλου. Αθήνα 2007.
4. Έλλη Αλεξίου, *Μελετήματα*. Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2003.
5. Λιλίκα Νάκου. *Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2003.
6. Για τον Βαλτινό, τομίδιο για την παρουσίαση του ομώνυμου βιβλίου, με τις ομιλίες του Σάββα Παύλου, του Δημήτρη Δασκαλόπουλου και του υποφαινόμενου, στην Τράπεζα Αττικής, στις 17-5-2003, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2003.
7. Πρακτικά 4ης Επιστημονικής Συνάντησης, με τίτλο: «Ο στοχασμός και ο λόγος του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου», Αθήνα 2003. Επιμέλεια του τόμου (σελ. 603).
8. Κωστής Παλαμάς *Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004.
9. Μανόλης Πρατικάκης. *Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004.
10. Κωνσταντίνος Θεοτόκης. *Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004.
11. Νάσος Βαγενάς. *Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004.
12. Ο Ελύτης στην εκπαίδευση. Ζητήματα ποιητικής – Διδακτικές προσεγγίσεις, Εκδόσεις Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2002. Πρακτικά 3ης Επιστημονικής Συνάντησης της Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου.
13. Η λογοτεχνία στη Μικρά Ασία, Αθήνα 2004, Εκδόσεις Ενώσεως Σμυρναίων, σελίδες 301.
14. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Β΄. Αφιέρωμα στον Πέτρο Βράιλα Αρμένη (Κέρκυρα 2005), και συμμετοχή με τη σύνταξη της Εισαγωγής (σ. 11-12).
15. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Γ΄ (περ. Β΄ 2006), *Τα γράμματα της οικογένειας Ανδρέα Τυπάλδου Λασκαράτου προς τον Δανό ιερέα Θεόδωρο Χάνσεν*. Προλεγόμενα στον ίδιο τόμο με εκτενή παρουσίαση της αλληλογραφίας, σ. 11-22.
16. *Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας*, εκδ. Γραφικές Τέχνες Γ. Δετοράκης Α.Ε.Β.Ε., Κέρκυρα 2006
17. Αντώνιος Σπυρής, νοτάριος και πρωτοπαπάς Κερκύρων. *Πρωτόκολλο (1560-1567)*. Εκδίδει ομάδα ερευνητών. Επιστημ. επιμέλεια: Ελ. Αγγελομάτη- Τσουγκαράκη – Γ. Μαυρομάτης. Φιλολ. Επιμέλεια: Θεοδ. Πυλαρινός. Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2007.
18. Εμμανουήλ Τοξότης, νοτάριος Κερκύρας. *Πρωτόκολλο, πράξεις των ετών 1500-1503*. Εκδίδει Σοφία-Αικατερίνη Πανταζή. Επιστημ. επιμέλεια: Ελ. Αγγελομάτη- Τσουγκαράκη – Γ. Μαυρομάτης. Φιλολ. Επιμέλεια: Θεοδ. Πυλαρινός. Εκδόσεις Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα 2007.
19. Επιστημονικός σχεδιασμός, επιμέλεια και επιστασία του δίγλωσσου τόμου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, *Ιόνιοι Νήσοι. Ιστορία και πολιτισμός*. Αθήνα 2007.
20. *Αφιέρωμα στον Γεράσιμο Θ. Χυτήρη*. Σχεδιασμός, επιμέλεια έκδοσης. Κέρκυρα 2008, Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας.
21. Διόδωρος Σικελιώτης, *Ιστορική βιβλιοθήκη*, βιβλίο 16^ο, Κέρκυρα 2009.
22. *Ελληνική Αρχαιότητα και Νεοελληνική Λογοτεχνία: Πρακτικά*. Ιόνιο Πανεπιστήμιο/Τμήμα Ιστορίας, Κέρκυρα 2009,.
23. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Ε΄, Σολωμός – Μάντζαρος – Πολυλάς. *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου 10-12 Νοεμβρίου 2006*. Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2010.
24. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Α΄, Αφιέρωμα στον Κώστα Δαφνή, Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2003.
25. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Δ΄, «Όψεις της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Κερκύρας», *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου, 7-8 Δεκεμβρίου 2005*, Κέρκυρα 2006.
26. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Ε΄, Σολωμός – Μάντζαρος – Πολυλάς. *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου 10-12 Νοεμβρίου 2006*. Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2010.
27. *Η φωτεινή απαισιοδοξία, μία ομιλία του Μιχαήλ Ι. Δεσύλλα για τον Λορέντσο Μαβίλη*, Κέρκυρα 2012, Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας. Έκδοση της ομιλίας με Εισαγωγή 24 σελίδων για τη σχέση Μαβίλη-Δεσύλλα.
28. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Στ΄ [με Εισαγωγή (σ. 13-18)] *Πρακτικά Επιστημονικής Διημερίδας 28-29 Απριλίου 2012*, Κέρκυρα 2012, Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών.
29. *Οι μεγάλοι ίσκιοι. Μελετήματα για την ποίηση του Γιώργου Γεωργούση*. Εκδόσεις Γαβριηλίδης, Αθήνα 2013. Φιλολογική επιμέλεια και εισαγωγή, σ. 7-20.

III. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ, ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ή ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ

1. «Το περιοδικό *Κερκυραϊκή Ανθολογία*», *Ανακύκληση*, έτος Γ' (1988) σ. 86-88.
2. «Τριάντα ανέκδοτες επιστολές και ένα ποίημα του Μάρκου Ζαβιτσιάνου για την Ειρ. Δεντρινού», *Πόρφυρας* 57-58 (1991) σ. 446-468.
3. «Ο Ελβετός Α. Mousson και το ταξίδι του στην Κέρκυρα και την Κεφαλλονιά το 1858», *Κεφαλληνιακά Χρονικά* 6 (1992-1994).
4. «Η χρονολόγηση ενός σονέτου του Κ. Θεοτόκη και η παραλλαγή μιας μετάφρασής του», *Πόρφυρας* 67-68 (1993) σ. 65-69.
5. «Τα περιοδικά της Κέρκυρας και ο *Πόρφυρας*», στο: *Πρακτικά του Δεκάτου Τετάρτου Συμποσίου Ποίησης*, Πάτρα 1996, σ. 354-367.
6. «Η Κέρκυρα του 19ου αι. (ένα πρωτοποριακό και ιδιότυπο ελληνικό παράδειγμα αστικής ανάπτυξης)», *Επτάκυκλος* 4 (1996).
7. «Ο Στέλιος Γεράνης και το *Περιοδικό μας*», *Σαμιακή Επιθεώρηση* 12 (1996) τχ. 43.
8. «Από την αλληλογραφία Κ. Θεοτόκη και Ειρ. Δεντρινού», *Πόρφυρας* 80 (1997) σ. 191-226.
9. «Ο πολιτικός Πολυλάς (από την Ένωση και τη διοικητική αφομοίωση της Επτανήσου στην εθνική και κοινωνική ενότητα του ελληνισμού)», *Πόρφυρας* 84-85 (1998) σ. 379-385.
10. «Η πρόσληψη του Πολυλά από τους εκπρόσωπους της Κερκυραϊκής Σχολής», *Πόρφυρας* 84-85 (1998) σ. 508-527.
11. «Η περιπετειώδης ιστορία ενός αγάλματος», στο: Εφημ. *Καθημερινή*, *Επτά Ημέρες*, «Διονύσιος Σολωμός», Κυριακή 24-5-1998.
12. «Ο *Νουμάς* και οι Κερκυραίοι δημοτικιστές», *Δελτίο Αναγνωστικής Εταιρίας Κερκύρας* 23 (1998) 141-177.
13. «Γυναικεία πρόσωπα και προσωπεία στα έργα Επτανησίων πεζογράφων (Η περίπτωση των πεζογράφων της Κερκυραϊκής Σχολής)», στο: *Αφιέρωμα: Η γυναίκα στη νεοελληνική λογοτεχνία*, *Ομπρέλα* 41 (1998).
14. «Ο θάνατος του Διονυσίου Σολωμού. Επικήδεια και επιμνημόσυνα κείμενα», *Περίπλους* 46-47 (1998-1999) σ. 213-219.
15. «Ο Λορέντζος Μαβίλης, οι Κερκυραίοι πατριώτες και η Κρήτη», *Κρητολογικά Γράμματα* 14 (1998) σ. 233-246.
16. «Αναζητώντας τις σχέσεις του παιδιού με τη θάλασσα στα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας», *Διαδρομές* 54 (1999).
17. «Δύο Κερκυραίοι μελετητές της ζωής και του έργου του Λορ. Μαβίλη: Η Ειρήνη Α. Δεντρινού, η πρώτη κριτικός του, και ο λόγιος Θεόδωρος Μακρής», *Πόρφυρας* τχ. 91 (1999) σ. 85-94.
18. «Σπύρος Καββαδίας. Ένας επιστήμονας ταγμένος στην υπηρεσία της επτανησιακής πνευματικής παράδοσης», *Επτανησιακά Φύλλα*, τόμ. Κ', τχ. 4 (2000) σ. 361-364.
19. «Ο συντάκτης της θρησκευτικής εφημερίδας *Σιών* μητροπολίτης Διονύσιος (Λάτας) ως εκλαϊκευτής θεολόγος και κατηχητής», *Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου «Άγιοι και εκκλησιαστικές προσωπικότητες στη Ζάκυνθο*», τ. Α', Αθήναι 1999, σ. 281-296.
20. «Ο Άγγλος γεωλόγος D.T. Ansted και το ταξίδι του στην Κεφαλλονιά το έτος 1863», *Κεφαλληνιακά Χρονικά* 7 (1995-1998).
21. «Ο δημοτικιστής Κερκυραίος ζωγράφος Στέλιος Δεσύλλας», *Μικροφιλολογικά* τχ. 6 (1999) σ. 20-23.
22. «Μια προσευχή συντριβής και ταπείνωσης της Βεατρίκης Τερτσέτη-Μάτωση», *Επτανησιακά Φύλλα* τ. Κ', τχ. 5.
23. «Από το *Γεροστάθη* του Λέοντα Μελά και τον *Ξένο* της Ειρήνης Δεντρινού ως τους μειλίχιους παππούδες της Λιλίκας Νάκου. Οι σεβάσμιμοι γέροντες ως ήρωες-πρότυπα στα κείμενα της λογοτεχνίας για παιδιά», *Περίπλους* τχ. 49 (2000) σ. 81-94.
24. «Ο Δον Σάντο Ρόσσι ως κήρυκας της διαχρονικής ενότητας και της εθνικής αποκατάστασης του ελληνισμού», *Πόρφυρας* τχ. 95-96 (2000) σ. 233-238.

25. «Μια ανέκδοτη επιστολή για τον ποιητή Ανδρέα Μαρτζώκη», *Μικροφιλολογικά* τχ. 8 (2000) 11-14.
26. «Το 'Βιβλίο' των υποτρόφων του Συλλόγου Μικρασιατών 'Η Ανατολή'», *Μικρασιατικά Χρονικά* 21 (2002) σ. 97-163).
27. «Η πνευματική ζωή στην Κέρκυρα», στο: Θ. Πυλαρινός (επιμ.), *Κέρκυρα, εγχειρίδιο τοπικής ιστορίας*, Αθήνα 2000 σσ. 233-263.
28. «Η λαϊκή ιατρική στη νεοελληνική λογοτεχνία», *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου*, Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνης, Ρέθυμνο 2003, σ. 501-510.
29. «Ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος και η Κέρκυρα», *Πόρφυρας* τχ. 97 (2000) σ. 503-518.
30. «Αντωνίου Μάτεση ανέκδοτη μαθητική μετάφραση στην ιταλική του έργου *Vitae de excellentibus ducibus* του Λατίνου συγγραφέα Κορνηλίου Νέπωτα». *Πρακτικά Στ' Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου*. Ζάκυνθος, 23-27 Σεπτεμβρίου 1997, τ. 3ος, σ. 225-238.
31. «Η Παιδική Λογοτεχνία ως εξισορροπητικός παράγοντας μεταξύ αυθόρμητης αγωγής και συστηματικής εκπαίδευσης», στο: Ελένη Α. Ηλία (επιμ.), *Πρακτικά του Συνεδρίου του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου: Η παιδική λογοτεχνία στην εκπαίδευση*, Εκδόσεις Εργαστηρίου Λόγου και Πολιτισμού Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βόλος 2007, σ. 93-99.
32. «Η λογοτεχνία στα Κύθηρα. Οι περιπτώσεις Εμμ. Στάη και Αντ. Φατσέα». *Α' Διεθνές Συνέδριο Κυθηραϊκών Μελετών 20-24 Σεπτεμβρίου 2000. Κύθηρα: Μύθος και Πραγματικότητα*, τ. 3ος, Κοινωνία – Οικονομία, Ελεύθερο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Δήμου Κυθήρων, Κύθηρα 2003, σ. 399-419.
33. «Οι διασκευές για παιδιά κειμένων της λογοτεχνίας μας», *Πρακτικά της Ημερίδας*, 4 Οκτωβρίου 2000, με τίτλο: «Ξαναδιαβάζοντας τους Έλληνες κλασσικούς».
34. «Η λογοτεχνική παραγωγή στα Επτάνησα στα χρόνια της Επτανήσου Πολιτείας». Στο *Πρακτικά του Συνεδρίου: Επτάνησος Πολιτεία (1800-1807), το πρώτο ανεξάρτητο ελληνικό κράτος*, Αργοστόλι 2003, σ. 1045-1047.
35. «Οι Προσολωμικοί», στο: ...*Ευθύς εγέμισε άνθη. Λεύκωμα για τη λογοτεχνία στα Επτάνησα, έκδοση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, της Ιατροχειρουργικής Εταιρείας Κερκύρας και του περιοδικού Πόρφυρας*, Κέρκυρα 2001, 18-23.
36. «Η Κερκυραϊκή Σχολή», στο: ...*Ευθύς εγέμισε άνθη. Λεύκωμα για τη λογοτεχνία στα Επτάνησα, έκδοση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, της Ιατροχειρουργικής Εταιρείας Κερκύρας και του περιοδικού Πόρφυρας*, Κέρκυρα 2001, σ. 76-87.
37. «Η λογοτεχνία στην Κέρκυρα από τα τέλη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ως το 1960», στο: ...*Ευθύς εγέμισε άνθη. Λεύκωμα για τη λογοτεχνία στα Επτάνησα, έκδοση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, της Ιατροχειρουργικής Εταιρείας Κερκύρας και του περιοδικού Πόρφυρας*, Κέρκυρα 2001, σ. 136-143.
38. «Το Λαύρειο στη Νεοελληνική Λογοτεχνία. Από τις αλλοπρόσαλλες προσδοκίες του Αθηναίου χρυσοθήρα του Μιχαήλ Μητσάκη στο σκληρό αγώνα για την επιβίωση των Ξερζωμένων του Βασίλη Δασκαλάκη». *Τα Εκπαιδευτικά* τχ. 67-68 (2003) σ. 10-20.
39. «Εισαγωγή» στο: *Ο Ελύτης στην εκπαίδευση. Ζητήματα ποιητικής – Διδακτικές προσεγγίσεις*, *Πρακτικά 3ης Επιστημονικής Συνάντησης της Σχολής Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου*, Εκδόσεις Σχολής Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2002.
40. «Το παιδί στην ποίηση του Οδυσσέα Ελύτη», στον τόμο: *Ο Ελύτης στην εκπαίδευση. Ζητήματα ποιητικής – Διδακτικές προσεγγίσεις*. Εκδ. Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2002, σ. 109-116.
41. «Τα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας ως πηγή για τη γενεαλογία και την εραλδική», *Δελτίον Εραλδικής και Γενεαλογικής Εταιρείας Ελλάδος*, τ. 11 (2001) σ. 393-399.
42. «Σημείο συνάντησης των άκρων (Ο Σολωμός κοινό σημείο αναφοράς του Ψυχάρη και του Μιστριώτη)», *Πόρφυρας*, τχ. 98 (2001), σ. 655-662 = «Σολωμός και γλωσσικό ζήτημα (Ο Διονύσιος Σολωμός κοινό σημείο αναφοράς του Γιάννη Ψυχάρη και του καθηγητή Γεωργίου Μιστριώτη)», στον τόμο: *Διεθνές Συμπόσιο Διονυσίου Σολωμού (1798-1857). Διακόσια χρόνια από τη γέννηση και εκατόν πενήντα από τον θάνατό του*. (Πανεπιστήμιο Αθηνών, 7-10 Οκτωβρίου 1998), *Πρακτικά*, έκδοση του Συλλόγου «Οι Φίλοι

- του Μουσείου Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων», Αθήνα 2003, σ. 499-510. [Βλ. διόρθωση του ονόματός μου στα *Επτανησιακά Φύλλα*, τ. ΚΓ', τχ. 5-6, σ. 1042-1043].
43. «Γλωσσικές διαφορές και διαμόρφωση νέων τάσεων στα Επτάνησα στο τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα (Η περίπτωση του Κερκυραίου ποιητή Γεωργίου Μαρτινέλη, 1836-1896)», *Τεκμήριο* 3 (2001) σ. 213-238.
  44. «Μαρτυρίες από τα εφηβικά χρόνια του Τεύκρου Ανθία», *Μικροφιλολογικά* τχ. 9 (άνοιξη 2001) σ. 36-38.
  45. «Επιστολές του πατριάρχη Αθηναγόρα Α' προς την Κερκυραία συγγραφέα Ειρήνη Α. Δεντρινού», *Θαλλώ* τχ. 12 (Άνοιξη 2001) σ. 157-175.
  46. «Οι λαϊκές θρησκευτικές αντιλήψεις στον *Ήλιο του θανάτου* του Παντελή Πρεβελάκη», *Νέα Χριστιανική Κρήτη*, περ. Β', τχ. 20 (2001) σ. 245-260.
  47. «Οι ανέκδοτες θεατρικές μεταφράσεις του Ιωάννη Καντούνη και οι γλωσσικές θέσεις του για τη μεταγλώττιση των λογοτεχνικών κειμένων (Ζάκυνθος, τέλη 18ου αιώνα)», *Νέα Εστία* τχ. 1742 (2002) σ. 312-320.
  48. «Η Παιδική Λογοτεχνία στο Γυμνάσιο (εκτιμητικές σκέψεις και συνθετικές προτάσεις)», *Παιδική-Νεανική Λογοτεχνία: Το μαγικό ραβδί της Εκπαίδευσης*, Κύκλος Παιδικού Βιβλίου, Εκδ. Πατάκη, Αθήνα, σ. 141-153.
  49. «Τα λογοτεχνικά κείμενα ως φορέας πνευματικής καλλιέργειας του παιδιού στο έργο του Ανδρέα Λασκαράτου», στο: *Περιπλανήσεις στην Παιδική Λογοτεχνία. Μελετήματα*, Εκδόσεις Ακρίτας, Αθήνα 2003, σ. 39-68.
  50. «Τα κείμενα για παιδιά του Ανδρέα Λασκαράτου (1811-1901)», *Διαδρομές* τχ. 4 (χειμώνας 2001) σ. 284-287.
  51. *Τα γράμματα της οικογένειας Ανδρέα Τυπάλδου Λασκαράτου προς τον Δανό ιερέα Θεόδωρο Χάνσεν, Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Γ' (περ. Β' 2006), σ. 11-22: Προλεγόμενα με εκτενή παρουσίαση της σχετικής αλληλογραφίας.
  52. «Ο Διονύσιος Σολωμός στο συγγραφικό έργο του Ανδρέα Λασκαράτου», στο: Γ. Ν. Μοσχόπουλος, *Ανδρέας Λασκαράτος 100 χρόνια από τον θάνατό του (1901-2001). Τα Πρακτικά – Επιστημονικές ανακοινώσεις του Διεθνούς Συνεδρίου και άλλες εκδηλώσεις. Αργοστόλι – Ληξούρι, 28-31 Οκτωβρίου 2001*, Αργοστόλι 2004, σ. 207-220.
  53. «Δύο φεμινίστριες συγγραφείς. Καλλιρρόη Παρρέν και Ειρήνη Δεντρινού», *Μικροφιλολογικά* τχ. 10 (Φθινόπωρο 2001) σ. 31-32.
  54. Οι «Αθηναϊκές επιστολές» του Γρηγορίου Ξενοπούλου και η μύηση των νέων στη λογοτεχνία», *Αφιέρωμα στον Γρηγόριο Ξενόπουλο (1867-1951). Επτανησιακά Φύλλα*, τ. ΚΑ', 3-4 (Φθινόπωρο – Χειμώνας 2001), σ. 499-516.
  55. «Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος, ο αδικαίωτος πρωταγωνιστής». *Δελτίο Ενημέρωσης και Επικοινωνίας Σχολείου και Γονέων* τχ. 28 (Μάρτιος 2002) σ. 5-12.
  56. «Καθρεπτισθέντες και μη καθρεπτισθέντες καθρεπτισθείτε'. Η εικόνα του Ιάκωβου Πολυλά στο βάθος του κερκυραϊκού *Καθρέπτη*», *Τμητικός τόμος στον Καθηγητή Γ. Λεοντσίνη* (υπό δημοσίευση)
  57. «Ανδρέα Εμπειρίκου, *Ο Μέγας Ανατολικός* ή [...] *Άμορφες λέξεις χθεσινές μα σήμερα σχηματισμένες / Ολόστομες καθαρές δεδηλωμένες / Μετά την υπερνίκησιν των πρώτων δισταγμών [...]*», *Πόρφυρας* τχ. 101 (2001) σ. 341-348.
  58. «Η φιλοσοφία, οι τεχνικές και οι στόχοι του νέου *Ανθολογίου*»: Εισήγηση στους σχολικούς συμβούλους της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της Θεσσαλίας.
  59. «Κερκυραίοι ιστορικοί και ιστοριογράφοι», *Αρέθας. Επιστημονική Επετηρίδα του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών*, τ. ΙΙ, Πάτρα 2002, σ. 311-320.
  60. «Η αποδοχή του Ανδρέα Λασκαράτου ως πνευματικής προσωπικότητας στον ευρύτερο χώρο της Επτανήσου», στο: *Ανδρέας Λασκαράτος (1811-1901). Εκατό χρόνια από τον θάνατό του*, Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2003, σ. 23-46.
  61. «Δύο ανέκδοτα ποιήματα του Γεωργίου Μαρτινέλη», *Μικροφιλολογικά* τχ. 11 (άνοιξη 2002) σ. 22-24.
  62. «Ένα επιστολικό δελτάριο από τα παιδικά χρόνια της ποιήτριας Διαλεχτής Ζευγώλη-Γλέζου στη Νάξο», *Μικροφιλολογικά* τχ. 11 (Άνοιξη 2002) σ. 38-39.

63. «*Η Γυφτοπούλα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη: Μια ιδιόμορφη ειδολογική σύζευξη της Λογοτεχνίας με την Απολογητική*», *Νέα Κοινωνιολογία* τχ. 35 (Φθινόπωρο 2002) σ. 56-62.
64. «*Το τερπνόν μετά του ωφελίμου: Λογοτεχνικά κείμενα για τη διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας σε αλλοδαπούς, με σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα*», *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα*, τχ. 2 (2002) σ. 76-82.
65. *Πρακτικά 4ης Επιστημονικής Συνάντησης*, με τίτλο: «Ο στοχασμός και ο λόγος του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου», Αθήνα 2003: Εισαγωγή (σ. 13-46).
66. «*Από τους αταξίδευτους της Χαμοζώης στις τερπνές περιηγήσεις του ελληνικού χώρου και τα μεγάλα ταξίδια του εξωτερικού*», στο: *Πρακτικά της 4ης Επιστημονικής Συνάντησης με τίτλο: Ο στοχασμός και ο λόγος του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου*, Αθήνα 2003, σ. 143-158.
67. «*Η αλληλογραφία του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου με τον Γ.Θ. Βαφόπουλο*», στο: *Πρακτικά της 4ης Επιστημονικής Συνάντησης με τίτλο: Ο στοχασμός και ο λόγος του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου*, Αθήνα 2003, σ. 501-536 (συνεργασία με Ε. Τσιτσιμίκλη).
68. «*Η Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας, φιλελεύθερο φυτώριο και αειθαλές πνευματικό κέντρο*», στο: *Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας* (εκδ. Γραφικές Τέχνες Γ. Δετοράκης Α.Ε.Β.Ε.) Κέρκυρα 2006, σ. 35-62.
69. «*Η συλλογή φωτογραφιών της Αναγνωστικής Εταιρίας*», στο: *Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας* (εκδ. Γραφικές Τέχνες Γ. Δετοράκης Α.Ε.Β.Ε.) Κέρκυρα 2006, σ. 126-128..
70. «*Τρία ελληνικά μονόπρακτα. Τρεις μικρογραφίες από τον μυθιστορηματικό κόσμο του Θανάση Βαλτινού (η μετεμφυλιακή Ελλάδα σε τρία πολυσήμαντα κρυπτικά καρέ)*», *Πόρφυρας* 103 (2002) σσ. 49-61.
71. «*Ο Γεώργιος Γεμιστός-Πλήθων στον Δωδεκάλογο του Γύφτου του Κωστή Παλαμά*», στο: *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου αφιερωμένου στον Πλήθωνα και την εποχή του με τη συμπλήρωση 550 ετών από τον θάνατό του*. Μυστράς, 26-29 Ιουνίου 2002, Αθήνα-Μυστράς 2003, σσ. 385-394.
72. «*Ευρώπη: Μια κινητή πινακοθήκη με τοπιογραφίες, προσωπογραφίες και την αυτοπροσωπογραφία του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου*», *Εκπαιδευτικά* 65-66 (2002/2003) σσ. 258-266.
73. «*Τα γλωσσάρια: Χρησιμότητα και αξιοποίησή τους στα βιβλία λογοτεχνίας*», *Τεκμήριον του Τμήματος Αρχαιονομίας του Ιονίου Π/μίου, έτος 3^ο. Περιληπτική δημοσίευση στο βιβλίο: Η λογοτεχνία σήμερα. Όψεις, αναθεωρήσεις, προοπτικές*. Πρακτικά Συνεδρίου, Αθήνα 29, 30 Νοεμβρίου – 1 Δεκεμβρίου 2002, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004, σ. 297-302.
74. «*Από την απόκλιση στον αποκλεισμό: Οι ποικίλες ενδοεπτανησιακές προσλήψεις της σολωμικής ιδέας και η αρνητική αντιμετώπισή τους από τους Κερκυραίους θεματοφύλακες της*». Στο: *Μνήμη Άλκη Αγγέλου. Τα άφθονα σχήματα του παρελθόντος. Ζητήσεις της πολιτισμικής ιστορίας και της θεωρίας της λογοτεχνίας*. Πρακτικά Ι΄ Επιστημονικής Συνάντησης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2004, σσ. 111-126.
75. «*Εισαγωγή*», στο: Θ. Πυλαρινός (επιμ.), *Έλλη Αλεξίου. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2003, σ. ζ/θ΄.
76. «*Η πολυεπίπεδη γλώσσα της Έλλης Αλεξίου*», στο: Θ. Πυλαρινός (επιμ.), *Έλλη Αλεξίου. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2003, 17-38.
77. «*Τα αποσιωπητικά ενός “εύγλωττου” αυτόγραφου της ποιήτριας Ρίτας Μπούμη-Παππά*», *Μικροφιλολογικά* τχ. 12 (Φθινόπωρο 2002) σ. 29-32.
78. «*Ο Υμηττός στη λογοτεχνία*», στο: *Πρακτικά Ι΄ Επιστημονικής Συνάντησης ΝΑ. Αττικής, Καλύβια Θορικού Αττικής (28 Νοεμβρίου – 1 Δεκεμβρίου 2002)*, Καλύβια Θορικού Αττικής 2004, Εταιρεία Μελετών Νοτιοανατολικής Αττικής, σ. 583-588.
79. «*Θεόδωρος Βελιανίτης, “ταπεινός θεράπων” της Σοφίας Λασκαρίδου*», *Μικροφιλολογικά* τχ. 13 (Άνοιξη 2003) σ. 30-32.

80. «Κώστας Πασαγιάννης, Κερκυραίος εξ επιγαμίας», *Λακωνικά 1902-2002. Επετειακή έκδοση των 100 χρόνων του Συνδέσμου "Σύνδεσμος των εν τη Αττική Λακεδαιμονίων"*, Αθήνα 2003, σ. 523-545.
81. «Η Μικρασιατική καταστροφή στη λογοτεχνία. Από τον εφιάλτη της Ιστορίας στην παραμυθία της Τέχνης», *Μικρασιατική Ηχώ*, έτος 45ο, αρ. φ. 362 [Ιάν-Φεβρ. 2003], σ. 11, 13, αρ. φ. 363 [Μάρτ. -Απρίλ. 2003], σ. 12-13 και αρ. φ. 364 [Μάιος-Ιούνιος 2003], σ. 12-14).
82. «Εισαγωγή», στο: *Λιλίκα Νάκου. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2003, σ. ζ'-ι'.
83. «Οι άνδρες της Λιλίκας Νάκου: Η μυθιστορηματική αποκάλυψη και οι λανθάνουσες αυτοβιογραφικές και αυτοψυχογραφικές μαρτυρίες», στο: *Λιλίκα Νάκου. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2003, σ. 23-38.
84. «Η αρχαιότητα στο μυθιστορηματικό έργο της Λίτσας Ψαραύτη», στο: *Το σύγχρονο ελληνικό παιδικό-νεανικό μυθιστόρημα, Σύγχρονοι Ορίζοντες*, Αθήνα 2004, σ. 490-498.
85. «Οι εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσόντες ιερομάρτυρες του Σωτήρη Δημητρίου», *Πόρφυρας* τχ. 108 (2003) σ. 227-243.
86. «Μεταξύ Κέρκυρας και Αθηνών: Η Κατίνα Παπά ως σύνδεσμος δύο λογοτεχνικών σχολών», *Δελτίο της Αναγνωστικής Εταιρίας Κερκύρας* 25 (2003) σ. 121-165.
87. «[...] πάρεξ ανίσως και ήθελε να την πλουτίση από τα νάματα του ελληνικού πελάγους: Οι μεταφραστικοί στόχοι των Επτανήσιων και ο 'Διάλογος' του Σολωμού», στο: *Πρακτικά Εικοστού τρίτου Συμποσίου Ποίησης, «Η μετάφραση της ποίησης», Πανεπιστήμιο Πατρών 4-6 Ιουλίου 2003*, εκδ., «Περί Τεχνών», Πάτρα 2004.
88. «Τα πρωτόγραφα δύο ποιητικών κειμένων», *Μικροφιλολογικά* τχ. 14 (Φθινόπωρο 2003) σ. 50-52.
89. «Δύο άσπονδοι σολωμικοί ερίζουν: Η λιβελλογραφική διαμάχη ανάμεσα στον «Τετραμούτρη» (Πέτρο Κουαρτάνο Καλογερά) και τον «Πολυλέρα» (Ι. Πολυλά)», *Δέντρο* τχ. 129-130 (2003) σ. 16-21.
90. «Ο Μεβλανά ο εξαίσιος του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου», *Journal of Oriental and African Studies* τ. 13 (2004) σ. 157-168.
91. Συμμετοχή στους 4 τόμους της *Εγκυκλοπαίδειας του Ελληνικού Τύπου 1784-1974*, με τη συγγραφή πολλών εκτενών λημμάτων για περιοδικά και εφημερίδες της Επτανήσου και της Κωνσταντινούπολης. Επιμ. Λουκία Δρούλια - Γιούλα Κουτσοπανάγου, τόμοι 1-4, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.
92. «Ο Μάρκος Αυγέρης και τα *Ελεύθερα Γράμματα* του Δημήτρη Φωτιάδη», *Θέματα Λογοτεχνίας* τχ. Μαΐου-Αυγούστου 2005, σ. 180-194.
93. «Η εκδοτική, η δημοσιογραφική και η προσωπική συνεισφορά του Κώστα Δαφνή στην ανάδειξη της επτανησιακής λογοτεχνικής παράδοσης», *Κερκυραϊκά Χρονικά* 1 (2003) (περίοδος Β') σ. 45-102.
94. «Στέφανος Μύρτας, ο αξιότιμος κύριος Στυλιανός Σεφεριάδης», στον τόμο: *Η λογοτεχνία στη Μικρά Ασία*, Εκδόσεις Ενώσεως Σμυρναίων, Αθήνα 2004, σ. 85-111.
95. «Χαρτογραφώντας το *Χάρτη* ή ακολουθώντας τα βήματα των ταξιδευτών της λογοτεχνικής και της εικαστικής ουτοπίας», *Πόρφυρας* τχ. 109 (2003) σ. 456-476.
96. «Νίκος Τουτουντζάκης, ο απόβλητος», στο: *Η λογοτεχνία στη Μικρά Ασία*, Αθήνα 2004, Εκδόσεις Ενώσεως Σμυρναίων, σ. 259-281.
97. «Ο Νίκος Παππός ως ιστορικός της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας», *Τρικαλινά* 6 (2003) σ. 31-41.
98. «Μια ευχαριστήρια κάρτα του Κώστα Ταχτσή προς τον Στέλιο Γεράνη», *Μικροφιλολογικά* τχ. 15 (2004) σ. 42-44.
99. «Οι 'έμμετρες κριτικές' του Κωστή Παλαμά για τους Επτανήσιους».
100. «Χρονολόγιο Μανόλη Πρατικάκης», στο: *Μανόλης Πρατικάκης. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004, σ. 1-6.
101. «Μανόλης Πρατικάκης, ο πιστός των λέξεων», στο: *Μανόλης Πρατικάκης. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004, σ. 69-89.

- 102.«Εισαγωγή» στο: *Κωνσταντίνος Θεοτόκης. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004.
- 103.«Η ποιητική ερωτική αλληλογραφία Κωνσταντίνου Θεοτόκη και Ειρήνης Α. Δεντρινού», στο: *Κωνσταντίνος Θεοτόκης. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004, σ. 29-42.
- 104.«Η ανέκδοτη αλληλογραφία Κωνσταντίνου Θεοτόκη και Στέφανου Ξανθουδίδη για τον *Ερωτόκριτο*», στο: *Κωνσταντίνος Θεοτόκης. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004, σ. 43-148.
- 105.«Κερκυραϊκά κληροδοτήματα και μέριμνα για την παιδεία (Οι έσχατες επιθυμίες των κληροδοτών για την προαγωγή της εκπαίδευσης των νέων και την καλλιέργεια των γραμμάτων)», στο: *Επτανησιακά Ιδρύματα, κληροδοτήματα (19ος αι.-1953). Η πνευματική-πολιτισμική και κοινωνική συμβολή τους. Πρακτικά συνεδρίου (Κεφαλονιά 7-9 Μαΐου 2004)*, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, Αργοστόλι 2007, σ. 125-140.
- 106.«Εισαγωγή» στο: *Νάσος Βαγενάς. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004, σ. ζ'-η'.
- 107.«Ο Νάσος Βαγενάς ως κριτικός και θεωρητικός της λογοτεχνίας», στον τόμο *Νάσος Βαγενάς. Μελετήματα*, Βιβλιοθήκη Τράπεζας Αττικής, Αθήνα 2004, σ. 83-108.
- 108.«Το ανέκδοτο ποιητικό έργο του Κερκυραίου λογοτέχνη Γεωργίου Μαρτινέλη και οι αιρετικές για την Κερκυραϊκή Σχολή θέσεις του», στο: *Η Ελλάδα των νησιών από τη Φραγκοκρατία ως σήμερα. Πρακτικά του Β' Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών. Ρέθυμνο 10-12 Μαΐου 2002*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004, τ. Α', σ. 243-254.
- 109.«Η Μικρά Ασία στην Ελληνική Παιδική Λογοτεχνία», *Ο Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου*, Δελτίο 2004, σ. 46-55.
- 110.«Λογοτεχνικά Πληθωνικά. Από το Γεννήθηκα στο χίλια τετρακόσια δύο του Παναγιώτη Κανελλόπουλου έως την Ωραία κοιμωμένη του Γιώργου Λεονάρδου», στο: *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου Η Πελοπόννησος μετά την Δ' Σταυροφορία του 1204 (Μυστράς, 1-3 Οκτωβρίου 2004)*, Αθήνα – Μυστράς 2007, σ. 459-483.
- 111.«Η γλώσσα του Ανδρέα Λασκαράτου. Στο μεταίχμιο του όντως σοβαρού και του κυριολεκτικώς αστείου», *Κεφαλληνιακά Χρονικά* 10 (Αργοστόλι 2005) σ. 205-256.
- 112.«Δεν πήγε χαμένος ο μυστικός μου μόχθος...»: Μία ανέκδοτη επιστολή του Γεράσιμου Γρηγόρη», *Επετηρίς Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών* 9 (2003) [2004] σ. 241-246.
- 113.«Κριτική επιστολογραφία για το έργο του Στέλιου Γεράνη *Διάλογος με τον Διονύσιο Σολωμό*», *Αργοναύτης* τχ. 5 (Σεπτ.-Οκτ. 2004) σ. 156-159.
- 114.«Μαρτυρίες για την αγροτική κοινωνία, την οικονομία και το κίνημα του 1935. Μία επιστολή με τις θέσεις του συνταγματάρχη Ευριπίδη Μπακιρτζή για την αποτυχία του κινήματος της 1^{ης} Μαρτίου του 1935», στο: Δ. Παναγιωτόπουλος-Δ. Σωτηρόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά του Συνεδρίου: Η ελληνική αγροτική κοινωνία και οικονομία κατά τη βενιζελική περίοδο*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2007, σ. 111-127.
- 115.«Χρονολόγιο και εργογραφία του Μανόλη Πρατικάκη», *Αφιέρωμα για τον Μανόλη Πρατικάκη. Πόρφυρας* τχ. 113 (2004) σ. 327-340.
- 116.«Η Γενεαλογία», *Πόρφυρας* τχ. 113 (2004) σ. 457-481.
- 117.«Οι ελάσσονες Μικρασιάτες λογοτέχνες του β' μισού του 20ού αιώνα»: στο: *Πρακτικά 1ου Συμποσίου: Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας από την Αρχαιότητα μέχρι τη Μεγάλη Έξοδο*, Έκδοση ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., Ν. Ιωνία 2005, σ. 175-192.
- 118.«Οι πεζογράφοι της Κερκυραϊκής Σχολής: Από την αδιέξοδη εντοπιότητα στην ενότητα μιας εθνικής πεζογραφίας», στο: *Ζ' Πανιώνιο Συνέδριο Λευκάδα, 26-30 Μαΐου 2002. Πρακτικά Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών*, Αθήνα 2004, τ. Α', σ. 341-358,,.
- 119.«Η λογοτεχνία στο χώρο της Μικράς Ασίας», *Η λογοτεχνία στη Μικρά Ασία*, Εκδόσεις Ενώσεως Σμυρναίων, Αθήνα 2004, σ. 15-38.
- 120.«Πρόλογος», στο: *Η λογοτεχνία στη Μικρά Ασία*, Εκδόσεις Ενώσεως Σμυρναίων, Αθήνα 2004, σ. 11-14.
- 121.«Το λόγιο θέατρο στην Κέρκυρα στα μέσα του 19ου αιώνα. Νικολάου Τιμολέοντος Βουλγάρεως, *Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, τραγωδία εις πράξεις πέντε*», Αφιέρωμα: Επτανησιακό θέατρο, *Πόρφυρας* τχ. 114 (2005) σ. 687-698.

122. Συζήτηση στον *Πόρφυρα* τχ. 114, σ. 519-534, αφιερωμένο στο Επτανησιακό θέατρο, με τον Σπύρο Ευαγγελάτο, με θέμα «Συζητώντας εφ' όλης της ύλης για το επτανησιακό θέατρο».
123. «Τρία ευχαριστήρια γράμματα στον ποιητή Στέλιο Γεράνη», *Μικροφιλολογικά* τχ. 17 (άνοιξη 2005) σ. 55-57.
124. «Εισαγωγή» στο έργο του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, *Μεβλανά ο εξαίσιος*, εκδ. Σχολής Παναγιωτόπουλου. Αθήνα 2007.
125. «Ανάγνωση και διάβασμα», *Αφιέρωμα: Η τέχνη της Ανάγνωσης (η προσέγγιση και η υποδοχή του κειμένου)*, *Το Δέντρο* τχ. 139-140 (Φεβρουάριος-Απρίλιος 2005) σ. 94-97.
126. «Ο Εμμανουήλ Κριαράς και η επτανησιακή λογοτεχνία», *Αλκή. Τιμητικό αφιέρωμα στον καθηγητή Εμμανουήλ Γ. Κριαρά*. Εκδ. Παπαζήση, σ. 133-141.
127. α) «Οι γλωσσικές θέσεις του Πέτρου Βράιλα Αρμένη», *Κερκυραϊκά Χρονικά*, περίοδος Β', τ. Β', Κέρκυρα 2005, σ. 181-210. β) Αφιέρωμα στον Πέτρο Βράιλα Αρμένη, «Επικήδεια και επιμνημόσυνά τινα», *Κερκυραϊκά Χρονικά*, ό.π., σ. 267-271.
128. «Εισαγωγή», *Αφιέρωμα στον Πέτρο Βράιλα Αρμένη. Κερκυραϊκά Χρονικά* 2 (Κέρκυρα 2005),
129. «Τα σημάδια ενός παραδείσιου κήπου», *Πόρφυρας* τχ. 115 (Απρ.-Ιούν. 2005) σ. 95-119.
130. «Μεταξύ ουρανού και γης: Οραματικές μεταμορφώσεις στη *Μεθιστορία* του Κυριάκου Χαραλαμπίδη».
131. «Το παραμυθόδραμα 'Ηλιώ' του λαϊκού ποιητή Σπύρου Περούλη από την Κέρκυρα».
132. «Εισαγωγή», στον τόμο: *Ιόνιοι Νήσοι. Ιστορία και πολιτισμός*. Αθήνα 2007, 11/12 και 271/271.
133. «Η επτανησιακή λογοτεχνία», στον τόμο: *Ιόνιοι Νήσοι. Ιστορία και πολιτισμός*. Αθήνα 2007 σ. 135-169 και 331-343.
134. «Ανατροπές στις εργασιακές σχέσεις και ταξικές μεταβολές στο έργο *Η τιμή και το χρήμα* του Κωνσταντίνου Θεοτόκη», *Η Μελέτη* 4 (2008) σ. 73-88.
135. «Βαθμίδες ανθολόγησης των λογοτεχνικών κειμένων: Από την πρωτογενή ανθολόγηση των συγγραφέων των σχολικών βιβλίων στην «ευέλικτη» ανθολόγηση του διδάσκοντος και σε μια μελλοντική «συνανθολογία» ή ανθολογία των μαθητών», στο: Κ. Μπαλάσκας-Κ. Αγγελάκος (επιμ.), *Γλώσσα και λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2005, σ. 99-109.
136. «'Να ψάξεις να βρεις τη δική σου καρδιά!'. Το λογοτεχνικό έργο της Βησσαρίας Ζορμπά-Ραμποπούλου», *Παρουσία* τχ. 31 (2005) σ. 3-11.
137. «Λογοτεχνία-Φιλολογία στις Γιορτές Λόγου και Τέχνης της Λευκάδας», στο: *50 χρόνια των Γιορτών Λόγου και Τέχνης*. Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών, Αθήνα 2006, σ. 81-167.
138. «Ο λογοτέχνης Θέμος Σ. Ποταμιάνος», *Επιστημονικό Συνέδριο: Η Πύλαρος στο διάβα του χρόνου*. Αγία Ευφημία, 1-4 Σεπτεμβρίου 2005, Πρακτικά, τ. Α', σ. 297-328.
139. «Η λογοτεχνία και η σχολική ανθολόγησή της», στο: *Πρακτικά συνεδρίου, Γλώσσα και λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*, σ. 37-47.
140. «Δωρεές, έρανοι και ευεργεσίες φυσικών προσώπων, συνδέσμων και σωματείων (Η περίπτωση του εμπόρου Σωτηρίου Γ. Τσαμπηρά από τον Ποταμό)», στο: Γ. Ν. Λεοντσίνης (επιμ.), *Ελληνικός ευεργετισμός και κυθηραϊκά κληροδοτήματα. Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, Κύθηρα, 21-25 Σεπτεμβρίου 2005*, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Δήμου Κυθήρων, Αθήνα 2008, σ. 535-543.
141. «Θραύσματα από τον πόλεμο της Μικράς Ασίας στο έργο του Θανάση Βαλτινού», στο: *«Σύγκρουση Ελλήνων και Τούρκων στη Μικρά Ασία, 1919-1922»*. Πρακτικά Β' Διεθνούς Συνεδρίου Ανατολικών και Αφρικανικών Σπουδών (Γαστούνη Ηλείας, 23-25 Σεπτεμβρίου 2005), Γαστούνη 2007, σ. 519-525.
142. «Ο Τρικαλινός ποιητής Κλαύδιος Μαρκίνας», *Τρικαλινά* 26 (2006) σ. 175-186.
143. «Ο καθηγητής Μαργαρίτης Ευαγγελίδης και ο Σύλλογος «Η Ανατολή», στο: *Παιδεία Εκπαίδευση στις αλησμόνητες πατρίδες της Ανατολής. Πρακτικά 2^{ου} Συμποσίου* 25, 26 και 27 Νοεμβρίου 2005, Δήμος Νέας Ιωνίας, ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., Ν. Ιωνία 2006.
144. «Ο Θεοτόκης του Γιάννη Δάλλα», *Πόρφυρας* τχ. 119 (2006) σ. 87-92.

145. «Ανέκδοτη επιστολή του Λέοντος Μακκά προς τον εξόριστο Ελ. Βενιζέλο», *Κρητολογικά Γράμματα* τ. 13 (1997).
146. «Η Κατάθεση του ποιητή Τάκη Καρβέλη (Το δράμα της εφιαλτικής μνήμης και της α-προσδιόριστης αναχώρησης ή ασκήσεις νηφαλιότητας και παραλλαγές πάνω στο θέμα του θανάτου)», *Πόρφυρας* τχ. 118 (2006) σ. 648-668.
147. «Φιλολογικές μαρτυρίες για το μητροπολίτη Κερκύρας Αθανάσιο Πολίτη», στον τόμο: «Όψεις της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Κέρκυρας». *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου, 7-8 Δεκεμβρίου 2005 = Κερκυραϊκά Χρονικά*, περ. Β', τ. Δ', σ. 167-185.
148. «Από το Φυλλάδιο για το Φυλλάδιο ή περί θανάτου και κατηγοριών, ήτοι περί ρητών και αρρήτων, Φυλλάδια οκτώ», στο τόμο Ν. Βαγενάς-Γ. Κοντός – Ν. Μακρυνικόλα (επιμ.), *Με τον ρυθμό της ψυχής. Αφιέρωμα στον Γιώργο Ιωάννου*, Κέδρος, Αθήνα 2006.
149. «Το κόκκινο παλτό της Μήδειας'. Εντυπώσεις από το Μετρό της Τασούλας Καραγεωργίου», *Θέματα Λογοτεχνίας* τχ. 30 (2005) σ. 148-151.
150. «Λογοτεχνικές αναφορές και αποτιμήσεις της ζωής και του έργου του Μαρίνου Αντύπα», στον τόμο των *Πρακτικών «Μαρίνος Αντύπας (1872-1907)»*, Αγία Ευφημία 2009, σ. 65-80.
151. «Αβλιχος Μικέλης προς Ανδρέα Λασκαράτο: Ναι στο Λύχνο, όχι στις Λυχνιές», *Μικροφιλολογικά* τχ. 19 (Άνοιξη 2006) σ. 11-13.
152. «Μια επιστολή του Εμμανουήλ Κριαρά προς τον Νάκη Πιέρρη», *Μικροφιλολογικά* τχ. 19 (Άνοιξη 2006) σ. 57-58.
153. «Η λογοτεχνία και η σχολική ανθολόγησή της», στο Γ. Καψάλης και Ελ. Μοσχοβάκη (επιμ.), *Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Πρακτικά Συνεδρίου (Π.Ε.Κ.Ε.Β., 1 και 2 Απριλίου 2005)*, Χίος 2006, σ. 37-47.
154. «Νεομαρτυρολογία και νεοσυναξάρια του μαχόμενου ελληνισμού», *Πνευματική Κύπρος* τχ. 41 (2005) σ. 207-211.
155. «Γεώργιος Μαρτινέλης (1836-1896). Ένας εκπρόσωπος του κερκυραϊκού ριζοσπαστισμού», *Δελτίο Αναγνωστικής Εταιρείας Κερκύρας* 26 (2004) σ. 87-102.
156. «Σκέψεις πάνω στη σύγχρονη Κυπριακή ποίηση». *Η Παρέμβαση* τχ. 135 (2006) σ. 21-24.
157. «Σχόλια στο 'Τριώδιο σιωπής για τον Ανδρέα Κάλβο' (ερμηνευτική δοκιμή και παιγνιώδης ενάσκηση)», στο: *Δέκα γραφές για τον Διονύση Σέρρα και την ποίησή του*, Ραπόρτο, Ζάκυνθος 2006, σ. 49-55.
158. «Η πνευματική κατάσταση στα Επτάνησα κατά την άφιξη του Ρώσου ναυάρχου Θεοδώρου Θεοδώροβιτς Ουσακώφ», στο: *Πρακτικά της διημερίδας*, Κέρκυρα 2003, σ. 44-51.
159. «Ένας διορατικός υμνητής του Κ.Π. Καβάφη στη Γαλλία και την Ευρώπη», *Το Δέντρο* τχ. 145-146 (2006) σ. 62-67.
160. «'Εν πτήσει και εν πτώσει': Προφητικές συμπτώσεις και ταυτίσεις», *Αφιέρωμα στον Ηλία Λάγιο. Αντί* τχ. 874-875 (28-7-2006) σ. 42-46.
161. «Ο επτανησιολόγος Γιώργος Αλισανδράτος», στο συλλογικό τόμο: *Τιμή στον Γιώργο Γ. Αλισανδράτο*, Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2005, σ. 27-45.
162. «Επιφάνειες, ήτοι παράδοξες φανερώσεις πανσέπτων μορφών στην ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη», *Παρέμβαση*, τχ. 134 (2006), σ. 8-22 = Γιώργος Μύαρης (επιμ.), *Λογοτεχνικές συναντήσεις, Σύνδεσμος Ελλήνων Κυπρίων Φιλολόγων*, Λευκωσία 2009, σ. 135-169.
163. «Δύο άγνωστα ποιήματα του Κερκυραίου λογίου Ιωάννη Πετριτσόπουλου», *Πόρφυρας* τχ. 120 (2006) σ. 345-347.
164. «Η αλληλογραφία του υποναυάρχου Ιωάννη Δεμέστιχα με τον εξόριστο στη Γαλλία Ελευθέριο Βενιζέλο», *Πεπραγμένα Θ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, τόμος Γ1: *Νεότερη περίοδος, Ιστορία*, Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, Ηράκλειο 2005, σ. 365-379.
165. «'Επαίχθη ο κόσμος...'», *Μικροφιλολογικά* τχ. 20 (Φθινόπωρο 2006) σ. 14-16.

- 166.«Αλληλογραφία του Ελευθερίου Βενιζέλου με Κρήτες και άλλους Έλληνες πολιτικούς παράγοντες (Παρίσι, 1935)» (τυπών.).
- 167.«Η ελληνική γλώσσα στο ποιητικό έργο του Κυριάκου Χαραλαμπίδη», *Θέματα Λογοτεχνίας* τχ. 32 (2006) σ. 78-86 = Γιώργος Μύαρης (επιμ.): *Λογοτεχνικές συναντήσεις*, Σύλλογος Ελλήνων Κυπρίων Φιλολόγων, Λευκωσία 2009, σ. 171-190.
168. «Κωνσταντίνος Θεοτόκης – Νίκος Νικολαΐδης: κοινωνικές συμπτώσεις και εκλεκτικές συγγένειες», *Αφιέρωμα στον Νίκο Νικολαΐδη, Νέα Εποχή* (Κύπρου) τχ. 290, Φθινόπωρο 2006, σ. 4-17.
- 169.«Η ιδιότυπη γλώσσα του Νίκου Νικολαΐδη», στο Λ. Παπαλεοντίου (επιμ.), *Νίκος Νικολαΐδης ο Κύπριος (1884-1956). Μία επανεκτίμηση του έργου του*, Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου, εκδ. Βιβλιόραμα, Αθήνα 2007, σ. 251-264.
- 170.«Η 'Αιγιαλούσα' του Κυριάκου Χαραλαμπίδη», *Κηρήθρες* τχ. 4 (Χειμώνας 2006) σ. 74-75.
- 171.«Ex Libris», *Το Δέντρο* τχ. 151-152, Φθινόπωρο 2006, σ. 140-143.
- 172.«Η παιδαγωγική αξία και ο φωτισμός των πολλών μέσα από τα μεταφρασμένα έργα του Σαίξπηρ (η περίπτωση των μεταφράσεων από τους Επτανήσιους του κερκυραϊκού χώρου)», στο: Θ. Γραμματάς (επιμ.), *Διασκευές έργων του Σαίξπηρ για παιδιά και νέους. Θέατρο-Λογοτεχνία*, Εκδόσεις της Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2006, σ. 151-159.
- 173.«Οι 'άγνωστοι' συγγραφείς της Παιδικής και Εφηβικής Λογοτεχνίας», *Νέα Παιδεία* τχ. 119 (2006), σ. 59-63.
- 174.«Λογοτεχνία και πολιτική. Οι Κερκυραίοι λογοτέχνες και διανοούμενοι και η συμμετοχή τους στα πολιτικά πράγματα πριν και μετά την Ένωση της Επτανήσου», στο: *Επιστημονικό Συνέδριο: Η Ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα, 1864-2004. Πρακτικά*, τ. Β': *Ιδεολογία-Πολιτισμός*, Βουλή των Ελλήνων-Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 2006, σ. 143-153.
- 175.«Γλωσσικές ανησυχίες και αναζητήσεις στην Κέρκυρα προ της αφίξεως του Διονυσίου Σολωμού. Η περίπτωση του Ιωάννη Πετριτσόπουλου», στο: *Πρακτικά Η' Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου, Κύθηρα, 21-25 Μαΐου 2006*, τ. ΙVβ: *Επτανησιακός πολιτισμός, μέρος Β'*, Κύθηρα 2009, σ. 329-348.
- 176.«Προγραμματίζοντας την ύλη ενός τεύχους του *Πρόσπερου*», *Μικροφιλολογικά* τχ. 21 (Άνοιξη 2007) σ. 58-60.
- 177.«Βησσαριωνικά λογοτεχνικά» (Υπό δημοσίευση).
- 178.«Βιογραφικός άξονας Ευγένιου Αρανίτση», *Πόρφυρας* τχ. 122 (2007) σ. 537-565:
- 179.«Ιστορίες που άρεσαν ή περί χρόνου σκιάς», *Πόρφυρας* τχ. 122 (2007) σ. 718-725.
- 180.«Το πεζογραφικό έργο του Αντρέα Ονουφρίου», *Η Παρέμβαση* (Κοζάνης) τχ. 138 (2007) σ. 63-74.
- 181.«Όνειρα και ονειροφантаσίες: ερμηνευτική προσέγγιση της πεζογραφίας του Ηλία Κεφάλα», *Μανδραγόρας* τχ. 36 (2007) σ. 95-100.
- 182.«Ανδρέας Μ. Ανδρεάδης (1876-1935): Ο ιστορικός της οικονομίας και ο ιστορικός της λογοτεχνίας» *Η Παρέμβαση* τχ. 139 (2007) σ. 48-57 (συνεργασία με Χρήστο Π. Μπαλόγλου).
- 183.«Εύα Πάλμερ-Σικελιανού, φωνές ιερού πανικού και ακούσματα μυστικής ενότητας», *Αντί* τχ. 898, 29-6-2007, σ. 53-54.
- 184.«Ξενιστής και ξενιζόμενοι στον μεγάλο ξενώνα», στον τόμο: *Το αειθαλές παιδί*, εκδ. Κασιανιώτη, Αθήνα 2007, σ. 199-279.
- 185.«Εργοβιογραφικό σημείωμα του Κυριάκου Χαραλαμπίδη», *Πόρφυρας* τχ. 124 (2007) σ. 183-186.
- 186.«Γιατί η Κύπρος είναι η αληθινή πατρίδα της Αφροδίτης. Μία ερμηνεία του Ν. Καζαντζάκη, βασισμένη στην αιώνια πάλη του έρωτα με τον θάνατο», *Κηρήθρες* (Τρικάλων) τχ. 7 (2008) σ. 66-67.
- 187.«Διαλεκτικά παιχνίδια της γλώσσας του Ανδρέα Λασκαράτου» Κεφαλονιά (υπό δημοσίευση).
188. «Ο Σπύρος Πλασκοβίτης δοκιμογράφος», *Πόρφυρας* (υπό δημοσίευση).

- 189.Ο Κίμων Μιχαηλίδης στον Σωκράτη Κουγέα», *Μικροφιλολογικά* τχ. 22 (Φθινόπωρο 2007) σ. 14.
- 190.«Πρόλογος» με τίτλο «Πόνος για τη μάνα γη» στη β' έκδοση του μυθιστορήματος του Ανδρέα Ονουφρίου *Η γη που μας γέννησε*, έκδ. Επιφανίου, Λευκωσία 2007, σ. 15-20.
- 191.«Ανδρέας Παστελλάς, ο ποιητής, ο κριτικός, ο φιλόλογος, ο δάσκαλος», *Θέματα Λογοτεχνίας* τχ. 38 (2008) σ. 177-199.
- 192.«Η πολύμορφη λογοτεχνική γλώσσα του Βασίλη Μιχαηλίδη», *Επετηρίδα της Μονής Κύκκου*, τ. 9.
- 193.«Εισαγωγή», στο βιβλίο: Kyriakos Charalambidis, *Μεθιστορία – Méthistoria*. Σειρά Lapithos, editions Praxandre, Besançon 2007, σ. 11-29.
- 194.«Δύο κατάδικοι με μεταφυσική αταραξία: Ο πλατωνικός Σωκράτης και ο Τουρκόγιαννος του Κ. Θεοτόκη», στο: Γ. Ανδρειωμένος (επιμ.): *Ευκαρπίας έπαινος. Αφιέρωμα στον καθηγητή Παναγιώτη Δ. Μαστροδημήτρη*, εκδ. Πορεία, Αθήνα 2007, σ. 955-986.
- 195.«Multum in parvo: Από το 'Πίστομα!' και την *Τιμή και το χρήμα* του Κωνστ. Θεοτόκη στην τιμή και την υπόληψη του 'Άσπροπόταμου' του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου», *Ιόνιος Λόγος* 1 (2007) σ. 181-191.
- 196.«Άγνωστες εκδοχές γνωστών σολωμικών ποιημάτων από το αρχείο του Αντωνίου Μάττωση», *Μνήμη Διονυσίου Σολωμού. Εκατόν πενήντα χρόνια από την κοίμησή του*. Ακτή, σειρά Ελληνομνημών 11, Λευκωσία 2007, σ. 285-292.
- 197.«Ηδονή ή αηδία», *Μικροφιλολογικά* τχ. 23 (άνοιξη 2008) σ. 8-10.
- 198.«Despite Praise: Techniques of Paradoxology and Paradoxography in the Work of Kyriakos Charalambides», *Études Helléniques / Hellenic Studies*, vol. 15, no. 2, Autumn / Automne 2007, σ. 303-318. Βλ. και μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, στην *Πάροδο*, τχ. 37 (2010), σ. 4411-423, με τίτλο «Παρά δόξαν: τεχνικές της παραδοξολογίας και της παραδοξογραφίας στο έργο του Κυριάκου Χαραλαμπίδη».
- 199.«'Ο γκρεμισμένος Παράδεισος'. Η επίγεια θεολογία της ανθρωπιστικής ποίησης του Τάσου Λειβαδίτη», *Αφιέρωμα στον Τάσο Λειβαδίτη, Πάροδος* τχ. 18, σ. 2158-2171.
- 200.«Τα δύο γραμματοκιβώτια (κρυπτική συνομιλία δύο ποιητών για τον 'αιώνιο απόντα')», *Οδός Πανός* τχ. 140 (2008) σ. 44-48.
- 201.«Ποιητικός Στέφανος εξ Ακανθών ή Surrectio Scriptoris», *Αφιέρωμα: Νάσος Βαγενάς, Άνευ* τχ. 26 (2007) σ. 45-51.
- 202.«Ανέκδοτες μεταφράσεις έργων του Πέτρου Μεταστάσιου από τον Ζακύνθιο Ιωάννη Καντούνη (1731-1817)», *Παράβασις* 8 (2008) σ. 401-432.
- 203.«Μικέλη Άβλιχου, ποιήματα προς ομοτέχνους», *Κυμοθόη* τχ. 17 (2007) σ. 15-43.
- 204.«Greek Literature, Modern», *The Oxford Encyclopedia of Maritime History*. Εκδ. Oxford University Press, Οξφόρδη 2007, τόμ. 2, σελ. 111-113.
- 205.«Νοθεύσεις και παραλλαγές σε στίχους του Διονυσίου Σολωμού», *Προκυμαία* (Λευκάδας) τχ. 1 (2008) σ. 7-17.
- 206.«Ο Κωνσταντίνος Θεοτόκης και ο Πόντος», (υπό δημοσίευση).
- 207.«Παραμύθια κατ' όναρ και εφιάλτες του ύπαρος: Εντυπώσεις από τις συλλογές ποιημάτων της Χλόης Κουτσουμπέλη (εισαγωγή στην ποιητική της), *Η αποχώρηση της Λαίδης Κάπα και Η Λίμνη, ο Κήπος και η Απώλεια*», *Πάροδος* τχ. 19 (2008) σ. 2332-2337.
- 208.«Από το χθες στο σήμερα μετ' επιστροφής (αναζητώντας τα σημάδια του χαμένου χρόνου στον τόμο διηγημάτων του Λουκιανού Ζαμίτ, *Άνθρωποι του χθες*» (υπό δημοσίευση).
- 209.«Περίκλειστος στο Μαύρο», *Πόρφυρας* τχ. 128 (2008) σ. 170-172.
- 210.«Ο Κ.Χ. Γρόλλιος και τα επτανησιακά γράμματα», *Πόρφυρας* τχ. 129 (2008) σ. 339-367.
- 211.«Η Έκθεση του Γαλλικού Ινστιτούτου για τον Διονύσιο Σολωμό, το 1957, και η συμβολή σ' αυτήν του Κερκυραίου λογίου Νάκη Πιέρρη», *Η Παρέμβαση* τχ. 143 (2008), σ. 13-18 (συνεργασία με Μπλάνκα Σιάστνα).
- 212.«Ότε τα δένδρα φωνήεντα ην», *Αφιέρωμα στον Γιώργο Γεωργούση, Πάροδος* τχ. 20 (2008) σ. 2429-2443,.

- 213.«Η Ηλιώ. Στιχούργημα του λαϊκού ποιητή Σπύρου Περούλη από τον Ποταμό της Κέρκυρας», στον τόμο: *Λαογραφία - Εθνογραφία στα Επτάνησα. Πρακτικά Συνεδρίου* (Κεφαλονιά 27-29 Μαΐου 2005) σ. 899-901.
- 214.«Το μαγικό χαλί του Τηλέμαχου Αλαβέρα», *Πάροδος* τχ. 22 (2008) σ. 2649-2658.
- 215.«Απολογητικές μαρτυρίες ποιητών για την ελληνικότητα του Φώσκολου», *Αφιέρωμα στον Ούγκο Φόσκολο, Διαβάζω* τχ. 489 (Οκτώβριος 2008), σ. 103-108.
- 216.«Από την αλληλογραφία Λασκαράτου – Χάνσεν», *Μικροφιλολογικά* τχ. 24 (φθινόπωρο 2008) σ. 6-8.
- 217.«Πρόλογος», στο: *Ελληνική Αρχαιότητα και Νεοελληνική Λογοτεχνία. Πρακτικά*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο/Τμήμα Ιστορίας, Κέρκυρα 2009, σ. 9-11.
- 218.«Η ελληνική αρχαιότητα και η Επτανησιακή σχολή», στο: *Ελληνική Αρχαιότητα και Νεοελληνική Λογοτεχνία. Πρακτικά*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο-Τμήμα Ιστορίας, Κέρκυρα 2009, 235-247.
219. «Το λογοτεχνικό έργο της Μαρούλας Κλιάφα», *Τρικάλινά* τ. 29 (2009) σ. 53-74.
220. «'Η Ελλάς δεν θα λησμονήσει ποτέ την ευεργετικήν εκείνην επιρροή του ιταλισμού στα νησιά μας [...]'. Η επιλογή της ελληνικής αντί της ιταλικής γλώσσας και η αναγέννηση της ποίησης στα Επτάνησα». (υπό δημοσίευση).
- 221.«Εισαγωγή» στο: *Αφιέρωμα στον Γεράσιμο Θ. Χυτήρη*, Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας, Κέρκυρα 2008, σ. 13-16.
- 222.«Γεράσιμος Χυτήρης: λόγιος από ιδιοσυγκρασία, δημοσιογράφος κατά τις περιστάσεις (Η εντυπωσιακή πνευματική παραγωγή του στην εφημερίδα *Κερκυραϊκά Νέα*)», στον τόμο: *Αφιέρωμα στον Γεράσιμο Χυτήρη*, Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας, Κέρκυρα 2008, σ. 127-164.
- 223.«Από την αλληλογραφία του Γεράσιμου Χυτήρη», στο: *Αφιέρωμα στον Γεράσιμο Χυτήρη*, Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας, Κέρκυρα 2008, σ. 181-212.
224. «'Στις δυτικές ακτές των ελληνικών θαλασσών': έρωτας, θάνατος και ιστορική μνήμη στην πεζογραφία του Κώστα Ασημακόπουλου», *Πάροδος* τχ. 25 (2009) σ. 2924-2930.
- 225.«Ο Δημοφών του Μεταστάσιου σε μετάφραση του Προσολωμικού Ιωάννη Καντούνη», *Παράβασις* 9 (2009) σ. 533-585.
- 226.«Η Πενθερά του Τερεντίου σε μετάφραση Αντωνίου Μάτεσι (πρώτη ολοκληρωμένη έκδοση)», *Παράβασις* 9 (2009) σ. 499-531.
- 227.«Η ποίηση του Γιώργου Πετούση», στον τόμο: *Ευτυχισμός, τιμή στον Ερατοσθένη Γ. Καψωμένο*. Ιωάννινα 2010, σ. 471-483.
- 228.«Νίκος Τουτουντζάκης: ένας λησμονημένος βιογράφος του Καραγάτση». (υπό δημοσίευση).
- 229.«Ποίηση και κριτική: ένας σύντομος οδηγός ανάγνωσης», *Πάροδος* τχ. 23-24 (2008) σ. 2835-2837.
- 230.«Ειδολογικοί προβληματισμοί και αναζητήσεις στο έργο του Δημητρίου Βικέλα», στο: *Πρακτικά του Επιστημονικού Συνεδρίου του ΣΩΒ Δημήτριος Βικέλας. Εκατό χρόνια από το θάνατό του (11-13 Δεκεμβρίου 2008. Η Μελέτη*, τ. 5, Αθήνα 2010, σ. 91-112 .
- 231.«Ο Φώσκολος του Ανδρέα Λασκαράτου», *Ενέργειες Ανάδειξης Σύγχρονου Πολιτισμού και Ιστορικής Κληρονομιάς από το Δήμο Αργοστολίου*, τ. Β', *Ανθολογία Ιονίου Λογοτεχνίας (Πρακτικά)*, {Αργοστόλι, χ.χ.}, σ. 119-121.
- 232.«Οι θέσεις του Κεφαλονίτη ποιητή Κωνσταντίνου Τυπάλδου Πρετεντέρη για τον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη», *Κεφαλλονιακά Χρονικά* 11 (2008) σ. 219-240.
- 233.«Τόποι, τοπία και ουτοπία: η αδιάσπαστη ενότητα του χωροχρόνου στην ποίηση του Μάρκου Μέσκου», *Πάροδος* τχ. 28 (2009) σ. 3294-3301.
- 234.«Έγγραφες μαρτυρίες από το Μικρασιατικό μέτωπο», *Μικρασιατικά Χρονικά*, 23 (Αθήνα 2009).
- 235.«Στο καθακτήριο της γραφής», *Πόρφυρας* τχ. 131 (2009) σ. 95-98.
- 236.«Από το χθες στο σήμερα μετ' επιστροφής: αναζητώντας τα σημάδια του χαμένου χρόνου στον τόμο διηγημάτων του Λουκιανού Ζαμίτ, *Άνθρωποι του χθες*», *Επτανησιακά Φύλλα* τ. ΚΗ' (2008) τχ. 3-4, σ. 757-762.

- 237.«Η πραγματεία του Αντωνίου Μάτση για τη δημοτική γλώσσα: Addenda et corrigenda», *Τεκμήριο* 9 (2010) σ. 73-104.
238. «Η άφιξη του Κάλβου στην Κέρκυρα» (από κοινού με τον Κώστα Καρδάμη), *Μικροφιλολογικά* τχ. 25 (Άνοιξη 2009) σ. 18-21.
- 239.«Νέα στοιχεία για την άφιξη του Κάλβου στην Κέρκυρα και τη θητεία του στην Ιόνιο Ακαδημία», *Επτανησιακά Φύλλα* τ. ΚΘ', τχ. 1-2, Άνοιξη-Καλοκαίρι 2009, σ. 301-317 (συνεργασία με Κ. Καρδάμη).
- 240.«Τα 'Πρακτικά' της Αναγνωστικής Εταιρίας Κερκύρας», στον τόμο: *Πηγές Επτανησιακής Φιλολογίας (1500-1940). Άγνωστα έργα – Φιλολογικά αρχεία – Χειρόγραφα. Πρακτικά Συνεδρίου (Κεφαλονιά 28-30 Οκτωβρίου 2006)*, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, Αργοστόλι 2008, σ. 689-703.
- 241.«Η ποίηση του Γιώργου Κάρτερ», στον συλλογικό τόμο: *Ο ποιητής Γιώργος Κάρτερ*, εκδ. Γαβριηλίδης, Αθήνα 2009, σ. 109-152.
- 242.«Δημοσιογραφικές και λογοτεχνικές μαρτυρίες κυπριακών εφημερίδων για τη ζωή, το έργο και τις σχέσεις του επισκόπου Κιτίου Κυπριανού με τον αρχιεπίσκοπο Ζακύνθου Διονύσιο Λάτα»: Στον τόμο: *Φόρα τιμής για τον μητροπολίτη Ζακύνθου Χρυσόστομο Β' Συνετό*, Επιτροπή Πρωτοβουλίας για την Έκδοση Τιμητικού Τόμου, Ζάκυνθος 2009, σ. 803-819.
- 243.«Η γνωριμία των δημοτικιστών Παύλου Νιρβάνα και Μενέλαου Δ. Φραγκούδη κατά τον κατάπλου του ευδρόμου 'Ναύαρχος Μιαούλης' στην Κύπρο, το 1906: (μαρτυρίες για την αποτύπωση της λογοτεχνικής κίνησης της Κύπρου στις αρχές του 20ού αιώνα)», *Επετηρίδα Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών* 35 (Λευκωσία 2010) 123-165.
- 244.«Η διαπάλη των δύο φύλων στα έργα των Επτανήσιων πεζογράφων (1850-1920)», στο: *Πρακτικά του XIXe Colloque International des Néo-Hellénistes des Universités Francophones* (υπό δημοσίευση).
- 245.«Το σατιρικό *Μαστίγιον* του Ιωάννη Περδίου και οι 'αγγελιορεκλάμες' του», *Νέα Εποχή* τχ. 302 (Φθινόπωρο 2009) σ. 57-67.
- 246.«Τα 'άχραντα' σώματα των πόλεων», *Διαβάζω* τχ. 499 (Σεπτέμβριος 2009) σ. 89-93.
- 247.«Η πολυμορφία της λογοτεχνικής γλώσσας του Παντελή Πρεβελάκη» (υπό δημοσίευση).
- 248.«Και να 'ναι τα μελλούμενα στην άπλα σου μπροστά μου», *Η Λέξη* τχ. 187 (2006) σ. 23-38.
249. «Το χρήμα στην πεζογραφία των όψιμων χρόνων της Επτανησιακής σχολής (1880-1925)» (υπό δημοσίευση στη σειρά του Ιδρύματος Ουράνη).
- 250.«Οι Επτανήσιοι λόγιοι του 19ου αιώνα και οι βυζαντινές σπουδές», *Προκυμαία* τχ. 7-8 (2009) σ. 11-20.
251. «Ειδοποίηση του Ανδρέα Χόρβατ προς φίλους και γνωστούς», *Μικροφιλολογικά* τχ. 26 (Φθινόπωρο 2009) σ. 54-56.
- 252.«Η γυναίκα της Κύπρου στα λαογραφικού ενδιαφέροντος κείμενα της Πολυξένης Λοϊζιάδος» (τυπών. συνεργασία με Γιώτα Παρασκευά-Χατζηκώστα).
- 253.«Το συγγραφικό έργο της Πολυξένης Λοϊζιάδος», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία* τχ. 12 (Δεκέμβρης-Φλεβάρης 2010) σ. 21-25.
- 254.«Κανονισμοί συμρναϊκών ομίλων, συλλόγων, λεσχών και αδελφοτήτων», *Πρακτικά 4ου Συμποσίου ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., Πολιτικοί, κοινωνικοί, οικονομικοί θεσμοί των Ελλήνων της Μικράς Ασίας κατά τους νεότερους χρόνους*, σ. 141-147.
- 255.«Επιστολές για τη ζωή και το έργο της Πολυξένης Λοϊζιάδος», *Επετηρίς Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου* 35 (Λευκωσία 2010) 253-307.
- 256.«Η εκδοτική ιστορία της ποιητικής συλλογής *Ιριδες* της Πολυξένης Λοϊζιάδος», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία* τχ. 12 (Δεκέμβρης-Φλεβάρης 2010) σ. 25-28.
- 257.«Ίδιοι άνθρωποι, άλλες εποχές...», *Το Δέντρο* τχ. 175-176 (Καλοκαίρι 2010) σ. 110-113.
- 258.«Εκδοτικές πληροφορίες για βιβλία και το περιοδικό *Παλλάδιον* της Πολυξένης Λοϊζιάδος», *Μικροφιλολογικά* τχ. 27 (άνοιξη 2010) σ. 6-9.
- 259.«Γλώσσα και ελληνισμός: Οι θέσεις του Πλάτωνα Δρακούλη για τη διαχρονική εμβέλεια και την οικουμενικότητα της ελληνικής γλώσσας» (τυπών.).

260. «Τα ελληνικά χαϊκού του Γιώργου Γεωργούση», *Αφιέρωμα Γιώργος Γεωργούσης. Θέματα Λογοτεχνίας* τχ. 42 (2009) σ. 147-154.
261. «'Χειροποίητα μηχανής και χειροποίητα χειρός...'. Η ποίηση του Βάκη Λοϊζίδη», *Άνευ* τχ. 36 (Άνοιξη 2010) σ. 89-96.
262. «Η ελλαδική κριτική για τη σύγχρονη κυπριακή λογοτεχνία», (υπό δημοσίευση).
263. «Ο σικελιανικός πόθος της ενότητας», (υπό δημοσίευση).
264. «Η είδηση του θανάτου του Ζαν Μωρεάς στην Κύπρο», *Περίγραμμα* τχ. 49-50 (Ιούνιος 2010) σ. 1-6.
265. «Στοιχεία από την τετραετία 1971-1974» (υπό δημοσίευση στην *Πάροδο*).
266. «Το *Περιοδικόν της Μεγάλης Ελληνικής Εγκυκλοπαιδείας*», *Εγκυκλοπαίδεια Πυρσός* (τυπών.).
267. «Επτανήσιοι στα *Παναθήναια*. (Ετερόκλητες συναντήσεις – συνθετικές συμπτώσεις)» (υπό δημοσίευση).
268. «Η Πολυξένη Λοϊζιάς και η *Εφημερίς των Κυριών* της Καλλιρρόης Παρρέν. (Μαρτυρίες για το γυναικείο ζήτημα στην Κύπρο)», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία* τχ. 13 (Άνοιξη 2010) σ. 10-13 και τχ. 15.
269. «Από τα Κάστρα στις Σκάλες (λογοτεχνικές μαρτυρίες για μεταφορά πόλεων και μετακινήσεις πληθυσμών», στο: *Από το Κάστρο του Αγίου Γεωργίου στο Αργοστόλι (1757-2007). Η βενετική κυριαρχία στην Κεφαλονιά (1500-1797), Συνέδριο Ιστορίας Αργοστόλι 27-30 Σεπτεμβρίου 2007*, Δήμος Αργοστολίου, Αργοστόλι 2010, σ. 51-57.
270. «'Τις η επίδρασις του Σολωμού επί της νεοελληνικής ποιήσεως;'. Ο Διονύσιος Σολωμός και η υποτροφία του Κώστα Βάρναλη στο Παρίσι», *Ιόνιος Λόγος* 2 (2010) σ. 259-316.
271. «Όταν δεν ταξιδεύουν οι άνθρωποι, ταξιδεύουν οι τόποι», *Ελευθεροτυπία-«Βιβλιοθήκη»*, 10-7-2010, σ. 12.
272. «Η ιστορική θεώρηση του λαογραφικού και γλωσσικού έργου του Ηλία Α. Τσιτσέλη (1850-1927)» (υπό δημοσίευση).
273. «Ο Ιάκ. Πολυλάς εκδότης του Διον. Σολωμού. (Από την εκδοτική δεοντολογία στην εκδοτική παράδοση)», *Πρακτικά του Συνεδρίου = Κερκυραϊκά Χρονικά* 5 (2010) σ. 69-80.
274. «Και ο βυθός του καθρέφτη μαύρος», *Πάροδος* τχ. 38 (2010) σ. 4573-4580.
275. «Πέτρος Βαλχάλας: Τα πρώτα ψευδώνυμα ποιητικά βήματα του Νίκου Καββαδία» (υπό δημοσίευση στη *Νέα Εποχή*).
276. «Η ποίηση της Ανδρεανής Ηλιοφώτου», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία* τχ. 15 (φθινόπωρο 2010) σ. 12-15.
277. «'Να με προβλέψετε πενήντα Γραμματικάς'. Ανέκδοτη επιστολή του Νικολάου Φραγκούδη προς τον Σπυρίδωνα Δαμασκηνό στην Κέρκυρα», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία* τχ. 15 (φθινόπωρο 2010) σ. 21-23.
278. «Η πρώτη δημοσίευση του "Αλητισμού"», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία* 16 (Χειμώνας 2010/2011) 5/6.
279. «Το *Περιοδικόν της Μεγάλης ελληνικής εγκυκλοπαιδείας* και οι κυπρολογικού ενδιαφέροντος συνεργασίες και δημοσιεύσεις του» (υπό δημοσίευση).
280. «'Ποίημα εις κυπριακήν γλώσσα'», *Μικροφιλολογικά* τχ. 28 (φθινόπωρο 2010) σ. 25-30.
281. «Ο Γιάννης Ρίτσος συνεργάτης στο *Περιοδικόν της Μεγάλης Ελληνικής Εγκυκλοπαιδείας*», *Νέα Εποχή* τχ. 306 (Φθινόπωρο 2010) σ. 5-17.
282. «Η απόρριψη των αιτήσεων του Δημήτρη Λιπέρτη για την εγγραφή του στο Πανεπιστήμιο Αθηνών» (υπό δημοσίευση στην *Ακτή*).
283. Το *Βραχύ χρονικό* του Δημήτρη Κοσμόπουλου: «Σε χρόνο αλλοιώτικο και ξένο» (υπό δημοσίευση στη *Νέα Εστία*).
284. «Η πρώτη δημοσίευση του 'Αλητισμού'», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 16 (Χειμώνας 2010-2011), σ. 5-6.
285. «Εργοβιογραφικές προσθήκες στον ποιητή Δημήτριο Λιπέρτη» (εργασία κοινή με τον Κυριάκο Ιωάννου), *Μικροφιλολογικά*, τχ. 29 (άνοιξη 2011), σ. 35-42.
286. «Ο Αισχύλος πάλι εξύπνησε την ηχώ των Φαιδριάδων», στον τόμο: XII Διεθνής Συνάντηση Αρχαίου Δράματος 2007, *Η γυναίκα στο αρχαίο δράμα. Πρακτικά Συμποσίου*. Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, Αθήνα χχ [2011], σ. 291-299.

- 287.«Στη φλούδα σου χαράζω ποίημα αιμάτου κόκκινο». Μελέτη για την ποίηση της Μαρίας Καραγιάννη, *Πάροδος*, τχ. 43 (2011), σ. 5255-5259.
- 288.«Η ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη extra muros», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 17 (Άνοιξη 2011), σ. 6-9. Μελέτη για τις μεταφράσεις του ποιητικού έργου του Κυριάκου Χαραλαμπίδη ανά τον κόσμο.
- 289.«Αγγελτήρια απουσιών», εισαγωγικό κείμενο στην έκδοση των δύο συλλογών της Κατερίνας Κούσουλα (*Σαν αγγελτήρια και Ο μέγας απών*), *Πάροδος*, τχ. 45 (2011), σ. 5346-5353.
- 290.«Η επάνοδος των Τευκριδών': Η ανάκληση των αρχαίων Ελλήνων στη σύγχρονη κυπριακή ποίηση», υπό δημοσίευση στα πρακτικά του συνεδρίου του Μονπελιέ.
- 291.«Οι πρώτες κριτικές στα άγνωστα νεανικά ποιήματα του Γιάννη Ρίτσου», *Ιόνιος λόγος* τ. Γ', Κέρκυρα 2011, τόμος αφιερωμένος στη μνήμη της Εύης Ολυμπίτου, σ. 263-272.
- 292.«Τα αθησαύριστα ψευδώνυμα πρωτόλεια του Θ(ε)οδόση Πιερίδη με την υπογραφή 'Stella Idl.' ή 'Στέλλα Ιδλ.' και η αλληλογραφία του με τον Ηρακλή Αποστολίδη», *Νέα Εποχή*, τχ. 309 (Καλοκαίρι 2011), σ. 48-74. [Αναφορά στη *Νέα Ευθύνη*, τχ. 11 (Μάιος-Ιούνιος 2012), σ. 288, σημ. 51, Λευτέρης Παπαλεοντίου, «Ο λογοτέχνης ως κριτικός. Επιστολές του Στρατή Τσίρκα προς τον Γ.Φ. Πιερίδη»].
- 293.«Το *Περιοδικόν της Μεγάλης Ελληνικής Εγκυκλοπαιδείας* και οι Κεφαλονίτες συνεργάτες του», *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, τ. 12 (2010), σ. 311-333. Καταγραφή των συμμετασχόντων Κεφαλλήνων στο *Περιοδικόν* και ανάλυση των λόγων συνεργασίας τους.
- 294.«Ο Παναγιώτης Σαμαρτζής και το ιδιόμορφο κερκυραϊκό χρονικό του», *Ιστορία Εικονογραφημένη*, τχ. 518 (Αύγουστος 2011), σ. 88-95.
- 295.«Η ποίηση του Βάσου Λυσσαρίδη», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 18 (Καλοκαίρι 2011), σ. 20-21.
- 296.«Η Βικτώρια Θεοδώρου και η *Επιθεώρηση Τέχνης*», μικρή μελέτη για τη συνεργασία και την ανάδειξη της ποιήτριας από το περιοδικό. *Σίσυφος*, τχ. 2 (2011), σ. 19-23.
- 297.«Ανθρώπινοι χαρακτήρες», μικρή μελέτη για το μυθιστόρημα *Ψιθυριστά* της Χλόης Κουτσουμπέλη, *Πάροδος*, τχ. 47 (2011), σ. 5640-5645.
- 298.«Ο *Αρταξέρξης* του Πέτρου Μεταστάσιου, μεταφρασμένος στην απλοελληνική από τον προσολωμικό Ιωάννη Καντούνη (1731-1817)». Δημοσίευση της ανέκδοτης τραγωδίας με εισαγωγή και σχόλια. *Παράβασις*, τ. 10 (2010), σ. 377-429.
- 299.«Συμπληρωματικά στοιχεία για το ποιητικό έργο του Ηλία Κεφάλα», *Παρέμβαση*, τχ. 166-167 (2013), σ. 57-65, και υπό δημοσίευση στα *Τρικάλινά*.
- 300.«Μαρτυρίες για την γκιάστρα σε λογοτεχνικά και φιλολογικά κείμενα», υπό δημοσίευση στα Πρακτικά του συνεδρίου.
- 301.«Ο Δημήτρης Δασκαλόπουλος και η κριτική», *Ιόνιος λόγος* τ. Γ', Κέρκυρα 2011, τόμος αφιερωμένος στη μνήμη της Εύης Ολυμπίτου, σ. 233-262.
- 302.«Η άγνωστη ιταλική ποίηση του Παύλου-Ιωάννη Μερκάτη», μελέτη για την ποίηση του Μερκάτη και δημοσίευση ανέκδοτων ποιημάτων και μεταφράσεως., *Μοσχονάς*
- 303.«Αλεξάνδρος και Θεμιστοκλής Σολομοί: Δύο άγνωστοι Κεφαλονίτες ποιητές» (μαζί με την Αντιγόνη Χριστοφοράτου), *Κεφαλονίτικη Πρόοδος*, περ. Β', τχ. 1 (2012), σ. 9-15.
- 304.«Το λησμονημένο λογοτεχνικό έργο του ποιητή Σπυρίδωνα Φωτεινού Αντύπα» (μαζί με την Αντιγόνη Χριστοφοράτου), *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, τ. 13 (2011-2012), σ. 203-220, Αργοστόλι 2012, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Μελετών.
305. «Γλωσσικοί συγκρητισμοί κατά την εξελικτική διαδρομή προς τη σύνθεση της κοινής ποιητικής γλώσσας στο έργο του κεφαλονίτη ποιητή Σπυρίδωνα Φ. Αντύπα», (μαζί με την Αντιγόνη Χριστοφοράτου), *Κυμοθόη*, τ. 22-23, σ. 371-382, Αργοστόλι 2012-2013.
- 306.«Ποικίλες μικρασιατικές μαρτυρίες», δημοσίευση εγγράφων σχετικών με τον σύλλογο «Η Ανατολή», *Μικρασιατικά Χρονικά*, τ. 24 (2011), σ. 229-235 και ανάτυπο.
- 307.«Ένα αθησαύριστο ποίημα στη δημοτική της Πολυξένης Λοϊζιάδος», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 20, Χειμώνας 2011-2012, σ. 34-36.
- 308.«Ο αιώνιος Καλοπαναγιώτης', ένα αθησαύριστο κείμενο της Πολυξένης Λοϊζιάδος», *Μικροφιλολογικά*, τχ. 31 (Άνοιξη 2012), σ. 27-29.

- 309.«'Του έρωτα και του θανάτου'. Σκέψεις πάνω στο βιβλίο διηγημάτων της Μαρίας Κουγιουμτζή, *Γιατί κάνει τόσο κρύο στο δωμάτιό σου; Εμβόλιμον*, τχ. 63-64 (Χειμώνας-Άνοιξη 2012), σ. 151-156.
- 310.«Το κερκυραϊκό περιοδικό *Πρόσπερος* και το Παράρτημα του Βρετανικού Συμβουλίου της Κέρκυρας». υπό δημοσίευση
- 311.«Τρία γράμματα του Κώστα Μ. Προυσή στον Αντώνη Μυστακίδη (Μεσεβρινό)», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 21 (Άνοιξη 2012), σ. 26-27 και 31.
- 312.«Το λογοτεχνικό έργο του Θεμιστοκλή Αλ. Σολομού» (μαζί με την Αντιγόνη Χριστοφοράτου), *Κεφαλονίτικη Πρόοδος*, περ. Β', τχ. 2 (2012), σ. 9-14.
- 313.«Για τον ήρωα ποιητή: Ποιήματα για τον Λορέντσο Μαβίλη από τους ομοτέχνους του». Καταγραφή και σχολιασμός των ποιημάτων που γράφτηκαν κατά καιρούς για τον Λ. Μαβίλη, ιδεολογική τοποθέτησή τους και η σχέση τους με τη διαιώνιση του μύθου του ως ήρωα και ποιητή, στα *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Στ', 2012, σ. 61-97, *Πρακτικά Επιστημονικής Δημερίδας*, 28-29 Απριλίου 2012.
- 314.«Ο Νικηφόρος Βρεττάκος και η λογοτεχνική κριτική στα *Ελληνικά Χρονικά* του Λουκή Ακρίτα», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 23 (Φθινόπωρο 2012), σ. 21-25.
- 315.«Τα *Λαβωμένα* της ποίησης του Τάσου Πορφύρη», *Ο Σίσυφος*, τχ. 3 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2012), σ. 64-68, Τάσος Πορφύρης Αφιέρωμα.
- 316.«Η ποίηση του Σωτήρη Σαράκη». Περιδιάβαση στην ποίηση του Σ. Σαράκη, θεματικές, ποιητική, γλώσσα, τεχνικές, κεντρικό όραμα. ανακοίνωση στο συνέδριο Τριχωνίας υπό δημοσίευση
- 317.«Η αλληλογραφία του Γιώργου Ιωάννου με τον Αντώνη Μυστακίδη». Τρεις επιστολές και ένα ταχυδρομικό δελτάριο του Ιωάννου προς τον Μεσεβρινό και μία εκείνου προς τον Ιωάννου με εκδοτικό, φιλολογικό και εκπαιδευτικό ενδιαφέρον. *Νέα Ευθύνη*, τχ. 13 (2012), σ. 551-559.
- 318.«Ο καθηγητής Διονύσης Ζήβας και η αισθητική θεώρηση των συνθέσεων». Αναφορά στην επιστημονική ζωή και το έργο του.
- 319.«Οι δύο επισκέψεις του Νίκου Καζαντζάκη στην Κίνα». Αναφορά και συγκρίσεις στα δύο ταξίδια του Ν. Καζαντζάκη στην Κίνα.
- 320.«Χρόνια πολλά, ειρήνη, ελευθερία!» Η αλληλογραφία του Νικηφόρου Βρεττάκου με τον Αντώνη Μυστακίδη. *Νέα Εποχή*, τχ. 314 (Φθινόπωρο 2012), σ. 69-77.
- 321.«Το *Κρούσμα* του Δημήτρη Κοσμόπουλου», μελέτη για την ποιητική συλλογή *Κρούσμα. Θέματα Λογοτεχνίας*, τχ. 49 (2012), σ. 275-281.
- 322.«Ο *Μέγας Ανατολικός – Ο Εμπειρικός και η γλώσσα*», υπό δημοσίευση
- 323.«Ανοιχτή γραμμή του περιφερειακού ελληνισμού: η λογοτεχνική επικοινωνία του Φοίβου Σταυρίδη από τη Λάρνακα με τον Αντώνη Μυστακίδη (Μεσεβρινό) στο Μάλμε της Σουηδίας», αναφορά και αξιολόγηση της ανέκδοτης αλληλογραφίας των δύο ανδρών, *Επετηρίδα Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου*, τ. 36 (2011-2012), σ. 339-389.
- 324.«Πληροφορίες και κρίσεις για την τεσσαρακονταετηρίδα της Πολυξένης Λοϊζιάδος», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 23 (Φθινόπωρο 2012), σ. 12-14.
- 325.«Άγνωστα περιστατικά από τη ζωή της Πολυξένης Λοϊζιάδος», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 23 (Φθινόπωρο 2012), σ. 15-16.
- 326.«Ο έρωτας με κομμένα τα φτερά», *Ο Σίσυφος*, τχ. 4 (2012), σ. 79-81. Κείμενο για την Έρση Λάγκε.
- 327.«Ο Παύλος Βαλδασερίδης και η συνεργασία του στα *Ψυχικά Νέα*», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 24 (Χειμώνας 2013), σ. 5-10.
- 328.«Μία άγνωστη νεκρολογία της Πολυξένης Λοϊζιάδος», *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 24 (Χειμώνας 2013), σ. 27.
- 329.«Επανάσταση και τέχνη στην ποίηση του Σπύρου Νικοκάβουρα: Οι διαφορετικές θεωρήσεις δύο αριστερών λογοτεχνών για τη στρατευμένη ποίηση», *Ιονικά Ανάλεκτα*, τχ. 2 (2012), σ. 253-272. Εργασία μαζί με την Κωνσταντίνα Χρυσικοπούλου.
- 330.«Ημερολόγιον εκστρατείας του ανθυπολοχαγού πεζικού Χαράλ. Νικολοπούλου (1912-13). Μαζί με τον Πέτρο Πυλαρινό, *Ιστορία Εικονογραφημένη*, τχ. 537 (Μάρτιος 2013), σ. 69-77.

- 331.«Λορέντζος Μαβίλης, ο οραματιστής των μεγάλων ελληνικών οριζόντων», *Νέο Επίπεδο*, τχ. 4 (περ. 3^η), σ. 41-45.
- 332.«Για το ανέκδοτο διήγημα του Μανώλη Γ. Κριαρά», *Μανδραγόρας*, τχ. 48, σ. 42-46. Δημοσίευση του ανέκδοτου διηγήματός του «Ζωή αμαρτωλή».
- 333.«Η αλληλογραφία του Αντώνη Μυστακίδη (Μεσεβρινού) με τον Στρατή Δούκα: Πληροφορίες για τις μεταφράσεις της *Ιστορίας ενός αιχμαλώτου*», υπό δημοσίευση
- 334.«Μια προπολεμική επιστολή της Σίτσας Καραϊσκάκη στον μεταξικό υπουργό Εργασίας», *Ιστορία Εικονογραφημένη*, τχ. 544 (Οκτώβριος 2013), σ. 108-112.
- 335.«Οι λογοτέχνες της σχολής της Κέρκυρας και το ενδιαφέρον τους για τη λαογραφία», *Λαϊκός πολιτισμός και έντεχνος λόγος (ποίηση – πεζογραφία – θέατρο)*, *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου (Αθήνα, 8-12 Δεκεμβρίου 2010)*, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 2013, τ. Β', σ. 415-423.
- 336.«Η αλληλογραφία του Αντώνη Μυστακίδη (Μεσεβρινού) με τον πεζογράφο Γ.Φ. Πιερύδη, *Επετηρίδα Κέντρου Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου*, τ. 10 (2013), σ. 299-320.
- 337.«Η λογοτεχνία στην Κέρκυρα το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα», στην Επιστημονική Συνάντηση, «Η καλλιτεχνική δημιουργία στην Κέρκυρα (1950-2013)», Τετάρτη 25-9-2013, στην Κερκυραϊκή Πινακοθήκη (Βραδί), Κέρκυρα. Έργο «Contemporary Art in the Cross-Border Regions of Greece and Italy-Adriatic Art» («Σύγχρονη Τέχνη στη Διασυνοριακή Περιοχή Ελλάδας-Ιταλίας»). δημοσίευση
- 338.«Ο Γεράσιμος Σπαταλάς και οι μουσικοστιχουργικές εργασίες του», *Ιονικά Ανάλεκτα*
- 339.«Η αλληλογραφία της ποιήτριας Βικτωρίας Θεοδώρου με τον λόγιο της διασποράς Αντώνη Μυστακίδη (Μεσεβρινό)», *Νέα Ευθύνη*, τχ. 19 (2013), σ. 496-513.

IV. ΚΡΙΤΙΚΕΣ-ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

1. «Νάσος Δετζώρτζης-Συνεντεύξεις και έρευνες», *Πόρφυρας* φυλ. 78 (1996) σ. 426-427.
2. «Η λογοτεχνία στα Δημοτικά σχολεία μας». Κριτική στο βιβλίο της καθηγήτριας Τζίνας Καλογήρου, *Τέρψεις και ημέρες ανάγνωσης. Μελετήματα για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στο Δημοτικό Σχολείο, Περίπλους*, τχ. 49, σ. 154-157.
3. «Ο σκιτσογράφος Ηλίας Κουμετάκης, Πρόλογος: Αρχέλαος-Κώστας Μητρόπουλος, Κείμενα: Δημήτρης Πόρτολος, Οδυσσέας Δημητρακόπουλος, Δημήτρης Δασκαλόπουλος, Άγρα – ΕΛΙΑ, Αθήνα 1998», *Νέα Εστία*, τχ. 1716 (1999), σ. 396-400.
4. «Βιωματική κριτική προσέγγιση, Γιάννης Πιπίνης, *Μανόλης Αναγνωστάκης, φανατικός πεζοπότης της ποίησης*, εκδ. Σοκόλη, Αθήνα 1999», *Νέα Εστία*, τχ. 1721 (2000), σ. 416-419.
5. «Τάκης Σινόπουλος: *Χρονικό αναγνώσεων, βιβλιοκρισίες για τη μεταπολεμική ποίηση*. Φιλ. Επιμέλεια: Ευρ. Γαραντούδης και Δώρα Μέντη, εκδ. Σοκόλη 1999», *Πόρφυρας* τχ. Απριλ.-Ιουνίου 2000, σ. 509-511.
6. «Φιλύρας εκ νέου, *Ρώμος Φιλύρας, μια παρουσίαση από τον Γιάννη Δάλλα*, Γαβριηλίδης, Αθήνα 1999», *Νέα Εστία* τχ. 1725 (2000) σ. 169-171.
7. «Γιάννης Δάλλας, *Ο κλασικισμός του Ανδρέα Κάλβου. Η αρχαία βάση και η υπέρβασή της*», *Νέα Εστία* 149 τχ. 1735 (2001) σ. 1021-1025.
8. «Χριστιάνα Νικοκάβουρα, *Ελύτης και Γιουνγκ. Ένας Διάλογος...* εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000», *Πόρφυρας* τχ. 100 (2001) σ. 277-278.
9. «Εύα Λιάρου-Αργύρη, *Η άλλη φωνή (L'autre voix)*, Διαβαλκανικό Κέντρο Πολιτισμού και Βιβλίου), Θεσσαλονίκη 2000», *Πόρφυρας* τχ. 100 (2001), σ. 278-279.
10. «Δημήτρης Καλοκύρης, *Τα ελιξίρια της φωνής τους*, Ύψιλον βιβλία, Αθήνα 1998», *Πόρφυρας*, τχ. 101 (2001) σ. 435-437.
11. «Μάρκος Ρενιέρης, *Ιστορικά μελέται. Ο Έλλην Πάπας Αλέξανδρος Ε΄...*», *Νέα Κοινωνιολογία* τχ. 39 (2004) σ. 213.
12. «C. Baloglou, *Georgios Gemistos-Plethon: Oekonomisches Denken in der spaetbyzantinischen Geisteswelt*, Πρόλογος B. Schefold, Athen 1998». *Journal of Oriental and African Studies* 10 (1999) σ. 171-172.

13. «Ο Διονύσιος Σολωμός και οι Επτανήσιοι», κριτική στο βιβλίο του Ευριπίδη Γαραντούδη, *Οι Επτανήσιοι και ο Σολωμός. Όψεις μιας σύνθετης σχέσης (1820-1950)*, Εφημ. *Η Καθημερινή*, 4-6-2002, σ. 14, στη στήλη «Βιβλίο».
14. «Μια πόλη στη λογοτεχνία», κριτική των βιβλίων *Βόλος* και *Πάτρα* της ομώνυμης σειράς των εκδ. «Μεταίχμιο», με επιμέλεια Κ. Ακρίβου και Κ. Λογαρά, αντίστοιχα: *Πόρφυρας* τχ. 104 (2002) σ. 300-302.
15. «Εκείνο το άλλο, τον εφιάλτη...», κριτική της ποιητικής συλλογής: *Παραλλαγές του μαύρου* του Στάθη Κουτσούνη, *Πόρφυρας* τχ. 104 (2002) σ. 302.
16. «Λογοτεχνία για παιδιά - Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, *Το μικρόβιο της ευεξίας. Γράφοντας βιβλία για παιδιά*», *Πόρφυρας* τχ. 106 (2003) σ. 608-609.
17. «Λογοτεχνία για παιδιά - Αγγελική Βαρελλά, *Ο θεός αγαπά τα πουλιά*, Αθήνα 2001», *Πόρφυρας* τχ. 106 (2003) σ. 609.
18. «Κριτική σπουδή στον Κωνσταντίνο Θεοτόκη - Γιάννης Δάλλας, *Κωνσταντίνος Θεοτόκης. Κριτική σπουδή μιας πεζογραφικής πορείας*, Αθήνα 2001, Εκδόσεις Σοκόλη, στη σειρά «Οι δικοί μας», αρ. 3», *Πόρφυρας* τχ. 106 (2003) σ. 609-613.
19. «Χρήστος Μπαλόγλου, *Πληθώνεια Οικονομικά Μελετήματα*, Ελεύθερη Σκέψις, Αθήνα 2001, σ. 215», *Παρνασσός* 33 (2001) σ. 468-469.
20. «Τα Όνειρα από μετάξι της Λίτσας Ψαραύτη» (Αθήνα 2002, Εκδόσεις Πατάκη), *Πόρφυρας* τχ. 107 (2003) σ. 148-150.
21. «Η ανθολογημένη από τον Διονύση Σέρρα Ποίηση της Λούλας Βάλβη-Μυλωνά», *Πόρφυρας* τχ. 110 (2004) σ. 662-664.
22. «Κώστας Ακρίβος, *Να μαθαίνω γράμματα... Το σχολείο στη νεοελληνική λογοτεχνία*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2003»: Παρουσίαση στη Δημοτική Πινακοθήκη της Κέρκυρας, στις 15-12-2004. Διοργάνωση: Σύλλογος Φιλολόγων Κερκύρας (συνεργασία με Κ. Αγγελάκο).
23. Παρουσίαση της ποιητικής συλλογής της Τασούλας Καραγεωργίου *Το Μετρό*, στις 22 Απριλίου 2005, στην Αίθουσα Λόγου και Τέχνης της Στοάς του Βιβλίου (μαζί με τους Γ. Βέη [από κοινού παρουσίαση της *Σκληρής αφής* του Α. Μπράτσου και το βιβλίο του Γιάννη Τζανετάκη *Βίος βαθύς*] των εκδόσεων Κέδρος).
24. «Ο Μιχαήλ Μητσάκης και η Κέρκυρα»: Κριτική του βιβλίου του *Εις τον οίκον των τρελών*, με εισαγωγή Γ. Παπακώστα, εκδ. Πατάκης, *Η Καθημερινή*, αρ. φ. 25965 της 26ης Απριλίου 2005, σ. 14 («Βιβλίο»). [Βλ. αναφορά του άρθρου στο: Γ. Παπακώστα, *Υπόμνημα προς την Ακαδημία Αθηνών. Βιογραφικά – εργογραφικά*, Αθήνα 2007, σ. 66-67].
25. «Εις τον οίκον των τρελών»: Κριτική του βιβλίου του Γιάννη Παπακώστα (εκδ. Πατάκης), με αναφορές στα ταξιδιωτικής φύσεως ελληνικά λογοτεχνικά κείμενα του τέλους του 19ου αι., *Πόρφυρας* τχ. 115 (2005) σ. 166-168 (υπό τα αρχικά Π.Θ.).
26. «Στα τούνελ του μετρό»: Κριτική του βιβλίου της Τασούλας Καραγεωργίου *Το Μετρό*, Κέδρος 2004, *Πόρφυρας* τχ. 115 (2005) σ. 184-185.
27. «Ζωή Κανάβα, *Οι Πράξεις των Αποστόλων* για παιδιά και νέους», εκδ. Ακρίτας, 2004, *Πόρφυρας* τχ. 116 (2005) σ. 343-344.
28. «Το 'ζιζάνιο' Μολφέτας»: Κριτική στο βιβλίο της Ευρώπης Μοσχονά-Μαραγκάκη, *Ο σατιρικός ποιητής Γεώργιος Μολφέτας. Η ζωή και το έργο του*, Αργοστόλι 2004, *Πόρφυρας* τχ. 116 (2005) σ. 344-348.
29. «Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος, *Ηλία Α. Τσιτσέλη. Κεφαλληνιακά Σύμμικτα*, τ. 3ος», *Κεφαλληνιακά Χρονικά* 10 (2005) σ. 503-505.
30. «Θόδωρου Γραμματά, *Το θέατρο στο σχολείο. Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής*», Εκδόσεις Ατραπός, Αθήνα 2004, σ. 172, *Πόρφυρας* τχ. 117 (2005) σ. 501-504.
31. «Ταξιδεύοντας στη λογοτεχνία. Γιώργος Βέης, *Με τις Μογγόλες* (μαρτυρίες, συνεκδοχές), εκδ. Κέδρος, 2005», *Πόρφυρας* τχ. 119 (2006) σ. 215-217. [Αναδημοσίευση αποσπάσματος στο βιβλίο του Γ. Βέη, *Από το Τόκιο στο Χαρτούμ*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2009].
32. «Λογοτεχνία για παιδιά. Λήδα Παναγιωτοπούλου, *Η καμήλα, ο Ισμάρ και το μπλε πουλί*, εκδ. Κέδρος, 2005», *Πόρφυρας* τχ. 119 (2006) σ. 217.
33. «Μνήμη χαμένου παραδείσου» Γιώργος Μαρκόπουλος, *Ιστορικό κέντρο*, *Πόρφυρας* τχ. 120 (2006) σ. 358-360.

34. «Το καλό θέατρο» Θέατρο Πορεία, Peter Brook / Marie-Hélène Estienne, *The man who*. Κριτική του έργου από το θέατρο Πορεία του Δημήτρη Τάρλοου, *Πόρφυρας* τχ. 120 (2006) σ. 340-342.
35. «Η λαθεμένη καταμέτρηση του χρόνου»: Κριτική στο βιβλίο του Κώστα Μαυρουδή, *Στενογραφία*, εκδ. Κέδρος, Εφημ. *Η Καθημερινή*, 28-11-2006.
36. «Σπυρ. Γαούτσης, *Το χρονικό των Μαλτέζων καλογραιών στην Κέρκυρα*, Κέρκυρα 2007», στην Αίθουσα τελετών της Ιονίου Ακαδημίας, στις 19-5-2007 (συνεργασία με Δ. Αντωνίου).
37. «Ω ερασμία απλότης... Τρεις ομιλίες της Εύας Σικελιανού για την ελληνικότητα». Κριτική του βιβλίου της Ρίτσας Φράγκου-Κικιλία, στα *Επτανησιακά Φύλλα*, τ. ΚΖ', τχ. 1-2 (2007) σ. 443-446.
38. «Ν. Μαρτίνος, *Ο ήλιος του Μάρτη*», *Επτανησιακά Φύλλα* τ. ΚΖ', τχ. 1-2 (2007) σ. 447-451.
39. «Θ. Γ. Μαυρόπουλου, *Ομήρου Οδύσσεια*», *Νέα Παιδεία* τχ. 122 (2007) σ. 150-152.
40. «Η στρογγυλή θεά»: Κριτική στο βιβλίο του Γιώργου Μαρκόπουλου, *Εντός και εκτός έδρας, Κηρήθρες* τχ. 5 (2007) σ. 41.
41. «Κριτική στο βιβλίο: *Η Τελετή* του Σωτήρη Σαράκη, *Θέματα Λογοτεχνίας* τχ. 35 (2007) σ. 211-214.
42. «Λ. Παπαλεοντίου, *Όψεις της ποιητικής του Κώστα Μόντη*, εκδ. Σοκόλη», *Πόρφυρας* τχ. 125 (2007) σ. 563-566. Και στην αγγλική: Lefteris Papaleontiou: *Aspects of the poetry of Costas Montis*, Athens, Sokolis, 2006, 213 pages, στο: *Etudes Helléniques / Hellenic Studies*, vol. 15, no. 2, Autumn / Automne 2007, σ. 422-425.
43. «Γ. Κάρτερ, *Κατά παντός υπευθύνου*, εκδ. Γαβριηλίδης» *Επτανησιακά Φύλλα* τ. ΚΖ', τχ. 3-4 (2007) σ. 927-931.
44. «Φοίβος Πιομπίνος, *Σπουδή θανάτου*», *Πάροδος* τχ. 17 (2007) σ. 2020-2023.
45. «Ιωάννα Παπαβασιλείου-Χαραλαμπίκη, *Λογοτεχνία, γλώσσα και εκπαίδευση*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2007», *Κηρήθρες* τχ. 6 (2007) σ. 82.
46. «Γεράσιμος Σπ. Μπάλλα και Νίκης Λάσκαρη-Μπάλλα, *Λαογραφικά Κεφαλονιάς*, τ. Α', *Λιανοτράγουδα*», *Κεφαλληνιακά Χρονικά* 11 (2008) σ. 497-498.
47. «Γιώργος Λεονάρδος *Ο τελευταίος Παλαιολόγος* (Αθήνα 2008), δημοσιευμένη στα *Λακωνικά* τχ. 228 (2008) σ. 54-57.
48. Εισαγωγικό σημείωμα στο βιβλίο του Γεράσιμου Χυτήρη, *Ιωαννίκιος Καρτάνος. Αναδρομή στις νεοελληνικές ρίζες*. Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας, Κέρκυρα 2008, σ. 9-14.
49. «Της Κρήτης...» Κριτική στο βιβλίο: της Βικτωρίας Παπαδάτου *Άρωμα Κρήτης, Πάροδος* τχ. 23-24 (2008) σ. 2810-2812.
50. «Σπύρος Θεριανός, *Ντυμένος επίσημα* «Ο ποιητής ως λειτουργός της αθανασίας ή ως ιεουργός της φθοράς», *Πάροδος* τχ. 33-34 (2010) σ. 3795-3800.
51. «Σωστικά οξύμωρα», Κριτική στο βιβλίο της Μαρίας Κουγιουμτζή *Άγριο βελούδο ..., Πάροδος* τχ. 33-34 (2010) σ. 3986-3988.
52. «Διονύσης Μουσμούτης, *Ο Ξενόπουλος, ο Μαλάνος και η θεατρική Αλεξάνδρεια*, με τίτλο «Μεταξύ Αλεξανδρείας και Αθηνών (γράμματα του Γρηγορίου Ξενόπουλου στον Τίμο Μαλάνο)», *Επτανησιακά Φύλλα* τ. ΚΘ', τχ. 1-2, Άνοιξη-Καλοκαίρι 2009, σ. 247-249.
53. «Χρ. Μπαλόγλου, *Στοιχεία χωροταξίας και πολεοδομίας στους διαλόγους του Πλάτωνος*», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση* τ. 27, τχ. 79 (Ιανουάριος 2010) σ. 67-68.
54. «Οι τέσσερις εποχές... *Της μικρής μας πόλης* του Κώστα Θ. Φωτεινού» (έκδοση των «σποραδικών», Κέρκυρα 2008, εκτός εμπορίου), *Πάροδος* τχ. 33-34 (2010) σ. 3901-3903.
55. «Τον κόσμο τον ορίζουν η τύχη και οι προξενητές»: κριτική στην ποιητική συλλογή του Σωτήρη Σαράκη *Πάθη των φθόγγων, Πόρφυρας* τχ. 133 (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2009) σ. 406-409.
56. Παρουσίαση του πρώτου τόμου (επανεκδοση των *Ευρισκομένων* του Σολωμού) του διότουμου έργου των εκδ. Αλκίνοος, *Διονυσίου Σολωμού, Τα Κερκυραϊκά*, 2009, στην Αίθουσα Τελετών της Ιονίου Ακαδημίας, στις 14-12-2009.

57. «Δάφνης Νικήτα, *Παραμύθια σε λευκό χαρτί με κόκκινα γράμματα*», *Η Παρέμβαση* (Κοζάνης) τχ. 150 (Φθινόπωρο 2009) σ. 91-93.
58. Κριτική στο βιβλίο του Χρίστου Χατζήπαπα *Το ασταθές βήμα* (υπό δημοσίευση).
59. Κριτική στην ποιητική συλλογή του Ν. Βαγενάς, με τίτλο «Χωρίς οβολό στα δόντια: Οι ποιητές *Στη νήσο των Μακάρων* του Νάσου Βαγενά», στα *Θέματα Λογοτεχνίας*.
60. «Αποχρώσεις φθινοπώρου» με φόντο «τη μαύρη πόρτα»: Κριτική για τις ποιητικές συλλογές του Ηλία Κεφάλα, *Το δέντρο που έγενεθ στη βροχή και τραγουδούσε* και του Θανάση Μαρκόπουλου, *Μικρές ανάσες. Πόρφυρας* τχ. 137 (2010) σ. 385-388.
61. «Μαντώ Νταλιάνη-Καραμπατζάκη, *Παιδιά στη δίνη του ελληνικού εμφυλίου πολέμου 1946-1949, σημερινοί ενήλικες*. Έκδοση Μουσείου Μπενάκη – Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου – Εκδόσεις της Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2009». Βλ. Δελτίο Εκπαιδευτικού Προβληματισμού και Επικοινωνίας Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, τχ. 45 (2010), σ. 33-34.
62. «Δ. Σέρρας, *Στο κοινόβιο του μοναχού μαζί...*», *Σαββατιάτικη Ελευθεροτυπία* (Βιβλιοθήκη), 4-12-2010, σ. 10.
63. «Κώστας Ακρίβος, *Ποιος θυμάται τον Αλφόνς*», *Πόρφυρας* τχ. 138 (2011) σ. 506-507.
64. Κριτική στο βιβλίο της Νίκης Μαραγκού, *Γεζούλ*, στο περιοδ. *Δέκατα*, τχ.
65. Κριτική στο βιβλίο της Νίκης Μαραγκού, *Γεζούλ*, με τίτλο, «Sic transit gloria mundi», στο περιοδικό *Ο Σίσυφος*, τχ. 1 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2011), σ. 83-84.
66. Κριτική στο βιβλίο της Παναγιώτας Μοσχονά, *Παναγής Α. Βαλλιάνος. Από τη μυθοπλασία στην Ιστορία*, στα *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, τ. 12 (2010), σ. στα *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, τ. 12 (2010), σ. 869-871.
67. Κριτική στο βιβλίο του Γεωργίου Ν. Μοσχοπούλου, *Ιστορία της Κεφαλονιάς (1797-1940). Πολιτική Ιστορία – Πολιτισμός: Παιδεία – Γράμματα – Τέχνες*, στα *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, τ. 12 (2010), σ. 873-874.
68. Κριτική στο βιβλίο των Γεράσιμου Σπ. Μπάλλα και της Νίκης Λάσκαρη-Μπάλλα, *Λαογραφικά Κεφαλονιάς*, τόμ. Β', *Δημοτικά Τραγούδια*, στα *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, τ. 12 (2010), σ. 875-876.
69. Κριτική στην ποιητική συλλογή του Κώστα Ριζάκη *Τα τελευταία ονόματα στην Νέα Ευθύνη*, τχ. 6 (2011), σ. 400-402.
70. «Καλό ταξίδι, Μάνο...», νεκρολογία στον Μάνο Λουκάκη, *Πόρφυρας*, τχ. 140 (Ιούλ.-Σεπτ. 2011), σ. 209.
71. Κριτική στο βιβλίο *Γεζούλ* της Νίκης Μαραγκού, με τίτλο «Γεφυρώνοντας αποστάσεις», στα *(δε)κατα*, τχ. 26 (Καλοκαίρι 2011), σ. 165-168.
72. Κριτική στο βιβλίο του Θανάση Βαλτινού *Ο τελευταίος Βαρλάμης*, με τίτλο «Ο τελευταίος Βαρλάμης και το τέλος της ιστορίας», στα *(δε)κατα*, τχ. 26 (Καλοκαίρι 2011), σ. 157-159.
73. Κριτική στο βιβλίο του Γιώργου Κοντογιώργη, *Περί έθνους και ελληνικής συνέχειας*, στη *Νέα Ευθύνη*, τχ. 8 (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2011), σ. 669-671.
74. Κριτική στο βιβλίο της Λίλης Μιχαηλίδου, *Η πόλη δεν θέλει συστάσεις*, με τίτλο: «Οι πόλεις της Λίλης Μιχαηλίδου», στην Κυπριακή Βιβλιοφιλία, τχ. 23 (Φθινόπωρο 2012), σ. 47.
75. Κριτική στην ποιητική συλλογή του Διονύση Καρατζά, *Χωρίς εδώ*, στον *Πόρφυρα*, τχ. 143 (Απρίλης-Ιούνιος 2012), σ. 116-118, «Αλάνθαστες εξισώσεις του "εδώ" με το "αλλού"».
76. Κριτική στην ποιητική συλλογή του Ευριπίδη Γαραντούδη, *Ονειρεύτηκα τη Γεγονά*, στον *Πόρφυρα*, τχ. 143 (2012), σ. 114-116.
77. Κριτική στην ποιητική συλλογή του Γιώργου Καλοζώη, *Το μάθημα της περίληψης*, στην *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ.
78. Κριτική στη συλλογή διηγημάτων του Κώστα Λυμπουρή *Για μια μικρή παύλα*. Εκδόσεις Κέδρος, *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ.
79. Κριτική στην ποιητική συλλογή του Κώστα Ευαγγελάτου, *Εγκάρσια πτήση*, *Κεφαλονίτικη Πρόοδος*, περ. Β', τχ. 2 (2012), σ. 63-64.

80. «Είναι λευκό το αιώνιο κι ανήκει του θανάτου», κριτική στο βιβλίο της Τασούλας Καραγεωργίου *Η χελώνα του Κεραμικού, Νέα Εστία*, τχ. 1854 (2012), σ. 686-689.
81. «Ταξίδι στο άγνωστο με αναπάντητα ερωτήματα», κριτική στο βιβλίο του Πάνου Κυπαρίσσης *Φως ορυχείου, Εμβόλιμο*, τχ.
82. Κριτική παρουσίαση του βιβλίου του Νίκου Οικονομίδη *Στίχοι στο καβαλέτο*, στο Αετοπούλειο Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Χαλανδρίου, στις 8-5-2012, με τίτλο «Στίχοι στο καβαλέτο. Η εικονοποιία των ποιητών και η ποιητική του ζωγράφου Νίκου Οικονομίδη». Επίσης, στα Άσπρα Σπίτια Βοιωτίας, στις 2-2-2013.
83. Βιβλιοπαρουσίαση του τρίτομου έργου *Λαογραφικά Κεφαλονιάς* των Γεράσιμου και Νίκης-Λάσκαρη Μπάλλα, στις 27-5-2012, στην αίθουσα εκδηλώσεων της Αδελφότητας Κεφαλλήνων και Ιθακησίων Πειραιώς. Τίτλος παρουσίασης: «Γεράσιμου Σπ. Μπάλλα και Νίκης Λάσκαρη-Μπάλλα, *Λαογραφικά Κεφαλονιάς*, τόμοι Α'-Γ'», *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, τ. 13 (2011-2012), σ. 593-596, Αργοστόλι 2012, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών.
84. Κριτική της ποιητικής συλλογής του Τάκη Καρβέλη, *Των αφανών*, στον *Σίσυφο*, τχ. 4 (2012), σ. 120-123.
85. Κριτική παρουσίαση της ποιητικής συλλογής του Γιάννη Πανουτσόπουλου, *Η ωραία κοιμωμένη*, εκδ. Γαβριηλίδης, Αθήνα 2012, στο art bar ποιήματα και εγκλήματα, στις 3-12-2012.
86. Παρουσίαση του βιβλίου *Ανθολογία ταξιδιωτικής ποίησης της Νεοελληνικής λογοτεχνίας της Κύπρου*, της Μόνας Σαββίδου, στο Πολιτιστικό Κέντρο της Λαϊκής Τράπεζας στη Λευκωσία, στις 11-12-2012. Διοργανωτές: Εθνική Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών Κύπρου και Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Θέμα: *Η Ανθολογία ταξιδιωτικής ποίησης της Νεοελληνικής λογοτεχνίας της Κύπρου*. Βλ. *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 26 (Καλοκαίρι 2013), σ. 36-38.
87. Κριτική του βιβλίου *Τεύκρος Ανθίας, Στη χώρα του Νείλου. Ταξιδεύοντας στην Αίγυπτο*. Επιμ. Ανδρ. Σοφοκλέους (από κοινού με τον Απόστολο Κουρουπάκη), στην *Καθημερινή* (Κύπρου), 30-9-2012, σ. 4 («Τέχνες και Γράμματα»).
88. Κριτική παρουσίαση του βιβλίου του Νίκου Νικολάου-Χατζημιχαήλ, *Διθαλάσσου*, . *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 26 (Καλοκαίρι 2013), σ. 42-44.
89. Κριτική στο βιβλίο του Γιώργου Μοσχόπουλου, *Κηπούρια, η ιστορική Μονή του Ευαγγελισμού... Ένας θύλακας παράδοσης, τέχνης, παιδείας, εφημ. Το Παρόν*, 29-9-2013, σ. 8. Και σημείωμα στην *Κεφαλονίτικη Πρόοδο*, τχ. 8 (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2013), σ. 77.
90. Βιβλιοπαρουσίαση, με τίτλο «Οι μέλισσες του Κάλβου», του μυθιστορήματος της Πόλυσ Χατζημανωλάκη, *Οι μέλισσες του Κάλβου που τριγυρίζουν στα λιβάδια του Λινκολνσάιρ*. Η εκδήλωση με ομιλητές τους Δ. Κονιδάρη, Γ. Κεντρωτή και Θ. Πυλαρινό πραγματοποιήθηκε στις 2-10-2013 στην Πινακοθήκη του Δήμου Κερκύρας.
91. Κριτική στο βιβλίο του Στέφανου Σταυρίδη, *Σιωπηλοί τραυματισμοί*, στην *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*, τχ. 27 (Φθινόπωρο 2013), σ. 41-42.

V. ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Κριτική επανέκδοση και φιλολογική επιμέλεια του βιβλίου *Ο Σμύρνης Χρυσόστομος* του Χρ. Σολομωνίδη, εκδ. Ειρμός, Αθήνα 1993.
2. Ανασύνθεση και φιλολογική επιμέλεια του κεφ. «Ο ελληνικός τύπος και η ελληνική λογοτεχνία» του βιβλίου του W. Miller *Ελλάδα, 100 χρόνια ελεύθερου βίου*, εκδ. Ειρμός, Αθήνα 1993.
3. Φιλολογική έκδοση στη *Μικρασιατική Ηχώ* (σε συνέχειες φύλλα 304-317, 1993-1995) του ανέκδοτου «Ημερολογίου εκστρατείας Μ. Ασίας» του Π. Γκρίλλα.
4. «Ο βυζαντινολόγος K.Krumbacher και η Πάτμος», *Η Πατμιακή* φυλ. 199-200 (1996).
5. «Henri Belle, Η Μεσσηνία πριν από 130 χρόνια», εφημ. *Μεσσηνιακά Νέα* φ. 15-30 (σε συνέχειες, 1996-1997).

VI. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ & ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ

1. *Τα ελληνικά γράμματα. Από την σκληρή πέτρα στον σκληρό δίσκο, Πρακτικά του Α' Συνεδρίου της Εταιρείας Ελληνικών Τυπογραφικών Στοιχείων*, εκδ. Linora, Αθήνα 1998
2. π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού, *Φωτομαχικά – Αντιφωτομαχικά. Το Φως του Παναγίου Τάφου στον Διάλογο Διαφωτισμού-Ορθοδοξίας*, εκδ. Κάτοπτρο/Ιστορητής, Αθήνα 2001.
3. Robert Bringhurst, *Στοιχεία της τυπογραφικής τέχνης*, μετάφρ. Γιώργος Δ. Ματθιόπουλος, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2001.
4. Περιοδικό *Πόρφυρας*.
5. *Κερκυραϊκά Χρονικά*.
6. Επιμελούμαι φιλολογικά τη *Διμηνιαία Έκδοση για τη Δημιουργία και το Design* της Εταιρείας Ελληνικών Τυπογραφικών Στοιχείων. (Το τχ. Μαρτ-Απρ 2001 ήταν μετάφραση της εργασίας του Douglas C. McMurtrie, με τίτλο «Η τυπογραφική δεοντολογία που διέπει την χρήση του Guillemet, του γαλλικού συμβόλου για τα εισαγωγικά).
7. Ισηγόνη-Μαργαρίτας Ισηγόνη, *Η οικογένεια Μιχαλάκη Ισηγόνη της Σμύρνης*, εκδ. Τροχαλία, Αθήνα 1995: φιλολογική επιμέλεια.
8. Φιλολογική επιμέλεια και επιμέλεια έκδοσης του δίτομου έργου: *Ελληνισμός και Κάτω Ιταλία. Από τα Ιόνια Νησιά στην Grecia Salentina*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα 2002 (Interreg II Ελλάδα – Ιταλία).
9. Φιλολογική επιμέλεια του τρίτομου έργου του Βαγγέλη Αθανασόπουλου *Οι μάσκες του ρεαλισμού*, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2003.
10. Φιλολογική επιμέλεια στο βιβλίο *Επιστολές Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου και Εμμ. Και Αικ. Κριαρά*, εκδ. Σχολής Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2004.
11. Φιλολογική επιμέλεια και προλογικό σημείωμα στο βιβλίο του Georges Devereux, *Γυναίκα και μύθος*, Εκδόσεις Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2005.
12. Φιλολογική επιμέλεια του τόμου *Διασκευές έργων του Σαίξπηρ για παιδιά και νέους. Θέατρο-Λογοτεχνία*, Εκδόσεις Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2006.
13. Στο ραδιόφωνο του ΣΚΑΪ, συμμετοχή στην επετειακή εκπομπή του Νίκια Λούντζη «Το 2007 ο Σολωμός είναι ακόμα ζωντανός;»: Ομιλία για τον Σολωμό στις 26 και 27 Μαρτίου 2007.
14. *Ιόνιος Λόγος* 1 (2007) – 2 (2010).
15. Γεράσιμος Χυτήρης, *Τα λαογραφικά της Κέρκυρας Β'*, του, Κέρκυρα 2008, έκδ. της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών: Φιλολογική και εκδοτική επιμέλεια, Πρόλογος (σ. 7/8)
16. Κώστας Καρδάμης, *Νικόλαος Χαλικιόπουλος Μάντζαρος «Ενότητα μέσα στην πολλαπλότητα»*, έκδ. της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2008.
17. Σπ. Γ. Πλουμίδης, *Γυναίκες και γάμος στην Κέρκυρα (1600-1864). Έμφυλες σχέσεις και οικονομικές δραστηριότητες*, Κέρκυρα 2008: Φιλολογική και εκδοτική επιμέλεια.
18. Γιώργος Αθ. Κόκκινος, *Η άλλη όψη*, εκδ. Octavision, Αθήνα 2008.
19. Γεράσιμος Χυτήρης, *Ιωαννίκιος Καρτάνος. Αναδρομή στις νεοελληνικές ρίζες*. Αναγνωστική Εταιρεία Κερκύρας, Κέρκυρα 2008: φιλολογική και εκδοτική επιμέλεια.
20. Εμμ. Κριαράς, *Από την αλληλογραφία Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου και Εμμ. Και Αικ. Κριαρά. Τα σωζόμενα*. εκδ. Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2008: φιλολογική επιμέλεια.
21. «Πρόλογος: Παρθενικές αποδομήσεις» στο: Βιργινίας Καούλα, *Περί εθνικισμού, εκλογών και άλλων κυπριακών δεινών*, Εκδόσεις Αιγαίον, Λευκωσία 2009, σ. 7-10.
22. Μαντώ Νταλιάνη-Καραμπατζάκη, *Παιδιά στη δίνη του ελληνικού εμφυλίου πολέμου 1946-1949, σημερινοί ενήλικες. Έκδοση Μουσείου Μπενάκη – Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου* – Εκδόσεις της Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Αθήνα 2009: φιλολογική επιμέλεια.
23. Εισαγωγή στο βιβλίο *Κορφιάτικες ιστορίες* του Κωνστ. Θεοτόκη, από τις Εκδόσεις Ιδέες, Κέρκυρα 2011, σ. 7-12.
24. Φιλολογική επιμέλεια στο βιβλίο των Sir Arthur Pickard-Cambridge – John Gould – D.M. Lewis, *Οι δραματικές εορτές της Αθήνας*. Επιστ. επιμ. Αθανάσιος Ευσταθίου, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2011.

25. Φιλολογική επιμέλεια στο βιβλίο του Σάββα Παύλου, *Τα ομηρογηθή*, εκδ. Κουκκίδα, Αθήνα 2012.
26. Εισαγωγή στο βιβλίο *Κατάδικος* του Κωνστ. Θεοτόκη, από τις Εκδόσεις Ιδέες, Κέρκυρα 2012, σ. 12-15.
27. Επιμέλεια της συλλογής του Γιώργου Γεωργούση, *Αφύλακτη διάβαση*, Διάττων, Αθήνα 2012.
28. Είμαι μέλος της συμβουλευτικής έκδοσης του περιοδικού *Κυπριακή Βιβλιοφιλία*.

*****

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗΣ*
(Καθηγητής/Βυζαντινή Ιστορία)

I. BIBΛΙΑ

1. *Εισαγωγή στη Βυζαντινή Σφραγιδογραφία*, Αθήνα 2000
2. *The Life of Leontios Patriarch of Jerusalem*, εκδ. Brill, Leiden - N.York 1993.
3. *Κεκαυμένου Στρατηγικόν*, (έκδοση κειμένου, εισαγωγή, σχόλια, νεοελληνική απόδοση), Αθήνα 1993 (γ' έκδ.1996).
4. *Η Βυζαντινή Κρήτη*, Κρήτη 1990
5. *Η Ρωμαϊκή Κρήτη*, Κρήτη 1990
6. *Byzantine Crete, From the 5th Century to the Venetian Conquest*, Αθήνα 1988

II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. «Η απογραφή των εκκλησιών και των μονών της Κρήτης (1635-1637)», στο: *Πεπραγμένα Ι' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου* (Χανιά 1-8 Οκτωβρίου 2006), τ. Β/1, Χανιά 2010, σσ. 125-148 (σε συνεργασία με την Ελένη Αγγελομάτη)
2. «The Archaeologist and the Historian. Methodological Problems Faced by Historians Participating in Archaeological Surveys», στο John Bintliff και Hanna Stoecker (εκδ.), *Medieval and Post-Medieval Greece. The Corfu Papers*, [BAR International Series 2023], 2009, pp. 67-72 (σε συνεργασία με την Ελένη Αγγελομάτη).
3. «Ανέκδοτα χαράγματα και επιγραφές από ναούς και μονές της Κρήτης. Μέρος Γ'», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 9 (2008) σσ. 293-340 (σε συνεργασία με την Ελένη Αγγελομάτη).
4. «Μοναστήρια της Ανατολικής Κρήτης κατά τη Βενετική Περίοδο», στο Ι. Βάσσης, Στ. Κακλαμάνης, Μαρίνα Λουκάκη (επιμ.), *Παιδεία και Πολιτισμός στην Κρήτη. Βυζάντιο-Βενετοκρατία. Μελέτες αφιερωμένες στον Θεοχάρη Δετοράκη*, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης/Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, Ηράκλειο 2008, σσ. 289-307.
5. «Ο ζωγράφος της εκκλησίας του Αγ. Δημητρίου στο Λειβαδά Σελίνου», *Ιόνιος Λόγος [Επιστημονική περιοδική έκδοση, Τμήμα Ιστορίας-Ιόνιο Πανεπιστήμιο]* τ. Α' (2007) σσ. 295-301 (Τόμος χαριστήριος στον Δημήτρη Ζ. Σοφιανό).
6. «Άγιοι και Ιεράρχες της Κέρκυρας. Παρατηρήσεις στους επισκοπικούς καταλόγους της Κέρκυρας κατά τη Βυζαντινή περίοδο», *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου «Όψεις της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Κέρκυρας»* (Κέρκυρα, 7-8 Δεκεμβρίου 2005), *Κερκυραϊκά Χρονικά*, περ. Β', τ. Δ' (2007) σσ. 13-19.
7. «Η συνείδηση της ταυτότητας των κοινοτήτων της Κρήτης στη βυζαντινή εποχή και στην πρώιμη Βενετοκρατία», στο: *Πεπραγμένα Θ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου* (Ελούντα, Οκτώβριος 2001). Κεντρικές Εισηγήσεις, Ηράκλειο 2006, σσ. 25-45.

---

* Ο κ. Τσουγκαράκης αφυπηρέτησε την 31η Αυγούστου 2013. Μέχρι αυτή την ημερομηνία είναι επικαιροποιημένη και η εργογραφία του.

8. «A Province under Byzantine, Venetian and Ottoman Rule, AD 400-1898», στο: L. Vance Watrous, Despoina Hadji-Vallianou, Harriet Blitzer (εκδ.), *The Plain of Phaistos. Cycles of Social Complexity in the Mesara Region of Crete*, University of California Los Angeles (*Monumenta Archaeologica* 23) 2004, σσ. 359-439, 551-590 (σε συνεργασία με την Ελένη Αγγελομάτη).
9. «Ανέκδοτα χαράγματα και επιγραφές από ναούς και μονές της Κρήτης. Μέρος Β'», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 7 (2004) σσ. 143-207 (σε συνεργασία με την Ελένη Αγγελομάτη).
10. «Η Αυτοκρατορία σε κρίση και η οπτική των συγχρόνων: μια ανάγνωση των μαρτυριών», στο Ευ. Χρυσός (εκδ.), *Η Αυτοκρατορία σε κρίση (;). Το Βυζάντιο τον 11ο αιώνα (1025-1081)*, Αθήνα 2003 (ΕΙΕ/ΙΒΕ), σσ. 274-290.
11. «Monasteries of South-Eastern Crete during the Venetian Period», στο V. Ruggieri- L. Pieralli (εκδ.), *EYKOΣMIA, Studi Miscellanei per il 75o di Vincenzo Poggi S.J.*, 2003, σσ. 541-574 (σε συνεργασία με την Ελένη Αγγελομάτη).
12. «Venetian Crete and the Myth of Novel Ideas», *Θησαυρίσματα* 31 (2001) σσ. 43-65.
13. «Ανέκδοτα χαράγματα και επιγραφές από μονές και ναούς της Κρήτης», *Ενθύμησις Ν. Παναγιωτάκη*, Ηράκλειο 2000, σσ. 681-732 (σε συνεργασία με την Ελένη Αγγελομάτη).
14. «Για μια ιστορική γεωγραφία της Μεσαιωνικής Κρήτης. Η περίπτωση των επαρχιών Καινούργιου και Πυργιώτισσας», *Πεπραγμένα Η' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, τ. Β', Ηράκλειο 2000, σσ. 331-343 (σε συνεργασία με την Ελένη Αγγελομάτη).
15. «La tradizione culturale bizantina nel primo periodo della dominazione veneziana a Creta. Alcune osservazioni in merito alla questione dell' indentita culturale», *Πρακτικά Συνεδρίου "Venezia e Creta"*, Βενετία 1998, σσ. 509-522.
16. «Η Βυζαντινή Κορυφώ: Κάστρον ή πόλις;», στο: *Πρακτικά Συνεδρίου: Κέρκυρα, μια μεσογειακή σύνθεση: νησιωτισμός, διασυνδέσεις, ανθρώπινα περιβάλλοντα 16ος-19ος αι.*, Κέρκυρα, 1998, σσ. 215-228.
17. «Βυζαντινά Μοναστήρια της Κρήτης», *Θησαυρίσματα* 26 (1996) σσ. 7-24.
18. «Το Ερευνητικό Πρόγραμμα: 'Τα Μοναστήρια της Ελλάδας. Α' Τα Μοναστήρια της Κρήτης'», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 5 (1996) σσ. 387-402.
19. «Cultural Assimilation through Language Infiltration: Some Early Examples from Venetian Crete», *Byzantinische Forschungen* 21 (1995) σσ. 181-194.
20. «Η Λήμνος στα Βυζαντινά χρόνια», *Πρακτικά 1ου Συνεδρίου Δημαρχών του Αιγαίου*, Αθήνα 1994, σσ. 93-102.
21. «Two Cases of Mistaken Identity Among the Metropolitans of Corfu in the 12th Century», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 4 (1992) σσ. 169-176.
22. «Παρατηρήσεις στον χαρακτήρα των οικισμών της βυζαντινής Κρήτης», *Πεπραγμένα 6ου Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, τ. Β', Χανιά 1991, σσ. 591-619.
23. «Some Unpublished Lead Seals Concerning Crete», *Revue des Études Byzantines* 48 (1990) σσ. 243-246.
24. «The Byzantine Seals of Crete», *Studies in Byzantine Sigillography* 2, Washington DC 1990 σσ. 137-152.
25. «Η σιτική πολιτική της Βενετίας στην Κρήτη τον 13ο και 14ο αι.», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 3 (1990) σσ. 333-385.
26. «'Defection' and 'Separatism' in the Aegean in the 11th and 12th Centuries», *Κρητικά Χρονικά* 27 (1987) σσ. 283-297.
27. «Πληροφορίες και έγγραφα για την εκκλησία της Κρήτης από δυο κώδικες του Πατριάρχείου Αλεξανδρείας», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά* 2 (1986) σσ. 163-195.
28. «Some Remarks on the 'Cretica' of Cristoforo Buondelmonti», *Αριάδνη* 3 (1985), σσ. 88-108.
29. «Sceaux Byzantins de Crete», *Bulletin de Correspondance Hellenique* 108 (1984), σσ. 731-734.
30. «Economic and Everyday Life in Byzantine Crete Through Numismatic Evidence», *Akten, 16. Intern. Byzantin.-Congress II/3 (= Jahrbuch der Oesterreichischen Byzantinistik 32/3)*, σσ. 457-466.

31. «Ελληνικά παλαιότυπα της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Αθηνών», *Byzantinisch - Neugriechische Jahrbuecher* 22 (1979) σσ. 250-266 (σε συνεργασία με την Χρυσόθεμη Βασιλάκου).

III. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

1. «Η ελιά και το λάδι στα βυζαντινά χρόνια/ Olive Tree and Olive Oil in Byzantine Times», στο: *Ωδή στην Ελιά / Ode to the Olive Tree*, Ακαδημία Αθηνών, Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας, Αθήνα 2004, σσ. 100-109.
2. «Από τη Ρώμη στο Βυζάντιο: η ηγεμονία στην ανατολική Μεσόγειο», στο: Σπ. Ασδραχάς, Αν. Τζαμτζής, Τζελ. Χαρχαούτη (επιμ.), *Η Ελλάδα της Θάλασσας*, εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 2004, 253-261.
3. «Η Κωνσταντινούπολη στα χρόνια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας», στο *Κωνσταντινούπολη. Η Πόλη των Πόλεων*, εκδ. Έφεσος, Αθήνα 2002, 7-40.

****

ΤΖΕΛΙΝΑ ΧΑΡΛΑΥΤΗ (Καθηγήτρια/Ναυτιλιακή Ιστορία)

I. ΒΙΒΛΙΑ

1. *Το Παρόν και το Μέλλον της Ελληνικής Ναυτιλίας*, Μελέτη αρ. 10, Γραφείο Οικονομικών Μελετών, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 2009 (συνεργασία με Ελένη Θανοπούλου και Γιάννη Θεοτοκά).
2. *Leadership in World Shipping: Greek Family Firms in International Business*, Palgrave/Macmillan 2009 (συνεργασία με Ioannis Theotokas).
3. *Έλληνες εφοπλιστές και ναυτιλιακές επιχειρήσεις. Οργάνωση, διοίκηση και στρατηγική*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2007 (συνεργασία με Γιάννη Θεοτοκά).
4. *Ευπόμπη. Ελληνικές Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις 1945-2000. Οργάνωση και στρατηγική*, Ε.Λ.Ι.Α., Αθήνα 2004 (συνεργασία με Γ. Θεοτοκά).
5. *Πλωτώ. Έλληνες καραβοκύρηδες και εφοπλιστές από τα τέλη του 18ου αιώνα έως τις παραμονές του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου*, Ε.Λ.Ι.Α., Αθήνα 2002/2003, (ελληνικά/αγγλικά: συνεργασία με Ελένη Μπενέκη και Μάνο Χαριτάτο).
6. *Ιστορικός νηογνώμονας, Ποντοπόρεια. Ποντοπόρα Ιστιοφόρα και Ατμόπλοια 1830-1939*, Ε.Λ.Ι.Α., Αθήνα, 2002 (συνεργασία με Ν. Βλασσόπουλο).
7. *Η ιστορία της ελληνόκτητης ναυτιλίας, 19ος-20ός αι.*, Νεφέλη, Αθήνα 2001.
8. *A History of Greek-Owned Shipping. The Making of an International Tramp Fleet, 1830 to the present day*, Routledge, Λονδίνο 1996.
9. *Έλληνες Ναυτικοί και Ελληνικά Ατμόπλοια τις Παραμονές του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου*, Ναυτικό Μουσείο Αιγαίου, Αθήνα 1994.
10. *Greek Shipowners and Greece, 1945-1975. From Separate Development to Mutual Interdependence*, Athlone Press, 1993.

II. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

1. Τζελίνα Χαρχαούτη και Κατερίνα Παπακωνσταντίνου (επιμ.), *Η ναυτιλία των Ελλήνων, 1700-1821*, Κέδρος, Αθήνα 2013
2. Gelina Harlaftis and Radu Păun (eds), *Greeks in Romania, 19th century*, Historical Archive of Alpha Bank, Αθήνα 2013.
3. Gelina Harlaftis, Stig Tenold and Jesús M. Valdaliso (eds.), *World's Key Industry. History and Economics of International Shipping*, Palgrave/MacMillan, Λονδίνο 2012.
4. Viktor Zakharov, Gelina Harlaftis and Olga Katsiardi-Hering, *Merchant 'Colonies' in the Early Modern Period (15th – 18th Centuries)*, Chatto & Pickering, Λονδίνο, 2012.

5. Σωκράτης Πετμεζάς, Τζελίνα Χαρλαύτη, Ανδρέας Λυμπεράτος, Κατερίνα Παπακωνσταντίνου, *Θεωρητικές αναζητήσεις και εμπειρικές έρευνες*, Πρακτικά συνεδρίου Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας, Ρέθυμνο, 10-13.12.2008, Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης/Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2012.
6. Michela d'Angelo, Gelina Harlaftis, Carmel Vassalo (eds), *Making the Waves in the Mediterranean. Sulle onde del Mediterraneo*, Proceedings of the 2nd Conference of the Mediterranean Maritime History Network, Messina and Taormina, 4-7 May 2006, Istituto di Studi Storici Gaetano Salvemini, Messina 2010(12).
7. Gelina Harlaftis, Nikos Karapidakis, Kostas Sbonias and Vaios Vaiopoulos (eds), *The New Ways of History*, IB Tauris, Λονδίνο, 2010.
8. Gelina Harlaftis, Nikos Karapidakis, Kostas Sbonias and Vaios Vaiopoulos (εκδ.), *The New Ways of History*, IB Tauris, Λονδίνο 2010.
9. Maria Christina Chatziioannou and Gelina Harlaftis, (εκδ.), *Following the Nereids. Sea routes and maritime business, 16th-20th centuries*, Kerkyra Publications, Αθήνα 2006.
10. Ina Baghdiantz McCabe, Gelina Harlaftis and Ioanna Minoglou (eds), *Diaspora Entrepreneurial Networks. Five Centuries of History*, Berg Publications, Oxford 2005.
11. Σπύρος Ασδραχάς, Τάσος Τζαμτζής, Τζελίνα Χαρλαύτη (επιμ.), *Η Ελλάδα της Θάλασσας*, Εκδόσεις Μέλισσα, Αθήνα 2005.
12. Gelina Harlaftis και Carmel Vassalo (εκδ.), *New Directions in Mediterranean Maritime History*, Research in Maritime History, no. 28, International Maritime Economic History Association, St. John's, Newfoundland, Καναδάς 2004.
13. Τζελίνα Χαρλαύτη (επιμ.), *Ιστορία και Ναυτιλία, 16^{ος}-20^{ός} αι.*, Εκδόσεις Στάχυ, 2001.
14. David Starkey and Gelina Harlaftis (εκδ.), *Global Markets: The Internationalization of Sea Transport Industries since 1850s*, Research in Maritime History, no.12, International Maritime Economic History Association, St. John's, Newfoundland, Καναδάς, 1998.

III. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. "Το "κατηγορώ" του Αριστοτέλη Ωνάση προς τους εφοπλιστές και την ελληνική κυβέρνηση το 1947, *Ιόνιος Λόγος*, 2013.
2. «International shipping and national economic growth: shipping earnings and the Greek economy in the nineteenth century», *Economic History Review*, Volume 65, Issue 4, σελ. 1403-1427, November 2012 (σε συνεργασία με George Kostelenos)
3. Ο «πολυεκατομμυριούχος κύριος Μαράκης» Βαλλιάνος, το σκάνδαλο του Τελωνείου Ταγκανρόκ και οι 144 καταστροφές του Αντόν Τσέχωφ» στο *Τα ιστορικά*, τομ. 28, τεύχος 54, Ιούνιος 2011, σελ. 79-122.
4. «Οι Έλληνες και η συνεργασία τους με τους Αρμένιους στην Ινδία και τις Ασιατικές Θάλασσες τον 18^ο αιώνα. Μια πρώτη προσέγγιση», *Ιόνιος Λόγος*, τόμος αφιερωμένος στη μνήμη της Εύης Ολυμπίτου, 3 (2011), 287-294.
5. Gelina Harlaftis, "L'histoire maritime en Grèce", *La recherche internationale en histoire maritime: essai d'évaluation*, *Revue d'histoire maritime* n°10-11 (2010).
6. "From Diaspora Traders to Shipping Tycoons: The Vagliano Bros.", *Business History Review*, vol. 81, no.2, Summer 2007, σελ. 237-268.
7. «Μεγιστάνες του Ιονίου: Ο οίκος των Αδελφών Βαλλιάνου», *Ιόνιος Λόγος*, Επιστημονική περιοδική έκδοση του Τμήματος Ιστορίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα, 2007, σελ. 303-346.
8. "European family firms in international business: British and Greek tramp-shipping firms", *Business History*, Απρίλιος 2004, σελ. 219-255 (συνεργασία με John Theotokas).
9. "Storia marittima e storia dei porti", in *Memoria e Ricerca*, Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος, τομ. 2, 2002, σελ. 5-21.
10. «At Mercy of the Waves. Managing risk at sea in the Greek fleet of the interwar period», *The Great Circle*, no.18, 1998, σελ. 73-92.
11. «Το εμποροναυτιλιακό δίκτυο των Ελλήνων της Διασποράς και η ανάπτυξη της ελληνικής ναυτιλίας τον 19ο αιώνα: 1830-1860", *Μνήμων* 15 (1993) σελ. 69-127.

12. "Greek Shipping Offices in London in the Interwar Period", *International Journal of Maritime History*, vol.5, no. 1, Ιούνιος 1993 (Costas Chlomoudis).
13. «Ελληνική Ναυτιλιακή Ιστορία, όρια και πηγές», *Τα Ιστορικά*, τ. 8, 1991, σελ. 14-15.
14. «Εφοπλιστές και κρατικός παρεμβατισμός», *Ιστορικά*, τομ.6, τ.10, Ιούνιος 1989, σελ. 105-126.
15. "Greek Shipowners and State Intervention in the 1940s: A Formal Justification for the Resort to Flags-of-Convenience?", *International Journal of Maritime History*, vol. I, no. 2, December 1989, σελ. 37-63.

IV. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

1. *Тзелина Харлафтуис*, "Противостояние с правительством России: Мари Вальяно, крупные греческие торговцы зерном и судебное разбирательство дела о Таганрогской таможни в 1885-1886 гг", *Proceedings of the International Conference, Greeks in the international trade of the South of the Russian Empire, 18th-19th c.*, Centre for the Pontic Studies, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kiev, Ukraine, 2012.
2. "International Business of Southeastern Europe and the Eastern Mediterranean, 18th century: Sources, Methods and Interpretive Issues", στο *Dove va la storia economica? Metodi e prospettive. Secc. XIII-XVIII - Where is Economic History Going? Methods and Prospects from the 13th to the 18th centuries*. Atti della "Quarantaduesima Settimana di Studi", 18-22 aprile 2010, edited by Francesco Ammannati. - Firenze, Firenze University Press, 2011.
3. "The 'eastern invasion'. Greeks in the Mediterranean trade and shipping in the eighteenth and early nineteenth centuries" στο Maria Fusaro, Colin Heywood, Mohamed-Salah Omri eds., *Trade and Cultural Exchange in the Early Modern Mediterranean: Braudel's Maritime Legacy*, London: I.B. Tauris, 2010.
4. "The Greek Shipping Sector c. 1850-2000" στο Lewis R. Fischer and Even Lange (eds), *International Merchant Shipping in the Nineteenth and Twentieth Centuries: The Comparative Dimension* No. 37, Research in Maritime History, IMEHA, St. John's Newfoundland, 2008, pp. 79-103.
5. "Ottoman State Policy in Mediterranean Trade and Shipping, c.1780-c.1820: The Rise of the Greek-Owned Ottoman Merchant Fleet", στο Mark Mazower (ed.), *Networks of Power in Modern Greece*, Hurst, Λονδίνο 2008, σελ. 1-44 (συνεργασία με Sophia Laiou).
6. «Οι Έλληνες εφοπλιστές και ο Κωνσταντίνος Καραμανλής», στο Σβολόπουλος Κωνσταντίνος, Μπότσιου Κωνσταντίνα και Χατζηβασιλείου Ευάνθης (επιμ.), *Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στον εικοστό αιώνα*, Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, Ζάππειο Μέγαρο, 5-9 Ιουνίου 2007, Ίδρυμα «Κωνσταντίνος Καραμανλής», τομ. III, Αθήνα, 2008, σελ. 92 -112.
7. "From the Levant to the City of London: Mercantile Credit in the Greek International Commercial Networks of the Eighteenth and Nineteenth Centuries", στο Philip L. Cottrell, Even Lange and Ulf Olsson (eds), Iain L. Fraser and Monika Pohle Fraser (co-eds), *Centres and Peripheries in Banking. The Historical Development of Financial Markets*, Ashgate 2007, σελ.13-40 (συνεργασία με Maria Christina Chatziioannou).
8. «Η ακμή του ναυτεργατικού κινήματος της «Ελευθέρας Ελλάδος» στην διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου» στο Χρήστος Χατζηιωσήφ και Προκόπης Παπαστράτης (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδος του 20ού αι.. Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Κατοχή-Αντίσταση 1940-45*, τομ. Γ1, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2007, σελ. 261-283.
9. «Αναζητώντας τις χώρες της επαγγελίας: ο απόδημος ελληνισμός από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα ως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο», στο Ιωάννης Κ. Χασιώτης, Όλγα Κατσιαρδή-Hering και Ευρυδίκη Α. Αμπατζή (επιμ.), *Οι Έλληνες στη Διασπορά, 15^{ος}-21^{ος} αι.*, Αθήνα 2006, σελ. 53-74 (συνεργασία με Βασίλης Καρδάσης).
10. «Τα μεγάλα κέντρα του απόδημου ελληνισμού σήμερα. Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία», στο Ιωάννης Κ. Χασιώτης, Όλγα Κατσιαρδή-Hering και Ευρυδίκη Α. Αμπατζή (επιμ.), *Οι Έλληνες στη Διασπορά, 15^{ος}-21^{ος} αι.*, Αθήνα 2006, σελ. 95-106.

11. «Ναυτιλία», στο Κώστας Κωστής και Σωκράτης Πετμεζάς (επιμ.), *Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας κατά τον 19^ο αιώνα*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2006, σελ. 421-462.
12. «Η Ναυτιλιακή Ιστορία 'εν πλω και υπ'ατμόν'», στο Πασχάλης Κιτρομηλίδης και Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης (επιμ.), *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδος, 1833-2002*, Πρακτικά, τομ. Β', Αθήνα 2004, σελ. 425-445.
13. «Ιστιοφόρος Ναυτιλία. Η περίοδος της μεγάλης ακμής, 1833-1871», στο Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τομ.4, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 105-118.
14. «Η εμπορική ναυτιλία. Η μετάβαση από τα ιστιοφόρα στα ατμόπλοια», στο Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τομ.5, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 91-106.
15. «Ο εμπορικός στόλος. Στους πέντε ωκεανούς και τις πέντε ηπείρους», στο Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τομ.6, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 129-138.
16. «Η Ναυτιλία στο Μεσοπόλεμο. Η εδραίωση στα χρόνια της κρίσης», στο Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τομ.7, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 169-184.
17. «Ο ελληνικός στόλος. Η παραγμένη δεκαετία του 1940», στο Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τομ.8, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 283-292.
18. «Η ελληνόκτητη ναυτιλία. Διατήρηση και διεύρυνση της ηγετικής της θέσης», στο Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τόμ.10, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003, σελ. 101-120 (συνεργασία με Γιάννης Θεοτοκάς)
19. «Maritime business during the 20th century: continuity and change», in C. Th. Grammenos (ed.), *Handbook of Maritime Economics and Business*, Lloyd's of London Press, Λονδίνο, 2002, σελ. 9-34 (συνεργασία με John Theotokas).
20. «Griechische Freibeuter und Piraten im Zeitalter der Aufklaerung», in Harmut Roder (ed.), *Piraten. Abenteuer oder Bedrohung?*, Edition Temen, 2002 (συνεργασία με Maria-Christina Chatzioannou).
21. «Greek maritime business in the nineteenth and twentieth centuries. A paradigm for comparative studies on family capitalism and diaspora networks», στο Ferry de Goey and Jan Willem Veluwenkamp (eds.), *Entrepreneurship, institutions and economic development in Europe and Asia, 1500 – 2000*, Aksant, Academic Publishers, Amsterdam, 2002, σελ. 71-90.
22. «International bulk trade and shipping in the Eastern Mediterranean and the Black Sea», στο Jeffrey Williamson and Sevket Pamuk (eds.), *The Mediterranean Response to Globalization*, Routledge, Λονδίνο, 2000, σελ. 233-265 (συνεργασία με Vassilis Kardasis).
23. «Στους θαλάσσιους δρόμους μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης την εποχή του Χαρίλαου Τρικούπη», Καίτη Αρώνη-Τσίχλη και Λύντια Τρίχα (επιμ.), *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η εποχή του. Πολιτικές Επιδιώξεις και κοινωνικές συνθήκες*, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2000, σελ. 597-609.
24. «'Μηχανή πρόσω ολοταχώς. Έναρξες ταξιδίου.' Η πορεία του στόλου των Ελλήνων κατά την διάρκεια του 20ού αιώνα», στο Βασίλης Κρεμμυδάς, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Οικονομική Ιστορία*, Gutenberg, Αθήνα 1999, σελ. 225-286.
25. «The Greek Shipping Enterprise: Investment Strategies, 1900-1939», στο M. Dritsas and T. Gourvish (eds.), *European Enterprise. Strategies of Adaptation*, Trochalia Publications, Αθήνα 1997, σελ. 139-159.
26. «The Maritime Historiography of Greece in Recent Decades» στο Frank Broeze (επιμ.), *Maritime History at the Crossroads*, Research in Maritime History, no.9, IMEHA, St John's, Newfoundland 1996, σελ. 135-149.
27. «Ναυσιπλοΐα και Θαλάσσιοι εμπορικοί δρόμοι στην Ανατολική Μεσόγειο, 19^{ος} και 20ός αιώνας», στο Α.Μ. Γουλιέλμος (επιμ.), *Ελληνικές Ακτές και Θάλασσες το 2000*, Πρακτικά

- Συνεδρίου «Ελληνικές Ακτές και Θάλασσες 2000», Πειραιάς 1996 (συνεργασία με Γιάννη Θεοτοκάς).
28. "Patterns of Ownership and Finance in the Greek-Owned Deep-Sea going fleet, 1880-1914", στο David Williams and Simon Ville (επιμ.), *Management, Finance and Industrial Relations in Maritime Industries*, Research in Maritime History, no.6, IMEHA, St John's, Newfoundland 1994, σελ.
  29. «Εμπόριο και ναυτιλία τον 19^ο αιώνα. Το επιχειρηματικό δίκτυο των Ελλήνων της διασποράς: η «χιώτικη» φάση (1830-1860)», *Μνήμων* 15 (1993) σελ. 69-127.
  30. «Κράτος και Εφοπλιστές στην Ελλάδα (1945-1990). Μιά άρρηκτη σχέση», στο Θ. Σακελλαρόπουλος (επιμ.), *Οικονομία και Πολιτική στην Ελλάδα*, Πληροφόρηση, Αθήνα 1992, σελ.131-168.
  31. "The Role of the Greeks in the Black Sea Trade, 1830-1900", in Lewis R. Fischer and Helge W. Nordvik (εκδ.), *Shipping and Trade, 1750-1950: Essays in International Maritime Economic History*, Lofthouse Publications, Yorkshire 1990, σελ. 63-95.

V. ΛΟΙΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. «Shipping: Greece», John Hattendorf (επιμ.), *The Oxford Encyclopedia of Maritime History*, τομ.3, Oxford, 2007 σελ. 620-622.
2. «Ο οίκος των Αδελφών Ράλλη», Ιστορικά, *Ελευθεροτυπία*, 18 Σεπτεμβρίου 2003.
3. «Έλληνες Εφοπλιστές και Πειραιάς», *Πειραιάς. Ιστορία και Πολιτισμός*, ΙΔΕΑ, 2001 (συνεργασία με Γιάννη Θεοτοκάς).
4. «Aristotle Onassis", στην *Encyclopedia of Greece and the Hellenic Tradition*, 2 vols, Fitzroy Dearborn Publishers, London/Chicago, 2000
5. «Ο μύθος και η πραγματικότητα για τους Έλληνες εφοπλιστές», Ειδική Ετήσια Έκδοση «Οικονομία 2000», *Κέρδος*, Ιανουάριος 2000.
6. «Η ναυτιλιακή μας μνήμη: Η δημιουργία του Ναυτιλιακού Αρχείου Γαλαξειδιωτών Καπεταναίων», *Ναυτικά Χρονικά*, αρ.φ. 26, Απρίλιος 2000.
7. «Οι Έλληνες Εφοπλιστές», Ιστορικά, *Ελευθεροτυπία*, 23 Νοεμβρίου 2000.
8. «Το πλοίο είναι εύμορφον...», Η Ελλάδα του Εικοστού Αιώνα, 1900-1910, Επτά Ημέρες, *Καθημερινή*, 17 Οκτωβρίου 1999.
9. Οπτικός Δίσκος (CD): International Maritime Economic History Association, Proceedings, 4th International Congress of Maritime History, Κέρκυρα 21-27 Ιουνίου 2004, Οπτικός Δίσκος (CD), Τζελίνα Χαρχαύτη (επιμ.), έκδοση 2005

VI. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (Συνέδρια/Ημερίδες)

1. 29 Μαρτίου 2013, Νέα Υόρκη στο: workshop "The Mediterranean as Movement: Greeks and Russians in a Contested Space" στο Jordan Center for the Advanced Study of Russia. Ανακοίνωση με τίτλο "Linking the Eastern Mediterranean and the Black Sea to the West: the development of Greek sea-transport systems in the 18th and 19th centuries"
2. 5-8 November 2012, Κωνσταντινούπολη στο: First International Congress Of Eurasian Maritime History Istanbul 2012, (Turkish Maritime History), Piri Reis University, Tuzla – İstanbul / Turkey. Ανακοίνωση με θέμα "The dynamics of Eastern Mediterranean shipping and trade. The expansion of the Ottoman-Greek fleet to the West, the western Mediterranean and the Atlantic ocean and to the East, the Black Sea and the Indian ocean, 1770s-1821".
3. 2-3 Νοεμβρίου 2012, Αθήνα στο: διεθνές συνέδριο "Ελληνοβρετανικές σχέσεις: πτυχές της πρόσφατης ιστορίας τους", Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, με θέμα "Έλληνες έμποροι-τραπεζίτες στο City του Λονδίνου, 1860-1900. Η υπόθεση 'Vagliano Bros vs. Bank of England'".
4. 18-20 October 2012, Γαλάτσι Ρουμανίας στο: στο History International Colloquium "By-Passing Periphery: South-Eastern European Economy and its Convergences To The Core. Routes And Goods, Actors And Factors (16TH-19TH Centuries)", Lower Dan-

- ube University of Galați, Romania. Ανακοίνωση με θέμα "The integration of the Black Sea in the global economy"
5. Σεπτέμβριος 2012, Ύδρα στο: 4ο Hydra Shipping Conference, "The Course of Greek Shipping: From Aegean to Wall Street". Ανακοίνωση με θέμα "Opening the way to the English and American financial markets in the 19th and 20th centuries: From merchant bankers Ralli Brothers to Aristotelis Onassis".
  6. 30 Αυγούστου- 1η Σεπτεμβρίου 2012, Παρίσι στο: 17th annual conference EBHA, 1st joint conference with BHSJ, Paris. Ανακοίνωση με θέμα «The beginning of an "Empire". Aristotle Onassis between Argentina and Europe, 1924-1940» σε συνεργασία με Μαρία Δαμηλάκου.
  7. Ιούνιος 2012, Βόλος στο: 2^ο Συνέδριο Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας, Βόλος. Ανακοίνωση με τίτλο «Aristotle Onassis: Gaming the Global Shipping Business».
  8. 2-6 Ιουλίου 2012, Γάνδη Βελγίου στο: 6th International Maritime Economic History Congress, Ghent. Ανακοίνωση σε στρογγυλή Τράπεζα με θέμα «The Future of Maritime History».
  9. Ιούνιος 2011, Χίος στο: European Conference on Shipping, Intermodalism & Ports - ECONSHIP 2011 "Maritime Transport: opportunities and Threats in the post crises world", Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Χίος. Ανακοίνωση με θέμα «The "mega" agent and the "micro" principal: The evolution of Greek shipping firm in the 19th century» σε συνεργασία με την Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου,
  10. Αύγουστος 2011, Αθήνα στο: 15th European Business History Association, Annual Conference "Business, Finance and the State in 20th Century: European Comparisons in Historical Perspective, Crises and Transformation". Ανακοίνωση με θέμα "Mr Onassis and Game Theory".
  11. 1-3 Οκτωβρίου 2009, Μινεσσότα ΗΠΑ στη: στη δεύτερη διεθνή συνάντηση με τίτλο «*Η Μεσόγειος και οι Θάλασσές της: Φυσικά, Κοινωνικά, Πολιτικά Περιβάλλοντα και Τοπία* στο πλαίσιο τριών Workshops (2008-2010), που συνδιοργανώνει το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, και το University of Minnesota,, Αθήνα. Ανακοίνωση με τίτλο «Maritime networks of Eastern Mediterranean: Linking 'thalassa' with 'okeanos'».
  12. Μάρτιος 2010, Durham Αγγλίας στο: Durham, Economic History Society, Annual Conference. Ανακοίνωση με τίτλο "Russian Port Customs, Anton Chekhov and Mari Vagliano, the "Emperor" of Azov Sea. Confronting Institutions in the Russian Empire, 1880s».
  13. 18-22 Απρίλιος, Πράτο Ιταλίας 2010, στο: διεθνές συνέδριο XLII SETTIMANA DI STUDI, «Dove va la storia economica? Metodi e prospettive. Secc. XIII-XVIII. Where is Economic History going? Methods and Prospects from the 13th to the 18th Centuries», Prato, που οργάνωσε το Istituto Internazionale di Storia Economica "F. Datini". Ανακοίνωση με τίτλο «International business of Southeastern Europe and Eastern Mediterranean, 18th century: Sources, methods and interpretive issues»
  14. 5-7 Μαΐου 2010, Σμύρνη στο: διεθνές συνέδριο 3rd Mediterranean Maritime History Network Conference, που έγινε στη Σμύρνη. Ανακοίνωση με θέμα «The Ottoman-Greek fleet, 1780-1821».
  15. 20 Μαΐου 2010, Αθήνα στο: συνέδριο που διοργάνωσε το Τμήμα Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών και η Εταιρεία Μελέτης της Καθ'Ημας Ανατολής. Ανακοίνωση με θέμα «Η Κωνσταντινούπολη μεταξύ Ανατολής και Δύσης 19^{ος} αιώνας-αρχές 20ού»
  16. Ιούλιος 2010, Σπέτσες στο: συνέδριο με τίτλο «Η ναυτιλία των Σπετσών» που διοργάνωσαν τα ΓΑΚ Σπετσών, Σπέτσες. Ανακοίνωση με τίτλο «Η άνοδος της ναυτιλίας των Ελλήνων και η ναυτιλία των Σπετσών στον 18^ο αιώνα
  17. 20-22 Αυγούστου 2010, Αργοστόλι στο: Η' Πανελλήνιο Συνέδριο Ναυτικών Μουσείων που έγινε στο Αργοστόλι Κεφαλλονιάς. Ανακοίνωση με τίτλο «Η έρευνα για τη ναυτιλιακή ιστορία του 18^{ου}-20ού αιώνα».

18. Αύγουστος 2009, Ουτρέχτη Ολλανδίας στο: Fifteenth International Economic History Congress, στη συνεδρία «Merchant Colonies in the Context of the International Commerce in the Early Modern Period». Ανακοίνωση με θέμα: «Merchant *Paroikies* and the International Commerce of the Greeks in the Mediterranean of the Eighteenth Century».
19. 28 Μαρτίου 2009, Οξφόρδη, Workshop με τίτλο: «Shipping and Trade from the Napoleonic Era to the Early Twentieth Century» που συνδιοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και το Πανεπιστήμιο του Όσλο. Ανακοίνωση με τίτλο: «Business networks as global institutions: Greek maritime business 1700-2000».
20. 23-28 Σεπτεμβρίου 2008, Minnesota, Η.Π.Α., Department of History at the University of Minnesota, «Mediterranean and Its Seas 1st». Ανακοίνωση με θέμα: «The Globalization of the Eastern Mediterranean In the 18th and 19th centuries».
21. 4-6 Ιουλίου 2008, Σεμινάρια Ερμούπολης. Ανακοίνωση με θέμα «Ελληνοκεντρισμός και εγωκεντρισμός» στην θεματική «Ιστορία και Ιστορική Εκπαίδευση. Αντιπαραθέσεις για την ιστορία και την ιστορική εκπαίδευση».
22. Τρίτη 8 Ιουλίου 2008, Σεμινάρια Ερμούπολης. Παρουσίαση ερευνητικού προγράμματος Ιονίου Πανεπιστημίου ΠΕΝΕΔ 2003: «Οι ελληνικοί ναυτότοποι: Ανάδειξη και διαχείριση της ναυτιλιακής κληρονομιάς του Ιονίου και του Αιγαίου», με συμμετοχή τριών υποψηφίων διδασκόντων του ΤΙΣ.
23. 23-27 Ιουνίου 2008, Greenwich. Fifth International Congress of Maritime History της International Maritime Economic History Association. Εκεί συμμετείχα με: Α) Ανακοίνωση με Γιάννη Θεοτοκά, Β) Παρουσίαση αποτελεσμάτων ερευνητικού έργου Πυθαγόρα Ι, Γ) Παρουσίαση ερευνητικού έργου ΠΕΝΕΔ 2003 με τίτλο «The Maritime Centres of the Ionian and Aegean Seas, 19th century», όπου έλαβαν μέρος τέσσερις υποψήφιοι διδάκτορες του Ιονίου Πανεπιστημίου.
24. Μάιος 2008, Αθήνα. Διεθνής Επιστημονική συνάντηση (workshop) του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών «The Worlds of the Mediterranean (13th cent. to early 19th cent.): Peoples, Institutions, Exchanges». Τίτλος ανακοίνωσης: «The Eastern invasion: The Greeks in the Mediterranean trade and shipping in the 18th and early 19th c.».
25. 4-5 Απριλίου 2008, Αθήνα. Sixth Framework Programme Priority, «Citizens and Governance in Knowledge Based Society», RAMSES2, Network of Excellence, Maison Méditerranéenne des Sciences de l'Homme of Aix-en-Provence, (co-ordinator). Thematic Unit: Exchanges, Athens workshop, με θεματική «Social Groups and Practices of Trading in the Mediterranean, (17th-19th centuries)», συνδιοργάνωση των Institute for Neohellenic Research / National Hellenic Research Foundation, Centro Interdipartimentale di Studi Europei e Mediterranei / Università di Trieste, Istituto di Studi Sulle Società Mediterranee/CNR – Napoli, Dipartimento di Scienze Storiche/Università di Bari, MMSH, TELEMME, Université de Provence (Aix-Marseille). Ανακοίνωση με θέμα: «Entrepreneurial networks in the 19th century».
26. 15-16 Δεκέμβριος 2007, Exeter, U.K. Διεθνής Επιστημονική συνάντηση (workshop) του Πανεπιστημίου του Exeter με θέμα «Intercultural Contacts, Multiple Identities and Shifting Allegiances: the *Caravane Maritime* and its Protagonists in the Early Modern Mediterranean». Ανακοίνωση με τίτλο: «The Ottoman-Greek and Venetian/Ionian fleet in the Western Mediterranean grain trade during the Napoleonic wars».
27. 15-17 Νοεμβρίου 2007, Lorient Γαλλίας. Διεθνές Συνέδριο του Universite de Bretagne Sud στην Γαλλία με θέμα «La Recherche Internationale de l'Histoire Maritime: Essai d'Evaluation». Ανακοίνωση με τίτλο: «Current Research in Maritime History in Greece».
28. 21 Οκτωβρίου 2007, Όσλο Νορβηγίας. Διεθνές Συνέδριο του Πανεπιστημίου του Όσλο, με θέμα: «International Merchant Shipping in the Nineteenth and Twentieth Centuries». Ανακοίνωση με τίτλο «Greek Shipping, 19th c.»
29. 13-15 Σεπτεμβρίου 2007, Γενεύη Ελβετίας. Σχολιάστρια σε συνεδρία στο 11^ο Ετήσιο Συνέδριο της European Business History Association.
30. 4 Μαρτίου 2007, Αθήνα. Ημερίδα «Κύκλοι και Κέντρα διδασκαλίας της Ιστορίας. Η παρουσία και η πρακτική», που οργάνωσε το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο

- Αθηνών, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής, στο Κεντρικό Κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών στην Αίθουσα Προπυλαίων. Παρουσίαση του προγράμματος σπουδών και του εκπαιδευτικού έργου του ΤΙΣ.
31. 5-9 Ιουνίου 2007, Αθήνα. Συνέδριο «Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στον Εικοστό αιώνα», στο Ζάππειο Μέγαρο. Ανακοίνωση με τίτλο: «Οι Έλληνες εφοπλιστές και ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, 1945-1975».
  32. 21-25 Αυγούστου 2006, Ελσίνκι Φιλανδίας. Fourteenth International Economic History Congress. Ανακοίνωση μαζί με Σοφία Λαϊού με θέμα: «Ottoman State, Finance and Maritime Trade: the emergence of an Ottoman- Greek fleet, 1780-1820».
  33. 9-10 Ιουνίου 2006, Κέρκυρα. Διεθνές Συνέδριο, "Economic Development of South-eastern Europe in the 19th century», Ιστορικό Αρχείο Alpha Bank και Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ανακοίνωση με θέμα: "Maritime transport and Port Systems in South-eastern Europe».
  34. 4-7 Μαΐου 2006, Μεσσίνα – Ταορμίνια Ιταλίας. Second Mediterranean Maritime History Network. Ανακοίνωση με τίτλο: «Grain trade from Levant in the port of Genoa during the Napoleonic wars».
  35. Ιούλιος 2005, Τα Σεμινάρια της Ερμούπολης. Ανακοίνωση με θέμα: «Σύρος, το κέντρο της «διάσπαρτης πόλης» του Ιονίου και του Αιγαίου».
  36. 1-2 Οκτωβρίου 2004, Ύδρα Συνέδριο «Οικονομική Ανάπτυξη και Ελληνική Οικονομία στο 19^ο αιώνα», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αθηνών και Ιστορικό Αρχείο Alpha Bank. Ανακοίνωση με θέμα: «Ναυτιλία και οικονομική ανάπτυξη, από τη δημιουργία του ελληνικού κράτους μέχρι τους Βαλκανικούς πολέμους».
  37. 6-9 Οκτωβρίου 2004, Κωνσταντζα Ρουμανίας. 1st International Congress of Naval History. Ανακοίνωση με θέμα «Greek entrepreneurs in the river and sea trade of the Danube in the second half of the 19th century».
  38. 8-9 Οκτωβρίου 2004, Ύδρα. Ε΄ Συνάντηση Ναυτικών Μουσείων. Ανακοίνωση με θέμα: «Στα ίχνη των πλοίων».
  39. 17-18 Ιουλίου 2004, Άνδρος. Συνέδριο «Ο Ανδρέας Εμπειρικός και η Άνδρος. Οι ιστορικές και κοινωνικές ρίζες», Εταιρεία Ανδρίων επιστημόνων στη μνήμη Ανδρέα Εμπειρικού, Δημοτικό Θέατρο Άνδρου. Ανακοίνωση με Ελένη Μπενέκη, «Η ελληνική ναυτιλία και οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις της οικογένειας Εμπειρικού την εποχή των ατμόπλοίων».
  40. Ιούνιος 2004, Κέρκυρα. IVth International Congress of Maritime History. Ανακοίνωση με θέμα: «Following the Nereids. The formation of Greek shipping statistics, 18th-20th centuries».
  41. Νοέμβριος 2003, Ρόδος. Διεθνές επιστημονικό Συνέδριο «Γλώσσα, λογοτεχνία, πολιτισμός στο Αιγαίο» (Ρόδος, 7-9 Νοεμβρίου 2003), *Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών*. Ανακοίνωση με θέμα: «Ταξιδεύοντας στο Αιγαίο».
  42. 10-13 Μαΐου 2003, Ρώμη. Istituto Italiano per l'Africa e l'Oriente. Ανακοίνωση με θέμα: «Greeks in the sea-routes of Libya».
  43. 13-16 Ιουνίου 2002, Δελφοί. Συνέδριο με θέμα «Entrepreneurship in theory and in history», Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ανακοίνωση με Μαρία-Χριστίνα Χατζηιωάννου «Greek Entrepreneurship in International & National Business in the Nineteenth & Twentieth Centuries».
  44. 30 Μαΐου-1 Ιουνίου 2002, Στοκχόλμη. Conference of the European Association for Banking History e.V. Nordea & SEB, «Centres and Peripheries in Banking». Ανακοίνωση με Μαρία-Χριστίνα Χατζηιωάννου, με θέμα: «From the Levant to the City of London: Mercantile Credit in the Greek International Commercial Networks of the 18th and 19th centuries».
  45. Αύγουστος 2002, Μπουένος Άιρες, Αργεντινή. Thirteenth Economic History Congress. Ανακοίνωση με θέμα: «Mapping Greek maritime diaspora».
  46. Νοέμβριος 2002, Αθήνα. Τέταρτο Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας, με θέμα «Ιστοριογραφία της Νεότερης και Σύγχρονης Ελλάδας, 1833-2002», KNE/EIE. Ανακοίνωση με τίτλο: «Η ναυτιλιακή ιστορία εν πλω και υπ' ατμόν».

47. 11-14 Δεκέμβριος 2001, Perth/Freemantle Αυστραλία. Συνέδριο «Maritime History beyond 2000: Visions of Sea and Shore. An International Conference on Maritime History and Heritage». Ανακοίνωση με Maria-Christina Chadzioannou και Malcolm Tull, "Transplanting maritime traditions: from the Aegean islands to Western Australia".
48. Απρίλιος 2001, Miami Florida. 47th Business History Conference, Florida International University. Ανακοίνωση με Γιάννη Θεοτοκά με θέμα: «Global Services of European Tramp Shipping Companies in the 20th century: The British and Greek cases».
49. Νοέμβριος 2000, Βρέμη, Γερμανία. Συνέδριο με θέμα: «Pirates and Privateers», Ubersee Museum. Ανακοίνωση με θέμα: «Greek privateers and pirates in the Age of Enlightenment: Myth and Reality».
50. 3-5 Αυγούστου 2000, Esbjerg, Δανία. Third International Congress of Maritime History. Ανακοίνωση με Μαρία-Χριστίνα Χατζηιωάννου: «Corsairs and Pirates in Greek waters during the first third of the Nineteenth Century».
51. 6 Μαΐου 2000 Greenwich. Ημερίδα με θέμα: «Modern Greece and World Shipping», National Maritime Museum/Goldsmiths University. Ανακοίνωση με θέμα: «The 19th century Greek Shipping Trade».
52. 5 Φεβρουαρίου 2000, Cambridge, Workshop με θέμα «Corsairs and Pirates in the Ottoman Empire», Skilliter Centre for Ottoman Studies, Newnham College. Ανακοίνωση με τίτλο: «Corsairs and pirates in the eastern Mediterranean, 15th to 19th centuries».
53. 14-15 Ιανουαρίου 2000, Rotterdam, Διεθνές Συνέδριο «Entrepreneurship and institutions in a comparative perspective: Europe and Asia, 16th-20th century». Ανακοίνωση με θέμα: «Greek shipping business in the 19th and 20th centuries: networks, diaspora and culture».
54. 22-25 Σεπτεμβρίου 1999, Treilles, Γαλλία. Διεθνές Συνέδριο «Risques Financiers et Systeme de Credit en France et en Grece (XIXe et XXe siecles), Fondation des Treilles. Ανακοίνωση με θέμα: «Risk and Finance in the Greek-owned fleet 1830-1914».
55. 4-6 Ιουνίου 1998, Κωνσταντινούπολη. Economic History Conference «Long Run Economic Change in the Mediterranean Basin, Πανεπιστήμιο Bogazici/Πανεπιστήμιο Harvard. Ανακοίνωση με τον Βασίλη Καρδάση: «Changes in the Eastern Mediterranean Sea-Trade, 1880-1914».
56. 28-30 Νοεμβρίου 1996, Αθήνα. Συνέδριο «Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η Εποχή του», Πάντειο Πανεπιστήμιο. Ανακοίνωση με τίτλο: «Οι Έλληνες πέρα από τα όρια του ελληνικού κράτους: Στους θαλάσσιους δρόμους μεταξύ ανατολικής και δυτικής Ευρώπης στο τελευταίο τρίτο του 19^{ου} αιώνα».
57. 7-9 Νοεμβρίου 1996, Πειραιάς. International Conference in Quantitative Analysis, Πανεπιστήμιο Πειραιώς. Ανακοίνωση με Γιάννη Θεοτοκά, «Ναυτιλιακές Στατιστικές και Αρχειακή Έρευνα: Η περίπτωση του ελληνόκτητου στόλου, 1830-1996».
58. 5-8 Ιουνίου 1996, Άμστερνταμ. Second International Congress of Maritime History. Ανακοίνωση με θέμα: «Managing risk at sea: total losses in Greek ships and Greek shipping firms in the interwar period».
59. Νοέμβριος 1996, Πειραιάς. Συνέδριο «Ελληνικές Ακτές και Θάλασσες το 2000», Πανεπιστήμιο Πειραιώς. Ανακοίνωση με Γιάννη Θεοτοκά: «Ναυσιπλοΐα και Θαλάσσιοι Εμπορικοί Δρόμοι στην Ανατολική Μεσόγειο, 19^{ος} και 20^{ος} αιώνες».
60. 25 Σεπτεμβρίου-2 Οκτωβρίου 1996, Οδησσός. Επιστημονικό συνέδριο «Οι Έλληνες στην Ουκρανία. 18^{ος}-20^{ός} αιώνας, Κοινωνική ζωή, Εμπόριο, Πολιτισμός», Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού/Τμήμα Ιστορίας Πανεπιστημίου Οδησσού. Ανακοίνωση με θέμα: «Ελληνικά εμποροναυτιλιακά δίκτυα στη νότιο Ρωσία, 1830-1914».
61. 19-21 Οκτωβρίου 1995, Ρέθυμνο. International Colloquium, «European Enterprise: Strategies of Adaptation and Renewal in the XXth Century», Πανεπιστήμιο Κρήτης. Ανακοίνωση με θέμα: «Patterns of Ownership and Finance in the Greek Deep-Sea Going Fleet, 1880-1914».
62. Μάιος 1992, Αθήνα. Διεθνές Συνέδριο με θέμα "Η Διασπορά των Ελλήνων στη Ρωσία", Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ανακοίνωση με θέμα: «Μαύρη Θάλασσα-Μασσαλία-Λονδίνο: άξονας εμποροναυτιλιακών δραστηριοτήτων».

63. Αύγουστος 1992, Liverpool, Μεγάλη Βρετανία. First International Maritime Congress, International Maritime Economic History Association. Ανακοίνωση με θέμα: «The Greek Shipping Offices in London in the interwar Period».
64. Αύγουστος 1992, Leuven, Βέλγιο. Tenth International Economic History Congress. Ανακοίνωση με θέμα: «The Role of the Greeks in the Black Sea (1830-1900)».

VII. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΣΕ ΞΕΝΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

1. 20-22 October 2011. Προσκεκλημένη ομιλήτρια – τιμητική διάλεξη με θέμα "Changes in the Mediterranean trade and shipping of the 18th c.:The dynamics of the 'maritime city' of the Ionian and Aegean Seas", στο II Conference CITCEM, «Heritage, Uses and Representations of the Sea», Porto, FLUP.
2. 8 Δεκεμβρίου 2011. Προσκεκλημένη ομιλήτρια, με θέμα «Mr Onassis and Game Theory», στην International Commission for Maritime History, British Commission, Proctor Memorial Lecture, London.
3. Μάρτιος 2012. Προσκεκλημένη ομιλήτρια, «Confronting the Russian and United States governments in 1880s and the 1950s: Greek shipowners in global business», διάλεξη στο Πανεπιστήμιο Bocconi, Μιλάνο.
4. 10 Φεβρουαρίου 2009, Οξφόρδη, στο Visiting Fellows Colloquium του All Souls College. Σεμινάριο με θέμα: «Diaspora Family Networks, Business Groups and Global Institutions. From the Vaglianos to Onassis».
5. 5 Νοεμβρίου 2008, Cambridge Mass. Center for European Studies, Harvard University, Greek Study Group. Ομιλία με θέμα: «Leaders in the World Shipping Business: Greek Shipping Family Firms».
6. 18 Νοεμβρίου 2008, Cambridge Mass. Σεμινάριο με θέμα «From the Vagliano bros to Aristotle Onassis. International Family Networks, Business Groups and Diaspora Capitalism» στο πλαίσιο των σεμιναρίων της Business History του Harvard Business School.
7. 30 Οκτωβρίου 2008, Michigan, Η.Π.Α. Center for European Studies/European Union Center, University of Michigan. Διάλεξη με θέμα: "Mediterranean entrepreneurial diaspora networks in the Long Nineteenth Century».
8. 23-27 Ιουνίου 2008, Greenwich, U.K., Vth International Maritime History Conference της International Maritime Economic History Association. Ως Πρόεδρος της IMEHA *Presidential Address* «Reaching the centre».
9. 5 Φεβρουαρίου 2008, Παρίσι, Γαλλία. Σεμινάριο στην École des hautes études en sciences sociales, με θέμα: «Allies or enemies of the state? Pirates, corsairs and privateers in the Levant seas, 1770s-1820s».
10. 23 Απριλίου 2007, Exeter, Centre for Maritime Historical Studies, University of Exeter. Διάλεξη με θέμα: «The Rise of the Greek Fleet in Mediterranean shipping and trade during the 18th c.».
11. 6-7 Ιουνίου 2006, Haifa, Ισραήλ. Διεθνές Συνέδριο «Competing Networks: Greek and Other Commercial Houses in the Mediterranean during the Long Nineteenth Century», University of Haifa. Τιμητική διάλεξη (Plenary speech) με τίτλο «Mediterranean entrepreneurial Diaspora networks during the Long Nineteenth Century».
12. 3 Οκτωβρίου 2006, Βοστώνη, Η.Π.Α., History Dpt, Fletcher School of Law and Diplomacy, Tufts University. Διάλεξη με θέμα: «The Mediterranean and Greek Diaspora Entrepreneurial Networks, 18th-19th centuries».
13. 4 Οκτωβρίου 2006, Βοστώνη, Η.Π.Α. Tufts University, Fares Center for Eastern Mediterranean Studies, υπεύθυνη καθηγήτρια Leila Fawaz. Σεμινάριο με θέμα: «Northeastern Mediterranean during the Balkan Wars».
14. 31 Μαρτίου 2005, Λίβερπουλ, Μεγάλη Βρετανία. Ομιλήτρια για την Peter Davies Lecture 2005, με θέμα: «The common business strategies of the north and south. British and Greek tramp shipping companies in the late 19th and early 20th centuries».
15. 11-14 Δεκεμβρίου 2001, Perth/Fremantle, Αυστραλία. «Maritime History beyond 2000: Visions of Sea and Shore. An International Conference on Maritime History and Herit-

- age», University of Western Australia. Τιμητική διάλεξη (plenary lecture) με θέμα: «Maritime History since Braudel», Παρασκευή 26 Απριλίου 2002.
16. Μάρτιος 2000, Νέα Υόρκη, Η.Π.Α. «Greek Shipping in the 20th century: Myth or Reality?», the Kimon A. Doukas Lecture, Program in Hellenic Studies, Columbia University.
  17. Μάρτιος 2000, Σακραμέντο Καλιφόρνιας, Η.Π.Α. «The Greek International Maritime Network in the 19th and 20th centuries: Diaspora and Culture», The Speros Basil Vryonis Center for the Study of Hellenism.
  18. 1-8 Οκτωβρίου 1998, Αβάνα, Κούβα. Ομιλία με θέμα «El Auge de la Industria Naviera Griega en el siglo Veinte», στο πλαίσιο της Εβδομάδας Ελληνικού Πολιτισμού «Grecia, Luz, Civilizacion» υπό την διοργάνωση της Ελληνικής Πρεσβείας στην Αβάνα.
  19. 9 Δεκεμβρίου 1995, Λονδίνο Μεγάλη Βρετανία, Σειρά διαλέξεων της British Commission for Maritime History στο King's College, University of London. Διάλεξη με θέμα: «The International Network of the Greeks in the 20th Century».

VIII. ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ/ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ/ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

1. 17 Δεκεμβρίου 2012 στο: Ανοιχτό σεμινάριο Οικονομικής Ιστορίας, ΕΙΕ, Αθήνα, "Η επιτομή της ελληνικής εφοπλιστικής επιχειρηματικότητας: η δημιουργία του ομίλου επιχειρήσεων Αριστοτέλη Ωνάση".
2. 14 Μαρτίου 2012 στο: Ναυτικός Όμιλος Ελλάδος. Προσκεκλημένη ομιλήτρια από την Αδελφότητα Υδραίων. Διάλεξη με θέμα η " Η άνοδος της Ναυτιλίας των Ελλήνων και η"Εμπορική Ναυτιλία των Υδραίων 1750 - 1821".
3. Οκτώβριος 2010, Σεμινάρια ΚΝΕ/ΕΙΕ, παρουσίαση με θέμα «Οι Έλληνες στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των λιμένων της Αζοφικής», κοινή παρουσίαση με Ευρυδική Σιφναίου.
4. Νοέμβριος 2010, Σεμινάριο Ανοιχτών Διαλέξεων Μεταπτυχιακού Προγράμματος Τμήματος Ναυτιλιακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, με θέμα «Ελληνικές Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις 1700-2000».
5. Νοέμβριος 2010, Εσωτερικό Σεμινάριο Καθηγητών και Λεκτόρων του ΤΙΣ με θέμα «Από τους Αδελφούς Βαλλιάνου στον Αριστοτέλη Ωνάση. Οικογενειακοί επιχειρηματικοί όμιλοι, διεθνή δίκτυα και παγκόσμιοι θεσμοί.
6. 17 και 18 Απριλίου 2010 στο: Παγκυκλαδικό Συνέδριο Συλλόγων Γυναικών που διοργανώθηκε στη Μύκονο. Ανακοίνωση με τίτλο «Η ναυτιλία της Μυκόνου τον 18^ο αιώνα».
7. 2008. Παρουσίαση ερευνητικού προγράμματος «Οι ελληνικοί ναυτότοποι: Ανάδειξη και διαχείριση της ναυτιλιακής κληρονομιάς του Ιονίου και του Αιγαίου» με συμμετοχή τριών υποψηφίων διδασκόντων του ΤΙΣ, Σάββατο 26 Ιουλίου 2008, Κεφαλονιά, Οργάνωση Δήμος Λειβαθούς, Κεφαλονιά.
8. 2007. Παρουσίαση για το έργο του Robin Craig. Εκδήλωση εις μνήμην του Καθηγητή Robin Craig (Memorial Service), επίτιμου Προέδρου της Διεθνούς Εταιρείας Ναυτιλιακής Ιστορίας που οργάνωσε το University College στις 29 Νοεμβρίου 2007.
9. 2007. Ανακοίνωση με θέμα: «From Greek diaspora merchants to Shipping tycoons» στο 81st Annual International Propeller Club of the United States Maritime Industry Conference and Convention, October 2-5, 2007, Athens, Greece, «Friendships Across the Oceans, The Greek Maritime Tradition».
10. 2007. Διάλεξη στα πλαίσια των Ανοιχτών Διαλέξεων του ΤΙΣ «Όπου το Ιόνιο συναντά το Ιόνιο» με θέμα: «Η Ιόνιος Ναυτιλία το 18^ο αιώνα», 1η Ιουνίου 2007, Θεοφάνειος Αίθουσα Τέχνης, Πρέβεζα.
11. 2006. Διάλεξη με θέμα: «Από τα νησιά του Αιγαίου στη Δυτική Αυστραλία, ή από τα σφουγγάρια στα μαργαριτάρια», στον Δ΄ Κύκλο Ομιλιών, «Δρομολόγια και χώρες υποδοχής της ελληνικής διασποράς, 19^{ος} – 20^{ός} αιώνας», στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Επιστήμης Κοινωνία, Ειδικές Μορφωτικές Εκδηλώσεις, Τρίτη 21 Μαρτίου 2006
12. 2006. Ομιλία στη Σκιάθο με θέμα: «Σκιάθος και Θάλασσα», Ναυτική Εβδομάδα, Σύλλογος Ναυτικών Σκιάθου, Δευτέρα 26 Ιουνίου 2006
13. 2006. Ομιλία στο Γαλαξίδι με θέμα: «Η Γαλαξιδιώτικη ναυτιλία την προεπαναστατική

- περίοδο», *Ναυτική Εβδομάδα, Σύλλογος Φίλων του Μουσείου Γαλαξιδίου, Κυριακή 25 Ιουνίου 2006.*
14. 2006. Ομιλία στα Μέγαρα με θέμα: «Δυτική Αττική και Εφοπλιστές», στο συνέδριο που διοργάνωσε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δυτικής Αττικής «Δυτική Αττική και Πολιτισμός», στο πλαίσιο του Προγράμματος Τουριστικής Προβολής της Δυτικής Αττικής, Κτήμα «Εύχαρις», Κυριακή 18 Ιουνίου 2006.
  15. 2006. Ομιλία στο Πνευματικό Κέντρο Αθηνών στις 14 Ιανουαρίου 2006 για τον Καπετάν Άγγελο Αγγελιδάκη και το Ναυτικό Μουσείο Καρδαμύλων.
  16. 2003. Παρουσίαση «Στα ίχνη των πλοίων: η δημιουργία ηλεκτρονικών αρχείων ναυτιλιακής ιστορίας από το 18^ο έως τον 20^ό αιώνα» στην Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, Περιοδικό *Μνήμων*, 13 Μαρτίου 2003.
  17. 2003. Ομιλία με θέμα: «Η γέννηση του μεγαλύτερου ναυτιλιακού κέντρου της Ανατολικής Μεσογείου» στο πλαίσιο των ομιλιών «Πειραιάς, Κοινωνία, Πόλη και Ιστορία» που οργάνωσε το Πειραιϊκό Δημοτικό Δίκτυο, «το λιμάνι της αγωνίας», Φεβρουάριος/Μάιος 2003.
  18. 2003. Ομιλία με θέμα: «Ευβοϊκή Ναυτιλία», 26 Σεπτεμβρίου 2003, Δήμος Χαλκίδας.
  19. 2003. Σεμινάριο με θέμα: «Στα ίχνη των πλοίων: η δημιουργία ηλεκτρονικών αρχείων ναυτιλιακής ιστορίας από το 18^ο έως τον 20^ό αιώνα», Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, 12 Μαρτίου 2003.
  20. 2002. Ομιλία με θέμα: «Βαλκανικοί Πόλεμοι και Θάλασσα», στο πλαίσιο της Έκθεσης «Το Αιγαίο των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913» που οργάνωσε το Υπουργείο Αιγαίου και το Ελληνικό, Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, 27 Οκτωβρίου 2002.
  21. 2002. Ομιλία με θέμα: «Η συμβολή της Εμπορικής Ναυτιλίας κατά τους Βαλκανικούς πολέμους» στην ημερίδα «90 χρόνια από την έναρξη των Βαλκανικών πολέμων», Θωρηκτό «Αβέρωφ», 19 Σεπτεμβρίου 2002. Οργάνωση Γενικού Επιτελείου Ναυτικού και Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος».
  22. 2001. Διάλεξη με θέμα: «Greek Shipping in the 19th century», Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών, 17 Οκτωβρίου 2001.
  23. 2001. Διάλεξη με θέμα: «The Chiot shipowners in the 20th century: The archetype of Greek shipping family capitalism», Εκπαιδευτικό πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ ευρωπαϊκών και αμερικανικών πανεπιστημίων «Ανταπόκριση χρηστών σε νέες κοινωνιακές και τηλεπικοινωνιακές τεχνολογίες», Ευρωπαϊκή Επιτροπή/Υπουργείο Παιδείας Η.Π.Α. με συμμετοχή Πανεπιστημίων Αιγαίου, Νάπολης, Delft, M.I.T., Northwestern και North Carolina, 17 Αυγούστου 2001.
  24. 2001. Συντονίστρια στην ημερίδα με θέμα: «Παγκοσμιοποίηση και Ελληνική Ναυτιλία» της W.I.S.T.A. Hellas, με τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας Γιώργο Ανωμερίτη, τον Πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών Ιωάννη Λύρα, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ο.Λ.Π., καθηγητή Νικόλαο Ψαραύτη, τον καθηγητή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών καθηγητή Ιωάννη Τζωάνο, και τον Πρόεδρο της Marfin, Ανδρέα Βγενόπουλο, στον Ναυτικό Όμιλο Ελλάδος, 14 Νοεμβρίου 2001.
  25. 2001. Ομιλία στο Αναπτυξιακό Κέντρο και Πνευματικό Κέντρο Οινουσών, με θέμα: «Οινούσες. Η ανάγκη διατήρησης της ιστορικής μνήμης της ναυτιλίας, 21 Αυγούστου 2001.
  26. 2001. Ομιλία στο Μπελώνιο Ίδρυμα με θέμα: «Τα ιστιοφόρα της Σαντορίνης το 19^ο αιώνα», 21 Ιουλίου 2001.
  27. 2001. Συντονίστρια στη συζήτηση «Το επόμενο βήμα για την αναβάθμιση του τουρισμού: το σύγχρονο επιβατηγό λιμάνι», με Α. Ρογκάν, Α. Καμαρινάκη, Ν. Παναγόπουλο και Γ. Πατακό, στη Διεθνή Έκθεση για την κατασκευή, ανάπτυξη & διαχείριση λιμένων και Αερολιμένων «Λιμένες/Ports 2001», Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, 27-29 Σεπτεμβρίου 2001.
  28. 2000. Διάλεξη με θέμα: «Αρχείο Ανδριωτών Καπεταναίων», Α' Ναυτιλιακή Συνάντηση Άνδρου, 26 Αυγούστου 2000.
  29. 1999. Διάλεξη με θέμα: «Αρχείο Καπεταναίων Γαλαξιδίου», Σάββατο 18 Δεκεμβρίου 1999.

30. 1999. Διάλεξη με θέμα: «Πειρατές και Κουρσάροι στην ανατολική Μεσόγειο, 16^{ος}-19^{ος} αιώνας», Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης, Ρέθυμνο, 19 Μαΐου 1999.
31. 1999. Διάλεξη με θέμα: «Διεθνείς ναυτιλιακές αυτοκρατορίες 16^{ος}-18^{ος} αιώνας», Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, Μάιος 1999.
32. 1999. Ομιλία με θέμα: «Τα Γαλαξειδιώτικα Καράβια», Διαλέξεις Ναυτικού Ομίλου Ελλάδος, Πειραιάς, 3 Μαρτίου 1999.
33. 1998. Ομιλία με θέμα: «Greek shipping in the 20th century», στην Ημερίδα του Νηογνώμονα Bureau Veritas, Ledra Marriot, Αθήνα, 15 Μαΐου 1998.
34. 1997. Ομιλία με θέμα: «A Century of Energy Transport», στο Διεθνές Συνέδριο της Intertanko, Atheneum Inter-continental, Αθήνα, 28 Μαΐου 1997.
35. 1996. Ομιλία με θέμα: «Έλληνες Ναυλομεσίτες στο Δούναβη», στο Σωματείο Μεσιτών Ναυτιλιακών Συμβάσεων, Πειραιάς, 29 Μαρτίου 1996.
36. 1996. Ομιλία με θέμα: «Τα ναυτιλιακά δίκτυα των Ελλήνων το 19^ο αι.», στη σειρά ομιλιών «Η Διεθνής Πολιτική Οικονομία της Ελληνικής Διασποράς» στο Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων του Παντείου Πανεπιστημίου, Αθήνα, 14 Μαρτίου 1996.
37. 1996. «Ο ρόλος της οικογένειας στις ναυτιλιακές επιχειρήσεις, 19^{ος}-20^{ος} αιώνας», στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών, μέσα στο πλαίσιο συζητήσεων με θέμα «Νεότερες προσεγγίσεις για την ιστορία των Κοινωνιών», Αθήνα, 4 Μαρτίου 1996.
38. 1991. «Εργασιακές σχέσεις στην ναυτιλία κατά το μεσοπόλεμο», Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 19 Μαρτίου 1991.

ΙΧ. ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

1. Όργάνωση Έκθεσης με τίτλο «Θαλασσινές Κοινότητες: Οθωνοί», στα πλαίσια των εκδηλώσεων στη μνήμη Εύης Ολυμπίτου. Η έκθεση λειτούργησε από τις 24 Μαΐου μέχρι τις 30 Ιουνίου 2012, στο ισόγειο του κτηρίου του ΤΙΣ και 15-30 Αυγούστου στην Αίθουσα Εκδηλώσεων, στο Δημοτικό Σχολείο Οθωνών.
2. 2008 Συνδιοργανώτρια με την Εύη Ολυμπίτου Έκθεσης: «Οι φάροι του Ιονίου», που έγινε στις 28 Μαΐου στην Κέρκυρα, στο ΤΙΣ στην Κέρκυρα στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και στις 26 Ιουλίου στην Κεφαλλονιά στο Δήμο Λειβαθούς
3. 2006 Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής της Έκθεσης «Οι Έλληνες στη Διασπορά, 15^{ος}-19^{ος} αι.» στην Βουλή των Ελλήνων
4. Ιούνιος 1998 Επιστημονική Υπεύθυνη της Έκθεσης «Τα πλοία γράφουν ιστορία» που οργάνωσε το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας στο εκθεσιακό κέντρο του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς στο πλαίσιο της Διεθνούς Ναυτιλιακής Έκθεσης *Ποσειδώνια '98*
5. Ιούνιος-Ιούλιος 1997 Επιστημονική Υπεύθυνη της Έκθεσης «Κίνδυνοι της Θάλασσας», που έλαβε χώρα σε λιμεναποθήκη του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων «Θεσσαλονίκη, Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1997», σε συνεργασία με το Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διάσωση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς
6. Ιούνιος 1994 Επιστημονική Υπεύθυνη της Έκθεσης «Έλληνες Ναυτικοί και Ελληνικά Ατμόπλοια τις Παραμονές του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου» του Ναυτικού Μουσείου Αιγαίου, που έλαβε χώρα πάνω στο ιστορικό ατμόπλοιο «Θαλής ο Μιλήσιος» στο πλαίσιο της διεθνούς ναυτιλιακής έκθεσης *Ποσειδώνια* τον Ιούνιο 1994

Χ. ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. Οκτώβριος 2010, Κίεβο Ουκρανίας- Κύρια διοργανώτρια του διεθνούς συνεδρίου με θέμα «Greeks in the international trade of the South of the Russian Empire, 18th-19th c., σε συνδιοργάνωση με το ΚΝΕ/ΕΙΕ, το Centre for the Pontic Studies, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine και με τη συνεργασία του

- State University of Nizhyn. Ανακοίνωση με θέμα «Αντιμετωπίζοντας την ρώσικη κυβέρνηση: Ο Μαρής Βαλλιάνος και οι Έλληνες μεγαλέμποροι σιτηρών και η Δίκη των Τελωνείων Ταγκανρόγκ, 1885-1886».
2. Νοέμβριος 2010, Πειραιάς- Κύρια διοργανώτρια ημερίδας σε συνεργασία με το Ναυτικό Μουσείο Ελλάδος με με τίτλο «Η ακμή της ελληνικής ιστιοφόρου ναυτιλίας τον 19^ο αιώνα». Παρουσίαση ανακοίνωσης με θέμα «η Έρευνα στη ναυτιλιακή ιστορία, από τον 18^ο έως τον 20^ό αιώνα. Η δημιουργία ιστορικών στατιστικών σειρών»
  3. 10-14 Ιουλίου 2009, Ροστώφ Ρωσίας, Διεθνές Συνέδριο «Economic and Social Development of the Azov Port-Cities and the Greeks in the Long 19th Century». Στο συνέδριο έλαβαν μέρος 17 σύνεδροι από τη Ρωσία, τη Ρουμανία και την Ελλάδα. Συνδιοργάνωση με το *Southern Scientific Centre of the Russian Academy of Sciences (SSC RAS)* και το *I-NE/EIE*. Συνδιοργανώτρια.
  4. 10-13 Δεκεμβρίου 2008, Ρέθυμνο Κρήτης, «Διεθνές Συνέδριο Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας. Θεωρητικές αναζητήσεις και εμπειρικές έρευνες». Συνδιοργάνωση ΤΙΣ και Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης. Στο συνέδριο έλαβαν μέρος 60 σύνεδροι από 12 πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα της χώρας και από πανεπιστήμια της Μεγάλης Βρετανίας, Γερμανίας, Γαλλίας και Τουρκίας. Συνδιοργανώτρια.
  5. 3-4 Οκτωβρίου 2008, Βουκουρέστι Ρουμανίας. «Greeks in Romania in the 19th century», Διεθνές Συνέδριο του Ιστορικού Αρχείου της Alpha Bank. Στο συνέδριο έλαβαν μέρος 23 σύνεδροι από πανεπιστήμια της Ρουμανίας, Γαλλίας, Αμερικής και Ελλάδας. Κύρια οργανώτρια.
  6. 14-16 Σεπτεμβρίου 2006, Κεφαλονιά. Διεθνές Συνέδριο «Shipping in the Era of Social Responsibility» προς τιμήν του Αείμνηστου Καθηγητή Βασίλη Μεταξά (1925-1996). Συνδιοργάνωση Ιονίου Πανεπιστημίου, Πανεπιστημίου Αιγαίου και Πανεπιστημίου Πειραιά. Στο συνέδριο έλαβαν μέρος 54 σύνεδροι από Πανεπιστήμια της Ελλάδος, Ιταλίας, Αγγλίας, Ολλανδίας, Καναδά, Η.Π.Α., Μαλαισίας. Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής.
  7. 21-22 Οκτωβρίου 2005, Κέρκυρα. Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Ιστορικές σπουδές κατά την τελευταία εικοσαετία», Επετειακή Εκδήλωση για τα 20 χρόνια του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, 1985-2005. Στο συνέδριο έλαβαν μέρος 18 σύνεδροι από πανεπιστήμια της Ελλάδος, Γαλλίας, Ολλανδίας, Αγγλίας, Η.Π.Α., Τουρκίας και Ισραήλ. Κύρια Οργανώτρια.
  8. 21-27 Ιουνίου 2004, Κέρκυρα. IVth International Congress of Maritime History της Διεθνούς Εταιρείας Ναυτιλιακής Οικονομικής Ιστορίας. Έλαβαν μέρος 156 σύνεδροι από 28 χώρες. Κύρια Οργανώτρια.
  9. 21-22 Σεπτεμβρίου 2001, Γενικά Αρχεία του Κράτους, Παλαιό Φρούριο της Κέρκυρας. Προ-συνέδριο για Session X με θέμα «Diaspora Entrepreneurial Networks, c.1000-2000», για το XIIIth International Economic History Congress, Buenos Aires 2002. Στη συνεδρία συμμετείχαν 18 σύνεδροι από την Ελλάδα, Αγγλία, Ολλανδία, Ιταλία, Μάλτα, Ισραήλ, Μαλαισία, Κίνα, Η.Π.Α., Καναδά και Αυστραλία. Τον Αύγουστο 2002, η συνεδρία επανελήφθη στο Buenos Aires στο XIII IEHA. Κύρια Οργανώτρια.
  10. 20-22 Απριλίου 2001, Miami, Florida, Η.Π.Α., Session organizer, με θέμα «Multinational Maritime Services in the Nineteenth and Twentieth Centuries», στο Business History Conference, Annual Meeting. Στη συνεδρία συμμετείχαν 4 σύνεδροι από 4 χώρες. Κύρια Οργανώτρια.
  11. 12-14 Σεπτεμβρίου 1997, Πειραιάς, Προ-συνέδριο για το B-15 Session με θέμα «Global Markets: The Internationalization of the Sea-Transport Industries since 1850», για το XIIth International Economic History Congress. Στη συνεδρία συμμετείχαν 22 σύνεδροι από την Φιλανδία, Αγγλία, Η.Π.Α., Καναδά, Ιαπωνία, Γερμανία, Δανία, Νορβηγία, Ελλάδα, Αυστραλία. Η συνεδρία επανελήφθη στο XIIth IEHA στη Μαδρίτη της Ισπανίας τον Αύγουστο του 1998. Κύρια Οργανώτρια.

XI. ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Επιμέλεια σειράς Ναυτιλία-Εμπόριο-Οικονομία στις Εκδόσεις Αλεξάνδρεια
2. Frederic Lane, *Βενετία η Θαλασσοκράτειρα*, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια 2006
3. Geoffrey Jones, *Από έμποροι σε πολυεθνικές*, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια 2007

XII. ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ/ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΕΣ

XII.A. Παρουσιάσεις

1. Παρουσίαση του βιβλίου του Geoffrey Jones, *Από Έμποροι σε Πολυεθνικές*, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια 2007, 27 Μαρτίου 2008.
2. Παρουσίαση βιβλίου Athanasios A. Pallis (ed.), *Maritime Transport: The Greek Paradigm*, Research in Transportation Economics, vol. 21, Elsevier, 2007, στη Βιβλιοθήκη Κ. Λασκαρίδου, 19 Φεβρουαρίου 2007.
3. Παρουσίαση του μυθιστορήματος *Η Πάνω Μεριά του Κόσμου*, της Καδιώ Κολύμβα, Εκδόσεις Αρμός 2000, στη Στοά του Βιβλίου, Τετάρτη 8 Μαΐου 2000.
4. Παρουσίαση βιβλίου, *Ελληνική Επιβατική Ακτοπλοΐα 1830-1840*.
5. του Τάσου Τζαμτζή στο Ledra Marriot, Πέμπτη 9 Δεκεμβρίου 1999.

XII.B. Δημοσιευμένες

6. Για το βιβλίο Michael Miller
7. Για το βιβλίο Gordon Boyce
8. Για το βιβλίο Tourkoy
9. Για το βιβλίο Stig Tenold, *Tankers in Trouble. Norwegian Shipping and the Crisis of the 1970s and 1980s*, στο *Business History*, 50, 3, 2008, σελ. 386 – 417.
10. Για το βιβλίο Jesús M. Valdaliso, *La familia Aznar y sus negocios (1830-1983). Cuatro generaciones de empresarios en la España contemporánea* στο *International Journal of Maritime History*, XIX, 2, 2007, σελ. 349-383.
11. Για το βιβλίο Andrew Gibson and Arthur Donovan, *Abandoned Ocean: A History of United States Maritime Policy*, στο *International Journal of Maritime History*, XII, 2, 2000, σελ. 154-157.
12. Για το βιβλίο Vassilis Kardasis, *Diaspora Merchants in the Black Sea: The Greeks in Southern Russia, 1775-1861*, στο *International Journal of Maritime History*, XIII, 2, 2001, σελ. 310-311.
13. Για το βιβλίο Daniel Panzac, *Les corsaires barbaresques: La fin d'une épopée 1800-1820*, στο *International Journal of Maritime History*, XIII, 1, 2001, σελ. 277-278.
14. Για το βιβλίο Constantine Papathanasopoulos, *Greek Steam Company. The Impasses of Protectionism (1855-1872)*, στο *International Journal of Maritime History*, IV, 1, 1992, 274-276
15. Για το βιβλίο Vassilis A. Kardasis, *A. Syros: Crossroads of the Eastern Mediterranean, 1832-1857*, *International Journal of Maritime History*, III, 1, 1991, σελ. 264-267

****

ΒΑΪΟΣ ΒΑΪΟΠΟΥΛΟΣ

(Αναπληρωτής Καθηγητής/Λατινική γλώσσα και γραμματεία)

I. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. *Λατινικά Λυκείου*, Α' τόμος, Αθήνα-Πειραιάς (εκδ. «Α. Σταμούλης») 1994, δεύτερη έκδοση-ανατύπωση 1998.
2. *Λατινικά Λυκείου*, Β' τόμος, Αθήνα-Πειραιάς (εκδ. «Α. Σταμούλης») 1994, δεύτερη έκδοση-ανατύπωση 1998.
3. *Λατινικά Β' Λυκείου*, Αθήνα (εκδ. «Α. Σταμούλης») 1998.

4. *Λατινικά Γ' Λυκείου*, Αθήνα (εκδ. «Α. Σταμούλης») 1999.
5. Συνεργασία στη μετάφραση και ανάλυση από την Καθηγήτρια κ. Στέλλα Πριόβολου των *Carmina Burana Veris et Amoris*, Αθήνα (εκδ. «Γνώση») 1994 και (εκδ. «Παπαδήμας») 1996.
6. «Ο ελεγειακός ποιητής *tenuem in umbram mutatus*», στο *Η Μίμηση στη Λατινική Λογοτεχνία*, Αθήνα 1996, σσ. 195-204.
7. *Η έννοια της ελπίδας στην ρωμαϊκή ελεγειακή ποίηση*, Διδακτορική διατριβή, Αθήνα 1999.
8. *Ο ελεγειακός ήρωας caelo missus*, Αθήνα (εκδ. «Α. Σταμούλης») 2000.
9. «Prop. I, B, II, 1, II, 13: ο ελεγειακός ποιητής σύντροφος του ελεγειακού εραστή», *Παρουσία* ΙΓ'-ΙΔ' (1998-2000), σσ. 377-396.
10. «Σπουδή θανάτου και οι απαιτήσεις της ελεγειακής αισθητικής», *Εκκλησιαστικός Φάρος* ΟΓ' (2001-2002), σσ. 253-310.
11. «*Cum tristi morbo defessa iaceres* (Tib. I, 5, 9): η «ασθενής» ερωμένη στην αυγούστεια ελεγεία», μέρος Α', *Πλάτων* 53 (2003), σσ. 263-305.
12. «*Cum tristi morbo defessa iaceres* (Tib. I, 5, 9): η «ασθενής» ερωμένη στην αυγούστεια ελεγεία», μέρος Β', *Πλάτων* 54 (2005), σσ. 135-190.
13. *Αρχίλοχος, ο βίος, η κοσμοθεωρία του, το απόσπασμα 58D (130 W)*, Αθήνα 1992.
14. *Concordia – discordia – dissensio apud Sallustium*, Αθήνα 1992.
15. *Commentarii και ιστορία*, Αθήνα 1991.
16. *Civitas – res publica apud Sallustium*, Αθήνα 1991.
17. «Η λογοτεχνική σκιά του Ησιόδου στην ελεγειακή *recusatio* της επικής στροφής», *Παρουσία* ΙΕ'-ΙΣΤ' (2001-2003), σσ. 15-64.
18. «Λατινικές μεταφράσεις στο ποίημα *Τα καθ' Ηρώ και Λέανδρον* του Μουσαίου του Γραμματικού», στο *Μεταφραστική θεωρία και πράξη στη λατινική γραμματεία*, Θεσσαλονίκη (University Studio Press) 2003, σσ. 315-332.
19. «Ένας μυθικός έρωτας στις παρυφές του Αιγαίου», στο *Γλώσσα, λογοτεχνία, πολιτισμός στο Αιγαίο*, Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου (Ρόδος, 7-9 Νοεμβρίου 2003), Αθήνα 2005, σσ. 257-283.
20. «*Femineae artes* και η θεματική των *Her.* 18 και 19 του Οβιδίου», *Métis* N.S. 4 (2006), σσ. 331-352.
21. *F.C.H.L. POUQUEVILLE, Η Πανώλη τύπου Orientalis*, εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια, Αθήνα (εκδ. «Παπαζήση») 2005. Συνεργασία με τον Καθηγητή Δημήτρη Ανωγιάτη-Pelé. Βλ. βιβλιοκρισίες στα *Πελοποννησιακά*, στη *Φιλολογική*, την *Εστία*, παρουσιάσεις στις εφημερίδες *Βήμα*, *Ελευθεροτυπία*, *Εξπρές*, κ.α.
22. «Με αφορμή τις λατινικές μεταφράσεις του ποιήματος του Μουσαίου», στο *20 χρόνια Τ.Ε.Γ.Μ.Δ.*, Επετειακός τόμος, επιμέλεια: Π. Ι. Κελάνδριος, Αθήνα («Δίαιλος») 2007, σσ. 125-147.
23. «*Femineae artes*: L'ambiance élégiaque dans les *Héroïdes* 18 et 19 d'Ovide», *Athenaeum* (96) 2008, σσ. 635-650.
24. «Πτυχές της έννοιας της έννοιας του μιάσματος και της μετάδοσης στην ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα», *Αρχαιολογία και Τέχνες* 102 (Μάρτιος 2007), σσ. 22-31.
25. «From Egypt and Argos to Rome: Hypermetra as a Model of Roman Conjugal Ethos», *The Journal of Languages and Translation*, Volume III, Number II, Part II, A Special Issue for the Proceedings of the Fourth International Conference of the Faculty of Al-Asun, Minia University, Minia-Egypt 2007, σσ. 820-843.
26. «Στα χρόνια του πρώιμου Ανθρωπισμού: Αλδινές εκδόσεις και λατινικές μεταφράσεις λατινικών κειμένων», *Ιόνιος Λόγος* 1 (2007), Τόμος χαριστήριος στον Δημήτρη Ζ. Σοφινάνο, σσ. 43-57.
27. «Ο λατινιστής Κ. Γρόλλιος και το έργο του», *Πόρφυρας* 129 (2008), σσ. 368-382.
28. «From *militia patriae* to *militia amoris*: love labour and *post obitum* remuneration (Tib. 1.3)», *Vichiana* 10 (2008), σσ. 32-50.
29. «*Sine fraude marita*: η περίπτωση της Υπερμήστρας», *Πρακτικά του Ζ' Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών*, 11-17 Σεπτεμβρίου 2005, τόμος Δ', Αθήνα 2007, σσ. 459-497.

30. «Hypermestra as seen by Ovid in *Her. 14*», *Eikasmos* XX (2009), σσ. 199-222.
31. «Ένας Βοιωτός στην ποίηση της Ρώμης του Αυγούστου», δημοσιεύεται στον τόμο των πρακτικών του Δ' Διεθνές Συνεδρίου Βοιωτικών Μελετών (Αθήνα 2009), που διοργάνωσε η Εταιρεία Βοιωτικών Μελετών (Λιβαδειά, 9-13 Σεπτεμβρίου 2000), σσ. 603-642.
32. «*Exclusus amator* dans *On. Epist. 18 et 19: traits du paraclausithyron*», *Athenaeum* 98 (2010), σσ. 153-172.
33. «The notion of *contagio* in Classical Literature», στο *Farmacopea Antica e Medioevale, Atti del Convegno Internazionale di Studio, Salerno 30 Novembre – 2 Dicembre 2006*, δημοσιευμένα στη σειρά «Salerno Medica», *Annali della Scuola Medica Salernitana* 2 (2008), σσ. 45-57.
34. Έπαινος του Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και Πάσης Αλβανίας κ. Αναστασίου. Ομιλία που εκφωνήθηκε στην τελετή της αναγόρευσης του Μακαριωτάτου σε Επίτιμο Διδάκτορα του Ιονίου Πανεπιστημίου. Δημοσιεύθηκε στο *Αναστάσιος, Αρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου και Πάσης Αλβανίας, Επίτιμος Διδάκτωρ του Τμήματος Ιστορίας, Οι ομιλίες της τελετής αναγόρευσης*, Κέρκυρα 2007, σσ. 27-42. Το ίδιο κείμενο αναδημοσιεύεται στο περιοδικό *Νέα Παιδεία* 2007.
35. «Léandre dans *On., Her. 18: conformation avec les stéréotypes et dépassement de l'identité élégiaque*», *Ágora* 11 (2009), σσ. 77-128.
36. «Λατινικές μεταφράσεις ελληνικών έργων στη χριστιανική Δύση», *Ιόνιος Λόγος* 2 (2010), σσ. 109-131.
37. *The New Ways of History, Developments in Historiography*, (Επιμέλεια σε συνεργασία με τους Καθηγ. Νίκο Καραπιδάκη, Καθηγ. Τζελίνα Χαρλαύτη, Επ. Καθηγ. Κωνσταντίνο Σμπόνια), London-New York (I.B.Tauris Publishers) 2010.
38. «*On., Her. 14: το παράπονο της Υπερμήστρας*», *Ιόνιος Λόγος* 4 (2012), σσ. 105-168.
39. «Μεταξύ θρήνου και ειρωνείας: (ξανα)διαβάζοντας τις *Ηρωίδες* του Οβίδιου (*Her. 12* και *6*)». Υπό δημοσίευση στα *Πρακτικά του Θ' Πανελλήνιου Συμποσίου Λατινικών Σπουδών, Αθήνα 18-21.5.2011*.
40. *Ερωτική αλληλογραφία στις όχθες του Ελλησπόντου. P. Ovidii Nasonis, Heroides 18-19: Leander Heroni, Hero Leandro. Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια*. Υπό δημοσίευση στις εκδόσεις «Ήν πλ».
41. *Mediterranean Chronicle* 1 (2011). Επιμέλεια έκδοσης του τόμου.
42. *Mediterranean Chronicle* 2 (2012). Επιμέλεια έκδοσης του τόμου.
43. «Hypermestra as soror querens. Reading Ovid's *Her. 14*», *RCCM* 2014. Υπό δημοσίευση.
44. *Mediterranean Chronicle* 3 (2013). Επιμέλεια έκδοσης του τόμου. Υπό δημοσίευση.
45. «Η Αριάδνη στη Νάξο: *On., Her. 10*». Η Νάξος διαμέσου των αιώνων. Ε' Πανελλήνιο Συνέδριο, Πολιτιστικό Κέντρο Απεράθου, 30 Αυγούστου-1 Σεπτεμβρίου 2013. Υπό δημοσίευση στα πρακτικά του συνεδρίου.
46. «*Laus Messallae* στο πρώτο βιβλίο του *Corpus Tibullianum*», *Εγκύμια ηγετικῶν μορφῶν στη Λατινικῆ Γραμματεῖα*, ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, Λευκωσία, 13 – 14 Σεπτεμβρίου 2013, ΤΜΗΜΑ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ & ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, Πανεπιστήμιο Κύπρου. Υπό δημοσίευση στα πρακτικά του συνεδρίου.
47. «Cases of link between Hypsipyle's and Medea's epistles to Jason (*On. Epist. 6 and 12*)», στο *Festschrift for Prof. Taifacos*, Franz Steiner Verlag (υπό δημοσίευση).

II. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ/ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

1. «Ο ελεγειακός ποιητής *tenuem in umbram mutatus*», στο *Η Μίμηση στη Λατινική Λογοτεχνία*, Αθήνα 1996, σσ. 195-204. Πρόκειται για ανακοίνωση που εκφωνήθηκε στο Ε' Πανελλήνιο Συμπόσιο Λατινικών Σπουδών (Αθήνα, 5-7 Νοεμβρίου 1993) και δημοσιεύεται στον συλλογικό τόμο με τα πρακτικά του συνεδρίου.
2. «Ένας Βοιωτός στην ποίηση της Ρώμης του Αυγούστου». Πρόκειται για ανακοίνωση στο Δ' Διεθνές Συνέδριο Βοιωτικών Μελετών. Δημοσιεύεται στον συλλογικό τόμο με τα πρακτικά των εργασιών του συνεδρίου, Δ' Διεθνές Συνέδριο Βοιωτικών Μελετών (Λιβαδειά 9-12 Σεπτεμβρίου 2000), τόμος 4. Τεύχος Β (4Β) II. Φιλολογία, III. Ιστορία-

- λαογραφία, IV. Σύγχρονα θέματα, διεύθυνση και επιμέλεια εκδόσεως Βασίλειος Αραβαντινός, Αθήνα 2008, σσ. 603-642.
3. «Στοιχεία οικουμενικής σκέψης στο τέταρτο βιβλίο του Προπερτίου». Πρόκειται για ανακοίνωση που εκφωνήθηκε στο Έβδομο Θεολογικό Συνέδριο του ΜΦΘΣ («Οικουμενικότητα – Παγκοσμιότητα», Κέρκυρα, 7-10 Ιουλίου 2001) έπειτα από πρόσκληση των διοργανωτών.
  4. «Η λατινική γλώσσα βάση των ευρωπαϊκών γλωσσών». Εισήγηση στην ημερίδα που οργάνωσε το ΕΚΠΑ με θέμα «Η πολυγλωσσική Ευρώπη και εμείς», η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Γλωσσών 2001, Αθήνα, 11 Νοεμβρίου 2001.
  5. «Η θρησκευτική *pietas* ως στοιχείο εθνικής ανωτερότητας για τους Ρωμαίους». Πρόκειται για ανακοίνωση που εκφωνήθηκε στο Όγδοο Θεολογικό Συνέδριο του ΜΦΘΣ («Ορθοδοξία, Εθνικισμός και Θρησκευτικός Φανατισμός», Σύρος, 6-8 Ιουλίου 2002) έπειτα από πρόσκληση των διοργανωτών.
  6. «Λατινικές μεταφράσεις του ποιήματος *Tu cath' ἑρῶ καὶ Λέανδρον* του Μουσαίου του Γραμματικού», *Μεταφραστική θεωρία και πράξη στη λατινική γραμματεία*, Θεσσαλονίκη (University Studio Press) 2003, σσ. 315-332. Πρόκειται για ανακοίνωση που εκφωνήθηκε στο Ζ' Πανελλήνιο Συμπόσιο Λατινικών Σπουδών (Θεσσαλονίκη, 16-19 Οκτωβρίου 2002) και δημοσιεύεται στον συλλογικό τόμο με τα πρακτικά του συνεδρίου, σσ. 315-332.
  7. «Μεταφράσεις ελληνικών κειμένων στη χριστιανική δύση». Πρόκειται για ανακοίνωση που εκφωνήθηκε στο Ένατο Θεολογικό Συνέδριο του ΜΦΘΣ («Αρχαίος Ελληνικός Κόσμος και Χριστιανισμός», Σκιάθος, 4-6 Ιουλίου 2003) έπειτα από πρόσκληση των διοργανωτών.
  8. «Από τη *militia patriae* στη *militia amoris*: ερωτικός αγώνας και *post obitum* ανταμοιβές». Πρόκειται για ανακοίνωση που εκφωνήθηκε στο Δέκατο Θεολογικό Συνέδριο του ΜΦΘΣ («Η έννοια του αγώνα: θεολογικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις», Χίος, 25-29 Ιουνίου 2004) έπειτα από πρόσκληση των διοργανωτών.
  9. «Ένας μυθικός έρωτας στις παρυφές του Αιγαίου», *Γλώσσα, λογοτεχνία, πολιτισμός στο Αιγαίο*, Αθήνα 2005, σσ. 257-283. Πρόκειται για ανακοίνωση που εκφωνήθηκε στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Γλώσσα, λογοτεχνία, πολιτισμός στο Αιγαίο» (Ρόδος, 7-9 Νοεμβρίου 2003).
  10. Ε' Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου, Κέρκυρα, 3-5 Οκτωβρίου 2003: Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής.
  11. *Γλώσσα, λογοτεχνία και πολιτισμός στο Αιγαίο*, Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, Ρόδος, 7-9 Νοεμβρίου 2003: Μέλος της Γραμματείας.
  12. «*Sine fraude marita*: η περίπτωση της Υπερμήστρας», Ζ' Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών, 11-17.9.2005 (έπειτα από πρόσκληση των διοργανωτών). Δημοσιεύθηκε στον συλλογικό τόμο με τα πρακτικά του συνεδρίου (τόμος Δ', Αθήναι 2007, σσ. 459-497).
  13. «The notion of *contagio* in classical literature», *Farmacopea Antica e Medioevale, Atti del Convegno Internazionale di Studio, Salerno 30 Novembre – 2 Dicembre 2006*, στη σειρά «Salerno Medica», *Annali della Scuola Medica Salernitana* 2 (2008), σσ. 45-57 (έπειτα από πρόσκληση των διοργανωτών).
  14. «Θρησκεία και πολιτική στην αρχαία Ρώμη με βάση τις φιλολογικές πηγές. Αυγούστεια περίοδος». Πρόκειται για ανακοίνωση που εκφωνήθηκε στο Δωδέκατο Θεολογικό Συνέδριο του ΜΦΘΣ («Θρησκεία και Πολιτική», Αλιάρτος, Δεκέμβριος 2006) έπειτα από πρόσκληση των διοργανωτών.
  15. «Tibullus in Phaeacia: from an island in the middle of the Mediterranean straight to Elysium», *9th Annual Mediterranean Studies Association International Congress*, Università di Genova, May 24-27.2006.
  16. «From Egypt and Argos to Rome: Hypermetra as a Model of Roman Conjugal Ethos». Ανακοίνωση στο Fourth International Conference of the Faculty of Al-Asun, Minia University, April 23-25, 2007, Minia-Egypt, που δημοσιεύθηκε στον τόμο με τα πρακτικά

- του συνεδρίου *The Journal of Languages and Translation*, Volume III, Number II, Part II, A Special Issue for the Proceedings of the Fourth International Conference of the Faculty of Al-Asun, Minia 2007, σσ. 820-843.
17. «Το έργο του λατινιστή Κωνσταντίνου Γρόλλιου». Διάλεξη στο «Σπίτι Σολωμού» έπειτα από πρόσκληση της Επιστημονικής Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών στις 17.1.2007. Δημοσιεύθηκε στο *Πόρφυρας* 129 (2008), σσ. 368-382.
  18. «*Hypermetra pia et flebilis: reading Ovid's Her. 14*». October 27-28, 2007, συνέδριο της Atlantic Classical Association, Dalhousie University, Halifax, Canada.
  19. «*Hypermetra as Seen by Ovid in Heroides 14*», *10th Anniversary Mediterranean Studies Congress*, Universidade de Évora, Évora, Portugal, May 30-June 2, 2007.
  20. «*Hic iacet Tibullus: a soldier's commemoration, a poet's immortalization (Tib. 1.3)*». *Commemoration in Antiquity*, συνέδριο στο University of Alberta, March 14-15, 2008, Edmonton, Canada.
  21. «*Héro dans Ov. Her. 18 et 19: un personnage élégiaque dans l'histoire d'un amour partagé*», May, 12-14, 2008, Montreal, συνέδριο της Classical Association of Canada.
  22. «*Disease and Transmissibility in the Ancient World: the Triumph of the Common Sense*», *11th Annual Mediterranean Studies Association International Congress*, Leuphana Universität Lüneburg, May 28-31, 2008.
  23. «Ο Κερκυραίος λατινιστής Κωνσταντίνος Γρόλλιος». Ομιλία με την ευκαιρία της αποκάλυψης του πορτρέτου του Κ. Γρόλλιου στην Ιόνιο Ακαδημία, Κέρκυρα 20-5-2008.
  24. «*Literary Sources on Religion and Politics in Augustan Rome: Foreign Deities and Roman Tradition*», *12th Annual Mediterranean Studies Association International Congress*, Università di Cagliari, Sardinia, Italy, May 27-30, 2009.
  25. Παρουσίαση του Ιονίου Πανεπιστημίου στο *13th Annual Mediterranean Studies Association International Congress*, Universidad de Salamanca, Salamanca Spain, May 26-29, 2010.
  26. Εισήγηση και προεδρία στη συνεδρία «*Myth in the Mediterranean: A Diachronic Approach*» στο *13th Annual Mediterranean Studies Association International Congress*, Universidad de Salamanca, Salamanca Spain, May 26-29, 2010.
  27. «Θρησκευτική μεταρρύθμιση στην αρχαία Ρώμη και διεύρυνση της ρωμαϊκής ταυτότητας: η συμβολή της λογοτεχνίας», *Mare nostrum: Μεσόγειος και χριστιανισμός διαμέσου των αιώνων*, ΙΕ' Συνέδριο του ΜΦΘΣ του ΕΚΠΑ, Πάρος 3-5 Ιουλίου 2009.
  28. «*Le epistole 18 e 19 di Ovidio: tradizione e novità, il caso di Leandro*». Διάλεξη στο Τμήμα Κλασσικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Federico II της Νάπολης, τον Νοέμβριο του 2009 έπειτα από πρόσκληση της Προέδρου του Τμήματος Prof.ssa Viparelli κατά την επίσκεψη στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus.
  29. «*Religione e politica nella Roma augustea*». Διάλεξη στο Liceo Classico "P. Coletta" και στους κλασσικούς φιλολόγους του Avellino, τον Νοέμβριο του 2009 έπειτα από πρόσκληση του Dirigente Scolastico Antonio Moccia.
  30. «*20th century performances of Oedipus King: a comparative presentation of Ninagawa's, Taylor's, Papavasileiou's, and Mouzenides' Oedipus*». Διάλεξη που δόθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 2010 στο Kyoritsu Women's University, Tokyo.
  31. «*Love and marriage in Antiquity: aspects of family life in Augustan Rome*». Διάλεξη που δόθηκε στις 7 Οκτωβρίου 2010 στο Kyoritsu Women's University, Tokyo.
  32. «*History and Religion at the Service of Politics in Augustan Rome: a General Approach*». Διάλεξη που δόθηκε στις 21 Οκτωβρίου 2010 στο International Christian University, Tokyo. Η προηγούμενη μελέτη παρουσιάστηκε και στο Hitotsubashi University, Tokyo στις 17 Οκτωβρίου 2010 στο πλαίσιο του workshop του Mediterranean Studies Group.
  33. «*Feminine personas in Ancient Greek Comedy: a general approach*». Διάλεξη που δόθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2010 στο Kyoritsu Women's University, Tokyo σε πανηγυρική εκδήλωση που συνδιοργάνωσαν ο Ιαπωνο-ελληνικός Σύνδεσμος και το Kyoritsu Women's University. Προλόγισε ο Έλληνας Πρεσβευτής στο Τόκυο κ. Τσαμαδός.
  34. «Από την ελληνική τραγωδία στη ρωμαϊκή ποίηση: Η συλλογή *Ηρωίδες* του Οβιδίου». Διάλεξη που δόθηκε την Τετάρτη 13 Απριλίου 2011 στην αίθουσα πολυμέσων του ΤΘΣ

- (916) του ΕΚΠΑ, στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και, ειδικότερα, στο πλαίσιο του μαθήματος «Το Αρχαίο Θέατρο και η Πρόσληψή του».
35. «Μεταξύ θρήνου και ειρωνείας: (ξανα)διαβάζοντας τις *Ηρωίδες* του Οβίδιου (*Her.* 12 και 6)». Ανακοίνωση στο Θ' Συμπόσιο Λατινικών Σπουδών, Αθήνα 18-21.5.2011. Υπό δημοσίευση στα Πρακτικά του Συνεδρίου.
36. 14th Annual Mediterranean Studies Congress, May 25-28 2011, Corfu. Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής.
37. «*Soror querens: Reading Ovid's Her.* 14». Διάλεξη που δόθηκε στο Institut für klassische Philologie, Universität Bern, στις 2 Νοεμβρίου 2011.
38. 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πανελληνίου Συλλόγου Μεταπτυχιακών Καθηγητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Θέμα: οι προκλήσεις για τον εκπαιδευτικό για τον εκπαιδευτικό στο σύγχρονο Γυμνάσιο και Λύκειο. Πειραιάς, Παρασκευή 30 - Σάββατο 31 Μαρτίου 2012. Μέλος της επιστημονικής επιτροπής.
39. «In-between lament and irony: Re-reading *On.*, *Her.* 12», 15th Annual Mediterranean Studies Congress, Juraj Dobrila University of Pula, Pula Croatia, May 2012.
40. «*On.*, *Her.* 14. Το παράπονο της Υπερμήστρας». Διάλεξη που δόθηκε στο Τμήμα Κλασικών Σπουδών και φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κύπρου στις 3 Απριλίου 2013.
41. «*Hypermetra querens. Re-reading Ovid's Epist.* 14». 16th Annual Mediterranean Studies Congress. May 29-June 1, 2013, Terceira, Azores, Portugal.
42. «Η Αριάδνη στη Νάξο: *On.*, *Her.* 10». Η Νάξος διαμέσου των αιώνων. Ε' Πανελλήνιο Συνέδριο, Πολιτιστικό Κέντρο Απεράθου, 30 Αυγούστου-1 Σεπτεμβρίου 2013.
43. «*Laus Messallae* στο πρώτο βιβλίο του *Corpus Tibullianum*», *Εγκύμια ηγετικῶν μορφῶν στη Λατινικῆ Γραμματεῖα*, ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, Λευκωσία, 13 - 14 Σεπτεμβρίου 2013, ΤΜΗΜΑ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ & ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, Πανεπιστήμιο Κύπρου.

****

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΜΠΟΝΙΑΣ

(Αναπληρωτής Καθηγητής/Πολιτισμοί του Αιγαίου)

I. ΒΙΒΛΙΑ

1. *Frükkretische Siegel: Ansätze für eine Interpretation der sozial- politischen Entwicklung auf Kreta während der Frühbronzezeit*. British Archaeological Reports International Series 620, Tempus Reparatum, Oxford 1994.

II. ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

1. Ι. Βούρτσης-Ε. Μανακίδου-Γ. Πασχαλίδης-Κ. Σμπόνιας, *Η Έννοια του Πολιτισμού - Όψεις του Ελληνικού Πολιτισμού*, ΕΑΠ, Πάτρα 1999 (συγγραφή σελ. 103-171)
2. Α. Αραβαντινός-Θ. Βλαστός-Δ. Εμμανουήλ-Δ. Μαρίνος Κουρής-Κ. Μέμος-Γ. Σκίκος-Κ. Σμπόνιας-Θ. Τσούτσος, *Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*, Τομ. Β1, ΕΑΠ, Πάτρα 1999 (συγγραφή σελίδων 23-65)
3. Α. Κουκουζέλη-Ε. Μανακίδου-Κ. Σμπόνιας, *Ιστορική διαδρομή της αρχαιολογίας. Ορισμός, αντικείμενο, βασικές αρχές, κλάδοι και προβληματική*, Τομ. Α, ΕΑΠ, Πάτρα 2003 (συγγραφή σελ. 181-240).

III. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ

1. *Reconstructing Past Population Trends in Mediterranean Europe (3000 BC - AD 1800)*. The Archaeology of Mediterranean Landscapes 1, Oxbow Books, Oxford 1999 (σε συνεργασία με τον J. Bintliff)
2. G. Harlaftis-N. Karapidakis-K. Sbonias-V. Vaiopoulos (εκδ.) *The New Ways of History, Developments in Historiography*, Tauris Publications,

IV. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ-ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. "Social Development, Management of Production and Symbolic Representation in Prepalatial Crete", στο: A. Chaniotis (επιμ.), *From Minoan Farmers to Roman Traders. Sidelights on the Economy of Ancient Crete*, Steiner, Stuttgart 1999, σελ. 25-51.
2. "Διακοινοτικές σχέσεις και συμβολική έκφραση στην προανακτορική Κρήτη", στο: *Eliten in der Bronzezeit. Ergebnisse zweier Kolloquien in Mainz und Athen*, Monographien des RGZM 43, Mainz 1999, σελ. 1-18.
3. "Introduction in Issues to Demography and Survey", στο: J. Bintliff - K. Sbonias (επιμ.), *Reconstructing Past Population Trends in Mediterranean Europe (3000 BC - AD 1800)*, Oxbow, Oxford 1999, σελ. 1-20.
4. "Investigating the Interface between Regional Survey, Historical Demography and Paleodemography", στο: J. Bintliff - K. Sbonias (επιμ.), *Reconstructing Past Population Trends in Mediterranean Europe (3000 BC - AD 1800)*, Oxbow Books, Oxford 1999, σελ. 219-234.
5. "Regional Survey and GIS: The Boeotia Project", στο: M. Gillings - D. Mattingly - J. van Daelen (επιμ.) *Geographical Information Systems and Landscape Archaeology*, Oxbow Books, Oxford 1999, σελ. 35-54 (συνεργασία με M. Gillings)
6. "Πολιτισμικές προσεγγίσεις και ερμηνείες του παρελθόντος", στο: Ι. Βούρτσης- Ε. Μανασκίδου-Γ. Πασχαλίδης-Κ. Σμπόνιας, *Η Έννοια του Πολιτισμού - Όψεις του Ελληνικού Πολιτισμού*, ΕΑΠ, Πάτρα 1999, σελ. 103-171.
7. "Πληθυσμοί και περιβαλλοντικό τοπίο στον ελλαδικό χώρο και το μεσογειακό του περίγυρο", στο: Α. Αραβαντινός κ.αλ, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον Τομ. Β1*, ΕΑΠ, Πάτρα 1999, σελ. 23-65.
8. "Demography and ceramic analysis in regional survey", στο: R. Francovich - H. Patterson-G. Barker (επιμ.), *Extracting Meaning from Ploughsoil Assemblages*, Oxbow Books, Oxford 2000, σελ. 244-258 (συνεργασία με J. Bintliff).
9. "Specialization in the early minoan seal manufacture: craftsmen, settlements and the organization of production", στο: W. Müller (εκδ.), *Minoisch-mykenische Glyptik. Stil, Ikonographie, Function*, CMS Beiheft 6, Gebr. Mann Verlag, Berlin 2000, σελ. 277-293.
10. "Ταξίδι στο Μεσαρίτικο κάμπο την προανακτορική εποχή", στο: Α. Χανιώτης (επιμ.), *Έργα και Ημέρες στην Κρήτη από την Προϊστορία στο Μεσοπόλεμο*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2000, σελ. 54-74.
11. J. Bintliff-E. Farinetti-K. Sbonias-L. Sigalos, "The Tanagra Survey. Report on the 2000 Season", *Pharos* 8 (2000) 95-129.
12. "General overview of the surface artifact survey", στο: J. Bintliff et al., *The Leiden Ancient Cities of Boeotia Project: Preliminary Report of the 2001 Season*, *Pharos* 9 (2001) 34-49 (με τον John Bintliff)
13. J. Bintliff-E. Farinetti-Ph. Howard-K. Sarri-K. Sbonias, "Classical Farms, Hidden Prehistoric Landscapes and Greek Rural Survey: A Response and an Update", *Journal of Mediterranean Archaeology* 15 (2002) 259-265.
14. "Η ανάλυση και ερμηνεία των αρχαιολογικών δεδομένων", στο: Α. Κουκουζέλη-Ε. Μανασκίδου-Κ. Σμπόνιας, *Ιστορική διαδρομή της αρχαιολογίας. Ορισμός, αντικείμενο, βασικές αρχές, κλάδοι και προβληματική*, Τομ. Α, ΕΑΠ, Πάτρα 2003, σελ. 181-240.
15. "Accepting cultural diversity and the multiple layers of Modern Greek Identity. The implications for Cultural Resource Management in Greece", στο: P.N. Doukellis - L.G. Mendoni (εκδ.), *Perception and Evaluation of Cultural Landscapes*, Meletemata 38, Athens 2004, 117-135.
16. "Fields of wheat back to the land. A GIS environment for the study of medieval village history in central Greece", στο: *Enter the Past. Proceedings of CAA 2003*, Vienna 8-12 April 2003, BAR IS 1227, Oxford 2004, σελ. 271-275 (με την Ε. Farinetti).
17. Bintliff-E. Farinetti-K. Sbonias, "The Urban and Rural Surface Survey, στο J. Bintliff et al., *The Tanagra Project: Third Preliminary Report. The 2002 Season*", *Bulletin de la Correspondence Hellenique* vol. 2004-2005, σελ. 541-606.

18. “Η ανάγνωση του προϊστορικού τοπίου στη χώρα μιας ελληνορωμαϊκής πόλης. Η περίπτωση της αρχαίας Τανάγρας Βοιωτίας”, στο: *Αρχαιολογικό Έργο Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Πρακτικά Επιστημονικής Συνάντησης*, Βόλος 2006, σελ. 579-592 (με τις E. Farinetti, K. Σαρρή).
19. “Συγκριτική Προσέγγιση των οικιστικών κατανομών στο μινωικό τοπίο: ενδείξεις στοιχείων ταυτότητας και κοινωνικής πολυπλοκότητας”, *Πεπραγμένα Θ’ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Ηράκλειο 2006, σελ. 183-201.
20. “Ιστοριογραφικές παρατηρήσεις για τη μελέτη των προϊστορικών τοπίων του Ιονίου: προς μια αρχαιολογία των Ιόνιων Νησιών”, *Ιόνιος Λόγος* 1 (2007) σελ. 203-223.
21. “Material Remains and Past Ethnocultures in Greek Archaeology”, στο: J. Bintliff-H. Stöger (εκδ.) *Medieval and Post-Medieval Greece. The Corfu Papers*, BAR IS 2023, Oxford 2009, 243-250.
22. “Diversity and Transformation. Looking for Meanings in the Prepalatial Seal Consumption and Use”, στο: W. Müller (εκδ.) *Die Bedeutung der minoischen und mykenischen Glyptik*, CMS Beiheft 8, Gebr. Mann Verlag, Berlin 2010, σελ. 349-362.
23. “The seals from the cemetery at Moni Odigitria”, στο: K. Branigan – A. Vasilakis (eds), *The Prepalatial Cemetery at Moni Odigitria*, INSTAP Academic Press 2010, 201-225.
24. “Ορεινά περάσματα και όρη στη μινωική Κρήτη. Η περίπτωση του Βρύσινα”, *Πεπραγμένα Ι’ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Χανιά 1-8 Οκτωβρίου 2006, Τομ. Α2 Προϊστορικοί Χρόνοι. Χανιά 2011, Φιλολογικός Σύλλογος ‘Ο Χρυσόστομος’, σ. 511-31.
25. “Regional Elite-Groups and Seal Production and Consumption in the Prepalatial period. A Case-Study of the Asterousia Region”, στο I. Schoep, P. Tomkins, J. Driessen (eds) *Back to the Beginning: Reassessing Social and Political Complexity on Crete during the Early and Middle Bronze Age*, Oxbow Books 2012, σελ. 273-289.
26. ‘Η αρχαιολογική έρευνα επιφανείας του Ιονίου Πανεπιστημίου στην Παλική Κεφαλονιάς. Μεθοδολογικές παρατηρήσεις και πρώτα αποτελέσματα’. *Ιόνιος Λόγος* τομ. Δ, επιστημονική περιοδική έκδοση 2013, σελ. 287-323. (με Κ. Ματαράγκα)
27. ‘Burial Architecture and Funerary Practices at the EM Cemetery of Gournes, Pediada’. Στο K. Galanaki, *The Early Minoan Cemetery at Gournes Pediada, Crete*. Philadelphia: INSTAP Academic Press (τυπών.)
28. ‘Comparative issues in archaeological field survey in the Asterousia region’, στο M. Relaki – Y. Papadatos (eds) *From the Foundations to the Legacy of Minoan Society. A Round Table in Honour of Professor Keith Branigan*, Sheffield 29th -31st January 2010, Oxbow Books (τυπών.) (με Α. Βασιλάκη)
29. ‘Η αρχαιολογική έρευνα επιφανείας στη Θηρασία (2007-2011): τα πρώτα αποτελέσματα’, *Πρακτικά Επιστημονικής Συνάντησης «Διαχρονικοί Νησιωτικοί Πολιτισμοί: Η περίπτωση της Θηρασίας»*, 23-24 Σεπτεμβρίου 2011, Θήρα (τυπών.) (με E. Farinetti & Γ. Κορδατζάκη)

V. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

1. O. Rackham – J. Moody, *Η Δημιουργία του Κρητικού Τοπίου*, μτφρ Κ. Σμπόνια, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2004.

VI. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΕΣ

1. G. Barker et al., A Mediterranean Valley, “Landscape Archaeology and Annales History in the Biferno Valley”, Leicester UP, Leicester 1995, στο: *The Archaeological Journal* 1996.
2. Yiannis Papadatos, *Tholos Tomb Gamma, A Prepalatial Tholos Tomb at Phourni, Archanes*. Philadelphia, Pennsylvania: INSTAP Academic Press, στο: *Bryn Mayr Classical Review* 2005.

VII. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΜΕ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

1. 'Regional Survey and GIS: the Boeotia Project', International Colloquium "Geographical Information Systems and Landscape Archaeology", Leicester 6-8 November 1995 (συνεργασία με M. Gillings).
2. 'Introduction to issues in demography and survey', International Colloquium 'Reconstructing Past Population Trends in Mediterranean Europe', Durham 25-26 November 1995.
3. 'Investigating the interface between regional survey, historical demography and palaeodemography', International Colloquium 'Reconstructing Past Population Trends in Mediterranean Europe', Durham 25-26 November 1995.
4. 'Demographic Trends: the contribution of regional survey data, International Colloquium 'Extracting Meaning from Ploughsoil Assemblages', Siena 1-3 December 1995 (συνεργασία με J. Bintliff) .
5. Accepting diversity and the multiple layers of modern Greek identity. The implications for cultural resource management in Greece, Διεθνές Συνέδριο 'Το τοπίο ως πολιτιστικό αγαθό. Προσλήψεις και αξιολογήσεις', Ιόνιο Παν/μιο, Ζάκυνθος 16-18 Δεκεμβρίου 1996.
6. 'Διακοινοτικές σχέσεις και συμβολική έκφραση στην προανακτορική Κρήτη', στο: *Διεθνές Συνέδριο Eliten in der Bronzezeit*, Αθήνα, Απρίλιος 1996.
7. 'Perceptions of Culture and Identity in the Archaeological Image of Greece', Διεθνές Συνέδριο, Νέες Προσεγγίσεις στη Μεσαιωνική και Νεότερη Ελλάδα, Ιόνιο Παν/μιο και Βρετανική Σχολή Αθηνών, Κέρκυρα 1-3 Μαΐου 1998.
8. 'Specialization in the Early Minoan Seal Manufacture: Craftsmen, Settlements and the Organization of Production', V. Internationales Siegel-Symposium, Marburg 23-25 September 1999.
9. 'Συγκριτικές Προσεγγίσεις των οικιστικών κατανομών στο μινωικό τοπίο', Θ' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Ελούντα 1-6 Οκτωβρίου 2001.
10. 'Heterogeneity and Competition: a pathway to social complexity in Late Prepalatial Mesara', Εργαστήριο 'Κοινωνικές δομές και διοικητική οργάνωση της Ύστερης Προανακτορικής Κρήτης', Θ' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Ελούντα 1-6 Οκτωβρίου 2001.
11. 'A GIS approach to the settlement and economic history of Ottoman Boeotia (Central Greece)', 8th European Association of Archaeologists (EAA) Annual Meeting, Thessaloniki 14-19 September 2002 (συνεργασία με E. Farinetti).
12. 'Understanding the Minoan Landscape: the use of ethnographic analogy in a microregional context', International Conference 'Settlers and Settlements in Greece, 9000-1000 BC', University of the Aegean, Rhodes, 7-11 October 2002.
13. 'A GIS environment for the study of Medieval village history in Central Greece', Enter the Past. The E-way into the four Dimensions of Cultural Heritage, 30th Computer Applications in Archaeology (CAA) Conference, Wien, 8-12 April 2003 (συνεργασία με E. Farinetti) .
14. 'Η ανάγνωση του προϊστορικού τοπίου στη χώρα μιας ελληνορωμαϊκής πόλης. Η περίπτωση της αρχαίας Τανάγρας Βοιωτίας', 1^ο Αρχαιολογικό Έργο Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παν/μιο Βόλου, 27-2 2003-2.3 2003 (συνεργασία με E. Farinetti και K. Sarri) .
15. 'A geomorphological window in the prehistoric landscape of ancient Tanagra', Archaeological Survey Meeting Group, Amsterdam, 28-29 November 2003 (συνεργασία με E. Farinetti).
16. 'GIS, ethnicity and the social transformation of space: a case study from post-medieval central Greece', European Association of Archaeologists, 10th Annual Meeting, Lyon France, 8-11 September 2004.
17. 'Κατοίκηση και χρήσεις γης σε ένα αγροτικό μικροπεριβάλλον: το παράδειγμα του Ασωπού Ταναγρικής από την προϊστορία ως τους ελληνορωμαϊκούς χρόνους', Ε' Διεθνές Συνέδριο Βοιωτικών Μελετών, Θήβα 16-19 Σεπτεμβρίου 2005.

18. 'Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, εθνότητες και κοινωνικο-οικονομικοί μετασχηματισμοί του χώρου: μία μελέτη περίπτωσης από την Οθωμανική Βοιωτία', 2ο Αρχαιολογικό Έργο Θεσσαλίας Στερεάς Ελλάδας, Βόλος 16-19 Μαρτίου 2006.
19. 'Όρεινά περάσματα και όρη στη Μινωική Κρήτη. Η περίπτωση του Βρύσινα', Ι' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Χανιά 1-8 Οκτωβρίου 2006.
20. "On-site and off-site archaeology in the Ionian. Some methodological remarks, in the example of Paliki Survey Project, Kefalonia", στο *Survey in the Central Ionian Islands – The last 10 Year*, Irish Institute of Hellenic Studies at Athens, Athens 25.5.2007
21. 'Regional elite-groups, seal production and consumption at the end of the pre-palatial period in the example of a regional context at Asterousia mountains', στο J. Driessen – I. Schoep (eds) *Back to the Beginning: Reassessing social, economic and political complexity in the Early and Middle Bronze Age on Crete*, Proceedings of a Conference, Leuven 1-2 February 2008.
22. VIth International Seal Symposium: 'Die Bedeutung der minoischen und mykenischen Glyptik', Marburg, 9th to the 12th of October 2008 (ανακοίνωση με θέμα: Diversity and Transformation. Looking for meanings in the Prepalatial Seal Production and Use)
23. 'Investigating the prehistoric landscape of Minoan Crete: Two case studies from southern and western Crete (The Trypiti and Vrysinas Surveys)', International Survey Meeting, University of Amsterdam, 21-22 November 2008
24. 'Comparative issues in archaeological field survey in the Asterousia region, Crete', International Round Table, University of Sheffield, 29-31 Ιανουαρίου 2010.
25. 'Ο ΥΜ ΙΙΙΓ οικισμός του Βρύσινα. Η έρευνα επιφανείας' Επιστημονική Συνάντηση "Ιερό Κορυφής Βρύσινα: δέκα χρόνια έρευνας", 25/5/2011 Ρέθυμνο
26. Κ. Σμπόνιας, Ε. Farinetti, Γ. Κορδατζάκη, Η αρχαιολογική επιφανειακή έρευνα της Νήσου Θηρασίας, Επιστημονική Συνάντηση, Διαχρονικοί Νησιωτικοί Πολιτισμοί: Η περίπτωση της Θηρασίας, 23-24 Σεπτεμβρίου 2011, Θήρα.
27. Νέες έρευνες στη Θηρασία (2007-2013), Πρακτικά Συνεδρίου «Το Αρχαιολογικό Έργο στα νησιά του Αιγαίου» Ρόδος 27.11-1.12.2013 (με Ι. Τζαχίλη, Κ. Παλυβού, Α. Σαρρή)
28. 'Νέες τεχνολογίες στην τεκμηρίωση και μελέτη του ιστορικού τοπίου: Η περίπτωση της Θηρασίας', Συμπόσιο "Νέες Τεχνολογίες στην Υπηρεσία της Αρχαιογνωστικής Έρευνας", Θεσσαλονίκη 14.12.2013, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού.

VIII. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

1. 'Minoan Seals: function and their social and economic meaning', University of Durham, Department of Archaeology, 20th May 1993.
2. 'Social Development, Management of Production and Symbolic Representation in Prepalatial Crete', University of Cambridge, McDonald Institute for Archaeological Research, April 1994.
3. 'Η ανάγνωση του τοπίου στη χώρα της αρχαίας Τανάγρας: αγροτικές δομές και χρήση του χώρου', Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ιστορίας, 21 Απριλίου 2004.
4. 'Surveying in a Mountainous Landscape. Vrysinas on Western Crete as a Case Study', co-organizes series 'Archaeological Survey Meetings', Finnish Institute at Athens, 13.2.2007.
5. 'Ανιχνεύοντας τη δυναμική μιας περιφερειακής ζώνης. Ενδείξεις από τη σφραγιδογλυφία και την οικιστική στα Αστερούσια όρη της Εποχής του Χαλκού', Μινωικό Σεμινάριο, Αρχαιολογική Εταιρεία, 23 Δεκεμβρίου 2009.

****

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΛΛΙΔΑΣ

(Αναπληρωτής Καθηγητής/Σύγχρονη Πολιτική Ιστορία)

I. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

1. *Die Einheits- und Volksfrontpolitik in der Mitte der Dreissiger Jahre (1934-1936)*, διδ. διατριβή, Λειψία 1985.
2. "Η Σοσιαλιστική Διεθνής ερμηνεύει το φασισμό (1928-1933)", *Τα Ιστορικά* 10 (1989) σ. 143-172.
3. "Για τη συγκρότηση του Σοσιαλιστικού Κόμματος Ελλάδας", *Τα Ιστορικά* 11 (1989) σ. 361-380.
4. "Η Μεγάλη Αλλαγή στην πολιτική της Γ' Διεθνούς και η σοβιετική εξωτερική πολιτική", *Τα Ιστορικά* 14/15 (1991).
5. "Μια ερμηνευτική προσέγγιση στη δράση και το έργο του Σταύρου Καλλέργη", *Ιστωρ* 9 (1996).
6. "Η αντικοινοβουλευτική εκτροπή του 1933 στην Αυστρία", *Τα Ιστορικά*, 30 (1999).
7. "Social solidarity on the periphery of the Greek kingdom: the case of *Fraternity of Workers* at Corfu", στο: Ph. Carabott (επιμ.), *Greek Society, Politics and Culture (1863-1913)*, Aldershot 1997.
8. "The Conflict between Democratisation and Nationalism in post-communist Societies in Eastern Europe: The Case of Albania and its Greek minority", στο: Th. Sfikas - C. Williams (επιμ.), *Ethnicity and Nationalism in Eastern Europe and the Balkans*, Λονδίνο 1999.
9. "Η γερμανική αντίσταση κατά του Χίτλερ", στο: *Ιστορικά της Ελευθεροτυπίας*, 2000.
10. "Οι πολιτικές δομές στην Βαυαρία του πρώτου τρίτου του 19ου αιώνα", στο: Α. Παπαγεωργίου-Βενετάς (επιμ.), *Η Οθωνική Ελλάδα και η συγκρότηση του ελληνικού κράτους*, Αθήνα 2002.
11. "Die Rezeption des deutschen Widerstands gegen Hitler in Griechenland", στο: *Der deutsche Widerstand gegen Hitler*, Darmstadt 2002.
12. «Εισαγωγή» στο: Η. Νικολακόπουλος- Α. Ρήγος-Γρ. Ψαλλίδας (επιμ.), *Ο Εμφύλιος Πόλεμος. Από την Βάρκιζα στο Γράμμο*, Αθήνα 2002.
13. «Το ΣΚ-ΕΛΔ και ο 'Τρίτος Παράγοντας' 1945-1947», στο: Η. Νικολακόπουλος - Α. Ρήγος - Γρ. Ψαλλίδας (επιμ.), *Ο Εμφύλιος Πόλεμος. Από την Βάρκιζα στο Γράμμο*, Αθήνα 2002.
14. "Η Ελληνική Διασπορά στη Νοτιανατολική Ευρώπη", στο: Α. Κόντης - Ρ. Φακιολάς (επιμ.), *Ελληνισμός της Διασποράς*, τ. Β, Πάτρα 2003.
15. "Τομές και συνέχειες στην επεξεργασία στρατηγικής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΛΔ. 1945-47", στο: Χ. Φλάϊσερ (επιμ.), *Από την 4η Αυγούστου στον Εμφύλιο: Συνέχειες και ασυνέχειες*, Αθήνα 2003.
16. "Οι δίκες της Νυρεμβέργης", *Εμφύλιος Τύπος*, τχ. 11 (2003).
17. "Verska politika okupacionih sila u Grckoj j reakcija pravoslavne crkve na njenu primenu (1941-1944)", *Tokovi Istorije* (τεύχος 3-4 / 2005) Βελιγράδι (2003).
18. "The church-policy of the Axis-occupational forces in Greece and the reaction of the Orthodox Church (1941-1944)", στο L. Gevers & J. Bank (επιμ.), *Religion under Siege. II. Protestant, Orthodox and Muslim Communities in Occupied Europe (1939-1950)*, Leuven 2007.
19. «Εισαγωγή» στο Γρ. Ψαλλίδας (επιμ.), «Εκλογές 1946. Σταθμός στην κοινοβουλευτική ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας», Αθήνα 2008.
20. «Εισαγωγή» στο Μ. Βασιλάκης (επιμ.), *Από τον Ανένδοτο στη Δικτατορία. 1961-1967*, Αθήνα 2009.
21. *Συνεργασία και Ανυπακοή. Η πολιτική της ηγεσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος στην Κατοχή (1941-1944)*, Αθήνα 2011.
22. «Εισαγωγή» στο Ν. Καραπιδάκης-Γρ. Ψαλλίδας (επιμ.), *Γρηγόρης Φαράκος. Διαδρομές στην Ιστορία*, Αθήνα 2011 (υπό έκδοση).

23. Γρ. Ψαλλίδας (επιμ.), *Γρηγόρης Φαράκος. Διαδρομές στην Ιστορία*, Μέρος Α', Κέρκυρα 2011.

II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. The Orthodox Churches of Eastern and South-Eastern Europe in the World War II, Κέρκυρα 2004 (Πρόεδρος).
2. Εκλογές 1946. Σταθμός στην κοινοβουλευτική ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας, Αθήνα 2006 (Πρόεδρος).
3. Από τον Ανένδοτο στη Δικτατορία. 1961-1967, Αθήνα 2008 (Πρόεδρος).
4. Τα Ιστορικά Εκπαιδευτήρια ως φορείς του Οικουμενικού Ελληνισμού, Αθήνα 2011 (Πρόεδρος).
5. Ο Ελληνικός Εμφύλιος. Από τη Βάρκιζα στο Γράμμο 1945-1949, Αθήνα 1999 (Πρόεδρος).
6. Έλληνες πρωθυπουργοί στη Γαλλία: Η ευρωπαϊκή διάσταση των ελληνογαλλικών σχέσεων, Παρίσι 2008 (Μέλος).
7. Γρηγόρης Φαράκος. Διαδρομές στην Ιστορία, Ναύπλιο 2009 (Μέλος).
8. Οι σχέσεις του Ελληνικού Πολιτισμού με τον Αιγυπτιακό Πολιτισμό, Κάιρο 2010 (Μέλος).
9. 5η Επιστημονική Συνάντηση Υποψηφίων Διδακτόρων του ΤΙΣ, Κέρκυρα 23 Νοεμβρίου 2010 (Πρόεδρος).
10. Τα Ιστορικά Εκπαιδευτήρια ως φορείς του Οικουμενικού Ελληνισμού Μέγαρο Παλαιάς Βουλής, Αθήνα 21/22 Ιανουαρίου 2011 (Πρόεδρος).

III. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ FORA (ενδεικτική επιλογή)

1. "Das moderne Griechenland und das moderne Zypern", Πανεπιστήμιο Λειψίας Λειψία 1984.
2. Συμπόσιο με θέμα: "The Historical Truth of 1920-1940 in the USSR", Λονδίνο 1990.
3. "Η ΕΣΣΔ στη δεκαετία του 1930 και η διεθνής κατάσταση", Αθήνα 1991.
4. "Η Ελλάδα 1936-1949. Δικτατορία - Κατοχή - Εμφύλιος: Συνέχειες και Ασυνέχειες" του Ε.Λ.Ι.Α., Αθήνα 1995.
5. "Ethnicity and Nationalism in the New Europe", Πανεπιστήμιο του Central Lancashire, Preston 1995.
6. "Greek Society, Politics and Culture in the Era of King George I.", King's College/Πανεπιστήμιο Λονδίνου, Λονδίνο 1995.
7. "Ο Ελληνικός Εμφύλιος. Από τη Βάρκιζα στο Γράμμο», Αθήνα 1999.
8. "Αθήνα-Μόναχο: Οι Βαυαροί στην οικοδόμηση του ελληνικού κράτους», Δελφοί 2000.
9. Συνδιάσκεψη για τις πολεμικές αποζημιώσεις της Γερμανίας προς την Ελλάδα, Darmstadt 2001.
10. Στα συνέδρια του European Scientific Foundation για την γερμανική κατοχή της Ευρώπης στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο: i) Trento 1999, ii) Leuven 2001, iii) Λιουμπλιάνα 2002, iv) Jachranka 2003, v) Ρώμη 2004.
11. Συνέδριο για τα 100 χρόνια από τη γέννηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή, Αθήνα 2007.
12. Συνέδριο του Δικτύου για τη Μελέτη του Εμφυλίου, Αίγινα 2007.
13. Συνέδριο του Δικτύου για τη Μελέτη του Εμφυλίου, Καβάλα 2009.
14. Συνέδριο: Πόλεμος, Κατοχή, Αντίσταση, Εμφύλιος. Η δεκαετία του 40 και η μακρά σκιά της, Αθήνα 2012.

****

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΓΕΛΑΚΟΣ
(Επίκουρος Καθηγητής/Παιδαγωγικά)

I. ΒΙΒΛΙΑ/ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ

1. *Η αξιολόγηση του γλωσσικού μαθήματος στις Γενικές Εξετάσεις*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων-Τμήμα ΦΠΨ, Διδ. Διατριβή, Ιωάννινα 1999.
2. *Διαθεματικές προσεγγίσεις της γνώσης στο ελληνικό σχολείο* (επιστημονική επιμέλεια-συμμετοχή με δύο κείμενα), εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2003.
3. *Η διαθεματικότητα στο σύγχρονο σχολείο και η διδασκαλία της ιστορίας με τη χρήση πηγών* (επιστημονική επιμέλεια σε συνεργασία με τον Γ.Κόκκινο), εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2004.
4. *Η Διδασκαλία της Γλώσσας και της Λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση* (επιστημονική επιμέλεια σε συνεργασία με τον Κ.Μπαλάσκα-συμμετοχή μ' ένα άρθρο), εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2005.
5. *Αποκέντρωση και Εκπαιδευτική πολιτική. Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων-Αποτύπωση τάσεων στο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό περιβάλλον*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2007.
6. *A.Baudrit, Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Οι αρχές και η λειτουργική εφαρμογή στη σχολική τάξη* (Εισα-γωγή/Επιστημονική επιμέλεια: Κ. Αγγελάκος) εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2008.
7. ΠΟΣΔΕΠ «Οι αλλαγές στο Λύκειο και στο σύστημα πρόσβασης», Πρακτικά διήμερου επιστημονικού συνέδριου (Επιστημονική επιμέλεια: Κώστας Αγγελάκος), εκδ. Πλέθρον, Αθήνα 2009.
8. *Πρόσωπα, ιδέες και θέματα στις Επιστήμες της Αγωγής* (Εισαγωγή-Επιστημονική Επιμέλεια Κώστας Αγγελάκος), εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2010.
9. Ακαδημία Επιστημών των ΗΠΑ, «*Πώς μαθαίνει ο άνθρωπος. Εγκέφαλος, νους, εμπειρία και μάθηση στο σχολείο*», επιστημονική εποπτεία Κώστας Αγγελάκος, Αθήνα, Κέδρος, 2012.

II. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ-ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. «Νέα Ελληνικά» Α' τάξης ΤΕΕ – 1ος κύκλος. ΟΕΔΒ 1999.
2. «Νέα Ελληνικά» Β' τάξης ΤΕΕ – 1ος κύκλος. ΟΕΔΒ 1999.
3. «Νέα Ελληνικά» Γ' τάξης ΤΕΕ – 2ος κύκλος. ΟΕΔΒ 2000.
4. Ψηφιακός Φάκελος «Μακρυγιάννης»: στα πλαίσια προγράμματος του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου για τη διάδοση της ανάγνωσης με τη χρήση νέων τεχνολογιών.(2000).
5. «Νεοελληνική Γλώσσα Α' Γυμνασίου-Σχολικό εγχειρίδιο-Βιβλίο Μαθητή» ΟΕΔΒ-Παιδ.Ινστιτούτο, Αθήνα 2006 (συνεργασία με Ε. Κατσαρού-Α. Μαγγανά).
6. «Νεοελληνική Γλώσσα Α' Γυμνασίου-Σχολικό εγχειρίδιο-Βιβλίο Εκπαιδευτικού» ΟΕΔΒ-Παιδ.Ινστιτούτο, Αθήνα 2006 (συνεργασία με Ε. Κατσαρού-Α. Μαγγανά).
7. «Νεοελληνική Γλώσσα Α' Γυμνασίου-Σχολικό εγχειρίδιο-Τετράδιο Εργασιών » ΟΕΔΒ-Παιδ.Ινστιτούτο, Αθήνα 2006 (συνεργασία με Ε. Κατσαρού-Α. Μαγγανά).
8. «Ερμηνευτικό Λεξικό για το Γυμνάσιο-» ΟΕΔΒ-Παιδ.Ινστιτούτο, Αθήνα 2006 (συνεργασία με Μ. Γαβριηλίδου - Π. Λαμπροπούλου).

III.1. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

1. «Θεσμοθετημένες μορφές επιμόρφωσης: ταχύρρυθμα προαιρετικά επιμορφωτικά προγράμματα 1995-1996», Έρευνα - Επιστημονική Επετηρίδα Π.Ι. 1999, σσ. 7-29
2. «Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των προαγωγικών εξετάσεων της Β' Λυκείου σχολ. έτους 1998-99», Έρευνα-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο 2000.
3. «Η διδασκαλία του Ευρωπαϊκού πολιτισμού στην ελληνική εκπαίδευση: δείκτες σύγκλισης και αλλαγής» στο: *Η Εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα-Νέες Ορίζουσες και προοπτικές* εκδ. Λιβάνη, Αθήνα 2000.

4. «Γράφοντας ένα σχολικό βιβλίο: δυνατότητες και περιορισμοί. Ο λόγος των συγγραφέων» στον τόμο: *Διδακτικό βιβλίο και Εκπαιδευτικό υλικό στο σχο-λείο: Προβληματισμοί-Δυνατότητες-Προοπτικές*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2005, σσ. 159-164
5. «Ο μύθος περί αξιοκρατίας στην επιλογή των στελεχών της εκπαίδευσης: η περίπτωση των Προϊσταμένων Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (2002)», *Νέα Παιδεία* τχ. 115 (Αθήνα/Σεπτέμβριος 2005) σσ. 24-41
6. «Η πρόσβαση των μαθητών στον επιστημονικό λόγο: η διδασκαλία των επιστημονικών κειμενικών ειδών ως πεδίο διεπιστημονικής συνεργασίας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση» στον τόμο Σεμινάριο 32, ΠΕΦ Εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα /Νοέμβριος 2006, σσ. 71-82
7. «Το «Διαθεματικό» Πρόγραμμα Σπουδών και τα νέα διδακτικά εγχειρίδια της Νεοελληνικής Γλώσσας του Γυμνασίου: δείκτες στασιμότητας, συνέχειας και αλλαγής», *Πρακτικά της 26^{ης} Συνάντηση Εργασίας-Τομέας Γλωσσολογίας- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*, Θεσσαλονίκη, Μάιος 2006, σσ.15-21
8. «Οι απόψεις των νεοδιόριστων εκπαιδευτικών για τον νέο τρόπο πρόσληψής τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα-έρευνα», *ΙΟΝΙΟΣ ΛΟΓΟΣ* 1 (2007) σσ. 1-14.
9. «The cross –thematic approach and the ‘new’ curricula of compulsory education (in the Greek educational system): Review of an incompatible relationship», στο: *Policy Futures in Education* 3 (2007) University of Illinois 2007.
10. «Το Πρόγραμμα Σπουδών του γλωσσικού μαθήματος στο Ενιαίο Λύκειο. Δείκτες επίτευξης και ανατροπής των στόχων του προγράμματος στη διδακτική και εξεταστική πράξη», στο: *Πρακτικά συνεδρίου του Πανμίου Αθηνών (Τμήμα ΦΠΨ-Τομέας Παιδαγωγικής)*, Αθήνα 2004, σσ. 197-208
11. «Κριτική προσέγγιση της «φιλοσοφίας» του διαγωνισμού πρόσληψης των εκπαιδευτικών. Η εξέταση των παιδαγωγικών γνώσεων και της διδακτικής κατάρτισης», εκδ. Ιονίου Παν/μίου - Τμήμα Ιστορίας 2005, σσ. 13-29.
12. «Ο διαγωνισμοί πρόσληψης των εκπαιδευτικών (ΑΣΕΠ-2000,2002,2005): Ερευνητικά δεδομένα μιας εξεταστικής «δοκιμασίας» και η «εξεταστική συμπεριφορά» των φιλόλογων», *Φιλολογική* τευχ. 96 (2006) σσ. 7-11
13. ««Η «περιπέτεια» του περιληπτικού λόγου στη διδακτική πράξη και στις Γενικές Εξετάσεις», στο: *Πρακτικά συνεδρίου της Ευαγγελικής Σχολής*, Αθήνα, 17-2-2003, σσ.63-69
14. “Specification of Faster Than Real Time Simulation (FRTS) using the Unified Modeling Language UML”, Συλλογική Εισήγηση στο διεθνές συνέδριο «Current Developments in Technology-Assisted Education, University of Seville, Spain, 17-10-2006.
15. «The use of Information and Communication Technologies for problem solving in Physics and its interrelation with the concept of self-esteem» Συλλογική εισήγηση στα *Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου για τις νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση*, Ρόδος 2006.
16. «Η διδασκαλία των κειμενικών ειδών ως βασική διαπολιτισμική παράμετρος στη διδακτική της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας», Παιδ. Ινστιτούτο Κύπρου, Λευκωσία 2006.
17. «Ετερότητα στην εκπαίδευση» με θέμα: «Η διδασκαλία των κειμενικών ειδών στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας ως παράγοντας ιδεολογικής επικοινωνίας μεταξύ μαθητών από διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς» ΣΕΦΚ-Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία 2009.
18. «Ιστορία και διαπολιτισμικότητα: Παιδαγωγικές και ιδεολογικές διαστάσεις της ένταξης της «διαθεματικότητας» στα προγράμματα σπουδών της υποχρεωτικής εκπαίδευσης» *Πρακτικά Συνεδρίου*, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα ΦΠΨ, Αθήνα 2009.
19. «Από τη Συμβατική-Γεγονοτολογική Προσέγγιση στην Κριτική Διδασκαλία της Ιστορίας με την Αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών» στο: *Workshop On Informatics In Education*, Κέρκυρα 2009.
20. «Παραγωγή, διάθεση και αξιοποίηση έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού στο σχολείο» στο: *Πρακτικά του διήμερου επιστημονικού συνεδρίου της ΠΟΣΔΕΠ «Οι αλλαγές στο Λύκειο και στο σύστημα πρόσβασης»*, εκδ. Πλέθρον, Αθήνα 2009.
21. «Το ηλεκτρονικό περίπτερο του Ελληνικού και Διεθνούς Τύπου στη σχολική τάξη. Η κριτική ανάγνωση της ψηφιακής έκδοσης του Ημερήσιου και Περιοδικού Τύπου ως

- παράγοντας επανασχεδιασμού και αναβάθμισης της γλωσσικής διδασκαλίας» στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου «Νέες Τεχνολογίες και διδασκαλία της Γλώσσας» αφιερωμένο στον Α.Τζάρτζανο, Λάρισα 2010.
22. ««Διοικητικά και συγγραφικά ναρκοπέδια στη διδασκαλία της ποίησης του Κυριάκου Χαραλαμπίδη στην ελληνική εκπαίδευση», *Πάροδος* τευχ. 37 (Λαμία 2010) σσ. 2-7.
  23. Kostas Aggelakos- M. Paradia- S. Glavas- N. Mitsis- A. Kyriazis- H. Samaras 2010 "*Contribution of Information and Communication Technologies in the subject of Modern Greek Language. Exploitation report on relevant activities: Ideas and attitudes of students in Greek high schools*", Παιδαγωγικά Ρεύματα στο Αιγαίο, Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΠΤΔΕ. ηλ. διαθ.: <http://www.rhodes.aegean.gr/ptde/revmata/issue5/PARADIA.pdf>Kostas Aggelakos-M.Paradia-S. Glavas-N. Mitsis-A. Kyriazis-H. Samaras, "Research and exploitation of Information and Communication Technologies relating to the instruction of the subject of Modern Greek Language in Greek high schools: Ideas and attitudes of teachers (philologists)" Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τομέας Γλωσσολογίας, Θεσσαλονίκη 17-18 Απριλίου 2010.
  24. Αγγελάκος Κ. - Μ. Παραδιά - Ναπ. Μήτσης 2011 «*Τυπολογία γλωσσικών ασκήσεων/ δραστηριοτήτων στα εγχειρίδια γλωσσικής διδασκαλίας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Δεδομένα, εκτιμήσεις και προτάσεις*» ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ τευχ. 140,Αθήνα .
  25. Αγγελάκος Κώστας, 2013 «ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ(1858-1893):ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΙ», *Νέα Εστία*, τεύχος 1857.
  26. Αγγελάκος Κώστας, 2013 «*Η Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Λύκειο: δείκτες ασυνέχειας και ασυνέπειας της εκπαιδευτικής πολιτικής*» στον τιμητικό τόμο στον καθηγητή Ναπ. Μήτση (υπό έκδοση)
  27. Αγγελάκος Κώστας 2013, *Το χρονικό του «Νέου Λυκείου»:* Ρητές και υπόρρητες επιλογές επιστροφής στο παρελθόν, περιοδικό ΧΡΟΝΟΣ, τεύχος 5, Αθήνα.

III.2. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. «Ο νάρθηκας των αναλυτικών προγραμμάτων», Εφημ. *ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ* 25-7-2004.
2. «Η νέα γενιά οδεύει προς τον ιστορικό αναλφαβητισμό;», Εφημ. *ΤΟ ΒΗΜΑ* της Κυριακής 26-9-2004.
- 3.«Διάλογος ή δέσμευση για τα αυτονόητα;», Εφημ. *ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ* 10-10-2004.
4. "Η Ιστορία «υπό διωγμόν » στην εκπαίδευση!", Εφημ. *Επενδυτής* 24-9-2005.
5. «Το υπαρκτό σχολείο πνέει τα λοίσθια» Εφημ. Κυρ.*ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ* 22-9-2013
6. «Το Κτήνος και οι ευθύνες της εκπαίδευσης» Εφημ. Κυρ. *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ* 6-10-2013

IV. ΚΡΙΤΙΚΕΣ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

1. «Α. Γκότοβος, Μαθητικές καταλήψεις», *Λέσχη των εκπαιδευτικών* τχ. 17 (1997).
2. «Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας: Βιβλιογραφικός Οδηγός για τη Γλώσσα», *Διαβάζω* Αύγουστος 2001.
3. «Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας: Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας», *Διαβάζω* τχ. 426, 2002.
4. Α.Φραγκουδάκη, «Οι πολιτικές διαστάσεις της διαμάχης για τη γλώσσα», *Διαβάζω* τχ. 429, 2002.
5. Γ. Χάρης, «Απομυθοποίηση των γλωσσικών μύθων», *Διαβάζω* τχ. 431, 2002.
6. Γ. Κουρμούλης- Α.Συμεωνίδη, «Παλιοί και νέοι δρόμοι στη λεξικογραφία», *Διαβάζω* τχ. 439, 2003, σσ. 62-63.
7. «Συζήτηση με τον Φ.Adrados για τον ελληνικό πολιτισμό-Κριτική του βιβλίου «Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας», *Διαβάζω* τχ.441, 2003, σσ. 36-39.
8. Π.Παπαϊωάννου-Α.Πατούνα. «Λόγος επιστημονικός για την περίληψη», *Φιλολογική* τχ.84, 2003, σσ. 84-85.

9. «Για να φιλιούνται οι πέτρες η μία με την άλλη» (Λόγος περί γλώσσας στο έργο του Σωτ. Δημητρίου), *Πόρφυρας* τχ. 108 (2003) σσ. 244-247.
10. Θεοδόσης Πυλαρινός, «Επτανησιακή Σχολή», *Φιλολογική* τχ. 86 (2004) σσ. 87
11. Γ. Ανδρειωμένος «Η σάτιρα στην εκπαίδευση: Ανδρέας Λασκαράτος και Γ. Σουρής», *Φιλολογική* τχ. 87 (2004) σσ. 10.
12. Γ. Χάρης: «Η γλώσσα, τα λάθη και τα πάθη», *Φιλολογική*, τχ. 88 (2004) σσ. 5
13. Χ. Νούτσος, «Ο δρόμος της καμήλας και το σχολείο-Η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα-1944-1946» και Μ. Μποντίλα «Πολύχρονος να ζεις, μεγάλε Στάλιν. Η εκπαίδευση των παιδιών των Ελλήνων πολιτικών προσφύγων (1950-1964)» *Τεκμήριον* 4 (2004) σσ. 212/213

****

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ

(Επίκουρος Καθηγήτρια/Ιστορία της Φιλοσοφίας)

I. BIBΛΙΑ

1. F. Vaki, *Marx and Habermas on the Paradigm of Production: Towards a re-interpretation of the normative foundations of critical Theory*, University of Essex, Essex 2002.
2. Φωτεινή Βάκη, *Η πρόοδος στον Διαφωτισμό: Πρόσωπα και προσωπεία*, Αθήνα, Ευρασία, 2012.

II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ

1. «Εργασία ή Γλώσσα; Προς μια επανερμηνεία των κανονιστικών θεμελίων της Κριτικής Θεωρίας», *Νέα Κοινωνιολογία*, τεύχος 37, φθινόπωρο 2003, σσ. 95-109.
2. «Adorno contra Habermas and the claim of critical theory as immanent critique», *Historical Materialism* τεύχος 13.4, Δεκέμβριος 2005, σσ. 79-120.
3. «Η Αυτοκρατορία και οι εχθροί της», *Ουτοπία* 71 (Οκτώβρης 2006) σσ. 43-61.
4. «Διαλεκτικές του Διαφωτισμού» στον γερμανικό ιδεαλισμό: ο Καντ και οι επίγονοι», *Δευκαλίων*, τ. 24/1, Ιούνιος 2006, σσ. 87-108.
5. «Ο υλισμός του Φώυερμπαχ-ο υλισμός του Μαρξ», *Αξιολογικά, τόμος-αφιέρωμα στον Φώυερμπαχ*, τεύχος 18, Νοέμβριος 2007, σσ. 49-159.
6. «Κριτική θεωρία της ηθικής: Horkheimer, Habermas και Adorno», *Αξιολογικά τόμος-αφιέρωμα στον Αντόρνο*, τεύχος 20, Δεκέμβριος 2008, σσ. 25-47.
7. «Αφιέρωμα στον Habermas, *Cogito* 9 (Ιανουάριος 2009) 104-107.
8. «Marcuse on Marx: A Left Heideggerian?», *Philosophical Inquiry* 2011, τ. 35/3, Ιούλιος 2011, σελ. 80-90).
9. «Απόλυτη ελευθερία και τρόμος: η κριτική του Hegel στη Γαλλική Επανάσταση», *Μνήμων*, τ. 31, 2010, σελ. 247-266.
10. «Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός και ελληνική Επανάσταση» (Περιοδικό *Ιόνιος Λόγος: επιστημονική επετηρίδα του τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Παν/μίου*, τ. 3, 2011, σ. 155-167).
11. "The Universal Legislator, the Impartial Spectator and the *Sensus Communis*: Kant and Smith on Judgment and Morality," *Adam Smith Review*, 7, 2013.
12. «Η εμπορική κοινωνία και οι εχθροί της: ο Rousseau εναντίον του Mandeville», *Περιοδικό Αξιολογικά*, τ. 28, 2013.
13. «Η βαρβαρότητα ως τελετουργικό του πολιτισμού: Ο Αντόρνο για τον φασισμό», *Περιοδικό Σύγχρονα Θέματα* (υπό έκδοση).
14. Adam Smith and Immanuel Kant as critics of Empire: International trade companies and global commerce versus *Jus Commercii* *Adam Smith Review*, 8 (υπό έκδοση)

II. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ

1. «Η Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη δύο αιώνες μετά: μερικές σκέψεις», *Διάπλους* τεύχος 25, Απρίλιος/Μάιος 2008, σσ. 56-58.
2. «Το ηθικό υποκείμενο στον σκωτικό Διαφωτισμό: Francis Hutcheson και Adam Smith», *ΙΟΝΙΟΣ ΛΟΓΟΣ* 2 (2010) 133-146.
3. «Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός και ελληνική επανάσταση» *ΙΟΝΙΟΣ ΛΟΓΟΣ* 3 (2011) (υπό έκδοση).

III. ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΙ ΤΟΜΟΙ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ

1. «Η κριτική θεωρία ως αρνητική διαλεκτική: η μετακριτική του Αντόρνο στον γερμανικό ιδεαλισμό», στο: Κ. Καβουλάκος (επιμ.), *Κριτική θεωρία: Παράδοση και προοπτικές*, εκδόσεις «Νήσος», Αθήνα 2004, σσ. 107-125.
2. «Εθνικό κράτος, μεταεθνικοί αστερισμοί και δημοκρατία: ο Kant μετά τον Habermas;» στο: Β. Φιοραβάντες (επιμ.), *Τέχνη, πολιτισμός, παγκοσμιοποίηση*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2008, 291-329.
3. «Ο Διαφωτισμός εναντίον της αυτοκρατορίας: η έννοια του έθνους στους Καντ και Χέρντερ», στο: Π. Πιζάνιας (επιμ.), *Η Ελληνική επανάσταση του 1821: Ένα ευρωπαϊκό γεγονός*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2009, 81-93.
4. «Hope and the Philosophies of History», στο: John L. Hocheimer (επιμ.), *Hope in the 21st century* (ηλεκτρονική έκδοση) σ. 3-14.
5. «Hope in Theory and Praxis: From Adorno's Negative Dialectics to Benjamin's 'Divine Violence'», στο: Janet Horigan και Ed Wiltse (επιμ.), *Hope against Hope. Philosophies, Cultures and Politics of Possibility and Doubt*, Rodopi Press, Amsterdam/Νέα Υόρκη 2010, σ. 75-97.
6. «What we are allowed to hope: Kant's Philosophy of History», στο: Avery Goldmann, Paul Formosa, Tatiana Patrone (επιμ.), *Τόμος-αφιέρωμα στην φιλοσοφία της ιστορίας του I. Kant*, University of Wales Press 2011 (υπό έκδοση).

IV. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. «Η γνώση ως εμπόρευμα: κριτική της άυλης εργασίας», στο: *Πρακτικά του συνεδρίου Κοινωνία της Γνώσης: Μύθος και πραγματικότητα*, Τομέας Φιλοσοφίας του Παν/μιου Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2006, σελ. 13-24.
2. «Η υποδοχή των ιδεών του Διαφωτισμού στη σύγχρονη Ελλάδα: κριτική επισκόπηση του έργου των Κονδύλη και Ψυχοπαίδη», στο: *Πρακτικά του συμποσίου, Μύθοι και ιδεολογήματα στη σύγχρονη Ελλάδα. Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού πολιτισμού και γενικής παιδείας της Σχολής Μωραΐτη Σεπτεμβρίου 2006*, Αθήνα 2006, σελ. 183-198.
3. "Adorno and Badiou on the case of Wagner: A new experience of time?" (Ηλεκτρονικά πρακτικά διεθνούς συνεδρίου με τίτλο: *Θεωρίες του Χρόνου και Μουσική* (Κέρκυρα 27-29 Απριλίου 2012). <http://conferences.ionio.gr/ccrpm12/gr/proceedings>.
4. «Η δημοσιότητα ως δημόσια χρήση του Λόγου». *Κριτική δημοσιότητα στη σύγχρονη Ελλάδα*. Περιοδικό *Τοπικά*, Γ. Κουζέλης (επιμ.), υπό έκδοση.

V. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

1. «Επιστροφή στον Αντόρνο», *Σύγχρονα θέματα*, τεύχος 90, Αθήνα 2005.

VI. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ/ΟΜΙΛΙΕΣ

1. «Experiencing Modernity: Some Critical Remarks», στο: Διεθνές συνέδριο εις μνήμην του Walter Benjamin στο Amsterdam τον Ιούλιο του 1997.

2. «The End of Utopia?», στο: Διεθνές συνέδριο με τίτλο, *The Legacy of the Frankfurt School* στο Salford (Αγγλία) τον Μάρτιο του 1998.
3. «Habermas's Theory of Discourse Ethics»: Σεμινάριο του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Essex (Ιανουάριος 1997).
4. «Marx's Critique of Capitalism in the 1844 Manuscripts: A Philosophy of the Subject or an Ontology of Social Relations»: Σεμινάριο του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Essex (Φεβρουάριος 2000).
5. «Marx and Habermas on Intersubjectivity»: Γαλλογερμανικό Colloquium με θέμα *Intersubjectivity*, στο Evian-les-Bains της Γαλλίας, 15-21 Ιουλίου, 2001.
6. «Philosophy as Metacritique: Some Remarks on Adorno's Negative Dialectics»: Συνέδριο με θέμα *Philosophy as...*, Λονδίνο, 28-30 Νοεμβρίου 2002.
7. «Η Αυτοκρατορία και οι εχθροί της: Μερικές σκέψεις για την «Αυτοκρατορία» των A. Negri και M. Hardt»: Συνέδριο με θέμα: *Αυτοκρατορίες, παλιές και νέες*, που διοργάνωσε το περιοδικό *Ιστορείν* στο Βόλο, 28-30 Ιουνίου 2003.
8. «Σύστημα και αντισύστημα: η αρνητική διαλεκτική της ηθικής στον Αντόρνο»: Ημερίδα για τα 100 χρόνια από την γέννηση του Τ. Αντόρνο που διοργάνωσε το περιοδικό *Αξιολογικά* και ο τομέας θεωρίας του τμήματος πολιτικής επιστήμης και ιστορίας στο Πάνατειο πανεπιστήμιο στις 2 Δεκεμβρίου του 2003.
9. «Κριτική θεωρία της ηθικής»: Σεμινάριο θεωρίας και επιστημολογίας των κοινωνικών επιστημών που διοργάνωσε ο καθηγητής του Παν/μίου Αθηνών, κ. Κοσμάς Ψυχοπαίδης (5 Φεβρουαρίου 2004).
10. «Η γνώση ως εμπόρευμα: κριτική της «άυλης εργασίας»»: Συνέδριο με θέμα: *Κοινωνία της γνώσης: Μύθος και πραγματικότητα* που διοργάνωσε το ίδρυμα *Σάκης Καράγιωργας* σε συνεργασία με τον Τομέα Φιλοσοφίας του τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Παν/μίου Ιωαννίνων στις 4-5 Απριλίου 2005.
11. «Ο «μύθος» του Διαφωτισμού και ο Διαφωτισμός του «μύθου»: η διαλεκτική του Διαφωτισμού στον Hegel και την κριτική θεωρία»: Πρώτο πανελλήνιο συνέδριο πολιτικής ψυχολογίας με θέμα: *Μύθοι, Ιστορία, μέσα μαζικής ενημέρωσης: Ιστορικοί, πολιτικοί και ψυχικοί σχηματισμοί* που διοργάνωσε το τμήμα Ψυχολογίας του Παν/μίου Κρήτης σε συνεργασία με τον Γερμανικό Επαγγελματικό Σύνδεσμο Ψυχολόγων (B D P) στο Ρέθυμνο στις 19-22 Μαΐου 2005.
12. «Hope and Philosophies of History»: Διεθνές συνέδριο με θέμα: *Hope: Probing the Boundaries*, στην Πράγα στις 8-10 Αυγούστου του 2005.
13. «Η ερμηνεία του Διαφωτισμού: ντεσιζιονισμός και κανονιστική θεωρία»: Συνέδριο με θέμα: *Η φιλοσοφία σήμερα (στη μνήμη του Κοσμά Ψυχοπαίδη)* που διοργάνωσε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών: «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία» του τμήματος φιλοσοφικών και κοινωνικών σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Παν/μίου της Κρήτης στο Ρέθυμνο (18-20 Νοεμβρίου 2005).
14. «Η υποδοχή των ιδεών του Διαφωτισμού στη σύγχρονη Ελλάδα: κριτική επισκόπηση του έργου των Κονδύλη και Ψυχοπαίδη»: Συμπόσιο με θέμα: *Μύθοι και ιδεολογήματα στη σύγχρονη Ελλάδα*, που διοργάνωσε η Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού πολιτισμού και γενικής παιδείας της Σχολής Μωραΐτη στις 23-24 Νοεμβρίου του 2005.
15. «History and Nature in the Eighteenth Century: The Idea of Progress in Condorcet and Turgot»: Διεθνές συνέδριο με θέμα: *The Eighteenth Century Now: Recent and Future Directions* που διοργάνωσαν οι British Society of the Eighteenth Century Studies και Centre of the Eighteenth Century Studies (York) (23-24 Ιουνίου 2006).
16. «Adorno on History»: Δεύτερο διεθνές συνέδριο: *Hope: Probing the Boundaries*, Mansfield College, Oxford, Αγγλία (Σεπτέμβριος 2006).
17. «Εθνικό κράτος, μεταεθνικοί αστερισμοί και δημοκρατία: ο Kant μετά τον Habermas»: Σεμινάριο θεωρίας και επιστημολογίας των κοινωνικών επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών «Κοσμάς Ψυχοπαίδης» που διοργανώνουν οι καθ. Ν. Πετραλιάς, Μ. Αγγελίδης και Ι. Πατέλης στις 15 Μαρτίου 2007.
18. «Ο Διαφωτισμός εναντίον της αυτοκρατορίας: η έννοια του έθνους στους Καντ και Χέρντερ»: Διεθνή επιστημονική συνάντηση του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών

- «Ιστορία και τεκμηρίωση», Η Ελληνική επανάσταση του 1821: Ένα ευρωπαϊκό γεγονός. Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ιστορίας, Κέρκυρα 3-5 Μαΐου 2007.
19. «Απόλυτη ελευθερία και τρόμος: η κριτική του Χέγκελ στην Γαλλική επανάσταση»: Συνέδριο με θέμα: *200 χρόνια από την Φαινομενολογία του πνεύματος*, που διοργανώνει ο τομέας Φιλοσοφίας του Παν/μίου Ιωαννίνων στις 14-15 Φεβρουαρίου 2008.
  20. «Hobbes and the Frankfurt School»: Εργαστήριο (workshop) “Hobbes” στο πλαίσιο της πέμπτης διεθνούς συνάντησης με τίτλο: “Workshops in Political Theory” που διοργανώνει ετησίως το Manchester Metropolitan University στο Manchester (10-12 Σεπτεμβρίου 2008).
  21. «Passions and Sentiments in the Scottish Enlightenment»: Εργαστήριο (workshop) “Passion and Emotion: the History, the Neglect and Re-emergence of a political Idea” στο πλαίσιο της πέμπτης διεθνούς συνάντησης με τίτλο: “Workshops in Political Theory” που διοργανώνει ετησίως το Manchester Metropolitan University στο Manchester (10-12 Σεπτεμβρίου 2008).
  22. «Το ηθικό υποκείμενο στον σκωτικό Διαφωτισμό»: 11^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας σε συνεργασία με το τμήμα Φιλοσοφίας του Παν/μίου Πατρών με τίτλο: *Η έννοια του Υποκειμένου και οι μετασχηματισμοί της* (Πάτρα 17-19 Οκτωβρίου 2008).
  23. «Critique of Violence criticized: Reflections on Walter Benjamin’s dialectical images of insurrection»: Διεθνές συνέδριο με τίτλο: *Images of a Demystified World: Critical Theory* που διοργάνωσε το John Cabbot University στην Ρώμη (13-15 Μαΐου 2009).
  24. «National State, Postnational Constellations and democracy: Kant after Habermas?»: *European Consortium of Political Theory* (Potsdam 10-12 Σεπτεμβρίου 2009).
  25. «A. Smith and Immanuel Kant: From the impartial Spectator to the Universal Legislator»: Διεθνές συνέδριο με τίτλο: *Ο Α. Smith και ο σκωτικός Διαφωτισμός* που οργάνωσε το Πανεπιστήμιο Αθηνών σε συνεργασία με τον τομέα Φιλοσοφίας του τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. (Αθήνα 18-20 Δεκεμβρίου 2009).
  26. «Marcuse on Marx: A Left Heideggerian?»: Ετήσιο Διεθνές Συνέδριο που συνδιοργάνωσαν η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Φιλοσοφίας (Society of European Philosophy) και το Φόρουμ Ευρωπαϊκής Φιλοσοφίας (Forum of European Philosophy) στη Ρώμη (7-10 Ιουλίου 2010).
  27. «Towards a Critical Theory of Morality: Horkheimer and Adorno»: Διεθνές συνέδριο με τίτλο *Critical Theory and Justice* στη Ρώμη 9-11 Μαΐου 2011.
  28. «The Invisible Hand and the Teleology of Nature: Smith and Kant on Progress»: Διεθνές συνέδριο με τίτλο *The Arts and Sciences of Progress* (διοργανωτές: Eighteenth Century Scottish Studies Society και Research Institute for Irish Scottish Studies) στο Aberdeen 7-10 Ιουλίου 2011.
  29. «The Universal Legislator, the Impartial Spectator and the *Sensus Communis*: Kant and Smith on Judgment and Morality,” Παρουσιάστηκε στο Σεμινάριο του Τμήματος Φιλοσοφίας, Κλασικών Σπουδών και Ιστορίας της Τέχνης του Πανεπιστημίου του Όσλο στις 29 Νοεμβρίου 2012.
  30. “The visible hand of justice: A. Smith’s normative political theory.” Θα παρουσιαστεί στο διεθνές συνέδριο που διοργανώνει ο Τομέας Πολιτικής Θεωρίας του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών του London School of Economics σε συνεργασία με το Τμήμα Νομικών Επιστημών του ιδίου Πανεπιστημίου στο Λονδίνο 24-25 Μαΐου 2012. Παρουσιάστηκε επίσης στα ελληνικά στο δεύτερο πανελλήνιο συνέδριο φιλοσοφίας της επιστήμης που διοργάνωσε το ΜΙΘΕ του Παν/μίου Αθηνών στις 29 Νοεμβρίου έως 1 Δεκεμβρίου 2012 στην Αθήνα.
  31. «Η εμπορική κοινωνία και οι εχθροί της: Ο Ρουσσώ εναντίον του Μάντεβιλ». Παρουσιάστηκε στην διημερίδα που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Αθηνών σε συνεργασία με το Α.Π.Θ και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο με τίτλο: *Ο Ρουσσώ και η εποχή μας: 300 χρόνια από τη γέννησή του* στις 10 και 11 Νοεμβρίου 2012 στην Αθήνα.

32. "Barbarity as the ritual of civilization: Adorno's Reflections on Nazism". Παρουσιάστηκε στο 6^ο Διεθνές Συνέδριο Κριτικής Θεωρίας που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Loyola στη Ρώμη (5-8 Μαΐου 2013).
33. Commentator στο Διεθνές εργαστήριο με τίτλο: Practical Reasoning που διοργάνωσε το ερευνητικό Κέντρο Centre for the Study of Mind in Nature (CSMN) του Τμήματος Φιλοσοφίας, Κλασσικών Σπουδών, Ιστορίας της Τέχνης και Ιδεών του Πανεπιστημίου του Όσλο (12-15 Ιουνίου 2013).
34. "Adam Smith and I. Kant as Critics of Empire: International Trade Companies and Global Commerce versus Jus Commmercii." Παρουσιάστηκε στο Διεθνές Συνέδριο που διοργάνωσαν η 18th Century Scottish Studies Society σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης στο Παρίσι (3-7 Ιουλίου 2013).

****

ΗΛΙΑΣ ΓΙΑΡΕΝΗΣ

(Επίκουρος καθηγητής/Ιστορία της Βυζαντινής Παιδείας)

I. ΒΙΒΛΙΑ

1. *Η συγκρότηση και η εδραίωση της αυτοκρατορίας της Νίκαιας. Ο αυτοκράτορας Θεόδωρος Α΄ Κομνηνός Λάσκαρις*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών – Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών, [Μονογραφίες, 12], Αθήνα 2008, σελίδες 410 (με αγγλική περίληψη). Επανεκδοση, Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη [Βυζαντινοί Αυτοκράτορες -15], Αθήνα 2010, σελίδες 373.

II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. «Πτυχές της ιδεολογικής αντιπαράθεσης Νίκαιας και Ηπείρου. Ο ρόλος του χρίσματος», στο: Κ. Ν. Κωνσταντινίδης (επιμ.), *Πρακτικά Συμποσίου: Η Μεσαιωνική Ήπειρος*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2001, 99-122.
2. «Ζητήματα σχετικά με την επισκοπή Γαρδικίου Τρικάλων κατά τη βυζαντινή περίοδο», στο: Πρακτικά 5^{ου} Συμποσίου Τρικαλινών Σπουδών (Τρίκαλα, 8-10 Νοεμβρίου 2002), Μέρος Α΄, *Τρικαλινά* 23 (2003), 197-210 (συνεργασία με Δ. Κ. Αγορίτσα).
3. «Η 'δυναστεία των Λασκάρων': Απόπειρες και ακυρώσεις. Ζητήματα εξουσίας και διαδοχής στην λεγόμενη αυτοκρατορία της Νίκαιας (1204-1261)», *Βυζαντινά* 23 (2003) 211-228.
4. «Η Δ΄ Σταυροφορία, η άλωση της Κωνσταντινουπόλεως (1204) και η συγκρότηση των κρατών της Τραπεζούντας, της Νικαίας και της Ηπείρου», στον τόμο: *Διαλέξεις II*, «Οι Φίλοι του Βυζαντινού Μουσείου Ιωαννίνων», Ιωάννινα 2004, 63-90.
5. «Ο Σελτζούκος σουλτάνος Καϊχοσρόης Α΄ (1192-1197, 1204/5-1211) μέσα από το βλέμμα των βυζαντινών λογίων. Εικόνες του άλλου και ιστορική πραγματικότητα», *Βυζαντινά* 24 (2004) 257-273.
6. «Ο Δαβίδ Κομνηνός, συνιδρυτής και στρατιωτικός ηγέτης της αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας. Ο αγώνας κυριαρχίας, η αντιπαράθεση με την Νίκαια και ο ρόλος των λογίων», *Βυζαντινά* 25/26 (2005/6) 169-189.
7. «Το χειρόγραφο αρ. 20 της Ζωσιμαίας Βιβλιοθήκης Ιωαννίνων. Ένα χρονο-λογημένο και εικονογραφημένο ελληνικό χειρόγραφο», *Ιόνιος Λόγος* 1 (2007), Τόμος χαριστήριος στον Δημήτρη Ζ. Σοφιανό, 59-73 & 354-356.
8. «Τα Ιόνια Νησιά κατά τη Βυζαντινή Περίοδο» στο: Θ. Πυλαρινός (επιμ.), *Ιόνιοι Νήσοι. Ιστορία και Πολιτισμός*, Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, Αθήνα 2007, 42-53 & 399, 413 [αγγλική συντομευμένη εκδοχή: «The Ionian Islands during the Byzantine Period», 284-287 & 423, 437].

9. «Η Μονεμβασία και η αυτοκρατορία της Νίκαιας στην περίοδο μετά την Δ΄ Σταυροφορία. Αντιλατινική δράση, Κέντρο και Περιφέρεια», στο: Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου *Η Πελοπόννησος μετά την Δ΄ Σταυροφορία του 1204*, Αθήνα – Μυστράς 2007, 81-100.
10. «Τα κράτη της Νίκαιας, της Ηπείρου και της Τραπεζούντας έως το 1230. Δράση, αντι-παραθέσεις, αντοχές και συμβιβασμοί», Ν. Γ. Μοσχονάς-Η. Γιαρένης (επιμ.), *Η Τέταρτη Σταυροφορία και ο ελληνικός κόσμος*, Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Το Βυζάντιο Σήμερα, Αθήνα 2008, 251-267.
11. «Ο λόγιος και ο γενέθλιος τόπος. Η Τραπεζούντα με τον τρόπο του Βησσαρίωνος» [με αγγλική περίληψη], *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών* 53 (2007-2009), Αφιέρωμα εις τον Δ. Ζ. Σοφιανόν, 265-280.
12. «Πρόσωπα γύρω από τον άγιο. Μνείες και σιωπές στον Βίο του οσίου Αθανασίου του Μετεωρίτη», στο Γ. Σταγέας (επιμ.), *Η Καλαμπάκα μέσα από την ιστορία της. Εισηγήσεις - Πρακτικά Γ΄ Ιστορικού Συνεδρίου Καλαμπάκας*, Καλαμπάκα 2009, Α΄ τόμος, 73-82.
13. «Η “Αγία Ελένη στην Κύπρο”. Το θαύμα του σταυρού και η βιωματική επικύρωση ενός “ανιστόρητου” μύθου», *Πάροδος* 37 (2010), Αφιέρωμα στον Κυριάκο Χαραλαμπίδη, 4369-4373.
14. «Το Βυζάντιο στο ραδιόφωνο», *Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου «Παράδοση και ανανέωση στο Βυζάντιο»*, επιμ. Μ. Τζιάτζη-Παπαγιάννη – Γ. Παπαγιάννης, Κομοτηνή 2011, 438-442.
15. «Ο Λορέντζος Μαβίλης και η βυζαντινή κληρονομιά», *Λορέντζος Μαβίλης. Εκατό χρόνια από τον θάνατό του*, Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας, επιμ. Θ. Πυλαρινός, *Κερκυραϊκά Χρονικά*, περ. Β΄, τόμος ΣΤ΄ (2012), 111-127.
16. «Προσλήψεις της Αρχαιότητας στο έργο του Νικολάου Μεσαρίτη», *Η Πρόσληψη της Αρχαιότητας στο Βυζάντιο. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου*, επιμ. Γ. Ξανθάκη-Καραμάνου [με αγγλική περίληψη], 77-103 (υπό εκτύπωση).

III. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

1. Επιστημονική επιμέλεια και Πρόλογος στην ελληνική έκδοση έργου της Α. Cameron (Άννι Κάμερον, *Οι Βυζαντινοί*, μετάφραση Γ. Τζήμας, εκδ. Ψυχογιός, Αθήνα 2009).

IV. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

1. «Lars Brownworth, *Χαμένη για χάρη της Δύσης. Η ξεχασμένη βυζαντινή αυτοκρατορία που διέσωσε τον δυτικό πολιτισμό*. Ιστορία χαμένη προς χάριν των ιστοριών, ή το Βυζάντιο ως αφορμή», *Ηλιαία*, τχ. 60 (Νοέμβριος 2010), σελ. 52-53.

V. ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΛΕΣ & ΛΗΜΜΑΤΑ

1. Συγγραφή του Α΄ Μέρους («Εκκλησιαστική Τέχνη») του συλλογικού τόμου *Μελέτη, Έρευνα και Καταγραφή των κοινών στοιχείων στην εκκλησιαστική μουσική, την υμνολογία και την εκκλησιαστική τέχνη Πρέβεζας και Απουλίας*, Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα *INTERREG II* (έκδοση Ιεράς Μητροπόλεως Νικοπόλεως και Πρεβέζης, Πρέβεζα 2000, σελ. 13-83).
2. Λήμματα στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια *Encyclopaedia Micrasiatica Graeca* του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού [διαθέσιμα στον ιστότοπο του Ιδρύματος, στα ελληνικά και στα αγγλικά]:
  - α. «Στάση Λασκάρων, 1224»
  - β. «Στάση Ανδρονίκου και Ισαακίου Νεστόγγων, 1225»
  - γ. «Μανουήλ Λάσκαρις»
  - δ. «Ιωάννης Δ΄ Λάσκαρις».
3. Συμβολή με το άρθρο: «Νίκαια, Τραπεζούντα και Ήπειρος» στο τεύχος «*Σταυροφορίες. 1204: Η πρώτη άλωση της Πόλης*» του περιοδικού *Ιστορικά* της εφημ. Ελευθεροτυπία (τεύχος 287, 26 Μαΐου 2005, σελ. 44-49).

4. Συμβολή με το κεφάλαιο: «Η Μικρά Ασία κατά τη διάρκεια των Σταυροφοριών», στο έργο *Η Ιστορία της Μικράς Ασίας*, εφημ. Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, Αθήνα 2011, τόμος Γ', *Βυζαντινή περίοδος*, σελ. 141-174.

VI. ΥΠΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

1. *Περὶ παραδρομῶν*, εισαγωγή – νεοελληνική απόδοση – σχόλια [υπό έκδοση, στις εκδόσεις Κανάκη (Αθήνα), ca. 208 σελίδες].
2. *Nikolaos Mesarites: A Byzantine Scholar before and after 1204* [υπό έκδοση, στη σειρά *Medieval Confluences* των εκδόσεων *Arizona Center for Medieval and Renaissance Studies* (Tempe, Arizona), ca. 280 σελίδες].
3. «Ταυτότητες, ετερότητες και αυτοσυνειδησία στο έργο του Νικολάου Μεσαρίτη» [υπό έκδοση, στο περιοδικό *Βυζαντικά* 31 (2014), ca. 16 σελίδες].

VII. ΣΥΝΕΔΡΙΑ/ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ/ΟΜΙΛΙΕΣ

1. Α' Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου (Ιωάννινα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 25-27 Σεπτ. 1998), με θέμα: «*Η προ-αυτοκρατορική ιστορία της οικογένειας των Λασκάρων*» [Περίληψη στα *Πρακτικά* της Συνάντησης, επιμ. Τ. Κόλιας – Ε. Τσιούρη, Ιωάννινα 1999, σελ. 152-153].
2. Β' Δημερίδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων *Βυζαντινή Κύπρος* (Αθήνα, «Σπίτι της Κύπρου», 6-7 Νοεμ. 1998), με θέμα: «Η επιστολή του Νικολάου Μυστικού στον χαλίφη της Βαγδάτης Al-Muktadir για το ζήτημα της Κύπρου».
3. 10ο Διεθνές Συνέδριο Γενεαλογίας και Εραλδικής (Iasi, 13-16 Μαΐου 1999), με θέμα: «*Contribution to the history of the Laskareis family*».
4. Διεθνής Επιστημονική Δημερίδα «*Η Μεσαιωνική Ήπειρος*» (Ιωάννινα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 17-19 Σεπτ. 1999), με θέμα: «Πτυχές της ιδεολογικής αντιπαράθεσης Νίκαιας και Ηπείρου. Ο ρόλος του χρίσματος».
5. Ημερίδα «*Κοινά πολιτιστικά στοιχεία μεταξύ Πρέβεζας και Κάτω Ιταλίας*» (Πρέβεζα, Πνευματικό Κέντρο Ιεράς Μητροπόλεως Νικοπόλεως και Πρεβέζης, 23 Ιουνίου 2001), με θέμα: «Στοιχεία της εκκλησιαστικής τέχνης Πρέβεζας και Απουλίας. Συμβολή στην συγκριτική μελέτη της πολιτισμικής ιστορίας στον μεσογειακό χώρο».
6. Θ' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο (Ελούντα, 1-6 Οκτ. 2001), συμμετοχή στο *Εργαστήριο*: «Το ερευνητικό πρόγραμμα *Βενετικές πηγές της κρητικής ιστορίας της Βικελαίας Βιβλιοθήκης Ηρακλείου*», υπό την προεδρία του Καθηγητή κ. Ιωάννη Μαυρομάτη. Θέμα εισήγησης: «Ερευνητικά ζητήματα από την busta 148 του νοταρίου Μιχαήλ Μαρά» (*Γενικό-Αναλυτικό Πρόγραμμα Θ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Ηράκλειο 2001, σελ. 69).
7. ΙΑ' Κύκλος Επιστημονικών Διαλέξεων των «Φίλων του Βυζαντινού Μουσείου Ιωαννίνων», Ομιλία στο Βυζαντινό Μουσείο Ιωαννίνων (13 Φεβρ. 2002), με θέμα: «Η Δ' Σταυροφορία, η άλωση της Κωνσταντινούπολης (1204) και η δημιουργία των κρατών της Τραπεζούντας, της Νίκαιας και της Ηπείρου».
8. Δ' Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου (Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 20-22 Σεπτ. 2002), με θέμα: «Η συμβολική και ιδεολογική χρήση της Ρίζας Νεμανιδών στην μεσαιωνική Σερβία» [Περίληψη στα *Πρακτικά* της Συνάντησης, επιμ. Α. Σταυρίδου-Ζαφράκα – Β. Σκοπελίτη – Ε. Χατζηαντωνίου, Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 103-104].
9. ΣΤ' Συμπόσιο Τρικαλινών Σπουδών (Τρίκαλα, 8-10 Νοεμ. 2002), (από κοινού με τον Δ. Αγορίτσα), με θέμα: «Η επισκοπή Γαρδικίου κατά τη βυζαντινή περίοδο».
10. ΚΔ' Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο (Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 30 Μαΐου - 1 Ιουν. 2003), με θέμα: «Ζητήματα διαδοχής στην αυτοκρατορία της Νίκαιας».
11. Ε' Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου (Κέρκυρα, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, 3-5 Οκτ. 2003), με θέμα: «Πορτρέτα των αυτοκρατόρων της Νίκαιας. Φυσιογνωμικές περιγραφές και εικαστικές αποδόσεις» [Περίληψη στα *Πρακτικά* της Συνάντησης, επιμ. Σπ. Ασωνίτης – Γ. Αθανασοπούλου, Κέρκυρα 2005, 233-235].

12. Διεπιστημονική Συνάντηση Εργασίας (Interdisciplinary Workshop) "Irruption, Interruption and Interaction: The Latin Conquest of Constantinople 1204" (Βουδαπέστη, 26-28 Φεβρ. 2004) [συνδιοργάνωση: Department of Medieval Studies and Past and Inc. Center for Historical Studies, Central European University, Budapest], με θέμα: "The First Steps in the Formation of and the Controversy between the States of Nicaea, Epirus and Trebizond (ca. 1204 - 1230)".
13. ΚΕ΄ Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο (Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 21-23 Μαΐου 2004), με θέμα: «Ο Σελτζούκος σουλτάνος Καϊχοσρόης Α΄ (Ghiyath al-Din Kaykhusraw I) στα μάτια των βυζαντινών και των δυτικών. Εικόνες του άλλου και ιστορική πραγματικότητα στο τέλος του 12ου και στην αρχή του 13ου αιώνα».
14. Διεθνές Συνέδριο «Η Πελοπόννησος μετά την Δ΄ Σταυροφορία του 1204» (Μυστράς, 1-3 Οκτ. 2004), με θέμα: «Οι σχέσεις των κατοίκων της Μονεμβασίας με την αυτοκρατορία της Νίκαιας στην περίοδο μετά την Δ΄ Σταυροφορία».
15. Ημερίδα της Εταιρείας Φίλων Παναγιώτη Κανελλόπουλου με αντικείμενο την Δ΄ Σταυροφορία (Αθήνα, 29 Νοεμ. 2004), ομιλία στην Πνευματική Εστία της Εταιρείας, με θέμα: «Αντιλατινική δράση και κρατική υπόσταση. Η συγκρότηση και τα πρώτα βήματα των κρατών της Νίκαιας, της Τραπεζούντας και της Ηπείρου».
16. ΚΣΤ΄ Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο (Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 27-29 Μαΐου 2005), με θέμα: «Ο συνιδρυτής και στρατηγός της αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας Δαβίδ».
17. Ζ΄ Συμπόσιο Τρικαλινών Σπουδών (Τρίκαλα, 11-13 Νοεμ. 2005), με θέμα: «Πτυχές του μοναχισμού της περιοχής των Τρικάλων κατά την υστεροβυζαντινή περίοδο».
18. Εορτασμός μνήμης Τριών Ιεραρχών στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Πανηγυρικός Λόγος με θέμα: «Η ιστορία της εορτής των Τριών Ιεραρχών» (Κέρκυρα, Ιόνιος Ακαδημία, 27 Ιαν. 2006).
19. Σεμινάριο Κέντρου Μελετών Ιονίου, διάλεξη με θέμα: «Το Ιόνιο ως κιβωτός ιερών λειψάνων και εικόνων. Μια ιστορική ανάγνωση» (Αθήνα, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 15 Φεβρ. 2006).
20. ΚΖ΄ Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο (Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 26-28 Μαΐου 2006), ανακοίνωση με θέμα: «Το Άγιον Μανδήλιον, οι αυτοκράτορες και η εξουσία στην Κωνσταντινούπολη του 10ου αιώνα».
21. 21ο Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών (Λονδίνο, 21-26 Αυγ. 2006), ανακοίνωση με θέμα: "The unction and the basileus. Patterns of imperial ideology in the exile of Nicaea" (Περίληψη στα *Πρακτικά* του Συνεδρίου, επιμ. E. Jeffreys, *Proceedings of the 21st International Congress of Byzantine Studies*, London 2006, τόμ. III, σελ. 20-21).
22. Δημερίδα «Βησσαρίων ο Έλλην και φιλόσοφος» (Κατερίνη, 10-11 Μαρτ. 2007), με θέμα: «Ο λόγιος και ο γενέθλιος τόπος. Η Τραπεζούντα με τον τρόπο του Βησσαρίωνος».
23. ΚΗ΄ Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο (Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 25-27 Μαΐου 2007), με θέμα: «Ο Ιωάννης Ευγενικός και η Τραπεζούντα. Ο λόγιος και η τράπεζα».
24. International Medieval Congress 2007 (Leeds, University of Leeds, 9-12 Ιουλ. 2007), με θέμα: «Nicaea in Theodore II Lascaris's Words. Between Realistic and Imaginary».
25. Γ΄ Συνέδριο Ιστορίας για την Καλαμπάκα και την περιοχή της (Καλαμπάκα, 7-9 Σεπτ. 2007), με θέμα: «Ξαναδιαβάζοντας τον Βίο του αγίου Αθανασίου του Μετεωρίτη».
26. Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου (Κομοτηνή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, 20-23 Σεπτ. 2007), παρουσίαση του ερευνητικού προγράμματος: «Το Βυζάντιο στο ελληνικό ραδιόφωνο» (Περίληψη, στα *Πρακτικά* της Συνάντησης, επιμ. έκδοσης Γρ. Παπαγιάννης – Μ. Παπαγιάννη, υπό έκδοση).
27. Συνέδριο Από το Κάστρο Αγίου Γεωργίου στο Αργοστόλι (1757-2007). Η βενετική κυριαρχία στην Κεφαλονιά (1500-1797) (Αργοστόλι, Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη, 27-30 Σεπτ. 2007), με θέμα: «Η έκδοση του καταλόγου του Βενετικού Αρχείου Κεφαλονιάς».
28. Δημερίδα «Η συμβολή των λογίων της Τραπεζούντας» (Κατερίνη, 8-9 Μαρτ. 2008), με θέμα: «Η Τραπεζούντα ως κέντρο και αντικείμενο της βυζαντινής παιδείας».
29. ΚΘ΄ Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο (Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 16-18 Μαΐου 2008), με θέμα: «Τα βυζαντινά εγκώμια της Τραπεζούντας ως πηγή πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας. Συγγένειες και αποκλίσεις».

30. 5ο Διεθνές Συνέδριο «Η πρόσληψη του Βυζαντίου στην Ευρώπη. Η ιστορία των Βυζαντινών Σπουδών. Από τον Hieronymus Wolff στον Karl Krumbacher» (Μυστράς, 29 Σεπτ.-1 Οκτ. 2008), με θέμα: «Το Βυζάντιο ως μέρος της διαδρομής: η ιστορική σκέψη του J. W. Zinkeisen».
31. Διημερίδα «Από το Βυζάντιο στο “μετα-Βυζάντιο”. Παιδεία & Πολιτισμός στην Μικρά Ασία [15ος-18ος αιώνας] (Κατερίνη, 9 Μαΐου 2009), με θέμα: «Οι βυζαντινοί λόγιοι της ύστερης βυζαντινής περιόδου: η αγωνία και τα οράματα».
32. 12ο Διεθνές Συνέδριο Μεσογειακών Σπουδών (Κάλιαρι, 27-29 Μαΐου 2009), με θέμα: «Bessarion's Synthesis: between East and West».
33. 13ο Διεθνές Συνέδριο Μεσογειακών Σπουδών (Σαλαμάνκα, 26-28 Μαΐου 2010), με θέμα: «Cyprus between Byzantium and the Arabs (7th-10th centuries). A Condominium?».
34. Μεσημβρινό Σεμινάριο (Κέρκυρα, 12 Ιανουαρίου 2011), με θέμα: «Το Άγιον Μανδήλιον και η πολιτική εξουσία. Ο Ιωάννης Κουρκούας και οι άλλοι στο Βυζάντιο του 10ου αιώνα».
35. Συμμετοχή με εποπτεία εισηγήσεων και συντονισμό παρουσιάσεων στο Συνέδριο *Τα Ιστορικά Εκπαιδευτήρια ως φορείς του οικουμενικού Ελληνισμού* (Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής, Αθήνα, 21-22 Ιανουαρίου 2011).
36. Ομιλία με θέμα: «Το Άγιο Μανδήλιο και η πολιτική του αξία στην Κωνσταντινούπολη του 10^{ου} αιώνα», Επιστημονικές Συναντήσεις Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Αθήνα, 26 Ιανουαρίου 2011) [ετοιμάζεται για δημοσίευση].
37. Ανακοίνωση με θέμα: «*Icons on the Mediterranean Sea. Byzantine Iconoclasm, History and Traditions*», 14ο Διεθνές Συνέδριο Μεσογειακών Σπουδών (Mediterranean Studies Association – Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα, Μάιος 2011).
38. Ανακοίνωση με θέμα: «*Homer in Michael Choniates's works*», Διεθνές Συνέδριο *Homeric Receptions in Literature and the Performing Arts* (Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα, 7-9 Νοεμβρίου 2011).
39. Συμμετοχή στην παρουσίαση του βιβλίου της Eka Tschkoidze, Επίκ. Καθηγήτριας του Ilia State University της Τιφλίδας (Γεωργία), *Ένας Γεωργιανός προσκυνητής στον βυζαντινό κόσμο του 9ου αιώνα: ο άγιος Ιλαρίων ο Γεωργιανός* [εκδ. Μπατσιούλας, Αθήνα 2011] (Βιβλιοπωλείο Εκδόσεων Μπατσιούλας, Αθήνα 12 Ιανουαρίου 2012).
40. Ανακοίνωση με θέμα: «*Ο Μαβίλης και η βυζαντινή κληρονομιά*», Συνέδριο εις μνήμην Λορέντζου Μαβίλη (Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα, 28-29 Απριλίου 2012) [δημ. αρ. 19].
41. α. Ανακοίνωση με θέμα: «*Sun and the City. Mediterranean Sun, Politics and Ideology in Byzantium*», 15ο Διεθνές Συνέδριο Μεσογειακών Σπουδών (Mediterranean Studies Association – Πανεπιστήμιο Πούλα, Pula, Κροατία, 29 Μαΐου – 2 Ιουνίου 2012).
β. Προεδρία της συνεδρίας 1Ε («*Medieval and Renaissance History*») του Συνεδρίου.
42. Συμμετοχή στην παρουσίαση του βιβλίου *Απρόοπτα Περιστατικά* του Ν. Γ. Μοσχονά [εκδ. Γκόνη, Αθήνα 2011] (Διοργάνωση: Λέσχη Ανάγνωσης Ραφήνας, Βιβλιοπωλείο Μπέκα, Ραφήνα, 6 Ιουνίου 2012).
43. Ανακοίνωση με θέμα: «*Προσλήψεις της αρχαιότητας στο έργο του Νικολάου Μεσαρίτη*», Διεθνές Συμπόσιο «Η Πρόσληψη της Αρχαιότητας στο Βυζάντιο, κυρίως κατά τους Παλαιολόγειους Χρόνους» (Ινστιτούτο Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού, Σπάρτη, 3-5 Νοεμβρίου 2012) [δημ. αρ. 20].
44. Ανακοίνωση με θέμα: «Ο Νικόλαος Μεσαρίτης μετά την άλωση του 1204. Ένας λόγιος μεταξύ Κωνσταντινούπολης, Νίκαιας και Εφέσου», Ημερίδα «Ο βυζαντινός χώρος κατά τον 13ο αιώνα» του Βυζαντινού Διεπιστημονικού Σεμιναρίου «Νίκος Οικονομίδης» (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα, 30 Μαΐου 2013).
45. Ανακοίνωση με θέμα: «Ταυτότητες, ετερότητες και αυτοσυνειδησία στο έργο του Νικολάου Μεσαρίτη», ΑΔ΄ Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο (Θεσσαλονίκη, 31 Μαΐου – 2 Ιουνίου 2013).
46. Ομιλία με θέμα: «Αραβες και Βυζαντινοί: ανταγωνισμοί, αντιπαραθέσεις, ισορροπίες και σχήματα (6^{ος}-10ος αιώνας)», Β΄ Εβδομάδα Μελέτης Ιστορίας της Μεσογείου (Ναύπακτος, 7-11 Οκτωβρίου 2013).

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

(Επικουρος Καθηγητής/Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία)

I. BIBΛΙΑ

1. *A Commentary on Aischines' De Falsa Legatione, chapters 1-16*, Royal Holloway and Bedford New College, University of London, διδ. διατριβή, London 2000.
2. *Η γλώσσα των 'Περιστασιακών Ομιλιών' του Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Ισιδώρου Γλαβά*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας 2000.
3. *Διοδώρου Σικελιώτη Ιστορική Βιβλιοθήκη, Βιβλίο 16*, Εισαγωγή και Υπόμνημα από Αθαν. Ευσταθίου, μετάφραση από Θεοδ. Πυλαρινό, Κέρκυρα 2009.

II. ΑΡΘΡΑ

1. «The 'Peace of Philokrates': The Assemblies of 18th and 19th Elaphebolion 346. Studying History through Rhetoric». *Historia* 53 (2004), σελ. 385-407.
2. «Eueratos or rather Eukrates, son of Strombichos in Aischines' De Falsa Legatione, 15 ? Manuscript tradition and Proper names», *BICS* Vol. 49 (2006), σελ. 69-79.
3. «Euthyna procedure in 4th c. Athens and the case *On the False Embassy*», *Dike* 10 (2009), σελ. 113-135.
4. «Ο κώδικας 1066 της ΕΒΕ (προερχόμενος από την Ιερά Μονή Δουσίκου) και τα Γραμματικά Ερωτήματα κατά την ύστερη Βυζαντινή περίοδο», *Ιόνιος Λόγος Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Ιστορίας (Τόμος χαριστήριος στον καθηγητή Δημ. Σοφιανό)*, Κέρκυρα 2007, σελ. 75-123.
5. «Εισαγωγή στην Κλασσική Ρητορεία και στο ρήτορα Λυσία», σελ. 15-29, στο βιβλίο του Γεωργίου Ράπτη, *Λυσίας. Οι Πανηγυρικοί του Λόγοι* (3ος Τόμος), Εκδ. Ζήτηρος. Θεσσαλονίκη 2004.
6. «Ποιος θα μας φυλάξει από τους φύλακες: Ο έλεγχος των δημοσίων λειτουργιών στην Αθήνα κατά την κλασσική εποχή». *Εκπαιδευτική Κιβωτός* 2 (2007), σελ. 111-125.
7. «My name is Diodorus of Sicily», *Εκπαιδευτική Κιβωτός* 3 (2008), σελ. 36-45.
8. «Επισιτισμός και εξωτερική πολιτική: Το ζωτικό ενδιαφέρον της Αθήνας για τα νησιά Ίμβρος, Λήμνος και Σκύρος κατά τον 4ο αι. π.Χ.», *Ιόνιος Λόγος, Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Ιστορίας (Τόμος αφιερωμένος στην Εύη Ολυμπίτου)*, τόμ. Γ', σελ. 169-182, Κέρκυρα 2011.
9. «Σοφίας Αδάμ-Μαγνήσαλη, Έλεγχος και Λογοδοσία των Αρχών στην Αθηναϊκή Δημοκρατία, Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδόσεις Σάκκουλα, 2004», *Ελληνικά* 57 (2007), σελ. 183-189.
10. «P. Fröhlich, *Les cités Grecques et le contrôle des magistrats (IVe -Ier siècle avant J.-C.)*. École pratique des Hautes Études. Hautes Études du monde gréco-romain, 33. Geneva and Paris: Droz, 2004, σελ. xii και 634. ISBN: 2-600-00956-6», *Τεκμήριον* 6 (2006), σελ. 265-274.
11. «Ο Δημοσθένης, ο Άρπαλος και το ταμείο του Μεγάλου Αλεξάνδρου: Η δημοκρατία ελέγχουσα τους λειτουργούς της στην Αθήνα της κλασσικής περιόδου», *Νέα Παιδεία*, 136 (2010), σελ. 17-34.
12. «Genus Commentariorum (Pars I)», *ΠΛΑΤΩΝ* 57 (2010-2011), σελ. 153-165.
13. «Από τον Πλάτωνα στον Κώστα Βάρναλη: Η απολογία και η αληθινή απολογία του Σωκράτη», Πρακτικά Συνεδρίου: *Ελληνική Αρχαιότητα και Νεοελληνική Λογοτεχνία*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο Τμήμα Ιστορίας, Κέρκυρα 2009, σελ. 97-110.
14. «Nunc est bibendum: Η άμπελος και ο οίνος κατά την αρχαιότητα: επισκόπηση της οινικής παραγωγής» (υπό έκδοση στα Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου για την Ιστορία του Αμπελώνα Λαρίσης, Θεσσαλονίκη 2009), 11 σελ.
15. Τρία άρθρα για την 13τομη Encyclopedia of Ancient History, Wiley-Blackwell Publication, Malden, MA, U.S.A., με τους ακόλουθους τίτλους:
  - Confiscation of property
  - Philocrates
  - Metronomoi

16. «[Aristotle] Athenaion Politeia 48.4.», *ZPE* 187 (2013), σελ. 87-89.
17. «Altercationes grammaticae: ερωταποκρίσεις και σχολική πράξη στην ύστερη αρχαιότητα». *Ιόνιος Λόγος* τόμ. Δ' (2013), σελ. 169-180.
18. «The historical example of Marathon as used in the speeches On the False Embassy and On the Crown and Against Ctesiphon by Demosthenes and Aeschines», υπό δημοσίευση στον τόμο Πρακτικών του Διεθνούς Συνεδρίου με τίτλο «The significance of the Marathon battle to Greek civilization: historic, archaeological and literary evidence», 7-10 October 2010, Kalamata, Greece. *Institute of Classical Studies* (London 2013), σελ. 181-198.
19. «Το ιδιωτικό και το δημόσιο στη δοκιμασία των ρητόρων στην Αθήνα των κλασσικών χρόνων», Διεθνής διημερίδα προς τιμήν της κ. Ιωάννας Γιατρομανωλάκη με τίτλο: Ιδιωτικός βίος και δημόσιοι ομιλητές, Οκτώβριος 2009. Υπό έκδοση στις Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης (2013), 28 σελ. (βλ. βεβαίωση από κ. Λουκία Αθανασάκη για την έκδοση του τόμου).
20. «Οι ρητορικοί λόγοι ως ιστορικές πηγές», *ΠΛΑΤΩΝ* 58 (2012-2013), σελ. 120-135.
21. «Καρπός πολύχρονης και πολύμοχθης εργασίας: Κωνσταντίνου Τσιάρα *Διεξοδικό Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, Λάρισα: Prosperus 2012.*», *Νέα Παιδεία* 144 (2012), σελ. 152.
22. «Δημήτριος Παπαδής, *Αριστοτέλης Αθηναίων Πολιτεία*, Θεσσαλονίκη 2009, εκδόσεις Ζήτρος», υπό δημοσίευση στο Περιοδικό *ΕΛΛΗΝΙΚΑ* 2013.

III. ΛΟΙΠΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

1. *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο* (σχολικό εγχειρίδιο), 208 σελ. (εκπαιδευτικό βιβλίο).
2. A. Pickard-Cambridge, *The Dramatic Festivals of Athens*, Oxford University Press, (Επιστημονική επιμέλεια από Αθαν. Αγγ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ καθώς και μετάφραση σε συνεργασία με άλλους συνεργάτες). Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2011.
3. Athanasios Efstathiou and Ioanna Karamanou (eds.), *Homeric Receptions: Literature and performing arts*, υπό έκδοση στη σειρά Trends in Classics, De Gruyter 2014.
4. Τζελίνα Χαρλαύτη, Σοφία Λαΐου, Αθανάσιος Ευσταθίου (εκδ.), *Ιόνιος Λόγος*, τόμ. Δ', Κέρκυρα 2013.
5. «Ἐδίκηθη περὶ τὸν Ὀρτὸν (Δημοσθένης, *Κατὰ Μειδίου*, § 1)», *Εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ*, Κυριακή 25/3/2012.
6. «Αιδώς Αργείου», *Εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ*, Κυριακή 8/4/2012.

IV. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. 9ο Θεολογικό Συνέδριο Τμήματος Θεολογίας Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Σκιάθος 2003: Θέμα: «Εκκλησιαστική ρητορεία και κλασσική αρχαιότητα: Παρατηρήσεις στη γλώσσα δύο ησυχαστών αρχιεπισκόπων της Θεσσαλονίκης, του Γρηγορίου Παλαμά και του Ισιδώρου Γλαβά».
2. Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «Αιγαίο: Ιστορία, Λογοτεχνία και Πολιτισμός», Ρόδος, 7-9 Νοεμβρίου 2003: Ανακοίνωση: «Επισιτισμός και εξωτερική πολιτική: Το ζωτικό ενδιαφέρον της Αθήνας για τα νησιά Ίμβρος, Λήμνος και Σκύρος κατά τον 4ο αι. π.Χ.».
3. Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «The interface between Philosophy and of Rhetoric», Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ρέθυμνο, 29-31 Οκτωβρίου 2004). Ανακοίνωση: «Rhetorical technique in Aischines' speech On the False Embassy. Rhetoric and Democracy».
4. Διήμερο Αρχαίων Ελλήνων και Βυζαντινών Συγγραφέων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο και Σύνδεσμος Φιλολόγων Κέρκυρας, Δημοτική Βιβλιοθήκη Κέρκυρας, Μάιος 2005: «Η κλασσική φιλολογία κατά τους 18ο και 19ο αι.: από το Λονδίνο στο Βερολίνο».
5. Διήμερο Αρχαίων Ελλήνων και Βυζαντινών Συγγραφέων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο και Σύνδεσμος Φιλολόγων Κέρκυρας, Δημοτική Βιβλιοθήκη Κέρκυρας, Μάιος 2005: «Κλασσική φιλολογία και ηλεκτρονικοί υπολογιστές» .

6. Πανελλήνιο Συνέδριο για την Ιστορία του Αμπελώνα Λαρίσης: «Nunc est bibendum: Η άμπελος και ο οίνος κατά την αρχαιότητα: επισκόπηση της οινικής παραγωγής».
7. Διεθνές Συνέδριο με τίτλο «Ελληνική Αρχαιότητα και Νεοελληνική Λογοτεχνία», Ιόνιο Πανεπιστήμιο, 30 Οκτωβρίου έως 1 Νοεμβρίου 2008: «Από τον Πλάτωνα στον Κώστα Βάρναλη: η Απολογία και η Αληθινή Απολογία του Σωκράτη».
8. Διεθνές Συνέδριο με τίτλο «Ελληνική Αρχαιότητα και Νεοελληνική Λογοτεχνία», Ιόνιο Πανεπιστήμιο, 30 Οκτωβρίου έως 1 Νοεμβρίου 2008: «Από τον Πλάτωνα στον Κώστα Βάρναλη: η Απολογία και η Αληθινή Απολογία του Σωκράτη».
9. Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «Hellenistic Oratory Conference», University of London, 2-3 Ιουλίου 2009: «The virtue of clarity (σαφήνεια) in hellenistic oratory and rhetoric: the case of [Demetrius] On Style (*De elocutione* or *Περί Ερμηνείας*)».
10. Διεθνές συνέδριο προς τιμήν της κ. Ιωάννας Γιατρομανωλάκη με τίτλο: «Ιδιωτικός βίος και δημόσιοι ομιλητές», 17-18 Οκτωβρίου 2009: «Το ιδιωτικό και το δημόσιο στη δοκιμασία των ρητόρων στην Αθήνα των κλασσικών χρόνων».
11. International Conference «The significance of the Marathon battle to Greek civilization: historic, archaeological and literary evidence», 7-10 October 2010, University of Peloponnese, Kalamata, Greece: «The battle of Marathon in political and forensic speeches».
12. 6ο Διασχολικό Συνέδριο Νέων, Παλαιά Βουλή Αθήνα 21-22/1/2011: Τα ιστορικά σχολεία της Θεσσαλίας: Οικονόμειος Σχολή Τσαριτσάνης και Σχολείο Ζαγοράς καθώς και η Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων παρουσίασαν την ιστορία τους υπό την επιστημονική εποπτεία και συμμετοχή μου.
13. 14th Annual Mediterranean Studies Congress, Corfu Ionian University – Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Corfu, Greece – Κέρκυρα, Ελλάδα, May 25 – 28, 2011: “Teaching Grammar by Question and Answer in Late Antiquity”.
14. Συνέδριο με τίτλο «Μετά το Πτυχίο: Φιλολογική Εκπαίδευση και Προοπτικές Απασχόλησης», Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Φιλολογίας, 10 Μαΐου 2011: Φιλολογία και Επιχειρηματικότητα.
15. Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «Homeric Receptions: Literature and performing arts», 7-9 Νοεμβρίου 2011, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα: «Argumenta Homérica: Homeric Quotations in Aeschines’ speeches».
16. International Conference «Use and Abuse of Law in the Athenian Courts», University College of London, 16-18 April 2013: Playing games with law: the case of Demosthenes and Aischines.
17. Επιστημονική Ημερίδα, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ιστορίας, Κέρκυρα 17/5/2012: Ελέγχοντας τους αξιωματούχους πριν και μετά τη θητεία τους: οι διαδικασίες της «δοκιμασίας» και της «ευθύνης»: α) εισήγηση με θέμα: «Η Δημοκρατία της κλασσικής Αθήνας και η δημοκρατία του σήμερα: ο έλεγχος της πολιτικής δραστηριότητας» και β) παρουσίαση-κριτική του βιβλίου: Δημήτρης Παπαδής, Αθηναίων Πολιτεία, εκδόσεις Ζήτρος.
18. Διεθνές Συμπόσιο, Τμήμα Φιλολογίας, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου: Δραματική ποίηση και Ρητορική, 22 Μαΐου 2013 – Καλαμάτα: ‘Σοφόκλειος Δημοσθένης’.

****

ΣΟΦΙΑ ΛΑΪΟΥ

(Επικουρη καθηγήτρια/Οθωμανική Ιστορία)

I. ΒΙΒΛΙΑ

1. *Η Σάμος κατά την οθωμανική περίοδο, 16ος-18ος αι. Πτυχές του κοινωνικού και οικονομικού βίου*, Βιβλιοθήκη Ιστορικών Μελετών 1, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2002.

2. *Τα οθωμανικά έγγραφα της μονής Βαρλαάμ Μετεώρων*, Κέντρο Έρευνας του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 2011.

II. ΑΡΘΡΑ

1. «Αφιερωτήρια έγγραφα των μονών της Σάμου (17ος-18ος αι.)», *Πρακτικά ΙΔ΄ Πανελληνίου Ιστορικού Συνεδρίου* (Θεσσαλονίκη, 28-30 Μαΐου 1993), Θεσσαλονίκη 1994, σ. 203-212.
2. «Οθωμανικά έγγραφα που αφορούν την ιστορία της Σάμου, 1581-1648», *Πρακτικά συνεδρίου «Η Σάμος από τα βυζαντινά χρόνια μέχρι σήμερα»*, τ. Α', Αθήνα 1998, σ. 195-208.
3. «Συμβολή στη λειτουργία του οθωμανικού ιεροδικείου του καζά της Σάμου», *Ελληνικά* 49 (1999) σ. 149-157.
4. «Παρατηρήσεις για την τοπογραφία και την οικιστική διάρθρωση της Σάμου το 17ο αιώνα», *Πρακτικά συνεδρίου «Η Σάμος στα νεότερα χρόνια, 17ος-20ός αι.»* (Αθήνα, 20-21 Δεκεμβρίου 1999), Αθήνα 2002, σ. 13-42.
5. «The Ottoman Reoccupation of Tenedos (1657) and the Land Redistribution: Some Preliminary Thoughts», *Περί Θράκης* 2 (2002) σ. 298-303.
6. «Alliances and Disputes in the Ottoman Periphery: The Monastery of Leimon (Mytilene) and its Social Environment in the 17th Century», *XIV. Türk Tarih Kongresi (Ankara, 9-13 Eylül 2002)*, II/II, Άγκυρα 2005, σ. 1389-1401.
7. «The Levends of the Sea in the Second Half of the Sixteenth Century: Some Considerations», *Mélanges en l'honneur d' Elizabeth A. Zachariadou Archivum Ottomanicum* 23 (2005/6) σ. 233-247.
8. «Christian Women in an Ottoman World: Interpersonal and Family Cases Brought Before the Shari'a Courts during the Seventeenth and Eighteenth Centuries (Cases Involving the Greek Community)», Α. Buturovich – I. Schick (εκδ.), *Women in the Ottoman Balkans. Gender, Culture and History*, Λονδίνο 2007, σ. 243-271.
9. «Some Considerations Regarding Çiftlik Formation in the Western Thessaly, Sixteenth-Nineteenth Centuries», Ε. Kolovos et al. (εκδ.), *The Ottoman Empire, the Balkans, the Greek Lands: Toward a Social and Economic History. Studies in Honor of John C. Alexander*, Κωνσταντινούπολη 2007, σ. 255-277.
10. «Το δίκτυο των βακουφίων της πόλης των Τρικάλων, 15^{ος}-16^{ος} αιώνας», *Ιόνιος Λόγος* 1 (2007) σ. 125-150.
11. «Τα Τρίκαλα στα τέλη του 17^{ου} αιώνα με βάση δύο κατάστιχα κεφαλικού φόρου», *Μνήμων* 28 (2006-2007) σ. 9-28.
12. G. Harlaftis- S. Laiou, «Ottoman State Policy in Mediterranean Trade and Shipping, c.1780-c.1820: The Rise of the Greek-Owned Ottoman Merchant Fleet», Μ. Mazower (εκδ.), *Networks of Power in Modern Greece. Essays in Honor of John Campbell*, Λονδίνο 2008, σ.1-44 (βλ. υπόμνημα).
13. «Η ελληνική επανάσταση στην Πελοπόννησο σύμφωνα με την περιγραφή ενός Οθωμανού λογίου», στο Π. Πιζάνιας, επιμ.-εισ., *Η ελληνική επανάσταση του 1821. Ένα ευρωπαϊκό γεγονός*, Αθήνα 2009, σ. 307-319.
14. «Στρατηγικές εδραίωσης της οθωμανικής κυριαρχίας στο Αιγαίο τον 16^ο αιώνα», στο Κ. Λάμπας, Α. Αναστασόπουλος, Η. Κολοβός, επιμ., *Μνήμη Πηνελόπης Στάθη. Μελέτες ιστορίας και φιλολογίας*, Ηράκλειο 2010, σ. 11-21.
15. Σχέσεις μοναχών και χριστιανών λαϊκών κατά την οθωμανική περίοδο (15ος-αρχές 19ου αι.), στο Η. Κολοβός (επιμ.), *Μοναστήρια, οικονομία και πολιτική. Από τους μεσαιωνικούς στους νεώτερους χρόνους*, Ηράκλειο 2011, σ. 207-223.
16. «The Greek Revolution in the Morea According to the Description of an Ottoman Official», στο P. Pizaniyas (ed.), *The Greek Revolution of 1821. A European Event*, Κωνσταντινούπολη 2011, σ. 241-255.

17. «Η συμμετοχή των Σαμίων στην επανάσταση του 1821 και η αντίδραση του οθωμανικού κράτους», 1821, *Σάμος και Επανάσταση. Ιστορικές προσεγγίσεις, Πρακτικά συνεδρίου*, Αθήνα 2011, σ. 43-58.
18. «Diverging realities of a Christian vakıf, sixteenth to eighteenth centuries», *Turkish Historical Review* 3/1 (2012) 1-18.
19. «Political Processes on the Island of Samos prior to the Greek War of Independence and the Reaction of the Sublime Porte: the Karmanioloι – Kallikantzaroi Conflict», στο Α. Anastassopoulos (ed.), *Political Initiatives 'From the Bottom Up' in the Ottoman Empire, Halcyon Days in Crete VII*, 9-11 January 2009, Rethymno 2012, σ. 91-105.

III. ΛΟΙΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. «Η οθωμανική κυριαρχία. Η κοινωνική-οικονομική κατάσταση στο βακούφι της Σάμου από το 16ο έως το 18ο αιώνα», *Καθημερινή – Επτά Ημέρες*, 9 Αυγούστου 1998.
2. Χρονικό του συνεδρίου «The Provincial Elites in the Ottoman Empire», *Halcyon Days in Crete*, V, Ρέθυμνο, 10-12 Ιανουαρίου 2003, *Σύγχρονα θέματα*, τεύχος Μαρτίου 2004.
3. «Το Αιγαίο επί Οθωμανικής αυτοκρατορίας», www.egeonet.gr. Πολιτιστική Πύλη του Αρχιπελάγους του Αιγαίου, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού.
4. «Το γαιοκτητικό σύστημα», *Οθωμανική Αυτοκρατορία*, μέρος 1ο, ΙΣΤΟΡΙΚΑ-Ελευθεροτυπία, 12 Μαΐου 2005.
5. «Το ρεμπελιό της Σμύρνης», *Η ιστορία της Μικράς Ασίας. Οθωμανική κυριαρχία*, τ. 4, Αθήνα 2011 (έκδοση Κυριακάτικης Ελευθεροτυπίας).

IV. ΣΥΝΕΔΡΙΑ-ΔΙΗΜΕΡΙΔΕΣ-COLLOQUIA-ΟΜΙΛΙΕΣ

1. «An Enemy from Within: The Image of the Levends in the Second Half of the 16th Century», *4th International Congress of Maritime History*, Κέρκυρα, 21-27 Ιουνίου 2004. Επεξεργασμένη μορφή της ανακοίνωσης αποτέλεσε το άρθρο αρ. 9.
2. «Ottoman State, Finance and Maritime Trade: The Emergence of an Ottoman- Greek fleet, 1780-1820», Session 106, *XIV International Economic History Congress*, Helsinki, 21-25 Αυγούστου 2006.
3. «Η ανάπτυξη της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας και ο ρόλος του οθωμανικού κράτους στις αρχές του 19^{ου} αιώνα», *Δημερίδα με τίτλο Ναυτιλιακή ιστορία των Ελλήνων, 18^{ος} αιώνας*, Κέρκυρα, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, 8-9 Νοεμβρίου 2006.
4. «Η πόλη των Τρικάλων στα τέλη του 17^{ου} αιώνα με βάση ένα κατάστιχο είσπραξης του κεφαλικού φόρου», *1^ο Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας και Πολιτισμού της Θεσσαλίας*, Λάρισα, 9-11 Νοεμβρίου 2006. Επεξεργασμένη μορφή της ανακοίνωσης αποτέλεσε η ανακοίνωση αρ. 13.
5. «Η ελληνική επανάσταση στην Πελοπόννησο σύμφωνα με την περιγραφή εντός ντόπιου Οθωμανού λόγιου», *Η Ελληνική Επανάσταση του 1821. Ένα ευρωπαϊκό γεγονός*, Τμήμα Ιστορίας-Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα, 3-5 Μαΐου 2007.
6. «Οι οθωμανικές σπουδές στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο», *Οι Τουρκικές Σπουδές Σήμερα*, Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 1-2 Ιουνίου 2007.
7. «Christian Women in an Ottoman World: Interpersonal and Family Cases Brought Before the Shari'a Courts during the Seventeenth and Eighteenth Centuries», *Women Facing the Law: From Byzantium to the Eve of Modern Greece. Colloquium*, Princeton University, 2 Μαΐου 2008.
8. «Political Processes on the Island of Samos Prior to the Greek War of Independence and the Reaction of the Sublime Porte», *Halcyon Days in Crete VII: Political Initiatives 'From the Bottom Up' in the Ottoman Empire*, Ρέθυμνο, 9-11 Ιανουαρίου 2009.
9. «Σχέσεις μοναχών και λαϊκών κατά την οθωμανική περίοδο», *Μοναστήρια, οικονομία και πολιτική από το μεσαίωνα στους νεότερους χρόνους*, Ρέθυμνο 17-19 Δεκεμβρίου 2009.

10. «Οθωμανικές μαρτυρίες για τη συμμετοχή των Σαμίων στην επανάσταση του 1821», 1821, Σάμος και επανάσταση: ιστορικές προσεγγίσεις, Σάμος 28-29 Μαΐου 2010.
11. Διοργάνωση πάνελ με τίτλο «The integration of the Christian vakif into the Ottoman society: social and economic aspects, 15th-18th centuries» και συμμετοχή με την ανακοίνωση «Diverging realities of the Christian vakif» στο πλαίσιο του 12th International Congress of Ottoman Social and Economic History (ICOSEH), 11-15 July 2011, Retz, Austria. Επεξεργασμένη μορφή της ανακοίνωσης αποτέλεσε το άρθρο αρ. 19.
12. «Πολιτικο-οικονομικές συνεργασίες στο χώρο του Αιγαίου στις αρχές του 19ου αιώνα: η περίπτωση του αρχιναυάρχου του οθωμανικού στόλου Κιουτσούκ Χουσεΐν Πασά και του Υδραίου κοτζάμπαση Γεωργίου Βούλγαρη», Βούλγαρη», 2nd International Conference on Economic and Social History, 10-12 Φεβρουαρίου 2012, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας-Βόλος.
13. «Patronage networks in the Aegean Sea, end of the 18th-beginning of the 19th century», 20th CIÉPO SYMPOSIUM «New trends in Ottoman History», Πανεπιστήμιο Κρήτης-Ρέθυμνο, 27 Ιουνίου-1 Ιουλίου 2012.
14. Ομιλία με τίτλο «Between Pious Generosity and Faithful Service to the Ottoman State: Nikolaos Mavrogenis' Vakif (End of the 18th Century)» στο Πανεπιστήμιο του Βοσπόρου, στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus (Μάρτιος 2013).
15. «Health and Philanthropy among the Ottoman Orthodox population, eighteenth to early nineteenth century», John Alexander-Sophia Laiou, Ottomans and Health, Skilliter Centre of Ottoman Studies, Cambridge University, 3-6 Ιουλίου 2013.
16. «The Ottoman "merchants of Europe" in the beginning of the 19th century», 13th International Congress of Ottoman Economic and Social History of the Orient, University of Alcalá, Spain (1-5 Οκτωβρίου 2013).

****

ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ

(Επίκουρη Καθηγήτρια/Αρχαία Ελληνική Ιστορία)

Ι. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

1. *Contribution à l' Etude de l'intoxication en matière politique et militaire chez les historiens grecs de la période classique (Thèse)*, Παρίσι 1988.
2. Σπάρτη, Αθήνα, Θήβα (399-371 π. Χ.). *Η πορεία προς τα Λεύκτρα*, Αθήνα 2011 (τυπών.).
3. «Un étrange «Proxène » chez Énée le Tacticien», *Cahiers du Centre Gustave Glotz, Revue d'Histoire Ancienne* IV, Publications de la Sorbonne, Paris 1993, 223-227
4. «Un étrange «Proxène » à Corcyre», *Revue Archéologique* 1994 – N° 1, 111-118
5. «Μια μορφή πολεμικής απάτης στον Αινεία τον Τακτικό», *Αρχαιολογία* 68, Αθήνα 1998, 84-86
6. «La ruse dans la guerre», στο: P. Brun (εκδ.), *Guerres et sociétés dans les mondes Grecs*, 490-322, Éditions du Temps, Paris 1999, 21-28
7. «Quelques cas de désobéissance dans la Grèce classique», *Cahiers du Centre Gustave Glotz, Revue d'Histoire Ancienne* X, Publications de la Sorbonne, Paris 1999, 27-31
8. «Étrangers et citoyens: le maintien de l'ordre dans une cité assiégée selon Énée le Tacticien», στο: *Les Régulations sociales dans l'Antiquité*, sous la direction de Michel Moulin, Presses Universitaires de Rennes, Rennes 2006, 21-41
9. «Une «lacune» suspecte chez Diodore (XV, 45, 2): Timothée et son implication dans les affaires politiques de Zakynthe», *METIS. Revue d'anthropologie du monde grec ancien. Philologie – Histoire – Archéologie*, N.S. 6, Paris 2008-9, 239-268.
10. Κ. Ματαράγκα (σε συνεργασία με τον Κ.Σμπόνια), «Η αρχαιολογική έρευνα επιφανείας του Ιονίου Πανεπιστημίου στην Παλική Κεφαλλονιάς. Μεθοδολογικές παρατηρήσεις και πρώτα αποτελέσματα.» στο: *Ιόνιος Λόγος*, τόμος Δ', Κέρκυρα 2013, 287-323.

11. 'Cephalonia: The "Mysterious Island" of the Ionian Sea (4th – 2nd Century B.C.)' στο: «With the Adriatic in the Middle: Comparative Issues in Romanized Landscapes in Italy and Greece», ASLD-Academic Studies, University of Leiden (υπό έκδοση)
12. 'La représentation négative du stratège Charès' στο *Mediterranean Chronicle* (υπό δημοσίευση)

II. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

1. «Από τις όχθες του Ώξου στα όρια της Κίνας και από τις στέπες της Κεντρικής Ασίας στην κοιλάδα του Γάγγη: τα Ελληνιστικά Βασίλεια της Βακτριανής και της Ινδίας»: Α΄ κύκλος διαλέξεων «Εθνολογικές Προσεγγίσεις - Όταν η Δύση συναντά την Ανατολή», Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, Ιούλιος 1994.
2. «Alexander's legend through literature to film» στο: 2^ο Συμπόσιο «The Heritage of Alexander the Great Archeology, History, Philosophy, Arts», Αίγυπτος, Οκτώβριος 1996.
3. «Problèmes de pouvoir chez Énée le Tacticien», στο πλαίσιο του σεμιναρίου της Καθηγήτριας κ. Γεωργούδη στο *Centre Louis Gernet de Recherches Comparées sur les Sociétés Anciennes*, Παρίσι, Ιανουάριος 2000
4. «Le maintien de l'ordre dans une cité assiégée selon Énée le Tacticien», στο: Συμπόσιο «Y avait-il des Régulations sociales dans l'Antiquité? », *Centre d'Histoire des Régulations sociales de l'Université d'Angers* (HIRES), 23– 24. 5. 2003.
5. «Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας – Τέχνη και πολιτισμός»: διαλέξεις στο πλαίσιο της «Θερινής Ακαδημίας Γλώσσας και Πολιτισμού» που οργανώθηκε από το Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Παν/μίου, Ιούλιος 2005
6. «The guardians of the Ionian Sea: Korkyra, Cephallenia, Zakynthos (5th to 4th century B.C.)», στο: Διεθνές συνέδριο «11th Annual Mediterranean Studies Congress», Leuphana Universität, Lüneburg, Μάιος 28–31, 2008.
7. «Mediterranean Sea-Routes and Ports of Call (5th -3rd Century BC): The Case of Cephallenia» στο: Διεθνές συνέδριο «12th Annual Mediterranean Studies Congress», Università di Cagliari, Sardinia, Μάιος 27– 30, 2009.
8. "Ruses of War and stratagems in Classical Greek World" στο: Διεθνές συνέδριο «13th Annual Mediterranean Studies Association International Congress», Universidad de Salamanca, Spain, Μάιος 26-29, 2010.
9. "The Art of War in Ancient Greece: Political and Military Stratagems in Aeneias the Tactician's *On Siegewarft* (4th c. B.C.)" στο «15th Annual Congress of the Mediterranean Studies Association», στο Juraj Dobrila University, Pula, Croatia, 30 Μαΐου – 2 Ιουνίου 2012.
10. "Introduction to Western Tradition and Contemporary issues: Ancient Greek History". Διαλέξεις στο: «Πρόγραμμα σπουδών στην Κέρκυρα του Πανεπιστημίου Οχάιο», Μάιος 2013
11. Μέλος της οργανωτικής επιτροπής του 14^{ου} Ετήσιου Συνεδρίου της *Mediterranean Studies Association* (συνεργάζεται με τα Παν/μια: University of Massachusetts Dartmouth, University of Kansas & Utah State University) που φιλοξενήθηκε στο Τμήμα Ιστορίας στο διάστημα 25-28/5/2011.
12. Οργάνωση (σε συνεργασία με τον Επίκουρο Καθηγητή κ. Αθ. Ευσταθίου) και συμμετοχή στην ημερίδα με θέμα «Η δημοκρατία της Κλασσικής Αθήνας και η δημοκρατία του σήμερα: ο έλεγχος της πολιτικής δραστηριότητας», Κέρκυρα 17/5/2012.
13. Προεδρία στη συνεδρία με θέμα «Ancient World I», στο 14^ο Ετήσιο Συνέδριο της *Mediterranean Studies Association*, 26/5/2011 .
14. Προεδρία στη συνεδρία με θέμα «Ancient Mediterranean III», στο 15^ο Annual Congress of the Mediterranean Studies Association», στο Juraj Dobrila University, Pula, Croatia (1/6/2012).

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ

1. Εκπαιδευτική άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2005-2006: θέμα έρευνας «Guerre et hégémonie au IVe siècle av. J.-C.». Η έρευνα διεξήχθη στο Παρίσι στο: *Centre Louis Gernet (Centre de Recherches comparées)* και στην *École Pratique des Hautes Études, Section des Sciences Religieuses (Paris-Sorbonne)*.
2. Εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2009-2010 για την ολοκλήρωση έρευνας σχετικά με τον πολιτικό ρόλο που διαδραμάτισαν η Κεφαλονιά και η Ζάκυνθος κατά την κλασσική εποχή. Η έρευνα διεξήχθη στη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή (École Française d' Athènes).
3. Εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2012-2013: θέμα έρευνας «Les stratèges athéniens du IVe s. av. J.-C.: le cas de Charès et de Timothée». Η έρευνα διεξήχθη στη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή (École Française d' Athènes).

IV. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

1. 1st Transeuropean Seminars on Ancient Hellenic History: "Tyrants in Ancient Greece", Αρχαία Ολυμπία 11-16/9/ 2006
2. Colloque international: «Hostilité, réprobation, dépréciation La représentation négative de l'autre dans les sources antiques», Paris, Université Paris IV – Sorbonne, 18-19 avril 2013

****

ΣΟΦΙΑ ΜΕΡΓΙΑΛΗ

(Η κ. Μεργιαλή έχει αποχωρήσει από το Τμήμα Ιστορίας μετά την εκλογή της στο ΕΚΠΑ)

****

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

(Επικουρος Καθηγητής/Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία)

I. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΕΡΕΥΝΑ

1. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ: (i) Η πρόσληψη της σκέψης του Ν. Μακιαβέλλι στην Γαλλία των θρησκευτικών πολέμων, με ιδιαίτερη έμφαση σε κείμενα που απηχούσαν την αριστοκρατική ιδεολογία, έναν ασυνήθιστο πρώιμο εθνικό αίσθημα καθώς επίσης και σ' εκείνα —προτεσταντών ή καθολικών— που έθεταν το πρόβλημα των σχέσεων θρησκείας και κράτους, (ii) Ιστορία της γαλλικής κυρίως ιστοριογραφίας από τον 16ο ως τον 19ο αιώνα και ήδη το ιστοριογραφικό μοτίβο της συνύπαρξης δύο εθνών στο βασίλειο, (iii) Πολιτική χρήση θρησκευτικών μορφών και ιδιαίτερα της λατρείας των αγίων και (iv) σε ζητήματα μεθοδολογίας της ιστορίας και μάλιστα του εμπλουτισμού της από το έργο των Μισέλ Φουκώ και Πώλ Βέν.
2. ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΕΡΕΥΝΑ: Η αριστοκρατική ιδεολογία στην Γαλλία και την Γερμανία από τον 16ο ως τον 18ο αιώνα με έμφαση στην διερεύνηση αισθημάτων (π.χ. υπερηφάνεια) που αποτελούν διακύβευμα των σχέσεων ανάμεσα σε κυβερνώντες και κυβερνώμενους.

II. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

II.1. ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ

1. *La notion de classe sociale chez F. Quesnay, A. Smith et D. Richardo, Diplôme d'Études Approfondies*, Πανεπιστήμιο Paris-II, Παρίσι 1981.

2. *Machiavellisme et antimachiavellisme en France: 1572-1643*, διδ. Διατριβή, Πανεπιστήμιο Paris-II, Παρίσι 1987.

II.2. ΑΡΘΡΑ – ΒΙΒΛΙΑ

1. “Ο ευγενής, ο σοφός και ο λαός: τρία πολιτικά υποκείμενα”, *Θεωρία και Κοινωνία* 3 (1990) 47-54.
2. “A recherché de l’Europe: une enquête sur les manuels scolaires français”, στο: J. Muchy and W. Olszewskiego (επιμ.), *Dylematy Tożsamości Europejskich Pod Koniec Drugiego Tysiąclecia*, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 1997, 315-325.
3. “Innocent Gentillet: ένας πρώιμος “εθνικιστής” στον 16ο αιώνα”, *Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης* 14 (1999) 96-116.
4. “Από την ιστορία των νοοτροπιών στην αρχή της σπανιότητας των ιστορικών αντικειμένων”: Εισαγωγικό δοκίμιο στον 2ο τόμο του βιβλίου του Ph. Ariès, *Ο άνθρωπος ενώπιον του θανάτου. Ο εξαγριωμένος θάνατος* II, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1999, 11-20.
5. “Ιστορία και Ανθρωπολογία. Η δημιουργία της Ύστερης Αρχαιότητας ως μάθημα μεθόδου”: Εισαγωγικό σημείωμα στο Peter Brown, *Η Δημιουργία της Ύστερης Αρχαιότητας*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 2001, 11-19.
6. “Η εκδοτική σειρά “Δημιουργία της Ευρώπης”: σκέψεις για το πώς γράφεται η Ευρωπαϊκή Ιστορία”, στο: Άρης Αλεξάκης (επιμ.), *Γλωσσομεταφραστικά Σύμμεικτα-Μελέτες προς τιμήν του Γιάγκου Σιώτη*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα 2002, 229-244.
7. *Είδωλα του Μακιαβέλλι. Η πολεμική γύρω από τον “μακιαβελλισμό” στην Γαλλία μεταξύ 1572 και 1643*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 2003.
8. “Το ζήτημα “των δύο εθνών” στην γαλλική ιστοριογραφία από τον Φρ. Οτμάν ως τον Αυγ. Τιερρύ”, *Τα Ιστορικά* 39 (2003) 401-434 και 40 (2004) 155-178.
9. “Το ζήτημα “των δύο εθνών” στο ιστοριογραφικό έργο του Φρ. Γκιζώ”, *Τα Ιστορικά* 43 (2005) 467-494.
10. “Το Δοκίμιο επί της ανισότητας των ανθρωπίνων φυλών του Αρθούρου ντε Γκομπινώ και το ζήτημα των “δύο εθνών”, *Τα Ιστορικά* 6 (2007) 129-166
11. “Per o contro i Turchi. Il volte face di san Spiridione tra 1716 e 1798-99”, στο: Vera Constantini και Matthias Kappler (επιμ.), *Festschrift Giampiero Belingeri* Βενετία 2010
12. Θ. Νικολαΐδης (επιμ.), *Κοινωνίες και άγιοι*, εκδόσεις Νήσος, Αθήνα 2012.
13. *Εθνικιστική ιστοριογραφία: Η περίπτωση του Σπυρίδωνα Ζαμπέλιου*, Αθήνα 2011.
14. “La Grèce moderne comme synthèse entre l’héritage classique et le christianisme. Prouesses de la dialectique dans l’œuvre historiographique de Sp. Zabelios”, στο: Constantin Angélopoulos (επιμ.), *Lieux, pratiques et discours de mémoire dans l’identité grecque et chypriote* που θα εκδοθεί από τον οίκο Presses universitaires de Montpellier (τυπών.).
15. “Il ruolo del Consilio di Corfu nella promozione del culto di san Spiridione” στο: Aldo Pirolla (επ.), *Il Cardinale Querini*, Μπρέσα 2005
16. Θ. Νικολαΐδης (επιμ.), *Ο Μ. Φουκώ και οι ιστορικοί*, Νήσος, Αθήνα 2008.
17. “Πωλ Βέν και Μισέλ Φουκώ” στο: Θ. Νικολαΐδης (επιμ.), *Ο Μ. Φουκώ και οι ιστορικοί*, Νήσος, Αθήνα 2008, 30-42
18. “‘Local Religion’ in Corfu: 16th-19th centuries”, *Mediterranean Historical Review*, (τυπών.).
19. “Η λατρεία του αγίου Σπυρίδωνα στην Κέρκυρα (16ος-τέλη 18ου αιώνα)”, *Τα Ιστορικά* 56 και 57 (2013), 101-130, 313-344.
20. 22. “Αναζητώντας το ιερό: τύποι θρησκευτικών εορτών στην Κέρκυρα του 19ου αιώνα”, στο: *Πρακτικά του Θ’ Πανιονίου Συνεδρίου - Παξοί 26-30 Μαΐου 2010* (τυπών.)

II.3. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ-ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

1. “Sur le “pouvoir spirituel”: Comment gouverner le peuple Chrétien”: Διεθνές συνέδριο:

- Ethics-Policy (-ies): Local Practices and the Concern of Truth, Αίγινα 1997 (τα πρακτικά δεν δημοσιεύθηκαν).
2. "Eastern and Western monasticism: divergent trajectories", Διάλεξη στο Πανεπιστήμιο Princeton, Οκτώβριος 1998.
  3. "Réflexions préliminaires à l' étude du protestantisme en France au XVIe siècle": Διεθνές Συνέδριο με θέμα: Οι πολιτικές διαστάσεις της θρησκευτικής εμπειρίας στη μεσαιωνική και νεώτερη Ευρώπη, Σύρος 15/16 Ιουλίου 2000.
  4. "La nazione greca nell' opera storiografica di Sp. Zabelios": Διεθνές Συνέδριο ..., Biblioteca Querini Stampalia, Βενετία, Μάρτιος 2003.
  5. "Agiografia e antichità nelle isole Ionie al tempo del Cardinal Querini", Συνέδριο: Angelo Maria Querini a Corfu. Mondo Greco e latino al tramonto dell'Antico Regime που οργανώθηκε από την Biblioteca Querinian στην Μπρέσια το Μάρτιο του 2005.
  6. "Μ. Φουκώ και Π. Βέν", Ανακοίνωση στο διήμερο εργαστήριο με θέμα: Ο Μ. Φουκώ και οι Ιστορικοί στη Κέρκυρα, Μάιος 2005.
  7. "Le culte des saints. Approches récentes", στο: *Historiography and Religion*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Ιούνιος 2006.
  8. "Il culto di san Spiridione a Corfù. L'appropriazione del santo da Venezia", Σεμινάριο του European doctorate του Πανεπιστημίου Ca'Foscari της Βενετίας. Υπεύθυνος καθηγ. Giovanni Levi.
  9. "Assedi e protezione celeste", Ανακοίνωση στο συνέδριο Matthias – Werner von Schulemburg, Κέρκυρα 2008.
  10. "Αναζητώντας το ιερό: τύποι θρησκευτικών εορτών στην Κέρκυρα του 19ου αιώνα" Ανακοίνωση στο Θ' Πανιώνιο Συνέδριο- Παξοί 26-30 Μαΐου 2010

II.4. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

1. Φ. Αριές, *Ο άνθρωπος ενώπιον του θανάτου*, τόμοι Ι/ΙΙ, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1997/1999.
2. Π. Μπράουν, *Η δημιουργία της Ύστερης Αρχαιότητας*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 2001.
3. Π. Βέν, "Η επανάσταση που έφερε ο Μ. Φουκώ στην ιστορία", στο: Θ. Νικολαΐδης (επιμ.), *Ο Μ. Φουκώ και οι ιστορικοί*, Νήσος, Αθήνα 2008,
4. Εννέα από τα ένδεκα άρθρα στο: Θ. Νικολαΐδης (επιμ.), *Κοινωνίες και άγιοι*, εκδόσεις Νήσος, Αθήνα 2012.

II.5. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

1. "Η πολιτική διάσταση στο έργο του Μ. Φουκώ", Εφημ. *Η Αυγή*, 18 Αυγούστου 1985.
2. "Η νέα Ανατολή" (παρουσίαση του βιβλίου του P. Brown, *Ο κόσμος της Ύστερης Αρχαιότητας*, εκδόσεις Αλέξανδρεια, Αθήνα 1998), Εφημ. *Το Βήμα*, 12 Απριλίου 1998.
3. "Marilyn Dunn: The Emergence of Monasticism. From the Desert Fathers to the Early Middle Ages, Blackwell Publishing, Oxford 2000", *Journal of Religious History* 26 (2002) 317-319.
4. "Αλίκη Νικηφόρου (επιμ.), *Η Επτάνησος Πολιτεία (1800-1807): Τα μείζονα ιστορικά ζητήματα*, Κέρκυρα 2001", *Τα Ιστορικά* 36 (2002) 248-250 (συντομευμένη εκδοχή του ίδιου κειμένου δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα *Η Καθημερινή* την 5 Μαΐου 2002).
5. Παρουσίαση του βιβλίου του Πώλ Μεν Μίσελ Foucault, *le portrait d'un samurai* στο Books' Journal (Φεβ. 2012)

****

ΕΥΔΟΚΙΑ ΟΛΥΜΠΙΤΟΥ
(Επίκουρη Καθηγήτρια/Εθνολογία)*

I. ΒΙΒΛΙΑ

1. Η οργάνωση του χώρου στο νησί της Πάτμου (16ος-19ος αιώνας), Διδακτορική διατριβή, έκδ. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2002, 340 σελ.
2. *Αρχείο του Κεντρικού Συμβουλίου της ΕΠΟΝ. Συλλογή Αρχείων Σύγχρονης κοινωνικής Ιστορίας. Κατάλογοι και Ευρετήρια*, εκδ. Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Ε.Ι.Ε., αρ. 35, Αθήνα 2000, 264 σελ. (συνεργασία με Δ. Δημητρόπουλο).
3. *Άνθρωποι και παραδοσιακά επαγγέλματα στο Αιγαίο*, εκδ. Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Αθήνα α' έκδοση 2003, 311 σελ., (τα κεφάλαια Σύρος, Τήνος, Κάλυμνος, Κάρπαθος, Λέρος, Σύμη, σ. 180-303 και την αντίστοιχη βιβλιογραφία. Τις σελ. 14-179 έχει γράψει η καθηγήτρια λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Κατερίνα Κορρέ Ζωγράφου. Η εισαγωγή των σ. 15-16 είναι κοινή).
4. *Γυναίκες του Αγώνα*, στη σειρά Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), «Ιδρυτές της νεώτερης Ελλάδας», εκδ. Τα Νέα, Αθήνα 2010.

II. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

1. *Παραδοσιακή Τεχνολογία και Επαγγέλματα*, στο διδακτικό σύγγραμμα: «Παραδοσιακή Τέχνη και Τεχνολογία» της θεματικής ενότητας ΕΛΠ41: «Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα II: Οι Νεότεροι χρόνοι», εκδ. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πρόγραμμα Σπουδών Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό, Πάτρα 2002, σ. 195-301.

III. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ

1. Ηλίας Νικολακόπουλος - Ευδοκία Ολυμπίτου (επιμέλεια), *Αντώνης Μπριλλάκης: Διαδρομές και αναζητήσεις της Αριστεράς μετά τον Εμφύλιο. Επιλογή κειμένων, βιογραφικό σχέδιασμα*, εκδ. Λιβάνης - ΑΣΚΙ, Αθήνα 2010, 333 σελ.
2. Δημήτρης Δημητρόπουλος - Ευδοκία Ολυμπίτου (επιμέλεια), *Ψαρεύοντας στις ελληνικές θάλασσες. Από τις μαρτυρίες του παρελθόντος στη σύγχρονη πραγματικότητα*, Τετράδια Εργασίας 33, έκδ. ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2010, 245 σελ.
3. Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Εύη Ολυμπίτου, Ιωάννα Παπαθανασίου (επιμέλεια), *Η ελληνική νεολαία στον 20ό αιώνα. Πολιτικές διαδρομές, κοινωνικές πρακτικές και πολιτιστικές εκφράσεις*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 2010, 469 σελ.

IV ΑΡΘΡΑ

1. «Για τις εφημερίδες τοίχου των φυλακών και των κατασκηνώσεων: από το αρχείο του Κεντρικού Συμβουλίου της ΕΠΟΝ», π. *Αρχειοτάξιο* τχ. 1, σ. 38-42 (και μερική αναδημοσίευση στο π. Αντί τχ. 782, 21/2/2003, σ. 60-61, με τίτλο «Εφημερίδες στους τοίχους των φυλακών και των κατασκηνώσεων»).
2. «Το Αρχείο του Αντώνη Μπριλλάκη», π. *Αρχειοτάξιο* τχ. 2, σ. 97-99.
3. «Τεχνικά επαγγέλματα και εργαστήρια στο Αιγαίο», επιθ. *Σύγχρονα θέματα* τχ. 78-79, σ. 125-133.
4. «Η εισαγωγή του καταδυτικού σκάφανδρου στη σπογγαλιεία της Καλύμνου» *Τα Ιστορικά* 38 (2003) 163-186.
5. «Από την ορεινή Χώρα στην παραλιακή Σκάλα. Παρατηρήσεις για τη διαμόρφωση μιας νησιωτικής πόλης», *Ιόνιος Λόγος* 1 (2007), σ. 151-179.

---

* Η Εύη Ολυμπίτου απεβίωσε αιφνிடώς στην Κέρκυρα στις 18 Μαΐου 2011. Για την εργογραφία της βλ. *Ιόνιος Λόγος* 3 (2011) 3-9.

6. «Transgressions des frontières maritimes. Le cas des îlots du Dodécanèse», *The Historical Revue / La Revue Historique INR/NHRF*, v. 5 (2008), σ. 181-192.

V. KEIMENA ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

1. «La construction du territoire: Négociation et Symbolique», *Pouvoirs locaux et espaces*, εκδ. Université de Provence, Communauté des Universités de la Méditerranée, Aix-en-Provence 1994, σ. 99-105. (από κοινού με τους F. Bruyas, M. Leybourne, St. Misconneau, L. Papastefanaki).
2. «Αγγελική Χατζημιχάλη», *Πρόσωπα του 20ού αιώνα*, εκδ. Τα Νέα – «Νέα Σύνορα», Α. Α. Λιβάνη, Αθήνα 2000, σ. 563-568.
3. «Η συγκρότηση ενός νησιωτικού οικισμού: Η Χώρα της Πάτμου κατά την περίοδο της οθωμανικής κατάκτησης», *Ιστορική Έρευνα των οικισμών της Ελλάδας – Μελετήματα και Πρώτα Αποτελέσματα Ερευνών*, Τετράδια Εργασίας ΚΝΕ/ΕΙΕ, αρ. 18, Αθήνα 2003, 133-161.
4. «Transgressions des frontières maritimes. Le cas des îlots du Dodécanèse». Το κείμενο έχει περιληφθεί σε συλλογικό τόμο που θα εκδοθεί από το Laboratoire de Démographie Historique της École des Hautes Études en Sciences Sociales (9 δακτ. σελ.).
5. «Τεχνικές και Επαγγέλματα. Μια εθνολογική προσέγγιση», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τ. 1, Αθήνα 2003, σ. 305-316.
6. «Στη στεριά», στο: Σπ. Ασδραχάς, Αν. Τζαμτζής, Τζ. Χαρλαύτη (επιστ. επιμ.), *Ελλάδα της Θάλασσας*, Αθήνα 2004, σ. 35-43.
7. «Ελληνική σπογγαλιεία», στο: Σπ. Ασδραχάς, Αν. Τζαμτζής, Τζ. Χαρλαύτη (επιστ. επιμ.), *Ελλάδα της Θάλασσας*, Αθήνα 2004, σ. 307-313.
8. «Δραστηριότητες και επαγγέλματα», στο: Σπ. Ασδραχάς, Αν. Τζαμτζής, Τζ. Χαρλαύτη (επιστ. επιμ.), *Ελλάδα της Θάλασσας*, Αθήνα 2004, σ. 217-219.
9. «Η οικογένεια Μαράτου στη Λέρο: Δραστηριότητες, σχέσεις, θέση στην τοπική κοινωνία», στο: Ένας έμπορος στη Λέρο του 19ου αιώνα. Πέντε μελέτες με βάση και αφορμή το αρχείο Νικήτα Μαράτου, Αθήνα 2005, σ. 77-148 (και ανάπτυξη σ. 1-72).
10. «Μια κουπίτσα λάδι όλο τον κόσμο αλείφει». Από τον παραδοσιακό πολιτισμό της ελιάς στην Πελοπόννησο», στο: «Ο δε τόπος .... Ελαιοφόρος». Η παρουσία της ελιάς στην Πελοπόννησο, εκδ. Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα 2007, σ. 33-47.
11. «Ψαρεύοντας στο Αιγαίο τον 19ο αιώνα», Δημήτρης Δημητρόπουλος – Ευδοκία Ολυμπίτου (επιμέλεια), *Ψαρεύοντας στις ελληνικές θάλασσες. Από τις μαρτυρίες του παρελθόντος στη σύγχρονη πραγματικότητα*, Τετράδια Εργασίας 33, έκδ. ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2010, σ. 139-154.
12. «Αναζητήσεις και προσανατολισμοί της εθνικής ιδεολογίας: η πρώτη εικοσαετία της επιστήμης της Λαογραφίας και η δημιουργία του Λυκείου των Ελληνίδων», στο Έφη Αβδελά (επιστημ. επιμέλεια), *Το Λύκειον των Ελληνίδων. 100 χρόνια*, εκδ. ΠΙΟΠ, Αθήνα 2010, σ. 339-363.

VI. ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ

1. «Το Αρχείο του Αντώνη Μπριλλάκη», στο Ηλίας Νικολακόπουλος - Ευδοκία Ολυμπίτου (επιμ.) *Αντώνης Μπριλλάκης: Διαδρομές και αναζητήσεις της Αριστεράς μετά τον Εμφύλιο. Επιλογή κειμένων, βιογραφικό σχέδιασμα*, εκδ. Λιβάνης – ΑΣΚΙ, Αθήνα 2010, σ. 17-22.
2. «Αντώνης Μπριλλάκης: Σχεδιάσμα βιογραφίας, Μαρτυρίες και τεκμήρια από τη ζωή του (1924-1994)» στο Ηλίας Νικολακόπουλος - Ευδοκία Ολυμπίτου (επιμ.) *Αντώνης Μπριλλάκης: Διαδρομές και αναζητήσεις της Αριστεράς μετά τον Εμφύλιο. Επιλογή κειμένων, βιογραφικό σχέδιασμα*, εκδ. Λιβάνης – ΑΣΚΙ, Αθήνα 2010, σ. 23-106.

VII. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. «Το Χαλάνδρι κατά τον μεσοπόλεμο: Τεχνικές και επαγγέλματα σε μία μικρή κοινότητα της Αττικής», *Πρακτικά 8ου Συμποσίου Ιστορίας και Λαογραφίας Αττικής*, εκδ. Λαογραφικό Μουσείο Αμαρουσίου, Αθήνα 2001, σ. 458-465.
2. «Παραδοσιακές τεχνικές και εργαστήρια στα νησιά του Αιγαίου. Μια πρώτη περιγραφή της παρούσας κατάστασης», *Πρακτικά 3ου Συνεδρίου «Παραδοσιακές Τέχνες και Επαγγέλματα»*, εκδ. Λαογραφικό Μουσείο Στεμνίτσας, σ. 39-50.
3. «Νερόμυλοι στα Καστέλια Φωκίδας», *Πρακτικά Α΄ Επιστημονικού Συνεδρίου «Το Γαλαξίδι από την αρχαιότητα έως σήμερα»*, Αθήνα 2003, σ. 139-147.
4. «Ένα οδοιπορικό στη Σαρία της Καρπάθου: Ο χώρος και οι άνθρωποι», *Πρακτικά Β΄ Διεθνούς Συνεδρίου Καρπαθιακής Λαογραφίας*, Αθήνα 2003, 511-527.
5. «Βυρσοδεψεία στην Όλυμπο της Καρπάθου», *Πρακτικά Συνάντησης Εργασίας με θέμα «Ελληνικά Βυρσοδεψεία 19^{ος}-20^{ος} αιώνες»*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2004, 183-188.
6. «Σχεδιάζοντας το ταξίδι: Σπογγαλιευτικά συμφωνητικά και εργασιακές σχέσεις των πληρωμάτων στην Κάλυμνο, 19^{ος}-20^{ός} αι.», *Πρακτικά Β΄ Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών με θέμα «Η Ελλάδα των νησιών από τη Φραγκοκρατία ως σήμερα»*, Αθήνα 2004, σ. 401-414.
7. «When an occupation becomes a way of life: Comments on sponge-fishing in the Dodecanese during the 19th and 20th century», *Following the Nereids. Sea routes and maritime business, 16th-20th s.*, Αθήνα 2006, σ. 183-192.
8. «Rapports techniques - société: l'introduction du scaphandre dans la pêche d'éponges grecque au 19e siècle», στο δικτυακό τόπο του Mediterranean Maritime History Network (M.M.H.N.) και υπό δημοσίευση στα *Πρακτικά* του Συνεδρίου του M.M.H.N., που πραγματοποιήθηκε στη Σικελία το 2006, με θέμα «Making Waves in the Mediterranean».
9. «Recording the Greek Industrial Heritage», υπό δημοσίευση στα *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου του TICCIH*, που πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη και το Terni [από κοινού με τους Ν. Μπελαβίλα (Ε.Μ.Π.) και Λ. Παπαστεφανάκη (Παν. Ιωαννίνων)].
10. «La pesca nell' Egeo: La pesca el il pesce nel XIX secolo», στο: R. Gertwagen, S. Raicevich et al. (εκδ.), *Il mare. Com'era. Atti del II Workshop Internazionale HMAP del Mediterraneo e Mar Nero*, Cioigia 2008, σ. 65-76.
11. «Labour: Survival and wealth in the islands of the Dodecanese (19th-20th c.)», υπό δημοσίευση στα *Πρακτικά Συνεδρίου με θέμα "Wealth and Poverty in European Rural Societies from the Middle Ages to the present day. Standards of living, material culture and consumption patterns"* που πραγματοποιήθηκε στο πανεπιστήμιο Ν. Κοπέρνικος της Πολωνίας (21-22/9/2007)
12. «Greek Sponge fishing», *Πρακτικά συνεδρίου Mediterraneo. Economia dei litorali e gestione delle risorse dall'Antichità al Novecento*, Università degli Studi di Bologna, International Summer School 2008, Città di Cattolica 2008, σ. 127-134.
13. «Αμπέλι και κρασί στον παραδοσιακό πολιτισμό της Πελοποννήσου», *Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου Οίνον ιστορώ IX. Πολυστάφυλος Πελοπόννησος*, Αθήνα 2009, σ. 223-242.
14. «Μελετώντας και διδάσκοντας υλικό πολιτισμό», στα *Πρακτικά του Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα: Η έρευνα και διδασκαλία του υλικού πολιτισμού των νεώτερων χρόνων στα ελληνικά πανεπιστήμια*, εκδ. ΕΚΠΑ, Αθήνα 2010, σ. 433-448.
15. «Ο κύκλος της καλλιέργειας και της επεξεργασίας της μαστίχας. Μια εθνογραφική προσέγγιση», υπό δημοσίευση στα *πρακτικά του ΙΑ΄ Τριημέρου Εργασίας με θέμα «Μαστίχα Χίου»*, που διοργανώθηκε από το ΠΙΟΠ.
16. «Προβιομηχανικές και βιομηχανικές δραστηριότητες στην Κέρκυρα, 19^{ος}-20^{ός} αιώνες», υπό δημοσίευση στα *πρακτικά του Θ΄ Πανιόνιου Συνεδρίου*, Παξοί 2010.
17. «Μπουμπουλίνα: Η θηλυκή εκδοχή της ανδρείας», υπό δημοσίευση στα *πρακτικά των Σεμιναρίων της Ερμούπολης με θέμα: "Με τα μάτια των άλλων". Προσλήψεις και εικό-*

νες προσώπων που σφράγισαν τον ελληνικό 19^ο και 20^ό αιώνα», Σεμινάρια της Ερμούπολης 2010.

VIII. ΛΟΙΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Βιβλιοκρισία στο «Στέλιος Α. Παπαδόπουλος - Διάκ. Χρυσόστομος Φλωρεντής, *Νεοελληνικό Αρχείο Ι. Μονής Ιωάννου Θεολόγου Πάτμου. Κείμενα για την τεχνική και την Τέχνη*, Αθήνα 1990», π. *Μνήμων*, τ. 14, Αθήνα 1994, σ. 338-340.
2. «Το νεοελληνικό αρχείο, πηγή για τη μελέτη της μοναστικής κοινότητας και της κοινωνίας που την περιέβαλε», *Κέντρα Ορθοδοξίας*, εκδ. Καθημερινή, Επτά Ημέρες, τ. Α', σ. 135-136. (α' δημοσίευση στην εφ. *Καθημερινή. Επτά Ημέρες*, 7/11/1994 σ. 29).
3. «Ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος και η εποχή του», *Ενημερωτικό Δελτίο του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Ε.Ι.Ε.*, τχ. 20, Αθήνα 1997, σ. 21-23.
4. «Καταγραφή παραδοσιακών χειροτεχνικών επιχειρήσεων και εργαστηρίων στο Αιγαίο», *Ενημερωτικό Δελτίο του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Ε.Ι.Ε.*, τχ. 21, Αθήνα 1998, σ. 22-23.
5. «Καταγραφή παραδοσιακών χειροτεχνικών επιχειρήσεων και εργαστηρίων στο Αιγαίο» (Απολογισμός του Ερευνητικού Έργου), *Ενημερωτικό Δελτίο του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Ε.Ι.Ε.*, τχ. 24, Αθήνα 2000, σ. 21-23.
6. «"Σα κουνιούντανε το βουβάλι, γίνονταν σεισμός". Η πρόβλεψη των σεισμών ανά τους αιώνες», εφ. *Τα Νέα - Πρόσωπα του 21ου αιώνα*, 2/10/1999, σ. 20-22. (Ο τίτλος του άρθρου οφείλεται στους υπεύθυνους σύνταξης της εφημερίδας).
7. «Καϊκία της Μήλου»: βιβλιοκρισία στο «Στέλιος Μπελιβανάκης, *Παλιά Μηλείκα καϊκία*, Αθήνα 1999», π. *Τα Ιστορικά*, τχ. 33, Δεκ. 2000, σ. 416-419.
8. «Η ιστορία σε τενεκέδες», εφ. *Τα Νέα - Πρόσωπα του 21ου αιώνα*, 23/6/2001, σ. 19. (Ο τίτλος του άρθρου οφείλεται στους υπεύθυνους σύνταξης της εφημερίδας).
9. «Παραδοσιακοί Τεχνίτες και Επαγγέλματα του Ξύλου στο Αιγαίο, τη Θράκη και την Κύπρο», (Παρουσίαση του Ερευνητικού Έργου), *Ενημερωτικό Δελτίο του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Ε.Ι.Ε.*, τχ. 26, Αθήνα 2001, σ. 35.
10. «Ξέστρον, Παραδοσιακές τεχνικές και επαγγέλματα σε σύγχρονο τεχνολογικό περιβάλλον (Ξύλο και μάρμαρο στο Αιγαίο: παλιές χρήσεις και νέες προοπτικές)», (Απολογισμός του Ερευνητικού Έργου), *Ενημερωτικό Δελτίο του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Ε.Ι.Ε.*, τχ. 26, Αθήνα 2001, σ. 34.
11. «Προκαταρκτικές δράσεις για την τεκμηρίωση της βιομηχανικής κληρονομιάς στο Αιγαίο», (Παρουσίαση του Ερευνητικού Έργου), *Ενημερωτικό Δελτίο του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Ε.Ι.Ε.*, τχ. 26, Αθήνα 2000, σ. 36.
12. «Συνάντηση Εργασίας: Ελληνικά Βυρσοδεψεία 19ος-20ός αιώνας (Ιωάννινα 5-7 Οκτωβρίου 2001)», *Ενημερωτικό Δελτίο του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Ε.Ι.Ε.*, τχ. 26, Αθήνα 2001, σ. 94-96.
13. «Ελληνικά Βυρσοδεψεία 19ος-20ός αιώνας», *Τα Ιστορικά*, τχ. 35, Δεκέμβριος 2001, σ. 446-449.
14. «Το αρχείο της ΕΠΟΝ και η διάσωσή του», εφ. *Η Κυριακάτικη Αυγή*, 24/2/2001, σ. 16 (από κοινού με τον Δ. Δημητρόπουλο).
15. Βιβλιοκρισία στο «Βάσω Ρόκου, *Τα βυρσοδεψεία των Ιωαννίνων, Από το εργαστήριο στο «εργοστάσιο» της βιοτεχνικής πόλης*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004», π. *Φηγός*, έκδ. της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, τχ. 18 (2004), σ. 198-202.
16. «Πηγές γνώσης και έμπνευσης», βιβλιοκρισία στο *Καλοκαιρινές Σαμιακές Συναντήσεις. Η μεσογειακή διάσταση ενός αιγαιακού νησιού. Πέτρα, Πηλός, Ξύλο: Παραδοσιακά υλικά και επαγγέλματα στο Αιγαίο*, Σάμος 2005, *Μεθόριος*, τχ. 17 (2005), σ. 25-28.
17. Συγγραφή λημμάτων και σχολιασμός αεροφωτογραφιών στο ερευνητικό έργο: «Αεροφωτογραφικός άτλαντας ελληνικών τοπίων. Σύγχρονα Ελληνικά Πολιτισμικά Τοπία» ([/www.greekscapes.gr](http://www.greekscapes.gr)), επιστημονικός υπεύθυνος καθ. Κωστής Χατζημιχάλης, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 2010.
- «Πάτμος, το μοναστήρι και ο οικισμός»

- (www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/44/103-patmos.html)
- «Η Όλυμπος της Καρπάθου. Εθνολογία και χώρος» ([/www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/44/118-olympus-karpathou.html](http://www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/44/118-olympus-karpathou.html)).
  - «Η “Δημητρούλα”, οι υδάτινοι δρόμοι και οι σταθερές του νησιωτικού χώρου» (www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/64/245-ploio.html)
18. «Ένα ερευνητικό πρόγραμμα για την καταγραφή της βιοτεχνικής και βιομηχανικής κληρονομιάς των Ιόνιων νησιών». Ηλεκτρονική (www.teeker.gr) και ψηφιακή έκδοση (cd) από το ΤΕΕ Κέρκυρας των Πρακτικών της Επιστημονικής Διημερίδας με θέμα: «Η βιομηχανική κληρονομιά των Ιόνιων νησιών» που διοργανώθηκε από το ΤΕΕ Τμήμα Κέρκυρας, το Ελληνικό Τμήμα του TICCIH και το Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου (4-5/6/2010).
  19. «13ο Διεθνές Συνέδριο TICCIH στην Ιταλία. Αστικοί μετασχηματισμοί, παραγωγικές περιοχές και βιομηχανικά τοπία», *Δελτίο για τη Βιομηχανική Κληρονομιά* (εκδ. Ελληνικού Τμήματος TICCIH), τχ. 2 (2007), σ. 27-29.
  20. «Φάροι και φαροφύλακες στο Ιόνιο», *Οι φάροι των Ιονίων Νήσων*, Κέρκυρα 2008, σ. 5-7.
  21. “Για την ελληνική νεολαία στον 20ό αιώνα. Ένα συνέδριο των ΑΣΚΙ», *Αρχειοτάξιο* 10 (2008), σ. 232-236.

ΙΧ. ΠΡΟΛΟΓΟΙ

1. Πρόλογος στο βιβλίο: Λάρα Καλλίρη (επιμέλεια), *Ιστορίες. Φολέγανδρος: Η ελάχιστη κλίμακα*, εκδ. Media dell’ Arte Αθήνα 2005, σ. vii-viii.
2. Πρόλογος στο βιβλίο: *Αγαπητοί μας πατριώται και ευγενείς ξένοι... 19ος-20ός αιώνας. Η Φολέγανδρος μέσα από το Κοινοτικό της Αρχείο*, εκδ. Media dell’ Arte Αθήνα 2006, σ. 8.
3. «Τα κουρμπάνια», εισαγωγικό κείμενο για τον κατάλογο των φωτογραφιών του Γιάννη Βουλγαράκη με θέμα «Η ταυροθυσία στο Μανταμάδο της Λέσβου», που πραγματοποιήθηκε για την αντίστοιχη έκθεση στο ΕΙΕ τον Μάιο του 2009.
4. «Σημείωμα των επιμελητών», στο Δημήτρης Δημητρόπουλος – Ευδοκία Ολυμπίτου (επιμέλεια), *Ψαρεύοντας στις ελληνικές θάλασσες. Από τις μαρτυρίες του παρελθόντος στη σύγχρονη πραγματικότητα*, Τετράδια Εργασίας 33, έκδ. ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2010, σ. 9-10.

****

ΗΛΙΑΣ ΣΒΕΡΚΟΣ

(Επίκουρος Καθηγητής/Ρωμαϊκή Ιστορία)

Ι. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Συμβολή στην Ιστορία της Άνω Μακεδονίας των Ρωμαϊκών χρόνων (Πολιτική Οργάνωση-Κοινωνία-Ανθρωπωνυμία), διδ. διατριβή, Θεσσαλονίκη 2000, 241 σ. [μέτ. αγγλ. περίληψη].
2. “Μακεδονική βιβλιογραφία 1900-1990. Μέρος Α’ 1900-1945”, *Μακεδονικά* 28 (1994) 369-388.
3. “Εκρωμαϊσμός και αναφορά της καταγωγής σε επιγραφές Μακεδόνων στρατιωτών του ρωμαϊκού στρατού”, *Αρχαία Μακεδονία* 6 (1996) [1999] 1091-1100.
4. “Άγνωστοι λόγιοι από τη Μ. Ασία κατά την αυτοκρατορική εποχή”, στο: Ηλ. Κ. Σβέρκος (επιμ.), *Ε’ Πανελλήνιο Συνέδριο για τον Ελληνισμό της Μ. Ασίας. Ο Ελληνισμός της Μ. Ασίας από την Κλασική αρχαιότητα ως τον εικοστό αιώνα (Θεσσαλονίκη 27-29 Νοεμβρίου 1998)*, Θεσσαλονίκη 2000, 6-30.
5. “Ενεπίγραφοι ταφικοί βωμοί από τη Θεσσαλονίκη” *ΤΕΚΜΗΡΙΑ* 5 (2000) 1-34 (με αγγλ. περίληψη· συν. με Π. Αδάμ-Βελένη).

6. “Επιτάφιας στήλης από τη Θεσσαλονίκη”, στο: Ηλ. Κ. Σβέρκος (επιμ.), *Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Επιγραφικής (Πρακτικά): Στην μνήμη Δημητρίου Κανατσούλη, Θεσσαλονίκη 22-23 Οκτωβρίου 1999*, Θεσσαλονίκη 2001, 13-34 (με γερμαν. περίληψη· συν. με Π. Αδάμ-Βελένη).
7. “Πολιτισμική Κληρονομιά και ιστορική συνείδηση: Παραδείγματα απο την ιστορία της Ορεστίδος των Ρωμαϊκών χρόνων”, στο: Μ. Σανταλίδου (επιμ.), *Ορεστίδος Ιστορία. Από την Κλασσική Αρχαιότητα ως τον 20ο αι. Συνέδριο Τοπικής Ιστορίας, Άργος Ορεστικό, 9-10 Σεπτ. 2000*, Θεσσαλονίκη 2001, 19-40.
8. “Δύο νέες επιτάφιας στήλης από το ανατολικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης”, *TEKMHPIA* 6 (2001) 1-8 (με αγγλ. περίληψη· συν. με Μ. Αυλωνίτη).
9. “Ενεπίγραφο επιτύμβιο ανάγλυφο από την περιοχή των Σερρών”, *TEKMHPIA* 6 (2001) 48-53 (με αγγλ. περίληψη).
10. “Δύο επιτύμβια επιγράμματα από τη Μακεδονία”, *TEKMHPIA* 6 (2001) 54-69 (με αγγλ. περίληψη· συν. με Κ. Σισμανίδη).
11. “Verschollene Inschriften aus Bisanthe im Archäologischen Museum von Thessaloniki”, *TEKMHPIA* 6 (2001) 155-158 (με ελλ. περίληψη).
12. “Eine neue Grabinschrift aus Anthemous (Galatista)”, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik (ZPE)* 140 (2002) 127-128.
13. “Παρατηρήσεις σε μια νέα επιγραφή από το territorium της ρωμαϊκής αποικίας της Κασσάνδρειας”, *TEKMHPIA* 7 (2002) [2003] 167-180 (με γερμ. περίληψη).
14. “Eine Grabinschrift aus Anthemous”, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik (ZPE)* 163 (2007) 101-102.
15. “Αρπαλοσκύτα?”, στο: *Τόμος Χαριστήριος στον Δημήτρη Ζ. Σοφιανό. Ιόνιος Λόγος* 1 (2007) 193-201.
16. “Bemerkungen zu zwei Epigrammen”, *Classica et Mediaevalia (C&M)* 59 (2008) 139-154.
17. “Μ. Ούλπιος Ιουλιανός, ηγεμών της Μακεδόνων επαρχείας”, στο: Ηλ. Σβέρκος (επιμ.), *Β΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Επιγραφικής (Πρακτικά). Στην μνήμη της Φανούλας Παπάζογλου, Θεσσαλονίκη 24-25 Νοεμβρίου 2001*, Θεσσαλονίκη 2008, 13-30 (με γερμαν. περίληψη· συν. με Π. Αδάμ-Βελένη).
18. “Νέα επιτύμβια μνημεία από τη Λητή”, *Αρχαιολογική Εφημερίς (AE)* 148 (2009) 183-221 (συν. με Κ. Τζαναβάρη).
19. “Zur Neudefinition des Territoriums einer makedonischer Polis der Kaiserzeit: Der Fall von Bragylos in Krestonia”, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik (ZPE)* 169 (2009) 163-172 (συν. με Π. Νίγδελη).
20. “Μία επιτάφια ενεπίγραφη στήλη από την Ορεστίδα”, στο: Στ. Δρούγου et al. (επιμ.), *ΚΕΡΜΑΤΙΑ ΦΙΛΙΑΣ. Τιμητικός τόμος για τον Ιωάννη Τουράτσογλου*, Αθήνα 2009, 113-119.
21. “Το επιτύμβιο του Περίτα από το Άργος Ορεστικόν και τα ελληνικά ονόματα με την κατάληξη -ιανός (-ianus) στη ρωμαϊκή Ανατολή”, *Ιόνιος Λόγος* 2 (2010) 349-365.
22. “Ein Bleigewicht aus Ephesos (?) in Athen”, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik (ZPE)* 172 (2010) 145-147.
23. “Μία νέα τιμητική επιγραφή των εφήβων από τα Καλίνδοια” *TEKMHPIA* 10 (2011) 185-211 (συν. με Κ. Σισμανίδη).
24. “Statieni: μία οικογένεια απελευθέρων σε λατινική επιγραφή από την περιοχή του Δρυμού”, στο: Π. Αδάμ-Βελένη (επιμ.), *Δινήεσσα. Τιμητικός τόμος για την Κατερίνα Ρωμιοπούλου*, Θεσσαλονίκη 2012, 643-652.
25. “Dastilius: ένα gentilicium «φάντασμα;» σε λατινική επιγραφή από τους Στόβους (Μακεδονία)”, *Ιόνιος Λόγος* 4 (2013) 257-286
26. “Epidii: Die Geschichte einer römischen Gens aus Anlass einer neuen Inschrift aus Makedonien”, *Tyche* 28 (2013) (τυπ. συν. με Π. Νίγδελη)
27. “Antiquities from Eastern Thrace at the Archaeological Museum of Thessaloniki”, στο: M. Hamdi Sayar (εκδ.), *XIth International Congress of Thracology, Istanbul 8-12 Novem-*

- ber 2010, Istanbul 2011 [υπό δημοσίευση. Συνεργασία με Π. Αδάμ-Βελένη-Κ. Τζαναβά-ρη].
28. "Die Erforschung der Geschichte Obermakedoniens im Licht neuer epigraphischer Funde", in: D. Panagiotopoulos-G. Karamitrou-Mentesidi (Hsg.), *The Recent archaeological work in Upper Macedonia. New finds and Perspectives*, Heidelberg 2011 (τυπ.).
  29. "Vicirii: Die Mobilität einer römischen Gens in Mittelmeerraum", στο: V. Cojocaru-A.Coskun (εκδ.), *International Symposium «Interconnectivity in the Mediterranean and Pontic World during the Hellenistic and Roman Periods»*, Costanza 8-12 July 2013 (τυπ.).

II. ΣΥΜΒΟΛΕΣ ΣΤΟ SUPPLEMENTUM EPIGRAPHICUM GRAECUM

Το έργο εκπονείται υπό την εποπτεία των καθηγητών Α. Χανιώτη (Institute for Advanced Study, Princeton), Th. Corsten (Institut für Alte Geschichte und Altertumskunde, Papyrologie und Epigraphik -Πανεπιστήμιο Βιέννης), R. S. Stroud (University of California-Berkeley), H. W. Pleket (Πανεπιστήμιο Leiden) και R. A. Tybout (Πανεπιστήμιο Leiden). Συμμετέχω σ' αυτό ως Assistant Editor από τον Απρίλιο του 2001 και η συμβολή μου έγκειται στη σύνταξη λημμάτων που αφορούν κυρίως στις επιγραφές της ηπειρωτικής Ελλάδος από τη Βοιωτία έως τη Θράκη, της Μοισίας, Δακίας, Βορείου Ευξείνου Πόντου και των νήσων (πλην της Κύπρου) και στη σύνταξη ευρετηρίων και Concordances (βλ. πρόλογο εκάστου τόμου). Ενυπόγραφες παρατηρήσεις, συμπληρώσεις και διορθώσεις σε επιγραφές γίνονται στα κατωτέρω λήμματα:

1. *Supplementum Epigraphicum Graecum* XLVIII (1998) [2001]: 663, 667, 690, 708, 723, 774, 800, 805, 808, 824, 827, 828, 876, 879, 903, 919, 920, 921, 923, 925, 935, 940, 942, 945, 947, 948, 951, 954.
2. *Supplementum Epigraphicum Graecum* XLIX (1999) [2002]: 652, 669, 706, 804, 805, 806, 854, 1205, 1234.
3. *Supplementum Epigraphicum Graecum* L (2000) [2003]: 554 bis, 575, 577, 595, 605, 632, 915, 916.
4. *Supplementum Epigraphicum Graecum* LI (2001) [2005]: 622, 684, 711, 815, 859, 863-865, 873, 888, 901, 1048.
5. *Supplementum Epigraphicum Graecum* LII (2002) [2006]: 515, 592, 595, 598, 620.
6. *Supplementum Epigraphicum Graecum* LIII (2003) [2007]: 567 ter, 630.
7. *Supplementum Epigraphicum Graecum* LIV (2004) [2008]: 561, 595, 618, 1117, 1144, 1145, 1159, 1320, 1335, 1786, 1790.
8. *Supplementum Epigraphicum Graecum* LV (2005) [2009]: 628, 641, 646, 662, 673, 679, 680, 682, 689, 706, 743, 745, 752, 777 bis, 878, 905, 975, 1125, 1138, 1308, 1371, 1383, 1398, 1409, 1415, 1432, 1466, 1475, 1477, 1506, 2021.
9. *Supplementum Epigraphicum Graecum* LVI (2006) [2010]: 566, 654, 667, 686, 695, 702, 707, 708 bis, 712, 731, 741, 743, 748, 751, 754, 761, 763, 765, 767, 768, 769, 771, 773, 774, 778, 786, 795, 796, 804, 812, 975, 981, 1030, 1051-1054, 1207, 1262, 1284, 1293, 1309, 1319, 1370, 1378, 1829, 1835, 1841, 2038, 2078.
10. *Supplementum Epigraphicum Graecum* LVII (2007) [2011]: 220, 319, 322, 510, 536, 544, 564, 571 bis, 597, 606, 711, 727, 737, 786, 847, 871, 980, 1046, 1145, 1205, 1354, 1391, 1046, 1145, 1205, 1354, 1391, 1406, 1527, 2157.
11. *Supplementum Epigraphicum Graecum* LVIII (2008) [2012]: 437, 438, 542, 547, 548, 570, 591, 608, 838, 842, 874, 1841, 1843, 1897, 1937.
12. *Supplementum Epigraphicum Graecum* LIX (2009) [2013]: 95, 471, 476, 506, 515, 558, 601, 615, 617, 627, 629, 636, 649, 659, 665, 678, 686, 688, 689, 699, 701, 702, 706, 707, 710, 835, 1824.

III. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ

1. Ε' Πανελλήνιο Συνέδριο για τον Ελληνισμό της Μ. Ασίας. Ο Ελληνισμός της Μ. Ασίας από την Κλασσική Αρχαιότητα ως τον εικοστό αιώνα (Θεσσαλονίκη 27-29 Νοεμβρίου 1998), Θεσσαλονίκη 2000.
2. Περιοδικό *ΤΕΚΜΗΡΙΑ* 5 (2000)-8 (2006).
3. Α' Πανελλήνιο Συνέδριο Επιγραφικής (Πρακτικά): Στην μνήμη Δημητρίου Κανατσούλη, Θεσσαλονίκη 22-23 Οκτωβρίου 1999, Θεσσαλονίκη 2001. [βλ. σχετικά Ο. Salomies, *Arctos* 37 (2003) 274-275].
4. Β' Πανελλήνιο Συνέδριο Επιγραφικής (Πρακτικά). Στην μνήμη της Φανούλας Παπάζογλου, Θεσσαλονίκη 24-25 Νοεμβρίου 2001, Θεσσαλονίκη 2008.

IV. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

- Ch. Tsochos, *Die Religion in der römischen Provinz Makedonien*, *PAwB* 40, Stuttgart 2012», *Sehepunkte* 13 (2013) Nr. 9.

V. ΛΟΙΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. "Η Θεσσαλονίκη υπό την κυριαρχία των Ρωμαίων", *Θεσσαλονικέων πόλις*, τεύχος 4ο (Φεβρουάριος 2001) 91-102.
2. Ι. Βοκοτοπούλου, *Ηπειρωτικά και Μακεδονικά Μελετήματα* II, Αθήνα 2001, 765-817 (ευρετήρια).
3. "Η περίοδος του Μακεδονικού βασιλείου", στο: Ν. Καλογερόπουλος (επιμ.), *Κοζάνη και Γρεβενά. Ο χώρος και οι άνθρωποι*, Θεσσαλονίκη 2004, 150-154.
4. "Το δουλεμπόριο κατά την Αρχαιότητα", στο: Σπ. Ασδραχάς-Αν. Τζαμτζής-Τζ. Χαρλαύτη (επιμ.), *Ελλάδα της θάλασσας*, Αθήνα 2004, 123-129.
5. "Οι στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις του Αυγούστου", *Ελευθεροτυπία. Ιστορικά* 294 (14 Ιουλίου 2005) 34-39.
6. "Η λατρεία του Αυγούστου", *Ελευθεροτυπία. Ιστορικά* 294 (14 Ιουλίου 2005) 40-43.
7. "Η ιστορία του Μακεδονικού βασιλείου", στο: *Ιστορία της Μακεδονίας. Ίδρυμα Μουσείου Μακεδονικού αγώνα*, Θεσσαλονίκη 2006 (ελληνικά-αγγλικά-γερμανικά). CD, www.imma.edu.gr.
8. Προλεγόμενα στο: Β. Σπυριδωνάκης, «Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, 1^{ος} -5^{ος} αι. Μύθος και πραγματικότητα», Θεσσαλονίκη 2011, 7-14.
9. «La Macédoine romaine», στο: Sophie Descamps-Lequime (éd.), *Catalogue de l'exposition: Au royaume d'Alexandre le Grand. La Macédoine antique, Musée du Louvre, Athènes-Paris* 2001, 565-567.
10. «Η Μακεδονία κατά την αυτοκρατορική εποχή», στο: Π. Αδάμ-Βελένη & Δ. Τερζοπούλου (έκδ.), *Κατάλογος Έκθεσης: Αγρός, Οικία, Κήπος, Τόπος*, Θεσσαλονίκη 2011, 200-217 (ελληνικά-Αγγλικά).

VI. ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. Αρχαία Μακεδονία. 6ο Διεθνές Συμπόσιο, Θεσσαλονίκη 15-19 Οκτωβρίου 1996 [βλ. δημοσίευμα αρ. 3].
2. Ε' Πανελλήνιο Συνέδριο για τον Ελληνισμό της Μ. Ασίας. Ο Ελληνισμός της Μ. Ασίας από την Κλασσική αρχαιότητα ως τον εικοστό αιώνα, Θεσσαλονίκη 27-29 Νοεμβρίου 1998 [βλ. δημοσίευμα αρ. 4].
3. Α' Πανελλήνιο Συνέδριο Επιγραφικής (Πρακτικά): Στην μνήμη Δημητρίου Κανατσούλη, Θεσσαλονίκη 22-23 Οκτωβρίου 1999, [βλ. δημοσίευμα αρ. 6].
4. Ορεστίδος Ιστορία. Από την Κλασσική Αρχαιότητα ως τον 20ο αι. Συνέδριο Τοπικής Ιστορίας, Άργος Ορεστικό, 9-10 Σεπτ. 2000, Θεσσαλονίκη 2001 [βλ. δημοσίευμα αρ. 7].

5. Στ' Πανελλήνιο Συνέδριο για τον Ελληνισμό της Μικρας Ασίας. Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας από την Κλασσική Αρχαιότητα ως τον εικοστό αιώνα, Θεσσαλονίκη 24-26 Οκτωβρίου 2000 [Θέμα ανακοίνωσης: "Εικόνες από την κοινωνική ζωή σε ελληνικές κώμες της Μικράς Ασίας κατά την αυτοκρατορική εποχή"].
6. Β' Πανελλήνιο Συνέδριο Επιγραφικής (Πρακτικά). Στην μνήμη της Φανούλας Παπάζογλου, Θεσσαλονίκη 24-25 Νοεμβρίου 2001 [βλ. δημοσίευμα αρ. 17]
7. Δ' Επιστημονική Συνάντηση. Η Δράμα και η περιοχή της, Δράμα 16-19 Μαΐου 2002 [Θέμα ανακοίνωσης: Τα αρχαία ελληνικά ονόματα ως στοιχείο της πολιτισμικής μας ταυτότητας: Παραδείγματα από το Νομό Δράμας"].
8. Colloque International: Nommer les hommes. Onomastique et histoire dans l'Antiquité classique, École française d'Athènes, 19-21 Décembre 2002 [Θέμα ανακοίνωσης: "Namengebung und Geschichtsbewusstsein der Griechen in der römischen Kaiserzeit"].
9. Γ' Πανελλήνιο Συνέδριο Επιγραφικής, Θεσσαλονίκη 19-21 Μαρτίου 2004 [Θέμα ανακοίνωσης: "Επιγραφές από την Αρχαία Αγορά της Θεσσαλονίκης" (συν. με Π. Αδάμ-Βελένη)].
10. Griechisch-Türkisches epigraphisches Symposion: "Epigraphische Forschungen in Griechenland und in der Türkei", Epigraphisches Museum, Athen, 26.-30. Januar 2005 [Θέμα ανακοίνωσης "Inschriften von Krestonia" (συν. με Π. Μ. Νίγδελη)].
11. Ο Μ. Foucault και οι Ιστορικοί. Διήμερο εργαστήριο, Κέρκυρα, 21/22 Μαΐου 2005 [Θέμα ανακοίνωσης: "Έπαινοι των γυναικών"].
12. Ημερίδα Ελληνικής Ονοματολογικής Εταιρείας, Αθήνα, Τετάρτη 27 Ιανουαρίου 2010 [Θέμα ανακοίνωσης: Παρωνύμια προσώπων της αυτοκρατορικής εποχής εμπνευσμένα από τη λογοτεχνία"].
13. XIth International Congress of Thracology, Istanbul 8-12 November 2010 [βλ. δημοσίευμα αρ. 24].
14. The Recent archaeological work in Upper Macedonia. New finds and Perspectives, Heidelberg, 17 December 2011 [βλ. δημοσίευμα αρ.].
15. II. Greek-Turkish Epigraphy Symposium, Antalya, May 23rd-26th 2012, Akdeniz University. Faculty of Letters-Department of Ancient Languages & Cultures [Θέμα ανακοίνωσης: "Neue römische Inschriften aus Thessaloniki" (συν. με Π. Μ. Νίγδελη)].
16. International Symposium «Interconnectivity in the Mediterranean and Pontic World during the Hellenistic and Roman Periods», Costanza 8-12 July 2013 [βλ. δημοσίευμα αρ.].

Στα Συνέδρια υπ' αρ. 6 και 9 υπήρξα Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής.

VII. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ-ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ (κατ' επιλογήν)

1. "Ονόματα και Ιστορική Συνείδηση κατά την αυτοκρατορική εποχή", Σειρά Ανοικτών Διαλέξεων του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα, 2 Νοεμβρίου 2004.
2. "Ταξίδια στην Αρχαιότητα: Με αφιετήρια και προορισμό το Ιόνιο", Κοργιαλένιος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου, 8 Δεκεμβρίου 2006.
3. "Μία νέα τιμητική επιγραφή των εφήβων από τα Καλίνδοια", Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών. Τομέας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Κ.Ε.Ρ.Α./Ε.Ι.Ε.).
4. "Η πληθυσμιακή σύνθεση της Άνω Μακεδονίας κατά τα ρωμαϊκά χρόνια", ΚΘ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων/Αρχαιολογικό Μουσείο Φλώρινας, Φλώρινα, 11 Μαΐου 2010.
5. "Varia Onomastica: Παρατηρήσεις σε ρωμαϊκά ονόματα από τη Μακεδονία", Σεμινάριο ΤΙΣ του Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα, 19.05.2010.
6. "Όψεις της οικονομικής και κοινωνικής δράσης της ελίτ των μακεδονικών πόλεων κατά την αυτοκρατορική εποχή", Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα

19/05/2010.

7. “Η Μακεδονία από την Αρχαϊκή Εποχή έως την Ύστερη Αρχαιότητα”, Παρουσίαση των Πρακτικών του Συμποσίου: “Μακεδονία, από την Αρχαϊκή έως την πρώιμη Βυζαντινή εποχή. Πέντε Εισηγήσεις”, Μόναχο/Ιούνιος 2009, Κοζάνη, 11/02/2011.
8. Παρουσίαση του βιβλίου: “Γ. Καραμήτρου-Μεντεσίδη, Βελβεντό. Αρχαιότητες και Ιστορία, Αιανή 2010”, Βελβεντό, 01/06/2012.

VIII. ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Die Inschriften von Laodikeia am Lykos (συνεργασία με τον Καθ. Thomas Corsten-Πανεπιστήμιο Βιέννης): 2007-
2. «ΘΑΛΗΣ-Ιόνιο Πανεπιστήμιο-Έκδοση Επιγραφών και Τεκμηρίωση της Ιστορίας της Αρχαίας Μακεδονίας»
3. *Supplementum Epigraphicum Graecum* 2010-
4. Μέλος της Societas internationalis Epigraphiae graecae et latinae (International Association for Greek and Latin Epigraphy (AIEGL): 2012-

****

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΗΛΑΚΟΥ

(Λέκτορας/Ιστορία της Αμερικανικής Ηπείρου)

I. ΒΙΒΛΙΑ - ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

1. *Η ελληνική μετανάστευση στην Αργεντινή: διαδικασίες συγκρότησης και μετασχηματισμοί μιας μεταναστευτικής κοινότητας, 1900-1970*, Ιστορικό Αρχείο Εμπορικής Τράπεζας, Αθήνα 2004.

II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ

1. «Inmigrantes griegos en Buenos Aires: el caso de los golosineros» (Έλληνες μετανάστες στο Μπουένος Άιρες: η περίπτωση των ζαχαροπωλών), *Estudios Migratorios Latinoamericanos (EML)*, 48 (Αύγουστος 2001) 329-368.
2. «Η εικόνα του γκάουτσο στην αργεντινή κοινωνία: ιδεολογικές χρήσεις και ιστοριογραφικές προσεγγίσεις», *Μνήμων* 24 (2002) 29-69.
3. «Belleza femenina, estética e ideología. Las reinas del trabajo durante el peronismo» (Γυναικεία ομορφιά, αισθητική και ιδεολογία. Οι βασίλισσες της εργασίας την εποχή του περονισμού), *Anuario de Estudios Americanos*, 61: 1 (2004) 233-277. Το άρθρο γράφτηκε σε συνεργασία με τις Mirta Lobato και Lizel Tornay.
4. «Μετανάστευση και αστικοποίηση: η εγκατάσταση των ευρωπαίων μεταναστών στην πόλη του Μπουένος Άιρες (1880-1920,) *Μνήμων* 26 (2004) 95-131.
5. «Μικρασιάτες πρόσφυγες στην Αργεντινή: μεταναστευτικές διαδρομές και στοιχειά ταυτότητας», *Ιστορικά* 42 (Ιούλιος 2005) 177-202.
6. «Migración, comercio y moral en los márgenes del mundo salitrero. Oficina Chacabuco», 1924-1940 (Μετανάστευση, εμπόριο και ηθική στην περιφέρεια του νίτρου. Εταιρεία Chacabuco, 1924-1940)», *Estudios Migratorios Latinoamericanos*, 62 (2007) 85-128.
7. «Η ιστορική μνήμη ως πολιτικό διακύβευμα: η ιστορία της επετείου της ‘φυλής’ στη Λατινική Αμερική και το αφήγημα της ισπανικής ‘κατάκτησης’», *Ιόνιος Λόγος*, 2, 2010.
8. «Historia, memoria nacional y política en los festejos del Bicentenario en la Argentina y México», *Cuadernos del Sur. Historia* (Universidad del Sur, Αργεντινή), núm. 39 (2011), 167-180.
9. “Estrategias de supervivencia en un mundo laboral conflictivo: los prácticos del puerto de Buenos Aires, 1856-1924”, το οποίο θα δημοσιευτεί στο επόμενο τεύχος του περιοδικού *Revista de Estudios Marítimos y Sociales* της Αργεντινής.

III. ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ

1. «Las reinas del trabajo bajo el peronismo» (Οι βασίλισσες της εργασίας την εποχή του περονισμού), στο: Mirta Lobato (επιμ.), *Cuando las mujeres reinaban. Belleza, virtud y poder en la Argentina en el siglo XX* (Τότε που βασίλευαν οι γυναίκες. Ομορφιά, αρετή και εξουσία στην Αργεντινή του 20ού αιώνα), Μπουένος Άιρες, Biblos, 2005, σ. 77-120 (το κεφάλαιο γράφτηκε σε συνεργασία με τις Mirta Lobato και Lizel Tornay).
2. «Ο Ελληνισμός της Κεντρικής και Νοτίου Αμερικής», στον συλλογικό τόμο *Οι Έλληνες στη Διασπορά, 15^{ος} - 21^{ος} αιώνας*, Αθήνα, Βουλή των Ελλήνων, 2006, σ. 291- 300.
3. Διάφορα λήμματα στην *Εγκυκλοπαίδεια του ελληνικού τύπου. 1784-1984*, Αθήνα, ΕΙΕ, 2009.
4. «Working-Class Beauty Queens under Peronism», στο: Matthew B. Karush and Oscar Chamosa (eds.), *The New Cultural History of Peronism: Power and Identity in Mid-Twentieth Century Argentina*, Durham, Duke University Press, 2010. Το κεφάλαιο γράφτηκε σε συνεργασία με τις Mirta Lobato και Lizel Tornay.
5. «Η μετανάστευση στους Νέους Κόσμους», στο Κατερίνα Παπακωνσταντίνου (επιμ.), *Αφίσες πλοίων. Ταξίδια στη Μεσόγειο και τους Ωκεανούς, 19ος-20ός αιώνας*, Αθήνα, Μέλισσα, 2011.

IV. ΚΕΙΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. «Historia y memoria. Trabajadoras de una industria textil. Representaciones en conflicto», *Πρακτικά του VII Congreso Internacional de Historia Oral: Las voces de la historia en el nuevo siglo*, Guanajuato, México, 2007 (Σε συνεργασία με τη Lizel Tornay).
2. «Ανάμεσα στον Μανιαδάκη και στον Περόν: οργανώσεις νεολαίας της ελληνικής παροικίας στο Μπουένος Άιρες», Β. Καραμανωλάκης – Ε. Ολυμπίτου – Ι. Παπαθανασίου (επιμ.) *Η ελληνική νεολαία στον 20ό αιώνα. Πολιτικές διαδρομές, κοινωνικές πρακτικές και πολιτιστικές εκφράσεις*, Αθήνα, Θεμέλιο, 2010.
3. «Del Mediterráneo a Sudamérica: el lugar y la contribución de los inmigrantes del Sur de Europa en los relatos nacionales de los pueblos del Cono Sur americano», *América Latina y El Mediterráneo: Ideas en contacto. Πρακτικά του XIV Congreso de la FIEALC (Federación Internacional de Estudios sobre América Latina y el Caribe)*, Μαδρίτη, Ediciones del Orto, 2011.
4. «History, National Memory and Politics in the Celebrations for the Bicentenary in Argentina and Mexico, στο *1810-2010: 200 χρόνια από τα επαναστατικά κινήματα για την Ανεξαρτησία της Λατινικής Αμερικής. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου (Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου, Νοέμβριος 2010)*, Αθήνα, ΕΜΝΕ-Μνήμων, 2011, σ. 101-117.
5. «Απελευθερωτής λαών, αυταρχικός ηγέτης ή ουτοπικός οραματιστής; Προσλήψεις του Μπολίβαρ από τον 19^ο αιώνα μέχρι σήμερα», στον τόμο Κ. Δέδε – Δ. Δημητρόπουλος (επιμ.), *«Η ματιά των άλλων». Προσλήψεις προσώπων που σφράγισαν τρεις αιώνες (18^{ος} – 20^{ός})*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών/ΕΙΕ, Αθήνα, 2012, σ. 173-192.
6. «Un relato visual de la historia argentina y latinoamericana: El “Desfile del Bicentenario” argentino», στον τόμο *América Latina. Globalidad e Integración. Πρακτικά του XV Διεθνούς συνεδρίου της FIEALC (Federación de Estudios sobre América Latina y El Caribe)*, Ediciones Clásicas, 2012.
7. María Damilakou - Lina Venturas, “ICEM and migration management after WWII: Contributing to the creation of imaginaries and discourses on Latin America”, το οποίο θα δημοσιευτεί προσεχώς στα πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα “Memoria, presente y porvenir” που διοργάνωσε το Consejo Europeo de Investigaciones sobre América Latina, Πόρτο, 2013.

V. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ

1. Επιστημονική επιμέλεια (επιλογή άρθρων, μετάφραση των εννέα άρθρων και εισαγωγή) του τόμου *Θέματα και τάσεις της σύγχρονης λατινοαμερικανικής ιστοριογραφίας*, Ε.Μ.Ν.Ε. Μνήμων, Σειρά *Θεωρία και Μελέτες Ιστορίας*, Αθήνα, 2010.
2. Επιμέλεια, μετάφραση και εισαγωγή των Πρακτικών του Συνεδρίου *1810-2010: 200 χρόνια από τα επαναστατικά κινήματα για την Ανεξαρτησία της Λατινικής Αμερικής*, Αθήνα, ΕΜΝΕ-Μνήμων, 2011.
3. Επιστημονική επιμέλεια, μετάφραση και εισαγωγή του έργου του Miguel Castillo Didier, *Φρανσίσκο ντε Μιράντα: Πρόδρομος, ήρωας και μάρτυρας της Λατινοαμερικανικής Ανεξαρτησίας* (τίτλος στο πρωτότυπο: *Miranda: Precursor, héroe y mártir de la Independencia de América Latina*, Αθήνα, Νότιος Άνεμος, 2013).

VI. ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΙ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

1. «Από φτωχά εργατοκόριτσα, «βασιλίσσες της εργασίας»: αναπαραστάσεις της γυναικείας εργασίας στην Αργεντινή του Περόν, 1946-1955», στο ιστορικό συνέδριο με θέμα «Η ιστορία της εργασίας. Νέες προσεγγίσεις σε ένα διαρκές ζήτημα» (Διοργάνωση: περιοδικό *Ιστορείν*, Αθήνα 20-21 Μαΐου 2011)
2. «The Representations of the Mediterranean Immigrants in the National and Social Imaginary of Argentina», στο XIV ετήσιο Διεθνές συνέδριο της Mediterranean Studies Association (Κέρκυρα, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, 25-28 Μαΐου 2011).
3. «The Beginning of an "Empire". Aristotle Onassis in Argentina, Europe and the United States, 1920s-1940s» (από κοινού με τη Τζελίνα Χαρλαύτη), που παρουσιάστηκε στο 16^ο Διεθνές Συνέδριο της European Business History Association, Παρίσι, 30 Αυγούστου - 1^η Σεπτεμβρίου 2012.

VII. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

1. Κατά το διάστημα Μάιος 1997 – Φεβρουάριος 1998 συμμετείχα ως ερευνήτρια στο πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών» για τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, με έδρα το Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Κρήτης. Το εν λόγω πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.
2. Από τον Απρίλιο του 2001 μέχρι σήμερα συμμετέχω ως ερευνήτρια στο πρόγραμμα με τίτλο "Recordar, recuperar, conservar palabras e imágenes de mujeres. La construcción de un archivo en la Argentina" (Θυμόμαστε, ανακτούμε και διατηρούμε λόγια και εικόνες γυναικών. Η δημιουργία ενός αρχείου στην Αργεντινή), με έδρα το Instituto Interdisciplinario de Estudios de Género της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Μπουένος Άιρες (U.B.A.). Το πρόγραμμα αποσκοπεί στη συγκρότηση αρχείου με συνεντεύξεις και φωτογραφικό υλικό γυναικών τόσο ανωνύμων (εργατριών, μεταναστριών, περιθωριακών) όσο και επωνύμων, από τον πολιτικό, συνδικαλιστικό, πνευματικό και καλλιτεχνικό χώρο της Αργεντινής, καθώς και η παραγωγή σχετικών μονογραφιών.
3. Από τον Αύγουστο του 2002 ως τον Δεκέμβριο του 2004 συνεργάστηκα με το Ινστιτούτο Μεσογειακών Μεσογειακών Σπουδών, με έδρα το Ρέθυμνο, στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος «Η πόλη στους νεότερους χρόνους». Η έρευνά μου βασίστηκε σε ιστορικό υλικό αρχείων της Αργεντινής και κατέληξε σε δύο μελέτες με τους ακόλουθους τίτλους:
α) Μικρασιάτες πρόσφυγες στην Αργεντινή: μεταναστευτικές διαδρομές και στοιχεία ταυτότητας

- β) Η εγκατάσταση των ευρωπαίων μεταναστών στην πόλη του Μπουένος Άιρες (1880-1920).
4. Από το 2004 ως το 2006 απασχολήθηκα ως μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο ερευνητικό πρόγραμμα «Πυθαγόρας», στο υποπρόγραμμα με θέμα «Μετανάστες και εργασία: οι επαγγελματικές δραστηριότητες των Ελλήνων της Νοτίου Αμερικής (Αργεντινή, Ουρουγουάη, Χιλή, Βολιβία, Παραγουάη). Η έρευνά μου κατέληξε σε 9 βάσεις δεδομένων και τρία κείμενα:
- α. Το άρθρο με τίτλο «Migración, comercio y moral en los márgenes del mundo salitrero. Oficina “Chacabuco”, 1924-1940» *Estudios Migratorios Latinoamericanos* 62 (2007) 85-128.
- β. Κείμενο με τίτλο «Ευρωπαϊκή μετανάστευση και παραδοσιακά ναυτικά επαγγέλματα στο λιμάνι του Μπουένος Άιρες: η περίπτωση των πιλότων, 1870-1940».
5. γ. Κείμενο με τίτλο «Κοσμοπολιτισμός και εθνικισμός στο λιμάνι του Μπουένος Άιρες: συνδικάτα, εφοπλιστικές εταιρείες και κρατικές παρεμβάσεις σε έναν συγκρουσιακό εργασιακό χώρο».
6. Κατά τα έτη 2009-2010 συμμετείχα, ως μέλος του αρχείου APIM (Πανεπιστήμιο του Μπουένος Άιρες) στο ερευνητικό πρόγραμμα «Προς την εκπαιδευτική και κοινωνική ισότητα των φύλων. Μια ιστορική προοπτική», χρηματοδοτούμενου από το Ίδρυμα FLACSO (Fundación Latinoamericana de Ciencias Sociales, Λατινοαμερικανικό Ίδρυμα Κοινωνικών Επιστημών) και το Ίδρυμα Ford. Το πρόγραμμα κατέληξε στην παραγωγή και έκδοση διδακτικού υλικού που παρουσιάζει πτυχές της πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας της Αργεντινής ενσωματώνοντας την προοπτική του φύλου. Πρόσφατα εκδόθηκε CD με τίτλο *Historia con Mujeres. Mujeres con Historia* (Ιστορία με Γυναίκες. Γυναίκες με Ιστορία), ISBN: 978-987-1450-39-8.
7. Συμμετοχή από το 2012 στο ερευνητικό πρόγραμμα «ΘΑΛΗΣ» με θέμα: «Μαύρη Θάλασσα και Πόλεις Λιμάνια από τον 18ο έως τον 20ό αιώνα. Ανάπτυξη, Σύγκλιση και Διασυνδέσεις με την Παγκόσμια Οικονομία». Στην πρώτη φάση της έρευνάς μου πραγματοποίησα προκαταρκτική έρευνα στα αρχεία του ερευνητικού κέντρου μεταναστευτικών σπουδών CEMLA (Centro de Estudios Migratorios Latinoamericanos) στο Μπουένος Άιρες της Αργεντινής, και διερεύνησα φακέλους από το Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών της Αργεντινής, οι οποίοι περιέχουν έγγραφα του αργεντινού προξενείου της Οδησού.
8. Στο πλαίσιο αυτής της φάσης παρέδωσα, τον Φεβρουάριο του 2013, αναλυτική έκθεση με θέμα «Διασυνδέσεις της Μαύρης Θάλασσας με λιμάνια της Νοτίου Αμερικής» (Δράση 1.3.4).
9. Συμμετοχή από το 2013 στο ερευνητικό πρόγραμμα «ΑΡΙΣΤΕΙΑ» με θέμα: «Migration Management and International Organizations: A history of the establishment of the International Organization for Migration».
10. Στο πλαίσιο της πρώτης φάσης του προγράμματος πραγματοποίησα έρευνα σχετικά με τις μεταπολεμικά μεταναστευτικά ρεύματα προς τις χώρες της Λατινικής Αμερικής που οργανώθηκαν από τη ΔΕΜΕ (Διακυβερνητική Επιτροπή για τη Μετανάστευση από την Ευρώπη) από το 1952 έως το 1960.

****

ΙΩΑΝΝΑ ΚΡΑΛΛΗ

(Λέκτορας/Ιστορία του Ελληνιστικού κόσμου)

I. BIBΛΙΑ

1. *Interstate Relations in the Hellenistic Peloponnese*. Υπό εκπόνηση, θα δημοσιευτεί στο Classical Press of Wales
2. *Early Hellenistic Athens: Leadership and Diplomacy*, University College, Διδ. Διατριβή, Λονδίνο 1996.

II. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ

1. Επιμέλεια του τόμου *Θέατρο και κοινωνία στη διαδρομή της ελληνικής ιστορίας. Μελέτες από μια ημερίδα προς τιμήν της Άννας Ραμού-Χαψιάδη*, εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2009

III. ΑΡΘΡΑ

1. «Attitudes to Hellenistic Athens: to sneer or revere?», στο A. Powell (ed.), *The Eye-shore of Aigina (Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Αίγινα, 9-11 Σεπτεμβρίου 2010)*, υπό δημοσίευση.
2. «The Panhellenic Games in the political agenda of Hellenistic Leaders», στο: N. Birgalias, K. Buraselis, P. Cartledge, A. Gartziou Tatti (ed.), *War - Peace and Panhellenic Games, (Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Ολυμπία 26 Ιουνίου-3 Ιουλίου 2005)* εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2013, 149-68
3. «Μορφές κοινωνικής πολιτικής στην αρχαϊκή και κλασσική Αθήνα», στο: Κ. Δικαίος, επιμ., *Ιστορία των μορφών της κοινωνικής πολιτικής και της κοινωνικής πρόνοιας*, εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2011, 66-95.
4. «Aspects of Athenian military organization under the Antigonids (262-229 B.C.): continuity or change?», *Athenaeum* 94 (2006) 543-63.
5. «The date and context of divine honours for Antigonos Gonatas – a suggestion», στο: O. Palagia και S. V. Tracy (ed.), *The Macedonians in Athens, 322-229 B.C., Proceedings of an International Conference held at the University of Athens, May 24-26 2001*, Οξφόρδη 2003, 61-6.
6. «Athens and the Hellenistic kings: the language of the decrees», *Classical Quarterly* 50 (2000) 113-32.
7. Athens and her leading citizens in the early Hellenistic period (338 B.C. – 261 B.C.): The evidence of the decrees awarding the highest honours», *Αρχαιογνωσία* 10 (1999-2000), 132-63.

IV. ΛΟΙΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Συμβολή (8 λήμματα) στο: R. Bagnall, K. Brodersen, C. Champion, A. Erskine, Sabine Hübner (επιμ.), Wiley – Blackwell's, *Encyclopedia of Ancient History* (13τομο), 2012, (και ηλεκτρονικά).
2. Συμβολή (13 λήμματα) στο: L. Foxhall, D. Mattingly, G. Shipley, J. Vanderspoel (επιμ.), *Cambridge Guide to Classical Civilization*, Κάιμπριτζ 2005.
3. «Η ελληνιστική Αθήνα του Christian Habicht: ογδόντα πέντε χρόνια μετά την ελληνιστική Αθήνα του W. S. Ferguson», *Ιστορικά* 31 (1999), 419-434.

V. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

1. Βιβλιοκρισία του E. Culasso Gastaldi, *Le prossenie ateniesi del IV secolo a.C. Gli onorati asiatici (Fonti e studi di Storia Antica 10.) Alessandria: Edizioni dell Orso, 2004, στο Classical Review 2006.*
2. Βιβλιοκρισία του L. R. Cresci, F. Gazzano, D. P. Orsi, *La retorica della diplomazia nella Grecia antica e a Bisanzio (Rapporti Interstatali nell' antichità 2.) Πώμη 2002, στο Classical Review 55.1 (2005) 304-6.*
3. Βιβλιοκρισία του L. Piccirilli, *L' invenzione della diplomazia nella Grecia antica (Rapporti interstatali nell' Antichità 1.) Πώμη 2002, στο Classical Review 54.1 (2004) 141-2.*

VI. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

1. G. E. M. De Ste Croix, *Ο χριστιανισμός και η Ρώμη. Μελέτες για την ιστορία του πρώιμου χριστιανισμού*, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 2005 (επιμ. Δ. Ι. Κυρτάτας)
2. S. Hodkinson, *Property and Wealth in Classical Sparta* [Λονδίνο/Σουόνσι 2000], εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2004 (επιμ. Σ. Κωνσταντινίδη)
3. A. Cameron, *The Later Roman Empire* [Χάρβαρντ 1993], εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2000.
4. Στο Δ. Ι. Κυρτάτας και Χλόη Μπάλλα (επιμ.), *Η Μετάδοση της Γνώσης στην Αρχαιότητα*, Αθήνα 1999, σσ. 115-31, 137-61: Geoffrey de Ste Croix, «A worm's eye-view of the Greeks and Romans and how they spoke: martyr-acts, fables, parables and other texts», *Latin Teaching* XXXVII.4, 1984, 16-30· και Keith Hopkins, «Conquest by book», στο M. Beard & άλλοι, *Literacy in the Roman World*, Ανν Άρμπορ 1991, 133-58.

****

ΜΕΛΗ Ε.Τ.Ε.Π. & Ε.Ε.ΔΙ.Π.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΕΡΗ

(ΕΕΔΙΠ, Γερμανική γλώσσα)

Ι. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ/ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Karl Valentin: Μεταφράσεις κειμένων για τις παραστάσεις του θεάτρου Βαφείο, Αθήνα 2002.
2. "Rainer Maria Rilke: Μεταφράσεις ποιημάτων", *Μανδραγόρας* 27.
3. *Όψεις της γλωσσοφιλοσοφικής και μεταφραστικής θεωρίας και πράξης στο έργο του Wilhelm von Humbolt*, Διδ. Διατριβή, Κέρκυρα 2010.

****

ΜΠΛΑΝΚΑ ΣΤΙΑΣΤΝΑ

(ΕΕΔΙΠ, Γαλλική Γλώσσα)

Ι. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

1. Εκπόνησα, στο Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, υπό την επίβλεψη του καθηγητή κ. Δημήτρη Ανωγιάτη-Pelé, διδακτορική διατριβή με θέμα: "*L'image de la Grèce moderne proposée aux voyageurs français dans les Guides-Joanne et les Guides Bleus (1861-1958)*" και απέκτησα στις 12.6.2013 το διδακτορικό μου δίπλωμα με βαθμό «άριστα».

ΙΙ. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Le Français à travers l'histoire de France, Niveau moyen et avancé (Τα Γαλλικά μέσω της Ιστορίας της Γαλλίας, μεσαίο και προχωρημένο επίπεδο), *University Studio Press*, Θεσσαλονίκη, 2001, σελ. 350
2. Le Français à travers l'histoire de France-Guide du Livre, περιοδικό *COMMUNICATION* 72/Οκτ.-Νοέμβρ.2001, Θεσσαλονίκη, σελ.40-41.
3. L'EURO-la monnaie des Européens, fiche pédagogique, περιοδικό *CONTACT* 17/Μάρτιος 2002, Αθήνα, σελ.18-19.
4. «L'Interculturel » dans les manuels français d'apprentissage du FLE, περιοδικό *CONTACT* 21 Μάρτιος 2003, Αθήνα, σελ. 30-31.
5. Expressions imagées comme témoins de contact entre les peuples, περιοδικό *COMMUNICATION* 78/Απρίλιος 2003, Θεσσαλονίκη, σελ. 24-28.
6. L'Europe élargie, περιοδικό *COMMUNICATION*, 83/Ιούλιος 2004, Θεσσαλονίκη, σελ.25-27.
7. L'Europe élargie, fiche pédagogique, περιοδικό *COMMUNICATION* 83/Ιούλιος 2004, Θεσσαλονίκη, σελ.28-30.
8. Quelques réflexions au sujet de l'acquisition de la compétence interculturelle, περιοδικό *CONTACT* 28/Δεκέμβριος 2004, Αθήνα, σελ. 28-31.
9. "Η αλληλογραφία του νεοελληνιστή Αντρέ Μιραμπελ με τον ποιητή Γιάννη Κουτσόχερα", έκδ. *Διεθνές Ίδρυμα Γιάννη Κουτσόχερα και Λένας Στρέφη-Κουτσόχερα*, Αθήνα 2006, σελ.148 (συνεργασία με Θ. Πυλαρινό).
10. "Η Έκθεση του Γαλλικού Ινστιτούτου για τον Διονύσιο Σολωμό, το 1957, και η συμβολή σ'αυτήν του Κερκυραίου λογίου Νάκη Πιέρρη", *Η Παρέμβαση* τχ. 143 (2008) σελ.13-18.
11. COMENIUS, περιοδικό *COMMUNICATION*, 99/Μάιος 2008, Θεσσαλονίκη, σελ. 27-30.
12. «Ιατρικές συμβουλές στους επισκέπτες της Ελλάδας στο τέλος του 19ου και αρχές 20ου αιώνα», έκδ. *ΠΜΣ Ιστορικής Δημογραφίας του Τμήματος Ιστορίας του Ιόνιου Πανεπιστημίου*, Κέρκυρα 2010, σελ. 249-262.

13. «En chemin vers l'Orient dans la deuxième moitié du XIXe siècle», *IONIOS ΛΟΓΟΣ*, Επιστημονική περιοδική έκδοση του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, Τόμος Γ', Κέρκυρα, 2011, σελ. 273-286.

III. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. *Les implicites socioculturels dans les articles de presse exploités en classe de FLE*, 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Καθηγητών Γαλλικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, 2004.
2. @-παπάκι-zavináč, Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «Η γλώσσα σε έναν κόσμο που αλλάζει», Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών, Αθήνα 2005.
3. *Quelques expériences de l'enseignement du français à des étudiants en histoire: choix des supports et activités didactiques*, Διεθνές Συνέδριο PROFILINGUA 2009, Πανεπιστήμιο της Δυτικής Βοημίας, Πίλζεν, Τσεχική Δημοκρατία, 2009.
4. *L'image de la Grèce dans les guides-Joanne, Guides Bleus (1861-1956): témoignage historique*, Ημερίδα με θέμα: "Les guides de voyage: un patrimoine et un objet d'études", διοργάνωσε Le Pôle Sciences de la Ville de l'Université Paris 7 Denis Diderot μαζί με το Centre Gabriel Naudé de l'ENSSIB, σε συνεργασία με τη Direction Générale des Patrimoines du ministère de la Culture et de la Communication (Γενική Διεύθυνση Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Επικοινωνίας της Γαλλίας), Λυών, Γαλλία, 2010.
5. *Les conditions de voyage sur le chemin vers l'Orient dans la 2e moitié du 19e siècle*, εισήγηση στο Ετήσιο Συνέδριο της Mediterranean Studies Association, Κέρκυρα, Μάιος 2011.
6. *Entrer dans un autre univers linguistique que le sien, c'est faire l'expérience de la relativité des choses, c'est commencer à comparer: chaque langue porte en elle sa vision du monde*, εισήγηση στο 2^ο Πανευρωπαϊκό συνέδριο της FIPF (Fédération Internationale des Professeurs de français) με θέμα «Vers l'éducation plurilingue en Europe avec le français. De la diversité à la synergie. », Πράγα, Τσεχία, Σεπτέμβριος 2011.
7. *L'image de la Grèce contemporaine dans les guides de voyage Hachette: Guides-Joanne et Guides Bleus (1861-1959) », παρουσίαση μέρους ερευνητικής δουλειάς από τη διδακτορική διατριβή, Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών, Université Paul-Valéry, Montpellier III, Γαλλία, Μάρτιος 2012.*

****

Δρ. ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΣΑΠΗΣ (ΕΤΕΠ)

(Ο κ. Κατσάπης έχει αποχωρήσει από το Τμήμα Ιστορίας μετά τη μετακίνησή του στο Πάντειο Πανεπιστήμιο)

****

ΚΛΑΟΥΝΤΙΑ ΜΠΕΤΤΧΕΡ (Ε.Τ.Ε.Π.)

I. ΕΡΓΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

2004 – 2011 Γενική υπεύθυνη του Γραφείου του Πρύτανη του Πανεπιστημίου, της πρώτης εκλεγμένης πρυτανικής αρχής, με καθήκοντα: την οργάνωση, δημιουργία και την τήρηση του αρχείου του Πρύτανη, την διεξαγωγή της αλληλογραφίας και των επαφών του Πρύτανη με τις υπηρεσίες και τα τμήματα του Πανεπιστημίου, τις υπηρεσίες των άλλων Πανεπιστημίων, τις δημόσιες υπηρεσίες, τα Υπουργεία, τη Σύνοδο των Πρυτάνεων και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους οργανισμούς του εξωτερικού.

2009 – 2012 Οργανωτικό έργο για την ίδρυση του Τμήματος Ασιατικών Σπουδών. Στο πλαίσιο της υπηρεσίας αυτής, πλήρης συμμετοχή στην οργανωτική διαδικασία του νέου τμήματος, τήρηση των πρακτικών των Προσωρινών Συνελεύσεων, όπως και ευθύνη για την

επαφή του Τμήματος με πανεπιστημιακούς της ημεδαπής και της αλλοδαπής, πρεσβείες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Από το 2013, με ανάθεση της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας, υπεύθυνη διοικητικής υποστήριξης προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και υπό εκπόνηση διδακτορικών διατριβών του Τμήματος Ιστορίας.

II. ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Μέλος του τριμελούς webteam του Ιονίου Πανεπιστημίου, υπεύθυνη περιεχομένου και δημοσιεύσεων κεντρικής ιστοσελίδας του ιδρύματος (<http://www.ionio.gr/central>) 2006-2014.
2. Υπεύθυνη δημοσιεύσεων ιστοχώρων κοινωνικής δικτύωσης 2009-2014 (<http://www.facebook.com/ionio.gr>).
3. Σχεδιασμός και κατασκευή ιστοσελίδας του 2ου Σεμιναρίου Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής για το Τμήμα Μουσικών Σπουδών, 2004 (<http://www.helion.gr/pages/ancientmusic/index.htm>)
4. Σχεδιασμός και γραφιστική υποστήριξη του κεντρικού portal του Πανεπιστημίου, εκδοχή 2006 έως 2012 (<http://www.ionio.gr>),
5. του ιστοτόπου της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου, 2007 (<http://rc.ionio.gr/>),
6. του ιστοτόπου «Corfu Summer School», 2006 - 2010 (<http://conferences.ionio.gr/css/2006/index.php?p=home-gr>
<http://conferences.ionio.gr/css/2007/index.php?p=home-gr>
<http://conferences.ionio.gr/css/2008/index.php?p=home-gr>
<http://conferences.ionio.gr/css/2009/index.php?p=home-gr>
<http://conferences.ionio.gr/css/2010/index.php?p=home-gr>),
7. του ιστοτόπου «Παρουσίαση του Ιονίου Πανεπιστημίου» για υποψήφιους φοιτητές, 2006 (<http://sites.ionio.gr/presentation/>).
8. του ιστοτόπου του ΠΜΣ «Μεθοδολογία Κριτικής και Έκδοσης των Ιστορικών Πηγών» (<http://history.ionio.gr/postgraduate/methodology/>), 2007,
9. του ιστοτόπου του ΠΜΣ «Ιστορική έρευνα, Διδακτική και Νέες τεχνολογίες», 2008 (<http://www.ionio.gr/microsites/hdnt/>, [σημ.: έχει έκτοτε ανανεωθεί από άλλον κατασκευαστή].
10. Συμμετοχή στην κατασκευή online βάσης δεδομένων για το ΠΜΣ «Ιστορία της Πόλης και Κτιριοδομίας μετά τον 16ο αιώνα», 2008 (<http://hocp.gr/>).
11. Σχεδιασμός και κατασκευή ιστοτόπου απολογισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΥΠΕΠΘ Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση - ΕΠΕΑΕΚ II, 2008 (<http://rc.ionio.gr/epaek/>)
12. Σχεδιασμός και κατασκευή της ιστοσελίδας του Καθ. Δημήτρη Τσουγκαράκη (<http://www.ionio.gr/people/tsougarakis/>), 2007,
13. Σχεδιασμός και κατασκευή ιστοσελίδας του Επίκουρου Καθηγητή κ. Αθανάσιου Ευσταθίου, 2012 (<http://ionio.gr/central/people/efstathiou/>)
14. Σχεδιασμός του ιστοτόπου του Τμήματος Ασιατικών Σπουδών (<http://www.asianstudies.gr>, 2010 [σημ.: έχει αποσυρθεί λόγω της κατάργησης του Τμήματος].
15. Σχεδιασμός και καλλιτεχνική επιμέλεια του κεντρικού δικτυακού τόπου του Ιονίου Πανεπιστημίου, όπως ανασχεδιάστηκε το καλοκαίρι του 2012 (www.ionio.gr)
16. Σχεδιασμός του ηλεκτρονικού newsletter, το οποίο προβάλλει τα νέα και τις δραστηριότητες του Ιονίου Πανεπιστημίου, 2012 (εγγραφή στο <http://www.ionio.gr/>).
17. Σχεδιασμός του νέου ιστοτόπου του Τμήματος Ιστορίας, 2013 (<http://history.ionio.gr/>)
18. Παραγωγή και επεξεργασία φωτογραφικού και γραφιστικού υλικού για οδηγούς σπουδών, ιστοτόπους και προβολή του Πανεπιστημίου και των δραστηριοτήτων του.

III. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΝΤΥΠΩΝ

1. Επιμέλεια και συντονισμός έκδοσης σύντομων οδηγών Ιονίου Πανεπιστημίου στην Αγγλική, Φεβρουάριος 2007, Δεκέμβριος 2013
2. Γενική επιμέλεια και συντονισμός έκδοσης του εξαμηνιαίου έντυπου ενημερωτικού δελτίου (Newsletter) του Ιονίου Πανεπιστημίου «*Το εξάμηνο*», που εκδόθηκε κατά τα έτη 2009 – 2011 (τα τεύχη αυτά ανηρτημένα και σε ηλεκτρονική μορφή στο <http://www.ionio.gr/central/gr/newsletter>)

IV. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Γενική υπεύθυνη της οργανωτικής επιτροπής για την διοργάνωση της 50^{ης} Συνόδου Πρυτάνεων και Προέδρων Δ.Ε. των Ελληνικών Πανεπιστημίων, Κέρκυρα, Οκτώβριος 2005.
2. Διοργάνωση των αποστολών του Ιονίου Πανεπιστημίου στην Ασία στο πλαίσιο των διεθνών του σχέσεων και συμμετοχή στις συναντήσεις με τις ηγεσίες πανεπιστημίων της Κίνας και της Ιαπωνίας (Πεκίνο, Σαγκάη, Τόκιο, Κυτό) 2007.
3. Υπεύθυνη για τη διοργάνωση και τη διαχείριση του ετήσιου διεθνούς σεμιναρίου πρυτάνεων και υψηλόβαθμων πανεπιστημιακών «Corfu Summer School», Κέρκυρα, Ιούνιος 2006, 2007 2008, 2009 και 2010 σε συνεργασία με το Observatory of the Magna Charta Universitatum του Πανεπιστημίου της Μπολώνιας.
4. Προετοιμασία και επιμέλεια της παρουσίας του ιδρύματος στο «China-Greece University Presidents Seminar», στο πλαίσιο της «13^{ης} Διεθνούς Έκθεσης Εκπαίδευση και Εργασία» που πραγματοποιήθηκε στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, Μάρτιος 2011.
5. Οργανωτική, διαχειριστική και γραμματειακή υποστήριξη του θερινού προγράμματος σπουδών «Εισαγωγή στον Πολιτισμό της Δύσης» που διοργάνωσε το Ιόνιο Πανεπιστήμιο για το Ohio State University τον Μάιο του 2013, και προετοιμασία του ιδίου προγράμματος για το 2014.
6. Υπεύθυνη διοργάνωσης στην Κέρκυρα διεθνών διημερίδων πανεπιστημιακών ηγετών χωρών MEDA και Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο προγράμματος TEMPUS, Σεπτέμβριος 2010, Μάιος 2012 και Ιούνιος 2013.
7. Με ανάθεση Συγκλήτου, συντονίστρια της επιτροπής διοργάνωσης της 73^{ης} Συνόδου Πρυτάνεων και Διοικουσών Επιτροπών των Ελληνικών Πανεπιστημίων, της 53^{ης} Συνάντησης Γραμματέων Επιτροπών Ερευνών, της 58^{ης} Συνόδου Προέδρων και Γραμματέων Επιτροπών Ερευνών και της 4^{ης} Συνόδου Αντιπρυτάνεων Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού που πραγματοποιήθηκαν στην Κέρκυρα τον Αύγουστο του 2013.

V. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Σεμιναριακή υποστήριξη του μαθήματος «Αρχαία Ελληνική Γλώσσα ΙΙΙ – Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία και Ιστορία» και του ΠΜΣ «Μεθοδολογία Κριτικής και Έκδοσης των Ιστορικών Πηγών», 2010 και 2012.

VI. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. TEMPUS programme LHEM «Leadership in Higher Education Management», 2010
2. TEMPUS programme BUCUM «Building Capacity in University Management», 2013
3. European Territorial Cooperation Programme Greece – Italy 2007-2013 “Contemporary Art in the Cross-border Regions of Greece and Italy (AdrionArt)”

(11)
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ 2008-2013

2008-2009

- Διήμερο ταινιών, 4/9-5/9/2008 (18:00-23:00)
- Προβολή ταινίας, έκθεση φωτογραφιών, ομιλία και μουσική εκδήλωση για το Πολυτεχνείο, 14 έως 17/11/2008
- Προβολή ταινίας, 27/11/2008 (21:00-23:00)
- Προβολή ταινίας, 4/12/2008 (20:00-23:00)
- Ομιλία ΠΚΣ, 6/12/2008 (18:00-21:00)
- Λαϊκό Γλέντι, 8/12/2008 (20:00-2:00)
- Προβολή DVD ενημερωτικό για πολέμους, 21/1/2009 (19:00-22:00)
- Ρεμπέτικο, λαϊκό γλέντι, 22/1/2009 (15:00-1:30)
- Προβολή ταινίας, 13/03/2009 (20:30-23:00)
- Συζήτηση για την οικονομική κρίση, 19/3/2009 (13:00-16:00)
- Συζήτηση για τις ευρωεκλογές και νεολαία, 6/4/2009 (18:00-22:00)
- Ομιλία- συζήτηση για τις φοιτητικές εκλογές, 8/5/2009 (12:00-15:00)
- Ομιλία, προβολή μικρής ταινίας, έκθεση φωτογραφιών και συναυλία για το Πολυτεχνείο 17/11/2008 (16:00-22:00)
- Ομιλία και προβολή μικρής ταινίας κατά του AIDS, 30/11-1/12/2008 (16:00-22:00)
- Ημερίδα για το AIDS, 5/12/2008 (14:00-21:00)
- Ημερίδα για την παιδεία και το Ιόνιο Παν/μιο, 7/5/2009 (16:00-21:00)
- Ομιλία, 10/12/2008 (18:30-19:30)
- Προβολή DVD, μνήμες αγώνος, 13/3/2009 (18:00-21:00)
- Ασέπ-Μεταπτυχιακά, 18/3/2009 (17:00-19:00)
- Ημερίδα: εξωτερική πολιτική της Ελλάδας μετά την εκλογή του Ομπάμα, 6/5/2003 (17:00-19:00)
- ΕΑΑΚ: μουσική συναυλία 22/3/2009 (21:00-12:00)
- ΕΛΜΕ-ΟΛΜΕ: «Διάλογος με την κοινωνία για την εκπαίδευση» 23/03/2009 (20:00)
- Σχολικοί Σύμβουλοι Β΄θμιας: Ημερίδα «Εκπαιδευτικοί και μαθητές», 28/4/2009 (18:30-20:30)

2009-2010

- 30/10/2009, συζήτηση για την 28η Οκτωβρίου, για την ιστορία που διδασκόμαστε (19:30-22:00)
- 16/11/2009, 17 Νοεμβρίου, πραγματική ιστορία (18:00-22:00)
- 11/12/2009, δεκεμβριανά 1944 (18:00-22:00)
- 22/1/2010, ρεμπέτικο λαϊκό γλέντι (19:00 κ.ε.)
- 23/3/2010, Μέτρα κυβέρνησης-Αντεπίθεση νεολαίας (18:00-22:00)
- 21/04/2010, Τα νέα μέτρα και η απάντηση των φοιτητών (15:00-21:00)
- 17/11/2009, επέτειος του Πολυτεχνείου (12:00-21:00)
- 4/12/2009, ένας χρόνος από το θάνατο του Αλέξη (15:00-21:00)
- 5/3/2010, χαμόγελο του παιδιού, (16:00-23:00)
- 24/11/2009, η Κέρκυρα στην κατοχή (19:30-21:00)
- 8/12/2009, 150 χρόνια από τη γέννηση του Κωστή Παλαμά (19:30-23:00)

- 16/04/2010, Αφιέρωμα στην ΕΟΚΑ -1η Απριλίου (19:00-21:30)
- 07/05/2010, Ενημέρωση για το πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας (19:00-20:30)
- 26/2/2010, Ιστορία των Αφροαμερικάνων (12:00-14:00)
- 24/03/2010, Ομιλία της κας Ε. Αγγελομάτη στην Ιόνιο Ακαδημία «Οι γυναίκες στην Επανάσταση» (12:30)
- 25/03/2010, Ομιλία της κας Ε. Αγγελομάτη στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κέρκυρας «Ο αγώνας του '21 και η πρώτη οργάνωση του ελληνικού κράτους»
- 5/3/2010, Το πανεπιστημιακό άσυλο και οι ελευθερίες (19:30-22:30)

2010-2011

- 6/10/2010: 20:00-22:00 «Συζήτηση για την Κέρκυρα, για τις προσεχείς εκλογές»
- 25/02/2011: 21:00-2:00. Ρεμπέτικο γλέντι σε συνδυασμό με ομιλίες περί παιδείας
- 27/06-01/07/2011: Συνδιοργάνωσε το Τμήμα Πληροφορικής «IEEE symposium on Computers and Communications»
- 17/11/2010: 19:00 «Εκδήλωση για την 17 Νοέμβρη». Ομιλία και Συναυλία
- 3/12/2010: 15:00-21:00 «Best buddies». Συναυλία με φιλανθρωπικό χαρακτήρα
- 12/05/2011: 15:00-21:00. Πολυθεματική εκδήλωση
- 29/11/2010: 21:00-23:00 προβολή ταινίας
- 3/12/2010: 18:00-21:00 «Στην όξυνση της επίθεσης απαντάμε με οργάνωση και πάλι για την ανατροπή». Ομιλία
- 9/12/2010: 21:00-3:00 ρεμπέτικο γλέντι της ΚΝΕ
- 10/12/2010: 20:00-23:00 προβολή ταινίας
- 17/12/2010: 19:00-23:00 «Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος μέσα από τα σχολικά βιβλία». Ομιλία
- 01/04/2011: 18:30-22:00. Συζήτηση σχετικά με τον Νέο Νόμο Πλαίσιο
- 11/04/2011: 18:00-22:00 «Νίκος Μπελογιάννης»
- 13/05/2011: 19:00-21:00. Τακτική Συνέλευση φοιτητών-εκλογοαπολογιστική
- 25/02/2011: 16:00-21:00 «Περί παιδείας ο λόγος»

2011-2012

- 21/10/2011 17:00-22:00: «Περί παιδείας ο λόγος»
- 17/11/2011, 15:00-22:00: Ομιλία για το Πολυτεχνείο
- 25/11/2011: Πάρτυ
- 2/12/2011. 21:00-23:00: Προβολή ταινίας
  - 8/12/2011, 21:00-23:00: Συζήτηση με καθηγητές Ι.Π. και ΔΕΠ
- 23/3/2012: Πάρτυ
- 8/5/2012, 18-21:00: «Φοιτητικές και εργατικές νίκες»
- 13/10/2012, 16:00-22:00: Συζήτηση περί παιδείας
- 01/12/2011: Παγκόσμια ημέρα του AIDS

2012-2013

- 19/10/2012, Αμφιθέατρο 1, από *Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία*, διάλεξη «Εξισώσεις 3^{ου} και 4^{ου} βαθμού» με ομιλητή τον κ. Χαράλαμπο Δημητριάδη, συνταξιούχο μαθηματικό
- 22/10/2012 19-21:00 από Φοιτητικό Σύλλογο Αρχαιονομίας-Βιβλιοθηκονομίας *Πρωτοβουλία ατόμων*, πολιτική εκδήλωση «Πως φίλησα τον Μουσολίνι: τα πρώτα βήματα του ελληνικού φασισμού 1920-1930» με ομιλητή τον ιστορικό κ. Σπύρο Μαρκέτο, ΑΠΘ
- 22/10/2012 20-21:00, Αμφιθέατρο 2 από *ΣΥΡΙΖΑ –ΕΚΜ Κέρκυρας*, πολιτική εκδήλωση «Η Δημοκρατική Αυτοδιοίκηση των Πανεπιστημίων και η πρόταση νόμου του ΣΥΡΙΖΑ για τα ΑΕΙ» με ομιλήτρια την Βουλευτή Επικρατείας του ΣΥΡΙΖΑ-ΕΚΜ (τ. Καθ. ΕΜΠ) κα Θεανώ Φωτίου
- 11/2012 19-21:00 από Φοιτητικό Σύλλογο *Κώστα Γεωργάκη*, Γενική Συνέλευση Συλλόγου Φοιτητών
- 9/11/2012 21-4:00, ισόγειο, από *Σύλλογο Κυπρίων Φοιτητών Κέρκυρας*, πάρτυ
- 9/11/2012 17:30-21:00 από *Πανσπουδαστική*, σύσκεψη
- 16/11/2012 14-21:00, Αμφιθέατρο 2 από *ΠΑΣΠ*, εκδήλωση για το Πολυτεχνείο με ομιλητή τον Καθ. ΙΠ κ. Χ. Ξανθουδάκη
- 16/11/2012 17:30-21:00, Αμφιθέατρο 1 από *Πανσπουδαστική*, εκδήλωση για το Πολυτεχνείο
- 19/11/2012 21:00, από *Αστρονομική Εταιρεία Κέρκυρας*, διάλεξη «Ανακαλύφθηκε το σωματίδιο του Θεού! Ε, και λοιπόν;» με ομιλητή τον κ. Παναγιώτη Μουρούζη, φυσικός Ρ/Η, υπεύθυνος Ε.Κ.Φ.Ε Κέρκυρας
- 19/11/2012 18:00, από *Ο Λαοδάμας*, παρουσίαση βιβλίου *Λαογραφική αποστολή στα διαπόντια νησιά*
- 10/12/2012 19:00-21:00, Μικρό Αμφιθέατρο, από *Εκπαιδευτικούς Β/θμιας και Α/θμιας Εκπαίδευσης*, ομιλία «Οικονομική κρίση και ψυχική υγεία» με ομιλήτρια την κα Κατερίνα Μάτσα, ψυχίατρος-επιστημονική υπεύθυνος 18 άνω-ΨΝΑ
- 18/1/2013 21:00 από *Σύλλογο Φοιτητών Τ. ΗΧ.ΕΙ.* εκδήλωση –πάρτυ για ενίσχυση του συλλόγου
- 4/2/2013 14:30-17:00 από κ. Ανδρέα Φλώρο, *poster session* στο πλαίσιο του TIMELY Training School
- 28/2-2/3/2013, από κ. Β. Βαϊόπουλο επίσκεψη 38 Ιαπωνίδων φοιτητριών και 4 Καθηγητών του Kyoritsu University Tokyo: α) εκδήλωση-καλωσόρισμα και β) εορτή
- 8/3/2013 8-13:00 μικρό Αμφιθέατρο, από *Α/θμια Εκπαίδευση Ν. Κέρκυρας*, ημερήσιο σεμινάριο για 60 εκπαιδευτικούς του Ν. Κέρκυρας στο πλαίσιο του 1^{ου} Εθνικού Θεματικού Δικτύου Κυκλοφοριακής Αγωγής του ΥΠΑΙΘΠΑ
- 27/3/2013 15-21 Αμφιθέατρο 2, από *ΠΑΣΠ* «Ενημέρωση Εράσμους» με ομιλητή τον κ. Σμπόνια Κ.
- 29/3/2013 15-21:00 Αμφιθέατρο 2 από *Πανσπουδαστική*, ομιλία «Παρουσίαση των θέσεων της ΚΕ του ΚΚΕ για το 19^ο Συνέδριο»
- 29/3/2013 21-3:00, ισόγειο, από *Σύλλογο Κυπρίων Φοιτητών Κέρκυρας*, πάρτυ
- 30-31/3/2013, από κ. Αγγελάκο σεμινάριο 10ωρών «Τεχνολογίες εικονικής πραγματικότητας στην εκπαίδευση» με εισηγητές: Αρχάκης Ανδρέας, Κωνσταντίνου Νικόλαος, Καλαϊτζίδου Ελένη και Κουρτζά Μαριέττα
  - 5/4/2013 18:30-21:00 Αμφιθέατρο από *Κινηματογραφική Λέσχη ΙΠ*, προβολή
  - 10/4/2013, 15-21:00 Αμφιθέατρο 2, από *ΠΑΣΠ* φιλαρμονική συναυλία για το ίδρυμα «Μέλισσα»
  - 12/4/2013, 20-6:00 ισόγειο από *ΠΚΣ* πάρτυ της ΚΝΕ
  - 16/4/2013, 19-21:00 Αμφιθέατρο 2, από κ. Π.Πιζάνια «Η Κύπρος το 1821. Μαρτυρίες αρχειακή έρευνα», με ομιλήτρια την κα Άννα Λοϊζίδου

- 24/5/2013 βράδυ ισόγειο από Σύλλογο Φοιτητών Τ. ΗΧ.ΕΙ. εκδήλωση για ενίσχυση του συλλόγου
- 25/5/2013 22-3:00 ισόγειο από ΕΚΦΚ φοιτητικό πάρτυ
- 30-31/5/2013 αίθουσα Συνεδριάσεων 18-20:00 από Γραφείο Διασύνδεσης ΙΙΙ, Γ' κύκλος εκπαιδευτικών σεμιναρίων της Υπηρεσίας Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας του Γραφείου
- 31/5/2013, 16-20:00 από Πανσπουδαστική βιβλιοπαρουσίαση «Κείμενα του Λένιν για την κρίση και τον πόλεμο»
- 21-24/8/2013 σε 6 αίθουσες, από ΕΝΟΠΟΤΕΜ 6 ομάδες εργασίας Συνεδρίου προσομοίωσης λειτουργίας της UNESCO

